

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Az Evangéliumi Világszövetség

felhívás, az évenkénti egyetemes újévi imahétnak 1940 jan. 7-től, vasárnaptól, január 14-ig, vasárnapig bezárólag való megtartására.

Testvéreink az Úr Jézus Krisztusban!

Az Úr Jézus Krisztus nevében és az Evangéliumi Világszövetség felszólítására arra hívtunk fel, hogy az 1940-ik esztendő legelső egész hetét egyesült imára és könyörgésre szenteljük. A január 7-től 14-ig terjedő napok legyenek számunkra olyanok, amelyeken az imádság álljon első helyen életünkben és szolgálatunkban. Az erre szentelt időnek odaáldozása bölcs megvétele lesz az alkalmatosságnak.

A széjjelhezó visszás és aggodalmakkal teljes világ minket, akik Krisztusban hívők vagyunk, arra hív ki, hogy bizonyosságot tegyünk Őróla, mint aki az egyedül elégséges beteljesítője minden szükségletnek, egyetlen útja szabadulásunknak és tárgya a mi igaz reménységünknek.

Évről-évre mind nyilvánvalóbbá válik, hogy a baj, amitől minden más baj ered, az embernek az a törekvése, hogy Isten helyébe önmagát helyezze a középpontba. Ez a bűn lényege. Ez ellen csak egy orvosság szolgál — Jézus Krisztus keresztye.

Mennyire nyilvánvaló, hogy legnagyobb félelmeink egyszerre megszűnnének, hogyha az emberek úgy szeretnék felebarátaikat, mint önmagukat. Még számos kérdés várna megoldásra abban a tekintetben, hogy az embereknek kutatniok kellene az utakat és módokat ahhoz, hogy minden egyes különböző csoport megnyerhesse az alkalmat a legteljesebb kifejlődésre, az emberiség nagy családjának összhangjában, mert így semmi sem volna képes többé háborut előidézni.

Ámde hogyan tudhassuk felebarátaikat úgy szeretni, mint önmagunkat? Mi szeretjük barátainkat, de nem mindenkit, akivel dolgunk akad, beleértve azokat, akik nekünk természetből ellenszenvesek, vagy akiket megvetünk; ámde ezek is felebarátaink, mint ahogy azt Urunk az irgalmas samaritánus példázatában megmutatta. Hogyan tanulhatjuk meg őket szeretni?

Ennek csak egy módja van, egyetlenegy: az, hogy először tanuljuk meg mindennél jobban sze-

retni Istent, aki mindnyáját szereti és akkor Ő érette azokat is szeretni fogjuk.

De hogyan tanulhatjuk meg Istent mindennél jobban szeretni? Ennek is csak egyetlen módja van: az, amelyet Isten maga választott, amikor az Ő irántunk való szeretetét Jézus Krisztus életében és halálában megmutatta: »Mi szeressük Őt, mert Ő előbb szeretett minket.«

Itt első kötelességünk Krisztusban maradni, aki-ben az isteni szeretet nyilvánvalóvá lett és a szeretet evangéliumát hirdetni mindenkinek.

Mert mind nemzetek, mind egyének számára, mind az ideigvaló, mind az örökkévaló dolgokban »nincsen és nem is adatott az ég alatt más név, amely által kellene nekünk megtartatnunk.«

Szolgatársaitok a Jézus Krisztusban.

***

Az 1949 január 7-étől 14-éig terjedő egyetemes imahét

TÁRGYSOROZATA:

1940 január 7. Vasárnap: Prédikációk és alkalmi beszédek.

1940 január 8. Hétfő: A mi örökségünk: Hálaadás és bűnvallomás. *Hálaadás:* Azért, hogy az evangélium eljött a mi hazánkba is. *Bűnvallomás:* hogy az evangéliumot nem tanulmányoztuk úgy, ahogy kellett volna. *Könyörgés:* hogy Isten igéje nyerjen szabad folyást. *Olvasásra ajánlott igék:* És. 51, 1—6; Zsolt. 107, 1—9; I. Pét. 1, 1—10.

1940 január 9. Kedd: Az egyetemes egyház, amely bár megoszlott, mégis egy. *Hálaadás:* a keresztyének közt erősbbödő közösségi érzületért. — *Bűnvallomás:* hogy többet törődtünk saját hagyományainkkal, mint Isten igéjével. *Könyörgés:* hogy az Úr vezessen minket az Ő akarata szerinti ker. egységre vivő uton. *Olvasásra ajánlott igék:* És. 19, 19—25; Zak. 8, 20—23; Ján. 17, 20—26.

1940 január 10. Szerda: A szétzilált világ: Nemzetek és uralkodók. *Hálaadás:* hogy napjaink zavarai közepette is az evangélium még mindig hirdettetik. *Bűnvallomás:* hogy nem tettük az evangéliumot politikai és polgári életünk irányelvévé. — *Könyörgés:* hogy az egész egyház teljék meg evangéliumi buzgalommal. *Olvasásra ajánlott igék:* Zsolt. 93; Ef. 2, 11—22; Jel. 5. rész.

1940 január 11. **Csütörtök:** Missziók: a mennybe szállt Krisztus és a növekvő egyház. **Hálaadás:** Idvezítő Krisztusnak evangéliumának terjedéséért. — **Bűnvallomás:** hogy lassuk voltunk az Ő evangéliumának előterjesztésében. **Könyörgés:** hogy Isten áldja meg misszionárius szolgálait és koronázza sikerrel a rájuk bízott munkát. **Olvasásra ajánlott igék:** Dán. 7, 9—14; Csel. 1, 1—11; Mát. 28, 16—29.

1940 január 12. **Péntek:** A kereszt diadala: Itthoni élet és nevelés. **Hálaadás:** mindazért, amit szüleinknek és tanítóinknak köszönhetünk, akik megismertették velünk Istennek a Jézus Krisztusban hozzaunk való szeretetét. **Bűnvallomás:** hogy mindaméltt amit Krisztus értünk tett, szívünk mégis oly hideg. **Könyörgés:** mindazokért, akik főképpen hitük miatt üldöztetést szenvednek. **Olvasásra ajánlott igék:** És. 53, 4—6, 10—12; Zsid. 1—2; Ján. 12, 20—32.

1940 január 13. **Szombat:** A világ meghódítása: Belmisszió és Izrael üdvözülése. **Hálaadás:** a bizonyosságáért annak, hogy a világ Krisztusban meggyőzetett. **Bűnvallomás:** hogy közömbösökké lettünk a társadalmi igazságtalanságok iránt. — **Könyörgés:** minden misszióért, amely a zsidók üdvözülését igyekszik szolgálni. **Olvasásra ajánlott igék:** Zsolt. 72; Jer. 1, 4—10; Róm. 11, 25—36.

Eszenyei Béla s. lelkésznek a nagyszántói egyház rendes lelkészévé történt megválasztásával Főtiszteletű Püspök úr velencei paróchiális körünkbe Sarkady Zoltán, eddig a réti paróchiális körben szolgáló s. lelkészt nevezte ki. Amily szeretettel kísértük el új munkaterére volt s. lelkészünket, ép oly bizalommal s jó reménységgel fogadjuk a körünkbe érkezőt. Az Ur áldja meg bejövételüket, kimenetelüket.

A siófoki pásztorok.

Emlékezzünk régi dolgokról...

A kilitiek templomát a hatóság bezáratta. A kilitiek kénytelenek voltak évtizedeken keresztül a ságvári templomba járni, a pásztorok is, már amikor s amennyiben nagy ritkán ők is elmentek a templomba. A buzgóságuk sem volt igen nagy, a foglalkozásuk sem igen engedte, s éppen akkor igen nagy háborúságba keveredtek a siófoki pásztorokkal is, ami a pásztornépeknél nem ritkaság. Egy-egy tinó, csikó vagy bárány eltűnik, s a pásztor mindjárt a szomszéd pásztorokra gyanakszik. Nem is egészen ok és alap nélkül. Ebből aztán szóváltás, perpatvar s nem ritkán verekedés kerekedik. S tart mindaddig, míg ki nem békülnek, a legközelebbi vásárig, vagy lakodalomig. Hogy aztán újra kezdődjék más pásztorokkal.

Egyszer is karácsony első napján fogcsikorgató hidegben összegyűl a ságvári és kilitii hívek aprajánagyja a ságvári templomban. A szószerk előtt a padsorok közötti tágas közön — ülőhely hiányában — ott állnak a siófoki pásztorok farkocsa font hajjal, kézbe vett kalappal. A nehéz kampós pásztorbotra támaszkodva, s versenyt zengik a gyülekezettel a kedves karácsonyi éneket:

ÉRTESÍTÉS.

Egyházközségünk tagjait értesítjük, hogy az 1940. ápr. 1-től 1941. márc. 31-ig terjedő egy évre az egyházi és iskolafenntartási adó kivetése az egyházi adóhivatalban (Dr Lazar Aurel

utca 14. sz.) megkezdődött.

Január (9-től—13-ig) az ujjvárosi paróchiális körben lakó egyháztagok adóját tárgyaljuk. Azután következik Velence és Rét.

Az adókivetés nyilvános, azért kérjük az egyháztagokat, hogy azon saját érdekükben jelenjenek meg.

Elnökség.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Szűcs János, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynek 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Ökrös Gábor, Rogosinszky Jenő. — Esketés: Jenei János ref. és Csarkó Margit ref. (Berettyóújfalú). Papp Endre Oszkár ref. és Szentmiklósi Ilona ref. (București). Biró Lajos ref. és Szabó Ilona ref. (Kálvária-u. 79.) — Temetés: Kozma János 75 éves (Uri-u. 26.)

»Az Istennek szent anygala
Mennyekből hogy alászalla.
És a pásztorokhoz juta,
Nékiek ekeppen szöla.»

(82. Dicséret.)

Hát hogyne énekelné ezt szívesen a pásztoember. Hát még ennek a dicséretnek a 9-ik versét:

»Öh kedves vendég nálam szállj,
Bűnömötől ne iszonyodjál;
Jöjj be hozzám te szolgálhoz,
Szegény megtérő juhodhoz.»

Hát zengett az ének hatalmasan. Aztán halotti csend lett s a Tiszteletes úr imádkozott karácsony szent ihletével. Aztán felvette a textust Lukács evangéliuma II-ik lejezetéből, azt a mozzanatot, ahol el van mondva az Úr Jézus születése, s megjelenése a bethlehemi kegyes pásztoroknak, a pásztorok útra kelése, a kis Jézus megtalálása s a pásztorok elszéledése az örvendetes új hírrel.

A lelkész a beszéd elején böven s megkapó közvetlenséggel írta le a bethlehemi pásztorok kegyességét, hivatásérzetét, fáradaimaikat, amely nemzedékről, nemzedékre szállt. Egyszerre csak kiterjesztette karjait s széles gesztussal élve, felémelt hangon kiáltotta: »Hol vannak az ilyen pásztorok manapság?«

Mire váratlanul és fürgén pattant elő egy avatag suba alól s egy öreg fejből a válasz: »Mi itt volnánk Tiszteletes uram! De a kilitieket sehol se látjuk.«

Áldozatkészség: Református Híradónak Lorántfy Zsuzsanna Jót. Egylet 1500 lei, Olasz-i Nőszövetség 500, Réti Nőszövetség 200, Réti Férfi-szövetség 200, Morvay András (Budapest) 50 lei.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Osváth Ernő, fél 12 órákor Sarkady Zoltán, este 6 órákor Osváth Ernő. Az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 3 órákor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Balogh Klára, Czina István. Temetés: Sárközy Karolina néhai Bereczky József neje 81 éves. Szőke Juliánna néhai Karácsony Sándor neje 64 éves (Várady Zs.-u. 18.). Szigeti Sára 72 éves (Lovas-utca 15.)

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliai magyarázattal kedden és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Ványa Miklós, Kovács Irén. — Temetés: Pál Sándor villanszerelő 59 éves (Apáti-u. 25. sz.). Özv. Szalai Istvanné szül. Soós Juliánna 66 éves Váradszőlős.

Áldozatkészség: Templom-alapra Molnár Mihályné édes anyja: özv. Szodorai Jánosné emlékére 450, Kiss Ilona 100 lei.

Ünnepszentelésünknek egyik kiemelkedő, sok boldogságot árasztó mozzanata volt a hónapokon át nagy szorgalommal gyűjtögetett szeretet-adományok kimutatása, mikor Kiss Károly lelkész hirdette a szeretet evangéliumát, a gyermekserg pedig szépen előkészített vallásos jelenetekben ének-zene és szavaltat számokban fejezte ki háláját Isten iránt s köszönetét az Isten lelkétől ihletet nemesszívű adakozók iránt, kiknek jóvoltából 50 gyermeknek tudunk cipőt s 40-nek ruhát nyújtani. Nagy volt az öröm a megsegítettek, de talán még nagyobb az adományt nyújtók szívében. Bibliakörös ifjúságunk megegyefől minden alkalommal nagy számmal vett részt az is-

tentiszteleten s részesült a szent vendégségben, másrészt úgy velence mint csillagvárosi imaházban tevékeny részt is vett vallásos-ünnepély rendezése által az ünnepi áhitat elmélyítésében s szélesebb köre kiterjesztésében. Kiemelkedtünk e napokban a mindennapi élet sokféle gonddal, bajjal megterhelt ködös légköréből s az örökkévalóság éltető levegője üdítette, táplálta, edzette lelkünket új munkára, új feladatoknak megoldására. Vajha »ne régi kovással rosszaságnak, gonoszságnak koronával ünnepeltünk volna, hanem tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságában.« (I. Kor. 5, 8.)

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Nagy Lajos theológus, délután 4 órákor és az Élő-telepen délelőtt 10-kor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órákor az imaházban, esütörtökön délután 4 órákor az Élő-telepen, a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Piros Szilárd, Czina István. — Esketés: Garai Kálmán ref. — Szalai Mária ref. (M. Anghelo út 12). — Temetés: Lipták Margit 10 hónapos, Varga János 30 éves (Tüdőszanatórium), özv. Seres Sándorné 83 éves (Rét út 19.)

Áldozatkészség: Szegényeknek: Karácsonyi ünnepélyből 2139, Nagy Józsefné 500, Berke Péter 100, Tóth Imréné 50. lej.

Templomalapra: Karácsonyi ünnepélyből 3000 L. **Nőszövetség céljaira:** Karácsonyi adományok 500 lei.

Férfiszövetség céljaira: Karácsonyi adomány 500 lei.

Énekkar céljaira: Karácsonyi adom. 500 lei.

Ifjúsági bibliaköreink önképző óráján vasárnap délután Szegedi Kiss István reformátorról emlékezünk meg.

Szláray énekkarunk ünnep első napján délelőtt, másodnapján délután és Ó-év estéjén énekelt Soós András ker. karnagy és Dézsi László énekvezér vezénylete mellett. A Serdülő Ifjúságunk énekkarát, mely a karácsonyi ünnepélyeinken délelőtt énekelt, Kovács Győző tanár vezényelte. A karácsonyi ünnepélyeinken ugyancsak Kovács Győző tanár végezte a megnyitó áhitatot. Ünnepélyeinket ünnep első, másod napján és ujév délutánjain tartottuk meg, hiveink szokatlanul nagy érdeklődése mellett. A szívet és lelket gyönyörködtető műsor, sokáig felejthetetlen lesz. Milyen szép is az, mikor az ifjúság az ünnepet komoly, vallásos szórakozás mellett tölti;

el. A teljesen vallásos műsort dr Szabó Lajos lelkész imája, Kovács Győző tanár áhitata, Ujvárosi Imre szavalata és az ifjuság karácsonyi jelenetei képezték. A begyűlt önkéntes adományokat templomalapra és szegényeink segélyezésére fordítottuk.

Énekkarunk szokásos évi »serleg« összejevetelét vasárnap este tartja. Valószínűleg Tárca Bertalan főtitkár, Vadai Béla diszelnök és Koléner Árpádné zászlóánya is jelen lesznek. Az ünnepi beszédet dr Szabó Lajos lelkész mondja.

Árvaházunk.

Árváink az ő jöltevéők életéért buzgón imádkoztak és mindnyájuknak Istentől áldott ujesztendőt kérnek; azonban jöltevéők sem feledkeznek meg róluk, szeretetadományaik mellett szívbéli jókívánásaikat is küldik, mint a *boksánbányai* nőszövetség: »Gondoltunk reátok és imádkoztunk érettetek kedves gyermekek, szent karácsony ünnepén, amikor hisszük, sok örömben volt részetek. Mi is gyűjtöttünk és küldünk részetekre, fogadjátok szívesen. A jó Isten gondoskodik rólatok és rendelt mellétek lelki s testi gondozókat, adjunk hálát a jó Istennek mindezekért s adjon nektek szent Lelet és új szívet! Imádkozzatok ti is gondozóitokért és a békességért. Áldott új évet kívánnak a boksánbányai nőegyleti néni és Lengyel néni.«

Megható az a testvéri szeretet is, amely a *Temesvárhoz* tartozó *gyertyamosi szórvány* két kis lányában nyilatkozott meg. Amint Sárközi Sándor gondnok írja Tyukodi Mariska IV. elemista és Sárközi Mariska III. elemista örömmel és jószívvel gyűjtöttek az árváknak zuhogó esőben és nagy sárban. Kéri, hogy gyűjtésük eredményét fogadják szívesen mint amilyen szívesen küldték.

Adományok az Árvaháznak:

VIDÉKRŐL: *Gyertyamosi szórvány:* Tyukodi Károly 50, Farkas Mária 10, Máté Sándor 10, Máté János és családja 40, Vinter Gusztáv 50, Kertész József 40, Jenei Sándor 10, Mészáros István 20, Boros Gyula 10, Ferenczi Imre 10, ifj. Máté Imre 20, Miskolczi Lajos 10, Sándor Károly 10, Kapros Juliska 10, Kapros Ferenc 30, Kapros József 20, Csösz Ferenc 10, Kovács András 30, Bárti József 10, Horváth András 10, Farkas Lajos 20, Horváth Géza 30, Hegyi János 20, Andrási Sándor 10, Sárközi Sándor 50, Valaki többet adott 10 Lei. Összesen 550 Lei.

Ugyancsak a *Temesvárhoz* tartozó *Bukovec-ről:* Almási Sándor 300 Lei. — Imé, micsoda áldozatkészség lángol a szórványban lakó testvéreink szívében is!

A *temesvári nőszövetség* a szórványban lakók adományához 1000 Leit csatolt.

Pósalaka: Pénz: 500 Lei. Krumpli 144 kgr, liszt 42 kgr., paszuly 4 kgr. és 2 drb vászonkendő.

Nagykároly: özv. Néma Gusztávné 130 Lei.

Kispeleske: Karácsonya-ünnepély perselypénze 160 Lei.

Biharpüspöki: Szücs Imre 50, Iskolásgyermekek 55, özv. Mezei Lajosné 100, Veres Piroška 30, Szundi Irén 15 Lei.

Boksánbányai Nőszövetség: 500 Lei.

Ujmosnicai Nőszövetség: özv. Puskás Albertné elhalálózásakor koszoruváltás címen 100 Lei.

Bályokról: Kalmár Istvánné nagytiszteletű asszony utján: 500 Leit: Pordeáné Serbán Magda, 100 Leit: Jancsó Jánosné, Irmayné Bod Emma, Varga Jánosné, özv. id. Debreczeni Mihályné, Kalmár Istvánné. 50 Leit: Barna Józsefné, Szantner Józsefné, Fazekas József Sármező. 30 Lei: ifj. Demeter János. 25 Lei: özv. Oprendekné. 20 Lei: Szabó Zsigmond, Elekes Károly, Szarvadi Irma, Nyuzó Sándor, Szarvadi Bálintné. 15 Leit: Sárközi Mihály Sármező, Pap Gyula, Daróci István. 10 Leit: Kovács Mihályné, Lócsei Sámuel, Lupsi József, Hász Erzsike, Urák Mihály, Kovács Sándor, Fazekas György, Bódis Gyula, Virág Elek, Rozsnyai Vilma, özv. Felföldi Lajosné, Herman Giza, Debreczeni Péter, Debreczeni Sándor, Debreczeni József, Pap József, Bánóci József, Pap András, Szabó Lajos, Takács Mihály, Rác bakter, Oláh József, Serémi Györgyné, Herman Lajos, Pap Ferenc, Bódis András, Urák János, Sárközi Sándor, Herman Mihály, Baranyi Mihály, Kovács Ferenc, Szabó Ferenc, Debreceni Pál, Fazekas Istvánné. Kisebbs adományok 173 Lei, összesen 1863 Lei és 12 db törülközőt küldtek a Nőszövetség derék asszonyai.

HELYBEN: Standariné egy kis íróasztal. Kőrösi Kálmán (Rét u.) egy pulyka, N. N. 9 liter tej. Papp Sándor és neje Pénez János P. T. T. nyugdíjas halála alkalmából koszorúmegváltás címen 100, dr Szeghalmy Sándor 50 Lei.

Ágyalapítvány növelésére: Cser Sándor 1000 L.

»Árváknak atyja az Isten! Áldott legyen az Úr! Napról-napra gondoskodik rólunk!« (Zsolt. 68, 6, 20.)

INNEN-ONNAN

A *fiuk tanultak.* A jászberényi ref. KIE egyik jövedelemforrása a bál volt; 300—350 P-t jelentett. A lelkipásztor azt ajánlotta, hogy »református bál« helyett valami más hasznos hajtó estét rendezzenek. Az ifjak erre nem vállalkoztak. A próbát a református leányok tették meg, akik karácsonyi vásárt rendeztek, s azt teaest zárta be. Jászberényben soha nem látott jövedelem 900 P. tiszta haszon jött be. (Igaz, hogy a jövedelmet nem is emésztette fel a rendezés költsége.) A fiuk tanultak!

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

A nagyváradai református egyházközség népmozgalmi adatai, az egyházi célokra tett adományok és hagyományok az 1939-ik esztendőben.

A) Parochiális körönként.

I. OLASZIBAN.

Anyakönyvi adatok:

Született és megkereszteltetett: fi törvényes 24, törvénytelen 11, összesen 35; nő törvényes 28, törvénytelen 6, összesen 34. Együtt: 69.

Házasságot kötött egyházilag: tiszta pár 16, vegyes pár 16. Együtt: 32 pár. (Református férfi házasságot kötött 5 esetben róm. kath., 1 esetben gör. kath. nővel; református nő 5 esetben róm. kath., 2 esetben gör. kath., 2 esetben gör. kel., 1 esetben izr. férfival.)

Meghalt és eltemettetett: fi 70, nő 46. Együtt: 116. (Ebből idegen illetőségű kórházi halott: fi 30, nő 21. Együtt: 51. A helybeli halottak száma tehát fi 40, nő 25. Együtt: 65.)

Konfirmált: fiu 39, leány 59. Együtt: 98.

Áttért: fi 12, nő 13. Együtt: 25. (Ág. ev. vallásról 1 nő, róm. kath. vallásról 1 férfi, gör. kath. vallásról 3 nő, izr. vallásról 11 férfi és 9 nő.)

Kitért: fi 1, nő 11. Együtt: 13. (Baptistának 1 férfi, 2 nő, róm. kath.-nak 1 férfi, gör. kath.-nak 2 nő, gör. keletinek 7 nő.)

Adományok és hagyományok: I. Templomi perselyben gyűlt: Egyháznak 18.604 lei. Szegényeknek 14.320 lei. Szegényháznak 8654 lei. Árvaháznak 7446. Ifjuságnak 3012. Együtt: 52.036 lei. II. Adományok: Egyházi célra 50 lei. Urasztalára 2920. Olaszi-i orgona-alapra 1800. Nőszövetségnek szegények részére 22.568. Munkadélutánokból 8447. Józsefházának (gyűjtő-iven) 3735. Regáti misszióra (nőszövetség útján) 320. Külmisszióra (nőszöv.) 320. Leányszövetségnél adományok a szegény-gyermekek konyhájára 36.538 lei. Férfiszövetségnek 2905. Réti templomalapra 1100. Velencei templom-alapra 1000. Iskolás-gyermekek tankönyvére 600. Ref. szegényháznak 1980. Árvaháznak adomány 13.476, ágyalaptvány 13.500. Református Hiradónak 2900. Református Körnek 500. Frateliának 8000 lei. Pécskának 3620. Tötteleknek 50. Együtt 126.179 lei. Összesen: 178.215 lei.

II. UJVÁROSON.

Anyakönyvi adatok:

Született és megkereszteltetett az anyaszentegyházban: fi törvényes 32, törvénytelen 7. Összesen: 39; nő törvényes 15, törvénytelen 9, összesen 24. Együtt: 63. Szórványokban fi törvénytelen 1.

Házasságot kötött egyházilag: tiszta pár 17, vegyes pár 18, összesen 35 pár. (Református férfi házasságot kötött 5 esetben, róm. kath. nővel; református nő 5 esetben, róm. kath., 4 esetben gör. kath., 4 esetben gör. keleti férfival.) Szórványokban házasságkötés nem volt.

Meghalt és eltemettetett: az anyaegyházban fi 44, nő 50, összesen: 94. Szórványokban nő 1.

Konfirmált: fiu 7, leány 12, összesen: 19.

Áttért: fi 2, nő 2, összesen: 4. (Róm. kath. vallásról 1 nő, izr. vallásról 2 férfi és 1 nő.)

Kitért: fi 8, nő 12, összesen: 20. (Róm. kath.-nak 1 fi, 4 nő, baptistának 4 fi, 3 nő, gör. kath.-nak 1 nő, gör. keletinek 3 fi és 4 nő.) Szórványokban áttérés, kitérés nem fordult elő.

Adományok és hagyományok: I. Templomi perselyben gyűlt: Egyháznak 13.274 lei. Szegényeknek 10.501. Szegényháznak 2978. Árvaháznak 1757. Együtt: 28460. II. Egyházi célra 300, Urasztalára 2581. Szegényeknek 3080. Szegény tanulóknak 1000. Szegényháznak 200. Óssi-i Napközi Otthonnak 950. Szegény tanulók könyvére 900 lei. Férfiszövetségnek 200. Árvaháznak 3519. Frateliának 800. Pécskának 850. Józsefházának 200. Külmisszióra 50. Nőszövetségnek 2850. Együtt 17.980 lei. Összesen: 46.440 lei.

III. VELENCÉN.

Anyakönyvi adatok:

Született és megkereszteltetett az anyaegyházban: fi törvényes 24, törvénytelen 6, összesen: 30; nő törvényes 31, törvénytelen 8, összesen: 39. Együtt: 69.

A szórványokban fi törvényes 4, nő törvényes 2. Összesen: 6.

Házasságot kötött egyházilag: tiszta pár 8, vegyes pár 12. Együtt: 20 pár. (Református férfi házasságot kötött 2 esetben róm. kath., 1 esetben gör. kath., 1 esetben izr. nővel; református nő házasságot kötött 3 esetben róm. kath., 2 esetben g. kath.)

1 esetben gör. keleti, 1 esetben unitárius, 1 esetben ág. ev. férfival.) Szórványokban házasságot kötött egyháziilag 1 tiszta pár.

Meghallt és eltemetett az anyaegyházban: fi 47, nő 50. Együtt: 97. (Ebből idegen illetőségű fi 4, nő 1. A helybeli halottak száma tehát fi 43, nő 49. Együtt: 92.) **A szórványokban** fi 1.

Konfirmált az anyaegyházban: fiu 15, leány 29. Együtt: 44. **A szórványokban:** fiu 1, leány 7. Együtt: 8.

Áttért: nő 3. (2 róm. kath., 1 izr.)

Kitért: fi 14, nő 19. Együtt: 33. (Baptistának 11 férfi, 13 nő, róm. kath.-nak 1 nő, gör. kath.-nak 1 férfi, 2 nő, gör. keletinek 2 férfi, 2 nő, izr.-nak 1 nő. **A szórványokban:** 1 nő (gör. kel. vallásra.)

Adományok és hagyományok: I. Perselyben gyűlt: (Velencén, Tokaji-telepen, Csillagvároson): Egyháznak 7270 lei. Szegényeknek 6746 lei. Szegényháznak 1056. Árvaháznak 1540. Együtt: 16.612 lei. II. Adományok: Nőszövetség perselyben 183 lei. Missziói célra perselyben 250. Konferenciákra 250. Missziói célra 100. Nőszövetség templom-alapra 14.275 lei. Férfiszövetség templom-alapra 4031. Vallásos estélyek templom-alapra 3821. Kulturházban templom-alapra 3798. Szegényeknek 2050. Szegény tanulóknak karácsonykor 3150. Árvaháznak 4195. Nőszövetségnek 2000. Férfiszövetségnek 3503. Egyházi célra Csillagvároson 1561. Konfirmándusok bibliájára 1220. Kézimunkákból 6620. Ifjúsági könyvtárra 50. Szegény iskolás-gyermekek konyhájára 620. Orgona-alapra 1450. Pécskának 2000. Frateliának 1500. Tótfalunak 300. Csillagvárosi szegény tanulóknak 200. Együtt: 57227. Összesen: 73.839 lei.

IV. RÉTEN.

Anyakönyvi adatok:

Született és megkereszteltetett: fi törvényes 38, törvénytelen 6, összesen: 44; törvényes 28, törvénytelen 7, összesen: 35. Együtt: 79.

Házasságot kötött egyháziilag: tiszta pár 24, vegyes pár 16, összesen: 40 pár. (Református férfi házasságot kötött 1 esetben ág. ev., 5 esetben róm. kath., 1 esetben gör. kath. nővel, református nő házasságot kötött 7 esetben róm. kath., 1 esetben gör. kath., 1 esetben g. keleti férfival.)

Meghallt és eltemetett: fi 41, nő 41. Együtt 82.

Konfirmált: fiu 46, leány 28. Együtt: 74.

Áttért: fi 2, nő 8. Együtt: 10. (Evangélikus vallásról 1 nő, unitárius vallásról 1 férfi, róm. kath. vallásról 2 nő, gör. kath. vallásról 2 nő, gör. keleti vallásról 2 nő, izr. vallásról 1 férfi és 1 nő.)

Kitért: fi 3, nő 4. Együtt 7. (Róm. kath.-nak 1 férfi, gör. kath.-nak 2 férfi, 3 nő, gör. keletinek 1 nő.)

Adományok és hagyományok: I. Templomi perselyben gyűlt: Egyháznak 5519 lei. Szegényeknek 7451. Szegényháznak 841. Árvaháznak 663. Élő-telepi persely 3478 lei. Együtt: 17.952 lei. II. Adományok: Nőszövetségnek 12.102. Férfi-

szövetségnek 38.218. Énekkarnak 3784. Urasztalára 2335. Vegyesekre: tisztelet-dijakra 4134. Ünnepek rendezésére, takarításra 4661. Nyomtatványokra 1520. Szegényeknek 4270. Árvaháznak 2330. Élő-telepi telekre 2600. Könyvtárnak 930. Szegény-gyermekek konyhájára 855. Tanulmányi segélyre 1200 lei. Tankönyvekre 360. Pécskának 1200. Frateliának 1300. Diakonissza-intézetnek 500. Hadbavonultak családjainak 1000. Külmisszióra 350. Jutalom-könyvekre 967. Józsefházának 330. Konferenciára 50. Gazdasági udvar-kerítés 1000. Szegény-gyermekek ruhájára 7051. Szegény-gyermekek részére kiosztott ruha értéke 6000. Kiosztott élelmiszer értéke 2000. Szegények fájának értéke 700. Együtt: 101.747. Összesen: 119.699 lei.

B) Az egész egyházközségre vonatkozó összesítés.

I. AZ ANYAEGYHÁZBAN.

Született és megkereszteltetett: fi törvényes 118, törvénytelen 30, összesen: 148; nő törvényes 102, törvénytelen 30, összesen: 132. **Együtt: 280.** (Polgári anyakönyv szerint az 1939. év folyamán születettek száma: 280.)

Házasságot kötött egyháziilag: tiszta pár 65, vegyes pár 62. **Együtt: 127 pár.** (Református férfi házasságot kötött ág. ev. nővel 1, róm. kath. nővel 17, gör. kath. nővel 3, izr. nővel 1 esetben; református nő ág. ev. férfival 1, unitárius férfival 1, róm. kath. férfival 20, gör. kath. férfival 9, gör. keleti férfival 8 esetben.) (Polgári anyakönyv szerint tiszta pár 108, vegyes pár 227. Református férfi házasságot kötött ág. ev. nővel 2, unitárius nővel 2, baptista nővel 1, róm. kath. nővel 61, gör. kath. nővel 28, gör. keleti nővel 32, izr. nővel 5 esetben; református nő házasságot kötött ág. ev. férfival 3, unit. férfival 1, bapt. férfival 1, róm. kath. férfival 56, gör. kath. férfival 15, gör. kel. férfival 10 esetben, izr. férfival 10 esetben.)

Meghallt és eltemetett: fi 202, nő 187. Együtt 389. (Polgári anyakönyv szerint is.) Ebből idegen illetőségű kórházi halott fi 34, nő 22, összesen: 56. Az anyaegyház halottainak száma tehát fi 168, nő 165. **Együtt: 333.**

Konfirmált: fiu 107, leány 128. **Együtt: 235.**

Áttért: fi 16, nő 26. **Együtt: 42.** (Evangélikusból 2 nő, unitáriusból 1 férfi, róm. kath. 1 férfi, 5 nő, gör. kath. vallásról 5 nő, gör. keletiből 2 nő, izr. vallásról 14 férfi, 12 nő.)

Kitért: fi 27, nő 46. **Együtt: 73.** (Baptistának 16 férfi, 18 nő (régóta oda tartoztak); róm. kath.-nak 3 férfi, 5 nő, gör. kath.-nak 3 férfi, 8 nő, gör. keletinek 2 férfi, 10 nő, izraelitának 3 férfi, 5 nő.)

II. SZÓRVÁNYOKBAN.

Született és megkereszteltetett: fi törvényes 4, törvénytelen 1, összesen 5; nő törvényes 2, törvénytelen —, összesen 2. **Együtt: 7.**

Meghallt és eltemetett: fi 1, nő 1. Együtt: 2.

Házasságot kötött: 1 tiszta pár.

**C) Adományok, hagyományok, perselypénzek
összege az 1939. évben:**

Olasziban	178.215 Lei
Ujvároson	46.440 Lei
Velencén	73.839 Lei
Rétea	119.699 Lei
	<hr/>
	418.193 Lei

Árvaházi adományok, ágyala-
pítványok vidékről . . . . . 82.239 Lei

Összesen: 590.432 lei.

ÉRTESÍTÉS.

Egyházközségünk tagjait értesítjük, hogy az 1940. ápr. 1-től 1941. márc. 31-ig terjedő egy évre az egyházi és iskolafenn-tartási adó kivétele az egyházi adóhivatalban (Dr. Lazar Aurel

utca 14. sz.) megkezdődött.

Január 16-tól—20-ig a velencei paróchiális körben lakó egyháztagnak adóját tárgyaljuk. Azután következnek Velence és Rét.

Az adókivétel nyilvános, azért kérjük az egyháztagnak, hogy azon saját érdekükben jelenjenek meg.

Elnökség.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 6 órakor Szücs János szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Varga Juliánna, Béres Ferenc Attila Sándor. Temetés: Boros Lajos 56 éves (Kórház—Temes). Kitérés: Székely József és neje Halmi Irén izraelita vallásra (Szaniszló u. 14.) — Áttértekről adott múlt évi kimutatásunkba nem vehettünk fel három olyan nőt, akik a polgári anyakönyv előtt bejelentették az izraelita vallásról a református vallásra térésüket; áttérésük csupán polgári törvények szerint történt meg; de mivel református egyházunk törvényes rendelkezéseinek nem tettek eleget, a lelkészi hivatalban meg nem jelentek, hívásunkra fel nem jöttek, (sőt van, akit a bejelentett lakásán nem találtunk fel), egyházunk igazságaival meg nem ismerkedhettek, hitükről vallást nem tettek, meg nem keresztelkedtek; nem tekinthetjük őket református keresztyéneknek.

Áldozatkészség: Szegény iskolásgyermek konyhájára: Pataky András és neje szül. Szilágyi Jolánka édesanyjának özv. Szilágyi Géjánának elhunytá alkalmából 1000 Lei, — Homolya Etelka 100, Magyar Jánosné 50, András Gusztáv 30, Agrár Tak.-pénztár XII. sz. perselyében 115, Borsi Károly 100, Balaskó Ferenc (31. sz. pers.) 400 Lei, Dancse Lukácsné 5 kgr. hus.

Szücs János segédlelkészünket, a hegyközülaki egyházközség a január 7-iki választó közgyűlésen egyhangulag meghívta. Az angol, német egyetemeken tanult ifju Timóteusra és a szép egyetértésről bizonyosságot tett egyházra Isten áldását kerjük.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, fél 12 órakor Szücs János, este 6 órakor Osváth Ernő. Az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor Borbáth Dániel kolozsvári diakonissza-intézeti igazgató-lelkész, a Tokaji-telepen és délután 4 órakor az imaházban Sarkady Zoltán, Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliai magyarázattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Rogozsán Erzsébet Róza. Esketés: Kosztán János gör. kath. — Szabó Ágnes ref. Szőlős-u. 1. sz. Hajdu János cipész — Szodorai Margit Gyár-u. 12. sz. Olasziban esküdtek. — Temetés: Petri Mária Nagy Béla neje 49 éves, Kolozsvári-u. 88. szám.

Áldozatkészség: Szegényeknek: Kohn Ármin Nagy Béláné temetésén koszoru megváltásként 100 lei, Hetz Ferencné 20 lei.

Szegény-gyermekek karácsonyi ruha varrásában a már említetteken kívül résztvettek még: özv. Milotay Bálintné és Röff Józsefné

Konfirmációt előkészítő oktatásra mindezideig nem jelentkezett még sok olyan növendék, kiknek pedig ez évben kellene konfirmálniok, kérjük azért mindazon szülőket és gyámokat, kiknek 14 életévü-

ket betöltött gyermekük van, kik iskolába nem járnak s még nem konfirmáltak, hogy azokat a hét folyamán a lelkészlakon (Kertész-u. 12-a.), vagy legkésőbb a ránk jövő vasárnapon, az imaházban délután 5—6-ig tartandó Káté órán annyival inkább beírassék, mert a későbbben jelentkezők nem lesznek felvehetőek.

A múlt évi statisztikai adatok kiegészítéséül közöljük, hogy Velencén a bevett adományokból a következő jótékonytárgyat gyakorolták: Szegények rendszeres havi segélyezésére 8820 lei. Gyors segélyre 1065. Gyermek karácsonyi segélyezésére 8620 lei. Könyv segélyre férfi és nőszövetség 400. Csillagvárosi gyermekek segélyezésére 200. Tanulmányi segélyre 1000. Szegény gyermekek konyhájára 620 lei. Konfirmándusok bibliájára 1220. Ifjúsági könyvtárra 135. Felszerelésekre nőszöv. 2170, férfiszöv. 930 lei. Csillagvárosi imaház bérére 3600. Csikfalvi templomra 100. Tótfaluiaik 300. Kézimunka anyag vásárlására 1212. Nőszöv. az Árvaháznak 200, Hiradónak 200 lei. Férfiszöv. a Hiradónak 200. Vegyesekre 256. Csillagvároson 839, ünnepségek rendezésére 330 lei. Árvaháznak egyesek 4195 lei.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyarai Sándor, délután 4 órakor Nagy Lajos theológus, és az Élő-telepen délelőtt 10-kor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen, a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Béres Attila. — Temetés: Dandé Istvánné (Temető-u. 13.) Fazekas József 80 éves (Téglavető-utca 25.)

Ifjúsági bibliaköreink vasárnap délutáni önképző óráján Szegedi Kiss István reformátorról emlékezünk meg.

Áldozatkészség: Nőszövetség céljaira: 120 leit: özv. Gulácsi Endréné, Szilágyi Istváné. — 100—100 leit: Pető Sándorné, özv. Balogh Sámuelné, Varga Józsefné, özv. Zsoldos Mihályné, Magyarai Dánielné. 80—80 leit: Jakab Imréné, Tóth Mihályné. 60—60 leit: Deák Ferencné, Fekete Lajosné, ifj. Pénzes Ferencné, Szilágyi Lajosné, Kudar Jánosné, Rózsa Jánosné, Nagy Károlyné, Köpe Mihályné, Czirják Andrásné, Füzessy Gézané, Karsai Lászlóné. — 50—50 leit: dr Szabó Lajosné, özv. Szabó Lajosné, Konrad Jánosné, Pénzes Viktorné, Pénzes Irén, Geimer Ferencné, Fülöp Istvánné, Szabó Sándorné, Munkácsi Mártonné, Bittó Lajosné, özv. Zenovics

Kálmánné, Papp Dezsőné, Szurovecz Mihályné, Fehér Gáborné. 40—40 lei: Dézsi Ferencné, özv. Vásárhelyi Mózesné, Nagy Béniné, Magyar Jánosné. — 30—30 leit: Szakács Lászlóné, Szabó Andrásné, Felvinczi Józsefné, Samarjai Sándorné. 25 leit: Ferencsik Györgyné. 20—20 leit: Papp Istvánné, Szatkovics Zsigmondné, Putnoki Istvánné, Demeter Istvánné, Nagy Jánosné, özv. Bot Jánosné. — 10 leit: Hilák Dezsőné.

Árvaházunk.

...*Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei...*

(I. Ján. III. 10.) Boldog öröm dobogtatta meg árvaink szívét a szent és áldott ünnepeken s ennek a meghatározó örömüknek kedves bizonyágát adták az ábítatnak amaz órájában, mikor írásban kellett felelniök e feladott kérdésre: *„Minek örültem legjobban karácsonykor?”* Diakönissza testvéreink felügyelete mellett, külön-külön írták le feleleteiket s a három legjobb feleletet megjutalmaztuk. Megindító a kis szívek megnyilatkozása. Első jutalmat nyerte a kis Dávid Józsa el. IV. o. tanuló, e feleletéért: *„Karácsony reggelén felebredtünk. Én nagyon megörültem, hogy a jó Isten reám derítette áldott napját. Hálát adtam a jó Istennek. Délután már úgy örültem, hogy ki sem tudom mondani. Este 6 órakor bementünk a nagyszobába. Mikor megláttam a karácsonyfát, hála tört ki lelkemből; akkor is, amikor hallottam Isten igéjét, de annak is, hogy nekem a jó Isten ilyen jó meleg hajlékot adott. Eszembe jutott, hogy hányan vannak, akiknek nincs semmi otthonuk. Megörültem az új cipőnek, az új ruhának, meg a vetítőgépnek, a csomagnak, a játéknak is nagyon megörültem. Hála Istennek, hogy elhozta a várva-várt szép karácsonyt!”*

Második jutalmat kapta Bede Klára leánygimn. I. o. t., ki ezzel zárja feleletét: *„Köszönöm neked jó Atyám azt a sok jót és szépet, amit adtál nekünk!”*

Harmadik jutalmat nyerte: Borzák Anna el. III. o. t.: *„ezért jól kell viselnem magam, meg kell köszönnöm Isten jóságát és szeretét; oh jó Atyám légy mindig velem.”*

A mi szívünk is örül, hogy: *„erről ismerhetjük, hogy ők Isten gyermekei igyekeznek lenni.”*

Adományok az Árvaháznak:

Rév: 600 Lei.

Királydaróc: Sz. G. lelkész 100 Lei.

Fenes: Karácsonyi perselypénz 917 Lei.

(Folytatjuk)

Előfizetési díj: Negyedévre 50, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kalvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

A Református Híradó érdekében

emeltük fel szavunkat lapunk mult évi utolsó számában. A kimondott szó nem tért vissza meghallgatatlanul. Felhívásunkra január hónap első felében 171 új előfizető jelentkezett. Szívük sugalta, eszük tanácsolta, lelkiismeretük parancsolta, hogy belsőbb, állandóbb, lelkibb kapcsolatba lépjenek egyházukkal. Felismerték, hogy e céljuk eléréséhez jó segítő eszköz a gyülekezeti lap. Mint a hogy a városban szétágazó vezeték minden házba eljuttatja a villamos áramot, úgy viszi el református keresztyénségünk áramát a Református Híradó mindenüvé, ahová csak bebocsátják. Minden vasárnap eszedbe juttatja — kedves olvasó — hogy hála Istennek te is református vagy! Neked is Atyád az az Isten, aki úgy szerette ezt a világot, hogy az ő egyszülött fiát adta, hogy valaki csak hiszen őbenne, el ne veszzen, hanem örök élete legyen! Minden vasárnap eszedbe juttatja, hogy nem vagy egyedül ebben a nagy városban. Sok testvéred él ebben; hitbeli, vérbeli atyádfia. Neked a nagyvárad református egyházban, e szent testvéri közösségben kell elvégezned azt a munkát, amit jó Teremtőd reád bízott, atyádfiai javára, egyházad épülésére, Isten dicsőségére!

Két évtized bizonyosságot tesz, amellet, hogy a Református Híradó a maga rendeltetését hiven betölti, és akik megrendelik, járattják, azok tulajdonképpen nem a lappal tesznek jót, hanem önmagukkal, mert nem a lapnak van szüksége előfizetőkre, hanem az előfizetőknél van szükségük a lapra.

A Református Híradó állandóan minden héten abban az időben jelenik meg, amelyikben eddig, hogy előfizetőink már szombaton megkaphassák. Iránya, lelki programja is változatlan.

Kérjük lapunk barátait, hogy az új esztendő első napjai sikerének hatása alatt ne adják át magukat az önelégültségnek, hanem továbbra is buzgólkodjanak gyülekezeti lapunk terjesztésén, előfizetők, olvasók toborzásán. Ha nagyobb példányszámban jelenhetünk meg, terjedelemben is megnövelhetjük a Református Híradót!

ÉRTESÍTÉS.

Egyházközségünk tagjait értesítjük, hogy az 1940. ápr. 1-től 1941. márc. 31-ig terjedő egy évre az egyházi és iskolafenntartási adó kivetése az egyházi adóhivatalban (Dr Lazar Aurel utca 14. sz.) megkezdődött.

Január 23-tól—27-ig a réti paróchiális körben lakó egyháztagok adóját tárgyaljuk.

Az adókivetés nyilvános, azért kérjük az egyháztagokat, hogy azon saját érdekükben jelenjenek meg.

Elnökség.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Szűcs János, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Bagonya Erzsébet Irma. Esketés: Godra István ref. és Szabó Ilona róm. kath. (Dés). — Temetés: Mita Sándor 18 éves (Páris u. 20.) Szekeres Sándor 54 éves (Kórház), Sütő Mihály 53 éves (Kórház), Kacián Julianna 27 éves (Bábaképző), Ács Gusztáv 64 éves (Saal F.-u. 17).

Áldozatkészség: A szegények perselyébe évek óta öt-ötszáz lejt tesz valaki, minden téli hónapban. A névtelen adakozó az idén sem feledkezett el szegényeinkről. »A te Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyilván«. (Máté 6, 4.)

Szegény iskolásgyermekek konyhájának: Nagyvárad-olasz Leányszövetség 500, Dormány Ilona 100, Szilágyi Irma (47. sz. p.) 260, a ref. el. isk. II. oszt. tanulóinak gyűjtése: Balogh Zoltán 220, Erdélyi István 215, Muzsnai István 100, Tóth Attila 70, Mészáros Edit 70, Szentgyörgyi István 52, Szilágyi Mária

28, Csete Juliska 31, Hajdu Sándor 40, Nyerges Éva 20, Gábor Anna 20, Mózes Sándor 17, Rövid Sándor 5 lei. Dancse Lukácsné 5 kgr. hus.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, fél 12 órakor Magyar Sándor, este 6 órakor Papp László. Az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Jónás Terézia Rozália. Temetés: Tarr István 84 éves (Össi-telep), Herman Zsuzsanna 16 éves (Össi-telep 26. utca 33. szám.)

Áldozatkészség: Református Hiradónak Ujvárosi Nőszövetség 500 lei.

A szegény iskolásgyermekek konyhájának: Ujvárosi Nőszövetség 500 lei.

A franciaországi evangéliumi egyházak hivatalos szerve (Office Central) felhívást bocsátott ki a testvéregyházakhoz, amelyben kéri őket, hogy a nehéz helyzetbe jutott gyülekezeteket testvéri szeretettel segítsék és gyámolítsák. Elmondja ez a felhívás, hogy 45 évig minden férfi a gyülekezetben, hadbavonult; ugyancsak katonai szolgálatot teljesít a lelkeseknek több mint fele is. Így sok gyülekezet magára maradt nehéz terheivel, amit békében is nehezen hordozhatott. A felhívásra első visszhangként a svájci reformátusok 50.000 frankot adtak össze.

A FINN EGYHÁZRÓL.

J. L. Perret, a helsinki egyetem svájci származású tanára kevéssel az orosz betörés előtt a »Semeur« című valdens egyházi lapban, a következőket írta:

Finnország a legegységesebb vallású államok közé tartozik: a lakosság 96%-a evangélikus. Az ország keleti határánál, azon a vidéken, amely a reformáció kora óta orosz kézen van, él körülbelül 70.000 orthodox vallású finn is. Ezeknek püspöke Sortavalában van. Az alig 2000 római katolikus, idegen eredetű, beköltözött ősök ivadéka.

A reformáció ugyanakkor jelent meg finnországban, amikor a Svéd Királyság más részén is: 1539 körül. Az Ujzövetség finn nyelven először 1548-ban jelent meg: fordítója Agricola püspök előzőleg finn ábécét és imádságos könyvet adott ki. Az első finn zsolttáros könyv 1583-ból való. A teljes Bibliát 1642-ben fordították le.

Az egyház kezdettől fogva nagy szerepet játszott az ország történelmében és a szellemi fejlődés ügyét is hatalmasan lendítette elő. A papság, amely örökölte a római katolikus egyházi javakat, a Svéd Királyság rendi országgyűlésének egy negyedét alkotta — a nemesség, polgárság és a parasztok csoportja mellett. Ez az országgyűlés ilyen összetétel-

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Rózenberg Riza Piroska, Ruisán Klára Etelka, Anderkó Rozália Éva. Temetés: Eszenyi László, Péntes Rebeka, utóbb Bostor Lidia férje 86 éves April 20 utca 21 szám, Szodorai Lajosné szül. Dobos Eszter 78 éves Sánc utca 9 szám, özv. Zsigmond Béláné szül. Imre Zsuzsanna 80 éves Csáky utca 1 szám. Áttért hozzánk: Társi Lászlóné Rózenberg Riza Piroska izraelita vallásról, Sorompó utca 18 sz.

Áldozatkészség: A szegény gyermekek karácsonyi segítkezésére: Szőlősn Papp Emma vallástanitónő utján: Jósa Károly 100, Sörgyár 100, Klein igazgatóné 100, Molnár Józsefné 50, Kárándi Jánosné 49, Somogyi Jánosné 30, Hegedűs Margit 25, Kovács Józsefné 20, Kárándi István 20, Mihalek Jánosné 20, Barátky Zoltánné 20, Varga Gyula 15, Göndör Gizi 10, Fábrián Róza 10, Szénási Juliska 5, Osváth Zsófi 5, Guzmani 5 lei. Kállai Gyula és Jósa Gáborné 1—1 doboz süteményt adtak. A begyűlt adományból 2 leány új ruhát, 1 fiú cipőt s 1 nadrágot kapott. Illesse hálás elismerésünk a szegényeken segíteni kész nemesszívű adakozókat s a tanítványairól szeretettel gondoskodó tanítónőt.

ben állott fenn az orosz fennhatóság alatt is s csupán 1906-ban helyettesítették egy Közös Kamarával, amelyben a papság még mindig nagy számmal vett részt.

A közoktatás terén, századokon át, óriási feladatot töltött be az egyház. Már 1686-ban előírja egy egyházi törvény, hogy a pap csak olyan nőt vehet feleségül, aki olvasni tud. Másik törvény azt parancsolja meg, hogy a pap, főként a kántor utján gondoskodjék arról hogy minden gyermek, még az első urvacsorázás előtt, elnyerje a mai elemi iskolának megfelelő alapismereteket. Ez magyarázza azt, hogy a XVIII. századtól kezdve alig volt analfabéta Finnországban. A lelkipásztorok egyébként, evangelizáló körutjaik alkalmával, megvizsgálták azt is, hogy hivatásuk tudnak-e olvasni — s ezek az olvasás-vizsgák, a már említett törvényekkel együtt érvényben voltak egészen a múlt század közepéig, amikor is az elemi oktatást országszerte megszervezték.

E vizsgák alkalmával, a lelkipásztorok felkeresték a tanyákon élő hivatásokat s nemcsak azt nézték meg, hogy tudják-e olvasni a Bibliát, hanem arról is meggyőződtek, hogy ismerik-e kellőképpen a Kis Katekismust. Ha ilyenkor analfabétát találtak, azt azonnal elküldték a kántorhoz tanulás végett. Ha

A Nagyvárad-olasz Ref. Leányszövetség 1940. jan. 21-én vasárnap délután 4-kor a velencei imaházban a szegénykonyha javára vallásos ünnepséget tart a következő sorrendben: 1. Fennálló ének 63. dics. 2. v. 2. Közének 160. dics. 1. 2. v. 3. Imádkozik és igét hirdet Orth Győző ref. lelkész, belmissziói utazó titkár. 4. Közének 263. dics. 1. 5. Szombati-Szabó István: Jób. Előadja Sarkady Mária VIII. gimn. o. tanuló. 6. Szügyi J.: A néma éjben. Éneklie a Kálvin-kórus. Vezényel Kiss Béla ref. el. iskola igazgató. 7. Előadást tart Kovács Győző keresk. isk. tanár. 8. Madách—Oláh: Dicsőség a magasban. Éneklie a Kálvin-kórus. 9. Reményik Sándor: Közelebb Hozzad. Előadja Balogh Mária VII. é. tan.-képző tan. 10. Közének 245. dics. 10. v. Persely adományokat a szegénykonyha részére szeretettel kérünk.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 órakor Osváth Ernő, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyarai Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen, a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Bagonya Erzsébet. Temetés: Mekl Emilné 39 éves (Temető utca 27), Major Ilona 28 éves (Párva utca 21).

makacszkodott, kalodába tették és több vasárnapon át a templom előcsarnokába állították, a gyülekezet közös megvetésére. Ez a büntetés még a múlt században is érvényben volt.

A lelkész — akit egyébként a gyülekezet választ meg — egy igazgatási tanács segítségével gondozza a gyülekezet javait, amelyek nagyon gyakran elegendők a lelkész eltartására. Igaz, e tekintetben nagy különbség lehet az egyes parókiák között: az egyik igen gazdag, a másik ellenben csak adózás bevezetésével tudja fedezni anyagi szükségéit. A legtöbb egyházi szerv a Zsinat, amely minden öt évben egy hónapig ülészik.

A hitélet nagy buzdóságát főleg vidéki helyeken tapasztalhatjuk. A pietizmus, amely a XIX. században teljesen áthatotta Finnországot, ma is élesztő kovászként működik. Minden társadalmi osztály képviselve van benne: a lelkészeknek nagyrésze is ilyen szellemen munkálkodik. Nagyon komoly életfelfogás jellemzi ezeket a pietistákat, akik minden világias és léha szokást messzire elkerülnek. Az asszonyok kendővel kötik be fejüket s nem hordanak kalapot, ékszerrel, rikitő és feltűnő színeket. A férfiak régebben egyszerű hosszú kabátot hordtak: ma rendszeren feketebe vagy barnába öltözködnek.

Áldozatkészség: Templom-alapra: Muzsnai László 100 lei.

A szegények segélyezésére karácsonykor: (A bibliai jelzők vásárlásából) 200 leit: N. N. 110: N. N. 100: Tolvaj Gyula. 90: Jenei Sándorné. 80: Kovács-család. 70: dr Sólyom Kálmán. 52: N. N. 40: Alexa Simon, Karalyos Márton, Földesi István, Mózes Albert, Gulácsi Endréné, Domokos Sándorné. 30: Dr Szabó Lajos, Konrád János, Bancsik Gyula, Kosztin Jánosné, Horvát Imréné, Létai Sándor, Kiss Balázs, Gulácsi Endréné, Geimer Ferenc, Verebesi Lászlóné, Páll Mihályné, Nagy Jánosné, Balog Sámuelné, Olasz Lajosné, Borbély N., Pethő Sándor. 23: özv. Szabó Sándorné. 20: Mányi Ferenc, Jakab Imre, Magyar Jánosné, Bereczki János, Ladányi Sándor, Küllüs Mihály, Incze Károly, Incze András, Pénzes Viktor, Tamás Lászlóné, Proy Józsefné, N. N. 15: özv. Szabó Lajosné, Tóth Mihályné, Király Lajos. 10: Borsos József, Sarkady Zoltán, Kudor János, Deák Ferenc, Gaál Imréné, özv. Kiss Bálintné, Bodó Zsigmond, Badar Béla, özv. Hunyadi Gyuláné, Szilágyi János, Dézsi László, Füzessy Gézané, özv. Kovács Jánosné, Bitó Lajos, Szilágyi Lajosné, Both Jánosné, Saja Imréné, Dull István, özv. Szilágyi Lajosné, Szilágyi Sándor, Tóth József. 7: N. N. 5: Trombitás Gyula, Papp Emma, Demeter István, Putnoki István, Szabó László, Kocsi József, Kékesi István, Ferencsik György, Marozsán Józsefné, Fekete Lászlóné, Huszár Istvánné, Szilasi György.

Ifjusági bibliaköreink vasárnap délutáni önképző óráján Dévai Biró Mátyás reformátorról emlékezünk meg.

Az Ujvárosi Református Énekkar vasárnap délután (január 21-én) 6 órakor vallásos délutánt tart imaházunkban. 1. Fennálló ének XC. zsoltár 1.

A mai nehéz időkben az egyház arra törekszik, hogy lelki egyensúlyát megtartsa és biztosítsa. Szilárd és rendíthetetlen nyugalommal tömörül ma minden finn egy csoportba, hogy vallási és szellemi életének örökségét megvédelmezze a nagy keleti szomszéd támadásával szemben. Ma ugyanaz történik meg, mint 1899-ben az orosz elnyomás alatt: egészen spontán elhatározásból időként óriási tömeg gyűl össze a helsinki katedrális hatalmas lépcsőzetén hogy hazafiui tüzellel énekelje el Luther énekét (»Erős várunk...«) és bizza oda magát a Gondviselés védelmező szeretetébe. Ez az ének csendült fel ma is minden állomáson, amikor a finn megbizottak Moszkva felé utaztak.

Az a nép, amely nemcsak népi sajátosságát, kulturáját, hanem élő és életet adó hitét is ennyire meg tudta őrizni, bizalommal nézhet a jövő felé. Finnország megérdemli, hogy független maradjon, amit moszkvai kommunizmus legyőzése után, 1917-ben nyert el. Észak védőbástyája ez az ország: de erős bástya, mert hősi tradícióra, vallásos hitre és hazaszeretetre épült.

(Vasárnap.)

v. 2. Közének XLII. zsoltár 1. v. 3. énekel az Ujvárosi Refomátus Énekkar. 4. Bibliát olvas és imádkozik Osváth Ernő. 5. Ének-szóló: Szabó Irma. 6. Előadást tart Balajthy Jenő egy. ker. titkár. 7. Szaval Lerchner Magda. 8. Szaval Cser János. 9. Énekel az Énekkar. 10. Szaval Cser Róza. 11. Záró ének 245. dics. 10. v. Persely adományokat a szegények segélyezésére fordítjuk.

Árvaházunk.

... „Az Urnak lelke szólott én bennem és az Ő beszéde az én nyelvem által”... (II. Sám. 23. 2.) Borbáth Dániel a kolozsvári diakonisszaképző anyaintézet ig. lelkésze, január 12—15. napjain hivatalos körútján meglátogatta Mária és Amália diakonissza testvéreket, kikkel naponta bibliaórát tartott, árváink pedig nagy figyelemmel hallgatták az este csendjében elmondott történeteket.

Vasárnap délelőtt lelkészi szolgálatot végzett velencei imaházunkban, délután pedig a »Mártha Körben« tartott bibliaórát és építő erejű előadást. Elnöknővel, ügyv. elnökkel és árvaatyával két alkalommal is folytatott hasznos megbeszéléseket árvaházunk szeretetmunkája ügyében, az erdélyi egyházkerület szászvárosi árvaháza s működése köréből szerzett gazdag tapasztalatok alapján. »Az Úr beszéde volt ez, az ő nyelve által.«

*

... „Ezek pedig — példáink, lőnek”... (I. Kor. X. 6.) Pusztajlakai hittestvéreink árvaházunknak mindig hűséges jöltevői, példái lettek, a mai nehéz és súlyos gazdasági viszonyok között is, — a jó szívvel adakozó lelkeknek és gyülekezeteknek, úgy pénzbeli, mint terménybeli adományaikkal segítettek most is Árvaházunk segítségére. Árvaházunk öröme az ő örömük is és halljuk őket szívüknek megnyilatkozásában: »a Lélek is segítségére van a mi erőtlenségünknek« (Róm. VIII. 26.) — »a mit tetted: lélekből cselekedtél« (Kol. III. 23.) Isten hűsége és kegyelme legyen jöltevőinkkel s küldjük nekik a mi köszönetünket és az evangélium üzenetét: »örüljétek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben«... (Luk. X. 20.)

Adományok az Árvaháznak:

Tarcsi László olasz-i férfiszőv. tag gyűjtése iparos-tanuló árváink részére 600 lei.

VIDÉKRŐL:

Szalárd: néhai Papp Juliánna és leánya Kócs Margit 200 lei.

Érmihályfalva: Székely Károly 150 lei.

Nagylak: Karácsonyfa ünnepélyből 300 lei.

Brassó: Molnár István 100 lei.

Bunyaszekszárd: Karácsonyi persely-pénz 170 l.

Hegyközszentmiklós: Bernáth Dánielné 2kg. zsir.

Pusztajlakai ref. hivek: 1010 lei készpénz. 204 kg. liszt, 310 kg. krumplics, 16 fej káposzta, 3 kg. zöltség, 71 tojás, 24 kg. dió, 23 kg. bab, 3 kg. szappan,

25 kg. hagyma, 2 kg. zsir, 2 kg. aszalt-gyümölcs, 1 drb. törülköző. Az adakozók nevei: Sándor Lajos tanító, id. D. Bódis Imre, Erdei Imre, Kálmán József, Kálmán Lajos, F. Szabó Jánosné, ifj. Rádúj Józsefné, Varga János, id. Nagy János, L. Jakab József, ifj. H. Bódis József, ifj. Nagy János, Kálmán Sándor, id. Bódis Imre, Bódis Elek, ifj. Nagy Lajos, Jakab Dávid, F. Szabó Ferenc, Szabó Gyula, B. Szilágyi Ferenc, Tallódi József, Makai Lajos, Soós Sándor, Varga Ferenc, Soós József, özv. Bernáth Istvánné, ifj. P. Bódis József, Modok József, ifj. Bódis Dávid, Kőte Ferenc, Bódis Vince, ifj. D. Bódis Imre, Hevesi András, Soós Ferenc, legifj. Bódis József, Nagy Mihály, Jakab Ferenc, özv. Czégényi Bálintné, özv. Szabó Pálné, özv. Szilágyi Gáspárné, Jeremiás István, id. Bódis Dávid, Szilágyi Sándor, özv. Bódis Miklósné, Bódis Dánielné, id. P. Bódis József, Facsar Gyula, id. Nagy Lajos, id. Jakab Imréné, özv. Erdei Imréné, Szilágyi Lajos gondnok. Helybeli Erdőközbirtokosság és Hanga Fogyasztási Szövetkezet.

Nagyvárad: Kósa István 5 kg. lencse és 1 kg füstölt kolbász.

INNEN-ONNAN

Ürlapok végrendelet számára. Angliában tudvalevőleg a kórházakat, menházakat és hasonló emberbaráti intézményeket nem az állam, hanem a társadalmi összefogás tartja fenn. Ezért az ilyen intézményeknek állandóan figyelmeztetni kell a nagyközönséget arra, hogy meg ne restüljenek az adakozásban. A sokfajta figyelemkeltés között számunkra igen érdekesnek tűnik fel az a módszer, mikor egyes újságok hirdetési oldalán »Itt levágandó!« felszólítással végrendelet-formát közölnek, ahol csak a nevet és számat kell kitölteni s a megfelelő hitelesítés után bárki kiderítheti belőle, hogy aláírója testét-lelkét az Urnak ajánlva, épp belátással ennyi és ennyi összeget hagy X. egyesület vagy intézmény számára. Mi nem szoktunk ilyen eszközöket felhasználni s mégis boldogan kell megállapítani, hogy az egyház anyakönyve egyre jobban telik manapság is a rendkívül nehéz viszonyok közepette is nagyon sok olyan végrendelet kerül elő, ahol nem feledkeznek meg az óriási terheket viselő anyaszentegyház szükségéről.

HETI BETÉT-GYÜJTÉS. Hittestvéreink figyelmébe ajánljuk, hogy heti betéteket az 1940. évben is elfogad a „Sebes-Körös” hitel és takarékszövetkezet (dr. Lazar Aurel ucca 14. szám). Az új évtársulat január 1-től kezdődik.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

A presbyterium

január 21-én délután 4 órakor tartotta a Református Otthon tanácstermében idej első gyűlését, amelyen püspök ur távollétében *Csernák Béla* lelkész és *Dr Thúry Kálmán* főgondnok elnököltek. Jelen volt 29 presbyter, jegyző *Fodor Ödön*.

Elnöklő lelkész imával nyitja meg a gyűlést, Isten áldását kérve a mai nehéz időkben a presbyterium munkájára.

Elnök bejelenti a múlt év dec. 17-én tartott egyházközségi választás eredményét, jelenti, hogy a választó gyűlés egyhangulag ismét *Dr Thúry Kálmán* választotta meg *főgondnoknak* Elnök meleg szavakkal tolmácsolja ebből az alkalomból főgondnok előtt az egész egyházközségnek, a presbyteriumnak örömet és jókivánságait további áldásos működésére.

Dr Thúry Kálmán válaszában megemlíti, hogy néhány hó múlva már 25 éve lesz, hogy a nagyvárad református egyház főgondnoki tisztét betölti. Rámutat arra a szíves viszonyra, ami őt az egyház lelkészelnökéhez, Püspök urhoz fűzi és arra a megértő támogatásra, amit a presbyterium részéről tapasztalt. Szinte példa nélküli az az összhang, ami itt a presbyterium és az elnökség között évtizedek óta fennáll. Ennek köszönhető, hogy a nagyvárad egyház életműködése zavartalan biztonsággal halad és hogy nemcsak eddigi intézményeinket tartottuk meg, hanem azok számát újakkal növeltük. A presbyterium jóindulatát és további támogatását kéri, hogy a mostani súlyos viszonyok között is megtartsuk azt a nagy örökséget, amit őseinktől vettünk át.

Elnök folytatólag bejelenti a választás többi eredményét: négy algondnok, kántor, tanító, képviselő és a megüresedett helyekre presbyterek és képviselőtestületi tagok megválasztását.

A presbyterium a választás bejelentést tudomásul veszi.

Ezekután a most megválasztott *uj presbyterek*: *Bittó Lajos*, *Czakó Lajos*, *Mészáros Lajos*, *Molnár Gyula*, *Nagy Bálint*, *Dr Sarkady Sándor*, *Dr Sály László*, *Dr Sólyom Kálmán* letették a hivatali esküt.

Elnök: amidőn most örömmel üdvözli az új presbytereket, eszébe jutnak a Főtiszteletű urszavai, aki néhány évvel ezelőtt boldogan mondotta, hogy a nagyvárad református egyházközség még a maga szűkös anyagi eszközeivel is olyan nagy eredményeket tudott elérni, azt annak köszönheti, hogy mindig olyan férfiak állottak az egyház élén, akik nemcsak böles tanácsokkal szolgáltak, hanem egész életüket, munkásságukat az egyháznak szentelték. Most is ilyen férfiakat látunk itt az új presbyterek között, akik már eddig is tevékenyen működtek az egyház életében, azért kéri őket, hogy most a nagyobb munkakörben is híven töltsék be tisztüket.

Az új presbyterek nevében *Dr Sólyom Kálmán* köszönte meg az üdvözlő szavakat és az előlegezett bizalmat a presbyter társai nevében is készséggel fogadja, hogy minden erejükkel az egyház szolgálata állanak. Ismerik azokat a köteleéseket, amiket az egyházi törvények rájuk rónak, de ismerik azokat a lelkük mélyén rejtőző törvényeket is, amelyek minden hívő egyháztagot, minden presbytert Isten országának építésére hívnak.

Kiss Károly fájó szívvel említi meg, hogy néhány presbyterünk, akik évtizedeken át olyan sok szolgálatot tettek, most saját kérelmükre kimaradtak. Ilyenek: *Barna Sámuel* és *Matkó Benjámín*. Indítványozza, hogy érdemüket a presbyterium jegyzőkönyvben örökítse meg.

A presbyterium az indítványt elfogadja és erről nevezetteket jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

A presbyterium ezután megalakítja az *egyházi bizottságokat*:

1. *Egyházközségi bíróság*: az elnökség elnökléte alatt *Domokos László*, *Erdélyi Ferenc*, *Fazekas Lajos*, *Jégh Károly*, *Mónus Sándor*, *Dr Soós István*, *Dr Sólyom Kálmán*.

2. *Gazdasági tanács*: elnök *Dr Thúry Kálmán*, Hivatalból tagok: lelkészek, algondnokok, pénztárnok, számvéviszéki elnök, adóbizottsági főnök, egyh. ügyész. Választott tagok: *Mónus Sándor*, *Hajdu György*, *Kesztyüs János*, *Ujlaky Károly*, *Dr Sólyom Kálmán*, *Dr Soós István*, *Tóth Béla*.

3. *Számvéviszéki*: elnök *Szentpály Gyula*. Tagok: *Hajdu György*, *Jégh Károly*, *Kovács József*, *Kováts László*. Ellenőr: *Szakáts Antal*.

4. *Iskolaszék*: elnök: Kiss Károly, tagok: lelkészek, főgondnok, továbbá: Béres Károly, Erdélyi Ferenc, Domokos László, Jakab Imre, Kiss Lajos, Mónus Sándor, Kursinszky Kálmán, Somogyi István, Dr Soós István, Kiss Jenő, Dr Szeghalmy Sándor.

5. *Igazgató-tanács*: (leánygimnázium) elnök: választandó, tagok: Sulyok István, Kiss Károly, Dr Szabó Lajos, Dr Thury Kálmán, Domokos László, Kursinszky Kálmán, Dr Soós István, Dr Szeghalmy Sándor, Dr Szőke Ferenc.

6. *Dr Várady Zsigmond-alap* felügyelő bizottság: egyházi elnökség, elnöklete alatt: Csernák Béla, Kiss Károly, Dr Szeghalmy Sándor, Vargha Gedeon.

7. *Énekkarok* felügyelő bizottsága: elnök: Dr Szeghalmy Sándor, tagok: Kiss Béla, Fazekas Lajos.

8. *Inasotthon* felügyelő bizottsága: elnök: Mónus Sándor, hivatalból tagok: egyh. elnökség és Dr Szeghalmy Sándor. Választott tagok: Fenessy László, Somogyi István, Széles Kálmán.

Elnök részvétellel jelenti be, hogy *Juhász Károly* az olaszii paróchiális kör orgonista énekvezére 50 évi szolgálat után múlt év december 2-án elhunyt. Ott született a templom mellett abban a házban, ahol egész életét leélte. Ha énekével nem is de gyönyörű orgona-játékával mindig mély áhitatot keltett a templomba gyülekező hivekben. Emlékét hűen megőrizzük. Jelenti, hogy az egyházi elnökség a kegyeleti időre az elhunyt özvegyével megállapodást kötött.

A presbyterium a megállapodást jóváhagyja, továbbá az elhunyt örökbecfogadott leányának kérelmére, a bevett szokás szerint megtéríti a temetési költséget, ezenfelül a kórházi költséget.

Elnök bejelenti, azt a már közismert tény, hogy az *egyházkerület* nagyváradai református püspökség néven törvényesen elismertetett. A rendelet törvény értelmében a püspök újra választandó. Elnök jelenti, hogy az egyházkerület a választást elrendelte, úgyvéli, hogy a presbyterium csak sajátmagát tiszteli meg, ha szavazatát most is eddigi püspökünkre adja, aki már 20 év óta bölcs előrelátással és nagy buzgósággal vezeti az egyházkerület ügyeit, akit a kerület presbyteriumai már kétizben választottak meg.

A presbyterium egyhangú lelkesedéssel *Sulyok István püspökre* adja a maga hatos szavazatát.

A *Tokaji-telepi* imaház átírási ügyében egyh. ügyész jelenti, hogy a lemondott ügyésszel folytatott megbeszélés szerint a tulajdonjog átírása most már rövidesen megtörténik és az ingatlan tehermentesen kerül az egyház nevére.

A presbyterium a jelentést tudomásul veszi.

Erdői Gábor és *Huszár István* presbyterek idős korukra, illetve a változott családi viszonyukra hivatkozással, presbyteri tisztüktől felmentésüket kérik. *Balogh Károly* velencei presbyter pedig *Kiss Károly* lelkész hivatalos bejelentése szerint már két év óta elköltözött Váradról.

A presbyterium mind három presbytert felmenti tisztétől és kéri az elnökséget, hogy helyükre a póttagok közül hívjon be három új presbytert.

Iskolaszék javaslata alapján

a presbyterium erre a tanévre 38.000 lei tandíj kedvezményt állapít meg a szegény elemi iskola tanulók részére.

Elnök jelenti, hogy Dr Soós István presbyter társunk az illetékes minisztériumban elintézte, hogy elemi iskoláinkban továbbra is csak délelőtti *félnapos tanítás* legyen, ami nagy megnyugvására szolgál a szülőknek.

A presbyterium a jelentést örömmel és köszönettel veszi tudomásul.

A tanár és tanítótétel javadalmazásának felemelését kéri.

A presbyterium fedezet hiányában a két kérvényt pártolólág felterjeszti az egyh.-ker. elnökséghez.

A velencei és réti paróchiális lelkészek kérik, hogy a nagy ünnepeken továbbra is hívjon meg egy *legátust* a presbyterium, tekintve, hogy az imaház nem elegendő a hivek befogadására és külön termekben is kell istentiszteletet tartani. A tiszteletdíj fedezésére szolgálna a két paróchiális kör ünnep első napi perselypénze.

A presbyterium a kérelmet teljesíti azzal a feltétellel, hogy az esetleg hiányzó összeget közadakozásból fedezik és a legátus ellátásáról is gondoskodnak.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 6 órakor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Bagonya Erzsébet Irma, Deutsch Ilona (át-térő), Porkoláb Zoltán Miklós. Esketés: Godra István ref. Szabó Ilona róm. kath. (Dés). Temetés: Balogh István 81 éves (Városliget 1.) Nagy Géza 69 éves (Elmekórház), Habler Irma 58 éves (Kórház).

Áldozatkétség: Református Szegényház lakóinak: Balogh István 300 Lei.

Ref. iskolásgyermekek könyhájára: A nagyváradai »Sasok« Turista Egyesülete 500 Lei. Balogh István 100 Lei. A velencei imaházban tartott vallásos-ünnepély jövedelme 500, a ref. el. iskola II-b. oszt. tanulóinak gyűjtése: Anné Teréz 105, Nagy Iza 225, Kalas Péter 152, Arnóczki Iván 67, Vékony István 50, Porkoláb Gyula 18, Király Gizella 10, Halász Katalin 13, Literáti Ilona 10, Lévai Ilona 5, Móricz testvérek 20, Mészáros Jolán 20, Meleg F. 21, Szoboszlai F. 12, Szilágyi I. 10, Katona M. 122 Lei. Dancse Lukácsné 5 kgr. hus.

A *Leányszövetség* céljaira: Matkó Mária 100 L.
Szegényeknek: Balogh István 100, b. e. Balogh István temetésekor koszoruváltáság címen özv. Száva Antalné és Homolya Etelka 100—100 Lei.

Szücs János lelkész, vasárnap január 21-én bucsuzott el gyülekezetünktől, ahol közel két évet töltött az olasz-i segédlelkészi álláson. A hegyközujlaki egyház rendes lelkészi állásába január 28-án iktatja be a bihari e.-m. esperesének megbízásából dr. Szabó Lajos nagyvárad-réti lelkész. A távozó lelkész atyánkiára és a hegyközujlaki szent eklézsiára Isten áldását kérjük.

Juhos László avasujvárosi segédlelkészt, Püspök úr Nagyvárad-Olasziba rendelte szolgálattételre. Juhos László nevét már jól ismerik gyülekezetünk tagjai a Református Jövőben megjelent cikkeiből. Munkáját a hét folyamán megkezdette. Isten áldása legyen köztünk munkálkodásán!

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, fél 12 órakor és este 6 órakor Papp László. Az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Gáncsos Mihály róm. kath. — Szász Róza ref. (Össitér 10. sz.) Temetés: Csordás Lidia 83 éves (Körös u. 12.), Kovács Juliánna 70 éves (Körös u. 12.)

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Özv. Mezeiné Szász Zsuzsánna 37 éves, Gyár utca 58 sz. Nagy Károly 66 éves, gépész krumpli-föld Str. Gh. Breţeanu 28, Pénzes Ferenc Bereczki Juliánna férje 79 éves, Gyár u. 16. Kiss Sarolta özv. Magyar Jánosné 70 éves Gutenberg u. 6. Csizmadia István 7 hónapos Szőlősi-rét 3. u. 2. sz. — Kitért: Szilágyiné Meleg Margit 39 éves róm. kath. vallásra Szőlősi u. 39. sz.

Áldozatkészség: Templomalapra: Varga Ferencné Sólyom Istvánné temetésén virág helyett 20 lei.

Szegényeknek: Egy magát megnevezni nem akaró nőszövetséges asszonytársunk, meglátogatván a «Szegényház» lakóit, közöttük 200 leit elosztott; egy idős, beteg nagy szegénységben élő asszonytestvérünknek pedig 1 m.-mázsa fát s 1 kg. kenyeret adott. — »Gyémánt tollal fénylő kezében. — A jótett könyvénel mennyégben. — Jegyez az Urnak anygala!«

A *Nagyvárad-olaszi Ref. Leányszövetségnek* f. évi január 21-én imaházunkban tartott lélekemelő vallásos ünnepélyén sokan, — kik pedig várván — várták a lelki gyarapodás e kedves alkalmát, nem vehetek részt. Némelyeket, — különösen a távolabb lakókat az idő mostohasága, gyülekezetünk presbyter tagjait pedig az épen ez időben tartott presbyteri gyűlés akadályozott a megjelenésben. A résztvevők perselyadománya 500 leit juttatott a Leányszövetség áldal fenntartott szegénykonyha részére.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, délután 4 órakor Magyar Sándor, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen, a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Porkoláb Zoltán. Esketés: Ambrus Péter ref.—Alföldi Magda ref. (Polonia ut 16). Temetés: Harasztosi Jánosné 56 éves (Milánó ut 4), özv. Varga Imréné 75 éves (Constanţei ut 8).

Áldozatkészség: Árvaháznak: Tabajdy György 100, Pető Márta 100 lei.

Munkadélutánjainkon, melyeket október 1-től, december 31-ig tartottunk Nagy Lászlóné és Szilágyi Lajosné irányítása mellett: Pénzes Viktorné, Deák Ferencné, Lőkös Lajosné, Kosztin Jánosné, Demeter Istvánné, Szebeni Józsefné, Bodoki Istvánné, Balla Sándorné, Ferencsik Györgyné és Páll Mihályné nőszövetségi tagok varrták meg a karácsonykor kiosztott összes gyermek-ruhákat.

Ifjúsági bibliaköreink önképző óráján, vasárnap délután »Dévai Biró Mátyás« reformátorról emlékezünk meg.

Az *Ujvárosi Református Énekkar* szépen sikerült vallásos ünnepélyt rendezett vasárnap délután imaházunkban. A gyülekezet közös éneke után az énekkar énekelt, majd Osváth Ernő felügyelő-lelkész

imádkozott. Ezután Balajthy Jenő egyh.-ker. titkár »Mit ad nekem az egyház« címen tartott előadást. Az értékes előadás a szentség és az ecclesia fogalmán keresztül tisztázta az egyház jelentését, majd utalt azokra az ajándékokra, melyeket az egyház ad nekünk. Ezek az ajándékok arra köteleznek bennünket, hogy éljünk velük s a különböző béli missziói munkában való részvétel által járuljunk hozzá mi is egyházunk megújulásához. A műsort Szabó Irma szép szülő éneke, Lerchner Magda, Cser János és Cser Rózsika hatásos szavatai egészítették ki, végül az Énekkar Rossini: »Áldások Istene« c. művét adta elő Vásárhelyi Sándor énekvezér vezénylete mellett.

Árvaházunk.

Kegyves Jóltevők!

A nagyváradi református Árvaház annak idején a világháború legsajnálattámoltabb áldozatainak, a hadi-árváknak gondozása céljából létesült. Ma már hadiárvák nincsenek gondozottjai között. A háború megint kigyuladt tüze tőlünk távol, Keleten, Északon, Nyugaton pusztít. Városainkban és falvainkban azonban háború nélkül is egész serege jár az árváknak, akik a könyörülő krisztusi szeretet segítségét várják.

Árvaházunk ma már harminc árvának nyújt menedéket, meleg otthont, kenyeret, ruházatot, szeretetteljes nevelést. Mindezmegnövekedett kiadásal jár. E kiadások fedezetéről gondoskodni szent kötelességünk. De az 1940-ik évben sem báli mulatság jövedelméből óhajtjuk fedezni a szükségességeket. A nagy kiadásokkal járó bálnál biztosabb támasza az Árvaháznak Jóltevőink áldozatkészsége.

Ez uton kérjük Árvaházunk Jóltevőit, hogy támogatásukat az idén se vonják meg az árváktól, hanem adományaikat a mellékelt borítékban szíveskedjenek eljuttatni a **Református Árvaháznak**, akár a templomi perselyekbe helyezés, akár a lelkes hivatások vagy az árvákat nevelő diakonissza testvérek útján, (**Oradea, Parc. Eminescu 28.**)

Az adományokat a nagyváradi református egyház gyülekezeti lapjában nyugtázzuk.

Nagyváradi, 1940 január hó.

A Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet.

Adományok az Árvaháznak:

Ágyalapítvány növelésére: özv. Szabó Miklósné 950 Lei.

Gyógyszert adományozott: az 1939. év folyamán dr. Medvigy Ferenc 690 Lei értékben

Kiadóhivatali üzenet. Kérjük a hátralékos vidéki előfizetőinket, hogy a hátralékos összeget postautalványon a kiadóhivatal címére dr. Lazar Aurel ucca 14. sz., beküldeni szíveskedjenek.

INNEN-ONNAN

Erős várunk nekünk az Isten — ezt énekeltek ezrek és rajtuk keresztül az egész finn nemzet, a helsinki-i pályaudvaron a moszkvai tárgyalásokra induló finn kiküldött bucsuztatásakor. Szokatlan ez a hang a mai európai zürzavarban, mikor az éter hullámain a gyűlölet szavai röpködnek ide-oda és a nemzetek mindenekelőtt a vasbeton erődökbe vetik bizalmukat. A finn nemzet abba az erős várba vonul, melyet semmiféle bomba nem tud megvívni, rombadönteni. Vajjon a magyar nép látja-e már ezt az egyedüli igaz és megtartó menedéket?

Országos református konferencia Budapesten. A magyarországi Kálvin János Társaság és a Kálvin Szövetség a legelső teljes magyar Szentírás, Károli Gáspár vizsolyi bibliája megjelenésének 350 éves jubileuma alkalmából együttes konferenciát rendezett »A Szentírás és a magyar élet« címmel, 1940 január 17—18-án a budapesti Ref. Thel. Akadémia dísztermében (IX., Ráday-u. 28.) A konferencia külföldi résztvevői 50 százalékos vasuti kedvezményt élveztek a magyar államvasutak vonalain.

A vallási helyzet Spanyolországban. Az Evangelical Christendom egyik utóbbi számában hosszabb cikket közöl a spanyolországi helyzetről. Megállapítja a cikkíró, hogy nagyon nehéz tisztán látni e kérdésekben, mert azt minden oldalról a propaganda túlzásaiban szoktuk megismerni, általánosnak mondható még Franco győzelmei után is a régi stílusú római katolikus egyház iránti ellenszenv. Fokozza ezt az a körülmény, hogy a kormánycsapatok győzelme után valósággal kényszerítik a misére-járást; különben azzal gyanúsítják az illetőt, hogy kommunista érzelmű. A cikkíró szerint a spanyolok valami jobb és tisztább vallásosságra vágnak és a biblia-társulat alig győzi őket újszövetség-fordításokkal ellátni. Állítja a cikkíró azt is, hogy a legyilkolt papok és apácák száma a valóságban nem közelíti meg a híresztelt nagy tömeget. A spanyolok szerint a római papság volt annak az oka, hogy az 1571-i királyi dekrétumoktól kezdve egyetlen agrárreform nem tudott életbelépni a spanyol földön. Megdöbbenő az alábbi mondat: »Az Egyház kívánsága az volt, hogy gyermekei ne nyerhessenek el magasabb műveltséget, mert attól tartott, hogy az elemi ismereteknél magasabb műveltség anarchiát, kommunizmust és ami a legrosszabb: protestantizmust hoz létre...«

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

A nagyvárad-i református egyházközség presbtereinek névsora az 1940–1942. évre, az 1939 dec. 17-iki választás után.

ELNÖKSÉG: *Lelkésze*lnök: Sulyok István nagyvárad-ujvárosi lelkész; *főgondnok*: dr. Thüry Kálmán. *Lelkészek*: Olasziban: Csernák Béla, Velencén: Kiss Károly, Réten: dr. Szabó Lajos. Vallástanító-lelkész: Vargha Gedeon.

Algondnokok: Olaszi: Tóth Mihály, Ujváros: Csathó János, Velence: Kiss Lajos, Rét: Jakab Imre.

Kántorok és tanítók: Olaszi: üresedésben, Ujváros: Vásárhelyi Sándor. Velence: Bancsik János. *Az elemi iskola igazgató-tanítója*: Kiss Béla.

Rendes presbterek:

OLASZI:

1931–1942. Ajtay Gyula gyógyszerész, Szabó Károly asztalos m., Szentpály Gyula m. főszámvevő, Dienes Imre nyugdíjas, Papp Sándor ny. püig. főtanácsos.

1934–1945. Domokos László ny. semmitősz. bír., Kiss Antal ny. vasuti raktárnok, Tóth Béla ny. számvevő, Szilágyi Mihály ny. postaaltiszt, Szücs Mátyás ny. postaaltiszt.

1937–1948. Hajdu György ny. postatiszt, Erdélyi Ferenc ny. postafőtiszt, Kovács József egyh. ker. pénzt., Bányai Károly ny. püig. tisztv., dr. Schilling Árpád orvos.

1940–1952. Béres Károly nyomdatulajdonos, Jégh Károly ny. járásbíró, dr. Sarkady Sándor ügyvéd, dr. Szeghalmy Sándor ügyvéd, Szilvássy János bádógos mester.

UJVÁROS:

1931–1942. Kovács László m. tisztviselő, Kursinszky Kálmán tanár, dr. Soós István ügyvéd, Szakáts Antal ny. számvevő, Széles Kálmán asztalos mester.

1934–1945. Dr. Bozsódi János ügyvéd, Harmathy István m. tisztv., Földesi Imre nyugdíjas, Tándor Lajos nyugdíjas, Nagy Lajos cipész.

1937–1948. Czirják Zsigmond ny. v. tisztv., Fazekas Lajos pék m., Fenesy László építész, Mónus Sándor cipőgyáros, Somogyi István szerelő m.

1940–1952. Birinyi Imre csizmadia m., Bodó Imre ny. postaaltiszt, Czakó Lajos villanyszerelő, Kiss Jenő ig.-tanító, Tóttós Mihály bádógos m.

VELENCE:

1931–1942. Bóna Imre asztalos m., Futó Imre nyugdíjas, Keresztesy Károly borbély, K. Nagy Lajos nyugdíjas, Turi Sándor lakatos.

1934–1945. Boros Imre szőlőbirtokos, Ujlaky Károly ny. jb. tisztv., Tapaszi Lajos nyugdíjas, Pakó Bálint asztalos, Sáfrány János munkás.

1937–1948. Jóna Károly malomtulajdonos, Kállay Gyula ny. tisztviselő, Szilvássy István borbély, két hely üresedésben.

1940–1952. Mészáros Lajos lakatos, Miszner József ny. tisztviselő, Molnár Gyula tisztviselő, Nagy Bálint szőlőbirtokos, dr. Sály László ügyvéd.

RÉT:

1931–1942. Incze András ny. mozdonyvezető, Mányi Ferenc nyugdíjas, Ravasz Miklós ny. tisztv., Szatmári Ferenc ny. v. raktárnok, dr. Szőke Ferenc orvos.

1934–1945. Dézsi Ferenc nyugdíjas, Kudor János vasutas, Pázmány Gyula asztalos m., Putnoki István nyugdíjas, egy hely üresedésben.

1937–1948. Bodó Zsigmond vendéglős, Nagy László szabász, Pethő Sándor nyugdíjas, Trombitás Gyula nyugdíjas, egy hely üresedésben.

1940–1952. Bittó Lajos ny. postaaltiszt, Kesztyűs János építész, Péntes Viktor nyugdíjas, dr. Sólyom Kálmán ny. járásbíró, Szilágyi Lajos ny. postaaltiszt.

Pótpresbterek:

OLASZI:

Kulcsár István háztulajdonos, Tóth Dániel ny. mozdonyvezető, Nagy Bertalan szőlőbirtokos, id. Bondár László szőlőbirtokos, Nagy Lajos ny. bank-tisztviselő, Tolvaj Gyula szabó m., Fráter Géza fog-technikus, Kotsis Géza vegyész-mérnök, dr. Csernák István ügyvéd, Fábian Sándor nyugdíjas.

UJVÁROS:

Balajthy Jenő egyh. ker. titkár, Kiss Ferenc m. tisztv., Pázmány Ferenc asztalos m., Erdődi József gyárvezető, Zalányi Gyula ny. tisztviselő, Petróczy Lajos ny. tisztviselő, Papp Sándor nyugdíjas, Csarkó András csizmadia m., Simon Lajos nyugdíjas, id. Horváth Sándor csizmadia m.

VELENCE:

Halász Elemér kereskedő, Babuczay István nyugdíjas, Sólyom István ny. vill. kalauz, Nagy

Zoltán keresk. segéd, Nagy István kereskedő, Biri Ferenc nyugdíjas, Boros József kereskedő, Török Sándor gazdálkodó, Pápai József gazdálkodó, Szilágyi Dezső ny. postatiszt.

RÉT:

Kiss Balázs ny. vasutas, Szabó László ny. mozonyvezető, Füzessy Géza ny. lelkész, Kiss József ny. postaaltiszt, Felvinczy József kereskedő, Geimer Ferenc ny. vasutas, Köpe Mihály ny. vasutas, Demeter István asztalos m., Serdült Antal ny. altiszt, Vereby László asztalos.

Hirdetmény.

Egyházközségünk presbyteriuma az 1940. évi április 1-től, 1941. évi március hó 31-ig terjedő időre esedékes egyházi és iskola fenntartási adó kivetését elvégezte, az adófőkönyveket f. évi február 5-étől számítandó 15 napra az egyházi adóhivatalba (Dr Lazar Aurel utca 14 szám) a hivatalos órák alatt közszemlére kitette.

Felkérjük egyházunk tagjait, hogy a jelzett idő alatt a kivetett egyházi és iskola-fenntartási adót tekintsék meg s amennyiben az ellen valakinek észrevétele volna, azt magára nézve sérelmesnek találná, jogosult a kivetés megváltoztatását a presbyteriumhoz intézett írásbeli kérvénnyel kérni.

Az elkészen érkezett felszólamlások az egyházi 3-ik törvénycikk 19. §. értelmében figyelembe nem vehetők.

Az egyházi Elnökség.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Bokor Inre István, Bokor Piroska Juliánna (ikrek), Deák Matild Piroska, Szarvas Katalin, Földesi Pál. — Temetés: özv. Kiss Ferencné Szabó Juliánna 88 éves (Vizvezeték u. 27), Székely József 73 éves (Elmekórház), Katona János 72 éves (Szent János u. 68), Rogozsinszki Jenő 27 napos (Aranyoldal), Sipos Bálintné Gellért Zsuzsanna 57 éves (Közkórház), özv. Kádár Jánosné Juhász Juliánna 40 éves (Közkórház), Tárnok Lajos 38 éves (Közkórház). — Kitért: Ács Ilona (Széles u. 15) g. keletinek, Puskás Mihály (Nagysötétág) baptistának, Kis Zsu-

zsanna (Görög-oldal) baptistának, Bondárné Kecskeméti Zsófia (Görög-oldal) baptistának, Illés Gyula baptistának, Nagy Lujza (Kálvária u. 70) baptistának, Kövesdi Anna (Szilágyi D. utca 13) g. keletinek.

Áldozatkészség: Jótékony célokra: özv. Megyeri Imréné Magyarországon elhalt édesanyja halála alkalmából 100 leit, szegény árvagyermeknek 50, iskolásgyermek konyhájára 50, szegény öregeknek 50 leit.

Szegényház lakóinak: Szentpály Gyuláné 10 kgr. kenyeret, özv. Dézsiné (Ujvárosról) 50 kgr. fát.

A szegény iskolásgyermek konyhájára: Hal-mági Kornélné édesanyja néh. Gergelyffy Istvánné halála évfordulóján 5 kgr. nullás lisztet, 5 kgr. paszulyt, Dancse Lukácsné 5 kgr. hust.

A Magyar Biblia vasárnapját Olasziban február 18-án tartjuk meg, abból az alkalomból, hogy a Biblia teljes magyar fordítása a híres vizsolyi Biblia, ezelőtt 350 esztendővel jelent meg.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor, fél 12 órakor és este 6 órakor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Papp László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Károly. — Temetés: Kósa Lajos kőmives 59 éves, (Össi-telep 26. sz. utca 29. sz.), Horváth Sára néhai Pap Sándor neje 78 éves, (Össi-telep 8. sz. utca 2. sz.), Ákom István János 11 hónapos (Fecske-utca 3. sz.)

Áldozatkészség: Kenéz Ferenc a szegények számára 100 leit adományozott.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Szánthó József, Mogyorós Juliánna férje fuvaros, 63 éves, Szent Jeromos-u. 2. Kotymann Irén, Koty-

mana Bálint és Borcás Juliánna leánya, 1 éves, Wasserstrom-telep.

Áldozatkészség: Szegényeknek: Özv. Siteri Elekné 100 lei, Dancse Lukácsné fél mázsa tűzifa.

Templomalapra: Több nőszövetségi tag virág helyett Pénzes Ferenc temetésén 100 lei.

Árvaháznak: Özv. Siteri Elekné 100 lei, Russ Lászlóné 100 lei.

Férfiszövetségünk I. évi január hó 28-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen visszatekintve egy esztendő tevékenységére, sűrű »meaculpa«-zások között állapították meg, hogy bár szövetségünk vérszegény élete az előző évihez viszonyítva némi javulást mutat is, mégis szinte azt mondhatjuk: »névben él csak« vagy legfeljebb is olyan parányi mustármag, mely epedve vágyakozik az isteni kegyelem üdítő harmata s éltető napfénye után, amely azonban épen a mustármag sorsában foglalt hasonlatosság erejénél fogva, Istennek az igaz ügy diadalát biztosító változhatatlan ígéretei szerint mégis csak terebélyes fává növekedik egykoron s termi jó gyümölcsét s kínálja enyhet adó árnyát ezer gondtól s fájdalomtól sajgó egyházi életünk égő fájdalmai ellen. Ebben a reménységben építgettük tetőtől talpig beteg benső emberünket s hordozgattuk a tégladarabokat építendő templomunk fundamentumához s töröltük le néhány fájó könnycseppet itt és amott Isten élő templomainak iskolás-gyermekeinknek, csapással sujtott embertestvéreinknek könnyzaporos szemeiből. A kevés eredmény láttára és a »Ne csüggedjél kicsiny sereg« bizakodó hangulatában zengett ajkunkról a gyűlést berekesztő évezredes zsoltáré: »Tebenned biztunk eleitől fogva!«

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10-kor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Magyar Sándor, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen, a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Ilona, Fürj Erzsébet, Takács Katalin, Rácz Lajos, Puskás István, Szarvas Katalin, Földesi Pál. — Esketés: Kiss Gyula ref. és Szutor Erzsébet ref. (Füzes u. 72.) — Temetés: özv. Kauczil Ferencné 53 éves (Mehedinti u. 23), Nagy László 2 hónapos (Menhely). — Áttérés: Szutor Erzsébet Lutheránus vallásról.

Áldozatkészség: Templom-alapra: Tabajdy György 100 lei.

Szegényeknek: özv. Hunyadi Gyuláné 20 lei.

Ifjúsági bibliaköreink önképző óráján, vasárnap délután »Kálmáncsehi Sánta Márton« reformátorról emlékezünk meg.

Felhívjuk azon szülők figyelmét, akiknek 1926-ban született gyermekeik vannak, hogy a konfirmációi oktatás megkezdődött s gyermekeiket legkésőbb e hó 12-ig sziveskedjenek beiratni.

Árvaházunk.

...**Jótétemény által gyógyult meg ez...** (Csel. IV. 9.) Dr Medvigy Ferenc gyógyszerész, árvaink melegszívű jöltevője, árvaházunk gyógytári szükségletét az elmúlt 1939. évben is teljesen díjmentesen szolgáltatva ki 690 Lei értékben. Árvaink Isten után az orvosság jótéteménye által gyógyultak meg. Amidőn Jótékony Egyesületünk a jótéteményért hála köszönetét fejezi ki, jöltevő életére Isten gazdag áldását kéri.

Adományok az Árvaháznak:

Rév: Ref. nőszövetségi tagok: Szegedi Istváné 200, Talmács Miklósné 200, Berei Andrásné 100, Hegedüs Sándorné 100 Lei.

Hegyközkovácsi: Halpert Lajosné 1 párna, 7 kgr. szappan.

Érmihályfalva: Székely Károly 150 Lei.

Váradfenes: Boros János 200 Lei.

Gyéres: Ref. hivek 831 Lei.

Margitta: Hivek 533 Lei.

Nagyvárad: Orth Győzőné 100 Lei, Halmágyi Kornélné édesanyja néh. Gergelyffy Istvánné halála évford. 200 Lei, Görög Juliánna 50 Lei, Laczikó Eszter 50 Lei.

Az 1940. évi Árvaházi Bál megváltására boricétkban:

Sulyok István püspök (1. sz.) 250 Lei, dr Schilling Árpád (166. sz.) 500, özv. Juricskay Dezsóné (150. sz.) 500, dr Szeghalmy Sándor (234. sz.) 200, Csernák Béla (3. sz.) 200, Tóth Mihály gondnok és neje Mihály fiók halála évfordulóján (84. sz.) 200, Hajdu György (215. sz.) 200, Grünwald Mórné (212. sz.) 200, Bihari Lajosné (236. sz.) 200, Gálbory Erzsébet (27. sz.) 100, Ambrus Julia (33. sz.) 100, Vargha László (602. sz.) 100, Pető Márta (903. sz.) 100, Tabajdy György (904. sz.) 100, Ruzs Gáborné (99. sz.) 100, dr Csernák István (26. sz.) 50, 931-es bor.: 50, Mózes Albert (933. sz.) 50, Szabó László (928. sz.) 50, Sebestyén Margit (264. sz.) 20.

Kiadóhivatali üzenet. Kérjük a hátralékos vidéki előfizetőinket, hogy a hátralékos összeget postautalványon a kiadóhivatal címére dr Lazar Aurel ucca 14. sz., beküldeni sziveskedjenek.

INNEN-ONNAN

A szeretet hatalma. Jugoszláviában a Vardar folyó völgyében lakik egy bibliaárus mohamedán, aki egy alkalommal egy pásztorral találkozott a mezőn, súlyos sebekkel elborítva, amit egy vadállat okozott rajta. A bibliaárus bevitt a házába és a feleségével együtt bekötötték a sebeit és elszállították a közeli kórházba. Mialatt ott feküdt, gyakran meglátogatták és beszéltek vele. A sebek azonban nem gyógyultak és a pásztor halálához közeledett. Mielőtt meghalt, ezt mondta a bibliaárusnak: »Te nagyon sokat beszéltél nekem Jézusról, hogyan szeretett ő engem, testvérem voltál ezen a világon, ugye testvérem leszel ott is, ahova most megyek!«

»**Szeressétek ellenségeiteket.**« Egyiptomban egy bibliaárus mohamedán arabok közé került, akik mikor megtudták, hogy mivel foglalkozik, gunyolni, majd fenyegetni kezdték. A tömeg mind nagyobb lett és a helyzet mind fenyegetőbb. Különösen egy fiatal ember kiabált: »Ez mind hazugság, ami ide van írva! Takarodj innen, te hitetlen kutya!« A bibliaárus szeliden felelt, de ez még jobban felingerelte az arabot, úgy, hogy megütötte a bibliaárust. Erre ez ahelyett hogy visszautított volna, megcsókolta ellensége arcát. Az arab ifju megdöbbenve állott meg, majd így szólt: Bocsáss meg testvérem. Mutasd meg a könyvedet! — és vásárolt négy evangéliumot és kérte a bibliaárust, hogy keresse fel és hozzon Ujszövetséget is számára.

A finn csoda magyarázata. A nagy világlapok egyik hírszolgálati ügynöksége részletes jelentésben arról számol be, hogy a karácsonyi légitámadások veszedelmei között karácsonyi énekeket énekelve kerestek menedéket finn testvéreink a repülőgépekről aláhulló bombák elől. Arról is beszámol ez a jelentés, hogy a finn hadsereg kantinejában a szeszes italok árusítása szigorúan tilos. Télben, hóban, dermesztő hidegben nem alkohollal melengetik magukat a finn katonák, hanem a hitük tüze tartja melegen a lelkesedésüket.

A budapesti protestáns árvaház 80 éves. Az árvaház 8 évtized alatt 2000 árvát nevelt fel.

Veszprémben megnyílt az első református népiskola. Benne ifjúsági vezetők, dunántúli községek küldöttei vesznek részt. A gyülekezetek meleg szeretettel támogatják. A népiskola fiatal gazdák mindenirányú továbbképzését szolgálja.

A dolhai református templomot, amely magyar végvár volt Máramaros megyében, romjaiból újrátalálták és már fel is szentelték. A megújítás költségei közadakozásból kerültek elő.

Egy millióval több egyháztagnak egy év alatt Amerikában. A nyáron jelent meg az amerikai egyházak évkönyve, amely az 1938-as állapotokat mutatja meg. Amerikában az egyháztagnak száma volt az 1938. esztendőben 64.159.248, az előző évben volt

63.243.843. Egy évi növekedés 915.414. Nagyobb egyházak lélekszáma a következő: nagyobb protestáns egyházak 35.835.828, kisebb protestáns egyházak 1.629.827, római katolikusok száma 21.322.658, különböző zsidó hitközségek tagjainak száma 4.081.242, keleti orthodox 992.042, lengyel nemzeti katolikus egyház 189.620, örmény keleti egyház 108.000. Az egyházközségek száma is nőtt 1743-mal.

Amerikai jótékonyosság. 1938-ban az Egyesült Államok vallásos és jótékony intézményei 40 millió dollárt költöttek jótékony célra, 5 millió dollárral többet, mint az előző évben. Ebből 60 százalék Ázsiába ment, 20 százalék Európába, 10 százalék Afrikába.

A török kormány elhatározta, hogy szabadabbá teszi a keresztyén munkák iratterjesztését. Hasonlóképpen megengedték a gyermekistentiszteleteket is.

Svájcban 60 ifjúsági titkár katonagondozói munkát végez. Három katonatitkár állandóan utazik, 13 állandó keresztyén katonatitkár létesítettek.

Milyen a fiatalság lelke Amerikában? Amerikában a kereskedelmi kamarának 110.000 fiatal tagját kérdezték meg, hogy az amerikai ifjúság gondolkodását megismerjék. A következő kérdések és válaszok érkeztek. Tartozol-e valamelyik egyházba? Igen 82 százalék. Nem 18 százalék. — Jársz-e templomba rendszeresen? Igen 37 százalék, nem 63 százalék. — Megkivánod-e gyermekeidről, hogy úgy végezzék el vallásos kötelességeiket, ahogy a szüleid gyermekkorodban tőled megkivánták? Igen 65 százalék, nem 35 százalék. — Gondolod-e, hogy az istentiszteletek rádióközvetítése az egyházaknak hátrányos? Igen 16 százalék, nem 84 százalék. — Van-e a vallásnak lényeges befolyása az erkölcsi színvonal megtartására? Igen 66 százalék, nem 34 százalék. — A lelkészeknek a szószékről meg kellene-e kísérelni, hogy gyülekezetüket olyan szociális kérdésekkel ismertessék meg, amelyek politikai megmozdulást kívánnak? Igen 16 százalék, nem 84 százalék. — Hiszed-e azt, hogy a felekezeti türelmetlenség kárára van az egész vallásos életnek? Igen 67 százalék, nem 33 százalék.

Bernadotte Oszkár, svéd herceg, a mostani svéd király testvére, most töltötte be 80-ik életévét. Ötven esztendeje, hogy a királyi herceg nagy szeretettel foglalkozik a svéd IKE ügyeivel.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Nagybőjti gondolatok.

(Olv. Kor. 1. r. 1—2. v.)

»Imé itt a kellemetes idő, imé itt az üdvösségnek napja, ne vegyétek hiába az Isten kegyelmét... int bennünket Pál apostol a korinthusi gyülekezethez írott levelében.

Mi mást jelentenek e szavak? mint azt, hogy nem elég: ha csak hiszünk. Ha csak hiszünk, ha csak megkeresztelkedünk, ha csak külsőleg vagyunk keresztyének, hanem cselekedeteinkkel, egész életünkkel is be kell bizonyítanunk, hogy Jézus Krisztus hívei és követői vagyunk.

A nagybőjti időszak különösen a megváltás emlékének ideje, tehát valóban az üdvösség napja, mely legjobban bizonyítja, hogy Jézus nemcsak beszélt, hanem cselekedett is, mert meghalt és utolsó csepp vérének kiontotta érettségét a keresztfán. Vajjon méltók vagyunk-e erre az áldozatra?

A nagybőjti időszak a magunkbaszállásnak ideje is! Lelkiismeretvizsgálatot kell tartanunk. Sokakra nézve nagyon, igen nagyon nehéz dolog ez, Ha azonban nem tartjuk meg, el fog jönni a

lelkek Megváltója s annak vizsgálata annál szigorubb s annál rettenetesebb lesz. Egyszer sőtét éjszaka vesz majd körül bennünket s ebből az éjszákából alakok emelkednek majd ki... egyik alak a másik után. S ezek az alakok sorra felelősségre vonnak majd... Figyelj csak, mit suttognak, mit kiáltoznak... mit sikoltoznak felénk... *Mi vagyunk* azok, akiket megcsaltál... akiknek hazudtál. *Mi vagyunk* azok, akik téves utakon jártunk, mert te, a vezető, a kötelességedet elmulasztottad, *Mi vagyunk* az éhezők, akiket dűsgazdagságod idején koplaltattál... *Mi vagyunk* a tévelygők, akiket nem figyelmeztettél, a gyászolók, akik zokogtunk, mert a halálos döfést te adtad meg a szívünknek. Mondd mit tettél velünk? Mivé lettünk általad?

Ugy-e, hogy szeretnél megszabadulni ettől a borzalmas vizsgálatától? Most még módodban van. Tarts lelkiismeretvizsgálatot. Légy cselekedeteidnek kérlelhetetlen, megvesztegethetetlen bírója most, hogy cselekedeteid ne a halálos óráján ítélkezzenek majd fölötted. Aztán bándd is meg bűneidet. Szabadítsd föl a lelked mélységeit és állítsd magad elé a ben

A LÉLEK MEGSZÓLAL.

Írta: Zombory Sándor.

Jövő-menő ember sokszor hall a nép ajkáról olyan történeteket, amelyeket, ha mesében olvasna kikacagna, vagy egyszerűen el sem hinne.

Pedig mindig nagy életigazság van azokban a történetekben, melyeket a legnagyobb és legtapasztaltabb s a soha meg nem tapasztalható, ki nem kutatható regényíró ír be életünk egyszerű, monoton, vagy olykor nagyon is zajos, viharvert létlapjaira; ezer és ezer színváltozatban, megannyi megjegyzéssel és mindig egy céllal: figyelmeztessen az elkövetkezendő életre s megóvjon a legsúlyosabb tragédiától.

És az emberek ezeknek a megnyilatkozásoknak hisznek a legkevesebbet. Pedig ez a valami nagy Jó mindnyájunk életébe hoz és elvisz valamit. Ez a nagy Jó maga az: Idő! Melynek menetét, határait a láthatatlan, örökkévaló keze irányítja és méri ki titkon, amelyhez az embernek nincs több köze, mint megadni magát akaratának...

Fényt hoz életünkbe, hogy eloszlassa a homályt. Fájó sebet gyógyít be, hogy újabbat, fájdalmasabbat ajtsen. Emléket hagy, hogy feledtetni tudjon. Feledtet, hogy új vágyakat keltsen, új reményekkel biztasson. És mindent el lehet feledni, tul lehet élni az életben;

mindennel lehet dacolni, mindent meg lehet vetni, tagadni és eltaszítani magunktól, csak egyet nem: Istent! Ő mindég, örökké és változatlanul ugyanaz marad, ki volt kezdetben, eleitől fogva — mindörökké. Nemcsak nekünk, bennünk, hanem az eljövendő ember és idő milliók számára is ugyanaz marad... Mi lelketlenül megtagadhatjuk, gyűlölhethetjük, Ő akkor is magához ölel kedvesen, s megáld atyai szeretetével. Nevezzük Boldogfalunak azt a kis községet, ahol az alábbi történetet hallottam.

Boldogfalu, mert ott mindenki megelégedett. Mindenkinek van földje, háza és nincs szegény ember. Az idegenből odavetődő koldusok is Boldogfalunak nevezik. Vasárnap és ünnepnapon mindenki lelki vágyakozással siet templomba. Senki nem dolgozna, még ha tizszer annyi teremne is munkája nyomán.

Boldogfaluban csak egy ember volt boldogtalan. De az is csak akkor tudta meg azt, mikor találkozott Istennel. Ez a boldogtalan ember Kincses Madarász István volt.

Boldog volt, mert volt szép, nagy kőlábas háza, bőven termő földje, csinos, szorgalmas felesége és egy gyönyörű kis leánykaja — legszebb gyermek a faluban. Szóval mindene volt, csak hite és Istene nem. Vagy inkább nem tudott hinni benne. Ezt az érzését ő maga így fejezte ki:

ned szendergő jobbik énedet, az Isten igazi képmását.

Ha így teszel, a nagybőjti áldozat, a »Töviskoronás Király« szeretete rádmosolyog és te örökké élni fogsz. Visszaadja az élet tudatát zavart, beteg emberi öntudatodba, melyet ösztönök, eltévelyedések, bűnözések és ki tudja mi minden vitt a halál útjára. Tudni fogod, hogy eddigi életed nem volt igazi élet. Az igazi élet csak most kezdődik számodra. Hidd el, senki a világon beteg lelket gyógyítani nem tud, csak Krisztus. Az embernek új életet nem tud adni, csak Krisztus. Senki a világon eszményi, fanatikus, lelkesedő emberré, erőssé nem tehet, csak egyedül Krisztus.

Emeld fel Hozzá nyomoruságban sinylődő emberi hivedet, reszkető lelket. Hozzá, Aki az Út, Igazság és élet!
Dr Szabó Lajos.

Hirdetmény.

Egyházközségünk presbyteriuma az 1940. évi április 1-től, 1941. évi március hó 31-ig terjedő időre esedékes egyházi és iskola fenntartási adó kivetését elvégezte, az adófőkönyveket f. évi február 5-étől számitandó 15 napra az egyházi adóhivatalba (Dr Lazar Aurel utca 14 szám) a hivatalos órák alatt közszemlére kitette.

Felkérjük egyházunk tagjait, hogy a jelzett idő alatt a kivetett egyházi és iskola-fenntartási adót tekintsék meg s amennyiben az ellen valakinek észrevétele volna, azt magára nézve sérelmesnek találná, jogosult a kivetés megváltoztatását a presbyteriumhoz intézett írásbeli kérvénnyel kérni az egyházi adóhivatal útján.

Az elkésetten érkezett felszólamlások az egyházi 3-ik törvénycikk 19. §. értelmében figyelembe nem vehetők.
Az egyházi Elnökség.

— Sose mondtam, hogy nincs Isten; de én nem tudok hinni benne. Azért nem is fárasztom magam soha sem az imádkozással...

A felesége — jól választotta — ugyanazon a véleményen volt.

Igy történt meg aztán az, hogy Boldogfalu legszebb gyermeke, Kincses Madarász Elvira úgy nőtt fel, mint egy pogány ivadék. Nem hallott a ház körül se éneket, se imádságot. Templomba se vitte senki — míg iskolába fel nem adták.

Az első években Elvira parányi, véges elméjének közömbös volt az ének ég felé szárnyaló, fenséges szépsége, az imádság szivvidámitó, magasztos gyönyörűsége. Hanem a harmadik osztályban annál nagyobb dolog történt vele...

Jó igyekezetével az első tanuló lett. Kitűnően fogott az elméje. Neki volt a legszebb hangja. Ő tudott a legszebben énekelni — és imádkozni.

Egy napon nagyon szomorú lett Elvira. Búsan, leverten járt a ház körül s kedvetlenül végezte minden munkáját.

Ha kérdezték, mi baja, mije fáj, egykedvűen válaszolta, hogy semmi.

A szülők úgy gondolták, hogy csupán átmeneti kedélybetegségről lehet szó, nem siettek orvoshoz. Telt, mult az idő. De az Elvira hangulata nem

OLASZI

Vasárnapi istentisztelet sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Az állami kórházakban vasárnap febr. 11-én délelőtt urvacsorát oszt Csernák Béla.

Bőjt második vasárnapján február 18-án urvacsora-osztás. Akik az urasztalát jó adományokkal megajándékozni óhajtják, jelentsék e héten a lelkészi hivatalban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Nagy Ferenc János, Kalmár Edé József. — Esketés: Hajta János, róm. kath. és Fábián Eszter ref. (Vitéz-u. 62.) — Temetés: Kocsis Imre 26 éves katona, (Hegyközszentimre), Csegő János 72 éves, (Kórház-u. 47.), Erdélyi Gyula 78 éves, Calugéanu 17.), özv. Kozma Demeterné Tóth Eszter 78 éves, (Kálvária-u. 72.), Török Imre 53 éves, (Köz-kórház.)

Áldozatkészség: A Református szegényház egy lakójának: Özv. Ormós Gyuláné 150 Leit.

Szegényeknek b. e. Csegő János temetésekor fiai 1000 Leit.

Külmisszióra Fazekas Jánosné 100 Leit.

Szegény isk. gyermekek konyhájára b. e. Kovács József temetésekor Nagy Lajos koszorúmeg.

változott meg. Mind fakóbbá vált rózsapiros arcocskája, szemében állandóan egy hatalmas könnycsepp csillogott, mely nem csordult ki onnan, pedig olyan nagy volt, hogy a szeme is alig látszott ki belőle.

Orvoshoz vitték. De az nem találta semmi baját. Elvitték egy másikhoz. Az is egészségesnek találta Elvira szervezetét.

Kincses Madarász István nagyon megmérgezte magát az ostoba orvosokra, akik azt merik mondani arra a szegény teremtésre, hogy egészséges, nincs semmi baja; akire ha ép eszű ember rá néz, az is láthatja, hogy a leányka nagyon beteg.

És egy orvos sem talált rá orvosságot...

Egy vasárnap délután különös dolog történt. Kincses Madarász egész nap nem volt odahaza. Délután Elvira remegő tekintettel állt anyja elé.

— Édesanyám, — kezdte félénken.

Madarászné megörült, hogy leányának végre van valami kívánsága. Ez jó jel, — gondolta, — biztosan jobban van.

— Tessék kislányom, — felelt gyöngéden.

— Édesapám nincs itthon... tessék elengedni délután is a templomba.

Madarászné nagyot nézett e kívánságra.

— Hát »szeretnél« elmenni?

— Nagyon, édesanyám! — könyörögte.

váltás címén 100 Leit. Egyéb adományok e célra: Hegyesi Mártonné VII. sz. perselyben 50 Lei, Dancea Lukácsné 5 kg. hus, egy velencei nőszöv. tag 2 kg. 64 dkg. zsír, el. isk. V. oszt. gyűjtése: Lázár I. 144 Lei, Szilágyi I. 105 Lei, Bertalan I. 100 Lei, Németi M. 207 Lei, 2 kg. tészta, Mile I. 25 Lei, Hegyi I. 45 Lei, Nemes E. 58 Lei, Madas I. 87 Lei, Kovács E. 12 Lei, Nagy F. 2 kg. krumpli, 1 kg. hagyma, Orávecz I. 10 Lei, 1 kg. krumpli, Kondor F. 80 Lei, Bugner M. 10 Lei, liszt, krumpli, Pataki J. 5 Lei, Petri J. 18 Lei, Porkoláb P. 34 Lei, Magyarai I. 20 Lei, Pénzes J. 40 Lei.

A teljes Biblia magyar nyelven megjelenésének 350-ik évfordulója alkalmából templomi ünnepséget tartunk az olaszi templomban febr. 18-án este 6 órakor.

ÚJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, fél 12 órakor Juhos László, este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és Orth Győző, délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Hajtha András róm. kath. — Fábián Eszter ref. (Vitéz u. 62.) Balcsuş Andor gör. kath. — Szilvássy Vilma ref. (Kapucinus u. 6.) Csáky Miklós ref. —

— Hát jó, eredj, nem bánom.

Elvira arca a nagy boldogságtól kipirult, szeme felragyogott s mosolygó arcán sűrű cseppekben záporozott végig a szeméből elszabadult bánattenger... Pillanat alatt kifutott az utcára s eltűnt a templom irányába.

Hazatérve is boldogan ugrált, vidám kedvvel. Hanem este, mikor Kincses Madarász megérkezett, Elvira ismét a régi lett. Hangtalan, szomorú.

Madarászné észrevette ezt a változást is. Elmondta az urának a délutáni történetet. Az nem hitt az asszonyoknak.

Vasárnap volt ismét Kincses Madarász magához hívta Elvirát. Mélyen bánatos fekete szemébe nézett s nagy szeretettel megkérdezte:

— Szeretsz te templomba járni, kis lányom?

Elvira szeme felcsillant.

— Igen édesapám, nagyon!

Kincses Madarász megdöbbsent.

— Aztán miért? Mi öröme telik benne?

— Ott olyan szépen lehet és szabad mindenkinek énekelni... És olyan szép mikor annyi ember együtt énekel...

Az »ének« szót oly átszellemült, lelki gyönyörűséggel mondta ki Elvira, hogy Kincses Madarásznak

Horváth Róza ref. (Lovas u. 17.) — Temetés: Kis József Ferkó Mária férje 39 éves (Vitéz u. 16.) Csóka Ferenc 60 éves (Szacsвай u. 33.)

Az Újvárosi Református Leányszövetség serdülő csoportja, pár hónapi szünet után ismét megkezdte munkáját. E csoportba 13—17 éves leányok tartoznak. Kérünk azért mindenkit, aki a serdülők bibliaköri és önképzőóráin részt óhajt venni e szándékát jelentse minél előbb a lelkészi hivatalban.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliamagyarozattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Péter Lajos, Kovács Sándor, Egri Juliánna. — Esketés: Balcsuş Andor gör. kath. magántiszviselő — Szilvássy Vilma ref. (Kapucinus u. 6.)

Áldozatkészség: Szegényeknek: N. N. 50 lei.

Árvaháznak: R. V. 1031 sz. boritékban 100, Kiss Károly 1047 sz. 100, Sipos Mihályné 50, özv. Pápa Józsefné 1108 sz. 20, Komendát Sándor 1186 sz. 50, Venyige Károly 1368 sz. 50, Agod Zsigmondné 1370 sz. 100, Szabó János Ápril 20 u. 1151 sz. 20, Ridi Sándorné (Szölös) 1011 sz. boritékban 50 lei.

nagy férfias akaraterőre volt szüksége, hogy Elvira előtt meghatottságával szégyenbe ne maradjon.

— No kislányom, ha elmondod nekem mi bajod, én is veled megyek ma a templomba!

Csak most ragyogott fel igazán Elvira bánatos szeme. Erre a szóra várt ő régóta, hogy ezt elmondhassa. Ez volt az ő bajára az egyetlen orvosság... És ekkor a gyermek ajkán megszólalt a lélek.

— Nem vagyok én beteg édesapám, csak szomorú, meg bánatos. Hogyne, mikor nekem olyan áldott jó szüleim vannak és én még sohasem hallottam őket sem énekelni, sem imádkozni. És engem se tanítottak meg egyikre sem. Pedig nincs szebb, mint mikor az ember énekelhet és imádkozhat. És nekem soha sem volt szabad énekelnem, mert se édesapám, se édesanyám nem szerette hallani... Imádkozni is titokban csak magam imádkoztam. Pedig én úgy szerettem mind a kettőt!... Ez fáj nekem olyan nagyon édesapám.

Kincses Madarász István szive nagyot dobbant és megértette a lélek szavát. Megtalálta a gyermek bajára az orvosságot — a maga számára a boldog, igaz életet. Azóta rendszeresen eljár a templomba.

Elvira nem lett a régi, hanem új, sokkal szebb, vidámabb és boldogabb teremtése lett az Istennek.

Velencei Nőszövetségünk f. hó 11-én a délelőtti istentisztelet végeztével, kíván számot adni imaházunkban a gyülekezet színe előtt egy évi tevékenységről, miként igyekezett szövetségünk egyéni és közösségi életükben az Ige mindent megújító hatalmának alkalmas eszközévé lenni; kérjük azért nőtestvéreinket, azokat is, kik bármi oknál fogva eddig még nem vehettek részt e munkában, minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Erdei László ref.—Budai Erzsébet ref. (Püspöki-ut 112.) — Temetés: Özv. Kiss Sándorné 90 éves (Béke-ut 1.)

Áldozatkészség: Templom-alapra: Jámbor Lajos 250 Leit, Demeter Istvánné 190 Leit.

Szegényeknek: Kuczik Irma 50 Leit.

Élő-telepi imaház-telek alapjára: Özv. Baka Lászlóné 100 Leit.

Ifjúsági Bibliaköreink vasárnapi önképző óráján »Méliusz Juhász Péter« reformátorról emlékezünk meg.

Férfiaink bibliáráit február 1-től kezdve a péntek délutáni rendes istentisztelet keretében tartjuk meg. Ezeket az órákat minden héten tartjuk és pedig az egyik pénteken bibliamagyarazattal, a másik pénteken a szektákról szóló előadás-sorozattal. A bibliamagyarazatokat dr Szabó Lajos lelkész, az előadásokat Magyar Sándor s. lelkész tartja. Kérjük paróchiális körünk férfait, hogy ezeken az 5 órakor kezdődő istentiszteleteken és az ezt követő bibliárákon minél nagyobb számban vegyenek részt.

«Boldog ember az, aki lakozik az Urnak házában.» (Zsolt. 84:5.)

Árvaházunk.

...»Mindenitek tegye félre magánál, amit sikerült összegyűjtenie.« (1. Kor. 16. 2.) *A biharfélegyházi* vas. iskolások jó szíveknél pénzadományokat gyűjtöttek árva kis testvéreik részére s amit sikerült összegyűjteniök, szépen félretették maguknál mindaddig, míg most beküldötték árvaházunknak. A gyűj-

tést eszközölték: Kozma Juliska IV. o. 200 Lei, Torda Irma IV. o. 175 Lei, Kelemen Irén IV. o. 147 Lei, Kerecsenyi Imre IV. o. 239 Lei, Kozma József V. o. 130 Lei. Összesen 901 Lei. Adakozók és gyűjtők életére Isten áldását kérjük.

Adományok az Árvaháznak:

Vidékről: *Aknasugatag:* Özv. Csóti Márkné 150 Lei.

Aranjosmedgyesi egyház gyűjtése: 500 Lei.
Királydaróc: Sz. G. 3 drb. lepedő.

Helyből: Mónus Sándorné 45 kg. dió, Farkas Sándor borbély 17 fu nyírása. Nagy Lajos (Teleki-u. 21.) 250 Lei, Horovitz Dániel (Kórház-u. 45.) Csegő János halála alkalmával koszorúmegváltás emen 200 lei.

Tízdekás adomány: Kósa István 5 kg. köles, 2 kg. tepertő.

Az 1940. évi Árvaházi Bál megváltására borítékban:

Révész Béla (24. sz.) 100, Domokos László (69. sz.) 100, N. N. 50, László Margit (34. sz.) 50, dr Vadász János (21. sz.) 100, Torda Ferenc (156. sz.) 50, dr Kiss Endre (51. sz.) 50, Balogh János (35. sz.) 100, dr Barta Andor (4. sz.) 100, Péterffy Ilona (171. sz.) 100, Boros Lajosné Belényes (271. sz.) 100, Kursinszky Kálmán (603. sz.) 100, 85. sz. boríték: 50, Szilágyi Mihály (258. sz.) 100, 52. sz. boríték: 50, Székely Géza (251. sz.) 200, Kovács László (101. sz.) 100, dr Orbán Dénes (29. sz.) 105, Borbély Lajos (200. sz.) 100, Kovács Ferencné (105. sz.) 100, özv. Szabó Miklósné (201. sz.) 100, dr Szőke Ferenc (188. sz.) 100, 115. sz. boríték: 30, özv. Siteri Elekné 100, Ruzs Lászlóné 190, Kiss Károly (1047. sz.) 100, R. V. (1031. sz.) 100, Agod Zsigmond (1370. sz.) 100, özv. Pajor Józsefné (1180. sz.) 20, Sipos Mihályné (1037. sz.) 50, Kommendat Sándor (1186. sz.) 50, Venyige Károly (1368. sz.) 50, Szabó János (1151. sz.) 20, Alexa Simonné (901. sz.) 100, özv. Tamás Lászlóné (957. sz.) 50, Létaf Sándor (934. sz.) 100, Bancsik Gyula (915. sz.) 100, (929. sz.) 20, Huszár István (970. sz.) 20, Rózsa Jánosné (955. sz.) 10, özv. Bondár Istvánné (954. sz.) 20, Köpe Mihály (666. sz.) 50, id. Lakatos István (48. sz.) 100, ifj. Lakatos István (49. sz.) 100, Ridi Sándorné Váradszöllős (1021. sz.) 50, Szatmárhegyi leányszövetség (454. sz.) 100 Lei.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

A gönci esperes.

Ecsedi Báthori István protestáns nagyur vizsolyi könyvnyomó műhelyében nagy munkát fejeznek be az Urnak 1590-ik esztendejében, 350 évvel ezelőtt. Sok évtizedes vágya teljesül végre a magyar protestánsoknak: anyanyelvükön olvashatják ezentúl a teljes Szentírást, mert az öreg gönci esperesnek, Károli Gáspárnak megengedte az Isten, hogy élete nagy művét elvégezze. Eddig csak egyes könyvekbe mélyedhetett bele a magyar olvasó, ha nem ismerte a Biblia eredeti nyelvét: *a hébert, meg a görögöt*. Az egész egyház égető szükségét érzi a teljes magyar Bibliának, innen is onnan is támadások érik, hitét az egyetlen alapon állva kell védelmeznie. Ezért lát neki a nagy munkának a gönci esperes hajlott kora ellenére. Pedig az akkori egyházi élet, a szervezés, zsinatok izzó hitvallásos harcai, tévelygők felvilágosítása, ugyancsak fárasztja testét-lelkét.

Károli 1529-ben született Nagykárolyban. Családi neve tulajdonképpen Radics, de a kor szokása szerint szülővárosa nevére hivatja magát. Korán a nevezetes sárospataki kollégium diákja lesz, hol szüleinek buzgó protestáns hite úgy elmélyül lelkében, hogy egész életét ennek a szolgálatában akarja tölteni. Tanárai felfedezik benne a nagyraihivatott munkást s amikor külföldi tanulmányutra indul, meleg érdeklődéssel kísérik figyelemmel wittenbergi, strassburgi diák éveit. Wittenbergben ismerkedik meg a korszak nagy reformátorával Méliusz Juhász Péterrel s meghitt barátságuk az itthoni évek harcaiban együtt szolgáló bajtársi viszonyra fejlődik.

Károli udománnyal s tervekkel megrakottan hazatérve, először Szatmáron telepedik meg. Nagy protestáns központ ez abban az időben, ahonnan az egész egyházi munkamezőt át lehet tekinteni. Hire jár az országban a nagy tudományu fiatal papnak, így hívják meg 1563-ban a tekintélyes gönci ekkleziába, ahol az öregedő Bencédi Székely István nem bírja immár a munkát egyedül.

Most látszik, hogy mekkora szükség van itt erre a tisztán látó, hajthatatlan akaratu, képzett, lelkes fiatal papra. *Egyháza ügyét soha nem tudja különválasztani fajtája sorsától*. A magyar protestánsizmussal lankadatlan buzgóságu próféta ő, ki Isten magyar népét akarja Urához vezetni.

Első könyve: *»Két könyv minden országoknak és királyoknak jó és gonosz szerencsésjöknek okairól«* is azt bizonyítja, hogy népét Isten ítélete alatt látja s a reázuhanó csapásokat nem a vak sors buta szélszélyének, hanem megtérítő atyai vesszőzésének tartja. Mindenki bűnös — azt írja benne — a fejedelmek és előljárók, az alattvalók s maga a római egyház is, hisz bálványimádó, mert papja az Isten székében ül, de Isten várja a hitetleneket a bűnbánattartásra. Bűnbánat kell és hívő imádság, ezt pedig az Evangélium hirdetése és magyarázása indítja meg — ezek nélkül elvész a nemzet.

Ebben az időben indul meg az unitárius mozgalom a felvidéken is. Eleinte mérsékelt formában intéznek támadásokat a tiszta Szentháromság-tan ellen, de Károli éles tekintetét nem kerüli el. Szóban és írásban harcol ellenük, előbb a gönci, majd a szikszói zsinaton. Mikor ez nem használ, Kassán gyűlést tart a lutheránusokkal s az unitarizmus két elkeseredett vezérét, Egri Lukácsot és Swendi Lázárt a szádvári börtönbe záratja.

Mint esperes, sokat dolgozik az egyház külső és belső szervezésén. A gönci zsinatra egyházi rendtartást készít elő s a lelkészek fegyelmezésének kérdésével is foglalkozik. Sok kivetni valót talál, úgy a lelkészek, mint a gyülekezet erkölcsében s részletes utasításokat ad a községi élet és munka kiépítésére.

Pár év múlva a váradi hitvitán is részt vesz. Az élénk szócsatákat — mint mindig — itt is szótlanul hallgatja s az eléje rakott héber, görög és latin bibliákból támaszpontokat keres elhallgatott érveire, végképpen elhatározza a biblia magyar nyelvre való fordítását.

Mikor végre lankadnak a külső harcok s lelkében teljesen kiérik a terv, *1586-ban hozzáfog élete nagy művéhez*, a teljes Szentírás lefordításához. Természetesen átnézi a már lefordított egyes könyveket, a latin nyelvűeket is, de alapul mégis az eredeti héber és görög szöveget veszi, mert szerinte: *»jobb a forrásból inni, mint a folyásból«*. Nagy munkájában segítő társak sürgőldnek mellette. Leghíresebb a hangyaszorgalmu *Pelei János* gönci tanító s az az ifju, aki néhány évtized múlva a *zsoltárokat adja magyarul népünk kezébe, Szenci Molnár A/*

bert. Három év szakadatlan munkájával készült el a mű, mely nemes veretű, ősi magyaros nyelvezetével irodalmi stílusunkat ma is sokszor befolyásolja. Zeng a bibliai nyelve, tiszta csengéssel fejezi ki az örök igazságot s ha magasztos gondolatot akarunk kifejezni, ma is a Biblia nyelvezete után igazodunk.

Ahogy Szenci Molnár Albert feljegyezi, míg folyt a munka, sokszor fohászzkodott fel az elaggott Károli: „Csak az Isten addig éltesse, amíg ezt a Bibliát kibocsátom, kész leszek meghalni és Krisztushoz költözni”. Isten meghallgatta. 1589-ben kész a fordítás s egy évre rá ott áll kinyomtatva Isten Igéje — magyarul. Ezt írja Károli: »Egyebek vigyenek Isten házába aranyat, ezüstöt, drágakövet, én azt viszem, amit vihetek: magyar nyelven az egész Bibliát.

És a Károli ajándéka ragyogóbb az aranyból, tartósabb az ezüstenél s a föld minden drágakövéénél értékesebb: három és félszázadon át ezen épült fel a magyar protestáns egyház s műve ma is létünk alapja.

Juhos László.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor prédikál Csernák Béla, ágendázik Juhos László, este 6 órakor templomi ünnepség.

Vasárnap délelőtt úrvacsoraosztás, a templom fűtve van.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Sándor, Kaufman Róza (áttérő); — Temetés: Rákosi Rozália 67 éves, (Kórház), Tóth Gyula ismeretlen kora, (Kórház), Mónus Mihály 75 éves, (Vizvezeték-u. 28.), Gál Miklósné Szabó Róza 56 éves, (Kórház), Balázs Zsuzsanna 56 éves, (Kórház).

Áldozatkészség: Szegény iskolásgyermekek konyhájára: Tóth Mihályné adott Asztalos Jánosné és Szabó Miklósné névnapja alkalmából virág helyett 100 Leit, N. N. 100, Z. G. és dr Sz. L. (Rév) 184, Szakács Antal és neje b. e. Kech Ferenc temetésekor koszorúmegváltás címén 100, N. N. 17, Dancea Lukácsné 5 kg. hus.

A Református Kör rendes évi közgyűlését e hó 18-án vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel a Str. Cosbuc 6. szám alatti helyiségében tartja meg. A tárgysorozat az alapszabály szerint 17. §. A közgyűlés, határozatképes, ha a tagoknak $\frac{2}{3}$ -része jelen van. Ha azonban a tagok kellő számban meg nem jelennek, a közgyűlést kitűzött időtől számított 8 napra, tehát február 25-én tartjuk meg, amikor a megjelenő tagok az első ízben napirendre tűzött tárgyak felett jogérvényesen határoznak. *Elnökség.*

A teljes Biblia magyar nyelvre fordításának 350-ik évfordulója alkalmából, a Nagyvárad-Olaszi református Nő- és Férfiszövetség templomi ünnepséget tart a Nagyvárad-Olaszi templomban, 1940 február 18-án este 6 órakor. — Az ünnepi istentisztelet sorrendje:

1. Fennálló ének: 32. dicséret.
2. Főének: 89. dicséret 1. és 2. verse.
3. Bibliát olvas és imádkozik: *Vargha Gedeon*, vallástanító-lelkész.
4. Gyülekezeti ének: 89. dics. 7. vers.
5. A Magyar Biblia. Előadás. Tartja: *Papp László*, s.-lelkész.
6. Reményik: A fordító. Elmondja: *Vidits Ilona*.
7. Énekel: a Kálvin Kórus. Vezényel: *Kiss Béla*, igazgatótanító-karnagy.
8. Szász Károly: Az öreg Biblia. Elmondja: *Török Etelka*.
9. Énekel: a Kálvin Kórus. Vezényel: *Kiss Béla*, igazgatótanító-karnagy.
10. Vargha Gyuláné: Meg van írva. Elmondja: *Fényi Piroska*.
11. Gyülekezeti ének: 236. dics. 4. verse.

Perselyadományokat a szegények számára kérünk.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Bala jthy Jenő, ágendázik Papp László, este 6 órakor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, ágendázik Osváth Ernő, délután 3 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Dombi Erzsébet, Mészáros Ferenc. Temetés: Szilágyi István 33 éves (Fecske u. 3.), Módi Róza 69 éves (Hattyu u. 2.) Datók László Tóth Margit férje 28 éves (Óvoda utca), Nagy Margit 18 éves (Magyar u. 26.), Fazekas Ágnes néhai Boros Jánosné 38 éves (Szacsavay u. 73.)

A Református Inas-Otthon céljaira egy jubiláló helybeli cég tulajdonosa 5000 leit adományozott. Amikor megköszöntük, az adományozó azt mondta, hogy szót sem érdemel, hiszen kötelességének érezte a mi intézményünkről is megemlékezni. Az a 60 évi becsületes munka, mely városunk kereskedelmi életében előkelő helyet biztosított e cégnek, abból a kötelességérzetből is táplálkozott, melyről ez alkalommal is bizonyosságot tett. A tartós boldogulás alapja: a jogokon, érdekeken és kényszerűségeken felüli erkölcsi kötelességek felismerése és azok önkéntes vállalása.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Konfirmáltak: Társi Andorné Rosenberg Riza Piroska. Esketés: Szabó János ref. napszámos—Szimok Margit ref. (Prof. G. Titeica u. 31.) Nagy Gyula ref. cipész—Grip Ilona róm. kath. (Prahova u. 11.)

Áldozatkészség: Szegényeknek: Özv. Fitzner Ferencné 50 lei. Nőszövetség egy szegény családnak 100 lei.

Szegény tanulóknak könyvségély címén: Nőszövetség 90 lei.

Nőszövetségünk rendes évi közgyűlését f. hó 11-én a délelőtti istentisztelet végeztével tartotta meg a tagok csaknem teljes számu részvételével, jelen voltak olyanok is, kik rendes heti összejöveteleinken csak ritkán, vagy egyáltalában nem vehettek részt, de anyagi és erkölcsi támogatásukkal minden törekvésünk előbbviteléből annál inkább igyekeznek kivenni részüket. Éneklés és lelkész imádsága után Kiss Károlyné elnöknő szívből fakadt meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket, visszapillantást vet a lefolyt év eredményeire s akadályaira, az elért eredményekért Istennek ad hálát, elismerő szavakkal illeti a szövetség tagjainak munkáját és áldozatkészségét, kitartásra buzdít s a gyűlést megnyitja. Ezután Matkó Mária titkárnő olvassa fel a Matkó Ilona szövetségi jegyző által hétről-hétre vezetett krónika alapján összeállított s szövetségi életünk minden irányát felölelő s hiven visszatükröző titkári jelentését. Akik szerencsések voltunk beletekinteni ebbe a tükörbe, az isteni kegyelemnek bennünk és közöttünk csodásan működő bizonyosságaira ismerhettünk annak lelkiszemeink elé vetített képeiben. Midőn a korábbi években legbővebb pénzforrásnak bizonyult lehetőségek — kulturelőadások — táncmulatságok lemondásával s a megélhetési viszonyok nehézségeinek egyre fokozódó súlyosbodásával egyenes arányban növekedni láttuk a tagok szorgalmát, hűségét, kitartását, áldozatkészségét, a munkálkodó tagok számbeli gyarapodását s mindezeknek következtében a kicsinyhitűségünket megszügyenítő anyagi és erkölcsi eredményt. A szép jelentésért jegyzőnek, titkárnak hálás köszönettel adózott a közgyűlés. Hasonlóképen hálás köszönettel s emelkedett hangulatban hallgatta meg közgyűlésünk az

özv. Magyar Mihályné gondos összeállításában bemutatott s az ellenőrök és számvizsgálók által minden pontjában helyesnek és okmányoltnak talált múlt évi zárszámadást, melyből a jöttét nyomán fakadó jóleső érzéssel láttuk, hogy szegénységünkől is több mint 20.000 leire menő összeggel enyhítettük szükségét szenvedő testvéreink nyomorát s szinte ugyanennyire tehető a részükre természetben kiszolgáltatott javak — ruhaneműek, élelmiszerek — pénzértéke. Természetesen Isten az élő templomainak megtartására irányuló törekvésünk gátló akadályként nehezedett templomalapunk nagyobb mérvű növelése elé, annyival is inkább, mert külső jótékonyosság gyakorlására, — szétszórtságban élő, vagy még nálunk is nagyobb szegénységben élő testvéreink templomépítésének támogatására, — tűz- és vízkárosultak stb. segélyezésére is — sajnos — bőven volt alkalmunk, s így saját templomalapunk növelésére mindössze 23.275 lei jutott. De mindezeknél nagyobb értékgyarapodást jelent számunkra az a számokkal fel nem mérhető lelki- és erkölcsi épülés, mely hetenkint megtartott bibliaóráink s a jócselekedetekben való gyakorlásunk nyomán a jövőre nézve jöreménységre jogosító magvetésként jutott — Isten kegyelméből osztályrészül. A szép egyhangúsággal megejtett tisztujítás és jókivánatok kifejezése után XC. zs. 1. versének buzgó éneklésével zárult közgyűlésünk.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, ágendázik és délután 4 órakor Magary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: özv. Knyacskó Adolfné 68 éves, (Erzs.-liget-utca 42.)

Áldozatkészség: Templom-alapra: Szabó László 100, Volner Sándor 100, E. Y. 100 lei.

Szegényeknek: Szabó László 100, Többen 110 lei.

Aranylakodalom. Békési József favágó és neje Péntes Ágnes e hó 12-én ünnepelték meg házasságkötésük 50-ik évfordulóját. E szegénységben élő, de istenfélő, templomos, tisztos párra dr Szabó Lajos lelkész adta újból Istennek áldását és kérte az Úr megsegítő kegyelmét további életükre. A jubiláló öregeket a réti Nőszövetség bibliával ajándékozta meg.

A Tüdőszanatóriumban az elmúlt héten, csütörtökön délután közel harminc betegnek osztott Úrvacsorát dr Szabó Lajos lelkész.

Károli Gáspárról emlékezik meg ifjuságunk bibliaköre a vasárnap délutáni önképző órán. Imádság, előadás, szavalat és énekszámok után képekben (vetítő-gépen) is bemutatjuk a nagy bibliafordító életét. A képeket dr Szabó Lajos lelkész ismerteti, az ünnepi imát Magyary Sándor s.-lelkész mondja. Az ifjuság a vallásos ünnepségére felnőtt testvéreinket is elvárjuk. Az ünnepséget vasárnap (18-án) délután 5 órakor, közvetlenül a rendes istentisztelet végeztével kezdjük.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyváradi: Fazekas Jánosné — Juliánna-nap alkalmából 3 tepsi tészta és 2 pár csirke.

Lej: N. N. 8 liter tej.

Kolozsvárról: Michis Lászlóné — Juliánna-nap alkalmából 200 lei.

Az 1940. évi Árvaházi Bál megváltására borkéteknél:

Dr Thury Kálmán (2) 250, Dr Czifra Kálmáné (192) 200, Laczka Sándor (185) 500, Kenéz András (153) 200, Olaszi Ref. Nőszövetség (270) 200, Herczeg Jánosné (161) 100, Fenessy László (—) 100, Péter Gyula (227) 100, özv. Merza Sándorné (62) 100, özv. Kuthy Józsefné (60) 100, D. Szentpály Gyula (147) 100, Szentpály Gyula (148) 100, Várady Istvánné (143) 100, Asztalos János (22) 100, Buzi Ágnes (123) 100, Szücs Mátyás (133) 100, a 173-ik sz. bor. 150, Biri Sándor (182) 100, Tolvaj Gyula (210) 100, a 225-ik sz. bor. 100, id. Bondár László (250) 60, Olosz Lajosné, Rét (976) 20, Bodó Zsigmond (923) 50, Zsugyi Miklós (937) 10, Ravasz Miklós (950) 50, Pál Mihály (908) 50, Lepizsán Károly (981) 50, Lele Károly (998) 20, Velencei Nőszövetség (1061) 200, Nánási Géza (1301) 100, Dobozy Géza (1298) 100, özv. Fitzner Sándorné (1240) 100, Körösi István (1037) 70, Hubert Félixné (1154) 50, Mászáros István (1153) 50, Róff Józsefné (1044) 50, Nagy Bálint (1327) 50, Társi Andor és neje (1367) 50, B. I. (1148) 30, Ilisz Lajos (1257) 15, Fehér Józsefné (1210) 100, Bérés Imréné (1334) 100, Ignác Pálné (1333) 50, özv. Nagy Istvánné (1150) 20 lei.

Fugyivásárhelyről: Fodor József (346) 100 lei.

Révről: Kulcsár Andor (365) 100 lei.

Érköztvélyesről: Nőszövetség (470) 400 lei.

Szatmárról: Dr Böszörményi Emil (406) 100 lei.

Erdődről: Gróf Dégenfeld Miksa (438) 600 lei.

Nyüvedről: Bödi Mihály (359) 100 lei.

Egy new-yorki lelkész észrevette, hogy a napilapok mily sűrűn hivatkoznak a sorok között a Bibliára. Figyelemmel kísérte az Egyesült Államok egyik legnagyobb lapját, a »New-York Times«-t és megállapította, hogy az óriási példányszámban megjelenő napilap egy év alatt 466-szor hivatkozott a Bibliára és idézte egyes verseit. A lapnak 262 számában bibliai idézet látott napvilágot. Az idézett versek a Szentírás 43 különböző könyvéből és az evangéliumokból kerültek elő. Bibliai idézet 22 cikknek volt a címe. Legsűrűbben idézett rész az irdalmas számaritánus története volt.

A Református Híradóra előfizettek 1940 január havában.

Egész (1940) évre: 120 Leit fizettek: Bányai Elek, Görög Julia, Hajdu György, özv. Juricskay Dezsőné Örvénd, Kiss Gábor, Kenéz Ferenc, Kasoly József, Kenéz András, Muzsnay László, Nagy Endre, özv. Szabó Miklósné, özv. Száva Antalné, Szücs Mátyás, Tóth Elek, Végh Gyula.

11 óra 110 Leit: Szendrei Rozália.

10 óra 100 Leit: Steiner Miklósné Juhász Emilia részére.

7 óra 70 Leit: Kovács József építész.

Félévre 60 Leit: Biró Sándor Sebiş jud. Arad, Fráter Zsigmond, Kun Etel, Sereghy Sándorné, dr Szöke Ferenc.

Negyedévre 30 Leit: Babuczai István, Behler Anna, Balogh László, Czitrom Sándor, Dévald Lászlóné, Erdélyi Ferenc, Fazekas Lajos, Frenzel Sándorné, Gáll Imre, Gulyás István, Kutasi Sándor, Leret Jakabné, özv. Molnár Lászlóné, Máthé József, Maksai Gábor, Némethi Sándor, Nyerges György, Papp Mihály, Révész Béla, Szabó Péterné, Szébeni József, Szabó Lajos, Tarcsi László, Tóth Lajos, Veress Sándor, Varga Gyula, dr Vadász János, Varga Ferenc, Verebi László.

2 óra 20 Leit: dr Barna László, Bányai Lajos.

Egy óra 10 Leit: Balaskó Ferenc, Berecz Vilmos, Juhász Mihály, özv. Király Zsigmondné, Kun István, Nagy Sándor, Oláh Lajos, Pál Ferenc, Ternyei Ármín.

Hátralékot fizettek: Kun Etel 30 lei, Pethő Sándor, 60 lei, Polcz Sándor 30 lei, Pap Dénés 30 lei, Rác Miksa 10 lei, Szennyessy József Szalárd 120 lei.

A „Sebes-Körös” Hitelszövetkezet f. évi rendes közgyűlését március hó 2-án, délután 6 és fél órakor tartja a Szövetkezet helyiségében. Kellő számú tag meg nem jelenése esetén a közgyűlés március 9-én, ugyancsak a fenti időben lesz megtartva, midőn is a tagok számára való tekintet nélkül fog határozni. A közgyűlésen szívesen látjuk a Hitelszövetkezet tagjait.

Volt főgimnáziumi tanár felelősség mellett jutányosan vállalja elemi- és középiskolai tanulók házi oktatását. Sikeresen tanít román, német, francia nyelvet, hegedűt, zongorát. Oltenia (Csengeri)-utca 27.

Kiadó lakás. Két szoba, fürdőszobás komplett lakás május 1-re kiadó. Str. I. C. Bratianu (volt Szaniszló-utca) 54. szám.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kalvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Kik vagyunk és mit akarunk?

Vásárhelyi János erdélyi református püspök most megjelent Számadás c. könyvéből. A könyv beszerezhető az íratkeresztés utján.

A mai idők a hit, a vallás kérdésében is tiszta döntést, határozott állásfoglalást kívánnak. Ezért szükséges komoly számvetéssel feltennünk a kérdést: Kik vagyunk és mit akarunk? Megvizsgáljuk azon alapelveket, amelyek felépül egyházunk és számot vetünk azzal, hogy vajon érvényesítettük-e, hívek maradtunk-e ez alapelvekhez?

Kik vagyunk? A felvetett kérdésre nagyon egyszerű a felelet: Reformátusok vagyunk. A kérdés azonban az, hogy mit jelent református keresztyénnek lenni? A dolog lényegének megértése szempontjából legjobb egyszerűen visszamenni a szónak köznapri értelméhez és abból kiindulva, megállapítani a református keresztyénség lényegét. A szó egyszerű értelmezése abból indul ki, amit maga az eredeti szó jelöl. Minden szellemi és anyagi valóságnak megvan egy olyan megjelenésű alakja, amely lényegének legkifejezöbben megfelel. Ez a megjelenési mód annak a valóságnak az igazi alakja, formája. Ha valamely külső vagy belső ok következtében valamely szellemi vagy anyagi valóság nem a lényegének megfelelő alakban jelenik meg, akkor azt mondjuk, hogy az a dolog deformálódott, elveszítette eredeti formáját. Ha pedig azt a dolgot visszaigazítják megfelelő formájára, akkor azt mondjuk, hogy reformálták, visszaigazítottuk azt a dolgot a maga lényegének megfelelő formára. Egy egészen kis példával világítom meg ezt a dolgot. Ha a gyermeknek az utcán lefújja a szél a kalapját a fejéről és a kalap kiment megfelelő formájából, s gyermek kezébe veszi a kalapot, megtisztítja, azután visszaállítja a deformált kalapot eredeti formájára, azaz reformálja. Ha ezt a nagyon kicsi dolgot az ezerszeresen nagyobb dologhoz hasonlítjuk, akkor jutunk legközelebb a reformáció lényegének megértéséhez. A reformátorok munkája nem abban állott, hogy valami új vallást hirdettek, hanem abban, hogy a deformálódott keresztyénséget reformálták, azaz visszaigazították igazi lényegének megfelelő formájára. De honnan ismerték meg a keresztyénség igazi alakját, a lényegének megfelelő formát? A szentírásból. A reformáció lényegét azért abban kell megállapítani,

hogy abban állott, hogy a keresztyén egyházat, a tant és életet, az Isten szentírásban megismert igéje szerint igyekezett lényegének megfelelő formájára visszavinni. Joggal állapította meg egy kitünő angol theologus, hogy a református keresztyénségnek lényegét abban kell látnunk, hogy hitvallói szentséges bátorsággal egyedül az Isten könyvét, a szentírást, tették a gyülekezetek erőforrásává. Ezt fejezi ki minden kétséget kizárólag alapvető tisztasággal hitvallási iratunk, a második Helvét hitvallás, amikor vallástételünk első részében minden tanításunk és minden intézményünk alapját a szentírás e döntő jelentőségén építi föl: »Hisszük és valljuk, hogy a szent próféták és apostolok mindkét szövetségbeli Kánoni iratai, Istennek tulajdon igaz beszéde és azok kellő hitelessége önmaguktól van, nem embe- rektől, mert maga Isten szólott az atyákhoz, a prófétákhoz és az apostolokhoz és hozzánk is szól még mindig a szent iratok által. És ebben a szentírásban a Krisztus egyetemes egyháza a legteljesebben előadva találja mindazt, ami az idvezítő hitre, mindazt, ami az Istennek tetsző élet helyes folytatására tartozik. Mi tehát úgy vélekedünk, hogy ezekből az iratokból kell tanulni az igazi bölcsességet és kegyességet, mint szintén az egyházak reformálását és kormányzását és a kegyesség minden teendőjére vonatkozó utasítást, végül a hittételek bebizonyítását és elvetését, avagy minden tévelygés megcáfolását, sőt, minden intést is az apostol ama mondása szerint: »A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre.« Rendkívül jellemző az is, amit a szent iratok magyarázatáról hirdet hitvallásunk. »Csakis azt az írásmagyarázást ismerjük el igazhitűnek és valódinak, amely magukból a szent iratokból van merítve, mindenesetre annak a nyelvnek a szelleméből, amelyen azokat írták, továbbá a körülmények megfontolásával és a hasonló vagy nem hasonló szentirati helyek figyelembevételével fejtegetve, amely a hit és szeretetnek szabályaival megegyez és főképen Isten dicsőségére és az emberek idvességére szolgál... Hitbeli dolgokban tehát nem ismerünk el más bírót, csak egyedül az Istent, aki a szentírásban kijelenti mi az igaz, mi a hamis, mit kell követni, mit kell kerülni? Eszerint mi csakis a lelkiképen gondolkozó embereknek az Isten beszédeből merített nézeteibe nyugszunk bele.«

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Pikó Ilona, Hermeczi János, Mészáros Irén. — Temetés: Özv. Mantzbergné, Szabó Julianna 71 éves (Tolonház), Özv. Kovács Sándorné Czege Julia 31 éves (Kórház, Nagyszalonta).

Áldozatkészség: A Szegény iskolásgyermek konyhájára Julianna és Zsuzsanna nap alkalmából özv. Resch Mihályné 100 Lei.

Böjtkor Úrasztalára: Révész Béla 300, Antal Mihály 50, Szücs Mátyás 40, Rácz Károly 30, Halász László 100 Lei. Kenyeret: Révész Béla. Bort: Szilágyi Mihály.

Az istenes öregember: Károli Gáspár emlékének felújítása alkalmából, hálaadások között magasztaltuk az Urat, aki 350 évvel ezelőtt megsegítette az ő szolgáját, hogy a teljes Szentírást lefordítsa magyar nyelvre. A hálaadó istentiszteleten Vargha Gedeon lelkész bibliát olvasott s imádkozott. Papp László emlékbeszédet mondott, három leányka alkalmi költeményeket adott elő, a Kálvin Kórus pedig szép énekek zengedezésével emelte az áhitatot.

Vasárnaponként fűtjük a templomot. Ezt tudja gyülekezetünknek minden tagja. Bátran jöhet tehát templomba akárki, mert nem félhet attól, hogy ott meghül. Mégis a nagyhidegre hivatkoznak azok, akik a templomból távolmaradnak — noha egészségesek. — A finnek valamennyien protestánsok. Falvaik szét-szórta épültek. Egyik, másik ház kilométer távolságra esik a szomszéd háztól. Akik pedig templomba mennek, kilométereket kell sí talpon vagy szánnal utazniok, míg a templomba eljutnak. Még sem tartja vissza őket a templomból sem az ott uralkodó nagy hideg, sem a nagy távolság, sem az utazás nehézsége. Tanuljunk a finnektől győzedelmeskedni a magunk kényelemszeretete fölött!

Az egyházi adóhivatalban (dr Lazar Aurel u 14.) 15 drb oltott gyümölcsfa-csemete (darabonként 30 lei) eladó.

Gyermektelen házaspár magához venne eltarásra, kölcsönös megtetszés esetén örökbe fogadna 8—12 év közötti egészséges, református leánygyermeket. Jelentkezés a velencei ref. lelkészi hivatalban, Kertész-u. 12-a.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, fél 12 órakor Magyarai Sándor, este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Oszobi Erzsébet, Mészáros Ferenc. Temetés: Kuczik Sámuel neje Dávid Erzsébet 67 éves (Óvoda u. 3. szám).

Áldozatkészség: Úrasztalára: Kenyeret: Fazekas Lajos. Bort: Szabó János, Tándor Lajos, Vargha nővérek. Pénzt: K. Nagy Lajos 100, N. N. 20, Sz. J. 50, Z. L. 100 Leit. Az Össi-telepen: kenyeret és bort Czirják Zsigmond.

Árvaháznak: Varga Józsefné 30 lejt adott.

A *Nagyvárad-elemi leánybibliakör* február 25-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel a szegénygyermek konyhája javára vallásos délutánt tart az össi-i imaházban, a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének. 2. Imádkozik és bibliát magyaráz Orth Győző. 3. Énekel az Ujvárosi Énekkar, Vásárhelyi Sándor karnagy vezényleésével. 4. Daróci Kiss Lajos előadást tart. 5. Várad Antal: Utolsó sor c. versét előadja: Vidits Ilona. 6. Szólóének, előadja: Szakáts János. 7. Reményik Sándor: Kegyelem c. versét előadja: Sarkady Mária. 8. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v. — Perselyes-adományokat a fenti célra köszönettel fogadunk.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Főríz Attila Tibor, Rojti Magdolna Aranka. Temetés: Princzi Zsuzsanna özv. Nagy Istvánné 75 éves Weisz-telep, Sárközi Mihály 64 éves gépész-kovács Szilágyi Róza férje Templom-u. 35, Mester Mihály 37 éves mechanikus Zombor Piroska férje Alex. Cel Bun 34. Gyarmathy Kálmánné szül. Jenei Julianna 72 éves Váradszőlős.

Áldozatkészség: Úrasztalára: Huszti Ferencné 50, Szabó Lajos 10, Babuczai István 20, özv. Szabó Sándorné 20, Társi Andorné 50, Dancse Lukácsné 100, id. Röff Józsefné 20, özv. Herczegh Józsefné 20 Lei, Nagy Zoltán kenyeret, Nagy Bálint bort. Csillagvároson: Kállai Gyula kenyeret, Molnár Gyula bort. Tokaji-telepen február 25-én osztjuk ki az úrvacsorát.

Helyreigazítás. Nőszövetségünk évi közgyűlésének beszámolójában a templomalapunk növelésére juttatott összeg tévesen közöltetett 23,275 leinek 14,275 lei helyett.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés özv. Debreczeni Péterné 95 éves (Halász utca 11.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: Antal Mihály 50, Darai Jánosné 50, K. Nagy Lajos 20 Lei. Kenyeret: Kudor Jánosné, Kiss Balázné, Nagy Lászlóné, Marozsán Jánosné, Szücs Ágnes. Bort Putnoki István.

Szegényeknek: K. Kiss Sándor (felesége halála évfordulóján) 100, özv. Hunyadi Gyuláné 20 Lei.

Templom-alapra: Zsuzsanna főmadám a Tüdőszanatóriumban 50 Lei.

Gyermekistentiszteletet tartunk vasárnap (febr. 25-én) délután 4 órakor imaházunkban. Igét hirdet és imádkozik Magyar Sándor s.-lelkész. Istentisztelet végeztével Gaál Piroska csoportvezető ismerteti a vasárnapi iskola múlt évi működéséről szóló jelentését. Ezután a gyermekek énekszámokat és szavalatokat adnak elő.

Ifjúsági bibliaköreink vasárnap délutáni önképzőóráján Dávid Ferencről és az erdélyi unitarizmus történetéről emlékezünk meg.

Ifjúsági bibliaköreink folyó hó 11-én, a rendes önképzőkori összejevetel keretében rendezték meg szokásos évi teadélutánjukat. Ének, bibliaolvasás és ima után Méliusz Juhász Péter reformátorról tartottunk előadást, majd szavalatok és énekszámok következtek, végül »A Szentírás képekben« képsorozatot vetítettük. A teadélután az ifjúság teljes számú részvétele mellett, bensőséges hangulatban folyt le és nagyon sokban hozzájárult az ifjúság közötti keresztyén testvéri közösség kialakításához.

Károli Gáspár bibliafordításának 350-ik évfordulójáról ifjúsági bibliaköreink vasárnap f. hó 18-án a gyülekezet részvétele mellett tartott **díszönképzőköri** gyűlésükön **emlékeztek** meg. A magas színvonalu ünnepélyt gyülekezeti ének és Magyar Sándor s.-lelkész bibliaolvasása és alkalmi imája nyitotta meg. A Károli Gaspárról tartott megemlékezés, alkalmi költemények, énekek, két vallásos kép, mind a nagy reformátor örökségét: a **Szentírást** hozták közelebb szívünkhöz. A minden tekintetben bensőséges ünnepséget a gyülekezet éneke zárta be: Isten szava megáll mindenha (236. dics. 4. verse.)

Árvaházunk.

...»Jó ez a jelenvaló szükség miatt...« (I. Kor. 7. 26.) — ezt mondották a kis soros, hetes leányárváink, szorgalmas Mártáink jó Anna nénijükkel együtt, midőn meglátták a mintául kötött 20 drb fanyeles cirok-seprüt, melyet Csikós Gergely erdőhegy-kisjenői lakos testvérünk adományképen vasuton küldött árvaházunknak. Jó hogy ezt gondolta, jó hogy tudta: »néktek szükségtek van ezekre...« (Luk. 12. 30.) és a »szükséget kipótolta«! Köszönjük szívesen.

Adományok az Árvaháznak:

Ant: Ref. egyház 500 Lei.

Bihardiószegi vasárnapi iskolások 500 Lei.

Bogvoszló: Ref. isk. gyermekek gyűjtése 340 Lei.

Hegyközcsatár: Sztankovics Dániel 50 Lei, özv. Koma Józsefné Mészáros Lidia 50 Lei, ifj. Petri Józsefné Sztankovios Juliánna 100 Lei.

Erdőhegy-Kisjenő: Csikós Gergely 20 drb seprü.

Nagyvárad: Özv Kereszturi Istvánné és Varga József 10 l. paradicsom, 5 kg. bab, 5 kg. hagyma, 5 üveg cukros befőtt, Balogh Lászlóné (Széles-u. 1.) 100 Lei, X. Y. 250 Lei.

Az 1940. évi Árvaházi Bál megváltására boricétkban:

Szabó Gyula ny. áll. tanító (987. sz.) 100, özv. Resch Mihályné (139. sz.) 100, Fülöp István (9. sz.) 100, dr Sáhy László 1085. sz.) 100, Csigai Olga (223. sz.) 100, Ajtay G. Gyula (42. sz.) 200, Bosnyák Mária (15. sz.) 50, Sebestyénne Szilvássy Róza (14. sz.) 50, Vargha Józsefné (—) 30, a 65-ik szám: 30, a 7-ik szám: 100, Ujvárosi Nőszövetség (269. sz.) 500, Mónus Sándor (640. sz.) 500, Hant Ida (783. sz.) 100, Veres Sándor (638. sz.) 100, a 656-ik szám: 100, a 657-ik szám: 100, az 1342-ik szám: 20, Dávid Imre (1294. sz.) 50, Nagyari Jánosné (928. sz.) 40, a 918-ik szám: 20, özv. Balogh Sámuelné (975. sz.) 50, Nagyari Dánielné (974. sz.) 50, a 994 ik szám: 10, özv. Szabó Sándorné (936. sz.) 20, Karalyos Márton (913. sz.) 50, a 653-ik szám: 100, a 693-ik szám: 100, a 733-ik szám: 50, a 832-ik szám: 40, id. Fazekas Zsigmond (843. sz.) 59, a 894-ik szám: 20, N. N. (784. sz.) 30, Boldizsár Imre (129. sz.) 100,

Steiner Jenő (217. sz.) 300, Molnár Gyuláné (1314. sz.) 109, Schlesinger Ferdinándné (1251. sz.) 100, Tapaszi Lajos (1056. sz.) 50, Boros Imre (1127. sz.) 50, Volentik Endre (1055. sz.) 50, Major Jánosné (1166. sz.) 50, Kotláncsek Józsefné (1142. sz.) 30, Deák Ferenc (1357. sz.) 30, Czina György (1253. sz.) 20, Horváth Sándorné (1264. sz.) 20, Kulcsár Gyula (1261. sz.) 20, Tóth Eszter (1259. sz.) 20, Horváth Lajos (1170. sz.) 100, Mészáros Lajos (1128. sz.) 40, Szilágyi Dezső (1186. sz.) 30, Török Sándor (1176. sz.) 100, N. N. boríték nélkül 50 Lei.

Végvár: Nőszövetség (337. sz.) 200, Bányácsi Sándor 100 Lei.

Csatár: Szücs László lelkész (347. sz.) 100 Lei.

Élesd: Vadai Béla (344. sz.) 100 Lei.

Szalárd: Szennyessy József (367. sz.) 50 Lei.

INNEN-ONNAN

Száz esztendeje működik Arábia keleti partvidékén a keresztyén misszió a mohamedán vallásu arabok között. A munka nehézségét igazolja, hogy ez idő alatt a megkereszteltek száma mindössze 40 lélek. Ennyi volt 25 misszionárius és 25 misszionárius-feleség munkájának gyümölcse. De a látható eredményen kívül igen nagy jelentőséghez jutott a munka azzal, hogy a misszionáriusok tevékeny orvosi munkát végeznek, amely által szinte nélkülözhetlenné tették magukat a lakosság és az arab hatóságok szemében. Ibn Szaid hedzsászi arab király rendszeresen támogatja a misszionáriusokat és szabad utat engedett részükre egész birodalmában. A misszionáriusok közül legismertebb Zwemmer Sámuel, aki 40 éven át munkálkodott az arabok között és fáradhatatlanul küzd a mohamedán misszióért. A missziói orvosok között dr. Harrison végezte az uttörés nehéz munkáját. A magvetés nehéz, de a hűséges és önfeláldozó munkát az Úr áldása kíséri fogja.

A példa hat. Egy angol tábori lelkész jelentette a következőket: Egy mohamedán vallásu katona, aki az egyik repülőtéren volt beosztva, egyik napon hozzám jött és jelentette, hogy keresztyén akar lenni. Amikor megkérdeztem ennek az okát, elmondta, hogy már tizennyolc hónapja figyeli az egyik repülőtiszt életét, aki ugyanott van beosztva, ahol ő is szolgált eddig. Most ezután elhatározta, hogy ő is Krisztus követője lesz. Egyetlen szót sem mondtak ennek a mohamedánnak, hogy lépjen Krisztus követői közé, de mivel napról-napra látja ennek a hitteljes, őszinte keresztyén férfinak a viselkedését, nem tudott kitérni a példa hatása alól. Közben felébredt benne a vágy Krisztus után és így határozta el magát a keresztyénségre.

A mohamedán vallás terjedésének okát sokan vizsgálják, de kielégítő választ nem tudtak rá adni. Sehogyan sem lehetett megállapítani, mi volt az

oka, hogy különösen az arabok között annyira elterjedt ez a vallás, holott az arabok tanult és értelmes emberek. Most azután megállapították e nagy sikernek egyszerű okát, amely nem más mint az, hogy arab nyelven nem volt meg a Szentírás. Alig egy évszázaddal ezelőtt jelent meg az első megbízható bibliafordítás, amelyet egy amerikai bibliatársaság jelentetett meg. Így legalább meg lehet érteni, hogy miként lehetett Mohamed könyve, a Korán, az arabok szent könyve. A Biblia azonban biztosan elvégzi a maga munkáját, ha egyszer az emberek kezébe kerül.

Olaszországban a kicsiszámú, de nagyon erőteljes lelkiéletű protestáns waldens egyház novemberben tartotta évi zsinatját. Örömmel értesült a waldens gyülekezet délamerikai munkájáról. Legelőször érkezett jelentés Eritreából és Addis-Abeaból, ahol már egy 3200 tagból álló gyülekezet van 1400 úrvacsorázó taggal. Az Addis-Abebai templom a város közepén fekszik, Eritreában két európai lelkésszel 18 benszülött lelkész dolgozik együtt. A zsinat Comba Ernesto professzort ismét moderátorává választotta.

Berlinben az anglikán egyház templomát nyitva tartották, a hivek lelki gondozásával berlini amerikai lelképásztorokat bízták meg.

Kínában az evangélium terjesztésének nagy lehetőségei nyitak meg. Mély hatást tett a protestáns misszionáriusok haláltmegvető áldozatkészsége és segítő szeretete a népre. A legszegényebb nép-réteg siet az egyháza fenntartására. Keresztyén kínaiak földjük egyrészét Isten céljaira szakitják ki, annak termését az egyházuk fenntartására adják. Ezt az ilyen elkülönített földet Isten földjének nevezik és kicsi zászlócskával jelzik meg.

Jugoszláviában is a születések számának csökkenéséről számolnak be. A családi életnek válsága ott is érezhető. Kevesebb a házasságkötések száma. 1937-ben 117,646 házasságkötés volt és 6547 válás.

Japánban a születések száma erősen csökkenőben van. 1937-ben 2.100.000 volt, már 1938-ban csak 1.900.009, míg 1937-ben 900.000-rel volt nagyobb a születések száma a halálozásokénál, már 38-ban csak 600.000-rel.

Kiadó lakás. Két szoba, fürdőszobás komplett lakás május 1-re kiadó. Str. I. C. Bratianu (volt Szaniszló-utca) 54. szám.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Francke üzenete.

Részlet Borbáth Dániel: Francke az árvák jóltevője c. könyvéből. Kiadta a királyhágómelléki egyházkerület irattérjesztése. Református Könyvtár 71-ik szám.

Franckének van mai üzenete számunkra, hit hőseinek seregéből bizonyágtétele ma is hangzik s nekünk különösen meg kell hallani szavát.

E könyvecske címlapján ott van a hallei szobrának képe. Egyik keze az ég felé mutat s szeliden szeretettel néz le két kis árvára. Az árva fiucska kezében ott a Biblia.

Francke keze felfelé mutat. Ő oda nézett. Istent hallgatta már, mint ifju s nem azért kezdett munkálkodni, mert emberi céljai voltak, hanem mert meglátta Isten terveit, akaratát. Azt kezdte végezni, mit Isten akart s azért volt munkáján olyan csodálatos áldás. Ma olyan szolgálók kellene, kik Isten akaratát keresik, terveit fölfedezik s odaadják egész életüket ennek a szolgálatára. Mi lenne így a mi egyházunkban!

Francke fölfelé nézett, *hitt*. Ha mi igazán tudnánk hinni Isten kegyelmében és segedelmében, ha nekünk az imádság többet jelentene, mint a földi eszközök, a mi intézményeink is másként fejlődnek. Francke nem azt nézte, mennyi pénz van kezé-

ben, hanem a szükségét s imádkozott. Nem gyűjtött tőkét, betétkönyve nem volt, hanem ami pénz jött, mindjárt felhasználta a nyomoruság enyhítésére s ezért Isten nagy utakat nyitott meg számára. A mi szeretetmunkánkban az Istenben igazán bizó, ígéreteit szó szerint vevő hit merészsége, bátorsága s biztonsága hiányzik!

Francke felülről kapott küldetést, a szükségben s az üldözésekben felfelé nézett s onnan meg is jött a segítség. A reábizott lelkeket is megtanította felfelé nézni.

E felfelé néző szív megtelt részvétellel, igazi szeretettel s szeliden ölelte magához azokat, kiknek gondviselő meleg szeretet kellett. A fölfelé nézés nem tette levegőben járóvá, hanem igazán cselekvővé a földi segítséggel sokkal tevékenyebbé, mint sok csak lefelé néző, földhöz ragaszkodó ember. Igen, mert a földön az a legtevékenyebb, kinek felfelé néző szívét az Isten szeretete tölti meg. Francke a kis adományt is megbecsülte, megtalálta, hogyan lehet a kis anyagi javakat jól gyümölcsöztetni s ezért hatalmas házak és nagy értékek voltak kezei között.

Francke nem élt kedvező viszonyok között. De nem mondotta soha, hogy nem alkalmasak az

A KEHELY

Irta: Békési P. Andor.

Nagyapa nagyon okos ember volt, ismerte a falu multjának minden csinját-binját. A több, mint félezer éves templomról is úgy tudott mindent, mintha ő is ott lett volna az alapkövetésnél.

— Azt mondják, hogy valami história fűződik az egyik urvacsorai kehelyhez, igaz, nagyapa? — kérdeztük egy alkalommal.

— Igaz biz' a! Még hozzá igön érdekes.

Addig-addig kérleltük, hogy végül is neki készülődött nagyapa, akkurátusan megtömte a pipát, a kátlanból parazsat tett rá pusztá kézzel, aztán leült a padkára, köhintett vagy kettőt és kezdte:

— Hát az úgy vót, hogy régön, a törökvilágban, csak a földben vót biztos mindön. Amit csak lehetött, elástak. A magyar a török elül, a török a magyar elül. Ugy elásták, hogy mög sé találták többet. Vagy később más találta mög. Így vót az a kehelyel is.

— A dolog úgy történt, hogy a Hadnagy Tóth Pistáék istállója ott vót, ahun most van. Ott a pata-

kon túl, a högyön. Oda jártak ki a jószághó mindön hajnalba, épp úgy, mint máma.

— Egysző nagy esső vót. Hetes esső. Furtonfurt esött. Azt hittük, hogy má' az ég is lészakad.

— Hadnagy Tóth Pista, persze nem ez a Pista gyerök, hanem az apja, egyször igön korán mönt ki a jószághoz. Mögabrakót, azután itatott. A marhák-nak úgy vitt be vödörrel, a lovakat mög kivezette a vályúra.

— Jó két lova vót, azt mög köll hagyni. Egyik vasderes, a másik mög sárga.

— Sáros vót az udvar nagyon. Hogyne lött vóna a sok essőtül. Csakúgy söppedtek a lovak. A sárga a kúthoz nem messze mögcsúszott.

— A fene a csámpás lábadat! — kiáltott rá Pista.

— De hiába, mögint mögcsúszott a sárga. De nemcsak az, hanem a hátulsó lába úgy besüppedt, hogy ki se tudta húzni.

— Hadnagy Tóth Pista saját két szőmivel látta, hogy lova tulajdon udvarán sülyyed el, egyszerüen enyeli a föld.

— Hö, hö! Sárga ne! Hö, sárga ne! — szólo-

dők arra, hogy Istennek nagy dolgokat ne tegyünk. Szive bizonyos volt arról, hogy az alkalmatlan időkben is mindent meg kell tenni Istennek. Így a kedvezőtlen viszonyok, ellenségei támadásai között nyugodt szívvel, bátran hatalmas dolgokat tett az Úr ügyéért.

Francke nagyon szerette a gyermekeket. Ez érthető is, mert egész lényét uralta a gyermeki egyszerűség, szent együgyűség. A küzdő, építő nagy felelősséget hordozó férfi gyermek volt. Isten gyermeke.

Francke a reformátorok hitével reformátor volt. Látta, hol kell megújuljon az egyház s azért határozottan küzdött. A mi egyházunk reformációja is majdnem ugyanazokon a pontokon kell, hogy végbe menjen, mint ahol Francke végezte azt.

Francke nevelő volt. Iskolákat alapított. Élet nincs iskola nélkül. A tudatlanságban elvész a nép. Igazi nevelés pedig lehetetlen mély vallásos nevelés nélkül. Francke után sokan meglátták, hogy a vallásos nevelés nem egy kis mellékes dolog, hanem az elsődleges s így az iskolákban a központban kell legyen. Mily nagy üzenete van számunkra az iskolákat alapító s az egyházi iskolák által a nevelést megszentelő Franckénak!

A Francke mellett álló kis fiu kezében Biblia van. Gyermekek korában ő is olvasta, szíves örömmel olvasta. Szive vágya volt, hogy az ifjuság és a nép kezébe kerüljön a Biblia. Őt az tette Isten eszközévé, az erősítette élete minden idejében, hogy szólott hozzá az Úr. Ez élete titka. Akinek kezében ott a Biblia, amelyik ifjuság így nő fel, azé a jövő, mert így halljuk Isten szavát, a megigazító Evangéliumot, az élet kenyerét vehetjük s előttünk jár ő, aki azt mondotta: Én vagyok az út, az igazság és az élet.

Az egyházi adóhivatalban (dr Lazar Aurel u. 14.) 15 drb oltott gyümölcsfa-csemete (darabonként 30 lei) eladó.

gatta Hadnagy Tóth Pista a lovat, húzta a kötőféket, majd elszakadt, de nem ért semmit. A sárga égyre bejebb süppedt, már hasig vót a földben.

— Hadnagy Tóth Pista szörnyen megrémült. Ki a csuda látottilyent! Elengedte a sárga kötőféket, a derest mög bezavarta az istállóba, ő maga mög a süvényhez szaladt és kiáltozni kezdött:

— Hé! Embörök! Gyűjjenek! Baj van!

— Akkor ott a közelben nem vótak házak, igön nagyon, torka-szakadtából köllött kiáltozni, hogy möghajják.

Azér nem soká köllött várni, gyüttek az embörök nyomban. Leghamarább Hadnagy Tóth Pál gyütt a szomszéd istállóból.

— Nizd má, mi történt!

— Odaniztek mind a ketten, de nem vót mit látni, legalább is a sárgát nem, mert épp akkor szakadt be alatta a föld és úgy elnyette, hogy csak a kötőfék vége látszott ki.

— Hadnagy Tóth Pistának, de még a Pálinak is, főnnakadt a szöme a réműlettül. Ha pápisták löttek vóna, hát hányták vóna a körösztöt két kézzel.

Az evangélikusok vallásos délutánja 1940. március 3-án, délután 6 órakor.

1. A 236. ének két verse: Jövel Szentlélek Uristen!
2. Ima és szentige: Máté 5, 17—20. II. Timotheus 3, 14—17. Kovács László ev. s. lelkész.
3. Az ev. egyház templomi női kara: a) Aki értem megnyitál... b) Lábaidhoz hullok tört remény-nyel... Harmoniumon kíséri Ambarus Géza ev. énekező.
4. Megemlékezés a magyar biblia 350 éves fordulójáról Bartsch Sándor tanár ev. isk.-székl elnök.
5. Szóló ének. Stradella: Irgalmazz Istenem: Énekl Nosz Andorné, zongorán kíséri Mocskonyi Gabriella.
6. Befejező ima. Materny Imre ev. esperes lelkész.
7. A 88. ének két verse: Az éj im érkezik!

A persely adakozás a gyülekezet szegényeinek megsegítését szolgálja.

Az evang. Egyház női Bizottsága.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 6 órakor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Köröcsi Julianna, Lélek Margit, Orbán Sándor. — Esketés: Barabás Ferenc ref. és Gönczy Katalin ref. (Szatmár), Temetés: Fazekas Mihály 58 éves (Kórház) Nagy János ismeretlen (Toloncház), Nagy István 43 éves (Toloncház). — Kitértek:

Égy ideig kettősben vakargatták a fejüket, de osztán, mikor má hárman vótak, jobban körüniztek.

— Hajjátok, itt nyilván pince vót valamikor, mer én pinceszagot érzök! — állapította mög Pali, a szakadék szélére állva.

— A' löhet, — mondta rá bátyja körüszimatóva.

— De nem sokáig szaglászta, hanem amint gyüttek az embörök csudát látni, ásóra-kapára kaptak és dologhoz láttak. Amikor a sárgát kiásták, nem átak mög, hanem tovább ástak. Hát tényleg pincébe esött a sárga. A pincébe persze bor is vót. De még hozzá micsoda bor! Olyan ó-bor, hogy az időtül a hordó dészkája lékorhadt és a helyin vastag bórretög keletközött.

Nagyapa itt megállt, köhögni kezdett. A nagy beszédben a pipája is kialudt. Az pedig baj volt, mert csak pipaszó mellett tudott beszélni. Mivel még nem volt vége a történetnek, újból rá kellett gyújtani. Megpiszkálta hát a pipát, azután megtömte salangos zacskójából, mi pedig segédkeztünk meggyújtani.

— Hát hun is hagytam el? No igön, hát egy szóval ott, abba a pincébe találták a kelyhöt is.

Bungan Margit, Kórház u. 34. gör. keleti, Furulyás István Demetriád telep 4. róm. kath., Furulyásné Somhegyi Rozália Demetriád telep 4. róm. katolikus vallásra.

A szegény iskolás-gyermekek konyhájára. Össi-telepi ünnepély jövedelme: 225, Vidits Ilona 25, N. N. 50 Leit. N. N. fél kgr. zsir.

Könyvadományok: Özv. Ács Gusztávné férje hagyatékából a *Református Árvaháznak* 4 drb. képes könyvet, a *Református Körnek*: 51 drb szépirodalmi művet, az *Egyházkerületi Könyvtárnak* 3 drb. filozófiai könyvet adományozott.

A *Református Leánygymnázium disztermének* Révész Béla egy Zsolnai gyártmányu majolika diszkályhát ajándékozott és azt a maga költségén föl is állította.

ÚJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, fél 12 órakor és este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Az Újvárosi Református Leányszövetség serdülő csoportja pár hónapi szünet után ismét megkezdte munkáját. E csoportba 13—16 éves leányok tartoznak. A bibliaköri és önképzőköri órát vasárnap délután fél négy órai kezdettel tartjuk az Őr u. 1. szám alatti helyiségben. E munka iránt érdeklődő minden református leányt szeretettel várunk.

Az Újvárosi Református Nő- és Leányszövetség a következő vasárnap, március 10-én este 6 óra-

Szép kehely vót, valódi mestőrmunka. Mögnizte mögcsudálta mindönki.

— Nagy úré löhetött, anyi szent igaz! — mondta valamelyik a világosság felé tartva a szép darab edényt.

Akkor Hadnagy Tóth Pista saját két kezibe fogta a kehelyt és azt mondta rá:

— Ha nagy úré vót, akkor most még nagyobb úrnak adjuk: az Úristennek!

Hadnagy Tóth Pista nemcsak mondta, hanem még aznap oda is adományozta a kehelyt az ekklezsiának.

A pipával itt megint baj volt. Nagyapa elhallgatott, a pipával vesződött egy ideig, végül még ennyit mondott:

— Osztán gyerökök, az egzámen után, ha majd az úrasztalához járútok és mögemplékösztök a Jézus Urunk haláláru, azt is mögemplögesséttök, hogy a kehelyt, amibül isztok, az én komám, a mögbödögútt Hadnagy Tóth Pista adományozta.

— Megemlegetjük, nagyapa, meg bizony! — fogadkoztunk karban mindnyájau.

kor ünnepélyt rendez az Újvárosi templomban. Az ünnepélyen Orth Győző belmissziói lelkész előadást tart az öntudatos református leányról, Kovács Katalin és Zombory Sándor szaval, szalonzenekar játszik, a Sztárai- és a Kálvin énekkar énekel. A perselyadomány a szegények segélyezését szolgálja.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Piski Ilona, Olasziban keresztelték. — Temetés: Özv. Szilágyiné-Fagyar Rozália 80 éves, Szent-Jeromos-u. 7., Biró Albert háztulajdonos 93 éves, Kolozsvári-u. 65.

Áldozatkészség: Úrasztalára: Tokaji telepen: Patócs Sándorné 25 lei, Kimpán Gáborné kenyeret és bort.

Szegényeknek: Thury Mózesné (Zsidó kórházban fekvő beteg Szalontáról) 40 lei.

Gyászhir. Velencei ref. gyülekezetünknek csaknem legidősebb tagját, 93 évet élt Biró Albert atyánkfíat kísértük el f. hó 25-én utolsó útján a halottak néma birodalmába. Nemcsak éveinek számára nézve volt Istentől gazdagon megáldott, de nemes egyszerűségben, szigoru becsületességben, szakadatlan munkásságban töltött életének minden viszonylatában is. Betölt rajta is az Úrnak a kegyes patriárkához, Ábrahámhoz intézett ígérete: »Megáldalak téged, nagy nemzetség atyjává teszek és áldás leszesz.« (I. Móz. 12, 1. 2. 3.) Gyülekezetünk egyik legbuzgóbb templomlátogatóját vesztette benne. Áldott emléke példaként világol előttünk.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyary Sándor, délután fél 6 órakor Orth Győző, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Marci Lajos r. kat. — Csató Ilona ref. (Speranța-ut.) Temetés: özv. Fazekas Józsefné 76 éves (Temető út 53), Kerekes Lajosné 25 éves (Comşa-16.)

Áldozatkészség: Szegényeknek: K. Nagy Lajos 20. — Belmissziói célokra: Károli Gáspár ünnepély persely adománya 857.

Férfiszövetségünk mult évi működéséről szóló beszámolóját vasárnap (márc. 3-án) délután fél 6 órakor tartjuk meg imaházunkban, istentisztelet keretében, Imádkozik és Igét hirdet Orth Győző belm. lelkész. A mult évi működéséről szóló titkári jelentést Magyary Sándor s. lelkész ismerteti, Kovács Győző tanár orgonaszólót játszik, Ujvárosi Imre Reményik verseiből szaval. Gyülekezet közös éneke zárja be az ünnepséget.

Vasárnapi iskolás-gyermekeink folyó hó 25-én, vasárnap délután templomi ünnepély keretében számoltak be mult évi munkájukról. Az Igét dr Szabó Lajos lelkész hirdette, a gyermekek szavallatokkal és énekszámokkal működtek közre, Gáll Piroska csoportvezető pedig a mult évi munkáról olvasta fel jelentését. Örömmel állapította meg, hogy a munka egész évben, a nyári szünetekben is, megszakítás nélkül haladt, azonban az örömdetes tény mellett is fájdalommal emlékezett meg arról, hogy a multhoz viszonyítva, a lélekszámban nagy visszaesés tapasztalható. A beszámoló az egész gyülekezet s a különböző munkaágak támogatását kérte, hogy Istennek e drága kicsinyeit megőrizhessük egyházunk és a jövő számárá. Az ünnepélyt a gyülekezet éneke zárta be.

Árvaházunk.

...»És te tanítasz minket?» (Ján. 9. 34.) A két 5 éves leányka Ilonka és Juliska ülnek az asztal mellett s forgatják és nézegetik a szép képes könyvet, melyet jó szivek ajándékoztak karácsonykor. Egy lapon kis cica görgeti a cérna gombalyagot. »Ni« „sziszi“ (cici) kiált s mutat rá Julis örömmel. Ilonka szintén sejp nyelvvel fölényesen igazítja helyre e helytelen kiejtést: „az nem sisi“, hanem „matta“ (macska.) ...»És te tanítasz minket?»

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Özv. Ács Gusztávné 12 drb. fehérnemű, Tomozer Györgyné 5 kg. krumpli, 3 üv. paradicsom, 6 tojás, Mónus Sándorné 2 pár gyermekcipő, N. N. 50 Lei.

Less: N. N. 5 liter tej, 1 kenyér.

Fugyi: N. N. 50 Lei.

Az 1940. évi Árvaházi Bál megváltására boricékban:

Dr Soós István (73.) 200, Halmágyi Kornélné 100, Kerekes Sándor (685.) 100, Székely Lydia 50, özv. Székely Sándorné (211.) 200, Materny Imre (744.) 100, özv. Goldberg Imréné (242.) 100, a 135-ik

szám: 100. Szénásy Gyula (1065.) 50, özv. Nagy Sándorné (694.) 100, Szabó Jánosné (671.) 100, Jenei Sándorné (907.) 150, dr Szabó Lajos (905.) 100, Kutasi Sándor (999.) 50, Szendrei György (983.) 50, R. I. (958.) 20, D. J. (922.) 20, a 923-as szám: 40, özv. Zsoldos Mihályné (980) 30, Gaimer Ferenc (945.) 50, Szekeres Péter (1219.) 100, Fazekas János (1348.) 100, Matkó Benjámín (1069.) 100, Szabó Józsefné (1375.) 50, Patócs Sándor (1139.) 30, ifj. Rőff József (1043.) 30, özv. Molnár Györgyné (1394.) 100, Szakadati Jánosné (1201.) 60, Fodor Jánosné (1159.) 50, Maksay Sándor (1205.) 20, Kovács József (21-1939.) 50 Lei.

Nagyszalonta Andacs: Gyémánt Elek és Ernő (1000.) 200 Lei.

Nagybánya: Nőszövetség (437.) 500 Lei.

Paptamási: Nőszövetség (1245.) 120, Kovács Sándor (1241.) 100, Szolga Albertné (1244.) 50 Lei.

Nagyszántó: Nagy Lajos (1243.) 50 Lei.

Györök: Ref. Egyház (499.) 100 Lei.

INNEN-ONNAN

A magyarországi Országos Református Szeretetszövetség 50 intézménye közül a tiszántuli egyházkerület területén vannak a következő intézetek: Berettyóújfalú, árvaház, Békéssámson, aggmenház, Csökmő, aggmenház, Debrecen, napközi otthon, Debrecen, tanonc-otthon, Debrecen, börtönből szabadult rabok otthona, Derecske, aggmenház, Fehérgyarmat, aggmenház, Földes, három aggmenház, Hajduböszörmény, árvaház, Hódmezővásárhely, árvaház, aggmenház, Kaba, aggmenház, Karcag, árvaház, Karcag, aggmenház, Kisujszállás, árvaház, Kisujszállás, aggmenház, Kunhegyes, árvaház, Kunmadaras, nyomorék gyermekek otthona, Püspökladány, árvaház, Tiszafüred, szellemi fogyatékosok otthona. Összesen 26 intézmény, vagyis az Országos Református Szeretetszövetség intézményeinek több, mint a fele a tiszántuli egyházkerület területén van. Dicsekedése ez az egyházkerületnek, mert kiáltó kövek bizonyítják, hogy a tiszántuli reformátusság tettekkel is tudja és akarja mutatni hitét.

Bécsben folyó évi január hó 28-ikával ismét megkezdették a magyar nyelvű református istentiszteleteket a németosztrák reformátusok belvárosi templomában.

Előfizelési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: **a Református Egyház.**

Kálvin-könyvnyomda. Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Kétezer árva gyermek

köztük a magyar közéletnek nem egy számottevő tényezője, dicséri és áldja a magyarországi Protestáns Árvaház nyolcvan évét.

A jubiláló intézmény a két protestáns felekezet, a református és az ág. evangélikus egyház közös összefogásából keletkezett és él és virágzik és eredményeket mutat fel.

A magyarországi két protestáns egyháznak három közös intézménye: a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság, a Bethlen Gábor Szövetség és Protestáns Árvaház igazolja a testvéri együtt működés lehetőségét.

Még sokan emlékeznek a mult évtizedek elterjedt naptárára, a Protestáns Árvaházi Képes Naptárra, amely az adventi napoknak várva várt kedves vendége volt. Mikor az árvaházi Naptár a Téli Ujsággal együtt megérkezett — főként falvakon — alig akadt család, amely ne sietett volna megszerezni legalább is az Árvaházi Képes Naptárt, amelynek filléréi a Protestáns Árvaház céljait szolgálták. Mikor aztán az idők változtával ez a naptár már nem juthatott el hozzánk, s felállítottuk a mi nagyváradai református árvaházunkat, egyházkerületünk valamennyi gyülekezetében örömmel fogadták a mi árvaházunk támogatása céljából megindított Református Árvaházi Képes Naptárt; azt a megszokott, de elmaradt árvaházi naptár utódjának tekintették s a régi naptár iránt táplált meleg rokonszenvvel fogadták. Így indult el a mi naptárunk a régi ösvényeken, igyekezve azon, hogy méltó utód maradjon, hogy el ne vesztesse a drága örökséget, a a meleg rokonszenvet, sőt ha lehet gyarapítsa azt. És amikor a Református Árvaházi Képes Naptár évről-évre keresettebbé vált, úgy hogy az idén már tizenötezer példány sem volt elegendő, valóban az ige teljesedett be öbenne: »Én annak az aratására küldtelek titeket, amit nem ti munkáltatok; mások munkáltak és ti a mások munkájába állottatok.« (Ján. 4.38.)

Tisztelettel hajtjuk meg zászlónkat a nyolcvan esztendejét jubiláló Protestáns Árvaház előtt, amely kétezer árva gyermeket nevelt fel. Példájából, sorából bátorságot, reménységet meritünk valamenynyien, akik a nagyváradai református árvaházért

munkálkodunk és megerősödött hittel tekintünk fel arra, akinél kegyelmet talál az árva (Mós. 14, 4.) aki az árvák édesatyja. (Zsolt. 68, 6.) Cs. B.

Iskolalátogatás volt gyülekezetünkben f. hó 4, 5, 6. napjain, melyet Vadai Béla esperes, Kiss Károly iskolaszéki elnök, dr Szabó Lajos, Csósz Ferenc, Kiss Béla bizottsági tagok társaságában végzett. A látogatás kiterjedt nemcsak felekezeti iskolánk minden osztályának, de az állami és más felekezeti iskolába, az iparos fiu és leány-iskolába járó református növendékek vallás és énektanításainak tüzetes megvizsgálására is. A bizottság a látogatást bezáró értekezleten számolt be tapasztalatairól, mutatott rá az itt-ott tapasztalható hiányokra, általában pedig tanítás és nevelésügyünk fölött legteljesebb elismerésének adott kifejezést.

OLASZI

Vasárnapi istentisztelet sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Temetés: Horváth Sándor 50 éves (Kórház), özv. Máthé Istvánné Csonka Erzsébet 59 éves (Kórház), Téglás István 21 éves (Kórház).

Áldozatkészség: A Szegényház egy öreg lakójának özv. Ormós Gyuláné 200 Lei.

A szegény iskolás-gyermekek konyhájára: Szentpály Gyuláné 100 Lei. Dancea Lukácsné 5 kg. húst. Fábián Sándor 5 kg. kenyeret. Kovács Józsefné 100 leit.

A középiskolai református tanulók március 17-én virágvasárnapján délután 6 órakor — főiskolás tanulók segélyezésére — templomi ünnepélyt rendeznek az olaszi templomban. A teljes műsort jövő számunkban közöljük.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, fél 12 órakor Osváth Ernő, este 6 órakor Kovács László; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor Orth Győző, délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Duró Imre 60 éves asztalos, (Hattyu u. 52 sz.)

Az Ujvárosi Református Nő- és Leányszövetség március 10-én vasárnap este 6 órakor az ujjvárosi templomban ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Kezdőének: 7. dicséret.
2. Főének: 63. dicséret 1. és 2. verse.
3. Bibliát olvas és imádkozik: Kovács László evangélikus segédlelkész.
4. Gyülekezeti ének: 63 dicséret 3. verse.
5. Kecskeméthy — Tárca: Itt vagyok, óh Uram...
Előadják a Sztárai-énekkar; vezényel Soós András kerületi karnagy.
6. Az öntudatos református leányról előadást tart Orth Győző belmissziói lelkész.
7. Madách — Oláh: Dicsőség a magasba... Éneklí a Kálvin-énekkar zenekari kísérettel. Vezényel Kiss Béla igazgatótanító-karnagy.
8. Reményik Sándor: És a szívem is elhagyott engem. Előadja Kovács Katalin.
9. Haydn: I. Synphonia. Andante-tétel. Előadják: Fenesy Margit, Vargha Jolán, Széles Kálmán és ifj. Széles Kálmán.
10. Gyökössy Endre: A »templomjáró.« Előadja: Zombory Sándor
11. Baker — Tárca: Mester, a bős vihar dühöng... Előadja a Sztárai-énekkar. Vezényel Soós András kerületi karnagy.
12. Záróének: 245. dicséret 10. verse.

Az ünnepélyen begyűlő perselypénzt a Szövetség a szegények segélyezésére fordítja.

Áldozatkészség: Adományok. a) Szegények részére Földesi Imre 50 lejt adott. b) Az Ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére 1. pénzt adott Bereczki Sándor 100, Béres Sándor 100, Birinyi Imre. 60, Bodó Imre 20, Borbély Mihály 10, Borsody József 50, Bóné Béla 30, Bujdosó János 50, Csató János 40, özv. Czina Sándorné 20, Dóbé Gusztáv 30, Ertsey Lajos 50, Fajzi János 50, Fenesy László 100, Gimbe Károlyné 10, Gólya Ernő 10, Gyenge István 50, Hajós Mihály 20, Herczeg János 20, Héder Gyula 20, Horváth László 100, Laczikó Eszter 25, Laczikó Zsuzsanna 50, Láposy Erzsébet 10, Lőrinczy Lajos 300, Kerekes

Sándor 15, Kiss Ferenc 100, Kiss Lajosné 20, Király Mária 10, Kovács József (Bem u. 8) 40, Kovács József (Bem u. 13) 30, Magyar Hugó 50. Mihucz Györgyné 40, Mónus Sándor 300, Nagy Imre 100, Nagy Lajos 100, K. Nagy Lajos 100, Nádasy László 100, N. M. 500, N. N. 20, Papp László 50, Petrovsky Pál 20, Pécsi Józsefné 50, Polgár Károly 30, Puskás Károly 20, dr. Somogyi Imre 50, Somogyi István 100, Sulyok István 250, Sipos József 20, Szabó József 20, Szakács Sándorné 10, Szekeres István 5, Szemes Sándor 20, Szende József 100, Szegedy Péter 40, Széles Kálmán 100, Szilágyi Lajos 100, Sz. K. 500, Tarsolyi Lajos 40, Vargha Erzsébet 20, Vargha Ferenc 100, Varga János 50, Első Erdélyi Általános Biztosító Intézet 200 és az Universal-cég 10 Leit. — Összesen 4730 Leit.

2. *Ebédet ad:* Bereczky Sándor 5, Szegedy Péter és Széles Kálmán hetenként 1—1 alkalommal.

c) Héder Gyula egy szórványban élő református család részére előfizette egy évre a Református Jövőt.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Balázs Gyula, Dobos Ibolya, Thurzó Ferenc. Esketés: Máté Gergely ref. lakatos—Mezei Erzsébet gör. kath. Dr. Bozóky-u. 3. Temetés: Vajas Piroska 36 éves napszámos, Cigány-telep, Varga Lina 71 éves rongyszedő, Cigány-telep, Bogdán Dénesné Babos Emma 80 éves, Dr. Bozóky-u. 6. Horváth Sándor Bagdi Jolán férje 50 éves világtalan koldus, Szentjeromos-u. 4.

Áldozatkészség: Szegényeknek: özv. Achner Henrikné 20 lei, Hetz Ferencné 50 lei.

Templomalapra: özv. Bartha Józsefné 100 lei, Több nőszövetségi tag virág helyett Biró Albert temetésén 100 lei.

Vallásos ünnepélyt tartunk a Férfi-kar rendezésében velenicei imaházunkban f. hó 10-én a délutáni istentisztelettel kapcsolatban, tehát 4 órai kezdettel. Igét hirdet Kiss Károly, előadást tart Sarkady Zoltán; két énekkari szám, egy szóló ének, egy bibliakörös fiú és leányszavalatok teszik változatossá és vonzóvá ünnepélyeink sorrendjét, gyülekezetünk minden egyes tagját szeretettel hívjuk és várjuk; adományokat az Énekkar kottaszükségleteinek fedezésére kérünk.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos; délután 4 órakor Juhos László; az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Áttérés: Szegedi Józsefné izr. vallásról, (Füzes-utca 40.)

Áldozatkészség: Templomalapra: Templomi ünnepség perselye 200 lei.

Sztáray Mihály egyházi énekkarunk vasárnap délután 4 órai kezdettel beszámoló ünnepséget tart imaházunkban, a rendes istentisztelet keretében. Imádkozik és igét hirdet Juhos László s. lelkész. A beszámolót ismerteti Magyar Sándor s. lelkész. Az énekkar Soós András kerületi karnagy vezénylete mellett: Händel Grieg—Beethoven vallásos műveiből ad elő énekkari számokat. Szatmári Mihály szóló-énekes és Zombory Sándor szavalata után dr Szabó Lajos lelkész mond imát, majd a gyülekezet közös éneke zárja be az ünnepséget.

Férfiszövetségünk múlt évi munkájáról folyó hó 3-án, vasárnap délután fél 6 órakor tartottunk beszámolót ünnepélyes istentisztelet keretében. Az istentiszteleten Orth Győző belmissziói titkár hirdette Isten Igéjét Aggeus 2:1—9. alapján. Emlékeztette a templomépítésen fáradozó gyülekezetet Aggeus próféta látomására, aki a lerombolt jeruzsálemi templom helyett épülő új templom dicsőségéről jövendölt. Az új templom: Krisztus. Neki kell először templomot építeni az egyéni életben, a családi otthonban és a közösségi élet minden megnyilvánulásában. Kezdjük meg az építésnek ezt a munkáját és akkor fel fog épülni az Úr háza is. — Magyar Sándor férfiszövetségi titkár dicséretesen említi beszámolójában azoknak a bibliaköri tagoknak buzgóságát, akik a hitélet ápolásában rendelkezésükre álló alkalmakat megragadták (péntek esti bibliakörök, úrvacsoravétel), a templomépítés ügyét magukévá tették s erre az elmúlt évben is 64 ezer lei adományt szereztek és az egyház minden építómunkájában tevékeny részt vettek. (Családlátogatás, hegyi és telepi misszió.) Ugyanekkor azonban megemlékezett arról is, hogy férfaink nagyrésze még mindig távol áll munkáktól, az adakozásban pedig még a 64 ezer lei mellett is határozott visszaesés állapítható meg. Új missziói lelkületre van szükség, mely bátran néz szembe a váltakozó élet új körülményeivel. — Kovács Győző orgona,

Pázmány Ferenc ének-szólója és Ujvárosi Imre három Reményik-költemény szavalata egészítették ki a magas színvonalú ünnepélyt, melyet a gyülekezet éneke zárt be.

Árvaházunk.

....*Felbuzdulva irántatok, készek valánk közleni veletek — nemcsak adományainkat — hanem a mi magunk lelkét is, mivelhogy szeretteinkké letetek nekünk...* (I. Thess. II. 8.)

Tenkei — református testvéreink — készek voltak ime közleni, elküldeni nemcsak jó és szép összegű pénzadományokat, de elküldötték abban a maguk lelkét is, a szeretetnek ama Lelkét, mely átérzi a szükségét, mely segíteni s jót tenni akar, örömet szerezni s boldogítani, mely szeretteivé igyekszik tenni azokat, akik a szeretettől fosztattak meg.

Czapfalvy József lelkész felhívására a következő adományokat küldötték be:

Ref. Nőszövetség 250 lei, a hivek adományai: 155 leit dr Elek Sándor. 100—100 leit: Boros János, Kuszák Lajosné, Szikszay Lajos, Boros János kereskedő, Magyar Imre, ifj. Boros Ferenc, id. Boros Ferenc, Szekeres György, Vajda Ferenc, ifj. M. Köteles Ferencné, Czapfalvy József, Szedlacek Józsefné. — 60 leit: Szuhay György. 50—50 leit: Orbán Károlyné, Orbán János építész, dr Marosi Antalné, Németi Lajos, Antal Lajos, Szücs András, Oláh Ilona, M. Köteles Böske, Kovács Béláné, Mészáros István, Boros István, Vass Lajosné, Gálai Jánosné, Szikszay István, özv. Jova Miklósné. 40—40 leit: Magyar József, Karácsony Györgyné, Károlyi Sándorné, Antal Péterné. 30—30 leit: Magyar Mihályné, Árkosi Károlyné, Fodor Sándorné, Szappanos József, id. Ambrus Ferencné, dr Bernáth Lajos, Kiss Mihály, Orbán Bálintné, M. Orbán Jánosné, Oláh Sándor, ifj. Orbán István, id. P. Orbán Péterné, ifj. P. Orbán Péterné, Osvát Elek, özv. M. Köteles Ferencné, M. Köteles Jánosné, Berke Béláné, ifj. Cséki Károlyné, ifj. Dvorsák Kálmánné. 20—20 leit: Boros Sándorné, ifj. Árkosi Gábor, Ambrus István, Dobi László, özv. Perger Dénesné, Boros István, Szilágyi Mihály, özv. Köteles Pálné, Ambrus Miklós, Kozma József, M. Köteles József, Varga Lászlóné, Szemes Károly, Fábián Imre, Moci Gáborné, Ilyés Lajosné, Orbán József, Somogyi Károly, Biró István, N. N., Jámor Mihály, M. Köteles Károly, Orosz Mihályné, P. Köteles Árpád, Jenei Ferencné, Tasnádi Ferencné, Plav László, Tusi Gyula, Izsák József, Petrikó Jánosné, özv. Orbán Sándorné, Vince Sára, Dénes Sándorné, Köteles Sándorné, J. Orbán Józsefné, Nagy Györgyné, Dénes Károlyné, Balogh István, özv. Árkosi Gáborné, K. Orbán Jánosné, Petrikó József, Petrikó Károly, J. Köteles Sándor, K. Oláh Sándor, Árkosy Jánosné, özv. Jakab Jánosné, Köteles Józsefné, Orbán Gyuláné, Jenei Ferencné, özv. Jenei Józsefné, Kozma

Imréné, Ollok Béláné, Cséki Károlyné, Jenei Mihályné, Jenei Károly, Kondor Ferenc, Berke János, özv. Jakab Jánosné, Berke Józsefné, Bagosi József, özv. Jakab Károlyné, M. Köteles Ferenc, özv. Lengyel Károlyné, Köteles Pálné, Tóth János, Jámbor Sándorné, K. Köteles József, Turzó Mihály, Tarr Károly, Szabó Sándorné, Deák Sándor, Jakab Jánosné, Josif Ferencné. 15—15 leit: Köteles Jánosné, Berke Lajosné, 3 kg. liszt áraban V. Köteles Sándor. — 10—10 leit: Pintye Istvánné, Costa Greciánné, Boros Józsefné, Jenei Gyuláné, K. Orbán István, Jakab Mihályné, özv. Kozma Józsefné, ifj. Sz. Köteles Péterné, özv. K. Orbán Ferencné, Kozma Ferenc, Sipos Kálmánné, M. Köteles Sándorné, B. Orbán Sándorné, J. Orbán János, Mocsi Ferencné, M. Köteles Gáspár, özv. Kiss Istvánné, Felhércz Károly, Berke Bálint, Köteles Sándor, özv. J. Köteles Istvánné, M. Köteles Imre, Berke Károly, Köteles Ferencné, Gergely Mihály, özv. Köteles Józsefné, Orbán Jánosné, Orbán Károlyné, özv. Kiss Gyuláné, Berke Péterné, Ilyés Gyuláné, M. Köteles Károlyné, Bereczky Mihályné, Ilyés Jánosné, Deák Jánosné, N. N., Petrikó Károly, L. Orbán Sándorné, K. Berke Sándorné, özv. Berke Mihályné, Orbán Gáborné, P. Köteles Sándor, P. Köteles Sándorné, Mocsi Gyula, Tuti Istvánné, Orbán János, Jakab Gyuláné. 5—5 leit: Cséki Jánosné, Jenei Mihályné, J. Orbán János, Mocsi Erzsébet. — Szedlacsek Józsefné 17 kg. liszt áraban 199 leit és 1.5 kg. lekvárt, Josif Ferencné 1 drb. szappant, Orbán Béla 1 fiu-kabát, özv. Jóva Miklósné 2 törülközőt. — Összes tenkei adomány: 5175 lei.

Les: N. N. 8 liter tej.

Gyanta: Hivek 3113 lei, Boros M. Alajosné nov. adománya 100 lei, Szelezsán Péterné 5 tojás, Ábrahám Ferenc 10 tojás, id. Ambrus Mihályné 5 tojás, Laczikó Péterné 1 törülköző és 1 drb. szappan, Köteles Istvánné 1 törülköző, Köteles Pál 10 kg. liszt.

Nagyvár ad: Bittenbinder Jánosné 500 lei, N. N. 80 lei.

Az 1940. évi Árvaházi bál megváltására borítékban: Bodó Simonné 50 lei, Balajthy Jenő (601 sz.) 100 lei, Kovács József e. ker. pénzt. 100, a 1310 sz. boríték 100, Szeghalmy Julia (235) 100 lei, dr Rácz Béla (6) 200, özv. Kágyi Lajosné (189) 100 lei, özv. Szabó Lajosné (938) 100, özv. Kovács Sándorné (942) 30, Koptori Jánosné (919) 20, H. I.-né (920) 60 lei, (614) 40, Szatmári Sándor (792) 50, Pencz Dánielné (769) 100, (835) 50, Báthory Zsigmond (780) 50 lei, özv. Könyves Ferencné (57) 50, özv. Jámbor Lajosné (622) 100, D. I. (214) 50, (262) 100, N. N. (160) 100, Gáll Szabó Ferenc (216) 100, András Ferenc (56) 100, Zsilinszky Istvánné (56) 100, Szócs János ny. áll. vas. (1238) 100, Vétzy Viktorné (66) 200 lei, (138) 50 lei, Major Istvánné (1002) 100 lei, Ujlaky Károly és neje (83) 100, Fésűgyár Igazgatóság (1156) 100, Patócs Sándor és családja (1149) 60, Hetz Ferencné (1152) 50, Molnár Lajos (1129) 50, Ludász Sándorné (1204)

50, Kristóf Gáborné (1145) 40, Dézsi Lajos (1248) 20, Halász Elemér (1300) 100, Joós Viola (46) 50 lei. Basel: Frau Bertha Velti (550) 1000 lei. Szatmár: Kiss Bertalan (453) 100 lei. Kiskolcs: Nőszövetség (430) 150 lei. Érolaszi: Egyház (188) 160 lei.

INNEN-ONNAN

Imádkozunk természetesen ellenségeinkért is — írja *Teleki Lászlónak* a finn ifjusági egyesületek vezetője. A magyar értesítő jelenti: Teleki László dr. gróf, a magyarországi Keresztény Ifjusági Egyesületek Szövetségének ügyv. alelnöke a finn KIE egyik vezetőjétől levelet kapott s ebben a finn ifjusági vezér többek közt ezeket írja: »Finnországban ma Isten csodákat művel. Népünk minden eddigi esetleges elválasztó akadály ellenére, egy testté-lélekké forrott össze a család, a hit és haza védelmében. Az orosz betörés elmélyülésre vezetett és soha nem imádkoztak hazánkban olyan hittel, mint a mostani hetekben. Imádkozunk természetesen ellenségeinkért is, hogy ők is felszabadulhassanak. Nagyon sajnáljuk a szegény orosz katonákat, akiket tévuttra vezettek s akik leirhatatlanul sokat szenvednek. Karácsony reggelén tűzvonalban álló csapataink olyan hangosan énekelték szent énekeinket, hogy azt a tuloldalonn meg kellett hallania az ellenségnek is: egyik helyen az egész karácsonyi istentiszteletet hangszórón orosz nyelven továbbítottuk, így próbáljuk megértetni velük, milyen lélekkel harcolunk mi.« — Elmondja a finn ifjusági vezér, hogy a csapatok harc előtt úrvacsorát vesznek, majd így folytatja: »Sokan térden állva imádkoznak reggelenként, mielőtt ütközetbe vonulnak... Száz és százezer ember volt kénytelen kicsiny otthonától megválni, hogy hadkötelezettségének eleget tegyen. Se szeri, se száma azoknak, akik mindenüket elvesztették. Egy asszony mégis amikor sajnálkoztak rajta, hogy házával együtt mindene odaveszett, így szólt: Mindez semmi, csak Finnország maradjon szabad! Úgy érezzük, hogy ezt a harcot nem magunkért, de egész Európáért vívjuk — végzi levelét a finn ifjusági vezető. Mindegyikünkre ötvenhárom orosz jut! Ha tovább is így támadnak, feltétlenül segítségre van szükségünk: nem résztvevő szavakra, hanem férfiakra és fegyverre. Emelt fővel állithatjuk, hogy fiatalok és öregek sohasem harcolhattak tisztább célért, mint a mienk. (M. É.)

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.
Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Komor felleget a derűs ég alján.

A virágvasárnapi történet minden mozzanatából lelkesítő, ünnepi hangulat árad. A király uralja már alattvalóinak bizalmát, páratlan jósága, csodálatos tettei, bámulatba ejtenek mindenkit, messze földön ismeretes személyét őszinte rajongás magasztosítja fel. Elérkezett ez a lélektani pillanat, amelyben a királyok székhelyét, próféták és főpapok városát el kell innár foglalnia.

Bennünk is úgy él ez a történet, mint az ember-szívek nagy királyának megindító szépségű diadalmenete. A nép ujjongó tiszteletadása még kétezer esztendő után is magával sodor s mi évről-évre beállunk az ünneplők tarka tömegébe. Milyen jó ilyenkor »hosszánát« kiáltani, mily boldogság felindult ünnepi áhitatban menetelni a királyok-királya felé s nagy lelkesedésünket áldozat tűzében lobogtatni el.

A virágvasárnapi ég tündöklő derűjén azonban valami tompa komorság ömlik szét. Messze a látókör alján fenyegető fellegek gomolyognak. Elhalkul a hosszánázó zsvaj, utolsót lobban az áldozati tűz henye lángja, s az elszáradt pálmaágak, hervadt ünnepi virágok tömegén kiábrándultan lépked a *megbizhatatlan* nép. Utat ver az önzés az ember-szívekben s a hatalomféltség és dicsőségvágyás porba tiporja az önfelédtt fogadkozást. Már meghallgatják az összeesküvők istenkáromló beszédét, hibát kutatnak a makulátlan Ember fiában s egy didergős hajnalon pusztító gyűlöletre ébrednek.

A bőjti hetek napjaiból messzeintő fénycsóvaként villan ki virágvasárnap ragyogó fénye. Az utána jövő napok annál ijesztebbben mutatják meg az emberi *bűnt*. Most látszik meg, hogy nem hajlandó aláztatosan elfogadni az Isten ajándékát *más*, különleges igényekkel lép fel Istennel szemben. A *lelkek* uralkodójától, *földi* birodalom alapítását várja. Nem látja meg, hogy minden baja, nyomorusága, kérdése, talánya, Istentől való *eltévelyedéséből* fakad. Nem veszi észre, hogy a jeruzsálemi bevonulás Istennek sziveket elfoglaló győzedelmes tette és ezért — *emberi* módon fogadja. Ünneplése nem bűnbánó, aláztatos öröm, hanem tovaillanó emberi fellángolás. Nem *szívét* nyitja meg, hogy benne újra teremte-
erők magvai csirázhassanak, hanem *felcicomázza*

magát és vendégétől azt kívánja, hogy hozzá hasonuljon.

Virágvasárnap derűs ünnepi hangulatát magunkra ismerésünk, bűnbánatunk zord fellege árnyékolja be, de a komor sötétségre husvéti hajnal pirkad.

J. L.

A „Sebes Körös“ hitel és takarékszövetkezet,

a nagyváradi reformátusok új hitelszövetkezete, folyó hó 9-én tartotta meg *harmadik évi rendes közgyűlését* dr Lazar Aurel ucca 14. szám alatt a református iskola tantermében dr Soós István elnökle mellett. Felolvasták az igazgatóság jelentését, melyből kitűnik, hogy a Szövetkezet állandó fejlődést mutat, s anélkül, hogy bármily visszszámítolási hitelt vett volna igénybe, saját erejéből eleget tett a hozzáforduló hitel igénylőknek. Ugy a takaréketét állománya, mint a népszerű hetibeté-gyűjtése is jelentékenyen szaporodott. Bár a gazdasági viszonyok nyomasztóak voltak, a Szövetkezet az egész év folyamán megszakítás nélkül folyósított kölcsönöket a tagoknak. A közgyűlés elhatározta, hogy a múlt évi nyereségből három százalékos osztaléket fizet a tagoknak, vagyis üzletrészenként 15 leit levonás nélkül. Ezenkívül adományokat szavazott meg a közgyűlés kulturális célokra, u. m.: templómépítésekre, árvaház részére, szegény iskolásgyermek ebéd-akciójára stb.

A zárszámadásokat, melyeket a Nemzeti Szövetkezeti Hivatal és a Szövetség főellenőre megvizsgált és jóváhagyott, a közgyűlés egyhangulag jóváhagyta a jövő évi költséggel együtt. A közgyűlésen megejtették az alapszabály szerint előirt választásokat és a kisorsolt igazgatósági tagok helyére egyhangulag újból megválasztották Béres Károlyt, Máthé Pált és Pataky Andrást. Felügyelő-bizottsági tagok lettek újból Tóth Béla, Incze András, Nagy Sándor, Vargha Gedeon, dr Csernák István és Erdélyi Ferenc.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések elhangzása után Csernák Béla lelkész, egyházkerületi főjegyző, a Szövetkezet alapító tagja szólalt fel és a többek között a következőket mondta:

A legnagyobb örömmel és meglelégedéssel látjuk, hogy a mi kis szövetkezetünkben munkálkodók alig három esztendő leforgása után ilyen szép fejlődésről tesznek itt tanubizonyságot. Kötelességünk tehát, hogy köszönetünket fejezzük ki az igazgatóság tagjainak önzetlen tevékenységükért és legfőképpen dr. Soós István igazgatósági elnöknek. Az ő személyében valóban olyan képviselőt nyertünk, aki minden igaz és becsületes ügyünknek lelkes képviselője, aki ezértele elfoglaltsága mellett is fáradságot nem ismerő buzgalommal képviseli a mi szövetkezetünk érdekeit is. Ezért őszinte köszönetet mondunk neki és én Isten áldását kívánom az ő és az igazgatóság további sikeres működésére.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Soós István elnök úgy a maga, mint az igazgatóság tagjai nevében megköszönte a meleg, elismerő szavakat. Hangsúlyozta, hogy az igazgatóságnak az volt a törekvése, hogy lelkiismeretesen és becsületesen állják meg a helyüket a hitelszövetkezet vezetésében. Ezután a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéseket és a szokásos felmentvényeket megadta. Ezzel a közgyűlés véget ért.

—S—Z.

OLASZI

Virágvasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla szolgál. Este 6 órakor templomi ünnepség.

Nagypénteki istentiszteletek sorrendje: Délelőtt 10 órakor Juhos László, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Husvétkor ünnep első napján osztunk urvaszorát. Akik adományokkal meg akarják ajándékozni az Úrnak asztalát, jelentsék a lelkesi hivatalban,

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Szabó János, Nagy Zsuzsanna Erzsébet. — Esketés: Németi Károly ref. és Kenderesi Mária ref. (Vizvezeték-u. 1.) — Temetés: Özv. Györiné Enyedi Erzsébet 79 éves (Ref. szegényház), Tapaszi Zsigmond 31 éves (Fogház), Bokor Dénes 65 éves (Tolonc-ház), Gólyán Ferenc 68 éves (Tolonc-ház.)

Református Szegény-háznak ifj. Keresztesi Károly néh. özv. Györiné temetésekor 165 lei.

Megszégyenítette az Úr kishitőségünket a múlt vasárnap, régi elnevezés szerint: feketevasárnap, mikor a hózivatar következtében kevesen voltak a templomban és sajnálkozva gondoltunk arra, hogy szegényeinknek nem sok perselypéNZ fog egybegyülni.

Az asszonyok oldalán a szegények perselyébe olyan tekintélyes összeget helyezett el valamelyik jószívű asszonytestvérünk, hogy a perselypéNZ felülhaladta az nagy ünnepen szokásos összegeket is... Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyilván. Máté 6,4

A szegény iskolás-gyermekek konyhájára: Dance Lukácsné 5 kg. húst adott, Orth Győző (persely) 120 lei. Boros Sándor és Oláh Mária VI. o. tanulók 1—1 pár használt cipőt adományoztak. — Friedvalszkiné 1 kg. 15 dkg. hájat adott.

A nagyváradi középiskolai református tanulók főiskolás testvéreik segélyezésére 1940 március 17-én, virágvasárnapján délután 6 órakor az olasz-i templomban *vallásos ünnepélyt* tartanak, melyre hiveinket szeretettel meghívják. — Az ünnepély sorrendje:

1. Felálló ének: 7. dics. 1. v.
2. Gyülekezeti ének: CXXXV. zsold. 1., 5. v.
3. Bibliát olvas és imádkozik: Vargha Gedeon vall. tan. lelkész.
4. Gyülekezeti ének: 229. dics. 5. v.
5. »Nagyvárad főiskolája« (1557—1660). Előadás. Tartja: Vidits György, Lic. VII. o. t.
6. Debreczeni I.: »Hivnak az iskolák.« Óda. Szavalja: Magyar Gabriella, Ker. V. o. t.
7. Olivers F.—Victor I.: »Óh Ábrahám Ura«. Héber dallam. Énekli az: »Ifjusági vegyeskar«. Vezényel: Vargha Gedeon.
8. Munkácsy Géza: »Kié a szív?« Óda. Szavalja: Rovács Katalin Lic. VII. o. t.
9. »Ima« — Nabuco dalműből. Énekli az »Ifjusági vegyeskar«.
10. Kozma A.: »Krisztus mindenütt«. Óda. Szavalja: Adorján József, Lic. VI. o. t.
11. Verdi: Preludio. R. Schumann: Álmodozás. Játssza az ifj. zenekar: Kiss B. L., Győri F., Mucsi I., Korbutz Gy., Szedresi P., Eichner P., Vidits Gy. Vezényel: Kiss Béla ig. tan.
12. Zárószó: Vigh Zoltán, ker. VII. o. t.
13. Gyülekezeti ének: XXXV. zsold. 3.

A foglyok részére elhasznált énekeskönyveket kérünk. Olaszii lelkesi hivatal.

UJVÁROS

Virágvasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, fél 12 órakor Juhos László, este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3-kor Osváth Ernő szolgál.

Nagypénteki istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este 6 órakor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9-kor, továbbá szerdán s pénteken este 6-kor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Temetés: Földesi Imre Herpaly Eszter férje 73 éves (Hosszútca 7), Ökrös Imréné néhai Miskolczy Lajos neje 64 éves (Varju-u. 24.)

A virágvasárnapal kezdődő hét bünbánati hét. Istentiszteletet minden reggel fél 9 órakor és minden este 6 órakor tartunk. Az urasztalára szánt adományokat — kenyeret, bort, pénz — kérjük a lelkészi hivatalban vagy a gondnoknak bejelenteni.

Áldozatkészség: Adományok. Az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére: 1. pénzt adott: Balajthy Jenő 40, Balajthy Jenőné 50, Balogh Ferenc 50, ifj. Balogh Ferenc 20, Balogh Margit 50, Csarkó András 40, Czégény Sándor 20, Dandé László 20, Duró Győző 50, Erdődi József 150, Erdődi Sándor 100, Fazekas Lajos 100, Felvinczy József 20 lei, Király Károly 40, özv. Kiss Gézáne 50, Kiss János 20, Kovács András 50, Kulcsár Sándor 15, Kursinszky Kálmán 20, Kutasi Benedek 20, Major Jenő 50, Mertz Sándorné 50, Millye Vilmos 40, Molnár István 15, Magyar Ferenc 100, Papp Sándor 30, Péter István 50, Szabó András 20, Székely Mihály 20, Szikszay Dánielné 20, Szondi Gábor 20, Tándor Lajos 30 lei, Tóttós Mihály 100, Varga Gyula 10, Vargha László 50, Vásárhelyi Sándor 20, Vekerdí Lajos 20, N. N. 150, Andrényi-cég 300, Kohn Sándor 50. Összesen: 2070 lei, 2. Ecsedy József 10 gyermeknek havonta szalonát és kolbászt ad.

Az ujjvárosi Református Leányszövetség ujonnan alakult. Tagjai körébe felvesz minden öntudatos, komoly, konfirmált református leányt. Biblia és önképzőkori óráit — hetenként felváltva — minden szerda este fél 8 órától kezdődően az Ör-utca 1. sz. alatti szuterén helyiségben tartja.

Az ujjvárosi Református Nő- és Leányszövetség március 10-én estére hirdetett templomi ünnepélye váratlanul közbejött akadály következtében elmaradt. Az ünnepélyt — a már hirdetett műsorral — előreláthatólag április első vasárnapján tartják meg.

Földesi Imre. Március 10-én délután ki-sértük ki a velencei temetőbe Földesi Imre atyánkfiát. A nagyváradi református egyházközség presbiterei hűségesen munkálkodó szolgatársukat vesztették el halála által. Az ujjvárosi parókiális kör hívei pedig mint példaadóan buzgó templomlátogató és áldozatban adakozó testvérüktől búcsúztak el tőle. Emléke legyen áldott!

Gyászhir. Velencei Férfi Énekkarunknak egyik mindnyájunk által tisztelt és nagyrabecsült tagja hunyt el ifj. Hatvany Sándor atyánkfia személyében; temetése f. hó 10-én városrészünk lakóinak fajra és felekezeti különbségre való tekintet nélküli nagy részvéte mellett ment végbe. Korán elhunyt testvérünknek nyugodalmat, diadalmat, a gyászoló család minden tagjának hitet, reményt, vigasztalást adjon a nagykegyelmű Isten.

VELENCE

Virágvasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Nagypénleki istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor Nagy Lajos legátns, délután 4 órakor. valamint a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor Sarkady Zoltán, Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarázattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Kiss Ferenc. Temetés: Boka Etelka 70 éves (Cigány-telep), Boros Farkas 42 éves napszamos (Dr Károly Irén-u. 12.), Kovács Irén Kovács Zsófia leánya 3 hónapos (Parchou-u. 6.), ifj. Hatvany Sándor 27 éves kovács id. Hatvany Sándor és Biró Juliánna fia (Iskola-u. 15.)

Áldozatkészség: Templomalapra: Kosztelni Jánosné 50 lei.

Szegényeknek: özv. Fitzner Sándorné 50 lei, Kosztelni Jánosné 30 lei, Kiss Károly családja ifj. Hatvany Sándor temetésén virág helyett 50 lei.

Nőszövetség céljaira adakoztak: Sinyi Józsefné, Nagy Bálintné, Kiss Károlyné, Somtelekán Józsefné, Nagy Józsefné, Illés Ferencné, Béres Imréné, Dancse Lukácsné, Röff Józsefné, Major Rózsika, Szabó Józsefné, Ignácz Pálné, Kósa Gáborné, Vigh Sándorné, Pentz Istvánné, Agod Ferencné.

Vallásos ünnepélyünkön, melyet f. hó 10-én férfi énekkarunk rendezett, egyfelől a zord időjárás, másrészt két ugyanezen a délutánon végzett temetési szertartás miatt sokan nem jelenhettek meg, kik-különbén állandó látogatói szoktak lenni istentiszteletünknek és estélyeinknek egyaránt, amely körülmény sajnálattal töltötte el lelkünket, de a jól előkészült előadók és énekesek buzgóságát nem lankasztotta.

RÉT

Virágvasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, délután fél 6 órakor Kovács László; az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Cserepes Imre szolgál.

Nagypénleki istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor

Nagy Lajos legátus; este 8 órakor (ifjúsági istentiszteleten) Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Sulyok József. Temetés: Szalacsi Zsófia 43 éves (Bogrea ut 28.), özv. Kovács Ferencné 62 éves (Temető ut 11.), Dézsi Istvánné 59 éves (Szt. József kórház.)

Áldozatkészség: Templomalapra: »Sebes Körös« Hitelszövetkezet 500, özv. Szilágyi Lajosné 500, Kiss József 500 Lei.

Bűnbánati istentiszteletet tartunk a Hegyen, március 21-én, csütörtökön délután 4 órakor Köpe Mihály pópresbiter házában, a Hering-oldalon. Bibliát magyaráz: Magyar Sándor s. lelkész.

Nőszövetségünk mult évi működéséről szóló beszámoló ünnepségét virágvasárnap délután fél 6 órakor tartjuk imaházunkban. Igét hirdet Kovács László evangélikus s. lelkész. A nőszövetség mult évi működését Czirják Andrásné titkár ismerteti. Oláh Ferencné Dézsi Ella Reményik verseiből szaval. Deák Ferencné a Sztáray énekkar tagja Hugo Nyberg: »Isten háza« c. művét éneklí orgonakisérettel. Dr Szabó Lajos lelkész imádkozik, majd a gyülekezet közös énekével ér véget a vallásos ünnepség. Perselyadományokat a szegények segélyezésére fordítja a Nőszövetség.

A Tüdőszanatóriumban nagypénteken délután dr Szabó Lajos lelkész; a Szt. József kórházban Nagyszombaton délután Magyar Sándor s. lelkész oszt úrvacsorát.

Sztáray Mihály egyházi énekkarunk f. hó 10-én, vasárnap délután, az istentisztelet keretében tartotta meg mult évi működéséről ünnepélyes beszámolóját. Imát mondott dr Szabó Lajos lelkész, majd az Énekkar mult évi munkájáról Magyar Sándor s. lelkész olvasta fel titkári jelentését. Kegyeletes szavakkal adózott D. Kiss Andor emlékének, aki Énekkarunknak megalakulása óta volt fáradhatatlan tagja, midőn az Úr, a mult év júniusában elszólította közülünk. Örömmel állapította meg a beszámoló, hogy Énekkarunk minden nehézség ellenére is, egész évben, megszakítás nélkül működött. A tagok, férfiak és nők mintegy ötvenen, fegyelmezett magatartásukkal s alapos felkészültségükkel, általános elismerést vívtak ki nevünknek. A nyilvánosság előtt tizenhét alkalommal léptek fel, mindenkor a legteljesebb sikerrel. Tagsági díjakból és ünnepélyek jövedelméből az Énekkar vagyonát a mult évben egy vetítógéppel is gyarapították. Különös örömmel szólott a beszámoló azokról az áldásokról, melyeket az Énekkar, az egyház munkájára nézve jelent. Az Énekkar tagjai a különböző belmissziói alakulatokból kerülnek ki és öntudatosan hordozzák azt a gondo-

latot, hogy céljuk a dalkultura ápolása által is Isten dicsősége. Ezután D. Kiss Lajos egyh. m. jegyző: »Mire kötelez a Sztáray énekkar tiz éves multja« címen tartott gondolatokban gazdag előadást. Lelkes, lebilincselő módon hívott fel az énekkari munkák támogatására és sürgette a hamisítatlan, népi eredetű dallamok felelevenítését és ápolását. A Sztáray Énekkar két vallásos ének tökéletes előadásával és Zombory Sándor hatásos szavalattal járultak még hozzá a szép, felemelő ünnepély sikeréhez, melyet gyülekezeti ének fejezett be.

Árvaházunk.

Az 1940. évi Árvaházi bál megváltására borítékban:

Köpeczi B. Melinda Alexandra (163. sz.) 100, Steiner Miklósné (174. sz.) 600, Losonczy Gábor (—) 100, 159. szám 50, Széles Kálmán (608. sz.) 100, 861. szám 100, Kiss Endréné (1273. sz.) 100, Verebi Lászlóné (—) 100, Molnár Albertné (876. sz.) 50, Zámbo Jenőné (699. sz.) 50, Nagy Endre (899. sz.) 50, Gergely Ferencné (1066. sz.) 20, özv. Fitzner Sándorné (1236. sz.) 50, K. M. (1140. sz.) 50, Kudar Jánosné (914. sz.) 50 Lei.

Máramarossziget: Papp József ref. lelkész Konsul H. Welti (Basel) halála alkalmából koszoru váltság címén (434. sz. boríték) 1000 Lei.

Misztótfalu: Márton Ferenc ref. lelkész (336. sz.) 100 Lei.

Adományok az Árvaháznak:

Váradless: Molnár Sándor és Kömmentát Lajos 50—50 leit. Hodor István és Sári Zsigmond 30—30 leit. Sándor Ferenc és Kosztelnyik Pálné 20—20 leit. Tóth Károly, Péntes Miklós, Molnár Pálné, Kiss Kálmánné 10—10 leit. Összes lessi pénz-adomány: 250 lei.

Természetbeni adományok: Nagyvárad: Király Károlyné Zoltán nap alkalmából 10 liter tej és 27 zsemle, Kósa István 5 kg. aszalt szilva.

Less: N. N. 8 liter tej.

Gyanta: Mult héten nyugtázott 3113 leit a következők adományozták: 100 leit: Boros Ferenc. 50—50 leit: Boros Ö. János, Boros V. Pál, Köteles István, Szabó Iduka, Boros M. Mihály, Boros B. István, Vura Mihály, özv. Boros H. Ferencné, Szelcsán S. Mihály, Köteles Pál, Boros M. Lajosné, Lugosi Jánosné.

(Folytatjuk)

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányu néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

HUSVÉT UNNEPÉN!

Írta: dr. Szabó Lajos református lelkész.

A hétnek első napján ragyogó, mosolygó hajnali órában gyászruhás szomorú asszonyok haladnak a temetőkerth felé. Az asszonyok kezében drága keneses korsócskák: hűségüknek és ragaszkodásuknak szomorú jelei. Mennek, hogy bebalzsamozzák annak tetemét, akiben egykor minden reményük összpontosult, akit áhitatos imádattal szerettek. Milyen szomorú vigasztalás, milyen kicsinyke maradéka ez régi nagy álmoknak.

De ime! A kő nincs a helyén, a sir pedig nyitva van. Az asszonyok szivdobogva sietnek oda. Nagy a meglepetésük. Borzongás, majd félelem szállja meg őket. Hogyan van az, hogy a kő nincs a helyén? Mi történt? Meghajolva lépnek be a sirba. Egy angyal fehér ruhájáról fény árad rájuk, és hallják az örömhírt, hogy az Ur nincs a sirban, él. »...Menjetekek és mondjátok meg Péternek — hangzik a mennyei parancs ...hogy feltámadott és él!...«

Husvét az élet hajnalhasadása! Mig husvét nem volt, addig a halál uralkodott; a legszebb vigasztalás is üresen kongott a haláltól remegő szivekben.

A világ képe oly mértékben sötétedik el, amely mértékben kihunynak a szivekből a feltámadás hitének tüzei. És oly mértékben bujnak elő a sötétség hatalmai: a bűn, az önzés, a gyűlölet és végzik romboló munkájukat. Robertson, a nagy angol igehirdető, egyszer így kiáltott fel: »Ha a halhatatlanság reményét elvették tőlem, akkor egyuttal a jót, a szépet is egészen törpévé tették szívemben...«

Kint a világban ezer jel hirdette már jóelőre, hogy az emberek ünnepelni készülnek. A kirakatokban megjelentek a »kellemes« husvétünnepet kívánó levelező lapok a feltört tojásból kicsipegő csibe képével, virágzó barkacsomóval. Hatalmas csokoládétojások kápráztatják a sóvár gyermekszemeket, a lakások előtt hangosan, fájdalmasan hégetett már napok óta a hagyományos bárány. Sokaknak csak ezt jelenti a husvét. Pedig a husvét igazi ajándéka: a feltámadás hite! Ne viseltessünk azért kételkedéssel, bizalmatlansággal a husvét drága ajándékával szemben, hanem próbáljuk lelkünkbe felvenni életformáló áldott erejét s bizonyos, hogy mi is egyre teljesebb, egyre boldogabb szívvel fogjuk tapasztalni, a husvétünnep kibeszélhetetlen, örök áldásait.

Goethének van egy csodaszép verse, amely arról énekel, hogy a keresztre kuszó rózsza fut és eltakarja annak sötét jelentését villogó vörös rózsáival. Nagypéntek keresztjére, a te keresztedre, népek keresztjére a husvétünnep hit futó rózsái kusznak fel és elborítják azt az új élet dicsőségével, szépségével és igazságával.

»Ott fenn a keresztfán suttogja a szél:
Kinyílik a rózsza, kihajt a levél!«

A világ megbékülésének, a testvéri szeretetnek, egy jobb, nyugodtabb gazdasági életnek drága, soha el nem hervadó rózsái!

SULYOK ISTVÁN püspök

az 1939 november 20-iki Rendelet-törvénnyel létesített *Nagyvárad Református Egyházkerület* közgyűlésének intézkedése szerint újból püspökké választott. Az egyházkerület presbiteriumai — egynek kivételével — egyhangulag reá adták szavazatukat, aki immár két évtized óta kormányozza a Debrecen-től elszakadt száznolcvanhárom egyházközség közel kétszázharmincezer református hívőjét.

A szavazatbontó-bizottság dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok elnöke alatt március hó 19-én állapította meg az eredményt, s az eredmény kihirdetése után a bizottság a főgondnok vezetése alatt tisztelgett a vállain nyolcvan év terhével is töretlen testi-szellemi erővel munkálkodó püspök előtt.

A szavazás eredményét bejelentik a husvét után összehívott egyházkerületi közgyűlésnek, amely aztán kérni fogja az új törvény rendelkezése szerint megválasztott püspök királyi legfelsőbb megerősítését.

Meghívó A nagyvárad *„Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesület”* 1940. évi márc. 31-én — de ha a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, akkor április 7-én — mindenkor délelőtt fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Református Árvaház nagytermében.

A közgyűlést megelőzőleg 11 órakor ugyanott igazgató-választmányi gyűlés.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYSOROZATA:

1. Jelentés az 1939. évről.
  2. Az 1939. évi zárszámadás és a felmentések megadása.
  3. Az 1940. évi költségeloirányzat.
  4. Lemondás és kisorsolás által megüresedett helyek betöltése.
  5. Felügyelő-bizottság választása.
  6. Alapszabályszerű indítványok.
- Nagyvárad, 1940 március 20.

Elnökség.

OLASZI

Önnepi istentiszteletek sorrendje: Husvét első napján délelőtt 10 órakor prédikál Csernák Béla, ágendázik Juhos László, délután 6 órakor Juhos László szolgál.

Husvét másodnapján: délelőtt Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Husvét első napján reggel a fogházban urvacsorát oszt Juhos László.

Husvét másodnapján délelőtt az Irgalmasok kórházában és az állami kórházban urvacsorát oszt Csernák Béla.

Nagypénteken és husvét másodnapján a délelőtti istentisztelet keretében énekel a »Kálvin« kórus.

Husvét első napján délelőtt a Református Kör Dalkara énekel.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egyegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Gyenge Ilona. — Temetés: Pribék János 88 éves (Kálvária-u. 21.), Zilahi Gyula 26 éves katonai Szászvárosról (Katona-kórház.)

Áldozatkészség: Szegényház lakóinak özv. Irházy Jánosné 50, Nyerges Györgyné g. kath. 300 lei.

Mártha Körnek N. N. 200 lei.

Református Híradónak dr. Olasz Béla Szeged 600 lei.

FIAM, JANI!

— *Irtta: ZOMBORY SÁNDOR.* —

I.

Pándy Jani falusi suhanc gyerek volt. Az ő életének története nem akkor kezdődött el, amikor megszületett. A viharosabbik része legalább is nem akkor.

Tizenhatéves volt már, de a szántás-vetésen kívül semmi egyébhez nem értett; csak úgy, amint azt az ő furfangos paraszti esze elgondolta. Kijárta ugyan az iskolát, bármennyire nem is tetszett az apjának. De nem sokat tanulhatott, pedig éles eszű gyermek volt.

Az apja azt tartotta az iskola felől, hogy papnak való az, hogy legyen hol tanulnia; a földmives embernek erős kar kell, nem okos ész, mert avval még senki sem kapálta meg a földjét...

Eszerint tehát Jani, míg iskolába járt is, többet szántott-vetett mint tanult.

A történet ott kezdődött, hogy Jani tizennégy éves volt akkor, amikor az édesanyját elvesztette. Aratás volt. A buzakereszteket hordták be a mezőről a lógerbe, a cséplőgéphez, mikor a megrakott szekérről oly szerencsétlenül csuszott le, hogy belehalt sérüléseibe...

Ettől kezdve a Jani apja teljesen megváltozott. Mintha kiöserélték volna. Egyre kevesebbet törődött

A szegény iskolásgyermek konyhája részére:
Dance Lukácsné 5 kgr. hust, özv. Goldburg Ferencné 50, Tóth Rozália 50 Lei. — A IV. el. o. tanulóinak gyűjtése: Kiss Böske 242 Lei és 1 kgr. kristálycukor, Szabó Laci 200, Kovács Laci 200, Borbély Erzsike 252, Kóta Piri 120, Spinrad Erzsike 50, Szalkai Zoli 35, Tóth Margit 36, Főző Juliska 30, Aranyos Veronka 30, Sass József 25, Horváth Laci 15, Bogdán Irén 20 Lei.

Szegényeknek: Nagy Bálintné 50 Lei.

A Mártha Kör 1930 virágvasárnapján kezdte meg rendszeres munkáját, mikor az Árvaház munkaszobájában állandó gyülekezési helyet kapott. A diakonissza testvérek vezetése alatt virágvasárnapján kedves ünnepség keretében emlékeztek meg az év fordulóról, szeretettel köszöntötték lelkipásztorukat, az olasz-i Nőszövetség elnöknőjét Csernák Béláné nagytiszteletű asszonyt és Kiss Antalnét, a nőszövetség erkölcsvédelmi osztályának elnöknőjét, aki egy évtizeden át mindig nagy szeretettel gondozta a Mártha Kör, sok szép énekre megtanította a leányokat és férjével együtt tett nagy alapítványával előmozdította, hogy egy több ágyas Otthont rendezzünk be [szálláshelyül a faluról érkező, helyet kereső leányok számára. A Mártha Kör munkáját, tíz éves multját Borsi Jusztin és Görög Julia ismerették, mint akik a körnek kezdettől fogva tagjai. Sokan hangulatos költemények előadásával és szép énekek zengedezésével tették színesebbé az ünnepséget, amelyen Csernák Béla lelkész hirdette az igét. Jól esett ott látnunk a természet megtöltő lányok sorában, mint vendégeket, gyülekezetünk számos előkelő hölgytagját.

a gazdasággal. Minden munkát Janinak kellett elvégezni, a mezőn is, a ház körül is... Apja korán reggel beült a korcsmába s késő estig ki sem mozdult onnan. Jani csak dolgozott szorgalommal. Ugy gondolta: apja így enyhíti nagy bánatát... Mert lát-szott is rajta, hogy megviselte anyja tragikus halála.

Egyszer azt vette észre Jani, hogy a legjobb földek egymásután kezdenek gazdát cserélni s az öreg mindjobban beleszokik az ivásba. Végül már a ház kertült sorra. Arra is volt már vevő, csak nem tudtak még rá megegyezni. Ekkor Jani is meggondolta a dolgot. Nyugodtan az apja elé állt, hogy kérdőre vonja.

— Édesapám, tudja-e kend, mit csinál?

— Tudom fiam. Nagyon is jól tudom — s azzal bedülöngözött a házba.

Jani nem hagyta abba a dolgot, utána ment. Akkorára az öreg már végig vetette magát odabent a vetetlen ágyon.

— Mégis mit gondol édesapám, mi lesz ennek a vége?

— Nem a te dolgod!...

— Nem-e?... De ha ez tovább így megy, ma-holnap kendnek nem marad semmije s akkor mi lesz én velem?

— Látod fiam, az már a te dolgod! — felelt az öreg gunyosan mosolyogva s a fal felé hánytavetette magát.

A különböző középiskolákba járó ifjuság virágvasárnapján este főlemelő ünnepséget rendezett az olasz-i templomban a kolozsvári egyetemen tanuló szegényreformátus ifjak segélyezésére, akik ott a református Nőszövetség által fenntartott Menzan étkeznek. Az ünnepség nagyszerű sikerét az biztosította, hogy az ifjuság vallásánára Vargha Gedeon lelkész, nagy gonddal felügyelt arra, hogy minden előadás, minden elmondott vers az alkalomhoz és helyhez illő legyen. A bevezető áhítatott Vargha G. lelkész tartotta, Vidits György a híres — váradi Kollegium történetét (1557—1660.) ismertette, szavaltak: Magyar Gabriella, Rovács Katalin, Adorján József, zárshót mondott Vigh Zoltán. Kiss Béla igaztanító vezetése alatt két hegedű-számot adtak elő: Kiss B. L., Gyórfi F., Mucsi I., Korbutz Gy., Szederesi P., Eichner P. és Vidits György középiskolások. Nagy hatást váltott ki a lelkekben az ifjusági vegyes énekkar két éneke, amelyet Vargha Gedeon vallásánár tanított be és vezényelt. Ifjaink szép éneklése alatt visszagondoltunk a tiz-tizenöt év előtti alkalmakra, amikor még száznál is több volt a középiskolás református ifjak száma s gyülekezetünk gyakran gyönyörködhetett a Vargha Gedeon vezetése alatt álló nagyszerű ifjusági énekkarban. A tekintélyes perselypénz a Menza céljait mozditja elő.

A foglyok részére elhasznált énekeskönyveket kérünk. Olasz-i lelkészi hivatal.

A francia Akadémia Pannier lelkészt Kálvin egyik legalaposabb ismerőjét az Institutio most megjelent francia nyelvű kiadásért, az egyik irodalmi díjjal jutalmazta.

Jani kissé méregbe gyűtt erre a szóra, de tüdőztette magát.

— Nem úgy van az édesapám! Kend se öreg még, én se vagyok kis gyermek, valamiből meg kell élnünk, még ha szegényesen is. De így csak kódis botra juthatunk mind a ketten. Mire való az, amit édesapám csinál?

Az öreg Pándy nyugtalanul forgolódott a párnák és a dunyha között. Máskor azonnal elszokott aludni, amint hanyat veti magát s most kerüli az álom. Vagy a lelkiismerete nem engedi. Mérgeken kifele fordult s ráförmedt Janira:

— Semmi közöd hozzá, hogy mit csinállok. Te még kölyök vagy ahoz, hogy apádat tanítsd!

Jani is keményebbre fogta a szót:

— Lehet, hogy gyerek vagyok még... Édesapámat semmire se akarom tanítani. De azt már mégis felérem emberi ésszel, hogy amit édesapám csinál, helytelen. Káros dolog nemcsak magára s a becsületére, hanem énrám is és az én becsületemre is! Ha kendnek nincs kedve a dologhoz, nem baj, majd elvégzem én, maga helyett is! Nem kell, hogy törődjön valamivel. Birom én a munkát. Hála Istennek van hozzá erőm is, egészségem is. Eddig nem szóltam semmit. Hagytam, hogy csináljon mindent a kedve szerint. Illetlen dolognak tartottam, hogy gyermek az édesatyját kérdőre vonja... De azt, amit most csinál édesapám, nem állhatom meg szó nélkül. És azt nem engedem meg, hogy az utolsó tulajdo-

UJVÁROS

Ünnepi istentiszteletek sorrendje: Husvét első napján délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, ágendázik Osváth Ernő, délután 6 órakor Papp László.

Husvét másodnapján délelőtt 10 és délután 6 órakor Papp László szolgál.

Az Őssi-telepen: Husvét első napján délelőtt 10 órakor Orth Győző, ágendázik Orth Győző, délután 3 órakor Orth Győző.

Husvét másodnapján délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál.

Husvét első napján énekel a »Kálvin« Kórus.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel fél 9 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Vekerdi Irén Mária. — Esketés: Juhász Imre—Demjén Róza (Székelyhid). — Temetés: Agod Eszter Kovács Imre neje 61 éves (Őssi-telep 58 sz. utca 2. sz.), Szabó Erzsébet néhai Sztankovits József neje 80 éves (Teleki-utca 25. sz.)

Áldozatkészség: Adományok. Az Őssi-telepi napközi-otthon részére Somogyi Ilyke és Pist 500 leit adott.

Az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére: Bartha János 60, Csekő Endre 10, Cser István 50,

nát is kieressze a talpa alól!... Elég volt ennyire tönkre mennünk!

Pándy mérgezen felült az ágyon:

— Semmi közöd semmihez! Azt csinállok, amit akarok, ami nekem jól esik!... Itt minden az enyém s nekem te nem parancsolsz semmiben... Ha vagyont akarsz, gyűjtsél magadnak. Én is magam szereztem. Rám se hagyott senki semmit. Még egy rongyos kutyát se!...

— De én nem engedem meg, hogy a fedelet eladja felőlünk!

— Nem engeded??

— Nem!!!

— És mi jogon mered ezt nekem mondani?!

— A tulajdon édes fia jogán!

— De nem parancsolod? — gunyolódott Pándy.

— Ha kell azt is! Mert édesapám most részegségében nem tudja mit csinál. De ha majd kijózanodik s úgy gondolkozik a dolgok felett, belátja, hogy nekem van igazam!

— Már gondolkoztam is a dolgok felett s belátom, hogy helyes, amit csinállok.

Azzal felkelt, leszállt az ágyról, leoldta derekáról a nadrágsziját, kétszeresre fogva, éktelen káromkodással a Jani arcába vágott. Jani az ütés fájdalomától, pillanatnyi dührohamában hirtelen magasba emelte öklét, hogy vissza üssön; de amint apja szemébe nézett, nem tudta megtenni s bűnbánólag örszette le erős karját s megadással tűrte, ami kö-

özv. Cser Jánosné 50, Cser Lajos 50, Dóbé Gusztávi 30, Gaál László 10, Hant Kálmánné 50, Leitner Ferencné 40, Király Irén 20, Mokos Kálmánné 20, Mónus Sándorné (Hódmezővásárhely) 100, özv. Nagy Jánosné 10, Nagy József 50, K. Nagy Lajos 100, Nagy Lajosné 30, N. N. (Püspök úr kezeibe) 100, Orth Győző 30, Osváth Ernő 20, Pázmány Ferenc 30, Persenszky Árpád 30, Szakács Gizella 20, Szántai János 100, Széles Gábor 20, Széles Gyula 20, Széles Irénke és Kuli 10, özv. Széles Sándorné 20, Sziber Istvánné 10, Standard-cég 50, Varga Ferenc 100, Veres Sándor 100 lelt adott. Összesen 1340 lelt.

Az *ujvárosi nő- és leányszövetség* templom ünnepélyét husvét első napjához két hétre, április 7-ikén vasárnap este 6 órakor tartjuk meg. Az ünnepélyen — a már hirdetett műsor szerint Orth Győző belmissziói lelkész fog előadást tartani az öntudatos református leányról.

VELENCE

Önnapi istentiszteletek sorrendje: Husvét első napján az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Husvét másodnapján az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor

vetkezett. Pándy a nagyfoku részegségtől nem vette észre azt, mi fia lelkébe végbe ment, hanem tovább ütötte Janit, ott, ahol érte, míg ki nem verte a házból. Aztán becsapta utána az ajtót s mint aki jól végezte dolgát, visszament lefeküdni.

Jani emberi voltában megalázottan, szívében mély sebet ejtve állt az ajtón kívül, kiverten a legédesebb atyai otthonból...

Szédülten ténfergett az udvaron. A nagy gazdaság utolsó rom-maradványain végig hordozta tekintetét... Szemei megteltek könnyel s aztán nem látott semmit... Csak azt érezte, hogy nagyon fáj, amit az apja tett vele. De mi volt az a másikhoz képest, amit ütleget nélkül kapott a szíve, lelke mélyére. Köszönés, bucsuzás nélkül ment ki a kapun — örökre...

Mindebből a történetekből az emberek nem láttak semmit. Dologidő lévén, mindenki kint volt a határban. Ha Pándyt megkérdezték, hová lett Jani, annyit felelt rá: világgá ment a haszontalan, itt hagyott a haszontalan, mivel most már nincsen semmim se... Csak addig voltam jó neki, míg vagyonom volt... De ezt a lelketlen mesét valahogy senki sem tudta elhinni Pándynak.

Jani gondolatokba mélyedve haladt az utcákon, mig kiért a falu végére. Akkor tért magához, mikor a mezőről elszabadult illatos szellő megcsapta az arcát... Ó, be jól esett ez szegyenpirtól égő arcának... Kissé lehűtötte. Körül nézett, hol is van?...

Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor Kiss Károly, a velencei imaházban délután 4 órakor Nagy Lajos legátus szolgál.

A *husvét első napi* istentisztelet keretében mindhárom imaházunkban urvacsorát osztunk.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Katona Mária Ilona. — Esketés: Milotay Károly ref. ács és köműves — Varga Matild ref. Székelyhidon fognak lakni. — Temetés: Berki János 80 éves napszamos Terézia-u. 4-a. Szatmári Mária Kovács Józsefné 56 éves Gyár-u. 38.

Áldozatkészség: Templomalapra család perselyekben: Kovács Andorné 587. sz. perselyben 35 lei, Kiss Károly 574. sz. 100 lei. Férliszövetség 568. sz. 44 lei.

Nőszövetség céljaira adakoztak: (folytatás) Szabó Józsefné, Boros Imréné, Róff Józsefné, Bérés Imréné, Orbánné, Sinyi Józsefné, Hetz Ferencné, Fóris Péterné, Somtelekán Józsefné.

Vallásos estélyt tartunk velencei imaházunkban husvét első napján a délutáni istentisztelet végeztével. Előadást tart özv. Siebert Emilné, szaval: Szabó Piroska, Székely Márton, Nagy Gyula, szólót énekel: Rózsa Károly, két énekszámot ad elő a Bibliakörös leányok énekkara. — Adományokat szegényeink segélyezésére kérünk és köszönettel fogadunk.

Akkor vette észre, hogy a ház hű, éber öre Bujzi, néhány lépéssel nyomon követi. Mikor Jani megállt, ő is. Buxsi fejét lábai közé huzva, meglapult az ut porába. Jani magához hívta. A kutya farkcsóválva odament s lábaira feküdt testével s nagy okos szemével kérőleg nézett fel rá. Mintha azt akarta volna mondani: Ne kergess el magadtól kis gazdám, mert akkor nekem se lesz olyan jó gazdám többé, mint te voltál... Jani mintha megértette volna ezt a tekintetet.

— Te hű kutya, te jó kutya, nem kergetlek el magamtól, hiszen akkor igazán semmim se marad nekem... Most már a jó Istenen kívül egyedül csak te szeretsz engem ezen a világon... Azzal fölemelte lábairól a hű kutyát s nagy buksi fejét magához ölelte árva szeretettel... Neki legalább egy kutyája még megmaradt a nagy örökségből, ha nem nagy juss is. Rettenetes fájdalmat okozott neki ez az ölelés — de jól esett; jólesett, hogy maradt valakije, aki hűséggel és szeretettel követte akkor, amikor az, akitől mindezeket várta volna, félárván kiverte hajlékából, csak azért, mert jót akart...

Megindultak a temető felé. Édesanyja sirjához. A kutya soha nem tapasztalt szeretettel odasimulva követte Janit, leeresztett fejjel, mintha az ő vállán lett volna a súlyosabb teher...

Jani leült a fejfa mellé. A kutya a sir végéhez lapult s úgy néztek egymásra. Mikor Jani a feját átölelte, anyja sirja felett

RÉT

Ünnepi istentiszteletek sorrendje: Husvét első napján délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, ágendázik és a kulturteremben Magyary Sándor, délután 4 órakor Nagy Lajos legátus.

Husvét másodnapján délelőtt 10 és délután 4 órakor Magyary Sándor, a kulturteremben dr. Szabó Lajos; az Élő-telepen Nagy Lajos legátus szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Barcag Margit, Horváth József, Erdei József. Temetés: Mohácsi Géza 20 éves (Rét-utca 50.)

Áldozatkészég: Árvizkárosultaknak: N. N. 300 Lei.

Templomalapra: Pázmány Gyula 50 lei.

Élő-telepi imaház telekre: Pázmány Gyula 50 lei.

Hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésére: Vallásos est perselye: 160 lei.

Sztáray Mihály énekkarunk ünnep első napján délelőtt és másodnapján délután Torner D. B. »Feltámadt Jézus« c. művét énekli Soós András karnagy vezénylete mellett.

jól kisírta magát, kérdően nézett Bujzira: Most mi lesz velünk?... A kutya megértette ezt a tekintetet, mert vinnyogva, farkcsóválva odakuszott Janihoz. Jani felállt. Körül nézett. Sehöl egy lélek. Csak távolról hallatszott az aratók dalának egy-egy hangfoszlánya... A magasságba emelte tekintetét. Lelke mélyéből felfohászkozott: Uram Isten, Te légy velem!

Azzal mind a ketten megindultak a város irányába. Mire este lett, messze maguk mögött hagyták a falut, mely eltűnt szemük elől a reáboruló nagy sötét, fekete éjszakában.

II.

Janiék korán reggel érkeztek meg a városba Gondterhes fővel, céltalanul bolyongtak az egyre népesedő utcákon. De gondolkozni a jövő felett mégis a Jani dolga maradt. Még nem tudta mihez fog kezdeni. De mihez is kezdetett volna ő, az egyszerű falusi gyerek, ott, ahol mindenki többet tud nála? Ahol mindenki otthon van, egyedül csak ő az idegen. Ahol majdnem minden ember ismeri egymást; mert az egyik köszön, a másik fogadja... Mig ő senkit nem ismer, mert hontalan, jövevény...

Amint így gondolatokba mélyedve ödöngött a város utcáin, egyszer csak hatalmas koppanást s nyomban nagy reccsenést hall a háta mögül. Megfordult. Egy butort szállító kocsiról leesett egy szekrény... Az ember, aki a bakon ült, megállította a

Belmissziói alakulataink ünnep mind a két napján délután 5 órai kezdettel (istentisztelet végeztével) áhitattal egybekötött vallásos ünnepséget tartanak a bibliakör nagy termében. Az áhitatot Magyary Sándor s. lelkész végzi. »Asszonyok Jézus sirjánál« címen Kovács Győző tanár tart előadást. A »Serdülő ifjuság« énekkara ugyancsak Kovács Győző tanár vezénylete mellett husvét énekeket ad elő. Zombory Sándor, Ujvárosi Imre, Bancsik Gyula, Gaál Piroska, Marozsán Rózi és Bereczki Gizi husvét verseket szavalnak, párbeszédet mondanak és Dézsi László kántor harmónium kísérete mellett »Hozsánna« énekeket énekelnek. A gyülekezet közös éneke (52. dicséret) zárja be a vallásos délutánt.

Nőszövetségünk folyó hó 17-én vasárnap délután fél 6 órakor kezdődő ünnepélyes istentiszteleten tartotta meg beszámolóját az elmúlt évben végzett munkájáról. A beszámoló ünnepségen Kovács László evangélikus s. lelkész imádkozott s tartott gondolatokban gazdag bibliamagyarázatot János 13:33—34. alapján. Krisztus, aki testileg eltávozott tőlünk, — mondotta a bibliamagyarázat, — ma is jelen van közöttünk a szeretet parancsának a világban való megvalósulására által. — A szeretet parancsolata arra kötelez, hogy a mi segítő készségünk, a könyörületeség alkalmainak a gyakorlása által, Krisztusnak ezt a jelenvalóságát bizonyítsuk be és valósítsuk meg. — Nőszövetségünk mult évi munkáját C. Móra Erzsébet titkár ismertette. A Nőszövetség a szokásos szerda esti bibliaórákat az elmúlt évben is mindig megtartotta. Ezeket átlag 30 nő látogatta, a csütörtök délutáni

lovat s fejét vakarva leszállt. Egyedül volt. Nagy szakértelemmel bár, de nem elegendő erővel fogott hozzá, hogy ismét felemelje a kocsí végére. Hasztalan volt minden ügyessége, nem tudott megbirkózni a butor darabbal. És senki nem ment oda, hogy segítsen neki.

Jani megszánta a póruljárt embert. Odament, hogy segítsen neki felemelni. De előbb kalapját megemelve illedelmesen köszönt. A rokkant butordarabbal bajlódó ember erre nagyon dühös lett, hogy ennek a nem éppen buta képű falusi senkinek van bátorsága odamenni hozzá és köszönetet, ahelyet, hogy segítene neki felemelni a szekrényt. Már éppen valami gorombaságot akart mondani, mikor Jani hirtelen megmarkolta a szekrény másik végét s közben barátságosan annyit mondott még:

— Mester ur, ha megengedi, szívesen segíték! — azzal már majdnem, hogy egyedül penderítette fel a kocsí végére a rokkant szekrényt.

A mester ur, — mert valóban maga az asztalos mester volt a szállító — nagyot nézett. De már csak annyi ideje maradt, hogy megköszönje Janinak a szíveségét.

— Hát, hogy nem hozott a mester ur magával valami segítséget? — méltatlankodott Jani. — Bajos dolog efféle egyedül szállítani.

— Inasom mindössze egy van, — mondta a mester, — a műhelyben sok a munka, dolgozni kell.

Élő-telepi bibliáórákat ugyanennyi, úgyhogy parochiális körzetünkben minden héten átlag 60 asszonytestvérünk vett részt bibliáórákon. A bibliaköri tagok szorgalmasan látogatták az istentiszteleteket is és minden alkalommal éltek urvacsorával. Hogy az Ige a szivekben termékeny talajra talált, bizonyítja az a buzgóság, mellyel szegényeink ügyét Nőszövetségünk felkarolta. Októbertől kezdve minden hétfőn varrodélutánok voltak, karácsonykor 70 darab gyermekruhát és cipőt osztottunk ki és 100-nál több szegény család asztalára tettünk az ünnep szombatján betevő falatot. Minden hónapban 40 szegény kapott rendszeresen segélyt. A segély akció kiadásait részben a múlt évről átjött pénztári maradványból: 24.642 lei, részben a különböző adományokból, tagsági díjakból és ünnepélyek jövedelméből fedeztük. Ezek összesen 53.112 leit tettek ki, kiadásunk viszont 24.352 lei volt, úgyhogy erre az évre 28.760 leit hoztunk át. A szegények segélyezése mellett Nőszövetségünk Élő-telepi csoportja még egy másik nemes cél megvalósításán fáradozik: adományokat szerez egy itteni imaház-telek megvásárlására. A beszámoló a tagok és a gyülekezet további buzgó támogatását kérte. — Deák Ferencné énekkari tag szép énekszólója és O. Dézsi Ella könnyekig megható szavalata járultak még hozzá az ünnepély sikeréhez. Végül a gyülekezet énekelte el a 236. dics. 1. versét.

Lapunk előfizetőinek és olvasóinak Istentől megáldott békességes és boldog husvétii ünnepeket kívánunk.

Ugy gondoltam, ezt a pár darabot egymagam is elszállítom. Hiszen nem nagy rakomány.

Aztán Jani jószívvel felajánlotta további segítségét is a mester urnak. Az elfogadta, megjegyzevén, hogy fáradságát nem kívánja csak úgy, isten nevében.

Az ép butorokat leadták a raktárba, a sérültet pedig vissza vitték a műhelybe.

A mester urnak igen megtetszett Jani beszédesége. Meg sem kérdezte a raktárnál, hogy miért ül fel a kocsira; megkapta bérét, mehet, nincs szüksége tovább segítségre.

Utközben Jani elmondta élete szomorú történetét. A mester megilletődve hallgatta. Csak olykor nézett fel Jani arcára, vagy izmos termetét figyelte.

— Pedig én dolgozni szeretnék!... Bármilyen munkát szívesen elvégeznék. Mert én nem szegénylen ám a dolgot, mester ur!

A mester megszánta Janit. Felajánlotta neki, hogy álljon be hozzá inasnak s nála tisztos mesteriséget tanulhat. Kap szállást, kosztot, vasárnaponként még egy kis zsebpénzt is.

Jani boldog örömmel fogadta el a mester ur ajánlatát. Csak arra kérte még, hogy hú kutyáját is töltsen meg vele együtt a háznál. Megengedte a mester. Így lett Janiból asztalos inas.

III.

Egy éjjel Buzji nagyon vonított. Nem tudtak

Árvaházunk.

...*„Én küldém hozzátok és pedig jó reggel küldém...”* (Jer. XXVI. 5.)

Antal Béláné (Belényes) mint minden évben, úgy most is elküldötte hozzánk, árvaházunkhoz: az egy láda, tiszta fehér tojást, e mindennapi háztartási cikket — és pedig jó reggel küldte a legalkalmasabb időben: a husvétii ünnepek előtt, amikor mindenik árvának jut belőle egy-egy szép piros tojás. — Árváink nagy örömmel fogadják s amidőn hálás szívvvel megköszönik: Istenhez imádkoznak: jó Istenünk *„ezt az ajándékot, amelyet a te szolgáló leányod hozott”* (I. Sám. XXV. 27.) fogadd kedvesen.

Adományok az Árvaháznak:

Gyanta: (folytatás) 40—40 Leit: Fenesi Mihályné, Mócsi Sándorné, Ábrahám Péterné, 45 Leit: Köteles Rebeka, 30—30 Leit: Deák Károly, özvegy Varga Lajosné, 25—25 Leit: Varga Lajosné, Laczikó G. Mihályné, 20—20 Leit: Boros csf. Ferenc, Kálnoki István, Szabó Lajos, Biró Mihály, Oláh Mihály, Ábrahám Sámuel, Boros cs. Károly, Boros Mihály, Biró h. Mihály, Boros Bálint, Biró Mihály, Boros Lajos, Biró Mihály, Boros Boldizsár, Boros József, Szabó H. Mihály, Pap Károly, Köteles Lajos, Laczikó Mihály, Szabó János, Szathmári Bálint, Kaszás Sándor, Boros B. Lajos, Varga Mihályné, özv. Boros D. Jánosné, Biró R. János, Boros F. Ferencné, Boros János, Lanbach Ferenc, Boros Balázs, Laczikó Sándor, Laczikó Péter, Laczikó Péter, Papp Lajos, Ábrahám Ferenc, id. Ambrus Mihályné, Boros B. Péter, Ábrahám István, Boros Jánosné, 15 Leit: Boros Já-

tőle aludni. A mester hajnalban fölkel, hogy elzavarja a háztól. De Jani kérte, hogy ne bántsa, inkább engedje őt haza szülőfalujába, hogy meglátogassa az édesapját. Biztosan valami baj történt otthon, azért szűköli úgy a kutya.

A mester elcsodálkozott.

— Fiam, az után, amit veled tett az édesapád, még vágyakozol haza menni, hogy lássad őt?

— Mester ur, amit az édesapám velem tett, már régen elfeledtem. Nem is haragudtam rá érte... Még azok után is nagyon szeretem őt. Haza megyek, hátha megjavult azóta... Hátha hallgat most már a szavamra és segíthetek rajta.

— Jól van fiam! — mondta a mester, — én elengedlek. De otthon ne maradj. Ha már ennyi időt eltöltöttél a szakmában, tanuld is ki; aztán haza mehatsz örökre, ha úgy vágyol.

— Legyen nyugodt mester ur, visszajövök! — fogadkozott Jani. — Csak a mai napra akarok haza menni. Otthon úgy sincs mit csináljak. Soha nem leszek háládatlan a mester ur iránt.

Azzal haza indult, vissza szülőfalujába...

Otthon — már a szomszédok — szomorú hírrel fogadták Janit. Az öreg Pándy mindenét elpredálta. Most már kettőzött volt a bánata. Későbbben ébredt tudatára annak, amit fiával tett. Mig a pénzből tartott, reggeltől estig a kocsmában ült. Ott köpték a legyek egész nap az egyik sarokban, ahova senki le nem ült volna, csak ő. Éjjelre valamelyik ismerős

nos, Köteles Ferenc, Orbán Erzsébet, N. N. 16 Leit. 10—10 Leit: Fehér István, Kollár István, Bálint Péter, Ábrahám Mihály, Varga János, Köteles László, Boros M. Lajos, Biró Lajosné, Köteles Zsuzsanna, Boros Lajos, Boros M. Lajos, Vekerdi József, Boros S. Lajos, Tógyika Lajos, özv. Biró Zsuzsanna, Boros Ferenc, Boros B. Mihály, Boros Erzsébet, Biró Mihály, Thamir József, Boros Boldizsár, Orbán István, Boros Lajos, Boros Ny. Pál, Boros Mihály, Szabó Mihály, Boros Juliánna, Köteles Mihály, Boros János, Boros S. János, Boros Boldizsár, Szabó Lajos, Biró Lajos, Boros Lajosné, Ábrahám Zsuzsanna, Szabó János, Szokjati György, Biró Péter, Boros Lajosné, Boros József, Sütő József, Szabó Jánosné, Köteles Mihály, Boros Cs. Ferenc, Varga T. Istvánné, Boros Ö. Istvánné, Boros Ö. Mihály, Györfi Imre, Boros Gyula, Boros Jánosné, Nagy Lajos, Boros Reluka, Köteles Lajosné, Boros Mihályné, Biró Péterné, Laczikó T. Sándor, Molnár Erzsébet, Laczikó Cs. Péter, Biró Mihály, Boros S. Lajos, Boros János, Simon István, Lugosi István, Ujlaki Ferenc, Fenesi Mihály, Boros Mihály, Köteles Mihály, Boros Károly, Boros R. Ferenc, Boros István, Boros Mihály, Boros Lajos, ifj. Biró Lajos, id. Biró Lajos, Nagy Vincéné, Boros D. Lajos, ifj. Ábrahám Péter, Szabó P. Lajosné, özv. Köteles Mihályné, Varga Juliánna, Köteles D. Mihály, Szelezsán János, Szabó Erzsébet, Laczikó Mihályné, Boros B. Károly, Bán János, Boros Sándor, Boros Péter, Biró Lajos, Nyilasi János, Károlyi József, Fenesi Lajos, Boros Cs. Lajos, Földvári Sándor, Márton István, Tóth Zsuzsanna, Szelezsán János, Bogdán János, Köteles Péter, Boros Lajos, Fenesi Péter, Halász Ferenc, Pap Erzsébet, Szelezsán i.

Péter, Fodor Mátyás, Biró Lajosné, Laczikó Ferencné, Boros Boldizsárné, Ambrus Péterné, ifj. Ambrus Mihályné, Szabó Pálné, Szabó Mihály, Köteles Ferencné, Boros D. Lajosné. Többen 138 Leit.

Köröskisjenői adakozók: Göcz János 30, Göcz Irma 10, Kondor Péter 50, Göcz Ferenc 30, Kis Mihály 20, Kis István 20, Kis Lajos 20, Takács Zsiga 20, Debreczeni Katica 20, Debreczeni Imréné 50, Debreczeni Zsiga 50, Takács Andor 40, Szilágyi Imre 10, Guti József 20, Kondor Károly 30, Guti Viktor 30, Kovács Lajos 15, Fazekas Imre 20, Szilágyi Istvánné 20, Kondor Ferenc 10, Guti Erzsébet 20, Székely István 100, Székely Ernő 50. Összesen: 685 Lei.

Belényes: Kovrig Miklós 500 lei.

Érmihályfalva: Bezzeg Andrásné 50 lei.

Arad: Ref. Nőszövetség 1000 lei.

Örvénd: özv. Domján Ferencné 100 lei.

Nagyvárad: N. N. a Márta-Kör 10 éves évfordulóján 100, özv. Kuthy Józsefné József napra 100 lei.

Természetbeni adományok:

Belényes: Antal Béláné 181 tojás.

Örvénd: özv. Domján Perencné 10 kg. liszt.

B.-Szentjános: Eszenyi Lászlóné 5 tojás.

Less: N. N. 8 l. tej.

Nagyvárad: Matta Jánosné 6 ü. paradicsom, Szücs Mátyásné 1 kosár aszaltgyümölcs, 2 kg. griz. Tonzer Györgyné 1 ü. paprika, 1 ü. uborka, 1 kg. griz, 6 tojás.

istállójában huzta meg magát, hajnalig. Ha már jární se birt, a kocsmáros udvarán, a szalmakazal tövében aludta ki mámorát

— Az utolsó napon, — mondták — kikérte a rendes adag borát. Ott ült mellette. Mereven nézte, de nem itta meg. Egyre Jani fiát emlegette. Beszélt róla, anélkül, hogy valaki kérdezte volna. Nyelvén feloldódott a nagy »Jani-titok«. El akart mondani mindent. A nagy eseményt, mely rettenetes erővel nehezedett lelkiismeretére. Dicsérte jóságát, magasztalta erejét. Hogy Jani a legderékabb, legbecsületebb ember volt a világon! S ő... csak ő volt a gaz, sehonnai! S ha ő akkor hallgat a szavára, engedelmeskedik, akkor ma... megvolna mindene, a feje se fájna... De ő jóakarataért a leggyalázatosabb, legocsmányabb szitokkal verte ki a házból. Értitek emberek — verte a mellét, tépte a ruháját félőrülten, hogy félni lehetett tőle — kivertem a házamból!... Mert azt merete mondani, hogy ember legyek! Szegény gyermeket a szegény világgá kergette... Ma, ki tudja hol, merre van, mi lett belőle?!...

Aztán mindenki magára hagyta az öreg Pándyt — alig volt negyvenkét éves, — amikor hirtelen nagyot kiáltott: — fiam, Jani! — fölemelkedett s eszméletlenül bukott le e székről. Az emberek ijedten odasiettek hozzá, hogy felvegyék. Azt hitték rosszul van. Gyorsan ecetet hoztak, hogy feldörzsöljék. Hát akkor vették észre, — jaj még elmondani is rettenetes, — hogy a mellén véres volt az inge...

Kutatni kezdték az okát. Az inge alatt megtalálták az élesrefent penecilust, amint a szívébe döfte. Pontosan talált; de arra már nem volt ereje, hogy ki is huzza a gyilkos szerszámot.

Jani néma fájdalommal hallgatta a szomorú történetet s homlokán kivert a hideg veríték.

— Eltemették legalább? — kérdezte remegve.

— Igen. Keresztapád temettette el.

— Hová?

— Anyád mellé — tisztességesen!

— Áldja meg az Isten érte. — Mondta halkan.

S reszkető lábakkal, fuldokló zokogással, végső találkozására megindult a temető felé.

A sir ugy nézett ki, mint aminek nincs gazdája. Nem volt azon se koszoru, se egy szál virág. Ölélsre tárt karokkal borult a sirra s gyermeki szeretetének forró könnyzaporával öntözte a frissen hantolt, szeretteit eltakaró rögöket...

IV.

Késő este lett mire Jani visszaérkezett a mester urékhoz. Fájdalomtól megtörtén mondta el a szomorú eseményeket. A mesterné s Borika — a lánya — még meg is könnyezték. A mester ur némán, mély gondolatokba merülve hallgatta. Olykor pillantott fel a gyermek-ember arcára s csodálattal maradt rajta tekintete. »Hogy nem roppant még össze a gyermeklélek, annyi temérdek szenvedés sulya alatt?!«

— Mester ur! — szólalt meg Jani — most már

Az 1940. évi Árvaházi bál megváltására boricákban:

Somogyi István (805. sz.) 150, Víz Mária (205. sz.) 50, Víz János (204. sz.) 50, Nagylak, Ref. egyh. 100, Hegyi Károly lelkész (324. sz.) 100, Csász József (164. sz.) 200, Nagyari Ferenc (749. sz.) 500, Bányai Károly (76. sz.) 100, Szegő Imre (1267. sz.) 100, özv. Vass Károlyné (194. sz.) 100, Major Huba Zsolt (86. sz.) 50, özv. Száva Antalné (134. sz.) 100, özv. Irházy Jánosné (39. sz.) 100, Nyerges Györgyné leánya Kató 200, Ferencsik Györgyné (935. sz.) 200, Kállai Imréné (989. sz.) 200, Somtelekán Józsefné (1295. sz.) Verbőczy Istvánné (1292. sz.) 50, Mészáros Lajosné (1282. sz.) 40, Bika Istvánné (1135. sz.) 40, Sinyi Józsefné (1081. sz.) 50 lei.

T e m e s v á r : Nőszövetség tagjai Balogh István Debreczeni Istvánné lelkészné édesapja elhunytá alkalmából koszoru-váltás címen 750 lei.

INNEN-ONNAN

Száz esztendeje működik Arábia keleti partvidékén a keresztyén misszió a mohamedán vallású arabok között. A munka nehézségét igazolja, hogy ez idő alatt a megkereszteltek száma mindössze 40 lélek. Ennyi volt 25 misszionárius és 25 misszionáriusfeleség munkájának gyümölcse. De a látható eredményen kívül igen nagy jelentőséghez jutott a munka azzal, hogy a misszionáriusok tevékeny orvosi mun-

se apám, se anyám és senkim sincs a világon. Kérem engedje meg, hogy a mester urat édesapámnak, a mesterné asszonyt édesanyámnak szólítsam, maguk pedig engem gyerekeknek. Ha nem is édes, de jó gyerekeknek. S meglátják, hogy én minden igyekezettel rajta leszek, hogy ezt a szeretetet megérdemeljem és megháláljam!...

— Meg lesz fiam! — mondta meghatottan a mester ur s kezét adott rá.

Janiból ember lett. A legjobb mesterek egyike. Művészi munkájával az egyszerű kis műhelyt nagy üzem színvonalára emelte. A mester ur mindenben szabad kezét adott neki, mert látta, hogy amit tesz, minden az üzem javára történik.

Huszonöt éves korában valóra vált a legszebb, legédesebb álma, amelyért nagy árvaságában éjjelnappal oly szorgalommal dolgozott: ember lett — és Borikát feleségül kapta.

Ez a házasság Isten ajándéka volt; a legsúlyosabb bánatban, a legédesebb vigasztalásra fogant... Mert amikor Jani munka után bánatával magára maradt, akkor Borika — átérezve a nagy szenvedést — meleg szóval igyekezett azt enyhíteni. Így találkoztak össze szívük. Így lettek egymásé.

Jani idővel rendbe hozatta szülei sirját. Gyermeki hálából díszes emlékkövet emeltetett nekik... Ha már az életben nem tudta gondjukat viselni, a halóporukat elfedő rögöket ápolta gondosan; Borika szépen feldíszítette virágokkal. Az égből egy angyal-arcu édesanya tekintett alá a földre, s örömtől könnyező szeméből hajnalonként gyöngyöző harmat hullott alá a sir virágaira...

kát végeznek, amely által szinte nélkülözhetetlenné tették magukat a lakosság és az arab hatóságok szemében. Ibn Szaid hedzsászi arab király rendszeresen támogatja a misszionáriusokat és szabad utat engedett részükre egész birodalmában. A misszionáriusok közül legismertebb Zwemmer Sámuel, aki 40 éven munkálkodott az arabok között és fáradhatatlanul küzd a mohamedán misszióért. A missziói orvosok között dr Harrison végezte az uttörés nehéz munkáját. A magvetés nehéz, de a hűséges és önfeláldozó munkát az Úr áldása kíséri fogja.

A példa hat. Egy angol táborigazgató lelkész jelentette a következőket. Egy mohamedán vallású katonára, aki az egyik repülőtéren volt beosztva, egyik napon hozzám jött és jelentette, hogy keresztyén akar lenni. Amikor megkérdeztem ennek az okát, elmondta, hogy már tizennyolc hónapja figyelte az egyik repülőtest életét, aki ugyanott van beosztva, ahol ő is szolgált eddig. Most ezután elhatározta, hogy ő is Krisztus követője lesz. Egyetlen szót sem mondtak ennek a mohamedánnak, hogy lépne Krisztus követői közé, de mivel napról-napra látja ennek a hitteljes, őszinte keresztyén férfinak a viselkedését, nem tudott kitérni a példa hatása alól. Közben felébredt benne a vágy Krisztus után és így határozta el magát a keresztyénségre.

A beszarábiai német evangélikus iskolák ismét megnyitáltak. Az ev. luth. kerületi zsinat Tarutinóban (Románia) közölte, hogy 63 gyülekezet német evangélikus egyházi iskolája Beszarábiában újra megnyitott: »Ezek az iskolák a tanítást ismét megkezdték. Az iskolák működési engedélye az iskolák épületével együtt királyi rendelettel visszaadatta. Ugyanezen időben ezekben a gyülekezetekben az állami népiskolákat becsukták. Az iskolák visszanyerése fordulópontot jelent a mi egyházi és népi életünkben, amit eléggé még nem is tudunk kellően értékelni. Ha eddig mint jó evangélikus németek megtartattunk, azt mindennek előtt a mi német egyházi iskoláinknak köszönhetjük, melyek a világháború előtt is a mieink voltak. Ez mindnyájunk előtt tisztán látott dolog. Ezeknek az iskoláknak a jövőre nézve is kétség nélkül elhatározó jelentősége lesz a mi egyházi és népi életünkre.»

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei

Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Élőszó és írás.

Az *írott betűnek* mindenkor fontos szerepe volt az eszmék szolgálatában. Pillanatnyi hatása változó és sohasem oly gyors, átütő erejű, mint az *élőszóé*. Lassabban hat, de benyomásai mélyebbek és marandóbbak. Míg a mesteri szónok egyetlen jól sikerült beszédével tömegeket tud nagy vállalkozásokra bírni, az írott betű egyéntől-egyénig jár s lassan, de feltartóztathatatlan erővel szerez érvényt az általa hirdetett igazságnak. Az élőszó sikerénél közrejátszik a szónok egyénisége, a hallgatóság hangulata (tömeg-psiché), az írott betű viszont — nélkülözvén ezt a két, lényegében kis értékű és mégis fontos motívumot — mintegy sallang-mentesen magát az eszmei anyagot adja.

A tömegek tűnő hangulatát viszont a leghivatottabb szónok sem tudja huzamosabb ideig feszült-ségben tartani. Jobb esetben elillan, rosszabb esetben éppen ellenkező szándéku szónok hatása alá kerül. Az *eszmei tartalom elmélyedését, megmaradását, öntudatosulását az írott betű biztosítja*.

Csak annak az igazságnak lehetett érvényt szerezni a történelem folyamán, melynek hirdetői felismerték és együtt alkalmazták a gondolat közvetítésnek ezt a két fontos módját.

Az *evangélisták és apostolok* nemcsak élőszóval tesznek bizonyosságot a Krisztus igazságáról, hanem felhasználják az írott betűt is. A *reformáció* gyors és megakadályozhatatlan térhódítását is az segíti elő, hogy a *prédikátorok* röpiratokkal, vallásos traktátusokkal, hitvallásokkal mélyítik el hallgatóik lelkében az igazságot. *Huszár Gálról* följegyzí a történelem, hogy amint városról-városra járva prédikált, hordozható kézi-nyomdáján azonnal röpiratokat készített hallgatói számára és szétosztotta köztük.

Sajnos, egyházunk a későbbi századokban *eltévesztette szem elől az írott betű fontosságát* és megelegetett az igazságnak élőszó útján való hirdetésével. Ez a mulasztás nem maradt hatás nélkül. A sajtót más, sokszor *egyházunkkal ellentétes gondolkodású és célú* egyének és társaságok sajátították ki s míg ige hirdetőink a legjobb akarattal hirdették szószekeinkről a tiszta igazságot, népünket lassan *romboló eszmei áramlatok szolgálatába állította az írott betű* annyira, hogy a papi beszéd olykor pusztában elkiáltott szó maradt.

Most — talán a tizenkettedik órában — egyházunk újból meglátta, hogy *mekkora jelentősége van az élőszóval való ige hirdetés mellett az írásban való ige hirdetésnek*. Nagyobb gyülekezetekben rendre-rendre tünedeznek elő az u. n. *gyülekezeti lapok*. Nem kérdés ez, de az igazságnak tartozunk annak a megállapításával, hogy egyházközségünk az úttörők között volt, amikor közel két évtizeddel ezelőtt megindította a ma már nélkülözhetetlen *Református Híradót*.

Keveset kell mondanunk egy ilyen gyülekezet-lap jelentőségéről, hisz minden öntudatos egyháztag jól látja. Ma, amikor annyiféle irányu és célú ujság kerül a kezünkbe, *felmérhetetlen jelentősége van egy komoly erkölcsi alapon álló, hitvallásunk szellemében szerkesztett lapnak*. Nem másodrendű kérdés az, hogy templomjáró gyülekezetünk milyen lapnak a nézeteit teszi magáévá és vallja. Szomorú dolog, de úgy van, hogy az írott betű szentségét beszennyezte a pénz és a toll bizony sokszor kétes értékű eszmék szolgálatában áll. Szükséges tehát, hogy a szószéken elhangzott Igét az írás marandó formájában is megkapják hiveink, mert a gyülekezeti lap, még ha pusztán az egyházi életre vonatkozó adatokat közli is, akkor is Igét hirdet. Ma, az emberi eszmék zürzavarában, csak így tudunk egységesen gondolkozó, öntudatos református gyülekezeteket nevelni.

Juhos László.

A *francia forradalom idején* egy este a szabad ég alatt szónokolt valaki az egybegyűlt sokaság előtt. »Mindent« — mondotta — »ami Istenre emlékeztet.« Erre a tömegből valaki hangosan felkacagott. »Mit nevet?« kérdezte a meglepett szónok. »A csillagokra néztem« — válaszolt az s előre nevettem, hogy miképp fog ön oda felmenni, hogy azokat eltörölje.«

Felhívjuk egyháztagjaink figyelmét arra, hogy egyházi adó hátralékaikat április hó végéig annál is inkább fizessék ki, mert máskülönben nem vehetők fel egyház választók névjegyzékébe.

Elnökség.

Felhívjuk előfizetőink figyelmét, hogy az első negyed évi előfizetés határideje március hó 31-ével lejárt; kérjük a hátralékos előfizetési díjak szíves egyenlítését.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 6 órakor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este egynek 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szeretetházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Balogh Emma, Biró Lajos, Szondi Sándor, Mező Ágnes, Péter Gyuláné, Steinhardt Róza (áttérő). — Temetés: Ákos Eszter 10 hónapos (gyermekkórház) Szondi Sándor 1 hónapos (gyermekkórház), Sipos Etelka 3 hónapos (gyermekkórház).

Áldozatkészség: Urasztalára N. N. 100, Halász László és neje 100, özv. Irházy Jánosné 50, Erdős Mihályné 50, Antal Mihály 50, Boda Ágnes 60, Szücs Mátyás 50, Rác Károly 20 Leit. Kenyeret: dr. Cziffra Kálmánné. — Bort: dr. Cziffra Kálmánné, Kenéz András, Fülöp István, Szilágyi Mihály, Bondár László, András István.

A Református Szegényház lakóinak az ünnepi kenyeret nagyszombaton délben imádságok és éneklések között osztottuk ki, mikor az Istentiszteletet Juhos László s.-lelkész tartotta, ugyancsak ő osztott urvacsorát a szegényház betegeinek.

A szegényház lakóinak ünnepi megvendégléséhez hozzájárultak: N. N. 140, Szücs Mátyás 50 lei. dr. Cziffra Kálmánné 3 liter kávé, 14 kalács, özv. Dézsiné 18 kalács, dr. Medvigy Ferenc hús és 2 üveg bor, Szent-Pály Gyuláné egy bárány, az ujjvárosi nőszövetség 10 liter tej.

Husvét nagyhetében a városi szegényház (a régi toloncház) református lakóinak és a fogházban a református foglyoknak urvacsorát osztott Juhos László s.-lelkész.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, fél 12 órakor és délután 6 órakor Magyar Sándor. Az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Béla, Felvinczy Irén Ildikó; — Temetés: Bajusz Imre 80 éves, néhai Varga Lidia ferje (Aradi út 3. sz.), Szabó Erzsébet 48 éves (Hattyu utca 6. sz.)

Áldozatkészség: Adományok. 1. Urasztalára: kenyeret: Az ujjvárosi Nőszövetség, bort: özv. Nemes Lajosné, Tóth Sándor, Tóth Mihály, özvegy Zalányi Lászlóné. Pénzt: Bogdándiné 50, Czégény Sándor 20, Farkas Elekné 100, Hajdu Jánosné 20, Kenéz Ferenc 100, Nagy Lajosné 20, K. Nagy Lajos 50, Somogyi István és neje 100, Széles Kálmán 100, Varga Ferenc 100. Összesen: 660 lei.

2. *Az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére:* Bancsik Gyula 25, Báthory József 20, Báthory Zsigmond 20, Bóné Zsigmond 30, Halász Elemér 50, Halász János 40, Kohn Sándor 50, N. N. 74, Rác Mihály 100, Szigethy Józsefné 20, Sztankovits István 30, Szabó Lajos 100, Tóth Sándor 20, Végh Gyula 60 leit. Összesen: 639 lei.

3. *Árvaház részére:* Juhász testvérek 60 lei

4. *Az Össi-telepi református árvizkárosultak részére:* Czirják Zsigmond 60, Igyán Györgyné 20, Orth Győző 100, Össi-telepi I. K. E. 50, Ujjvárosi I. K. E. 200. Összesen: 420 lei.

5. *Az ünnepeket városunkban töltő református katonák szeretetvendégségére:* a) szeretetsomagot adtak: Bagi Sándorné, Csikós Erzsébet, Fenesy László és neje, Juhász Béla, Juhász József, Mónus Sándorné, Nagy Icuka, Nagy Lajosné, K. Nagy Lajos, Nagy Sándor, özv. Nagy Sándorné (Timár utca), Nádasy László és neje, N. N., Péntes Lajosné, Schefflerné, Szitó János, Sz. K. és neje. — b) pénzt: N. L. 300, Péntes Dánielné 60 leit. — c) bort: Nádasy László. — d) Cigaretta: Fenesy László és neje, Juhász Béla, Juhász József, N. N., Somogyi István és neje. — Ez őszinte szeretettel hozott adományokat husvét másodnapján a délutáni istentisztelet után osztottak ki az elemi iskola udvarát megtöltő katonáknak. Úgy a messzeletről hozzánk jött katonák és apák, mint gyülekezetünknek jelenlevő tagjai könnyekig meghatódva érezték meg a Krisztus által való együvértartozás bizonyosságát.

Az Ujjvárosi Nő- és Leánysovetség a következő vasárnap, április 7-én este 6 órakor az Ujjváros templomban ünnepélyt rendez a szegények segélyezésére. Az ünnepélyen Orth Győző belmissziói lelkész előadást tart, Rovács Katalin és Zombory Sándor szaval, szalonzenekar játszik, a Sztárai — és a Kálvin énekkar énekel.

A bucsuti ref. egyházközség az új templomtelek vásárlása folytán két nagy tornateremhez is hozzájutott. Ezek közül a nagyobbik (12 m. széles, 24 m. hosszú, karzattal, ruhatárral és zuhanyfürdővel) annyira a telek mélyén fekszik, hogy az a templom és paróchia felépítését nem zavarja s így meg fog maradni a hozzácsatolt kisebb teremmel és mellék-helyi segélyekkel együtt. Hasonlóképpen az egyház tulajdonába jött át ezen terem teljes tornafelszerelése. Megbecsülhetetlen eszköz az ifjúsági munka hathatósabbá tétele szempontjából!

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Gyula, Szücs Rozália Ibolya, Lévai Erzsébet, Fekete István, Szmalter István. Esketés: Szöke István ref. villanyszerelő—Urszovits Mária róm. kath. Bányasor végpont.

Áldozatkészség: Templomalpra: Mészáros Erzsébet 100, Papp Lajos (Közép-u. 35.) 100, Jóska Károly V.-Szöllös) 100 lei.

Úrasztalára: Tamás Lajos 25, Farkas János 20, Rollinger Vilmosné 25, Mészáros Lajosné 40, Dance Lukácsné 100, Nagy István 100, Szilágyi János 50, Babuczai István 20, Társi Andorné 20, Huszti Ferencné 50, Ujlaky Károlyné 25, Schlesinger Ferdinándné 50, Nagy Bálintné 50, Pakó Bálint 30, özv. Dobi Károlyné 20, özv. Kulcsár Sándorné 20, özv. Herczegh Józsefné 20, Bodnárné-Kalla Vilma 50 lei, Tamás Lajosné kenyere. Bort: özv. Nagy Lajosné, Boros Imre és özv. Nagy Gyuláné.

Tokaji-telepen: Patócs Sándor 20, Czina György 20 lei, özv. Nagy Istvánné kenyere-bort. Összesen 755 lei.

Szegényeknek: Ujlaky Károly 25, Ujlaky Károlyné édesanyja halála évfordulóján 50 lei, Kása Gábor 15 kg. kenyere, Mészáros Lajos 1 kenyere, Rollinger Vilmosné 8 kg. kenyere.

Legátusnak: Dr. Sáhy László 100, Templomi perselyben 750 lei.

Husvéti ünnepszentelésünk bár a külső természetnek még mindig a nagypénteki gyász sötét borulatára emlékeztető komor keretében, de a feltámadott Krisztus lelki ajándékai minden borulaton át-ragyogó napjának fényözönében, megváltásunk teljességre jutásának saját, személyes feltámadásunk bizonyosságában örvendező lelki hangulatban, megszentelő áhítatban, hitünk nagy titkaiban való komoly elmélyedésben telt el. Nagy örömről szolgált, hogy presbiteriumunk gondoskodása a legátus járatásnak részbeni visszaállításával, nemcsak imaházunkban, de kulturtermünkben is hirdettetett a feltámadás ígéje s úgy velencei, mint csillagvárosi imaházunkban vallásos estélyünkön is erősíthettük hitünket, gyarapíthattuk a Krisztusban újjászületett benső emberünket. Vajha ünnepszentelésünk maradó hatása lenne a mindhalálíg tartó hűség, hogy reménységgel várhatnánk az örökélet koronáját.

Hétköznapi istentiszteleteinket kedden és pénteken április 1-től velencei imaházunkban az eddigi 6 órai kezdés helyett 7 órai kezdettel tartjuk.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Vasárnap délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos, délután fél 6 órakor Papp László, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kóródi Katalin, Vass József, Király Tibor, Nagy Sándor, Karalyos László, Sütő Gábor. Esketés: Felvinczi József ref. kereskedő—Fülöp Ilona evang. (Suisului-út 53.) Temetés: Murguj Ferenc 55 éves (Prof. Válsan-út.)

Áldozatkészség. Urasztalára: özv. Bot Jánosné 50, özv. Kékesi Istvánné 20, özv. Bónis Jánosné 30, Rózsa Jánosné 20, Nagy János 30, Magyar Jánosné 30, Földesi István 50, Széles Sándor 20, Erdei Gábor 30, K. Nagy Lajos 20 lei. Kenyere: Dobos Ferencné, Nagy Lászlóné, Nagy Imrené, Szücs Ági. Bort: Nagy József, Kiss Balázs, Fülöp István, Köpe Mihály, Ravasz Miklós.

Szegényeknek: Hegyi istentisztelet perselye 80, Törő Sándorné 50, K. Nagy Lajos 20, N. N. 20 lei.

Legátusnak: Első napi persely 500, Nőszövetség 200, Férfiszövetség 200, Mayer Tiborné 100 lei.

Réli református leány- és fiúszövetségeink vasárnap délután tartják fél 6 órai kezdettel istentisztelet keretében beszámolójukat. A gyülekezet éneke után Papp László ujjvárosi s. lelkész imádkozik és tart bibliamagyarazatot. A beszámolót Marozsán Rózsi leányszövetségi és Fábik Pál fiúszövetségi titkárok ismertetik. Odor Magda és Vidits György Dézsi László orgona-kisérete mellett énekelnek, Bereczki Gizi és Ujjvárosi Imre Reményik vallásos verseiből szavalnak. Az ifjúsági zenekar Kovács Győző tanár vezetése mellett Beethoven: »Isten dicsősége« című művét adja elő. Dr. Szabó Lajos lelkész záró imát és áldást mond, majd a gyülekezet közös éneke zárja be a vallásos ünnepséget. Persely-adományokat az ifj. könyvtár céljaira fordítjuk.

Nagypéntek és husvét ünnepét bensőséges hangulatban ünnepeltük meg parochiális körzetünkben. Nagypénteken délután vasárnapiiskolás gyermekeink rendeztek szép vallásos ünnepséget, este pedig az ifjúság számára tartottunk külön istentiszteletet, amelyen több mint száz ifju testvérünk vett részt. Husvét mindkét napján bibliaköreink tagjai rendeztek ünnepélyt, ahol szavaltatok, énekszámok és párbeszéd hangzottak el. Husvét elmélkedést tartott Kovács Győző tanár, ünnep első napján imádkozott Nagy Lajos, másod napján Magyar Sándor.

Meghívó. A nagyvárad *Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egyesület* 1940. évi márc. 31-én — de ha a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, akkor április 7-én — mindenkor délelőtt fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Református Árvaház nagytermében.

A közgyűlést megelőzőleg 11 órakor ugyanott igazgató-választmányi gyűlés.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYSOROZATA:

1. Jelentés az 1939. évről.
  2. Az 1939. évi zárszámadás és a felmentések megadása.
  3. Az 1940. évi költségelőirányzat.
  4. Lemondás és kisorsolás által megüresedett helyek betöltése.
  5. Felügyelő-bizottság választása.
  6. Alapszabályszerű indítványok.
- Nagyvárad, 1940 március 20.

Elnökség.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: N. N. 100, Branhof József néh. Kiss Ferencné halála alkalmából koszorúválság címen 100, Fazekas Klára 100, Papp drogeria fél liter kölni.

Gyanta: Ábrahám Böske 30 drb. pirostojás.

V.-Less: N. N. 8 liter tej, N. N. 150 lei.

Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására borképekben: Dr Sólyom Kálmán (19) 200 lei, Dormány Ilona 50 lei, Péter Gyuláné (227) 300, özv. Balázs Lajosné (137) 100, Szentesi Gábor (1218) 20, Mertz Sándor és neje 100, az 1275 szám 20, az 1216 sz. 30 lei, Harmathy István 100, Tibor István (58) 100, Tripsó Sándorné (54) 100, Fekete László (226) 150, a 824. sz. 50, Báthory Lajos (645) 50, a 607 szám 50, a 877 szám 30 lei, Gagucz Tivadarné (1344) 50, Kiss Gyula (1287) 50, Kiss Lajos (1286) 100, Kása Gábor (1325) 100 lei.

Érmihályfalvai egyház (387) 100 lei.

INNEN-ONNAN

A romániai magyar evangélikus egyházkerület a kormány hivatalosan elismerte s ezzel a testvéregyháznak régi óhaja teljesült. Az új költségvetési évben az egyházkormányzati költségek egy részéről az állam gondoskodik.

A petróleum felfedezésének most van 100 esztendeje. Az amerikai indiánok azelőtt is ismerték a petróleumot, de bűvös folyadékknak és gyógyszernek használták. Egy Kier Sámuel nevű kereskedő 1839-ben Pennsylvániában sómezők kitermelésére indult. A sójáratok mélyén olajos folyadékot talált, amelyet az indiánok reuma és bőrbajok ellen használtak. A petróleumot palackokban árulta a kereskedő ilyen hirdetéssel: Nincs többé beteg csont! Használja a Kier-féle orvosságot. Egy élesszemű utazó, Drake ezredes ismerte fel a folyadék jelentőségét és neki látott a furásnak. Curson lord mondotta 1918-ban: »Anglia a petróleummal győzött.«

Bibliára után a lelkész bejelenti, hogy a következő órán Márk evangéliumának 30-ik része alapján a hazugságról fog beszélni. Kérte, hogy olvassák el a tagok. A következő órán megkérdezte, hogy ki olvasta el a kijelölt részt. Itt is, ott is fölemelkedtek a karok. A lelkész komoly hangon így szólt: »Nos éppen hozzátok akarok szólni a hazugságról, mert Márk evangéliumának nincs is 50. része, tehát nem olvashattátok el.«

Egy prédikátor a jótékonyaságról tartott beszédet az utcán. Ugy látszott, beszédének volt is hatása: erősen bólongattak a hallgatók. Ekkor kalapját körüljártatta a sokadalomban, bizonyos jótékony célra kéregetvén. Midőn a kalap hozzá ismét vissza érkezett, egyetlen pénzdarab sem volt benne. A prédikátor erre lefelé fordította kalapját, mutatván a hallgatóknak, hogy üres és így kiáltott: »Hála neked ó Istenem, hogy legalább a kalapom visszakért ezeknek a hallgatóknak a kezéből.«

Az angol statisztikai hivatal nemrégiben kiszámította, hogy a világon mi minden történik *egy óra alatt*. Az érdekes eredmény a következő: körülbelül 4000 hal meg és 4400 születik. Ugyanezen idő alatt kb. 198,000 bűnöst ítélnék el és büntetnek meg. Elfogyaszt a föld lakossága egy óra alatt 25 millió kg. krumplit, 10 millió kg. főzeléket, 38 millió kg. húst, 3 millió tojást, 3 millió halat, 30 millió kenyeret. A cukorfogyasztás óriási: 100,000 tonna egy óra alatt. Ugyancsak egy óra alatt feldolgoznak 180,000 tonna nyersdohányt és kibányásznak 125,000 tonna kőszén. A világ összes gyáraiból egy óra alatt 7500 új autó indul utnak. Óránként 115,000 táviratot adnak fel és 1200 millió levelet és levelezőlapot küldenek szét a világ minden részébe. Az érdekes statisztikus úgy látszik elfelejtette kiszámítani, hogy vajjon hány tonna lőport, hány mázsa ekrazitot robbantanak fel és hány bombavető repülőgépet helyeznek üzembe egy óra alatt a világon. Vagy ez talán nem érdekelte az angol statisztikai hivaltat?

Nagy viharban küzködött egy hajó a tengeren. Az utasok szívét félelem szorongatta. A hajó egyik utasa — hívő fiatal ember — látva a nagy félelmet, megkérdezte a kapitánytól, hogy valóban olyan nagy-e a veszély. »Teljesen Isten kezében vagyunk« — felelt a kapitány lemondóan. — »Hiszen akkor nincs semmi baj« — felelt nyugodtan a fiatal ember — »ott a legjobb helyen vagyunk.«

Ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Inreg la Trib. Bihor S. III. sub No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31

Kedator responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNAK BÉLA.

„Gyümölcseikről ismeritek meg őket.”

Talán sohasem számlált az emberi társadalom annyi »prófétát« mint mostanság. Igaz, égis-nöttek már a bajok, a gondokból olykor a fejünk sem lát-szik ki és a kétségbeesés néha még a legerősebb embert is rabul ejti. A »próféták« pedig éppen az ilyen talajt szeretik: úgy sarjadnak, mint eső után a gomba.

Tiszteletreméltó dolog a kétségbeesettek vigasztalása s ha nagy a veszedelem, felbecsülhetetlen értéke van a tiszta koponyák irányt és kivezető utat adó gondolatának. Hallunk is annyi világmegváltó tervet naponként, hogy sokszor már a fejünk is szédül bele. Innen is, onnan is »egészséges ötletek« zsongnak a fülünkbe. Most a falut akarják magasabb színvonalra emelni, majd a sajtót fektetik boncaszatra, s vannak, akik gazdasági megszervezésről, vagy pedig új, idő-álló lelki front kiépítéséről szónokolnak. Hull-hull a balzsam, csitulnak a fájások s társadalmunkban a sok szép szó hallatán felcsillan a reménység.

Mikor azonban várnánk a megoldásokat s erősen óhajtanánk azt a bizonyos »kiutat«, kiderül, hogy fellengős álpróféták szellemi kalandjának áldozatai vagyunk, akik maguk sem tudják, hogy mit akarnak, még kevésbé azt, hogy miképp. Így aztán lassan-

ként felporlik a *bizalmunk*, hitelét vesztí elöttünk a szó s a valóban egészséges ötletekre is lemondóan legyintünk.

Tagadhatatlan, hibások ezek a folyton beszélő proféták is, de magunkat sem vonhatjuk ki a felelősség alól. Hogy ők szónokolnak, amitgatnak, az az ő dolguk. Tudják, miért teszik: a társadalmi ranglétrán könnyű emelkedni s ha valakinek ez a célja, nem válogatja az eszközöket. Ellenben *mi miért hallgatunk rájuk?* Az ellenük tett *óvás*, milyen rég elhangzott már az Igaz Proféta ajkán: »Örizzétek meg a hamis profétáktól... Gyümölcseikről ismeritek meg őket«.

Hát bizony mi nem nagyon néztük ezeknek a *gyümölcseit*. Nem is lett volna mit néznünk, mert amikor a tettekre kerül a sor, azok huzódnak leg-hátrább — adassék tisztelet a kivételnek — akikben legjobban ágaskodik a világ-megváltás. Pedig a hirhedten híres nagy szónok, Demosthenes is megállapítja: »Minden beszéd hiunak és semmisnek látszik, ha nem támogatják tettek«.

Jó volna már egyszer, ha a cselekedetekkel bizonyított beszédnek hinnénk csak s a kiutat hirdetők bűbajos szavain túl, gyümölcseik után próbálnánk megismerni őket.

J. L.

Voda János munkában.

Itta: Komáromi János.

Tegnapelőtt hirtelen leszakadt a redőny pántja, a redőny lezuhant s úgy maradt aztán, félig az utca fölé kihajolva. A hibát reparálni kellett és pedig azonnal. Mielőtt még valakinek a fejére esett volna le az a redőny.

Nyomban Voda Jánosra gondoltunk valamennyien, mivel Voda Jánosban soha nem csalódtunk eddig. Voda János az egyik közeli pinceboltban szerelő: olyan kisegítői beosztásban. Ha házhoz hívják, minden ilyen bevétel az ő kizárólagos keresete. S kap a munka felében annyit, amennyit adnak neki.

Eljött hát Voda János. Mindenekelőtt szemügyre vette a leszakadt redőnyt s megnyugtatót:

— Megcsináljuk, szerkesztő ur... Mert amit eccer Voda János vesz a kezébe, abból mestermunka lesz. De hisz szerkesztő ur jól ismer már a hiremből!

De nem fogott bele mindjárt, ahelyett egyvögben beszélt, az ablak mellett állva:

— Tessék elhinni, szerkesztő ur, hogy amerre csak megfordulok a világba intelligens embernek tartanak mindenféle... És nagy volt a szerencsém is mindig.

Kiváncsian figyeltem föl:

— Mondja, kedves Voda barátom, járt-e maga a harctereken?

— Jártam bizony, szerkesztő ur, — vágja ki önérzetesen a mellét. — Vagyis hogy nem egészen a harctereken, mint inkább a harcterek mögött, ahol — hogy úgy fejezzem ki magamat — gránátálló volt már a világ. Különben elmondhatom, ha nem fárasztanám vele szerkesztő urat...

— Hallgatom, Voda barátom!

Belefgött hát. De nem a redőny megjavításába, hanem a harctéri helyzet ecsetelésébe:

— Teccik tudni, szerkesztő ur, úgy volt az, hogy eccer épp a táborigonyban fogyasztottam az ebédemet, amikor odatévedt az ezredes ur is. Meglátott, mosolygott egy kicsit, megcsóválta a fejét s míg én a haptákba meredtem a tisztelgésbe, akár egy karó, annyit mondott: »extra alak maga, Voda!«

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Vass Tibor. — Temetés: Tóth Imre 53 éves (Hegy), Lövy Józsefné Csicsilla Margit 31 éves (Kórház), Hajnal Árpád 75 éves (Kórház-u. 97.), Boros Károly 75 éves (Arany oldal 4.), Gönczy Lipót 6 éves (Kórház).

Áldozatkészség: Szegényeknek: Éritz Ernőné 50 Lei.

Ref. Szegényház egy lakójának özv. Ormós Gyuláné 150 Lei.

A szegény iskolásgyermekek konyhájára a Ref. Kör 300 Lei, Dance Lukácsné 5 kg. húst adott. Az elemi isk. I. b) osztályában gyűjtöttek: Szilágyi J. 50, Raáb Á. 178, Pázmány E. 10, Balogh E. 38, Seres Á. 35, Tolnai T. 20, Balogh L. 25, Fodor Gy. 107, Papp J. 60, Katona É. 20, Fazekas J. 52, Szabó E. 131, Deák M. 14 Lei. Összesen 740 Lei.

Óvás! Több helyről jelentik, hogy ismeretlen nők az olaszi nőszövetségre hivatkozással gyűjtenek. Figyelmeztetjük gyülekezetünk tagjait, hogy az olaszi nőszövetség senkit sem hatalmazott fel gyűjtésre. A gyűjtők ellen tehát a legközelebbi rendőrségnél tegyenek jelentést.

Felhívjuk előfizetőink figyelmét, hogy az első negyed évi előfizetés határideje március hó 31-ével lejárt; kérjük a hátralékos előfizetési díjak szíves egyenlítését.

Sejtettem mindjárt, hogy azért mondta ezt, mert úgy tisztelegtem neki, hogy a balkezembe ott felejtettem az evőkanalat is...

— Értem kedves Voda, értem — jegyeztem meg kissé szórakozottan, mivel Voda még mindig nem fogott bele a leszakadt redőny felhuzásába. — Szóval a kanál miatt mondta az ezredes úr, hogy: »extra-alak maga, Voda!«

Voda jános elgondokozott keveset:

— Ez nem egészen biztos, szerkesztő ur... Mert leheccséges, hogy a nevem miatt teccettem meg neki annyira. Mert teccik tudni, »voda« annyit jelent tótul: »viz«. De leheccséges lehetett, hogy hallotta már a hiremet ő is. Tudniillik akkoriban az egész dandár azon mulatott, hogy vagy egy hónapja sajátkezűleg nyíratkoztam meg két tükörből... Az egyik tükröt a hátam mögött állítottam fel, a másikat az orrom előtt helyeztem el. Ha nevem került szóba akkortájt, mindenki a fejét csóválgatta: »jó pipa ez a Voda!«

(Egy lankadt mozdulattal munkába fogott végül,

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és fél 12 órakor Osváth Ernő, délután 6 órakor Kovács László. Az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Fekete István, Farkas Ilona Irén. Temetés: Nagy Sándor kereskedő 78 éves (Össi-tér 1. szám), Molnár Katalin néhai Kovács Mihály neje 57 éves (Össi-telep 53. sz. utca 2. sz.), Tóth Ibolya Irén 10 hónapos (Costaforu utca 21. szám).

Áldozatkészség: Adományok. 1. Urasztalára: Az Össi-telepen kenyeret és bort adott Czirják Zsigmond.

2. *Az Ujvárosi Elemi iskolások segélyezésére:* Bauer Viktorné 50, Birinyi Imre 60, Botos Károly 20, Csanda Endréné 50, Czina Lajos 50, özv. Fenesy Imréné 20, Gál Szabó Lajos 50, Gimbe Károlyné 10, Lőrinczy Lajos 300, Losonczy Gábor 100, Kiss Ferenc 100, Kovács László 60, Kursinszky Kálmán 20, Magyary Hugó 50, Papp László 50, Pázmány Antal 60, Pázmány Sándor 20, Puskás Károly 20, özv. Somogyi Lajosné 20, Szakács Gizella 20, Szakács Sándorné 10, Széles Irénke és Kuli 10, Széles Kálmán 100, Szekeres István 5, Varga János 50, Vargha Erzsébet 20, Vargha László 50. Összesen: 1375 lei.

3. *Árvaház részére:* Goguçz Attila egy kenyeret adott.

4. *Az Össi-telepi árvizkárosultak segélyezésére:* a) pénzt adtak: Dobócziné 20, Flórucáné 30, Kendi Albertné 100, Molnár Albertné 50, Molnár Márkné

félig felhuzta a redőnyt s a kettészakadt pánt egyik végét az ujjai közt fogta keményen.)

S tovább beszélt:

— Hát azt hallotta-e már, szerkesztő ur, hogy a forradalmak lezajlása után emigráns voltam Ausztriába?

— Nem hallottam, Voda barátom!

Voda, aki közben többször is biztosított, hogy a legkiválóbb szerelők közé tartozik Budapesten, nem zavartatta magát:

— Nagy számár voltam, hogy Ausztriába szöktem, mikor ugyse keresett senki idehaza. Menekülésem félreértésből keletkezett... De nem untatom vele szerkesztő urat?

— Nem, Voda barátom!

Elkomolyodva kezdte:

— Hát akkor kitérek a részletekre is... Teccik tudni, tizenyolc őszén, mikor az a mahlajka volt, én is odabotlottam az Asztória elibe, melynek erkélyéről megállás nélkül dikcióztak az akkori nagyfejúek, s Isten valahogy eltalálta venni az eszemet, mert kétszer is belevakkantottam az egyik szónok-

20, N. N. 100, Szende Józsefné 50, Tar Imréné 20, Técsi Józsefné 20. Összesen: 410 lei. b) Természetbeni adományt: Farkas Béláné lisztet és tojást, Kendi Albertné 5 kg. kenyeret, 1 és fél kg. szalonnát, 1 drb. szappant és 1 kabátot, Szende Józsefné 2 kg. kenyeret, 2 kg. lisztet és 5 kg. burgonyát adott.

5. Az *Őssi-telepi imaház harmónium-alapjának növelésére*: Szende Józsefné 150 leit adott.

Az *Ujvárosi Református Nő- és Leányszövetség* április 7-én vasárnap este 6 órakor az ujvárosi templomban ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Kezdőének: 7. dicséret 1. verse.
  2. Főének: 63. dicséret 1. és 2. verse.
  3. Bibliát olvas és imádkozik: Kovács László evangélikus segédlelkész.
  4. Gyülekezeti ének: 63 dicséret 3. verse.
  5. Kecskeméthy — Tárca: Itt vagyok, óh Uram... Előadják a Sztárai-énekkar; vezényel Soós András kerületi karnagy.
  6. Az öntudatos református leányról előadást tart Orth Győző belmissziói lelkész.
  7. Madách — Oláh: Dicsőség a magasba... Éneklj a Kálvin-énekkar zenekari kísérettel. Vezényel Kiss Béla igazgatótanító-karnagy.
  8. Reményik Sándor: És a szívem is elhagyott engem. Előadja Rovács Katalin.
  9. Haydn: I. Synphonia. Andante-tétel. Előadják: Fenesy Margit, Vargha Jolán, Széles Kálmán és ifj. Széles Kálmán.
  10. Pröhle Vilmos: »Magyar regős éneke.« Előadja: Zombory Sándor — Marozsán Rózsa ének- és Dézsi László orgonakiséréte mellett.
  11. Baker — Tárca: Mester, a bős vihar dühöng... Előadja a Sztárai-énekkar. Vezényel Soós András kerületi karnagy.
  12. Záróének: 245. dicséret 10. verse.
- Az ünnepélyen begyűlő perselypénzt a Szövetség a szegények segélyezésére fordítja.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán, szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Györki Magdolna, Eszter, Erika. — Temetés: Szilágyi Dezső 46 éves napszámos Szent Jeromos-u. 11. Özv. Rieger Gusztávné, Magyar Anna, Mária 70 éves Goga-u. 8.

Áldozatkészség: Templomalapra: Fiu bibliakör (Ping-pong szakosztály) 500 Lei. Néhány nőszövetségi tag Schlésinger Ferencné nevenapján virág helyett 100 Lei.

Szegényeknek: Szabó Lajos 10, Kiss Ilona 50 Lei.

Nőszövetség munkadélutánjára: Ujlaky Károlyné, Orbánné, Sinyi Józsefné, Varga Ferencné, Huszti Ferencné.

Ismételten felhívjuk gyülekezetünk tagjainak figyelmét, hogy hétköznapi istentiszteleteinket kedden és pénteken április 1-től ősz végéig velencei imaházunkban az eddigi 6 órai kezdés helyett 7 órai kezdettel tartjuk.

Felhívjuk egyháztagjaink figyelmét arra, hogy egyházi adó hátralékaikat április hó végéig annál is inkább fizessék ki, mert máskülönben nem vehetők fel egyház választók névjegyzékébe.

Elnökség.

latba: »Igaz! Úgy van!« Jaj kérem, azzal a helyesséssel kezdődött el az én kálváriám... Mert meg voltam győződve szentül, hogy megjegyzett magának valamelyik ellenforradalmár s — későbbi hasznát céljából — beírta nevemet a noteszába...

— Ahá, kezdtem már érteni!

Voda János időközben nagy erőlködéssel felhuzta a redőnyt s próbálta összevarrni a kettészakadt tartópántot. Egyet szippantott az orrán:

— A nevét sem hallottam soha!

Vad gúnnyal kacagott fel Voda János:

— Sikerült pofa: annyit mondhatok. Halálos ellenfelem... Szeretne túladni a házán ez az ármányos alak s ezért az újságban hirdeti egyszer mint Gubacsi, más alkalommal mint Gubavári, ismét mint Gubasóczy. Mert még van vagy öt álneve... Hirdeti a házát mindenféle, de a kutyának se kell. Az egyik sarkán tudniillik még ma befejezetlen. Hogy miért, szerkesztő úr? Azért, mert akkor adómentes. Majd feljelentem egyszer az adóhivatalnál, akkor oszthat mehet zabot hegyezni ez a Gubane! Szent meggyőződésem, hogy pihenés nélkül alattam furkál...

— De miért, Voda barátom? Miért? — kérdeztem tanácstalanul.

— Mert tudja, hogy alapos ember vagyok... Ég kezemben a munka!

De itt fejhez kaptam magam is:

— Hallja, Voda, lásson már neki annak az ablakredőnynek!

Voda János váratlan kiáltásomra meghökken, hirtelen kicsuszott markából az elszakadt pánt vége. Halottam még, amint zörögve zuhant lefelé a redőny, kivágódott a két alsó sarkából, az első emeletről lecsapódott a gyalogjáróra. Odalent zúgolódn kezdett több járókelő, ugyanakkor kifelé futott Voda János is. Még visszakiáltott:

— Csak új pántot veszek, szerkesztő úr:

Azóta két nap telt el. A redőnyt visszahozta a vice, melleleg rendőri eljárás indult ellenem. De Voda János még nem jelentkezett. Ugy látszik, még egyre új pánt után keresgél... De feltétlenül visszajön. Mert pedáns ember különben!

R. É.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Cserepes Imre, délután 4 és az Élőtelepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élőtelepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Megyeri József. — Esketés: Kacska Márton ref. — Venyige Erzsébet ref. (Architectilor út 20.) — Áttérés: Venyige Erzsébet (Architectilor 20.) a róm. kath. vallásról.

Áldozatkésztség: Templomalapra: Húsvéti vallásos ünnepély alkalmával 2000 Lei.

Belmissziói célokra: Húsvéti adományok 1000 Lei.

Szegényeknek: Húsvéti adomány 250 Lei.

Legátusnak: Oláh Erzsike 100 Lei.

Árvaházunk.

Meghívó. A nagyváradi „Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egyesület” miután tagjai 1940. évi március 31-én nem jelentek meg határozatképes számban, április 7-én délelőtt fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Református Árvaház nagytermében.

A közgyűlést megelőzőleg 11 órakor ugyanott igazgató-választmányi gyűlés.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYSOROZATA:

1. Jelentés az 1939. évről.
  2. Az 1939. évi zárszámadás és a felmentések megadása.
  3. Az 1940. évi költségelőirányzat.
  4. Lemondás és kisorsolás által megüresedett helyek betöltése.
  5. Felügyelő-bizottság választása.
  6. Alapszabályszerű indítványok.
- Nagyvárad, 1940 március 31. *Elnökség.*

„...És ott lakozék... tanítva köztük az Isten igéjét... miután még több napig ott marada: az atyafiaktól elbucsuzott...” (Csel. 18. 11—18.)

Három teljes évig végezte árvaházunkban — főképen leány-árváink körében — Istentől megáldott szent szolgálatát Amália diakonissza-testvér, »tanítva köztünk az Isten igéjét« a szeretetnek mindenekfelett való nagy parancsolatát: — „mindenben önmagát adván példaképpül a jócselekedetekben...” (Tit. 2, 7.)

A kolozsvári diakonisszaképző anyaintézet igazgatósága a jó Amália testvért a sepsiszentgyörgyi kórház szeretetmunkája végzésére osztotta be.

Az atyafiaktól — neveltjeitől, az olasz nőszövetség tagjaitól — kiknek körében annyi szeretettel forgolódott, április 1-én, a hétfő esti bibliaórán bucsuzott el.

Amidőn szívből veszünk mi is bucsut Amália testvértől, kérjük a kegyelem Istenét, áldja meg az

ő életét, legyen vele minden utjában. S árvaházunkban nagy buzgósággal, engedelmes szeretettel végzett s új állomáshelyén végzendő szép munkáját tegye áldottá!

Az anyaintézet Amália testvér helyébe árvaházunkhoz Szeréna testvért osztotta be. A szászvárosi árvaházban másfél évig, a kolozsvári református kórházban négy évig teljesített diakonissza szolgálatot. Köszöntjük Szeréna testvért szeretettel s munkájára kérjük Istennek áldó kegyelmét!

Adományok az Árvaháznak:

Less: N. N. 8 liter tej.

Nagyvárad: N. N. egy fél borsajt, Soós Mária 30 drb. kiskalács, N. N. egy kenyér.

Pénzadományok:

Vadász: Tömő József és neje Miklós Zsuzsanna Tömő Margit emlékére ágyalapítvány részletben 2000 Lei.

Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására borkétkben:

Papp László (605 sz.) 50, Bot Jánosné (959) 50, Kiss Lajos (986) 100, Báthory Imre (1217) 50, Sereghy Sándorné (230) 100, özv. Dézsi Pálné (663) 100, Tándor Lajos (851) 50, Incze András (245) 100, Incze Ilus (246) 100, özv. Szász Jánosné (1343) 10, özv. Szabó Sándorné (1114) 40, Szilágyi Zoltánné (1045) 50, özv. Lénárd Samuné (1073) 100, özv. dr Sebens Lajosné (44) 300 lei.

Szőlős: Kovács József (1027) 50 lei.

Kiskereki: Ref. Egyház (395) 100 lei.

Asszonyvására: Bakos József (375) 300 lei.

Pankota: N. N. 184, Vasárnapi iskolásoktól 116 lei.

Érábrány: Perselypéncz 400 lei.

Széttalló: D. Nagy Sándor 100 lei.

Szunyogd: Duszko Pál 50 lei.

INNEN-ONNAN

Marosvásárhelyen tartották három napos konferenciájukat a marosmegyei leányszövetségek március 29—31-ig.

Egyelőre csak hírként közöljük, de felhívásnak is lehet venni, hogy kerületünk ifjusági konferenciáját április 28-tól május 1-ig rendezzi az aradmegyei Erdőhegykisjenőn. A konferencia előadásainak és megbeszéléseinek alap gondolata: Isten szava és az ember. — Értesüléseink szerint a fiuk közös szálláson, a leányok pedig magánházaiknál fognak lakni. A konferencia programját jövő számunkban részletesebben ismertetjük.

Ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda. Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Inreg la Trib. Bihor S. III. sub No. 1678—1939, sub No. de ordine 31

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

A „Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesület”

1940 április 7-én vasárnap délelőtt fél 12 óra-kor tartotta meg az árvaház nagytermében *évi rendes közgyűlést* Csernák Béláné elnöknő és dr Thúry Kálmán elnök kettős elnöksége mellett.

Nagyvárad-Olasziban: a templom közvetlen szomszédságában van az árvaház, hol otthont nyertek az árvák, azok a gyermekek, kikről jó sziveknek kell szeretettel gondoskodni.

Egymás mellett a *templom* és *árvaház*, mint az igaz hitnek és jócselekedeteknek hajlékai, Isten segédelmével épült várai. Figyelmeztetés ez: Isten gyermekei! az Ő képére, hasonlatosságára teremtett emberek! van hitetek Istenben? ezen ti hitetek élővé, munkássá csak úgy lehet, Krisztus testvérei csak úgy lehettek, ha »mindenekkel jót cselekedtek, kiváltképen a mi hitünknek cselédeivel!« (Gal. VI. 10.)

»Ha szeretjük egymást, az ő szeretete teljessé lett bennünk!« (I. Ján. IV. 12.)

A XC. zsoltár eléneklése és Csernák Béla ügyvezető-alelnök lelkes buzgó imádsága után dr Thúry Kálmán elnök szeretettel üdvözölte a megjelent szép számú tagokat.

Nehéz időben jöttünk össze — mondotta emelkedett szellemű megnyitójában — a világ háborus zajban vonaglik... az embereket összefűző kapcsolat talán sohasem volt, mint ma. Érezzük az egész világgal a háboru nyomasztó hatását: a nyomoruság megnövekedett közöttünk, körülöttünk és segítségért kiált! Ezek között elsősorban azok, akik magukról gondoskodni nem tudnak, akiknek a maguk tehetetlensége, szegénysége miatt, nincs otthunk: az árvák, az elhagyatottak.

Mi csak kis mértékben tudjuk e nyomoruságot enyhíteni, de tehetségünk szerint enyhítjük.

Jézus parancsolta: »lássák az emberek a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.« (Máté V. 16.) Az emberek is látják ezt a cselekedetet és megnyugvásul, buzdításul szolgál, hogy a társadalom megértéssel támogatja és szeretettel, elismeréssel kíséri e jöltevő munkát.

Az egyesület vezetőségén, tagjain, jöltevőkön,

a lelkipásztorokon és hiveken legyen Isten kegyelme és gazdag áldása!

Majd jelenti, hogy a katonai parancsnokság 400—1950-30. III. sz. a. jelen gyűlés megtartását engedélyezte és a közgyűlés a „*Református Híradó*” 1940 márc. 30. és ápr. 6. számaiban közzététett. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri dr Csernák István titkárt, hitelesítésére özv. Resch Mihályné és dr Szőke Ferenc tagokat, a gyűlést megnyitja.

Először az Egyesület 1939. évi működéséről adot jelentéssel foglalkozott a közgyűlés. A nagyvárad-i Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesület tartja fenn az egyházkerületünk területén fennálló egyetlen *református árvaházat*, s így évi jelentésében ennek az árvaháznak áldásos működését rajzolta meg Vargha Gedeon lelkész árvaatya, A terjedelmes jelentésből kiemeljük a következő közérdekű részleteket:

Mélyen tisztelt Közgyűlés! ...»Isten a mi oltalmunk és erősségünk, ... segítség a nyomoruságban... azért nem félünk... nemzetek zajonganak, országok mozognak... csendesedjétek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten!« (Zsolt. 46, 2: 1), szól a jelentés az Isten Igéjével, s ezért mindenekelőtt Isten kegyelméről emlékezik meg, aki nemcsak megtartotta szeretett elnökségünket, és egyesületünknek hűségben és jöltevényekben el nem fáradó tagjait, áldozatos jöltevőit: de az elmúlt esztendőben új szivekkel és új lelkekkel is gazdagította az árvaházunkra gondoló jöltevők szép taborát, akik nemcsak árváink gondozásával járó — nyaraltatás — bajait, terheit vállalták kész örömmel, de szép összegű *ágyalapítványokkal* is bebizonyították munkás szeretetüket, kiknek: »Isten adta szívükbe, hogy az Ő szándékát cselekedjék!« (Jel. 17: 17.)

Árvaházunk az 1939-ik évben 28 árvát gondozott, 17 fiút és 11 leányt. Apátlan-anyaként árva volt 6 fiú, 2 leány, együtt 8, félárva 11 fiú, 9 leány, együtt 20. — Az árvák közül helybeli 10 fiú, 5 leány, együtt 15, még pedig Olasziból 2, Ujvárosról 7, Vencencéről 3, Rétről 3. Vidéki árva 7 fiú, 6 leány, együtt 13, még pedig biharmegyei 7, máramarosi 1, szatmári 1, szilágysági 3, temesmegyei 1.

Mint a szülei házat keresik fel árvaházunkat az innen már kikerült, felnőtt árváink is; az élet mostohasága hajtja őket; iparos tanulóul szegődöttük nehézségekbe ütközik: hová menjenek? kihez forduljanak tanácsért, támogatásért? Így segítettünk a múlt évben hat iparostanulón, akiknek ügyében segítségünkre volt *Tarcsi László* olasz-i férfiszövetségi tag, önzetlen fáradozása mellett házi perselyében 600 lei adományt gyűjtött a tanulók téli ruháimüire.

Mónus Sándor a *Református Iparos-tanulók Otthonának* ügyv. elnöke, teljes jóakarásával és szeretettel vette fel őket a Református Iparostanulók Otthonába és biztosította ellátásukat ez áldásos intézmény jótéteménye által. Az Otthonban elhelyezett iparos-tanuló árváink részére teljes ágy és fehérneműt ajándékoztak: a *temesvári*, a *velencei*, az *ujvárosi* nőszövetség és *Csernák Józsefné*. — Sorsukat figyelemmel kísérjük; munkaadójuknál felkeresük, hogy minél több szállal fűzzük őket anyaszentegyházunkhoz.

Árváink családi és vallásos nevelése.

Árvaházunk közvetlen vezetői az árva-anya és a diakonissza testvérek. Az ő szeretetszolgálatuk az árváknak azt igyekszik nyújtani, amit a kiméretlen sors megtagadott tőlük: a családi otthon melegét, szeretetét, áldását. — Ők hallják közvetlenebbül a panaszokat: »ti látjátok a nyomorúságot, amelyben mi vagyunk...« és ők jelenthetik — legközvetlenebbül nekik — a mi Istenünknek rajtok nyugvójjó kegyelmét... (Neh. II. 17: 18.)

Arra tanítják, arra nevelik őket: »ad nektek az Ur kenyeret a keserűségben... (Ézs. 30: 20.) — és ti adjatok az Urnak tiszteletet...« (Zsolt. 29: 1), »szeressétek az Urat...« (Zsolt. 31: 24.)

Reggel, a napi munkában, étkezés előtt és után — és este — szüntelen hangzik ajkaikról a buzgó imádság, a magasztaló ének: »Gondviselő jó Atyám vagy... Istenem... látom én, hogy minden elhagy a világon... csak Te nem.« (200. dics.)

A tankötelesek mindenkor ott vannak a vasárnapi iskolában, diakonissza testvéreink vezetésével résztvesznek a köznapi, vasárnapi és ünnepi istentiszteleteken, mert »Isten kegyelme jobb az életnél!« (Zsolt 63: 4.)

Leányok gondozója, családi életének vezetője: ez évben *Amália* testvér, a fiuké *Mária* testvér volt. Istentől nyert eme szolgálatukat lelki felkészültséggel, példás buzgalommal és szeretettel végezték és töltik be, az elnökséggel és az árva-atyával áldásos egyességben.

Minden csütörtök este: közös áhítat. Árva-anya e gyermekeket mindennapi botlásaik között Isten igéjével igyekszik vezetni a tiszta élet útján s emlékeztükbe, lelkükbe vésni mélyen e könyörgést: »oktass Uram, hogy megőrizsem a Te törvényedet és megtartsam azt.« (Zsolt. 119: 34.)

Árváink ellátása

polgáris egyszerű s tápláló. Reggeli: kömény-leves, délben: 2 fogásos ebéd, főeleme főzelék s hetenként legalább háromszor hus, vagy husos eledel; este: déli főzelék, vagy friss étel. Ozsonnára egy darab kenyér.

Nehézségek gördültek ez évben a vidéki természetbeni adományok küldése elé, de akkor is megbizonyosodott az igazság: »Isten segítség a nyomorúságban.« (Zsolt. 46: 2.) Az elmaradt természetbenieket bőven pótolták a nyaralás javai és a 10 dekás adományok.

Árváink nyaraltatása.

Már régebben is jelentkeztek egyesek, hogy egy-egy árvát szünidőre magokhoz visznek. Ez év nyarán az *ujkissódai-frateliai* nőszövetség és a *bánsági egyházmegye nőszövetsége* az első, mely hivatalosan is kívánt foglalkozni árváink nyaralási ügyével. A mozgalmat megerősítette Debreczeni Istvánné felhívása. Ennek folytán több család kért árvákaf az egész nyári szünidőre. *Ujkissoda-Fratelián*: 8 család (Dániel Sándor, Kurucz Lajos, Szabó Imre, Szántai Márton, Pápai Imre, özv. Laub Ferencné, Gál Mihály, id. Hizó Imre.) *Ujmosnicán* 6 család: (Ujhelyi István, Erdődy Albert, Fábian András, ifj. Bokor Sándor, Baranyai Béla, Baranyai Ödön.) *Borossebesen* 3 család: (Biró Sándor, özv. Saját Mátyásné, özv. Patkó Vilmosné.) *Gyantán* 2 család: (Szabó Károly, Ábrahám Ferenc.) *Végváron* 2 család: (Kortós András, Kovács László.) *Szapárfalván* 1 család: (Hugyecz György.) *Nagyváradon* 1 család: Kezdődy Gyula.

A bánsági egyházmegye nőszövetsége határozatának jelentős része az, hogy amely nőszövetség gyermeket nem visz nyaralásra, az utiköltség fedezéséhez járuljon hozzá. Így Temesvár: 1500 leit, Resica 1000, Borossebes 1000, Végvár 200, Lugosi Nőszöv. 500 lei összeget küldött e célra. Jótékony Egyesületünk leghálásabb köszönetét fejezi ki a bánsági egyházmegye nőszövetségének, a nyaraltató családoknak, mely árvaházunknak nagy anyagi megtakarítást, árváinknak üdülést jelentett.

Nagyobb összegű adományok.

Nagyváradról: özv. Szabó Miklósné 10.000 leis ágyalapítványa, La Roche és Darvas cég: 10 m. tűzifa és 3000 lei, dr Szőke Ferenc és baráti köre 2000 lei.

10 dekás adományok értéke: 6300 lei.

Perselypénz: Nagyvárad—olaszi: 8157 lei. Ujváros: 1625 lei. Velence: 1745 lei. Rét: 863 lei. Összesen: 12.390 lei.

Vidékről: Mogyorós Mihály és neje Nagyszalonta: ágyalapítványa 10.000 lei. Özv. Farkas Gáborné Csokaly: 500 lei, Halpert Lajosné Ungvári Berta Hegyközkovácsi: 5000 lei.

A szeretet *Lelke* különbözőképpen munkál a szivekben és mindig megtalálja az alkalmakat, módokat a jótékonyág gyakorlására. Erre biznysággal szolgálnak a következő adományozások:

Peleskey Sándor börvelyi lelkész a szilágy-megyei prefektustól kieszközölt engedéllyel több gyülekezetben istentiszteletet tart, adakozást hirdet és 8000 Leit gyűjt össze árvaházunk javára.

Komáromi Erzsébet máramarosszigeti elemi iskolai IV. oszt. tanuló leánya nagyszülei ezüstlakodalma alkalmával házi perselyben 315 Leit gyűjt.

A szigeti egyház előjárósága pedig a hajdani hires liceum kertjének almaterméséből két ládával küld.

Lukács András mezőtelegi 14 éves vasárn. iskolás ifju utolsó percében, mintegy végrendelkezésében meghagyja, hogy összegyűjtött 100 Leit jó szülei küldjék be az árvák részére.

Egy jószívű velencei özvegy, február 5-én árváinkat megebédeltette.

Csernák Béláné elnöknő — tekintettel a vidéki természetbeni adományoknak az őszi gazdasági nehézségek miatt késedelmes beérkezésére — októberben 10 dekás adományok küldésére hívja fel városunk családait; s a felhívás eredménye 6—7000 Le értékű adomány.

Az egyházkerületünk iratterjesztése által kiadott immár XV-ik évfolyamába lépő *Református Árvaházi Képes Naptár* ez évi jövedelme 39,249 Lei.

Vidékről nagyobb összegű adományok:

Borossebes 4817, Csokaly 4025, Máramaros-sziget 3035, Érendréd 2910, Börvely 2625, Resicabánya 2450, Érkörtvélyes 2345, Nagykároly 2000, Nagyszalonta 4740 (Gyémánt Elekné alelnöknő gyűjtése), Szatmár 3060, Érmihályfalva 3000, Temesvár 2756, Örvénd 2500, Tenke 2377, Kisszántó 2130 Lei.

Az adományok egyházmegyénként a következőképen oszlanak meg:

Sorszám	Egyházmegye neve	Összes egyházainak száma	Adakozás egyházak száma	Pénzadomány	Termény értéke Leibn	Összesen Lei
1.	Bánsági	23	10	9456	300	9756
2.	Bihari	30	16	10.902	15,214	26,116
3.	Érmelléki	34	15	11,827	3900	15,727
4.	Nagybányai	50	16	10,755	2000	12,755
5.	Nagykárolyi	17	9	13.118	—	13,118
6.	Nagyszalontai	29	16	14,958	5152	20,110

Egyházkerületünk 183 egyháza közül adományt küldött 82. Összesen: 97,572 Leit.

Az utolsó 3 év összehasonlítása:

1937. évben adakozott	58 egyház	68,700 Lei
1938. " " "	63 " "	73,700 " "
1939. " " "	82 " "	97,600 " "

Értékben — így az egyházközösségek adakozása fokozatos emelkedést mutat. Ez az örvendetes tény annak a szeretetteljes gondosságnak köszönhető, mellyel Pappszász Lajosné öméltsága, az egyházkerületi nőszövetség elnöknője árvaházunk szeretetmunkáját körülveszi, az áldozatkészség, árvaházunk ügyének felkarolása az ő buzdító felhívásának áldott következménye.

A nyaraltató családok több árvánkat ruhaneműekkel láttak el, ami a leltár-érték gyarapodását jelenti.

Egyesületünk a kegyes adakozóknak hálás köszönettel adózik.

Árváink egészségi állapota

egész év folyamán kielégítő, sőt jó volt. Múlt változásoktól eltekintve, komolyabb betegségi eset nem fordult elő, a nyaralásból valamennyien sulygyarapodással tértek vissza.

Egyik 5 éves leánykán május 4-én mandula és orr-operációt hajtottak végre az Irgalmasrend kórházában dr Ertzmann és dr Szőke Ferenc főorvosok

— teljesen díjmentesen. Egyesületünk nevében Elnöknőnk ugyan már megköszönte a Főorvos urak és az Irgalmasrend kórházának áldozatos jóságát, de — köszönetet mond ezért közgyűlésünk is.

Az egész évi gyógyszer szükségletet díjmentesen adományozta dr Medvigy Ferenc gyógyszerész 690 Lei értékben.

Árváink iskolai tanulmányi előmenetele 2—3 korlátolt felfogású gyermektől eltekintve: jó. Egy fiu és kisleány minden jegye 10-es. A vezető tanítónők megnyugtatóan nyilatkoznak.

Egy tanítói árva az áll. ker. iskola III. oszt. tanulója. Reméljük, hogy e középiskola négy osztályát sikerrel elvégezheti. Jól esik rágondolnunk, arra hogy az árva neveltetésével anyaszentegyházunk korán elhalt derék tanítójának árvájával teszünk jót.

A délelőtti tanórák látogatása és a délutáni leckére készülés következtében szobabazártság ellen-súlyozására szolgálnak az ebédutáni órák és a vasárnap délutáni séta és játék órák, — a szabadban mozgásra, a gyermekek jó egészségének fenntartására is nagy gondot fordít a két diakonisszatestvér.

Ünnepélyek.

Március 12-én résztvettünk a szatmári Lorántfy Zsuzsánna Egylet ünnepségén, ahol a nagyváradi Lorántfy Zsuzsánna Egyletet Csernák Béláné képviselte.

Résztvettek árváink június 28-án az Egyesület által a Szeghalmy-kertben megtartott egéznapi kiránduláson, testvéri összejövetelen.

Május 14-én gyülekezetünk diakonissza napot tartott.

Június 11-én Kolozsváron a diakonissza felszentelési ünnepélyen Egyesületünket Csernák Béla egyházkerületi főjegyző, ügyvezető alelnök, árvaházunkat Amália testvér képviselte.

Június 12-én a hétfői nőszövetségi bibliaórán bucsuztunk az eltávozott Anna testvértől. Három évi szolgálati ideje alatt láttuk mindenkor tiszta készségét és munkás életét. Istennek gondviselő kegyelme kísérje őt utáiban.

Július 16-án köszöntöttük szeretettel az Anna testvér helyébe érkezett Mária testvért. Mint már felszentelésben részesült testvérnek: körünkben végzendő szolgálatát Istennek kegyelme tegye áldottá.

December 6-án Mikulás-estét tartottunk, a komoly és tréfás tanítások, intések mélyen nyomulnak a gyermeki lelkebe. Elnöknővel jelen voltak a munkadélután fáradhatatlan asszonyai is.

December 21-én felzendült az ének árváinknak és azoknak a lelkeknek ajkán, kik a megtartott karácsonyfa-ünnepélyen oly szép számban jelentek meg és együtt örültek az örvendező szívű árvákkal, mert örömmel s eddig még nem érzett boldogsággal elt meg sok árva gyermeksziv.

Ez év folyamán meglátogatták Árvaházunkat.

Február 16—17-én hivatalos körutján Pilder Mária a diakonisszaképző-intézet igazgatónője.

Június 1-én Vaday Béla a bihari egyházmegye esperese.

Június 19-én Stehelin Richard professzor és neje. Svájc.

Augusztus 4-én Gaston Madori igazgató és neje, Firenze. Olaszország.

Augusztus 21-én Salamon Szidónia és Fürst Rozália Kolozsvár.

Októberben: Borbáth Dániel a kolozsvári Diakonissza Int. igazgató-lelkésze.

November 25-én Incze Lipót gyáros Nagyvárad.

Halpert Lajos és neje Hegyközkovácsi és Mogyoróssy Mihály Nagyszalonta alapítványtevők.

Árvaházunk nagy feladatát, hivatását, szükségességét

az a szomorú tény igazolja — mindennél jobban, hogy az elmúlt évben elnökség nem adta közre a szokásos felvételi hirdetőt, mert szinte naponként érkeztek kérvények: augusztus 15-ig: 18, szept. 1-ig: 24 kérvényező — a megüresedő két — helye.

Az őszi árvíz pedig: egy 8 gyermekes szegény anya parányi házát rombolta össze, e súlyos beteg édesanya — egy hét múlva elhalt. Két gyermeket hoztak be árvaházunkba, *nem is érdeklődve, tudunk-e nekik helyet adni, vagy nem?* Azonban közel az Ur! »Az Uré a megtartás«. (Péld. XXI. 31.) Ugyanekkor Végvárról két család kért két gyermeket egész évi tartásra. A két árvánk ma is ott van, e két jóltevő családnál. Minden reményünk megvan arra, hogy örökbe is fogadják. Az árvíz-sújtotta, árván maradt kis gyermekeknek így tudunk helyet adni.

Azzal az imádsággal óhajtással fejezem be tiszteletteljes jelentésemet: vajha *Árvaházunk* ki tudná elégíteni a jelentkező szükségét.

Ezért »hallgasson meg téged az Ur szükség idején, küldjön neked segítséget a szent helyről, — cselekedjék veled szíved szerint!«

A gondos, mindenre kiterjedő részletes jelentést közgyűlés köszönetének nyilvánítása mellett megnyugvással vette tudomásul s határozta, hogy a kegyes adakozóknak, jóltevőknek a szokásos módon fejezi ki hálás köszönetét.

Jégh Károly pénztáros beterjeszti az egyesület számadását az 1939-ik évről.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált, az ig. választmány által jóváhagyott s elfogadásra ajánlott számadást közgyűlés egyhangulag elfogadja s jóváhagyja s pénztárosnak a pontos és lelküismeretes munkáért, ellenőrné s a felügyelő-bizottságnak köszönetét fejezi ki és részükre a felmentvényt a szokásos óvással megadja.

Tárgyaltatott az egyesület 1940. évi költség-előirányzata.

Közgyűlés a beterjesztett 1940. évi költség-előirányzatot 272 ezer Lei bevétellel s ugyanannyi kiadással elfogadja és megerősíti.

Elnök előterjeszti, hogy Csernák Béláné elnöknő egészségi állapotának változása következtében szükséges egy alelnöknő választása, ki az elnöknő mellett készség és segítség a reá sokszor váró szeretetmunkák és feladatok teljesítésére, végzésére. Elnökség és ig.-választmány javasolja, hogy e tisztségre dr Szabó Lajos réti lelkésznő választassék meg.

Közgyűlés midőn elnök előterjesztését meghatározó lélekkel veszi tudomásul, a javaslatot elfogadja s ez alelnöknői tisztségre egyhangulag lelkesedéssel dr Szabó Lajosné urnőt megválasztja s kéri munkájára Isten segítő kegyelmét. Egyben kéri Istent, tartsa meg és őrizze elnöknő jóegészségét, adja erejét s kegyelmét, hogy páratlan buzgósággal és oly engedelmes szeretettel végzett nagy munkáját tovább oltathassa.

Elnök felhívja közgyűlést, hogy az ig.-választmány alapszabályszerű *kisorsolását* ejtse meg. Az ig.-választmány tagjai közül 1939-ben kisorsoltattak és újra megválasztottak: özv. Goldberg Ferencné, Kiss Károlyné, özv. Merza Sándorné, özv. Szabó Miklósné nőtagok és Mónus Sándor, dr Sarkady Sándor, dr Szabó Lajos és Erdélyi Ferenc férfitagok. Most sorsolás alá esnek: Kiss Antalné, Kovács Józsefné, Molnár Gyözőné, Vargha Lászlóné, Szeghalmy Julia, Szilvássy Jánosné és Vizy Mária nő és Bancsik János, Domokos László, Fazekas Lajos, Kiss Béla, Hajdu György, Kiss Károly, Vargha László s Molnár László férfitagok.

Közgyűlés a sorsolást megejtve, a kisorsolt: Vizy Mária, Szeghalmy Julia, Szilvássy Jánosné nő és Domokos László, Kiss Béla, Kiss Károly férfitagokat egyhangulag ismét megválasztja.

Egyben a dr Szabó Lajosné megválasztásával megüresedett ig.-vál. helyre Kocsis Gézanét és a Molnár László elhalálása folytán megüresedett helyre Balajthy Jenő lelkészt választja meg egyhangulag.

Póttagokul választottak: özv. Lázár Mártonné, özv. Papp Károlyné, Széles Kálmánné, Major Ferencné, Mokos Kálmánné nő és dr Sály László, Révész Béla, Széles Kálmán, Jakab Imre, Tóth Béla férfitagok.

Elnök felhívja közgyűlést a »Felügyelő-Bizottság« megválasztására az 1940. évre.

Közgyűlés egyhangulag megválasztja a »Felügyelő-Bizottság«-ot az 1940. évre. Elnök: Szentpály Gyula. Rendes tagok: Kovács Lászlóné, Kovács József. Póttagok: Kocsis Géza, Tóth Mihály.

Csernák Béláné elnöknő bensőséges, meleg szavakban fejezi ki az Egyesület köszönetét és háláját dr Túrty Kálmán elnöknek, azért a nagyértékű gondosságért, mellyel az Egyesület ügyeit irányítja, továbbá a fáradhatatlan nőtagoknak, kik a súlyos időkben mindig mellette vannak s oly szeretettel szolgálják Isten és kicsinyei szent ügyét.

Asszony testvéreim! Nekünk teljes lélekkel küzdenünk kell, hogy a szeretet és áldozatosság eme szép munkáján erőt ne vehessen a sorvasztó közönyösség. Mindnyájatok életére kérem Isten áldását!

Közgyűlés befejezése után az igazgató-választmány tartotta meg tisztújító gyűlését, melyen egyhangulag megválasztotta a következő tisztviselőket: Titkár: Dr Csernák István. Pénztáros: Jégh Károly. Ellenőr-árvaatya: Vargha Gedeon. Orvos: Dr Szőke Ferenc. Ügyész: Dr Szeghalmy Sándor. Jegyző: Szűcs Béla.

Isten segedelmével végzett egy évi jótékony munkán végig tekintve, úgy érezzük, hogy János a szeretet nagy apostola, mint hajdan a választott presbyternek, írnia ma a mi »Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesületünknek« is: *„híven cselekszel mindenben... az atyafiakért, akik bizonyosságot tettek a te szeretetedről a gyülekezet előtt. Békesség neked!»* (III. János I. 5-6.)

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sarkady Zoltán, délután 6 órakor Juhas László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Tötös Julianna Ilona, Tutor Gyula, Kirschner József Gyula, Tóth Irén. — Esketés: Nagy Zoltán ref. és Varga Ilona ref. — Temetés: Molnár Ferenc 75 éves (Fürdő-u. 9.)

Áldozatkészség: Mártha Körnek özv. Hegedüs Sándorné 100, Homolya Etelka 100 lei.

A szegény iskolás-gyermekek konyhájára: Dance Lukácsné 5 kg. húst, Szénpály Gyuláné 50 drb. tojást adott.

UJVAROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor, fél 12 órakor és este 6 órakor Papp László, az Ossi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Körösi József Győző. — Temetés: Nagy Margit Simon Lajos neje 65 éves (Ossi-telep 22. sz. utca 15. szám.) Varga Erzsébet 10 éves (Teleki-utca 32. szám.), Nagy Sándor 32 éves napszámos (Costaforu-utca 33. szám.)

Áldozatkészség: Adományok. a) Az Ujvárosi elemi iskolások segélyezésére: Balogh Ferenc 50, ifj. Balogh Ferenc 20, Balogh Margit 50, Bodó Imre 20, Borbély Mihály 10, Csarkó András 40, özv. Czina Sándorné 29, Fajzi János 50, Felvinczy József 20, Fodor Kálmán 20, Fodor Kálmánné 20, özv. Gál Szabó Istvánné 100, Gólya Ernő 10, Gyenge István 50, Halász Imre 50, Hant Kálmánné 50, Jakabfy Gyula 10, Laczikó Eszter 25, Laczikó Zsuzsanna 25, Láposy Erzsébet 10, Kerekes Sándor 15, Király Mária 10, Kiss Lajosné 20, Kovács József (Bém-u. 13.) 30, Kutasi Benedek 20, Nagy Lajosné 30, Nagyari Ferenc 100, Nádasy László 100, Nagy Ferenc 20, özv. Nagy Imréné 30, Németh Lajos 50, N. N. 300, N. N. 15, Pécsi Józsefné 50, Polgár

Károly 30, Róff Józsefné 20, Szabó József 20, Szegedy Péter 40, Szemes Sándor 20, Szondi Gábor 20, Tándor Lajos 30, Tóth Klára 10, Universal-cég 10, Varga Ferenc 100, Vekerdi Lajos 20 lejt adott. Összesen 1770 lejt.

b) Az *Ossi-telepi* árvizkárosultak részére: Simon Lajosné halála alkalmával Nagy Zsigmondné koszorúmegváltás címén 100 lejt adományozott.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10-kor Juhas László, Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: özv. Bajor Károlyné szül. Kósa Zsuzsanna 61 éves Hid-u. 1. — Kitért: Almási Julianna Tiritenné gör. kel. vallásra. (April 20. u. 50. sz)

Áldozatkészség: Templomalpra: Nagy István 570 sz. perselyben 50 lei, Nagy Bálint és neje 570 sz. p. 127 lei, Zemlényi Gizella 417 sz. p. 159 lei.

Férfi énekkarnak: Néhai ifj. Hatvani Sándor hagyatéka 500 lei értékű részjegy a »Sebes Körös« Hitel és Takarékszövetkezethél.

Egyháznak: A csillagvárosi imaházban tartott gyermekünnepélyen házbér fedezetére többek adománya 200 lei.

Nőszövetség munkadélutánjára anyagot Szabó Józsefné, Huszti Ferencné, Dobák Gyözőné.

Helyreigazítás. »Árvaházunk« rovatban a múlt számunkban özv. Szász Jánosné 1343. sz. borítékban beszolgáltatott adománya sajtóhiba folytán közlített 10 leinek 100 helyett.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élőtelepen délelőtt 10 órakor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Bálint István borbély róm. kath. — Kondor Etelka ref. (Szent Anna-u. 17.) — Temetés: Fazekas Sán-

dor 33 éves Téglyvető-u. 25. sz. Fekete Ilona 8. hónapos.

Aldozatkészség: Templomalapra: Szegedi Zsuzsanna (Szanatórium) 50 lei.

Egy szegény család iratainak beszerzésére: Férfiszövetség 160 lei.

Zongorajavításra: Nőszövetség 300 lei.

Zenekar részére: N. N. 1000 lei.

Könyvtár céljaira: Beszámoló ünnepély perselye 200 lei.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Szentpály Gyuláné 50 tojás, Patócs Sándorné 2 kg. liszt, 4,5 ü. paradicsom, egy fűzér szárított paprika.

Gyanta: N. N. 50 Lei.

Kismajtény: Szeremi Lajos 100, Süveg Béla 120, Süveg Árpád 40 Leit, 20—20 Leit: Botos András, özv. Szeremi Mihályné, Nagy Gyula, Vajda Jolán, Süveg Péter, Süveg János, Szücs Ica, 10—10 Leit: Botos Benjámín, Süveg Gyula, Botos Gábor, Szeremi István (Sándoré), Ottmayer Gyula. Összesen: 450 Lei.

Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására boricékban:

Özv. Szodorai Tamásné 150 (114. sz.) Fazekas Jánosné 100 (273. sz.) Özv. Kuun Frigyesné (195.) 100 lei, a 110-ik sz. 50, a (111. sz.) 100, Borsos Józsefné (902. sz.) 50, Végh Sándor (1385) 100, Orbán Gyuláné (1289) 30, Kállay Gyula (1006) 50, Szabó András és neje (1100) 50, egy árva-gyermek az árváknak (750) 100, a 700. sz. 100, Tonk Irén (742) 100 lei.

Ágylapítvány növelésére: özv. Gál Szabó Istvánné férje halála évfordulóján 500 lei.

Dabolc: Fancsiki Ferencné Belényi Ilona 100 lei.

HIREK.

Egy év a réti bibliakörök életéből. Ifjúsági bibliaköreink március 31-én tartott *beszámoló ünnepségével* értek véget azok a sorozatos ünnepségek, melyeken belmissziói alakulataink mult évi munkáját ismertették gyülekezetünk előtt. Az Igét az alkalommal Papp László s. lelkész hirdette János 17:14—17. alapján. A Fiu bibliakör munkáját Vidits György, a Leányszövetséget Marozsán Rózsi ismertette. Fiu részéről 20—25-en, leányok részéről 40-en vettek részt ebben a munkában s éltek minden alkalommal urvacsorával is. A serdülők mult évben megalakult bibliaköre 20 tagjával 80—100 között mozog parochiális körzetünkben a rendszeres gondozás alatt álló ifjak száma. **A lelki** munka mellett **a szellemi** nevelést önképzőköri összejevetelek tartásával valósítottuk meg. Itt elsősorban egyháztörténelmünk nagy alakjairól tartottak az ifjúság

tagjai előadásokat. A *resti* nevelést kirándulások rendezésével végeztük, amikor minden alkalommal ünnepélyes istentisztelet is volt a Hegyen lakók és a kiránduló ifjúság számára. *Szolgálati* munkát ifjúságnak tagjai annyiban végeztek, hogy vasárnap-iskolai tanítást vállaltak és résztvettek a Nőszövetség rendezésében tartott varrodélutánokon. A szék ünnepélyt Odor Magda és Szatmári Mihály énekszólója, Ujvárossi Imre és Bereczky Gizi szavalata, a Serdülők Bibliakörének éneke és a most alakult ifjúsági zenekar kitűnően sikerült bemutatkozó száma egészítették ki. Ugy az ének- mint a zenekart Kovács Győző tanár tanította be és vezényelte. Végül a gyülekezet énekelte a 288. dics. 1—4. versét.

Réten a különböző belmissziói alakulatok munkájának áldásosabbá tétele érdekében, újabb munkaág indult meg, megalakult a réti református *Zenekar*. Tagjai elsősorban a belmissziói szervek tagjai közül kerültek ki. Ünnepélyes istentiszteleteken, ünnepélyeken, az önképzőköri munkában és a Sztáray Mihály Énekkarral együttes szereplések alkalmával fogja új munkánk hivatását: Isten dicsőségének szolgálatát végezni. A zenekar megszervezője és vezetője Kovács Győző tanár, akinek munkájára ez uton is kérjük Istennek gazdag áldását. »Dicsérjétek az Urat citerával, tizhúrú hárfával zengjétek néki... lantoljatok lelkesen, harsogón.« (Zsolt. 33: 1—2.)

A mult vasárnap este istentisztelet keretében tartotta meg az ujvárossi Nő- és Leányszövetség templomi ünnepélyét. A templomot teljesen megtöltő hivek seregének Orth Győző belmissziói lelkész az öntudatos református leányról beszélt. Az ujonnan alakult Leányszövetség most induló munkájának szempontjából nézve különösképen tanulságos volt a magát Isten Igéjének mértéke alá állító református leány képének megrajzolása. Kovács László evangélikus segédlelkész imádsága után Rovács Katalin és Zombory Sándor szavalata, zenekar játéka, valamint a Kálvin- és a Sztárai leányok éneke egészítette ki a műsort. A perselypénzt (1300 lei) a Szövetség a szegények segélyezésére fordítja.

Tizedik esztendeje mult annak, hogy a *Mártha Biblia-kör* áldásos működést fejt ki a vidékről Nagyváradra jött fiatal leányok között, őket vasárnap délutánoként összegyűjti és lelki gondozásban részesíti. Az évforduló alkalmából az olaszí-i lelkész és a diakonissza testvérek vezetése alatt álló kör *április 21-én délután 6 órakor templomi ünnepség* keretében ad hálát Istennek megtartó kegyelméért. Az ünnepségen Igét hirdet Kiss Bertalan szatmári lelkész, aki váradi segédlelkész korában elsőnek vett részt e munkában.

Dr Szabó Lajos, lapunk közismert munkatársa »Belmissziói utmutatót« ad ki, mely a vasárnap-iskolától kezdve minden belmissziói munkaágot felfelel, mindegyiknek vezérfonalat ad. Terjedelme kb. 300 oldal lesz. Előfizetési ára 200 lei.

A borossebesi Férfiszövetség még januárban külmissziói hetet tartott. A külmissziói héten összesen 57 személy vett részt. Perselypénz a külmisszió javára 136 lei volt. Ugyanekkor barátokat is toborzott a lelkipásztor a külmisszió javára. Ezek összesen 800 leit ajánlottak meg a célra.

Láttuk már hivatott művészek előadásában Kodolányi „Földindulás” című megrázó színművét. Rég ismerjük a fajtánk testét pusztító rákfene: az »egykézés« szörnyű következményeit. Megdöbbentő volt mégis mindannyiunk számára ez a színházi este, amikor pár óra alatt lejtőn megindult falu egész tragikuma lejátszódott előttünk. Hiába akarnánk, nem felelhetjük el azt a szörnyű élményt, amit a sötét bűnei miatt büntetett faluval átéltünk akkor este. Megrázó élmény volt és mégis felemelő, mert a végén az örök Isten megbocsátó bölcsességének új életet fakasztó erejét láttuk diadalmaskodni. A »Földindulást« látni kellene minden olyan református magyarnak, aki egyházáért és fajáért felelősséget érez Isten előtt. Vasárnap este alkalom nyílik erre. A szalontai férfiszövetség rendezésében pompás műkedvelő gárda mutatja be az Alexandri utcai Református Kulturpalotában. Népünkért aggódó felelősségérzettel hívjuk fel olvasóink figyelmét erre az előadásra.

GONDOLATOK.

Az u. n. peches ember azt mondja, hogy neki csak hozzá kell kezdenie valamihez és az már is csütörtököt mond. Az igazság azonban az, hogy csak a már csütörtököt mondott dolgokat engedik át neki az ügyesebb emberek.

Lenézni mindenkit, még azt is, aki minden szempontból fölötte áll: ehhez a legtöbb üresfejű ember pompásan ért. Sőt csak ezek értenek hozzá. Megértést, méltánylást, elismerést csak értékes embertől várhatunk.

A világ megjavításának legegyszerűbb és mégis legnehezebb módja, ha ezt saját magunkon kezdjük el. (Szabó I. Andor.)

A tiszta humor a szellemiség egyik legmagasabb csucsát jelenti, aminthogy az ironia a felszabadult szellem győzelmét hirdeti. (Tavaszy Sándor.)

A szociálizmust az jellemzi, hogy féligazságaí de egész emberei vannak, az evangéliumot pedig az, hogy egész igazságai, de fél emberei vannak. Ravasz László.

„Nem a háboru mond ellent a keresztyénségnek, hanem az, hogy kétezer év mulva keresztyén államok — ennypire keresztyének. Maga a háboru csak borzalmas tükörképe annak, hogy mik vagyunk: egy óriási leleplezés, mely által Jézus arcába vágja az embernek: ime, ez vagy te.” Ravasz László.

„Nem lehet igazi boldogság az, ami másnak a boldogtalanságára épül.” Dosztojevszkij.

INNEN-ONNAN.

Az állhatatosság jutalma.

A »Szent Vince« című római katolikus folyóirat 9. évfolyamának 39. oldaláról idézi a Kolozsváron megjelenő »Kiáltó Szó«, egy plébános tollából az alábbi történetet:

»Két végzett tanítónövendék állt az előszobában és rám vártak.

— Tessék — szoltam — az egyik úr bejöhet.

— Farnos Áron vagyok főtisztelendő ur és arra kérem, lenne olyan jó és adna nekem a képviselő urhoz egy ajánlatot, hogy állásba jussak. Szegény édesanyám szolgál, segíteni szeretnék rajta.

— Ön erdélyi ugy-e?

— Az vagyok, erdélyi kálvinista.

Egyenesen, bátran állt előttem, nem titkolt semmit.

— Rendben van, csak az a baj, hogy kálvinista, ha katolikus lenne, most el tudnám helyeztetni egy kis falusi iskolában. Csak úgy próbaképpen tettem fel a kérdést:

— Nem lenne katolikus?

Vörös lett. Nyugodtan válaszolt.

— Inkább favágó leszek, kérem — de hitemet nem hagyom el.

— Majd meglátom, mit tehetek az érdekében, a címét és kérvényét hagyja itt.

Utána a másik jött be.

— Ugyanabban az ügyben jöttem, kérem, mint a kollegám. Nagyon kérem a plébános urat, helyeztessen el valahol.

— Mi a neve?

Pete József vagyok.

— Vallása?

— Római katolikus.

— Rendben van. De mégsem. Lám — ha most kálvinista lenne, el tudnám helyezni.

A fiu nem gondolkodott, nem töprengett, édeskés mosoly jelent meg az arcán:

— Ha szükséges, az leszek!

A kálvinista egy vidéki iskolánál elhelyezkedett.

A másik még most is állás nélkül van s amint hallom, elzüllött.»

—
Németországban erősen emelkedik a Biblia forgalma. Az utolsó hat évben egy könyv sem kelt el annyi példányban, mint a Biblia. 1933-hoz viszonyítva kb. 70 százalék az évi forgalom emelkedése.

A Hitler ifjuságnak megtiltották, hogy az Ifjusági Keresztyén Egyesületnek tagjai Jehessenek.

A török kormány ujabban megengedte a keresztyén iratok terjesztését és a gyermek istentiszteletek tartását.

Egy újabb kimutatás szerint az 1939-ik esztendő folyamán 70.000 zsidó hagyta el Ausztria területét. Legnagyobb részük Palesztinába vándorolt.

Dánia az adatok tükrében. Az érdeklődés középpontjába került Dánia területe mindössze 38,969 négyzetkilométer. Csaknem teljesen sík földjén legkiemelkedőbb »hegycsucs« a 172 méteres Eiero-Bavnehøj. Természeti szépségét Dánia kizárólag festői tavainak köszönheti. Lakóinak száma a legutóbbi népszámlálás szerint meghaladja a három milliót. Ilyenformán népszerűsége igen nagy: 71 ember négyzetkilométerként. Műveltségi viszonyait tekintve Európában az első államok között áll, területén irástudatlan nincs. Elemi iskoláinak száma: 3487. A hies koppenhágai egyetem mellett több mint száz gazdasági tanintézet, katonai és tengerészeti szakiskola, művészeti akadémia, kereskedelmi intézet áll a művelődés szolgálatában. Területének 80 százaléka termőföld. Tulsulyban vannak a kis gazdaságok s így kialakulhatott a legegészségesebb szövetkezeti rendszer, mely első a világon. Legfőbb terményei a búza, rozs, árpa, zab, burgonya, cukorrépa, dohány, len, kender és zöldségfélék. Állatállománya területéhez képest hatalmas. Pár évvel ezelőtt megjelent statisztika szerint 535.000 lova, 225.400 szarvasmarhája, 730.000 juha, 1,470.000 sertése, 290.000 házinyulája, közel 13.000.000 szárnyas állatja volt. Dánia kicsi ország, de a számadatok tanúsága szerint annyira rendezett viszonyai vannak, hogy még a súlyos gazdasági helyzetben is nyugodt megélhetést tudott biztosítani lakóinak.

Olaszországban a milánói Ambrosiana könyvtárban felállítják a világ 12 legnagyobb szellemi nagyságának szobrát. E szobor csoportban Petőfi Sándor szobra is helyet fog kapni. A szobor elkészítésére egy fiatal magyar szobrászművész kapott megbízatást.

Szobrot emelnek a hollandok egy magyar szabósegédnek. Holland-India Batávia nevű városában szobrot emelnek Jelky Andrásnak, az egykori bajai szabólegénynek, aki 1754-ben kelt vándorútra és hosszas kalandok után Holland-Indiában telepedett le, ahol nagytekintélyű, vagyonos ember lett belőle. Éveken át volt Japánban Hollandia követe, majd a honvágy hazavitte és Budán hunyt el 1783-ban.

A zsidó áttérések hullámvonala Magyarországon. A napilapok által közölt adatok szerint világháború előtt évente kb. 500 volt a zsidó áttérők száma. 1919-ben ez a szám évi 7000-re emelkedett s aztán tíz éven át állandóan 5—6000 között mozgott, 1938-ban ismét felszökött 8564-re.

Mibe került eddig a háború? A mostani európai háború eddig 2,677.500,000 leinek megfelelő összegekbe került. Ebből a szörnyű összegből négy-millió kiscgazdaságot lehetett volna megvenni és berendezni. Egyesek szerint pedig ma még közelebb vagyunk a háború kezdetéhez, mint végéhez.

Skóciában új egyházi munkával kísérleteznek. A mozgósínházakban a vasárnap esti előadások elsőtétítési perceiben áhitatot tartanak és imádkoznak. A közönség szívesen fogadta ezt a háborús újítást.

A veszély megtanít imádkozni. A háborút viselő Németországban egyre fokozódik az istentiszteletek látogatása. Több gyülekezetben bevezették a hétköznapi esti istentiszteleteket s ezek állandóan nagy látogatottságnak örvendenek. Legtöbb helyen a hadbavonulók, akik csoportosan hagyják el falujukat, családtagjaikkal együtt mennek el a templomba, ahol külön részükre tartott istentiszteleten bucsuznak el.

Hány nyelven jelenik meg a Biblia? A Brit- és Külföldi bibliatársulat 1804-ben alakult meg. Ebben az időben a Biblia 72 nyelven volt forgalomban. Husz év múlva ez a szám százra és 27 év után kétszázra emelkedett. 1937-ben a társaság 700 nyelven terjesztette a Bibliát, ma 732 nyelven: 94 európai, 210 ázsiai, 284 afrikai, 97 óceániai és 49 amerikai nyelven. Hozzávéve ezekhez a többi bibliai társulatok által kiadott fordításokat, valamint a ma már kihalt népek nyelvén megjelenteket a Biblia több mint 1000 nyelven forog közkezen.

A kairói egyetem hallgatói tüntetést rendeztek Szudán kormánya ellen, mert szerintük túlságosan kedvez a keresztyén missziói munkának s ezért követelik ennek beszüntetését, valamint a mohamedán missziói munka megerősítését. Ugyancsak hasonló értelemben ír több mohamedán napilap is.

A francia tudományos akadémia magállapítása szerint 6700 nyelvről van tudomásuk és 2796 nyelven ma is beszélnek. Legjobban elterjedt nyelv a német: 160 millió embernek anyanyelve és 60 milliónak társalgási nyelve.

A monopol-pénztár által készített számadás szerint az ország lakossága az elmúlt esztendőben 4 milliárd 497 lei értékű dohányt füstölt el.

A foglyok részére használt énekes-könyveket kérünk hivatástól. Olasz-i Lelkészi Hivatal.

Felhívjuk egyháztagjaink figyelmét arra, hogy egyházi adóhátralékaikat április hó végéig annál inkább fizessék ki, mert máskülönben nem vehetők fel egyházválasztók névjegyzékébe.

Elnökség.

Ólomot minden mennyiségben vesz a Ká l v i n-nyomda

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Megjelenik minden szombat.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Inreg la Trib. Bihor S. III, sub No. 1678—1939, sub. No. de ordine 31.

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő: CSERNÁK BÉLA.

Az oradea–nagyváradai református egyházkerület RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSE

I. évi április 12-én ült össze a Református Otthon kis-tanácstermében, *Vadai Béla* hivatalára legidősebb esperes és dr. *Thúry Kálmán* egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

A közgyűlés nagy örömmel és mélységes megelégedéssel vette tudomásul a szavazatbontó bizottság jelentéséből, hogy a kerület presbyteriumai 207 beadott érvényes szavazatból 206 szavazattal, tehát egyhangunak tekintendő akarat megnyilvánulással a kerületnek immár husz év óta bölcs irányítóját, *Sulyok István* nagyváradai lelkészt akarják az államilag elismert kerület püspöki székébe ültetni. Mielőtt azonban a közgyűlés az Egyházi Törvények I. törv. cikkelyének 183. §-ban előírt további intézkedéseket megtenné, az 1928. évi kultusz-törvény 27. §-a értelmében ezen határozat útján felterjesztést intéz a Kultusz-miniszter urhoz, azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy *Sulyok István* oradea–nagyváradai református lelkésznek, az oradea–nagyváradai református egyházkerület püspökévé való megválasztását saját részéről tudomásul venni s legfelsőbb megerősítés végett Ófelsége a Király elé kedvező ajánlással s a szokásos eskü kivételének alávetés kérésével felterjeszteni méltóztassék.

Sulyok István, a Nagyváradai Református Egyházker. püspöke.

A rendkívüli közgyűlés az egyházkerület állami elismeréséből folyólag átszervezte az egyházkerület központi hivatalát és a közigazgatási (titkári), tanügyi, pénzügyi, számvevői ügyosztály mellé beállította az iratterjesztési osztályt is, mint amelyhez az egyházkerületnek nagy szellemi és gazdasági érdekei fűződnek.

Örömmel hagyta jóvá a közgyűlés a Nyugdíj- és Özvegy-Árva Gyámintézet Végrehajtó Bizottságának intézkedését, mely szerint a Nyugdíj-intézet részére megvásárolta a Bihar-megyei Takarékpénztárnak a Nagyváradon Avram Iancu (régii Kossuth Lajos-utca) 3. sz. a. levő kétemeletes házát, így a Nyugdíjintézet tőkéjét ingatlanba fektette. Ezzel a Nyugdíjintézetnek már két házas telke van Nagyváradon.

A közgyűlés után sokan keresték fel otthonában *Sulyok István* püspököt, hogy az egyházkerület bizalmának immár harmadszori meg-

nyilatkozása alkalmából örvendező lélekkel köszöntésük az egyházkerület patriárchális kora Vezérét, aki meleg szívvel fogadta az egyházkerület közelből-távolból felsereglő tagjainak tisztelgő látogatását és őszinte jókívánatait.

Cs. B.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan szatmári lelkész szolgál, délután 6 órakor templomi ünnepély.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Arany Éva. — Temetés: Rác Rozália 54 éves (Közkórház), Boros Sándor 68 éves (Toloncház), Nyisztor Sándor 41 éves (Szaniszló-utca 43.), Györy József 1 éves (Gyermekkórház), Zöld József 6 éves (Közkórház), néhai Székely Istvánné szül. Losonczy Mária 89 éves (Szigligeti-utca 11.), Kulcsár Ferenc 64 éves (Közkórház)

Áldozatkészség: A szegény iskolás-gyermeknek konyhája részére: Dance Lukácsné 5 kg. húst adott.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, fél 12 órakor Juhos László, este 6 órakor Osváth Ernő; az Őssi-telepen délelőtt 10 órakor Papp László, délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

IGAZ TÖRTÉNET.

Évekkel ezelőtt történt. Egy ügynök vasárnap reggel beállított egy fűrésztelaphoz, hogy elárulsítsa portékáját. A tulajdonos felesége azonban elutasította, azt mondván, hogy a vasárnap az Urnak napja, ha tehát árusítani akar, jöjjön valamelyik hétköznapon. Az ügynök roppant elcsodálkozott a dologon különösen, amikor észrevette, hogy semmiféle rábeszélés és kérések nem segít. Az asszony állhatatosan megmaradt véleménye mellett, hogy t. i. ők vasárnap semmiféle üzletet nem kötnek. Csodálkozott az ügynök, mert eddig nem igen volt alkalma éféle tapasztalatok szerzésére. Kérésére, hogy mit jelentsen ez, az asszony a következőket mondotta el:

Látja, kérem, most körülbelül husz esztendeje történt, amikor férjem és én fiatal házasok voltunk és az első fiacskánk két éves volt. Az uram azelőtt komoly, kegyes ember volt s mi minden vasárnap együtt mentünk a templomba. Később azonban istentelen emberek addig beszéltek neki a hit ellen, amíg elérték céljukat s amikor én a templomba mentem, ő itthon maradt és dolgozott vasárnapon-

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kalmár László.

Áldozatkészség: Adományok. Az Ujvárosi elemi iskolások segélyezésére: Pénzt: Bóné Béla 30, Bóné Zsigmond 30, Bancsik Gyula 25, Botos Károly 20, Czina Lajos 50, Fazekas Lajos 100, Fenesy László 100, Héder Gyula 20, Jakabfy Gyula 10, Kalmár Zsigmond 10, Kiss Gábor 20, Mihucz Györgyné 40, Mokos Kálmánné 20, Nagy József 50, Pázmány Ferenc 30, Pázmány Gyula 40, Pázmány Sándor 20, Persenszky Árpád 30, Széles Gábor 20, Széles Gyula 20, özv. Széles Sándorné 20, Sztankovits István 30, Végh Gyula 60. Zemplényi Sándor 20, N. N. 10 leit adott. Összesen: 825 lei. — Ecsedy József 10 gyermeknek szalonnát és kolbászt adott. Széles Kálmán egy iskolásgyermeknek minden nap ebédet ad.

Az Őssi-telepi árvizkárosultak részére: Özv. Dézsi Pálné 50, Vékony Irén 50 leit adott. Összesen 100 lei.

Szegényeknek: Csóti Márkné (Aknaugatag, Máramarosmegye) 100 leit adott.

Sokgyermekes református anyák segélyezésére (a Földindulás előadása alkalmával) Nagyari Ferencné 100, Vargha Erzsébet 30 leit adott. Összesen 130 lei.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

ként is a fűrészmalomban. Bár én nem egyszer próbáltam neki megmagyarázni, hogy az bűn s hogy Isten meg fogja vonni tőlünk áldását, nem akart hallgatni se reám. Ekkor történt, hogy egy vasárnap ismét egyedül kellett a templomba indulnom, mert az uramnak nagyobb megrendelése volt s a deszkákat pontos időben kellett szállítani. Nagyon kértem, állítsa le a malmot és jöjjön velem, de ő nem volt erre hajlandó, hanem úgy vélte, hogy jó lesz, ha én imádkozom ő érte, ő pedig dolgozni fog értem, s a gyermekekért. Annyit még mondtam neki, hogy jól vigyázzon a fiucskára s aztán nehéz szívvél elmentem.

A templom felé vivő uton egy másik malom mellett haladtam el, amely nem messze esett tőlünk. Ez a malom állt és az öreg molnár ott ült az ajtó előtt. Amint hozzáértem, megszólított s résztvevően kérdezte, hogy miért vagyok olyan szomorú? Elmondtam neki, hogy áll a dolog. Ő vigasztalt s arra buzdított, hogy csak könyörögjek buzgón a férjemért. Isten majd megfogja találni a módját, hogy férjem szívét megváltoztassa. Így mentem én a templomba. A templomban azonban egyszerre elszorította szívemet a gond és félelem. Fiamra gondoltam s nem

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Sás Sándor Ferenc. — Esketés: Kiss József ref. mechanikus és Tóth Ilona ref. Bukarestben fognak lakni. — Temetés: Muszka János bérkocsitulajdonos 55 éves (Szöllős-u. 6. sz.)

Áldozatkészség: Templomalapra: Dobozi Zoltánné édesatyja: Szénássi Gyula emlékére a megajánlott 1000 lei első részletként 500 lei.

Velencei Férfi Énekkarnak: Özv. Muszka Jánosné Kántor Eszter, férje emlékére 500 lei.

Szegényeknek: Muszka János temetésén virág helyett Molnár Lajosné, Kiss Károlyné, özv. Szabó Sándorné 50—50 leit.

Nőszövetség munkadélutánjára adakoztak: Sinyi Józsefné, Hetz Ferencné, Somtelekán Józsefné.

A Tokaji-telepi imaház javítására: Kiss Lajos algondnok 250, Kiss Károly 100 lei. E célra további adományokat kérünk s e rovatban nyugtázunk.

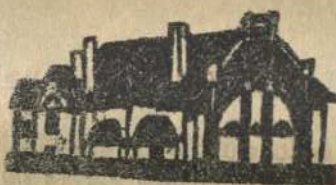
Konfirmándus növendékeinknek bibliával s emléklappal ellátása az elmúlt évek gyakorlata szerint, — más alap hiányában — ez évben is, hiveink megértő áldozatkészségének lesz édes terhe. Bizalommal kérjük azért hiveinket, hogy e célra szánt adományaikat a lelkeszi hivatalhoz mielőbb eljuttatni szíveskedjenek; megemlékezvén az apostol komoly figyelmeztetéséről: »Aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat« adjunk azért »kiki amint eltökélte szívében, nem szomorúságból, vagy kénytelenségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.« (II. Kor. 9. r. 6. 7. v.)

A réti ifjusági bibliakörök vasárnapi önképző óráján a századok közötti reformációról és Hontér János reformátorról emlékeztek meg.

birtam egy pillanatig nyugodni: nagy aggodalommal és sietve mentem haza. Amint a malomhoz érek, hát mit látok! Oh egek Ura!

A malom járt, a fényes éles fűrész dolgozott és a fatörzsön, melyet felvagdalt, rajta ült az én kis fiam, mint valami falovon, egészen közel már a fűrészhez és örült, ujjongott a recsegésnek és a fűrész villanásának s már a kezecskéjét is nyujtogatta a fűrész felé, amely a következő pillanatban széi fogja hasítani. Láttam, hogy nincs már rá idő lerántani a gyereket onnan s a rémület belemerevedett tagjaimba. Ekkor a fűrész hirtelen megállt és az egész malom oly csöndesen állt, mintha valami hatalmas kéz ragadta volna meg. Gyermekelem meg volt mentve.

Mi történt? A férjem nem tudott semmiről semmit, ő hátul dolgozott valamit a fészerben. Hanem az öreg molnár jött fel hozzánk, mert magában ezt gondolta: Néked meg kellene egyszer mutatnod a te fiatal szomszédodnak, hogy mi a helyes a vasárnapi napon s jött, egy szót sem szólt senkinek, hanem odalépett a malom-gáthoz és elzárta azt. Így állt meg a malom, éppen amikor a fűrész az én gyermekemet elkapta volna. (E. É.)

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Magyary Sándor, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor és a Hegyen délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Molnár Emil, Badar Erzsébet. — Temetés: Erdei Gyula (Moşilor-u. 17.)

Áldozatkészség: Több gyermekes anyáknak: Kovács Sándorné 250, Kovacsik Jánosné 100 lei.

Zenekar részére (hangszerek beszerzésére) Nőszövetség 800 lei.

Játékszoba költségeire: Sztáray Énekkar 300 l.

Istentisztelet tartunk a Hegyen vasárnap, (április 21-én) délután 4 órakor a Felső-Dorongos oldalon, Külüs Mihály házában. Prédikál: dr Szabó Lajos.

Élőtelepi imaházunkban április 15-étől kezdve a csütörtök délutáni istentiszteletet 5 órakor kezdjük.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Fábián Sándorné 12 drb. tányér.

Ágyalaptvány növelésére: özv. Gál-Szabó Isváné b. e. férje halála évfordulóján 500 Lei.

Váradlessi hivek mult hónapi adománya: Kommandát Lajos 50, N. N. 30, Kosztelnik Pálné, Sándor Ferenc 20—20, Péntes Miklós, Molnár Pálné, Kiss Kálmáné 10—10 Lei. Összesen 150 Lei. — Molnár Sándor, Tóth Károly, Péntes Miklós, Molnár Pálné és Kommandát Lajos 10—10, Molnár János és Sándor Ferenc 5—5 kgr. liszt, N. N. 16 liter tej.

Szapárliget (Arad m.): HIVEK 150 Lei.

Erdőhegy-Kisjenő: Nagy Zoltán 50 Lei.

Hodos: N. N. 50 drb. tojás.

Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására borkérekben:

Nagy Lajos (776.) 100, ifj. Horthy Dezsóné (146.) 100, özv. Megyeri Imréné (260.) 50, Olaszi-i Nőszövetség perselypénzben 427 Lei.

Református sajtónapot rendeznek a réti belmissziói alakulataink május első vasárnapján. Egyházi lapjai közül a Református Jövő, de különösen a *Református Híradónak* terjesztése lesz ez alkalommal a fő cél. A hívósnak ígérkező teljes programot a jövő számunkban részletesen ismertetjük.

HIREK.

Az oradea—nagyvárad-olaszi-i református Nőszövetség vezetése alatt működő **Mártha-kör fennállásának tizedik évfordulója** alkalmából a nagyvárad-olaszi-i ref. templomban 1940 április hó 21-én délután 6 órakor tartandó **ünnepség sorrendje**:

1. Fennálló ének: 63. dics. 1. verse.
2. Főének: 160. dics. 1. és 2. verse.
3. Imádkozik és ígét hirdet: *Kiss Bertalan*, szatmári református lelkész.
4. Gyülekezeti ének: 293. dics. 1. verse.
5. A Mártha-Kör működéséről felolvas: *Görög Julia*.
6. I. Gluck: Ima. Előadja a *Kálvin Kórus*, *Kiss Béla* igazgató-tanító vezetésével.
7. Reviczky: Miatyánk. Elmondja: *Szabó Julia*.
8. H. Sweney: Áldott az Úr. Előadja: *a Kálvin Kórus*.
9. Konrád: »Leánykörünk évfordulóján. Előadja: *Kovács Jolán*.
10. Hívó szó a városban szolgáló református leányokhoz. Elmondja: *Borsi Jusztiána*.
11. Gyülekezeti ének: 294. dics. 1. és 2. verse.

Velencei Református Egyházi Ének-karunknak — s míg egészségi állapota engedte Presbyteriumunknak és mindnyájunk által tisztelt, érdemes tagja hunyt el **Muszk** a János atyánkfia szeméjében. Temetése, melyen a Férfikar gyászdalokat énekelt, f. hó 10-én megható biznyságtétele volt a »jó ember« és szerettei iránt érzett széleskörű, mélyseges részvétnek. Boldogult testvérünknek diadalmat, gyászos szeretteinek a viszontlátás reménységében megnyugvást adjon a végtelen isteni kegyelem.

Vasárnap este a Református Kulturpalota nagytermében a szalontai Férfiszövetség bemutatta Kodolányi Jánosnak hatalmas erejű színművét, a *Földindulást*. Nincs terünk arra, hogy kellő részletességgel méltassuk a műkedvelők felkészültségét, játékát s azt a mély átérzést, amellyel egyik legégetőbb sorskérdésünket öntudatosítani próbálták. Megtették ezt már előttünk illetékesebbek s mi hiszszük, hogy ez a műkedvelő gárda tudatában van előadó értékeinek, hisz másképp nem is vállalkozhatott volna rá, hogy társadalmunk kulturális igényeit kielégítse. Ellenben nem hagyhatjuk szó nélkül az örvendetes ténytet, hogy a műkedvelő csoportok kezdenek ráébredni igazi hivatásukra: nem a szereplési vágy hivalkodó szándékával lépnek a rivalda fény kétesértékű büvkörébe, hanem fáradságos munkájukkal *megláttatni, hatni* akarnak. Ezt tette a szalontai férfiszövetség, amikor válogatott a sok száz közkezen forgó szindarab között és nema külső sikerre tekintett, a Kodolányi darabja választásakor. Nagy öntudatosságra vall sorskérdéseinknek ilyen formában való vállalása is s hogy náluk nem véletlen volt ez a választás, igazolja vezetőjüknek, *Arday Aladár* esperesnek tömör, de annál megrázóbb bevezető előadása, mely a fajtájáért és egyházáért élő ember szilárd vallástétele volt. Az emlékezetes es-

tén tul ebben látjuk a szalontai férfiszövetség vállalkozásának igazi értékét. Ők példát mutattak. Kívánjuk, hogy maradjanak meg a megkezdett uton s ne feledjék el: *a műkedvelői szinpad kötelez!*

INNEN-ONNAN.

Egy tömegben akarja a zsidókat letelepíteni az egyik angol alsóházi képviselő, aki a »Times«-ben vezércikket ír a zsidó kérdéstről. Azt javasolja, hogy Angol-Guyanában adjanak egy területet a zsidóknak letelepülésre, mivel véleménye szerint a közel jövőben mintegy hatmillió zsidó fog kivándorolni Németországból, Lengyelországból, Magyarországból, Romániából, Csehszlovákiából és Litvániából.

Az Egyesült-Államokban 8 és fél millió 25 éven aluli katolikus ifju él. — Ezek közül azonban csak 1.870.000 lélek az, akinek kapcsolata van az egyházi élettel. Azt jelenti ez, hogy az összesség 78·4 százaléka kívül él az egyház hatáskörén. — Az 1.630.000 zsidó ifjuból pedig 1.543.000 azoknak a száma, akik semmiféle kapcsolatot nem tartanak fenn a zsinagógával, tehát 85·2 százalék. — A 42.891.884 protestáns, vagy magát protestánsnak nevező 25 éven aluli ifju közül pedig 28.529.950 vagyis az összesség 66·5 százaléka nem fordult meg vasárnapi iskolában. (Amerikában a vasárnapi iskola a vallásos nevelés alapvető tényezője.) — Figyelemre méltó Fawcett, Brooklyni bíró érdekes statisztikája: »18 éves bírói működésem ideje alatt 5000 kiskorú bűnöző közül csak 3 olyanra akadtam, aki vétke elkövetésének idején vasárnapi iskolás volt. 1091 ifju közül, akiket a vasárnapi iskola látogatására köteleztünk, csak 92 került ismételtén bírói székem elé. 1000 ifju lelket sikerült a vasárnapi iskola, illetve az evangélium hatása által visszatéríteni a pusztulás utjáról.«

Bácsalmás, mely Bajának a szórványa volt, a mult esztendőben gróf Teleki József egyházkerületi főgondnok és neje támogatásával anyaszentegyházzá alakult s megkapta első lelkipásztorát. Az új egyház nemrég tette le templomának alapkövét, melyben 104 ülőhely lesz. Az összes téglát, fuvert és 26 drb padot gróf Teleki József és neje adományozta.

Ólomot minden mennyiségben vesz a **Kálvin-nyomda**

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lel.
Egyes szám ára 2 Lel.

A Református Híradó vallásos irányu néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub No. de ordine 31
Laptulajdonos a Református Egyház

ORADEA

XX. 17. — 1940 április 27. szombat

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

A presbiterium

ápr. 21-én délután 5 órakor tartott gyűlésén Sul yok István püspök-lelkészelnök és dr Thúry Kálmán főgondnok elnökölték. Jegyző: Fodor Ödön. Jelen volt: 53 presbiter.

Püspök-lelkészelnök imával nyitja meg a gyűlést. Bejelenti, hogy a katonai parancsnokság a gyűlésre az engedélyt megadta.

Elnök bejelenti, hogy a január havi presbiteri gyűlésen kapott felhatalmazás alapján a réti templom alapra gyűlt tőkéből, a kiküldött bizottság becslése folytán tőke befektetésül megvették a Ferenc-utca 7. sz. a. házat.

A presbiterium az adás-vételi szerződést névszerinti szavazással egyhangulag jóváhagyta.

Az egyházi adókiivetés ellen 86 felszólamlás érkezett. Ezeket a kiküldött állandó bizottság átvizsgálta, letárgyalta és határozatát meghozta.

A presbiterium a felszólamlásokra hozott határozatokat tudomásul veszi, s az érdekelteket értesíti, hogy azok ellen az egyházmegyéhez jogorvoslattal élhetnek.

Tárgyalta a presbiterium a gazdasági-tanács által összeállított 1940—41. évi egyházi költség-előirányzatot.

A presbiterium többek hozzászólása után a költség-előirányzatot 2.586.429 lei szükséglettel és 2.586.980 lei fedezettel elfogadta és jóváhagyta.

A költségvetés tárgyalásával kapcsolatban lelkészelnök bejelenti, hogy Csernák Béla lelkész a Református Híradó szerkesztését sokoldalú elfoglaltsága miatt tovább nem vállalhatja, — hanem azt Juhos László segéd-lelkésznek átadja, — ő maga azonban továbbra is felelős-szerkesztő marad.

A presbiterium a Református Híradó szerkesztésére vonatkozó intézkedést jóváhagyólag tudomásul veszi és egyuttal Csernák Béla lelkésznek, azért a felbecsülhetetlen szolgálatért, amit a Református Híradó alapításával és szerkesztésével 20 éven keresztül végzett, — legteljesebb elismerését és hálás köszönetét fejezi ki, s ezt jegyzőkönyvében is megörökíti.

Paróchiális köri lelkészek jelentik, hogy elköltözés, halál és lemondás miatt több presbiter helye megüresedett.

A presbiterium a megüresedett helyekre behívja:

Velencén: Balogh Károly, Kiss Lajos, Túry Sándor helyére: Török Sándor, Nagy Zoltán és Szilágyi Dezső pót-presbitereket.

Ujvároson: Földesi Imre helyére: Balajthy Jenő pót-presbitert.

Réten: Erdei Gábor és Huszár István helyére: Szabó László és Kiss Balázs pót-presbitereket.

A vallástani óraadó tanítónök drágasági segély iránti kérvényét

a presbiterium fedezet hiányában felterjeszti az egyh.-kerületi elnökséghez jóakaratu támogatás végett.

Lelkészelnök ismerteti az *olaszi-i kántori* állás megüresedésével bekövetkezett helyzetet. Első teendő a díjlevél megállapítása és a pályázat meghirdetése: A presbiterium

az olasz-i kántor *díjlevelét* névszerinti szavazással egyhangulag a következőleg állapítja meg: Háromszobás lakás, 48 m³ tűzifa, havi 2500 lei készpénz és a stóla-díj.

A presbiterium elrendeli a pályázat meghirdetését, s a választást 1940. június 9-re tűzi ki.

A jelölő-bizottság tagjaiul kiküldi az elnökség elnöklete alatt: Csernák Béla, Vargha Gedeon, dr Sólyom Kálmán, dr Soós István és dr Szeghalmly Sándor presbitereket.

A bihari egyházmegye mozgalmat indított egy Váradon felállítandó református fiu-internátus iránt.

A presbiterium anyagiak hiányában az internátus felállítását egymaga nem vállalhatja. Erről csak úgy lehetne szó, ha a három közeli egyházmegye vállalná a fenntartói kötelezettségeket.

Lelkészhiány van a hadviselő országokban. Egyre inkább érezhető lelkészhiány mutatkozik a hadviselő országokban. Franciaországban a lelkészek nem élveznek hadmentességet s így igen sok lelkész teljesít jelenleg is katonai szolgálatot. Németországban maguk a lelkészek mondtak le a hadmentességükről s önként jelentkeztek frontszolgálatra, amiért most sok gyülekezet van lelkész nélkül.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Áldozócsütörtöki istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 6 órakor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Konfirmándus ifjaink vizsgáját szombaton — május hó 4-én délután 3 órakor tartják meg az olaszi templomban; a szülőket és egyházunk tagjait ez uton is meghívjuk úgy a vizsgára, mint a május 5-én vasárnap délelőtt az istentisztelettel kapcsolatban tartandó ünnepélyes konfirmációra.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Takács Zoltán, Károly Lajos, Kovács Magdolna, Ács Erzsébet. — Temetés: Mona Sándor 80 éves (Kórház), Polgári Julia 86 éves (Toloncház), özv. Antal Jánosné Balogh Mária 69 éves (Toloncház), özv. Petrus Gáborné Rác Sarolta 58 éves (Kórház).

Áldozatkészség: A szegény iskolásgyermekek konyhájára: Széles Sándor 80 Leit, Dance Lukácsné 5 kg. hust adott.

A réti Református sajtó vasárnapunkon (május első vasárnapján) előadást Tabéry Géza író tartja. Részletes műsört legközelebbi számunkban hozzuk.

JÉGESŐ.

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

A vihar úgy tör be egyik pillanatról a másikra a forró nyár hevétől sanyargatott pusztára, mint a hivatlan vendég... A perzselve égető nap hirtelen elsápad, egyben valami borzongó sóhajtás támad, levelet, fűszálat megrezegtetve... Nyomában jön a második sóhajtás, melynek már jellege van, kergeti maga előtt a port, s az égre fekete-sárga tarajjas viharfelhőket sorakoztat... Mint a rohamozó veszett ebek, közeledésükben mindig magasabbra kapaszkodnak ezek a félelmes felhőrongyok, miközben megérkezik az üvöltéssé vadult harmadik sóhajtás is, amely erejénél fogva már fákat hajlít, ágakat tördel, kazalokat forgat föl és háztetőket tép le, — bevezetve a vihart...

A vihar magva a jégeső, a száguldó vihar mögött közeledik... A fekete-sárga felhőrongyok, ezek a jéggel telt nehéz ütegek maguk előtt kergetik a könnyebb esőfelhőket, hogy ezek hártsanak el az utjokból minden akadályt, megvakítva és elrémítve az embereket...

Ahogy bezudul a zápor, mindenfelől tető alá menekülnek a tanyánk körül szorgoskodó cselédek... S az édesapám az ambituson áll és onnét nézi a dübörögve, dörögve felénk hömpölygő jégfelhőket.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, fél 12 órakor Magyary Sándor, este 6 órakor templomi ünnepély; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Áldozócsütörtöki istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, délután 6 órakor Papp László; az Össi-telepen: délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Oláh Erzsébet Juliánna, Báthory Zsuzsánna. — Temetés: Kovács Imre 29 éves (Hosszu utca 24.), Kulcsár Ferenc 63 éves (Össi-telep 46. számú utca 5.), Nóbik Erzsébet Mitsik József neje 68 éves (Össi-telep 39. sz. utca 3-a szám.)

Áldozatkészség: Adományok. Az Ujvárosi elemi iskolások segélyezésére: 1. pénzt adott: Bartha János 60, Bauer Viktorné 50, Báthory József 20, Báthory Zsigmond 20, Borsody József 50, Botos Károly 20, Csekő Endre 10, Cser István 50, özv. Cser Jánosné 50, Cser Lajos 50, özv. Fenesy Imréné 20, Gaál László 10, Hajós Mihály 20, Halász János 40, Leitner Ferenc 40, Király Irén 40, Király Károlyné 40, özv. Kiss Gézané 50, Kiss János 20, Kovács András 50, Kulcsár Sándor 15, Mertz Sándorné 50, Nagy

Odafordul az édesanyámhoz!

— Vége a háromszáz birkánknak!...

— Hogy-hogy?

— Ott legelnek az Avardomb körül!... Nincs semmi fedelük!... A jég ott megy keresztül, agyonveri valamennyit!

Erre az édesanyám elsirja magát...

*

Szaladva érkezik az udvarra öreg Szuhay... Bőrig ázva... A szénapréselőktől...

Rekedten kiáltja:

— Nyergeljétek hamar a Dámát, aztán vezesétek elő!

A másik percben ott állt a ló. Szuhayt nyeregbe segítik... Meghuzza a szarát, sarkantyut ad és a zuhogó záporban már nyargal is kifelé.

— Hová megy öreg? — kiáltja utána csodálkozva az apám...

— A birkákhoz! — adja vissza a szót.

Az apám leroskadt egy székre:

— Őt is agyonveri a jég!

— Mire az édesanyámat még jobban előveszi a sirás...

*

Ott száguld már lóhalálában az ömlő esőben... A kalap lemaradt a fejéről... Ősz haja csapzottan lóg az arcába... Mintha csak rohamozná a szörnyű

Ferenc 20, özv. Nagy Jánosné 10, Nagy Lajos 100, K. Nagy Lajos 100, Papp Sándor 30, Sarkady Zoltán 30, Sipos József 20, Szántai János 100, Székely Mihály 20, Szilas Istvánné 10, Standard-cég 50, Tarsoly Lajos 40 lejt adott. — Összesen: 1295 lej. 2. Természetbeni adomány: Veress Sándor 25 kg. hagyma.

Konfirmándusaink vizsgája szombaton, május 4-én délután 5 órakor lesz a templomban. A vizsgán való megjelenésre gyülekezetünk minden tagját szeretettel kérjük.

Figyelmeztetés. Sem az ujjvárosi református paróchiális kör, sem a kebelében működő nőszövetség az Őssi-telepi árvizkárosultak részére gyűjtést nem indított. Ezért úgy a paróchiális kör, mint a nőszövetség nevében gyűjtőket a rendőrségen jelenteni kell.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Tóth Irén 3 hetes, Szénássy Gyula 76 éves nyugdíjas (Szmetka György utca 13. szám.) Berényi Sándor 28 éves hentes és mészáros (Malom-utca 6 sz.) Nagy Zsuzsánna, Varga László neje (Lahovári utca 74 szám.)

jégfelhőket, hajsza pontossággal szemben rohan rájuk...

Egy perc és odaér a nyájhoz... Ott keringorog a háromszáz birkával sirva és káromkodva, tanácstalanul Suhajtó, a juhász... Aki már szintén látja a közeledő jégfelhőket, de nem tud menekülést, kiutat a veszedelemből...

Vedd le hamar a vezérürörl a kolompot, aztán add ide te juhász, — ordítja Suhay...

Egy pillanat és a kolomp már a kezében, s a ló kantárszára a juhász öklébe nyomva...

De most aztán csinál a kolomppal a kezében öreg Suhay olyan elképesztő csodát, ami még az ő nagy eszének és gazdag tapasztalatának diszére válik mindenkoron...

*

Kezében a kolomppal elkezdte szemlélni a siseteregve jégárt ömlesztve közeledő felhőket... Aztán a kolompot rázva elindult feléjük...

A nyáj a kolomp szavát hallva, megindult utána, mindenüvé követve az öreget...

Ő meg egyre rázva a kolompot, ment mindig előre a jégfelhők felé, fürkésztve a közöttük nyitva maradó átalutakat...

A jég ugyanis pásztásan esik... Kisebbszerű jégfelhőkből... S a jégzónának közei, síkjai, utcái

Áldozatkészség: Templomalpra: Dobozi Zoltánné, édesatyja: Szénássy Gyula emlékére a megajánlott 1000 lei második részletként 500 lei.

Konfirmándusok bibliával s emléklappal ellátására: Kiss Károly 100, Hatvani Sándor 50, Major Rózsika 50, Kiss Ilona 50 lei.

Szegények: Hatvani Sándor 50 lei. Több nőszövetségi tag egy egyedül álló öreg beteg nőnek 250 lei.

Konfirmándus növendékeink vizsgáját május hó 4-én délután 3 órakor, ünnepélyes felavatását május 5-én a délelőtti istentisztelet keretében fogjuk megtartani imaházunkban. A vizsgálaton való megjelenés multhatatlanul kötelező.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Áldozócsüörtökön délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csüörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Farkas Béla, Laczi Bertalan, Gonda Sándor. — Temetés: Kiss István 77 éves (Architectilor u. 20-a szám), Kovács Imre 29 éves (Tüdőszanatórium). — Kitérés: Dudás Juliánna 14 éves (Suişului utca 41. szám) gör. kath. vallásra.

vannak, amit a megszakadó jégfelhő elkerül és kihagy — ezért van az, hogy a jég pásztásan esik...

Suhay a hátamögött tolongó nyájjal megérkezett a jégzóna szélére és bevezette két jégfelhő közé a nyáját...

Jobbról és balról csörömpölve és dobolva zuhogott a jég, csak egy keskeny sikátor volt, amelyen az öreg anélkül, hogy egy szem jeget is kapott volna, a nyájjal előretört...

Aztán úgy alakult a helyzet, hogy kissé balra kellett kanyarodnia, hogy a jégfüggöny alá ne kerüljön... S azt a zeg-zugos taktikázást mindaddig folytatta, míg egyszer csak az egész jégzónán átlavírozott, azt a háta mögött hagyva...

Megállt reszkető lábakkal... Csapzott haját hátrasimitotta... Aztán odaintette magához a juhászt a lóval:

— Ehol a kolomp, kösd vissza a vezérüröre!... Aztán nyeregbe mászott és hazavágtatott...

Az apám lelkendezve ment eléje:

— Csakhogy sikerült! Na, mi van a birkákkal?...

— Egy hija sincs!

— Az lehetetlen!... Hát hogyan csinálta?...

— Könnyen!... Isten segítségével!...

Áldozatkészség: Több gyermekes anyá-
nak: Hegyi istentisztelet pers.: 70 lei.

Vasárnapi iskolai vezérkönyvre: Férfiszövetség
150 lei.

Tüdőszanatóriumban áldozó-csütörtök délután-
ján Magyary Sándor szolgál.

Élő-telepi imaházunkban áldozócsütörtök dél-
után 5 órakor és május 5-én (vasárnap) délelőtt 10
órákor Borsos József ny. isk.-igazgató végzi a bibliá-
órákat.

Ifjúsági bibliaköreink önképző óráján a val-
lásszabadság küzdelmeiről emlékezünk meg.

Kofirmándus ifjaink ez évi vizsgálatát, május
hó 4-én szombaton délután 3 órakor tartjuk meg
imaházunkban.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Köröskisjenő: Pellei Gyula 50, Makkai József,
Göcz Lajos és Rév Lajos 20—20 Lei, Sós József 15,
Fábián Sándor 10 Lei. Összesen 135 Lei.

Apátkeresztur: Csekő Lajos 100, Ref. Egyház
150 Lei.

**Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására bori-
tékbán:**

Molnár István 50 (729), Fazekas Mártonné 40
(884), Kálvin-nyomda 150, özv. Dobozi Károlyné
(1274), 40, Szilvássy János (132) 320 Lei.

HIREK.

Az olasz református leányszövetség ápril.
28-án, vasárnap délután az újvárosi templomban
ünnepélyt rendez a szegény iskolásgyermek kony-
hája javára, az alábbi műsorral:

1. Fennálló ének: 63. dics. 1 verse.
2. Gyülekezeti ének: XXXIII. zsolt. 1. verse.
3. Imádkozik és Bibliát magyaráz: Kovács Sándor
paptamási-i lelkész.
4. Bognár: Lelkünk leng az Ég Urához, éneklí a
velencei Református Kör énekkara, vezényel
Bancsik János karnagy.
5. »A modernség fogalma és jelentősége« cimmel
előadást tart Orth Imre biharpüspöki-i lelkész.
6. Énekel Czeglédy Ilonka, orgonán kíséri Popity
Baba.
7. Szaval Sarkady Marika.
8. »Felzug az ének« c. templomi éneket előadja a
velencei Református Kör énekkara, vezényel
Bancsik János karnagy.
9. Szaval Lerchner Magda.
10. Gyülekezeti ének: CV. zsolt.

Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy
a köröskisjenői ifjúsági konferencia közbejött akadá-
lyok miatt *elmarad*.

Vasárnap délután felemelő ünnepség volt
az olasz-i templomban: fennállásának tizedik évfor-
dulóját ünnepelte a Mártha-kör, mely a városunk-
ban alkalmazásban levő vidéki református leányok
lelkigondozásával és elhelyezésével foglalkozik. Az
Igét Kiss Bertalan szatmári lelkész hirdette, ki
mint egyházközségünk egykori segédlelkésze, részt
vett a Kör uttörő munkájában. A leányok beszé-
molóját nagy örömmel hallgattuk, mert megnyug-
tatóan igazolta, hogy a tiz éves munka nem volt
hiábavaló: igazi református öntudatot, biztosság-
érzést, testvéri közösséget, egyházunk és fajtánk
iránti felelősség-érzetet adott a Kör tagjainak. A
sikerült szavalatokkal és énekkari számokkal teljes
műsort megleghangu felhívás zárta be, amit a Kör
tagjai a mozgalmon kívül élő leányokhoz intéztek.
Boldogan közöljük, hogy ez a felhívás nem volt
hiábavaló, mert azóta több új tag kérte felvételét a
Mártha-körbe.

Vallásos délután. Az evangélikus egyház
most vasárnap 6 órákor vallásos délutánt rendez a
templomban (Tache Ionescu 26.) árvizsujtotta lako-
saink javára, melyen imádkozik Sarkady Zoltán
ref. s.-lelkész, kultur-felolvasást tart dr Róth Jenő
tanár, cselló-szólót ad elő Schmidt Béla, Moc-
konyi Gabriella orgonakisérete mellett, Materny
esperes lelkész áldást oszt, mely után a gyülekezet
elénekli az Erős várunk nekünk az Isten, egyházi
himnuszt. Csak persely-adakozás lesz, mit is az egy-
ház a hivek áldozatos szeretetébe ajánl s megjele-
nésekre kér minden a jó cél iránt érdeklődőt.

Vásároljunk

a református

PÁLL cipőüzletben

ORADEA—NAGYVÁRAD,

Strada Aurel Lazar No. 1.

(volt Nagy Sándor-utca.)

1—10

Használt ólomot minden mennyiségben vesz
a Kálvin-nyomda.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

A Református Híradó vallásos irányu néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

A református sajtó.

Mindenki tudja, hogy az emberi kultúra és civilizáció történetében milyen fontos helyet tölt be a sajtó. A sajtó a nemzeti eszmények, fajszeretet gondolatának őre és ébrentartója. A népi kultúra szóvivője, hangadója, bátorítója s ezáltal előmozdítója. Ezzel szemben a tény ma az, hogy a gyermek és az ifju, amikor az ujsághasábok felé hajolva olvas és tájékozódik afelől, hogy mi az élet: sokkal több rossz hatást kap, mint jóra indítást. A főhasábokat, a lapok terjedelmének nagyobb részét inkább olyan »szenzációs« hitek és színes riportok foglalják el, amelyeknek olvasása nemcsak hogy nem emel fel az eszmények honába, hanem egyenesen pirulásra készíten embertársaink tettei miatt. Gyilkosságoknak, öngyilkosságoknak, lopásoknak és munka nélkül meggazdagodni akaró kalandorok fondorlatainak kiszínezett, hátborzongató és idegeket ölő leírásain akad meg minduntalan a szemünk. Az egyházzal és a vallással szemben éppen a nép számára szerkesztett napilapok foglalkoznak a legkevesebbet.

Miért fél nálunk a napi sajtó (tisztelet a kivételnek) annyira a keresztyénségtől? Miért huzódik tőle? A mi közvéleményünk hajlandó azt hinni, hogy a keresztyénség egyet jelent a felekezetieskedéssel. Nagy tévedés. Az igazi keresztyénség nem feneklik meg a felekezeti háborúk kátyuiban, mert keresztyén megértéssel az egyik felekezet a maga speciális értékeinek ápolása, fejlesztése és becsülése közben is tiszteletben tudja tartani a másik felekezethez tartozó testvér meggyőződéseit. Ma már vannak komoly evangéliumi lapjaink, melyek ezeket hívogatnak a Krisztushoz és a benne hívőket tovább építik a keresztyén életben. *De valósággal kiáltó hiányát érezzük olyan napilapnak, mely a református keresztyénség világnézetével és megalkuvást nem ismerő, evangéliumi gondolkodásnak látószögéből tárgyalja meg úgy a politikai, mint a társadalmi élet kérdéseit és tárja olvasó közönsége elé a napi eseményeket.* Hiányzik a régóta várt és sürgetett napilap, mely református keresztyén százezreinek van hivatva irányt mutatni. Mit

jelentene olyan napilap, mely a beteg társadalmunk bajainak — kútforrásául az Istentől való eltávolodást jelölné meg és a magyar népet az Istenhez való visszatérésre hívná fel nap-nap után! Nem »vallásos« ujság lenne ez a napilap, de a szellem, amit magából lehelne, mely belőle kisugároznék, olyan lenne, mint a felhőkbe nyuló fenyvesekkel borított ózondús levegője, mely üdülést és új életerőt önt azokba, akik ezt a levegőt beszívni hajlandók. (Ny. P. illuszt.)

Adja az Isten, hogy gyülekezeteinkben minél előbb megvalósuljon ez a kívánatos »öntudatos református élet«, a református társadalom szervezkedése, mely azután a sok szép gyümölcsök között, megfogja teremteni a református keresztyén napilapját is.

Dr Szabó Lajos.

Fogadalmak ünnepe.

Azt hiszem, hogy nincs felnőtt református testvérem, akinek szíve hevesebben ne dobogna, amikor a templomban végig tekint a konfirmándus ifjak seregén. Szíven üt bennünket ilyenkor ama lelki sorozásnak emléke, midőn mi sorakoztunk a Krisztus zászlaja alá hűségi fogadalomtételre, mint öntudatos, lelkileg érett és megerősödött új vitézei a Krisztus hadseregének.

Milyen csudálatos ünnepi érzésektől remegett akkor a szívünk! Igen, mert ünnep volt az a nap. *Ünnep a konfirmáció napja.*

Elsősorban a híven megtartott fogadalom ünnepe. A keresztelekor szülők és keresztszülők azt fogadják, hogy a Jézus tudományában nevelik fel az ujszülöttet és gondoskodnak róla, hogy a konfirmációkor keresztyén hitéről bizonyosságot tegyen. Mert a keresztség csak a konfirmációkor lesz teljessé, mikor a megkeresztelt hitéről vallomást tesz. A két esemény csak időben van távol egymástól, de lényegében egymást kiegészítő két ténye a keresztyén életnek. Keresztség konfirmáció nélkül befejezetlen épület, félig elmondott kérés, gyümölcsöt nem érlelt virág.

A megkeresztelt, de nem konfirmált, — tehát megvallott hite alapján az anyaszentegyház felnőtt tagjai sorába fel nem vett — ember csak a keresztlevél szerint keresztlyén.

A konfirmándus ifjak hitvallomása arról tesz bizonyosságot, hogy a víz keresztségét kiegészítette lelkükben a Keresztelő János által említett »Szent Lélekkel és tüllel« való megkereszteltetés, (Máté 3, 11.) Minden konfirmándus bizonyosága továbbá annak, hogy szülei és keresztszülei megtartották hűségesen az Isten és gyülekezet előtt tett fogadalmukat.

De hány 14 évet betöltött református leány és fiu nem állott és nem áll ki soha az Úrasztala köré bizonyágtételre!? Mennyi vád és ítélet!

Szülők! Keresztszülők! Konfirmáció idején Isten azt kérdezi Tőletek: »Hol van a te édes gyermeked? Hol a keresztgyermeked?«

Uj fogadalom ünnepe is a konfirmáció. A konfirmándus ifjak *hűséget* fogadnak Krisztus és református egyházunk iránt. Ezzel azonban a szülők és keresztszülők kötelessége nem szűnik meg. A fogadott hűséget sok kísértés környékezi és kezdi ki.

Amikor egy fiatal kezd elkerülni a templomot, az úrasztalát; amikor nősülés vagy férjhezmenetel, gyermek vallásának meghatározása hűtlenséget kér — és vagyoni gyarapodást, állást, előmenetelt ígér, akkor elsősorban a szülők és keresztszülők kötelessége, hogy figyelmeztetőleg mutassanak ez Igére: »Teljesítsd a Felségesnek fogadásodat!« (Zsolt. 50, 14.)

A konfirmáció a gyülekezet ünnepe is. Az egyik régi konfirmációi káté könyvünk első kérdésére a konfirmándus felelete így kezdődik: »Mivel kinőttünk a gyermekkorból...« Konfirmációkor örömmel látjuk, hogy egyházunk építményének kihulló eleven oszlopait ujakkal pótolja, akik vállalkra veszik annak szent terhét.

Kisgyermek gondját a szülők viselik, felnőtt gyermek viszont szüleit is gyámolítja. Míg gyermekek vagyunk, az egyház nevel, gondoz; amint felserdülünk, az egyházzól, — mint lelki Édesanyánkról való gondoskodás — vállainkra nehezedik.

Azt hiszem, e sorokat főként felnőttek fogják olvasni. Mi felnőttek, — szülők és keresztszülők, — ne feledjük el a magunk kötelességeit, de vessük a ránk bizott ifjak szívébe is a rájuk váró feladatokat.

Adjunk hálát Istennek, hogy e pünköst ünnepén az úrasztalánál ismét hozzánk csatlakozik Krisztus új vitézeinek egy csapata.

És könyörögjünk buzgón, hogy e pünköstben: a Szent Lélekkel és tüllel való megkereszteltetés ünnepén, vegyék ez ifjak is a Szent Lélek ajándékát, mely erő és szeretet. *Szeretet*, mely megtart a *hűségben*. *Erő*, mely képessé tesz a *szolgálatra*.

Osváth Ernő, ref. felügyelő lelkész.

Felhívás! Felhívjuk egyházunknak azokat a tagjait, akik egyházi adóval hátralékosok, hogy elmaradt adóhátralékokukat folyó évi május 12-ig fizessék ki, hogy egyházközségünk választói névjegyzékébe felvehetőek legyenek. *Elnökség.*

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor prédikál és konfirmál Csernák Béla, este 6 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Konfirmándus ifjaink vizsgáját szombaton — május hó 4-én délután 3 órakor, ünnepélyes konfirmálásukat pedig vasárnap délelőtti istentisztelettel kapcsolatban tartjuk meg.

A következő hét bűnbánati hét. Pünköst ünnepének mindkét napján megterítjük az úrasztalát. — Konfirmált ifjaink az ünnep másodnapján járulnak az úrasztalához.

Pünköst első napján d. e. a Leánygimnázium disztermében is tartunk istentiszteletet.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Soós Erika, Szerencsi Erzsébet Mária. — Esketés: Petchescu Demeter gör. kel. és Debreceni Margit ref. (Kertész-u. 7.), Fodor József ref. és Sinka Erzsébet ref. (Lukács Gy.-u. 50.) — Temetés: özv. Pálné Debreceni Róza 68 éves (Tolonc-ház), Nagy Lajos 75 éves (Tolonc-ház), Nagy Miklósné Somogyi Anna 28 éves (kórház), Körözi Zsuzsanna 50 éves (Nogáll-utca 4.), Borbély Sándor 46 éves (kórház), Bartha Sándor 33 éves (katona-kórház), Váczi Mihály 53 éves (Kovászna), Bodnár Gyula 79 éves (Toloncház).

Áldozatkészség: Szegényház lakóinak b. e. Szénássy Gyula temetésekor id. Nagy Lajos 100 l.

A Cluj-Kolozsvárott tanuló szegény református egyetemi hallgatók asztalára a Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet 200, az olasz-i Nőszövetség 200, Vargha Gedeon vallásánár középiskolász növendékei 1400 leit.

Egy női ernyő maradt vasárnap az olasz-i templomban, tulajdonosa kéri azt, aki elvitte, hogy szolgáltatassa be vagy az olasz-i lelkész-i hivatalba, vagy Averescu utca 9. sz. alatt dr. Éricz Ernőné úrnőnek.

Beszélő számok. Az olasz-i leányszövetség a szegény iskolásgyermek konyháját 1939 nov. 27-én nyitotta meg és 1940 április 27-én zárta be. Ez idő alatt 6012 adag ebédet osztatott ki. Naponta 75 gyermek ebédelt a konyhán, kik közül 14 az olasz-i, 19 a réti, 23 az újvárosi és 19 a velencei parochiális körhöz tartozik. Azt a nagy összeget, amely ezt az igazán helyénvaló segítséget lehetővé tette, leányszövetségünk a gyülekezet áldozatos adakozásából és ünnepélyek perselypénzéből gyűjtötte össze.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, a konfirmációi szertartást végzi Sulyok István püspök, este 6 órakor Papp László; — az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Balázs Sára Varga József neje 58 éves (Hattyu-utca 41. szám.)

Áldozatkészség: Adományok. Az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére: Andrányi-cég 300 lei, Balajthy Jenő 40, Csanda Endréné 50, Csathó János 40, Dóbó Gusztáv 30, Duró Győző 50, Gál Szabó Lajos 50, Halász Elemér, Herczegh János 20, Horváth László 100, Molnár István 15, Nosz Andor 20, N. N. 50, N. N. 20, Orth Győző 30, Ostvák Ernő 20, Petrovszky Pál 20, Somogyi István 100, özv. Somogyi Lajosné 20, Szabó András 20, Szikszay Dániel 20, Vásárhelyi Sándor 20. Összesen: 1095 lei.

A reánk következő hét bűnbánati hét. Istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, valamint minden este 6 órakor. Akik adományaikkal — kenyérrrel, borral, pénzzel — az Úr asztalát megajándékozni óhajtják, jelentsék e szándékukat akár a lelkeszi hivatalban, akár a gondnoknak.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Tóth Ilona. — Temetés: Vincze Jenő, Czahdi Lenke férje, 45 éves napszámos Krisztina utca 2. Papp Sándor, Papp Erzsébet fia 18 éves gyárimunkás Biró-telep. Boros Imre 65 éves nyug. vasutitisztviselő Kiss Mária férje Szőlős u. 25. Borbély Sándor Fazekas Erzsébet férje 46 éves kovács, Alex. Cel Bun 37 szám. Kati István Kesztüös Teréz férje 44 éves munkaképtelen nyomorék Aragó u. 5. Nagy Sándor — néhai Molnár Róza férje, 51 éves kocsis, Közép u. 23.

Áldozatkészség: Templomalapra: Szilágyi Mihályné Muszka János emlékére 100 lei. Dancse Lukácsné Muszka János emlékére 100 lei. Dancse Lukácsné Boros Imre temetésén virág helyett 100 lei. Kiss Károly és neje Boros Imre temetésén virág helyett 100 lei. Nagy Bálint és neje Boros Imre temetésén virág helyett 100 lei. A Velencei Református Férfikar néhai Muszka János emlékére 500 L.

Tokaji-telepi imaház javítására: Matkó Benjamin 100 lei.

Szegényeknek: Boros Imre temetésén virág helyett: özv. Fekete Sándorné 50, Schlesinger Ferdinándné 50, Matkó nővérek 50, Több nőszövetségi tag 215, B. L. 10 leit adtak.

Konfirmándusok bibliával és emléklappal ellátására: özv. Tetzner Sándorné 100 lei. özv. Herczeg Józsefné 20, Nagy Bálint és neje 50, Matkó nővérek Rollinger Vilmosné 50, Szabó Péterné 100 lei.

Boros Imre nyug. vasuti tisztviselő, velencei ref. paróchiális körünk legrégebb presbitere, egyházi Énekkarunk volt pénztárosa, majd éveken át elnöke, református temetőknek is hosszú időn át közmegelegedésre működő gondnoka, áldásos és munkás életének 66-ik, boldog házasságának 43-ik évében, f. évi április 23-án visszadta nemes lelkét Teremtőjének. A vigasztalás ígéjét hirdető lelkész ajkán méltóan hangzott el ravatala mellett a fájdalom szivből fakadó panasz szava: »hálnak, hálnak, egyre hálnak, legjobbjai a magyarnak!« Egyházi Énekkarunk szivbemarkoló gyászdalokkal, Mészáros Lajos ugyancsak az Énekkar nevében az elhunyt érdemeit méltató meleg szavakkal bucsuzott a mindnyájunk tiszteletét és becsülését méltán kiérdemelt családfőtől és tevékeny egyháztagtól. Vajha az isteni gondviselés adna gyülekezetünknek hczzá hasonló derék családfóket s buzgó gyülekezeti előljárókat! Nyugodjék békében! Áldott emléke példaként világot előttünk!

Konfirmándus növendékeink vizsgájára f. hó 4-én délután 3 órakor és ünnepélyes konfirmációjára f. hó 5-én, a délelőtti istentisztelet keretében szeretettel hívjuk gyülekezetünk minden tagját.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, konfirmációi szertartást végzi dr. Szabó Lajos, délután fél 6 órakor, a templomi ünnepélyen Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Molnár Károlyné 49 éves (Rét-u. 21.) Szilágyi Mária 82 éves (Temető-u. 32.) Szabó Sámuel 72 éves Szt. Anna-á. 32.)

Áldozatkészség: Templomalapra: özv. Tóth Istvánné (férje halálának évfordulóján) 200 Lei.

Belmissziói célokra: Gombos István és neje (aranylakadalmuk alkalmával) 300 Lei.

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 20, özv. Hunyadi Gyuláné 20 Lei.

Hétköznapi istentiszteleteinket május elsejétől kezdve szerdán és pénteken délután fél 6 órakor kezdjük.

Nőszövetségi bibliáórákat szerdán 6 órai, az ifjúsági bibliáórákat pénteken este 8 órai kezdettel nyáron is tartjuk.

A férfiszövetségi bibliáórák és az ifjúsági önképzőórák a nyár folyamán (május 1-ől) szünetelnek. Helyettük a hegy különböző részein tartunk istentiszteleteket.

A vasárnap délutáni istentiszteleteket május 15-étől (Pünkösöd után) kezdve, a nyár folyamán fél 6 órakor kezdjük.

Ünnepi legátusunk a pünkösdi ünnepekre Lengyel Ferenc III. é. teológus lesz. Fogadjuk szeretettel. Az ünnep elsőnap délelőtti persely ezt a célt szolgálja.

Árvaházunk.

... „Csináljunk egy kicsiny felházat és tegyünk abba neki ágyat”... (II. kir. IV. 10.) mondotta a sunembeli főasszony az ő férjének, hogy amikor az Isten embere hozzájuk jövend, térjen be abba a házba és szálljon meg ott.

Jóteköny egyesületünk két évvel ezelőtt házat építettett, az árvák, Isten eme kicsinyei számára.

Ez a ház kicsiny, mert akik megszállani kényeszerülnének ebben, azokat mind befogadni nem tudja. De Isten országában minden a kicsiny kezdetből fejlődik nagygyá, terebélyessé, mint a kicsiny mustármag. Ha Isten segítségével felépült a ház: „tegyünk abba nekik ágyat,” mert fiu árváink eddig a református leány-internátus kölcsönkért vas-ágyaiban hajtották fejüket álomra.

Egyesületünk Elnöksége 16 drb. vas-ágyat rendelt Matta János református iparosnál, ki ezeket a kis fehér vas-ágyakat a megszabott időre elkészítette s a fiu háló-teremben fel is állította.

Az egyforma kis ágyakban minden este és reggel egyformán hálától dobogó szívvel köszönik Istennek s jóltevőknek gondviselését árváink, s hogy Egyesületünknek e tervében és valóra váltásában is segítségül volt Istennek kegyelme.

„Áldassék az Úr!”

Adományok az Árvaháznak:

Leş: N. N. 150 Lei.

Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására boricékban: Török Albert (867) 50, Csanda Endréné (803) 100 lei, — 651. szám 100, özv. Dézsi Pálné 100, — 1268. szám 20 lei, özv. Szentmiklósy Imréné (165.) 50 Lei.

HIREK.

Református sajtó ünnepély a Réten. Réti Belmissziói alakulataink mint minden évben, nygmost is megrendezik a Református sajtó napot, melynek célja református sajtótermékeinknek, különösképen a Ref. Híradónak propagálása, továbbá a református napilap megvalósulásának egyengetése. **A templomi ünnepély sorrendje:** (máj 5-én, délután fél 6 órakor.)

1. Felálló ének. 89. dics. 1. v.
2. Közének. 160. dics. 1. 1. v.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz Juhos László s. lelkész.
4. »Felzug az ének.« Énekli a Ref. Kör Dalkara. Vezényel Bancsik János.
5. »Szó és irás« c. tart ünnepi előadást Tabéry Géza író.
6. Lelkünk leng az ég Urához.« Énekli a Ref. Kör dalkara.
7. Szombati Szabó és Reményik verseket szaval O. Dézsi Ella.
0. Közének. XC. Zsolt. 1. v.

Az olasz-i leányszövetség vasárnap délután vallásos ünnepélyt rendezett az újvárosi templomban. A 733 Lei perselypénzt a szegény iskolásgyermekek konyhája javára fordítja. — Széles Sándor kortész Fugyivásárhelyről 80 leit adományozott ugyanerre a célra.

Nagy örömük volt vasárnap délelőtt elemi iskoláink tanulóinak. A tanítónők kirándulásra vitték őket a *Szeghalmy-kertbe*, ahol bibliáolvasással és zsoltárok éneklésével dicsérték az Istent. Aztán játék, szaladgálás, falatozás. Délfelé hosszú sorban vonultak fel a domboldali kanyaruton a dombtetőre, ahonnan olyan szép kilátás nyílik a városra és a környező falvakra. A napsütéses meleg időben sokáig gyönyörködtek itt a természet szépségeiben. — majd megkezdődött fő szórakozásuk a versenyfutás, lefelé a domboldal füves térségein. Déli rangszó után szép rendben indultak haza.

Használt ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányu néplap
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNAK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Anyák-napja — piros pünköszt ünnepén!

Pünköszt ünnepe van! A Szentlélek Isten csodálatos földreszállásának és az első keresztyén egyház megalakulásának ünnepe. Pünköszt görög eredetű szó, annyit jelent, mint ötven, mert husvét után ötvenedik napra esik. Jézus az ő dicsőséges feltámadása után negyven napig maradt még a földön, azután felment a mennybe és tizedik napra elküldte a Szentlelket.

Pünköszt ünnepét már az ószövetségi nép is megtartotta. *Hetek ünnepének nevezték*, mivel husvét után hét hétre, az ötvenedik napon ülték meg. *Aratás, első zsengek ünnepének is nevezték*, mert Palesztinában ekkor fejezték be az aratást és a termés első zsengeiből áldozatot mutattak be Istennek és tizedet adtak a papságnak. *Törvényhozás ünnepe* is volt a pünköszt, mert ezen a napon ünnepelték meg annak emlékét, hogy Isten a Sinai hegyen a tizparancsolatot adta.

A három nagy sátoros ünnep közül a pünköszt az, melyet *magyar ünnepnek is mondhatunk*. Más neve mellett is eredetű jelző áll: *piros pünköszt*. A pün-

kösti király és pünkösti királynő avatása eredeti magyar szokás. Egy ünnep sem szerepel népdalainkban annyit, mint éppen a piros pünköszt. A piros pünköszt elnevezés valószínűleg az akkor nyíló virágok élénk színétől ered. A legszebb virágok pirosak: piros a szekfü, a tulipán és az a virág, mely egyenest pünköszt tájának virága: a pünkösti rózsza.

Pünköszt ünnepén szakítsunk mi is piros virágot és adjuk annak, aki legjobban megérdemli: az *édes anyának*. Pünköszt ünnepén ugyanis ez évben az édes anyák ünnepét: az *»Anyák napját«* is ünnepeljük. Május második vasárnapját Amerikában mindig az édes anyáknak szentelik, hogy a keresztyén egyház ezáltal is kifejezést adjon annak, hogy mily magasra értékeli azt a hivatást, amelyet az édesanyák a családi körben betöltenek.

Nálunk még csak kevés helyen fogadták el az anyák napjának gyönyörű eszméjét és alig pár éve. Pedig ha Isten után valaki megérdemli, hogy nevét áldó imádságunkban foglaljuk, személye iránt tisztelettel és szeretettel viseltessünk és emlékét halá-

A szegény asszony csoda eperfája.

Irta: Mózes András.

Böven termő, nagy eperfa állott a tornácos ház udvarán. Az utca-gyermekek észre vették a kerítés hasadékjain, hogy zendül az eper. Mindennap jobban izgatta kíváncsi innyüket. Alkalomra lestek, hogy lakmározhassanak.

Sári néni reggel korán piacra huzta áruját s ott ült délig. Lakói munkába mentek. Elszállingóztak az öregek is, hogy felkereshessék ismerős jóltevőiket. Csak egy vak, köhögős asszony szundított a tornácon.

Pista gyerek hírré is adta mindezt a környéken s mintha az övé lett volna az eperfa, szüretre hívta barátait. A hívó szóra még ellenségei is eljöttek.

Az ecetért, sóért, dohányért szalasztott lurkókat várhatták otthon, mintha a bolt és tőzsde a tornácos ház udvarára költözött volna, ott állt meg ma és ott rekedt meg a sok apró kifutó.

— Rázd meg Pista, rázd meg igazán, kiabáltak a kisebbek, a leánykák.

Pista rázta, de nem akart magáról megfedkezni. Ötön, haton másztak hát a fára. Etek is, de

ráztak is becsületesen. Némelyek már jól belakmározta, mások később jöve még ettek volna. Előbb veszekedés, később verekedés lett a szüretből.

Az éktelen lármára a tornácon üldögélő vak és süket néni is úgy tett, mintha legyeket kergetne magáról; azután szundított tovább.

— Rázd meg, rázd meg, nem bánod meg Péter, siránkoztak a földről fel, néhányan az éhes verebek közül.

— Álljatok őrt, amíg rázok, hangzott az okos válasz.

De senki sem mozdult a fa alól. Ha egy eper leesett, hárman versenyeztek érte, hogy kié legyen? Már délfelé járt az idő s még mindig folyt a szüret. Sári nénire senki sem gondolt, nem emlegették, de mégis közeledett. Talán el is haladt volna holnapi üzleti gondjaiba mélyedve a saját háza előtt, ha az éktelen kiabálásra fel nem rezzen gondjaiból.

— Rázd meg, mert ha nem, beárullak Sári néninek.

— Meg is cipárollok te rongyos, még te beszélsz.
— Álljatok meg, hát mi van itt! — toppant eléjük Sári néni. Kik vagytok?

lunk pillanatáig hiven megőrizzük, édesanyánk bizonyára megérdemli.

Egy orosz írótól (Notovics) olvastam (D. E. fordításában) ezt a kijelentést: »...aki nem tiszteli anyját, Isten után a legszentebb lényt, az a gyermeki névre méltatlan...« Valóban a tisztelet és szeretet, ez a legkevesebb, amit adhatunk nekik. De ennyit feltétlenül adnunk kell. Különben nem vagyunk méltók a gyermeki névre.

Ezért adjuk most nekik Pünköst ünnepének legszebb ajándékát: A szép piros pünkösti rózsát. A szeretetnek, a tiszteletnek soha el nem hervadó virágát.

Ti pedig édesanyák, mind-mind az egész világon: tanítsatok meg bennünket békességre, szeretetre, hogy fegyverek dübörgése, gránátok robbanása, városok, falvak pusztulása, menekülők, hontalanok jajkiáltása helyett legyen már egyszer békeség, szeretet a földön. Mert csak így lesz vidám: piros pünköstnek ünnepe!

Dr Szabó Lajos,
református lelkipásztor.

Ünnepi istentiszteletek sorrendje: Pünköst első napján délelőtt 10 órakor prédikál Csernák Béla, ágendázik Juhos László; a leánygimnázium dísztermében prédikál Vidits György; délután 6 órakor Juhos László.

Pünköst második napján délelőtt 10 órakor prédikál Juhos László, ágendázik Csernák Béla, délután 6 órakor a ref. elemi iskolánk anyáknapj templomi ünnepélyén bibliát magyaráz Sarkady Zoltán.

A tetten ért kis betörők a falnál fehérebbek lettek. Mozdulni sem tudtak az ijedségtől.

— Hát ti betörtök, loptok? Na, most! Álljatok sorba nagyság szerint a tornác mellé. Lopni tudtok, hát lássam, imádkozni melyik tud?

Egy nem, kettő nem, tíz nem, a tizenegyedik igen, nem, nem, a tizenharmadik is igen. Huszonkét iskolás gyermekből csak kettő tud imádkozni. Megsiratni való szegények, mert nincsen édesanyjuk, — gondolta Sári néni.

— Na kerüljetekek bé a tornácra s üljetekek le sorba a padra, egy, kettő, — leültekek a kis bűnözők. A világért sem lármáztak volna. Mindenik egyre gondolt: mi lesz most?

Sárinéni nem bosszuálláson törte a fejét, neki evangéliumi gondolatai voltak. Evangéliumi fegyvert keresett, hogy azzal harcoljon az evangélium igazságáért.

Egy mosdótálban vizet, szappant és törülköző kendőt hozott. Feltürkölözött könyéken felül s mintha haragos volna, rászólt az első fiura:

— Tartsd a lábad hé, kinek hívnak?

— Péter.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Pünköst mindkét napján úrvacsorát osztunk, a konfirmándusok ünnep másodnapján együttesen járulnak az úrasztalához.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Feyer Erika, Boldut Olivia, Winkler Judit Mária, Winkler Anna Monika, Czirják Piroska Ibolyka. Esketés: Barcsa Mihály Zoltán—Zagyva Róza (Micske), Gödri József—Kiss Zsuzsanna (Fő-utca 25.). Temetés: Vass Mihály 41 éves (Nagyszalonta), Boka Sándor (Toloncház.)

Ünnepi istentiszteletek sorrendje: Pünköst első napján délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, ágendázik Papp László, délután 6 órakor Osváth Ernő;

Pünköst második napján délelőtt 10 órakor és délután 6 órakor Papp László szolgál.

Az Őssi-telepen: Pünköst első napján délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Orth Győző;

Pünköst második napján délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Áldozatkészség: Adományok. Az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére: Birinyi Imre 60, Bujdosó János 50, Ertsey Lajos 50, Gimbe Károlyné 10, Lőrinczy Lajos 300, Kiss Ferenc 100, Kovács

— Sári néni végig mosta mind a huszonkettőnek a lábát, megtörölte s bennebb parancsolta őket szobájába és az asztal köré kerekén sorakoztatta valamennyit.

— Most lesz hadd el hadd, gondolták a gyermekek.

Egyéb következett.

Fogjátok össze a kezetekeket, így né — s már mutatta Sári néni, ujját ujj közé, református módon — s mondjátok utánam az imádságot:

Mi Atyánk ki vagy a mennyekben...

Többször elmondatta velük. S miután megigérték határozottan, hogy holnap délután is eljönnek, büntetlenül engedte őket haza Sári néni.

Román diákok is laktak Sári néni egyik kiadott szobájában. Másnap az egyik diák derült arccal lobogtatott egy román újságot s magyarra fordította Sári néninek és az udvaron lakóknak, meg a szomszédból becsődülőknek.

A szegény asszony csoda eperfája 22 gyermeket termelt, magyart, románt, cigányt vegyesen. Egy fán annyifélet, akik mind kegyelmet nyertek.

József 40, Magyar Hugó 50, Nagy Lajosné 30, Papp László 50, Polgár Károly 30, Puskás Károly 20, Rác Mihály 100, Szakács Gizella 20, Szigethy Józsefné 20, Varga Ferenc 100, Veres Sándor 100 leit adott. Összesen: 1130 lei.

Önnapi istentiszteletek sorrendje: Pünköst első napján az imaházban délelőtt 10 órakor Kiss Károly, a Kulturteremben ugyanekkor Lengyel Ferenc legátus, a Tokaji-telepen Sarkady Zoltán. Délután 4 órakor az imaházban Sarkady Zoltán, Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Pünköst második napján az imaházban délelőtt 10 órakor Lengyel Ferenc legátus, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor az imaházban Kiss Károly, Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Oláh Imre. Esketés: Budaházy Kálmán ref. borbély és Rádler Erzsébet ref. (Ujközép-u. 20.) Temetés: Szabad Zsófia, özv. Dobsa Sándorné 83 éves Wasszerstrom-telep Str. Nojoridului 2. Mazsuly Imre 66 éves Str. Gh. Crețeanu 23.

Áldozatkészség: Konfirmándusok bibliával s emléklappal ellátására: A Boros-család 100, Kiss Lajos 50 lei, 25—25 leit: Ujlaky Károly, Mézáros Lajos, Kállay Gyula, Dobák Gyözöné. 30 leit. Hajdu Erzsébet, Szabó Ica, 20—20 leit: Szűcs József, Eördögh Ica, Sebestyén Piroska, Báthori Mária, Marozsán Piroska, Vincze Eszter, Kalló Irén, 15 leit: Baktai Erzsébet, 12 leit: Vad L., 10—10 leit: Zudor Kató, Darabos Jolán, Polgári Ilona, Rimán Irén, Rimán Klára, Salánki József, Balázs Jenő, Farkas András, Zsurka Béla, Szilágyi István.

Mult számunkban özv. Fetzner helyett özv. Fitzner Sándorné 100 lei olvasandó.

Konfirmándus növendékeink felavatása, ünnepléses hitvallás és fogadadalomtételle az imaházat mindig zsufolásig megtöltő, áhitatos gyülekezet jelenlétében megy végbe, s ifjakra és felnőttekre nézve egyaránt áldott alkalom a hit és erkölcsi életben való gyarapodásra. Sajnálatos jelenség azonban, hogy a hivatottak minden erőfeszítése mellett is igen sokan maradnak évről-évre konfirmálatlanul, még pedig ma is mindig elfogadható okok kényszerhatása alatt, hanem legtöbb esetben közönyösség, tudatlanság, hiuság, hitetlenség és sok más református keresztyénhez nem illő magatartás miatt. Kérjük azért e helyen is gyülekezetünk minden tagját, hogy az »egyetemes papság« nagy evangyéliumi

elvénel fogva s a »tanítványokká tevés« mindnyájunkat kötelező krisztusi parancs értelmében az egyházunk jövőjét súlyosan fenyegető veszély elhárítására a maguk részéről is minden lehető teljes komolysággal megtegyenek. Mi mindnyájan felelősök vagyunk egymásért s »Aki tudna jót cselekedni és nem cselekszik, bűne az annak!« (Jakab 417.)

Örökbefogadás. Ki volna hajlandó gör. keleti vallásu-férjétől külön élő édesanya, református vallásu 3 éves egészséges leánygyermekét örökbefogadni? Jelentkezzék a velencei lelkészi hivatalnál!

Önnapi istentiszteletek sorrendje: Pünköst első napján délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos a kulturteremben és ágendázik Magyar Sándor, délután 4 órakor Lengyel Ferenc legátus szolgál.

Pünköst másodnapján délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, délután 4-kor Lengyel Ferenc legátus, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Áldozatkészség: Nőszövetség céljaira: Horváth Imréné 120, özv. Bikfalvi Ferencné 120 lei, Nagy Lászlóné 100, Póti Sándorné 100, Kosztin Jánosné 100, Postás Jánosné 70, Szilágyi Sándorné 60, özv. Kiss Bálintné 60, Papp Gáborné 60, Saja Imréné 60, Huszár Istvánné 60, Dani Sándorné 60 lei.

Önnapi áhitat. Ifjusági bibliaköreink önképzőköre mind a két napján délután fél 6 órai kezdettel áhitattal egybekötött vallásos ünnepséget tartunk kulturtermünkben. Az áhitatot Lengyel Ferenc legátus végzi. Az ifjuság pünkösti és anyaknapi énekszámokat és szavakat ad elő. Közreműködik a »Serdülő Ifjuság« énekkara, és az ifjusági Zenekar is, vezényel Kovács Győző tanár. Az ünneplés beszédet dr Szabó Lajos lelkész mondja. D. Kiss Lajos e.-megyei jegyző Az »Édesanyákról« tart elődást. Közös ének és ima zárja be a templomi ünnepséget. Önkéntes adományokat a több gyermekes anyák segélyezésére fordítjuk.

Ünneplés első napján úrvacsora-osztás előtt a Sztáray Énekkar Soós: »Mennyben lakó jó Istenünk« c. művét énekl. Úrvacsoraosztás után az Ifjusági Zenekar I. S. Bach: »Uram a töredelmes szívet«... c. művét adja elő. Úgy az énekkart, mint a zenekart Kovács Győző tanár vezényli.

Ez évi konfirmációi ünnepségünket hiveink szokatlan nagy érdeklődése mellett tartottuk meg. Hiveink zsufolásig töltötték meg imaházunkat, hogy

tanui legyenek ifjaink ünnepélyes fogadalomtételnek. A szószéki igehirdetést Magyary Sándor s-lelkész végezte, az urasztalánál dr Szabó Lajos lelkész szolgált. Konfirmált 28 fiu, 26 leány, összesen 54. Isten áldása kísérje őket további utjukon. Ezen konfirmált ifjak lelki gondozását Kovács Győző tanár végzi, a »Serdülő ifjuság« bibliakörében minden vasárnap délután 3 órai kezdettel.

Komoly, vallásos urinő jobb családdhoz házvetőnőnek, beteg-gondozónak, esetleg gyermek mellé is elmenne. Címét a réti lelkészi hivatalhoz kérünk. Oradea, I. Maniu 6.

Árvaházunk.

...*Jóakarattal, mint akik az Urnak szolgálnak...* (Eféz. VI. 7.) gyűjtik össze minden esztendőben jó adományaitat tamaşeu—paptamási hittestvéreink és a begyűlt adományt jó szívvvel szolgáltatják be árvaházunknak. Isten áldása legyen a jóltevők életén.

Adományok az Árvaháznak:

Tamaşeu—Paptamási: Mult héten nyugtázott 1900 lei következők adakozása: 100—100 leit özv. Major Gyuláné, id. Szabó Sándor, N. N., 50—50 leit Jeremiás Sándor, U. Nagy Károly, Szűcs Gyula bíró. Többek lisztadományainak értékesítése: 1450 lei. Élelmiszert adtak: Szűcs Gyula bíró, N. N., A. Nagy Gyuláné, N. Szabó Béni, özv. Barna Györgyné, Szűcs Károlyné, ifj. N. Szabó Sándor, Fodor Sándor, Siteri István, Z. Tóth András, id. Kocsis Lajos, Bíró Imre, özv. K. Tóth Istvánné, Fazekas Imre, Bíró József, K. Nagy Lajos, K. Nagy Elek, id. Szekeres Imre, ifj. Szekeres Imre, Diós Jánosné, E. Tóth Vince, j. Tóth Károly, ifj. Zsigmond István, Silye Kálmán, A. Nagy Imre, ifj. Szűcs Imre, Kovács Sándor. Összesen 183 kg. liszt, 13 l. paszuly, 7 l. borsó, 2 kg. hagyma, $\frac{1}{4}$ kg. mák, 25 kg. krumpli, 18 tojás, 4 drb mosó-szappan.

Episcopia Bihor—Biharpüspöki: Ref. Nőszövetség 300 lei.

Tăut—Feketetót: Ref. lelkész adománya — drb »Gyertyalángok az Isten házában« c. könyv.

Oradea—Nagyvárád: Ander Antalné 1 üv. lekvár.

Az 1940. évi Árvaházi-bál megváltására boricéban:

Dr. Verzár Istvánné 200 (213.) Csernák Józsefné 100, Ander Antalné 70 lei.

HIREK.

Az olasz-i ref. el. iskola f. évi május hó 13-án d. u. 6 órakor »Anyák napja« ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. 7. dics. Im be jöttünk. 2. XLII. zs. Mint a szép hives patakra. 3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Sarkady Zoltán. 4. 100. Mennben lakó én Istenem. 5. »Anyák napjára.« Elmondja Szilágyi Irma I. o. t. »Anyák napján«, szav. Szébeni Éva I. o. t. »Sir az édesanyám«, szav. Dienes Margit I. o. t. »Édes anyátok«, szav. Raáb Ági I. o. t. 6. 98.

dics. Mindenható leborulva. 7. Szavalnak: Nyerges Évi és Anné Teri II. o. t. 8. »Mikor én még kicsiny valék«, énekl: Siteri Juliánna V. o. t. Édes anyák, szavalja Felvinczy Éva III. o. t. »Az erő«. Elmondja Kovács László IV. o. t. és Erdélyi István II. o. t. 9. Fogadalomtétel. Elmondja: Kiss Bözsi IV. o. t. 10. XC. zsolt. Tebened biztunk!

Egyházközségi választók névjegyzékét egyházközségünk az Egyházi Törvények I. t. c. 19. §-a alapján a folyó évre összeállította. A választók névjegyzéke május hó 15-étől — 25-éig az egyházi adóhivatalban (dr Lazar Aurel-utca 14.) a hivatalos órák alatt közszemlére lesz kitéve; ugyancsak ezen idő alatt lehet a névjegyzék ellen felszólamlást beadni. A felszólamlási idő alatt tartozásukat kifizetők, ha azt igazolják, a névjegyzékben való felvételüket kérhetik. *Elnökség.*

Az egyházi adóhivatal közli, hogy Király Lajos (hegyi) és Szilágyi Sándor (olaszi) adószedők tisztségükről lemondtak, így az egyes adószedő körzetekben változás állott be. — A réti parochiális körzethez tartozó hegyi rész Serdült Antal egyházi adószedő kerületéhez, míg az olasz-i hegyi rész a volt Szilágyi kerülethez csatoltatott és ott Tompa József nyert beosztást, míg Tompa József helyére (ujváros-velencei részre) Kálmán Ferenc volt postamestert alkalmaztuk.

Sajtó-délután rendezett a réti parochiális kör az elmúlt vasárnap délután, melyen Tabéry Géza hirlapíró tömör, de mégis érdekfeszítő előadásban ismertette a különböző érdekek szolgálatában álló napisajtó problémáját s mintegy ideális követelményeképpen utalt a megalakítandó keresztyén szellemű sajtóorgánusra.

Nagy választék finom és olcsó cipőkben

Dr A. Lazar utca 1. sz.
(volt Nagy Sándor-utca sarok.)

5-2

PÁLL cipőüzlet

Hittestvérei szives pártfogását kéri

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Megjelenik minden szombaton.
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub. No. de ordine 21

Keresztszülők fogadalomtétele.

Gyakorló lelkész igen gyakran szomoruan veszi észre, hogy egyházunk tagjai nincsenek tisztában azzal a kötelességgel, amelyet a keresztség sákramentuma a keresztszülőkre hárit. Nemcsak az fordul elő, hogy az anyakönyvbe *nem-református* keresztszülők nevei kerülnek, hanem a következményeiben ennél súlyosabb tény is, hogy t. i. *nem-keresztyén* keresztszülők nagyon sok esetben tartják keresztviz alá a gyermeket. Elmondják a fogadalmat és csak akkor derül ki nem-református, sőt nem-keresztyén voltuk, amikor az anyakönyvi bejegyzésre kerül sor. A lelkész nem tehet ellenvetést abban a pillanatban, amikor már az adott esetben késő is, de aggódo szívvel gondol az akkor megkeresztelt gyermek jövődjére.

Ilyenkör mindig visszamegy a bajok eredőjére: a kereszteleési ígéhirdetést nem figyeli meg a gyülekezet eléggé, sokszor azok sem, akik az úrasztala elé állanak. Nem csoda tehát, ha az emberek a kereszteleés szertartását egy őseinktől átvett szokásnak és nem sok jelentőséggel bíró ceremóniának tartják, nem tartván szem előtt, hogy krisztusi pajelentősége ugyanaz, mint a

másik sákramentumunknak, az úrvacsorának: *Isten kegyelmét biztosító* pecsét.

Ebből is következik, hogy a keresztyénység intézménye nem véletlenül került egyházi életünkbe, mivel a megkeresztelendő kisgyermek még öntudatlan és magát kötelezni semmire sem tudja. A keresztyén az a személy, aki helyette leteszi a fogadalmat az Isten színe előtt vállalván a megkeresztelt gyermek Krisztus ismeretében és szeretetében való nevelését, hogy amikor a gyermek már öntudatos lesz, *önként tehessen bizonyosságot a Krisztusba oltott életéről*. Természetesen az is következik belőle — mivel Isten minden emberrel szabad és az öntudatlan gyermeknek az Ő parancsából földi gondviselőre is szüksége van, — hogy a gyermeket gondozó kezek vezessék, addig a pillanatig, mikor már öntudatosan ítélkezhetik ismeretei felett. Szükséges tehát, hogy lelki, erkölcsi és anyagi támogatásban egyformán részesüljön az alatt az idő alatt, amíg — mondhatjuk — magával tehetetlen.

Az Ige parancsolata szerint nemcsak a szülő, a keresztszülő, hanem az *egész gyülekezet* felelős Isten előtt a gyermek sorsáért, mert a gyermek

KLÁRA NÉNÉM.

Írta: Móricz Zsigmond.

Klára néném már a vonatból kiáltott rám: Jaj, Istenem, minek mégy te bele ilyenekbe. Kertészkedni. Hát minden pénzedet a kertészeknek akarod adni.

Klára néném egyenesen azért táviratozott, hogy várjam a keletin, hogy ezt megmondja nekem. De nemcsak táviratozott, ki is szállott, és megszállt nálam. Magából kikelve egész uton Leányfaluiug arról beszélt, hogy rá fogok fizetni a kertre, már sőt volt, ahogy gyermeknek nézett és valósággal megeléskézett.

— Annyi hagymát ültetni! Olvastam, hogy húszpöt kiló dughagyma, jóságos Isten, mikor a hagymát annyi kell kapálni és olyan olcsó. Miért nem ültetsz babot? A babnak kell a legkevesebb munka és milyen drága! Egy kiló bab má is negyven fillér és egy kiló hagyma tizenhat.

— Mennyi... Budapesten egy kiló hagyma nyolcvan fillér és egy kiló bab harminc.

— De mennyi rothadt el és hájtott ki a hagymából? Csak te sohse tudtad, mit kell csinálni: gazdag embernek kéne lenned és még most is ilyen dolgokba fogsz.

— Klára néném, ha abba nem hagyod kiszállók a vonatból és alakítsd át a kertet ahogy akarod.

— Ah, hiszen nem sértelek meg téged: Isten őrizz, éppen hogy annyira szeretek és féltetek tiám. De hidd el, hogy a kertészetből még senki meg nem gazdagodott, láttam én az én gazemberemet, aki tavaly bérelte a földem, csinálta a sok zöldséget és mikor kivitte a piacra, hozták a bajjai, meg kalocsai meg Isten tudja honnan a bolgárok és őneki ott fonnyadt az ő sok petrezselyme. Nem érdemes, nem érdemes. Ha érdemes volna, mindenki csinálná de nem érdemes, azért nem csinálja senki.

— És rózsákat! De hová tetted azt a te okoszedet fiam. Magastörzsű rózsákat nem érdemes csinálni, mert csak a sok baj van vele és sok kütés

Istentől adott ajándék, aki szintén örököse az Ő országának és benne tovább vihetjük örökségünket. Ha a mindenható Isten úgy rendelné, a keresztyanya *anya helyett anya*, azaz minden tekintetben földi gondviselője kell hogy legyen a gyermeknek, hogy részesítse őt erkölcsi és anyagi támogatásban egyaránt, mindaddig, amíg a gyermek egyházunknak és népünknek önálló tagjává válik. Így lesz nyilvánvalóvá az, hogy a gyermek olyan ajándék, akiben felelősségérzetünket és Krisztus iránti hűségünket kipróbálhatja a mindenható Isten.

Ahogy hallottuk azt a hirt, hogy a nagyváradi leányszövetség és fiubibliakör *Horváth Ferenc nyolcadik gyermekének elvállalta keresztszüli tiszteletét*, mindannyian örömmel vettük tudomásul, hogy ez az ifjuság: 1. a gyermek anyagi és erkölcsi nevelésének vállalásával *megértette a keresztyéni értelemben vett keresztszüli tisztség mivoltát*; 2. a *cselekedetnélküli missziói magatartásából átment a gyümölcsöt termő háládatos krisztusi magatartásra.*

Sarkady Zoltán.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor a timplomi ünnepélyen Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Györi Piroska, Farkas Mária Izabella. — Temetés: Veres Károly 44 éves (Szilágyper), Fűrj Juliánna 53 éves (Elmekórház.)

Áldozatkészség: Pünköstkor urasztalára Pásztor nővérek 150 lei, Szakács László és neje 100,

egész télen és mit adnak érte? Semmit, már nem is kell, kiment a divatból. S egyáltalán virágot? Ah, az borzasztó mibe kerül az neked. Te csak munkásoknak akarsz keresni, de saját magadnak nem, te a saját pénzednek az ellensége vagy, te csak áldozni akarsz a hazáért de haszonra nem gondolsz, fiam.

Klára néném háromszáz kilométerről érkezett. Egész uton vitakozott és most egyvégtiben öntötte ki kétségbeesetten zugását.

— És mit fogsz mondani Klára néném, ha a kertész eladja...

— Nem adja el.

— Jó, de tegyük fel, hogy eladja...

— Hidd meg, hogy nem adja.

— Én azt szeretném tudni, mit fogsz mondani, ha eladja.

Semmit sem fog eladni! Én mondom neked? **Hatvanöt éves** vagyok én már, eleget tapasztaltam, én már mindent megpróbáltam. Nem fogja eladni!

Rácz János 100, Michis Lászlóné 50, Rácz Károly 50, Szücs Mátyás 40, Kórházi betegek 37 lei. **Kenyeret:** N. N. **Bort:** Szentpályi Gyula, Szilágyi Mihály, Antal Mihály, Tóth Dániel, Incze András.

Ujvárosi iskolás-gyermekek tejére Czitrom Sándor és neje 250 lei.

Szegényeknek: Kiss Piroska 20 lei.

Szegényháznak: Czitrom Sándor és neje 250 l.

Szegény iskolás-gyermekek konyhájára: Czitrom Sándor és neje 250, Steiner Miklósné 327 lei, Halász Imre 152, Osváth Ernőné perselyében 124, Gyenge István pers. 180, Mónus Sándorné pers. 457, Ujvárosi-nőszöv. pers. 374·50, Sinka Ferencné 100 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és fél 12 órákor Osváth Ernő; délután 6 órákor Papp László szolgál. — Az Őssi-telopen délelőtt 10 órákor Papp László, délután 4 órákor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Osváth Zoltán, Szappanos Anna Mária. — Esketés: Lukács József ref. — Kovács Katalin ref. Őssi-telep 53. sz. utca 2. szám.

Áldozatkészség: Adományok. Urasztalára kenyeret adott: Fazekas Lajos, Kalmár Dánielné és Stokker József. Bort adott: Andriska János és neje, dr Erdős Zsigmond, özv. Major Ferencné, Tándor Lajos. Pénzt adott: Bogdándiné 20, Hajdu Jánosné 25, K. Nagy Lajos 50, Nádassy László 100, Sanyó Imréné (Biharsályi) 50, Sárac Tódorné 50, özv. Szabó Józsefné 50, Temkő Ferenc 50, Varga László és neje 100. Összesen 495 lei.

És ha?

Nem fogja eladni! Nem ad el semmit és teneked kerül legtöbbe egy fej saláta Magyarországon.

Aztán megérkeztünk, éppen a legjobbkor. A kertész megérkezett eladókörutjáról és mivel vasárnap volt és uton járt, virágosabb volt a humora, mint hétköznap. Az egész házat feltüzdelte, hogy mindent eladott, egy szál rózsa sem maradt, kétezer muskátli kiment, a palánták kevésnek mutatkoztak, harmincezer darabot lehetne eladni minden fajtából.

Lestem Klára néni arcát. Komoran és még mindig kihevülten járkált velem a kertben és szakértően nézett meg mindent. Vártam mit szól, nem szólott, csak nézett és latolgatta a helyzetet. Végre a második üvegházban, a rózsák között nyilatkozott:

— Miért nem csinálsz te több üvegházat? Ha érdemes... Hiszen te okos ember vagy fiam, hogy lehet, hogy nem érted, mit kell tenni? Nagyban fiam, nagyban, ha érdemes!

Ujvárosi elemi iskolások segélyezésére: Balogh Ferenc 50, ifj. Balogh Ferenc 20, Balogh Margit 50, Bodó Imre 20, özv. Czina Sándorné 20 lei, Fenessy László 100 lei, Halász Imre 50, Hant Kálmánné 50, Laczikó Eszter 25, Laczikó Zsuzsanna 25, Leitner Ferenc 40, Kerekes Sándor 15, Kovács András 50, Kulcsár Sándor 15, Kursinszky Kálmán 20 lei, Nagy Imre 50, Nagyar Ferenc 100, Nádasy László 110, Szekeres István 5, Szondi Gábor 20, Vargha Erzsébet 20, Vargha László 50, Vekérdi Lajos 20 lei. — Összesen: 925 lei.

Szegényeknek: özv. Szabó Józsefné 50 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Vári Imre Ferenc, Terebesi Éva, Király Mária Erzsébet. — Esketés: Nagy József ref. molnár — Szigeti Irén ref. Szőlősi-rét 9. u. 43. sz. Temetés: Podor Sándor 50 éves Str. Bujorului 18.

Áldozatkészség: Templom-alapra: özv. Fetzauer Sándorné 200 lei. Több férfiszövetségi tag koszorúmegváltás címén Boros Imre emlékére 500 lei, ugyanezen címen adakoztak: Szilágyi Mihály és Jósza Károly 100—100 lei.

Úrasztalára: Halász László 100, Dancse Lukácsné 100, Kiss Endréné 70, Huszti Ferencné 30, Mészáros Lajosné 30, Rollinger Vilmosné 25, Nagy Sándor 20, Farkas Jánosné 20, Kovácsné 20, Babuczai István 20, Társi László 20, özv. Kulcsár Sándorné 20 lei, Török Imréné kenyeret és bort, Nagy Bálint bort adott. Összesen 475 lei.

Tokaji-telepen: özv. Herczegh Imréné kenyeret és bort. — *Csillagvároson:* özv. Ambrusné Szöke Rozália kenyeret és bort.

Szegényeknek: Mészáros Lajosné egy kenyeret, Rollinger Vilmosné 8 kg. kenyeret.

Legátusnak: Jósza Károly 50, Kiss Endréné 30, N. N. 20 lei.

Konfirmándusok bibliájára: Jósza Károly 50, Hetz Ferencné 50, Szellő Rózsika 25, Magyar Gabika 25, Kiss Gizella 50 lei.

A Tokaji-telepi imaház kibővítésére: dr Sály László 100 lei.

Anyák napi ünnepélyünket ez évben a pünkösti ünnepek miatt május hó 3-ik vasárnapján, tehát f. hó 19-én a délutáni istentisztelettel kapcsolatban 4 órai kezdettel fogjuk megtartani, ígét hirdet

Sarkady Zoltán, a gyermekek s a fiu és leány bibliakör tagjai pedig ének és szavalatszámokban fogják érzelmeiket és gondolataikat a minden áldások osztogatóinak zsámolyához emelni s az érettük élő, nekik élő szülők iránti hála oltárára helyezni. Gyülekezetünk minden tagját — kicsinyeit és nagyjait szeretettel hívjuk és várjuk a szeretet, hála és kegyelet e bensőséges ünnepélyén való megjelenésre.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos; Élő-telepen délelőtt 10 órakor és a Hegyen délután 5 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Istentiszteletet tartunk a Hegyen vasárnap délután 5 órakor özv. Bondár Istvánné házában, a Hering-oldalon; Bibliát magyaráz Magyar Sándor.

Gyermekistentiszteletet tartunk vasárnap délután 4 órakor imaházunkban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Meleg István, Erdei Magda, Varga János. Temetés: özv. Kiss Sándorné 81 éves (Marton Manó 18-a.) özv. Renovics Ferencné 60 éves (Szt. Anna-u. 29.) Pető Józsefné 32 éves (Szt. Anna-u. 45.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: Köpe Mihályné 50, Badar Béla 20, özv. Kuczik Sándorné 50, Tóth Ernő 30, Gudor Ferencné 50, özv. Zenovics Kálmánné 50, Kovács Gyuláné 50, Pető Sándor 40, N. N. 50, H. J. 50, Jung Antalné 30, Kiss Gábor 30, özv. Bónis Jánosné 30, K. Nagy Lajos 20, Magyar Jánosné 30, Varga Ferenc 50, összesen: 630 lei. Kenyeret: Nagy Lászlóné. Bort: Incze András, Türkösi Antal.

Templomalapra: Magyar Jánosné 100, Kutasi Sándor 100, Vadai Lajosné 50 lei.

Legátusnak: Ünnepi persely 500, özv. Sándor Józsefné (férje halála évfordulóján) 100, Köpe Mihály 50, özv. Kucik Sándorné 50, N. N. 50, Nőszövetség 100, Férfiszövetség 50 lei.

Konfirmándus ifjaink első adakozása biblialapra: 50 leit: Nagy Ilona. 40 leit: Simon Gizella, Orbán Irén. 20 leit: Nagy Piroska, Pór József, Tóth Irén, Balogh Irén. 10 leit: Kiss Erzsébet, Baumeister Erzsébet, Társi Ilona, Csengeri István, Móra Gabriella, Szuhai Erzsébet, Tarbai Juliánna. 9 leit: Türkösi Antal. 8 leit: Tolnai Éva. 6 leit: Kurucz Erzsébet, Szalai Magda. 5 leit: Barabás Margit, Szabó Gizella, Horvát Kálmán, Szakács Jenő, Barta Zoltán, Bonicz Imre, Győri József, Illés Piroska, Szatmári

Lajos, Kiss Ilona, Gajdó Imre, Kondor Viktor, Tógyér István, Bezgödi Imre, Gazsi Sándor, Tóth Zoltán. 4 leit: Varga Gizella, Kiss Róza, Szabó Erzsébet, Potogán Magda, Bancsa Sándor, Pataki Klára. 3 leit: Kurucz Sándor, Domján Tibor, Szalai József, Fazekas Mihály, Ponta Ferenc. 2 leit: Kalla Sándor, Tordai József. Összesen: 412 lei.

Konfirmációi emléklapokra: Nőszövetség: 174.

Többgyermekes anyáknak: Vallásos délután perselye: 272 lei.

Árvaházunk.

...„Ime itt vagyunk, hogy cselekedjük óh Isten a Te akaratodat... ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jócselekedetekre... el nem hagyván a magunk gyülekezését, amiképen szokásuk némelyeknek...” (Zsid. X. 7. 24. 25.)

Középiskolai konfirmándus tanulóink megállottak pünköst ünnepén Isten házában: »Ime itt vagyunk óh Isten, hogy cselekedjük a Te akaratodat...« Vallást tettek a Szentháromság egy örök Istenről, az Ő nagy kegyelméről, meg nem érdemelt szeretetéről: vehették az Úrvacsorában a bűnbocsánatnak, az üdvösségnek drága jegyeit, pecséteit. Ugyanekkor nem feledkeztek meg a szeretetről, a jócselekedetokről: hozzájárultak a »Középiskolai konfirmándus tanulók árvaházi ágyalapítvány« növeléséhez a következő adományaikkal:

Pataky Zoltán 500 lei, Korbucz László, Major Ferenc, Rosenzweig Ferenc, Szőke Barnabás 100—100 lei, Dohi Lajos, Mészáros János, Puskás János, Rác János, Székely József 20—20 lei. Összesen 1000 lei. (Folytatjuk.)

Kérjük Istent, adja Szent Lelkének erejét, hogy »legyenek ők hivek mindhalálig«: „el nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképen szokásuk némelyeknek!”...

Adományok az Árvaháznak:

Valea lui Mihai—Érmihályfalva: Mult héten nyugtázott 2180 lei következők adománya: 200 leit özv. dr Fráter Gáspárné, 100 leit nt. özv. Kovács Lajosné, nt. Takács Zsigmond, Pál István, Tóth Zsigmond, Csarnó Péterné, Fülöp Gábor, Silye Péter, Pálffy Irén és Gizella, Molcsán Sándorné, Horváth Lajos, 60 leit K. Szabó Imre, N. N., 50 leit ifj. G. Kovács Józsefné, Papp Zsigmond, Kertész Lajos, Kozák Imre, Liptai Károlyné, Vincze József, özv. Nagy Bálintné, Szilágyi Sándor, Máté Mihály, Czako János, 40 leit Sziki Lajos, Máté János, 30 leit Oláh Ferenc, Kiss Sándor, Dobos Imre, Baróti Sándorné, 25 leit Szabó Imre, özv. Kovács Sándorné, 20 leit D. Kiss Imre, Rác Lajos, Vajda Lajos, id. Kovács Sándor, 15 leit Kozák József, Oláh Imréné.

Siter: Versényi Sándorné lelkészné 100 lei, Nádudvari Emmuska 50 lei.

Oradea—Nagyvárad: N. N. az árvák pünköst ünnepére 150 lei. Dormány nővérek édesanyjuk emlékére anyák napján 300 lei. Középiskolai konfirmándusok ágyalapítványul 1000 lei. Homolya Etelka édesanyja halálának évfordulóján 200 lei.

Természetbeni adományok:

Siter: Hivek 17.5 kg. paszuly, 18 tojás, 4 kendő.

Oradea—Nagyvárad: Matta János 1 éjjeli szekrény, 1 fehér zománczott álló fogas. Farkas Sándor 8 fű hajnyírása. Szilvássy István 10 leányka hajvágása.

Az 1940. évi árvaházi-bál megváltására boricékban: Michis Lászlóné Cluj (300) 100 lei. Kovács József (Bémer-tér 661) 100 lei. Czitrom Sándor és neje 250. Berde Mária (149) 100 lei. W. G. 100 lei.

HIREK.

Az olasz-i templomban a szegény iskolás-gyermekek konyhája javára vasárnap délután 6 órakor rendezendő templomi ünnepély másora a következő: 1. Fennálló ének: 6. dics. 2. Gyülekezeti ének XXXIII. zsoltár. 3. Bibliát olvas és imádkozik Juhos László. 4. Énekel: Szakáts Zoltán, orgonán kíséri Czeglédy Ilonka. 5. »A belmissziói munka válsága« címen előadást tart Bódis Ágnes. 6. Haydn: Szonáta, előadják ifj. Kiss B. László, ifj. György Ferenc, Derecskei T., Eichner Péter. 7. Szaval Adorján László. 8. Énekel Czeglédy Ilonka, orgonán kíséri Éles Joli. 9. Szaval Csigay Olga. Gyülekezeti ének 245. dics. 10. vers.

Pünköst másodnapján délután az olasz-i templomban rendezett anyáknapi ünnepségen 611 Lei perselyes adományt a szegény iskolás-gyermekek konyhája javára adtuk.

Horváth Ferenc, Mehedinți-utca 32. sz. alatt lakó református testvérünk nyolcadik gyermekének a keresztanyaságát a réti ref. leány-, keresztapaságát pedig a réti fű-íjűség vállalta. A délelőtti istentisztelet után tartandó keresztelési szertartáson ünnepélyesen fogadást tesznek, hogy e gyermek lelki és anyagi gondozásáért Isten és a gyülekezet színe előtt ők vállalják a felelősséget.

Nagy választék finom és olcsó cipőkben.

Dr. A. Lazar utca 1. sz.
(volt Nagy Sándor-utca sárok.)

5-3

PÁLL cipőüzlet

Hittestvérei szives pártfogását kéri

Használt ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda. Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Háború és béke.

Ameddig a történelem visszatekinthet, arról számol be, hogy az emberi magatartás e két ellentétes kifejezése egymást váltogatva, egymást megsemmisítve, egyik a másik következményeként, új és új arculattal mindig megjelenik. A béke boldogságot, nyugodt, gondtalan állapotot jelent tudatunkban, a háború pedig könny és vér hullását, jajszó, pusztulás rémes zaját hirdeti. A békére való vágy, a háborútól való mélységes félelem, érthető és örök emberi vonások. Problémájuk felvetése azért időszerű.

Ezen az általános vonatkozáson túl azonban el kell ismernünk, hogy ma jobban érdekel bennünket ez a kérdés, mint bármi más. Féltve őriznénk az egyiket, aggódva remegünk a másik bekövetkezésétől.

Századok során sokféle emberi bölcsesség próbált álláspontot foglalni e két magatartás egymáshoz való viszonyában.

Az egyik közkeletű megállapítás szerint a béke munkálásának egyetlen hathatós eszköze a háború. Ezzel szemben azt állítják, hogy a háborút éppen a béke tespedt nyugalma készíti elő. Valamivel magasabb okoskodás a Spinozáé, aki *erkölcsi problémának* látja e két magatartás egymáshoz való viszonyát és azt mondja, hogy »a béke nem a háború hiánya, hanem erény, mely a lélek erejéből keletkezik.« A béke igazi előfeltételeként a teljes erkölcsi átalakulást nevezi meg.

A háború és béke viszonya valóban erkölcsi kérdés. Próbáljuk azért meg a legmagasabb erkölcsi fórum, az Ige mértéke alatt megvizsgálni. Egyik helyen *Jézus boldognak nevezi a békességre igyekezőket*, majd azt mondja, hogy *aki fegyvert fog, annak fegyverrel kell elvesznie*. Megnyugszunk ezekben a kijelentésekben: békevágunk tökéletes kielégítést látjuk benne. Ám megdöbbenéssel veszünk észre, hogy a Békesség Királya éppen ellentétes kijelentést tesz egy másik alkalommal: *„ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak a földre, nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert.”*

Ez az ellentmondás felzavarja lelkünk nyugalmat és az Ő igazságába vetett hitünket ingatja meg. Sokan kézlegyintéssel intézik el a Bibliát és nem próbálják annak az ítélete alatt tovább feszegetni a kérdést. Vannak viszont, akiket mélyen érdekel az Írás ítélete s ezek sok bántó kételyükkel tanácstalanul állanak. Kiséreljük meg azért a Biblia szellemében tisztázni ezt a kérdést.

Arra jövünk rá, hogy az áhitott és nyugalmat adó *emberi békességet* a Biblia sem igéri nekünk, erre a földi életre. Sőt azzal vezeti be mondani-valóit, hogy *elveszett az Istennel való békesség*. Ezért »töviset és bogáncsköröt terem a föld a verejtékesen küzdő embernek.« Az Istennel való békétlenség miatt ember és ember között soha nem érhetjük el a rajongók által hirdetett világbékét. *Mig ember él a földön, harc és tülekedés mindig lesz.*

Krisztus sem a *békességben élőkről* mondja azt, hogy boldogok, hanem a *békességre igyekezőkről*. Ez pedig nagy különbség. Világosan látja Ő az ember természetét s annak minden következményével számolva mondja ki a reménytelennek látszó ítéletet: *„nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak a földre.”* Krisztus harcot akar. *Ez a harc a békebontó nagy ellenség: a bűn ellen foly.* Aki a bűn ellen harcol, az igyekszik békességre, mert a bűn az oka az Istennel való békétlenségnek s míg Ő benne meg nem békél valaki: hiába próbál emberekkel békességben élni. Ha eljut is valamilyen nyugalmi állapotra, nem békesség lesz az, hanem a leigázott — gyöngébb kényszerű nyugalmi állapota, mely adott esetben bomlasztó erővel tör ki.

Igaz, hogy *»fegyverrel vész el, aki fegyvert fog,« de az Isten igazságát akar, nem pedig kényszerű megalkuvást és bizony sokszor emberi életek árán mutatja meg az Ő igazságát szándékoló nagy dicsőségét.* Itt értjük meg a harcos reformátorok fegyveres békesség-keresését, itt lesz világossá előttünk, hogy a kappeli hős, Zwingli halála nem volt egyéb, mint az Isten akaratának szellemében történt teljes és igaz békességre igyekezés.

Felhívás.

A Református Híradó kiadóhivatala elhatározta, hogy f. évi június hó 1-től felhívja a figyelmét egyházközségünk orvosaira, ügyvédeire, iparosaira, kereskedőire stb. akik ezt közülük óhajtják. Ez a felhívás a nevezett iparos vagy kereskedőnek mint egy hirdetésül is szolgálna olyan formában, hogy a hirdetés szövege nem tartalmazhat többet, mint a hirdető nevét, foglalkozási ágát és címét. (Pl. Fekete László fűszerkereskedő, Vlahuța utca 46.) És ezen hirdetés egy hónapi díját a legmérsékeltebben számítva 40 leiben állapítottuk meg. Ugy, hogy ezzel úgy az iparos, kereskedő stb. társadalomnak, mint egyházközségünk tagjainak is szolgálatot kívánunk tenni.

A hirdetés díjai előre fizetendők, megjelölve, hogy melyik hónapban óhajtja a hirdetést közzétenni.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Tókei Rozália. — Temetés: Fóris Márta 81 éves (Tolonház.)

Áldozatkészség: A szegény iskolásgyermekek konyhája javára: Vasárnap délután

Az asztali imádságról.

Ir'a: Nyáry Pál.

Minden idők keresztyéneinek életében természetes valami volt és az is marad az asztali imádság. Hogy ez ma már és ma még annyi református házból hiányzik, az arra vihető vissza, hogy a régi kálvinista kegyesség kiveszett onnét és az új reformáció világossága még nem hatolt be oda.

Mert új reformáció idejét éljük. Nemcsak az igehirdetők bizonyágtételeiben jelenik meg egyre több evangélium, hanem az is nyilvánvaló, hogy egyre többen határozta el magukat az Úr Jézus Krisztus határozott követésére, az Igéből táplálkozó, imádkozó és bizonyágtévő életre.

Ehhez a bizonyágtévő élethez tartozik az asztali imádság is. Az Úr Jézus hálával vette kezébe az eledelt s a Krisztus tanítványai sem tehetnek másként, mint Mesterök cselekedett.

Ennek a keresztyén szokásnak sok áldása van. Az első az, hogy megtanít bennünket minden adományt, úgy az eledelt is, felülről fogadni. Ennek pedig nagy jelentősége van keresztyén életünkre nézve. A magunk méltatlanságának érzetét adja egyfelől, másfelől a hálaadás készségét adja belénk. Igen egy-

templomi ünnepélyt rendeztünk, melynek perselyes bevételét 303 leit adtuk. — Dr Szentpály Gyula 50, Szentpály Gyula 50, Kovács Laci 20 leit adott.

Pünköst másodnapján a délelőtti istentisztelet-ről valaki az olaszi templom kórusából tévedésből elvitt egy új zöld kalapot, melyet a Horbátcégtől vásároltak. Kérjük, hogy az illető adja be az olaszi paróchiára.

Az olaszi templomban énekeskönyv maradt vasárnap délelőtt. Tulajdonosa a harangozótól megkaphatja.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Orth Győző, délután 6 órakor Papp László. Az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Ujhelyi István, Ujhelyi Katalin, Kubik József Sándor. — Esketés: Kohn Lajos ref.—Karsai Ilona róm. kath. (Hattyu-u. 39-a), dr Vadász János ref.—László Margit ref. (Oituz-u. 6.)

Áldozatkészség: Adományok. Úrasztalára Össi-telepen kenyeret és bort adott: Czirják Zsigmond.

Az ujevárosi elemi iskolások segélyezésére: a) Pénzt adott: Balajthy Jenőné 100, Báthory József 20, Báthory Zsigmond 20, Bóné Béla 30, Csarkó András 40, Csathó János 40, Cser István 50, özv

szerű eledeleket is megelégedettebben fogyaszt el az, aki mint meg nem érdemeltet veszi el azt, közvetlenül az Úr kezéből fogadva.

Az, hogy az Urat »vendégül« hivatuk asztalunkhoz, fegyelmzőleg hat asztalunk részeseire. Megszentelt lesz a társalgás ott, ahol az Úr foglalja el az első helyet. Mennyi nem méltó beszéd hangzik el még keresztyén házak asztalánál is, hol az Úr jelenlétét át nem érzik, azt nem is kell mondanom. Viszont az Ur jelenlétének átérzése, melynek tudatát az asztali ima újra és újra felébreszti bennem, fegyelmzőleg hat életemre. De fontos az asztali imádság a mások előtt való bizonyágtétel szempontjából is. Midőn erről a tárgyról szólok, akkor nem azokra az élettelen, legtöbbször elhadart »imák«-ra gondolok, melyeket nagyon sok háznál a gyermekek száj perget le úgy, hogy azok senkit meg nem ragadhatnak és nem is ragadnak meg. Azokra az asztali imákra gondolok, melyek komoly imádkozók lelkéből fakadnak elsősorban és innét előtörve jelennek meg az ajkak tolmácsolásában. Ezeknek bizonyágtévő erejük van az idegenekre nézve, kik időnként annál az asztalnál megjelennek. Lehet gúny tárgya is az asztalnál imádkozó keresztyén, de határozott lelket ez nem riaszt vissza. Néha a gúny

Cser Jánosné 50, Czitrom Sándor és neje 250, Dóbé Gusztáv 30, Fazekas Lajos 100, Felvinczy József 20, Gyenge István 50, Hajós Mihály 20, Jakabfy Gyula 20, Kiss Lajosné 20, Kovács József 30, Kutasi Benedek 20, Mokos Kálmánné 20, Melegh Mária 50, Nagy József 50, K. Nagy Lajos 100, Németh Lajos 50, Sarkady Zoltán 30, Somogyi István 100, özv. Somogyi Lajosné 20, Széles Gábor 20, Széles Gyula 20, özv. Széles Sándorné 20, Sztankovits István 30, Tarsoly Lajos 40, Tándor Lajos 30, Töttös Mihály 100, Zemplényi Sándor 20 leit adott. Összesen: 1610 lei. b) Ecsedy József 10 gyermeknek szalonát és kolbászt adott.

Az újvárosi református elemi iskola növendékei május 26-án, vasárnap este 6 órakor istentisztelet keretében ünneplik mag az anyák-napját az újvárosi templomban. Az ünnepély műsora a következő: 1. Kezdőének: 100. dicséret 1. v. 2. Főének: XXV. zsoltár 1. és 5. v. 3. Imádkozik és bibliát magyaráz Papp László segédlelkész. 4. Ének: 288. dicséret 1 v. 5. Móra László: Édesanyátok c. költeményét szavalja Ujlaki Éva II. o. t. 6. Móra László: Édesanyám keze c. költeményét szavalja Pálfi Ibolya II. o. t. 7. Teleki Sándor: Az anya. Szavalja: Bereczki Borbála III. o. t. 8. Benyovszki László: Áldott az anya. Szavalja: Molnár Mária III. o. t. 9. Kürti József: Édesanyánknak. Szavalja: Szabó Zoltán III. o. t. 10. Ének: 290. dicséret 1. v. 11. Mécs László: A királyfi három bánata c. költeményét szavalja Ráduly Gyula IV. o. t. 12. Intés a bibliából. Mondják a III. és IV. osztályos növendékek. 13. Imádkozik: Nagy Ibolya III. o. t. 14. Fogadalomtétel: Pázmány Inotina III. o. t. 15. Záróének: 245. dicséret 10. verse.

alkalmat ad a még határozottabb bizonyágtételre. Egy öreg keresztyén férfiuval esett meg, hogy vendégül hívták valahova, hol az asztalkörül éretlen ficsurok is helyet foglaltak. Az öregember, mielőtt leült volna, összetette a kezét és csendben imádkozott. A ficsurok összenevettek a nekik szokatlan látványra, sőt az egyik meg is kockáztatta a következő kérdést:

— Bácsikám ugy-e maga még a régi divat embere?

— Igen, én még a régi divathoz tartom magam, de van odahaza két ökröm; azok sohasem imádkoznak, azok nyilván az új divathoz alkalmazkodnak.

Bizonyára nem maradtak hatástalanul az öreg ember kissé csipős, de nagyon helyénvaló szavai.

Az igazi keresztyén nem törődik a gúnnyal. De megnyugtatható mindenkit, hogy nem a gúny a gyakoribb, hanem a tisztelet és az a komoly magába szállás, mely a hívő ember bizonyágtétele hallatára felkelti az illetőben akárhányszor a saját üressége tudatát és egyben a vágyat ez után az élet után, mely ilyen hálaadó lélekkel tudja az eldelt Isten kezéből venni.

Nincsen az asztali imának semmi áldása ott,

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Nagy Gyula ref.—Albert Ilona ref. (Weisz-telep Str. Rapiu Ilarion 8.) — Temetés: Kropp Olga 17 éves (Várad-Szöllös), Duró Zsuzsanna özv. Fülöp Lajosné Bánát-u. 2-a., özv. Török Sándorné Kutron Erzsébet 81 éves (Arm. Calinescu 24.), Szücs Juliánna Karácsony Györgyné 56 éves (Gyár-u.), Szücs Mária Kovács János neje 36 éves (Gyár-u. 47.), Kovács Zsigmond 41 éves (Wasszerstrom-telep Plugatilor 2. szám.)

Áldozatkészség: Csillagvároson az imaház házbérére: Anyák-napi ünnepélyen: Halász Lászlóné 50 lei, többen perselyben 160 lei.

Szegényház lakóinak: Zagyi Mihályné 25, Sinyi Józsefné 20, Nagy Bálintné 2 kg. kenyér, Kása Gáborné 2 kg. kenyér, Kiss Károlyné 3 kg. liszt, Kiss Ilona 20, Magyar Gabi 6, Szabó Józsefné 20 lei.

Anyák-napi ünnepélyünk f. hó 19-én ugy a velencéi, mint csillagvárosi imaházunkban a kedvezőtlen időjárás ellenére is szép számú közönség jelenlétében a szülői és gyermeki szívek Isten iránti mélységes hálijának megható kifejezése mellett, az

ahol az, gyerekes dologképen, csak a gyerekek feladata. Ilyen házaknál, akárhányszor, csak arra figyelnek, hogy a gyermek épenhogy elmondja, — sőt nem baj, ha el is hadarja, — megszokott kis fohásztát. Talán a konfirmáció napja az a nap, amelyen a »nagykorú«-vá előléptetett gyermek abbahagyja ezt a gyerekes »szokást« s ha a legkisebb gyermek is konfirmált, nem jut eszébe többé senkinek az asztali »ima.«

Ahol azonban lelkiéletet élnek, ott nem ülhetnek asztalhoz hálaadás nélkül. Vannak házak, hol az asztali hálaadást a családfő tartja fenn magának, viszont vannak, hol ez sorba megy és gyermekek is lesznek előimádkozókká a maguk napján. Fontos, hogy ezt a fohászt el ne siesse, közömbös lélekkel ne végezze senki. Érezzük át a szent pillanatok komolyságát, hogy annak áldásai el ne maradjanak számunkra, sőt vendégeink számára sem.

És legyen ott Krisztus azután is, midőn az étkezés véget ért, mert csak ott ülhet asztalainkhoz, hol munkáinkban, pihenésünkben, szórakozásainkban, — szóval mindig és mindenütt, szívesen látott, maradandó vendégünk.

egymás iránt tartozó kötelességeknek az Istenige szövétnekével megvilágosítása fényében mindvégig áhitatos komolysággal folyt le. Az igében hangzott mennyei üzenet, majd a jól előkészített szépen folyó szavatok s énekszámok hatása alatt most mulasztások vádjától, majd a hiven teljesített kötelességek örömkönnyeitől csillogó szemekből szinte ki lehetett olvasni a mulasztási hibák jóvátételének s a hűségben való további gyarapodásnak a lelkek mélyén végbemenő szent elhatározását. Hisszük, hogy emlékezésünk Isten előtt kedves s mindnyájunkra nézve épületes volt.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután fél 6 és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Horvát Sándor Attila. — Esketés: Kelemen Zsigmond ref.—Illés Gizella ref. (Speranța-út 28.)

Áldozatkészség: Horvát Ferenc nyolcadik gyermekének keresztelésére: Leány és Fiu-szövetség (kelengyében és élelemben) 1000, Magyar Népközösség 1000, Kutasi Sándor 250, Magyar Sándorné 60 lei.

Templomalpra: Pünkösti vallásos ünnepélyből 1000 lei.

Férfiszövetség, Nőszövetség, Leányszövetség, Énekkar, Szegények céljaira: Pünkösti vallásos ünnepély önkéntes adományából 400—400, összesen 2000 lei. Hegyi istentisztelet perselye 40 lei.

A vasárnap délutáni istentiszteleteket a nyár folyamán fél 6 órakor kezdjük.

Ifjusági istentiszteletet tartunk vasárnap délután (máj. 26) fél 6 órakor. Imádkozik és bibliát olvas Magyary Sándor s. lelkész. Előadást tart Kovács Győző tanár. Énekel a »Serdülő Ifjuság« énekkara.

Igazi anyák napja. Horváth Ferenc (Mehedint-utca 31.) református testvérünk *nyolcadik gyermekének* nagy gyülekezet jelenlétében szolgáltatta ki a keresztség sákramentumát dr Szabó Lajos az elmúlt vasárnap délelőtt. A szertartás után dr Árvay Árpád a Magyar Népközösség főtitkára mélyen szántó beszéd kíséretében átnyújtotta az apának az 1000 leis adományát. Mint ismeretes, a gyermek keresztapaságát a réti fiu-, keresztanyaságát pedig a réti leány-ifjuság vállalta.

Árvaházunk.

...*Megtartjuk az Ő parancsolatait és azokat cselekedszük, amik kedvesek előtte...* (I. Ján. III. 22.) aki így szól és cselekszik, annak szívét áthattotta az Istennek és embereknek szeretete. Szereti Istent, megtartja az Ő parancsolatait, szereti ember-testvéreit: azokat cselekszi, amik kedvesek... Biró Sándor és neje borossebesi jöltevői árvaházunknak, mint minden évben úgy karácsonyra, mint husvétra, most pünköstit ünnepre is elküldötték jó és kedves adományukat árváink részére, kik ez ajándékok által oly dolgokban részesültek, melyeknek többen talán nevét is alig hallották. Midőn az ünnepi ajándékot árváink hálásan köszönik, kéri jöltevőikre Isten gazdag áldását!

Adományok az Árvaháznak:

Borossebes: Biró Sándor és neje 200 tojás, 5-50 kg. bányahus, 10 kg. sonka, 5 kg. kockacukor, 6 kg. liszt, 7 kg. kalács, 3 kg. füstölt szalonna, 1 kg. füstölt oldalas, 1 kg. kolbász, 2 kg. rizs, fél kg. vaj, 1 kg. szappan.

Királydaróc: N. N. 10 lepedő.

Les: N. N. 8 liter tej.

Az 1940. évi árvaházi bál megváltása címén borítékban:

Özv. Schittenhelmné (1193.) 20, Papp István (1290.) 40, Farkas Jánosné (1354.) 20 lei.

INNEN-ONNAN.

A debreceni presbiterium illetékes helyre a reverzális törvény ellen felterjesztést küldött, kérve a törvényhozást ennek a törvénynek az eltörlésére, azzal az indokolással, hogy a felekezetek között állandóan surlódásra ad alkalmat.

**Nagy választék
finom és olcsó cipőkben**

Dr A. Lazar utca 1. sz.
(volt Nagy Sándor-utca sarok.)

5-4

PÁLL cipőüzlet

Hittestvérei szives pártfogását kéri

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

**A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.**

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Őfelsége II. Károly király megerősítette Sulyok István püspököt a nagyváradi református egyházkerület püspöki székében.

A legfelsőbb királyi rendelet magyar fordításban a következőképen szól:

No. 1673—1940.

VALLÁS- ÉS MŰVÉSZETÜGYI MINISZTERIUM.

II. KÁROLY

Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya minden jelenvalónak és jövődőknek egészséget:

Miniszterünk, a vallás- és közoktatásügyi államtitkár jelentésére, az általános vallásügyi törvény 27. fejezetére tekintettel,

Az Alkotmány 46. fejezete alapján

Elrendeltük és elrendeljük:

I. fej. Megerősítjük **Sulyok István** nagyváradi református lelkész urat, mint a Nagyváradi Református (Calvini) Egyházkerület püspökét és jóváhagyjuk ezen egyházkerület 1940 április 12-én, a romániai református egyházszervezeti szabályzata értelmében tartott rendkívüli közgyűlésének választási eredményét.

II. fej. Miniszterünket, a vallás- és művészetügyi államtitkárt megbizzuk jelen rendelet végrehajtásával.

București, 1940 május 20.

CIOBANU St. vallás- és művészetügyi miniszter.

KÁROLY s. k.

GONDOLATOK.

Az igazság, amelyet nem szabad kimondanunk, ellenségünké teszi azt, aki hallgatásra kényszerít.

A tettek emberei nem tudják, vagy ha tudják, nagy szerénnyen el szokták hallgatni, hogy amit sikerült elérniök, az mind az elmélet csöndes munkásainak fejébe született meg.

A könnyelmű, jó szivű ember több nemes tettel visz véghez, mint a kifogástalan elkölcsü szivtelének.

Kis lelkek tulajdonsága, hogy amit nem tudnak élvezni, abban a más szórakozását is igyekeznek irigyen lerontani.

Nem a szegény sajnálatra méltó, hanem aki- nek társaságára senki sem vágyik. Szabó I. Andor.

H. G. Wells, a pacifizmusáról híres angol író, kinek minden sorából békéltető humanista szellem árad, egyik legutóbbi cikkében azt javasolja a szövetségeseknek, hogy Berlin ellen intézzenek egy megsemmisítő hatású légi támadást, mert szerinte csak ez az egy mód biztosítja a háborus állapotok azonnali megszűnését. Minden emberi szempontot félredobva, azzal érvel, hogy a németeknek saját bőrükön kell tapasztalniok a légi támadás borzalmaikat.

Keresztyén ujság Tibetben. Ezen a mindenki idegen számára tiltott birodalomban, az utóbbi időben jelent meg az első ujság, Érdekes, hogy ezt az ujságot egy keresztyén ember adja ki.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Borbáth Dániel délután 6 órakor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Kis Juliánna öz. Dorák Györgyné 48 éves (Tisza Kálmán-tér 21.), Torda Ferenc ny. főjegyző 74 éves (Árvaház-utca 3.), Fejér Erika 3 hónapos (Kálvária-utca 52.), Tandi Gábor 74 éves (Kálvária-utca 130.)

Áldozatkészség: Orgonaa-lapra: öz. Száva Antalné férje halála évfordulóján 300 leit.

Szegény-gyermekeknek: Farcu Kornélia b. e. Balogh István emlékére 100 lei, Balogh Bandika emlékére édesanyja 50 leit.

A Református Szegényház egy lakójának öz. Ormós Gyuláné 150 leit.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, délután 6 órakor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

ÉJFÉLI KIRANDULÁS.

Írta: Péczely József.

Az ember vigyázva felült az ágyban. Egy-két pillanatig hallgatózott. Alszik az asszony? Hogy erről meggyőződött, előbb az egyik, majd a másik lábát letette a földre. Fölállt s aztán lábujjhegyen az ajtó felé óvakodott...

A kilincset lassan lenyomta...

Az ajtó egyet nyikkant,

— Kend az? — szólt az asszony.

— Én, — mondotta az ember.

De mindjárt hozzátette:

— Te csak aluggy!

Hova megy kend? kérdezte rosszat sejtve az asszony:

— Szétnézek odaki...

— Miért? Hallott kend valamit?

Az ember beleakaszkodott ebbe a szóba:

— Hallottam... Olyan nyöszörgés felét... Mintha itt az ablak alatt...

S azzal már csukta is be maga után az ajtót. Odaki megkönnyebbedve sóhajtott. Na, csak-

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kovács Éva. — Temetés: Soós Margit néhai Úri József neje 67 éves (Aulich-u. 1.), Kollát Juliánna néhai Derda József neje Óvoda-u. 9.)

Áldozatkészség: Adományok az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére: Andrényi-cég 300, Balajthy Jenő 40, Bartha János 60, Bauer Viktorné 50, Botos Károly 20, Csanda Endréné 50, Csekő Endre 10, Duró Győző 50, Erdődi Sándor 50, dr Erdős Zsigmond 50, Ertsey Lajos 50, öz. Fenesy Imréné 20, Fodor Kálmán 20, Fodor Kálmánné 20, Halász Elemér 50, Halász János 40, Herczegh János 20, Héder Gyula 20, Horváth László 100, Király Irén 20, Király Károlyné 40, Kiss Gábor 20, öz. Kiss Gézané 50, Kiss János 20, Mertz Sándorné 50, Molnár István 15, Nagy Ferenc (Jókai-u. 26.) 20, Nagy Ferenc (Oituz-u. 16.) 50, öz. Nagy Jánosné 10, Nagy Lajos 100, N. N. 200, N. N. 100, N. N. 100, N. N. 100, N. N. 30, N. N. 10, Osváth Ernő 20, Papp Sándor 30, Pázmány Ferenc 30, Pázmány Gyula 20, Pázmány Sándor 20, Persenszky Árpád 30, Petrovszky Pál 20, Pécsy Józsefné 50, Rácz Mihály 100, Standard-cég 50, Szabó András 20, Szántai János 100, Székely Mihály 20, Széles Irénke és Kuli 10, Szigethy Józsefné 20, Szikszay Dániel 20, Tóth Klára 10, Tóth Sándor 20, Varga János 50, Vásárhelyi Sándor 20, Velencei Református Nőszövetség 267 leit adott. Összesen: 2872 lei.

Az ujjvárosi elemi iskolások az elmúlt vasárnap délután tartották meg istentisztelet keretében az édesanyjokról megemlékező ünnepélyüket. A tanulók énekszámokkal és jólsikerült szavalatokkal szerepeltek. Az ünnepély előkészítésén Lázár Mártonné és Kelemen Etelka tanítónő fáradozott.

Az Össi-telepi imaházban vasárnap, június 2-án délután 4 órakor istentisztelet keretében ünnepeljük az anyák-napját. Az ünnepélyen imádkozik és Igét hirdet Orth Győző belmissziói lelkész. 1. A

hogy kívül került! Mert úgy igaz, hogy nem hallott ő semmiféle nyöszörgést. Más vezette, más hajtotta. A nyomoruság. Az érlődött meg benne, hogyha fényes nappal nem tud munkához jutni, hát megpróbálja az éjszakát. Hónapok óta tengődtek. Rendes étel nem volt a szájukban. Sokszor még rendetlen se. Csoda hogy élnek! Az asszony bele is betegedett.

Honnan kerítsen pénzt ételre, patikára? Lopni menjen? Ez az, hogy nincs más út! Próbálta. Az ereje senkinek se kell, hiába kínálja hosszú hónapok óta. Nem kell. S így nincs más mód, mint a »görbe út«. Csak hogy azon nagyon vigyázva kell elindulni a járatlan embernek. Sok az árka, gödre!

Legtöbb pénz a takarékbán van. Ez bizonyos. Csak hogy azt sokan őrzik. A boltoknál is az a hiba. Jönnek mennek az emberek. A kasszáig csak könynyen eljuthat az ember. Bele is markolhat... De a boltos azon nyomban elordítja magát: »Tolvaj! Fogják meg!« Hiába ugrana az utcára, csak elnyomnák s rendörkézre kerülne: »Aló! Be a tömlőcbe!«

Sok lélekszibbasztó tilódás után úgy határozta, hogy próbálkozik. Kezébe veszi a csáti botját s behúzódik az éjszakai sötétben egy kapu alá, amikor

szülőkért imádkozik: ifj. Cser János. 2. Szaval Balla Rózsika és Pénzes Rózsika III. oszt. tanuló. 3. Kisfaludy Károly: Itthon. Éneklük a Gyermekekotthon tagjai. 4. Áldott az anya. Szavalja: Botis Viola. 5. Ady Endre: Itthon. Előadja Tarsoly Lajos. 6. Előadást tart: Bodnár Mária. 7. Édesanyám tanított meg... Éneklük: Horváth Eta, hegedűn kíséri Fekete Tibor. 8. Szaval Pető Ilona és Szűcs Lajos. 9. Édesanyám nékem... Éneklük a Gyermekekotthon tagjai. 10. Anyáknapi köszöntőt mondanak: Domokos József, Pénzes Juliska, Scheffer Erzsike, Darabont Kató, Bajusz Imre.

Az önkéntes adományokat a szegény-gyermekek segélyezésére fordítják.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarázattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Laczikó Bálint Géza, Vultur Tibor József. — Esketés: Szécsényi Sámuel ref. fodrász mester—Gyöngyössi Klára ref. Gyár-u. 2. — Temetés: Kovács Mircsa 4 hónapos. — Áttért hozzánk róm. kath. vallásról Nagyné Jone Paula Anonima-u. 6.

Áldozatkészség: Nőszövetség céljaira több Tokaji-telepi lakos anyák napján 65 lei.

Aggmenház lakóinak (folytatás) Jóna Károlyné 5 kg. liszt, Ignácz Pálné 10 tojás, Vigh Sándorné 1 kg. cukor, Orbánné 4 kg. krumplics, Hetz Ferencné fél kg. cukor, Nagy István 24 papírzacsó, Schlézinger Ferdinándné 1 kg. cukor és 2 kg. liszt, Nagy Józsefné 3 tojás. Több nőszövetségi tag 27 tojás.

aztán arra jön egy jól öltözött ember... Ki is nézett már egy alkalmas helyet. A patika kapuját. Onnan szemmel lehet tartani a »Nagyvendéglőt«, ahol minden éjszaka mulat egy-két pénzes ember. A cigány huzza. Isznak, dalolnak. Éjjel után egyik másik mulatozó elége az italt, kilép az üvegajtón, indul hazafelé, egyszer-egyszer megáll. Talán dudorászgat is. Még benne van a nóta áriája s amikor a patika kapuja mellett elhaladna, üt egyet a fejére. No, nem olyan nagyot! Csak éppen hogy elszedüljön. Azzal a bukszát megkaparintja a rokkjából s be a zeg-zugos utcákba...

Ebben állapotott meg. Így jóformán semmit se reszkíroz.

A toronyóra tizenkettőt vert. Végig olvasta:

— Egy, kettő...

Éjjel.

Csak ekkor vette észre, hogy alig négy-öt lépésnyire egy ember áll előtte a járdán. Alacsony, nyeszlett kis ember. Egyik kezével fogja az útszéli fát, a másikkal meg hadonászik. Közbe mond valamit. Kinek? Van mellette valaki?

Kissé kihajolt.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, délután fél 6 órakor Borbáth Dániel diakonissza intézet igazgatója; az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Vidits György szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: özv. Szabó Lajosné 80 éves (Lisabon-út 9.), Erdői Margit 16 éves (Tüdőszanatórium), Nagy Bálintné 60 éves (Doina-út 3.), Tóth Ilona 1 hónapos (Menhely), Kovács Magda 1 hónapos (Menhely.)

Áldozatkészség: Férfiszövetség céljaira: özv. Szabó Sándorné (férje halálának évfordulóján) 200 leit.

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 20, özv. Hunyadi Gyuláné 20 leit.

Több gyermekes anyának: özv. Ferenczi S. né 50, N. N. 50 leit.

Nőszövetség céljaira: 50 leit Tóth Mihályné, Szabó Lajosné, Kovács Károlyné, özv. Bot Jánosné, Gaál Imréné, dr. Szabó Lajosné, özv. Szabó Lajosné, Magyar Jánosné, Incze Andrásné, Nagy Mihályné.

Diakonissza ünnepély. A réti református templomban vasárnap délután (junius 2-án) fél 6 órai kezdettel rendes istentisztelet keretében a következő sorrendben tartják meg az ez évi diakonissza napot: 1. Felálló ének: 63. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: CXXXIV. zsolt. 1, 2, 3. v. 3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Borbáth Dániel diakonissza intézeti igazgató. 4. XXII. Zsoltár, németből for-

Senki.

Akkor hát te vagy az én emberem! — szaladt végig a fején.

Amikor a kis ember melléje ért, úgy érezte, hogy szólni kellene neki: »Menjünk együtt!« Belekarnolni, mintha ismerné. Na, megteszi. Ha vonakodik, még akkor is elbánnhat vele! De amikor ki akart lépni a kapu alól, a lába megtagadta a szolgálatot. Nem mozdult.

Ekkor már tudta, hogy nem fog ő megtámadni soha senkit. Nincs hozzávaló ereje...

Horgasztott fejjel hazafelé indult. Lesz, ahogy lesz. Ha úgy van elvégezve, hogy pusztulniok kell, legalább becsülettel pusztulnak... Amikor ahhoz a fához ért, melynél a kis ember stációzott, a fa tövé-nél egy fényes kis holmi ötlött a szemébe. Lehajolt, fölemelte. A távoli utcalámpa fénye rávetődött... Fölismerte.

Óra. Aranyóra. Rajta vastag lánc...

Forróság ömlött végig a hátán.

— Vagyon... lüktetett bele az öröm. — Talán száz pengőt is megér! Lesz már kenyér, husleves, orvosság. Lesz mert ez igaz jószág. Nem lopta,

fordítva. Éneklia a Sztáray Énekkár, vezényel Kovács Győző. 5. »Diakonissza élet« címen tart előadást Mária diakonissza testvér. 6. Grieg: »Ima«, éneklia Laczák Erzsike, orgonán kíséri Dézsi László. 7. Remények: »Diakonisszák« szavalja O. Dézsi Ella óvónő. 8. »Nagy vagy te Isten« (Hozsánna.) Ének és zenekar. Vezényel Kovács Győző. 9. Ima-áldás: dr Szabó Lajos lelkész. 10. Közös ének: Zsolt. 1. v.

Perselyadományok a diakonissza-intézet céljait szolgálják.

Árvaházunk.

...Tudjátok, hogy közel van a nyár... Máté, XXIV. 32.) Jézus gyönyörű tanításában mondja e szavakat övéinek, amelyekben most emlékeztet minket árváinkkal szemben a jótékonyásnak arra a kedves és hasznos gyakorlására és megbizonyítására, hogy bocsássuk ki őket a közelgő nyárra jóltevő családokhoz és a nyári szünidőn át fogadják el őket vendéglátó jó emberek, mint Krisztusnak szeretetre és testi üdülésre váró kicsinyeit. Már 10 gyermek talált szerető sziveket, a többiek is várják szívdobogások között a szeretetteljes meghívást és a családi körbe fogadást! Annakokáért intjük őket: *„ezeket várván igyekezzetek, hogy szeplő nélkül valóknak találjon titeket békeességben.“* (II. Pét. III. 14.)

Adományok az Árvaháznak:

Élesdi református egyház anyák-napi perselye 200 lei.

Végyvár: református elemi iskolások anyák-napi perselye és az anyák-napi templomi perselypéncz 216 lei.

A 1940. évi Árvaházi Bál megváltása címén borítékban:

Özv. Balogh Istvánné (140.)100 lei.

nem vette el senkitől. Ugy találta. Ehhez joga van!...

Egyszerre egy nagy kérdőjel ágaskodott föl a a belsejében: Joga van hozzá? Hisz ott meggy nem messze a gazdája. Ő vesztette el. Amikor itt hajlongált. Kiesett a zsebéből.

Az órára tekintett, majd meg a kis ember után nézett, ki már az utca sarkához ért. Na most mindjárt elfordul s aztán...

Hirtelen megrázta a fejét s karját föltartva, utánna kiáltott:

— Halló! Álljon meg!

S sebesen neki lódult...

Amikor beérte, fölkerdezte:

— Nem vesztett el valamit?

A nyeszlett kis ember mintha egyszerre kijózanodott volna, a zsebéhez kapott:

— Az óráam?

— Itt van! — nyújtotta neki az ember. —

Ott volt a földön a fa alatt.

(R. É.)

HIREK.

A nagyvárad-ujvárosi református elemi iskola tanulóinak vallástani vizsgája az ujjvárosi templomban június 4-én d. u. 3 órakor, az olasz iskola tanulóinak vallástani vizsgája az olasz templomban június 5-én d. u. 3 órakor lesz. Szülők és érdeklődők minél nagyobb számban való megjelenését kéri az iskola Igazgatósága.

Canonica visitatio. A törvényszerű egyházlátogatást a bihari egyházmegye elnöksége: Vadai Béla esperes és Telegdi József e. m. gondnok május hó 27—29-ik napjain tartotta meg egyházközségünkben. A református egyház alkotmányát nem ösmerők csodálkozva kérdezték, hogyan látogathatja meg az esperes az olyan egyházközséget, amelynek élén a püspök áll? Épen ez jellemzi a református egyház alkotmányos szervezetét, hogy a püspök, mint lelkipásztor valamilyen gyülekezetnek, egyházközségének mind anyagi, mind szellemi ügyeiről számot adni tartozik az esperesnek. Az esperesi látogatás a nagyváradai egyház kormányzása körül mindeneket ékesen és szép rendben talált.

Kérelem. Kétségbeesett, nyomorral küzdő emberek fordulnak hozzánk segítségért. Hosszu, reménytelen fekvésre ítélt édesanyák kérnek kisgyermekük számára valami ruhát, kórházi, szegény betegeknek kellene fehérnemű vagy felső ruhával segílyeznünk. Munkaképtelen emberek várnak valami kevés adományt. Kórházi betegeknek igen nagy jótétemény lenne néhány könyv vagy elolvasott folyóirat. *Ezért azzal a kéressel fordulunk református testvéreinkhez, hogy bármilyen otthonukban nélkülözhető ruhadarabot, vagy cipőt, házi papucsot, gyermek holmit, könyvet küldjenek vagy hozzanak be az árvaházi diakonissza testvérekhez.* (Parc. Eminescu 28.), akik eljuttatják az arra rászoruló testvéreinknek. Emlékezzetek Krisztus szavára: »Bizony mondom néktek, amennyiben megcselekeditek eggyel az én legkisebb atyámfiái közül, én velem cselekedtetek meg.« (Máté 25:40.)

Nagy választék

finom és olcsó cipőkben

Dr A. Lazar utca 1. sz.

(volt Nagy Sándor-utca sarok.)

5-5

PÁLL cipőüzlet

Hittestvérei szives pártfogását kéri

Használt ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányu néplap

Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 50, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felolós-szerkesztő:
CSERNAK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Írjeg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1673—1939. sub. No. de ordine 21

Énekvezér-választás előtt.

Egyházközségünk folyó hó 9-én, vasárnap, énekvezért választ az olasz-i parochiális körzet megüresedett énekvezéri állásba. Ez az esemény az énekvezér-választás felé fordítja most hiveink figyelmét, hiszen remélhetőleg hosszú évtizedekig lesz a gyülekezeti éneklésre döntő jelentősége annak, hogy ki fogja betölteni ezt a tisztséget.

Egyházi törvényeink pontos jogi formák között határozzák meg azokat a szempontokat, amelyek egy ilyen választásnál számba jöhetnek. Előírják, hogy milyen készséggel kell rendelkeznie a választásra pályázó jelöltnek, milyen kötelességeket kell ellátnia s kiterjednek még arra is: hogyan kell egész életével, magaviseletével alkalmazkodnia ehhez a hivatalhoz.

Ezek mögött a jogi meghatározások mögött azonban egyházunk sajátos elvi magatartása rejlik. Kifejezésre jut ez mindjárt abban, amikor *énekvezérnek* és nem *»kántornak«* nevezi a gyülekezeti éneklés vezetésére megbízott egyházi tisztviselőt. Más lelekezeteknél szokásos a gyülekezet egészétől független, egyéni énekeltetése a kántornak, amire a hívek legfeljebb felelnek. Nálunk mindig a gyülekezet énekel s csak az az istentisztelet igazán áldásos, amikor a gyülekezet egésze önti ki buzgóságát énekében Isten előtt. Az énekvezér *csak vezeti* ezt az éneklést.

Bár az énekvezér nem egyedül énekel, hanem csak vezeti az éneklést — még a temetésnél is ez lenne a követelmény, — *egyáltalán nem jelenti ennek a munkakörnek a lekicsinylését*. Már abból a tényből, hogy külön tisztviselőt állít be egyházunk erre a szolgálatra, látszik ennek fontossága. Ez a fontosság pedig a *gyülekezeti éneklés jelentőségéből* következik. Nálunk a gyülekezeti éneklés nem esetleges, hanem szerves alkotó része az istentiszteletnek éppen úgy, mint az imádság vagy az igehirdetés. Amilyen csonka lenne az istentisztelet igehirdetés nélkül, éppen olyan csonka, hiányos, a gyülekezet egészének éneke nélkül. *A gyülekezeti éneklésben az istentisztelet emberi oldala jut kifejezésre. Az*

igehirdetésben Isten szól az emberhez, az éneklésben az ember emelkedik Istenhez s viszi áhitatát, bűnbánatát, hálaadását vagy kérését Isten színe elé. Ezért az ének az imádsághoz áll legközelebb, aminthogy *nevezhetjük is ezt dallamba öltöztetett imádságnak*.

A református ember szeret énekelni. A szép éneklés emeli az istentisztelet méltóságát, elősegíti az áhitatot. A rossz ének sértő és megrontja az áhitatot. A jó énekvezér vigyáz, hogy mindenképpen *»ékesen és szép rendben«* történjenek, érzi a gyülekezeti éneklésnek ezt a fontosságát s elősegíti a gyülekezet áhitatának a kifejezését.

Nem véletlen az sem, hogy egyházi törvényeink azok között a tisztviselők között említik meg az énekvezért, akiket egy sajátos feladat-körben való szolgálat határoz meg. Az énekvezér is *szolgál*, ezért hivatala nem tekinthető csupán megélhetési lehetőséget nyújtó állásnak, hanem olyan munkakörnek, amelybe Isten Szentlelke által bizonyos feladatoknak az elvégzésére elhív.

Az énekvezér szolgálatának is a legvégső alapja tehát *az isteni elhívás*. Törvényeink ezt az elhívást mindig *a választással* hozzák kapcsolatba. A szolgálatra Isten hív; a gyülekezet, illetve a presbitérium választása alázatos tudakolása ennek az elhívásnak, meghajlás előtte s az isteni elhíváshoz odaüti a maga emberi pecsétjét. Ezért minden választásban bizonyos *tusakodás* rejlik: Ki az, akit Isten hív?

Az apostolok midőn Judás helyett Mátyást tanítvánnyá választották, imádkozással keresték Istennek az akaratát. (Csel. 1: 24.) Őseink, midőn egyházi tisztviselőt választottak, komoly, imádságos lélekkel készültek a választásra. Képzéljük el, milyen áldásos lenne gyülekezetünk nézve egy ilyen választás: *Emberi érdekek helyett az isteni elhívást alázatos lélekkel keresni s a megválasztottat úgy fogadni, mint akit maga Isten hívott el*.

Adja Isten, hogy a vasárnapi választás méltó legyen az elhívás Urához!

Magyary Sándor.

Felhívás.

A Református Híradó kiadóhivatala elhatározta, hogy ezentul rendszeresen hívja fel olvasóinak figyelmét egyházközségünk orvosaira, ügyvédeire, iparosaira, kereskedőire stb. akik ezt közülük óhajtják. Ez a felhívás a nevezett iparos vagy kereskedőnek mint egy hirdetésül is szolgálna olyan formában, hogy a hirdetés szövege nem tartalmazhat többet, mint a hirdető nevét, foglalkozási ágát és címét. (Pl. Fekete László fűszerkereskedő, Vlahuța-utca 46.) És ezen hirdetés egy hónapi díját a legmérsékeltebben számítva 40 leiben állapítottuk meg. Ugy, hogy ezzel úgy az iparos, kereskedő stb. társadalomnak, mint egyházközségünk tagjainak is szolgálatot kívánunk tenni.

A hirdetés díjai előre fizetendők, megjelölve, hogy melyik hónapban óhajtja a hirdetést közzé tenni.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Juhos László, délután 6 órákor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Balogh János, Pipó Erzsébet Jolán. Temetés: Szilágyi János 67 éves (Diószeg), Kiss Jánosné szül. Csontos Margit 43 éves (Micske).

Áldozatkészség: Egyháznak; Seres Lajos 60 Lei.

Szegény iskolásgyermekek konyhájára gyűjtöttek: Szilvási Éva 90, Samarjai Irén 70, Szabó A. 88, Balogh Z. 111, Kalló T. 25, Schweitzer G. 50, Végh J. 71, Baka E. 32, Ács I. 55, Balogh L. 49, Kovács Gy. 75, Kajtor I. 20, Nagy B. 40, Bereczki S. 40, Oláh M. 110, Kiss I. 85, Nagy I. 75, Szabó A. 22, Mészáros M. 101, Szabó I. 12, Duka J. 30, Simon E. 35, Kövesdi E. 10, Ráksi J. 70, Veress R. 40, Csáki M. 10, Nagy E. 10, Varga R. 10, Kosztelni I. 10 Leit.

Szegények és betegek részére beküldött adományok nyugtázása: André Gásztávné 1 zsoltár, Nagy Zsuzsa Itt az Isten köztünk c. bibliai vezérfonal és 30 Lei, Homolya Etelka 1 p. papucs, 1 ing, 3 füzet és 50 Lei, N. N. 21 drb. vallásos tárgyú füzet, özv. Resch Mihályné 2 ruha, 1 hálóing és 40 Lei. Isten áldása legyen az adakozókon! További adományokat, különösen gyermek holmikát, cipőt és férfi használt ruhát kérünk, amiket nagyon várnak szegényeink. Adományokat az árvaházi diakonissza testvérek veszik át (Parc. Eminescu 28.) és továbbítják.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és délután 6 órákor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kovács Éva, Perecsényi Éva. Esketés: Kiss János ref.—Zilahy Rozália róm. kath. (Körös u. 21.)

Áldozatkészség: Adományok az ujvárosi elemi iskolások segélyezésére: Balogh Ferenc 50, ifj. Balogh Ferenc 20, Balogh Margit 50, Birinyi Imre 60, Borsody József 50, Bóné Zsigmond 30, Cser Lajos 50, özv. Czina Sándorné 50, Fazekas Lajos 100, Felvinczy József 20, Gál Szabó Lajos 50, Lőrinczy Lajos 300, Kiss Ferenc 100, Kovács József 40, Kursinszky Kálmán 20, Magyary Hugó 50, Papp László 50, Sipos József 20, Széles Kálmán 100, Töttös Mihály 100, Vargha Erzsébet 20, Ujvárosi elemi iskolások (Bereczki Boriska III. o. 5, Gecse Zoltán III. o. 5, Kovács Sári III. o. 5, Paul Kató IV. o. 5, Szabó Zoltán III. o. 2, Tóth Erzsébet III. o. 2, Varga Erzsébet IV. o. 7 =) 31 leit adott. — Összesen: 1381 lei.

Az össi-telepi imaházban az elmúlt vasárnapra tervezett anyáknap ünnepély az előző napi esőzés miatt elmaradt s így a következő vasárnap délután, június 9-én tartjuk meg 4 órás kezdettel.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk biblia-magyarozattal kedden és pénteken este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Margit. — Áttért: hozzánk Oláhné Alföldi Anna róm. kath. vallásról. (Várad-Szölös.)

Áldozatkészség: Templom-alapra: Felvinczyné L. Irén állami iskolába járó ref. növendékek 109 lei.

Iskolai jutalmkönyvre: Halász Eleménné a csillagvárosi áll. el. iskola ref. vallású növendékeinek

100 lei. — Kiss Károly az olasz ref. el. isk. tanulónak 60 lei. — Kiss Ilona egy iskolás-gyermek részére ruhaanyagot. — Végh Sándorné egy iskolás-gyermeknek ruhát varrt.

Szegényeknek: Erdős Mihályné szülei halálának évfordulóján 50 lei.

Nőszövetség céljaira: Anyák-napi jelvényekből 600 lei. — Özv. Fitzner Sándorné 20 lei.

Tanévzáró gyermekistentiszteletet tartunk f. hó 9-én velencei imaházunkban délután 4 órakor, Csillagvároson délután 3 órakor, melyeken az igehirdetés után a gyermekek ének és szavalat-számokkal a vallásos jelenetekben fogják kifejezésre juttatni az iskolai nevelés fontosságát s áldásait. Vajha szülők és gyermekek Isten megsegítő kegyelme iránti hálával s az Ige befogadására fogékony lélekkel mindkét helyre nagyszámmal jönnének!

Velencei Nőszövetségünk a kórházi betegek látogatásához hasonlóan szegényházunk lakóinak látogatását, vigasztalását a szükséghez és lehetőséghez képest segítségét állandóvá és rendszeressé kívánja tenni, ilyen célból látogatta meg e nagyon szerény szeretetintézményünk lakóit május hó 23-án több nőszövetségi tag, mely alkalommal lapunk 2 utóbbi számában az áldozatkészség rovatban közölt adományokkal adták jelét irántuk táplált szeretetüknek és segítő készségüknek. A nagy hálával fogadott csekély értékű testi jóknál bensőségebb és maradandóbb örömet váltott ki e megfáradt és megterhelt lelkekben annak tapasztalása, hogy nincsenek ők mindenkítől elfelejtve, elhagyatva. Hasonlóképpen igen jótékonyan hatott rájuk az esperesi látogatás alkalmával Nagytiszteletű Vadai Béla esperes urunk, Sólyom Kálmán alpolgármester, Kiss Károly, dr Szabó Lajos lelkészek társaságában náluk megjelenése s szeretetteljes beszélgetése.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és a Hegyen (Kajtor Szőlőben, Hering oldalon) délután 5 órakor Magyar Sándor, az imaházban délután fél 6 órakor és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Béla, Albert Mária. — Esketés: Nagy Sándor ref. — Tóth Margit ref. (Berlin út 26.); Lőkös Andor ref. — Takács Ida ref. (Széles ú. 18.) — Temetés: özv. Béni Jánosné 61 éves (Temető út 32), Izsó Árpád 17 hónapos, Lukács István 54 éves (Téglavető út 36.)

Áldozatkészség: Diakonissza-intézet céljaira: Templomi persely 200, Füzetekből 400 lei. **Szegényeknek** N. N. 50 lei.

Több gyermekes anyának K. G. 500 lei.

Nőszövetség céljaira: 40 leit: Király Gyuláné, Oleu Jánosné, öz. Vésárhelyi Mózesné, Dul Károlyné, Demeter Istvánné, Nagy Béniné.

Diakonissza-ünnepélyt rendeztünk f. hó 2-án, vasárnap délután réti imaházunkban. Az ünnepélyen Borbáth Dániel, diakonissza-intézeti igazgató hirdette az Igét. Előadást az Árvaházunkban szolgálott teljesítő Mária testvér tartott. Előadása megragadó bizonyoságtétele volt a diakonissza élet áldásainak. A Sztáray Énekkar, valamint a Zenekar egy alkalmi darabot adott elő Kovács Győző tanár vezényletével. Laczák Erzsike ének szóloja és O. Dézsi Ella szavalata nagyban járultak hozzá az ünnepély sikeréhez. A bensőséges ünnepély több leány testvérünk szívében ébresztett vágyakozást a diakonissza életre.

Árvaházunk.

...Eszetekbe juttatom az evangéliumot, melyet hirdetem nektek... (I. Kor. XV. 1.) Borbáth Dániel, a cluj-kolozsvári diakonissza anyaintézet ig. lelkésze, az árvaházunkban munkálkodó diakonissza testvérek meglátogatása során (jun. 2—4. napjain) vasárnap délelőtt az olasz-i templomban, délután a réti imaházban hirdette az evangéliumot. Mindkét helyen nagy közönség töltötte meg az Isten házát. — Az anyaintézetet és árvaházat közösen érdeklő ügyekben elnökséggel, árvaatyával és a testvérekkel folytatott tanácskozásokat. Megnyugvással és szeretettel kíséri Jótékony Egyesületünk és árvaházunk szeretet-munkáját. »Békesség Istentől!«

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Végh Gyuláné: egy gyermek kötény-anyag és használt kis harisnyák. Farkas Sándor borbély 8 fiu hajnyírása.

Nagykároly: Ref. egyház anyáknapi perselypénz: 500 Lei, özv. Néma Gusztávné 100 Lei.

Az 1940. évi Árvaházi Bál megváltása címén borítékban: Fábrián Sándor és neje (59 sz.) 100 lei, (748. számú) 50 Lei.

HIREK.

Kántorválasztás. Az olasz-templom kántori állása b. e. Juhász Károly halálával megüresedvén, a presbyterium úgy intézkedett, hogy az özvegy kegyeleti idejének lejártával az állás rendes kántorral betöltessék. A pályázatot meghirdette. Mintegy tizenkét pályázati kérvényt nyújtottak be a kitűzött időre. A választó presbyteri gyűlést az elnökség június 9. vasárnap délelőttre hívta össze. A presbyterium elsőben is meghallgatja a megjelent pályázókat az ujjvárosi templomban, a választás megejtése aztán folytatódagosan az Iparostanonc-Otthon közgyűléstermében megy végbe.

Református elemi iskoláink rajz és kézi-munka kiállítását rendeznek iskoláink helyiségeiben. A kiállítás *f. hó 9-én, vasárnap délelőtt* egynegyed 12 órakor nyílik meg és 16-án délután 6 órakor zárul be. Megtekinthető hétköznapokon délután 4—5 óráig, 16-án vasárnap délután 5—6 óráig. Szülők és érdeklődők minél nagyobb számban való megjelenését kéri az Igazgatóság.

INNEN-ONNAN.

Egy mozdonyvezető, aki nagy kedvelője volt a szeszitalnak, egyszer kis piros zászlót hozott kislányának játékszerűen s mindjárt meg is magyarázta, hogy a piros zászló a vonatra nézve veszélyt jelent. »Megállítanád a vonatot, ha piros zászlót látnál?...« kérdezte a kislány. »Természetesen«, felelte az apa. Másnap az apa a piros zászlót a pálinkás üveghöz kötve találta.

Mikor egyszer valaki ezt a mondást: »Ember tervez, Isten végez« Napoleon előtt hangoztatta, az dölyfösen így válaszolt: »Én nemcsak tervezek, hanem végezni is fogok.« Bizonyára nem volt a tervei között Szent Ilona szigete. A fák nem nőnek az égig.

Az új Spanyolország vezetői még harcuk ideje alatt jelentették ki, miszerint világnézetükben a katolikus egyház tanításainak alapján állanak. Feltétlen érdeklődésünkre tarthat számot az a tény, hogy a protestáns sajtóirodák közlése szerint a spanyol protestáns templomok és iskolák jelenleg még mindig zárva vannak. A látszat tehát az, hogy a spanyol kormány minden feltűnést kerülve, a katolikus egyház egyeduralmának biztosításán fáradozik.

Az amerikai protestáns egyházak tiltakoztak Roosevelt elnöknek azon intézkedése ellen, hogy Amerika rendszeresíteni akarja a vatikáni követi állást. A tiltakozó protestáns egyházi vezetők kihangsúlyozták, hogy Amerika többségben protestáns állam s hogy ez az intézkedés ellentétben áll az amerikai állameszme ama felfogásával, amely elválasztja az egyházat az államtól.

Éledő keresztyénség Szovjetországban. 1937—1939-ig vivta az istentelenség utolsó nagy küzdelmét a vallás kiirtásáért. Bár a legnagyobb eréllyel és erőszakkal történt ez a küzdelem, nem érte el a várt eredményt. A keresztyénséget nem lehetett kipusztítani. Ellenkezőleg, a vallásos szervezetek száma egyre növekszik. Egyre többen vannak, akik az igehirdetés kockázatos szolgálatát vállalják. Az istentiszteleteket magánházaknál és titkon tartják. Nyilvános temetés helyett földet hoznak a sírról a paphoz, aki azt megáldja s aztán reáhintik a sírra. A keresztelés úgy történik, hogy a pap az üvegben hozott vizet megáldja és a szülők ezzel otthon mőghintik gyermeküket. Az egyházi esküvő

is úgy történik, hogy a pap elvégzi a szertartást a gyűrűk felett és akik ezeket viselik, megáldottnak tekintik házasságukat. A keresztyén temetőket különben teljesen szétrombolták s a sarköveket utcakövezésre használták fel, úgy hogy gyakran lép az ember olyan kövezetre, ahol sírfeliratok díszlenek.

Széleskörű börtön-misszió indult meg Magyarországon és pedig három irányban. 1. Preventív munka, mely az Ige hatékony hirdetésével és megfelelő szociális intézkedésekkel megelőzni igyekszik a fiatalok és más büntető intézetek megszüntetését. 2. Az a munka, amely a már börtönben lévő és hozzátartozóik megsegítését szolgálja. 3. A jövőépítő munka, mely a szabadultaknak megteremt a becsületes életlehetőséget s igyekszik őket megtartani az Isten útján. Debrecenben már meg is kezdte működését az első magyar szabadult rabok otthona, a »Reménység háza«.

A német lelkészek és segédlelkészek 40—50 százaléka bevonult a mozgósításkor. Ezek közül sokan, mint táborigazgatók szolgálnak, de a nagyobb rész fegyveres szolgálatot teljesít. Ez utóbbiak áldott lelki munkát végeznek környezetükben. Munkájukat az ottani gyülekezetek támogatják, különösen keresztyén lapok és más olvasnivalók rendszeres küldésével. Egy táborigazgató könyv nemrégiben 70 ezer példányban fogyott el.

A Skót Református Egyház külön bizottsága eddig 70, étkezővel ellátott katonahontra rendezett be a laktanyák közelében. A kisebb katonai alakulatok számára mozgó-étkezők, mozik és olvasószobák állanak rendelkezésre.

A legújabb statisztika szerint még mindig ötmillió rabszolga van a világon. A legtöbb Etiópiában, Kinában és Arábiában van.

Eddigi megállapítás szerint mindössze 1400 ember maradt a szovjetnek átengedett finn területen az őslakoságból. A többi Finnország területére költözött.

A new-yorki egyházszövetség legutóbb New-Yorkról adott ki egy kis füzetet, amelyben kimutatja, hogy a városban ötszáz ezer család él nyomortanyákon, hétszáz ezer munkanélküli van, egymillió a vérbajos, egymillió ember van letartóztatva, a gyermekbűnözők száma kétezer, évenként 1563 öngyilkosság történik, egymilliókétszáz ezer gyermek semmiféle vallásitanításban nem részesül.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felolós-szerkesztő:
CSERNAK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub No. de ordine 31

A presbytérium

vasárnap, június 9-ik napján a délelőtti istentisztelet után tartotta meg *Sulyok* István püspök-lelkész és dr *Thúry* Kálmán főgondnok elnöklete alatt, az újvárosi tempomban ünnepélyes gyűlését az olasz paróchiális körben Juhász Károly elhalálása folytán megüresedett kántori állás választás útján betöltése tárgyában.

A presbytérium tagjai — pár kivétellel — teljes számban jelentek meg.

1. *Sulyok* István püspök, lelkész-elnök bensőséges szavakkal üdvözölte a presbyterium tagjait, valamint az ez alkalomra szép számban megjelent és a templomban bent maradt érdeklődő hiveket. — Jelenti, hogy a gyűlés megtartását a hatóság engedélyezte. Jegyzőkönyv vezetésére Fodor Ödön jegyzőt, hitelesítésére Mónus Sándor és Szentpály Gyula presbytereket kéri fel.

2. Püspök, lelkész-elnök jelenti, hogy a megüresedett presbyteri tisztségekre elnökség *Balajthy* Jenő, *Kiss* Balázs, *Nagy* Zoltán, *Szabó* László és *Török* Sándor pótpresbytereket hívta be, kik a gyűlésben megjelenven — felhívja őket — az előirt presbyteri eskü letételére.

Az eskü elhangzása után elnök meleg szavakban kért működésükre Istentől gazdag áldást.

3. Elnök előterjeszti, hogy az egyházkerület hivatalos lapjában meghirdetett kántori állásra a kitűzött határidőig 10 pályázat érkezett be: *Béczy* Ernő dési, *Monoki* Sándor vámfalusi, *Soós* András nagyvárad helyettes, *Kiss* Béla nagyvárad ig. tan., *Vargha* László belényesi, *Kálnoki* István gyantai, *Nagy* Béla nszalontai, *Vári* Imre aranyos-medgyesi *Tóth* Zoltán halmi, *Katona* Jenő monospetrii énekevezérek pályázata. A presbytérium által kiküldött jelölő bizottság megállapította, hogy *Kiss* Béla, *Vári* Imre, *Katona* Jenő pályázata a pályázati feltételeknek nem felel meg.

Választásra bocsáttattak *heten*, a próba éneklésen megjelentek *öten*: *Béczy* Ernő, *Nagy* Béla, *Vargha* László, *Monoki* Sándor és *Kálnoki* István.

A próbaéneklés megtörténte után a presbyterium átvonult az *Otthon* tanácstermébe és ott folytatta gyűlését. Az elnökség szabályszerű kérelemre titkos szavazást rendelt.

A szavazás megejtetvén, a szavazatszedő-bizottság elnöke kihirdette a következő eredményt: beadott 74 szavazat; ebből két szavazat érvénytelen, maradt 72 érvényes szavazat. *Béczy* Ernő 36, *Soós* András 22, *Nagy* Béla 7, *Kálnoki* István 6, *Vargha* László 1 szavazatot kapott. Miután általános többséget egy pályázó sem nyert, elnökség a két legtöbb szavazatot nyert pályázó között azonnal új szavazást rendelt el. A másodszeri szavazásnál beadott összesen 68 szavazat. Ebből egy szavazat érvénytelen. A 67 érvényes szavazatból nyert: *Béczy* Ernő 43, *Soós* András 24 szavazatot, így 19 szótöbbséggel *Béczy* Ernő dési kántor-tanító választott meg az olasz paróchiális kör kántorául.

Elnök a megválasztott kántort meleg szavakkal köszöntve felhívja, hogy állását július 1-én foglalja el.

4. Az elkészített törvényes határidőben közszemlére kitett, presbytériumból kiküldött bizottság által záradékkal ellátott és 1940. júl. 1-től—1941. jun. 30. napjáig érvényes: „*választói névjegyzéket*” presbytérium megerősítés végett betérjeszti az esperesi hivatalhoz.

5. Az egyházközségnek a számvevőszék által megvizsgált s közszemlére kitett 1939—40. évi közgazgatási és alapítványi *zárszámadását* többek hozzászólása után presbytérium elfogadja, jóváhagyja s felülvizsgálás és megerősítés végett az esperesi hivatalhoz betérjeszti.

6. Presbytérium — az egyházközség alapítványi és tőke-betét állományát — névszerinti szavazással az »Általános Hitelbank«, a »Sebes-Körös« és »Kálvin Hitelszövetkezetekben« helyezi el 1940. évben.

7. Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

Kmf.

(con.)

Ne nyugtalanodjék a ti szívetek.

Rouen a németeké, kérkedik a horogkeresztes jelentés. A trikolóros viszont azt igyekszik elhitetni, hogy még a franciáké. A Piazza Venezián ismét fellobbant a már régóta lefojtott láng. Amerika eddig meggyőzni szándékozó szava ma már fenyegetni kezd. Japán lázasan tisztítja tovább az utat az új rend előtt. Az orosz némaság nem tudja feledtetni a Ladoga jégablái közé merültek ordítását.

Felesleges ütközet közvetítését hallgatni a nyugati frontról. Elég a naponta kétszer érkező helyzetjelentés, vagy szerényebb körülmények között a megszokott hírlap, arra, hogy minden idegszálunk átvegye a világ remegését. Hiába próbáljuk figyelmen kívül hagyni a gép kattogására, a mérleg nyelvére vagy a toll barázdájára. Az éter s a nyomdafesték mérget tovább keveri az ember, aki fantasztikus megoldások árját zudítja a tájékozatlanul szemlélődőre, hogy majd hajmeresztő hírek szárnyán repüljön tovább.

Azért fut ma oly tévetegeten a toll, a mérleg nyelvére azért lesz csaló s a hajtókerék lendülete azért bizonytalan, mert a mögöttük álló embert minduntalan elkapja »a tanításnak akármilyen szele.« Elképesztő látni, hogy az ember, — kinek értelme pedig mindig tisztán lát és akarata minden korlátot neveltségessé téve érvényesül, — ma falevélként hanyódit ide s tova. A hulló falevél létének céltalansága, fölöslegessége, tehetetlensége ma az emberé.

Ezen a helyzeten nem siránkozni, hanem szé-

gyenkezni kell. Nem csak azért, mert a jajveszkelés lealacsonyító. Nem is a fatalista megoldásért, amit az értelem ad: ne búsuljunk rajta, nem segítünk rajta! Hanem kizárólag keresztyén voltunkból kifolyólag arcpirító az az ingadozás, melynek ritmusból oly kevesen tudnak kiszakadni ma. A Krisztus nevére pedig csak az méltó közöttünk, ki a lelkében tomboló szelet meg tudja fenyegetni s az ott dúló vihart le tudja csendesíteni.

Kint ezáltal nem változik meg semmi. Az egyásra szabaduló erők küzdelméből majd az Úr által megszabott időben tűnik fel az isteni cél. Mert hitünk szerint neki egészséggel és betegséggel, bőséggel és szűkséggel, békével és háborúval célja van. Ma még nem sejtethetjük miképen, de egy napon majd feleletet kap amiért, mely ma milliók lelkét zaklatja. Feleletet kap akár még ez ítéletben, akár felmentő kegyelemben. A kint zúgó vihart lecsendesíteni ma már csak Ő tudja.

Egyfelől ez a tudat, másfelől az a hit, hogy az Úr e föld s minden ami rajta és benne van, szilárd talajt ad lábunk alá. De nem tesz bennünket érzéketlenné. Távoly legyen ez a félreértés! A francia gyermekek s a német anyák sirása mosolyunkat még sokszor elrabolja. Felháborodik a lelkünk továbbra is minden összeomló hajlék robaján. De aki ahol áll, ott megveti szilárdan a lábát. A keze nem lesz tétova, a szava nem lesz dadogó. Hogy ki igazán keresztyén, az a mostani időkben fog meglátszani.

Papp László.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Habi István, Bimbó Sándor, Török Zoltán. — Esketés: Erdődi Miklós borbély—Sebestyén Juliánna (Schlauch tér: 26), Szabó Sándor nőifodrász —Molnár Irén róm. kath. (Bém u, 14). — Temetés: Demján Juliánna 43 éves (Kórház), Kucsma János 56 éves (Lakatos u. 15.)

Áldozatkészség: A velencei nőszövetség ref. elemi iskola céljaira 100 Lei.

Szegények és betegek részére: Petróczy Lajos és neje 1 ruha, 1 női kabát, 1 pár férficipő. Révész Béla 80 Lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Osváth Ernő, délután 3 órákor Papp László, este 6 órákor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Orth Cydöz szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Cseke Gizella Ibolya, Nagy Sándor László. — Temetés: Szőke Miklós 62 éves (Össi-telep 68 sz. utca 16 sz.), Kovács Béla 25 éves (Lahovári utca 9 sz.), Császki Eszter néhai Kiss Károly neje 76 éves (Pece utca 42 szám.)

Áldozatkészség: Adományok az újvárosi elemi iskolások segélyezésére: Bancsik Gyula 25, Báthory József 20, Báthory Zsigmond 20, Csanda Endréné 50, Csekő Endre 10, Cser István 50, özv. Cser Jánosné 50, Czina Lajos 50, Dóbé Gusztáv 30, dr. Erdős Zsigmond 50, Fajzi János 100, özv. Fenesy

Imréné 20, Fodor Kálmán 20, Fodor Kálmánné 20, Halász János 40, Jakabfy Gyula 20, Kerekes Sándor 15, Kiss Lajosné 20, Kovács József 30, Tóth Sándor Varga Ferenc 20, Veres Sándor 100, Végh Gyula 60, Szakács Sándorné 20. Ujvárosi elemi iskolások (Dézsi Mária 10, Farkas Lili 5, Fazekas Viktor 10, Kiss Zoltán 10, Ombodi Éva 5, Szabó Ilona 5, Szondi Rózsi 8, Tóth Margit 2, Vahovszky András 6.) 61 lejt adtak. Összesen: 1001 lei.

Az *Óssi-telepi* állami elemi iskolába járó gyermekek közül azokat, akik szorgalmasan jártak a hit-tanórákra a hivek zsolttárral és Hozsánna énekeskönyvel jutalmazták meg. A 410 lejt kitevő összeget a következők adták: Czirják Zsigmond 30, Bodó I. 10, Lévainé 2, Lukáts Ödönné 30, Szabó Ferenc 20, Bodó Imre 10, Gólián kisasszony 50, Kirjákné Kovács Emma 153, Szabó Ferenc 10, Orth Gy. 55, Osváth Ernő 40.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarozattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Márton Erzsébet. — Temetés: Bánhegyesi István 62 éves, (Károly u. 3.) Nemes Nándor 31 éves kertész (Hid u. 1.), özv. Domján Istvánné Nagy Julianna 41 éves (Veres-Balázs u. 20.), Balla Gábor 76 éves (Szőlős u. 31-a.), Fazekas László 47 éves (a Járványkórházból), özv. Gáll Imréné Márton Julianna 82 éves (Kertész u. 25.)

Áldozatkészség: Csillagvárosi imaház házbérére: Molnár Gyula 100 lei.

Szegényeknek: Szilvássy Istvánné 20 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután fél 6 órakor Magyar Sándor, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Vidits György szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Mikó Gizella, Imre László. — Temetés: Antalfi József 44 éves (Turza u. 5.), Szőke Miklós

63 éves (Össi 68 u. 14 sz.), Czap Julianna 36 éves (Someşului u. 5.).

Áldozatkészség: Templomalapra: Magyar Jánosné (fia halálának évfordulóján) 500 lei.

Belmissziói célokra: Szt. József kórház betegei 138. és F. A.-ne 100 lei.

Nőszövetség céljaira: 30 lejt: Szabó Andrásné, Szurovecz Mihályné, Kónya Józsefné. 20 lejt: özv. Takács Endréné, Mányi Ferencné, Rácz Lajosné, Balla Sándorné, Szakács Lászlóné. 10 lejt: özv. Kékesi Istvánné.

Árvaházunk.

...*Azt reméljük s békességes türéssel várjuk...** (Róm. VIII. 25.) — mondja két kis árva fiu, kikhez még nem hangzott nyaralásra hívó szó, kik még itthon vannak árvaházunkban. Azt remélik, hogy Istennek gondviselése nem feledkezik el ő róluk sem, hanem amint 26 árvának küldött jölteveket, adott jó sziveket, kik szeretettel fogadják hajlékukba a nyári szünidőre, úgy küld részükre is és ezt a szeretetteljes meghívást »békességes türéssel várják!« Addig Isten igéjével mondogatják: »boldog aki várja és megéri a napot!« (Dán. XII. 12.)

Adományok az Árvaháznak:

1940. évi árvaházi bál megváltása címén borítékban Kondor István (184.) 100, özv. Torda Ferencné 100, Fábán Sándor és neje (59.) 100 Lei
Aradról: Mosóczy-telepi református Nőszövetség anyáknapi perselye 500 Lei.

Misztótfaluból: Leányszövetség anyáknapi gyűjtése 500 Lei.

Temesvárról: Orbán Eszter székelyföldi leány a székely népviseletért jutalmul kapott 1000 Leit jótékonycélokra osztotta szét, árvaházunknak 100 Leit küldött.

Oravica: Molnar K. Árpád 100 Lei.

Borosjenő: Református egyház 200 Lei. Veress László ref. lelkes 1500 Lei.

Arad-mosozai vasárnapiiskola 100 Lei.

Borossebes: Nőszövetség 2 árvagyermek utiköltségére 420 Lei.

Nagyvárad: Monori Mihály 25 Lei.

Természetbeni adományok: Paptamási: Ref. hivek 1 kgr. hagyma, 1 kgr. szappan, egynegyed kgr. mák, 6 kgr. borsó, 9 kgr. bab. — *Váradless:* N. N. 8 liter tej.

Óssi-telepi imaházunkba a múlt vasárnap délután tartottuk meg szép számu közönség előtt az édesanyákról megemlékező ünnepélyünket. Bibliát magyarozott Osváth Ernő intézeti lelkes. Bodnár Mária írónő az anyai szeretet gazdag fájáról beszélt. Horváth Eta Fekete Tibor hegedü-kiséretével énekelt. Az ifjuság és a gyermekotthon tagjainak szavalatai után Gurzó István a szülők iránti engedelmességre intette a gyermekeket. Az önkéntes adományokból befoly 635 lejt a gyermekotthon szegény tagjainak táplálására fordítjuk.

HIREK.

Az újvárosi elemi iskolába járó tanulók évváró ünnepélye vasárnap, június 16-án délután 3 órákor lesz megtartva a templomban istentisztelet keretében. Gyülekezetünk tagjait e hálátadó ünnepélyre szeretettel várjuk.

Az újvárosi elemi iskolások kézimunkakiállításának utolsó napja vasárnap, június 16. A kiállítás a Teleki utcai iskola 2-ik számú termében van. Belépés díjtalan. Önkéntes adományokat a szegény iskolásgyermek segélyezésére fordítjuk.

Június 2-án tartotta meg Nagyvárad-Össi telep református gyülekezete a dikonisszanapot. A begyűlt 100 lei perselypénzt az egyházmegyei belmissziói előadóhoz továbbították.

A nagyvárad-olaszi ref. elemi iskola f. hó 16-án d. u. 6 órákor az olaszi templomban évváró ünnepélyt tart a következő műsorról: 1. 7. dics. Im békjöttünk. 2. Ima és beszéd. 3. XXV. zs. Szívemet hozzád emelem. 4. I. a) oszt. szavalatai. 5. 100. dics. Mennyben lakó én Istenem. 6. I. b) oszt. szavalatai. 7. Az áldott orvos közeleg. 8. II. a) oszt. szavalatai. 9. Kövesd a Jézust, ének. 10. III. IV. oszt. szavalatai. 11. 98. dics. Mindenható leborulva. V. VI. szavalatai. XC. zsolt. Tebenned biztunk.

A kerületi Iratterjesztés hírei:

Az »ÉBREDÉS NÉPE« címen jelent meg a Református Könyvtár kiadásában Koren Emil evangélikus lelképásztor Finnországot ismertető műve. Ebben a könyvecskében megoldódik számunkra a finn hősiesség rejtélye, melyre még a mostani súlyos állapotok között is emlékezünk. A számos képpel ékesített könyvecske ára 20 Lei.

Szintén a Református Könyvtár sorozatában jelent meg *Molnár Károly* mezőtelegi lelkésznek „**A MAGYAR BIBLIA ÉS KÁROLYI GÁSPÁR**” c. műve. A mindenki érdeklődésére igényt tartó könyvecskének külön érdekessége az, hogy közli az összes, 1871-ig megjelent magyar nyelvű Bibliák táblázatát. Ára 10 Lei.

»**SZIVEMET HOZZÁD EMELEM**«. Imád-ságos könyv bevonulók és családtagjaik számára. Hiányt pótol ez a kis füzet, melyet zsebében is mindenki magával vihet, ha kötelessége szólítja. Hozzátartozók, amikor utrabocsátják szeretteiket, lássák el őket lelki táplálékkal is. Ára 8 Lei.

Az erdélyi unitárius egyház vezetői Silviu Dragomir dr. kisebbségügyi miniszter útján kérvényt jutattak az iskolaügyi minisztériumhoz, amelyben 12 új felekezeti iskola megnyitásához kérnek engedélyt. Az unitárius egyház vezetői tervszerű munkaprogram alapján akarják újjászervezni egyházunkban a felekezeti oktatást.

INNEN-ONNAN.

Egy kulturális intézmény jubileuma. A Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet nemrégiben tartotta 20-ik évi rendes közgyűlését. Az intézet annak idején, az uralomváltozás első napjaiban azzal a céllal alakult, hogy tankönyvekkel lássa el a magyar kisebbségi iskolákat s hogy napilapok, folyóiratok és könyvek kiállításával szolgálja a magyar szellemi élet ügyét. Az intézet 20 évi működése alatt 3,310.323 könyvet adott el. Ma 19 folyóirat és napilap jelenik meg a Minerva kiadásában.

A káromkodás ellen Olaszország nagyobb városaiban szervezet mozgalom alakult. A mozgalmat az állami hatóságok is támogatják. Az olasz rádió is előadásokat tart időnként, hogy a munkásréteget is megnyerje a mozgalom számára.

Bethlen Gáborról jegyezték fel, hogy a Bibliát táborozás ideje alatt mindig magával hordta s azt 26-szor olvasta végig. I. Rákóczi György erdélyi fejedelemtől ugyancsak azt írják, hogy az őszövetséget 13-szor, az újat 32-szer olvasta el.

Norvégiában az anyakönyvvezető csak akkor eskethet meg nőt, ha hiteles bizonyítvánnyal igazolja, hogy főzni tud.

SVEN HEDIN ÉS A BIBLIA. Sven Hedin a nagy ázsiautató most töltötte be 75. életévét. Sven Hedin a Bibliához való viszonyát a következőkben jelölte meg: »Istenben bizó élő és erőteljes hitem és bizalmam nélkül lehetetlen lett volna számomra tizenkét éven át Ázsia ismeretlen vidékein járni és ismeretlen életét felkutatni. Összes utaimon a Biblia állandó kísérőm volt.«

Étienne Dugas Iyoni rendőrfőnököt városa pékei azzal a kéréssel keresték fel egy napon, hogy engedje meg a kenyérárak emelését. Hosszas megbeszélés után megígérte, hogy foglalkozik az ügygel és ha jogosultnak találja a kérést, beleegyezik. A pékek megnyugodva távoztak s hogy sikerüket annál biztosabbá tegyék, egy zacskó aranyat felejtettek a rendőrfőnök asztalán. — Mikor pár nap múlva megjelentek a válaszáért, az érdemes rendőrfőnök kedvesen fogadta őket és közölte velük, hogy kérésüket nem teljesítheti, mert aki aranyat osztogathat, annak nincs elviselhetetlen anyagi nyomora. Egyben azt is tudomásukra hozta, hogy az általuk otthagytott zacskó aranyat, — reméli, meglegedésükre, — a város szegényei között osztotta ki.

Javitó vizsgákra sikerrel előkészít főgimnáziumi tanár. Tanít román, német, francia nyelvet. Fordításokat vállal. Str. I. G. Duca 17.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub. No. de ordine 31.

Összetartani . . .

Ezt kiáltja felénk a mai világ ezer és ezer jelensége, ezt zugja fülünkbe szinte szünet nélkül az élet tülekedő, vértyszomjazó törekvése. Összetartani! Erre kényszerít az emberi és vallási, nemzeti és társadalmi élet kemény csatája. Ezt követeli református és magyar születésünk minden porcikája.

Az élet hiv bennünket arra, az élet követeli tőlünk azt, hogy végül is magunkra találjunk. Meglássuk, hogy életünk nem gyarló, kicsinyes emberi célokra teremtett, vannak feladataink, küldetéseink melyeket be kell töltenünk. De hogy eredményesek lehessünk, szükséges, hogy egymásban testvért lássunk. Kéz a kézben haladjunk előre. Szomorú a jövőnk, ha egymásban nem bizhatunk, ha barátok, jóakarók helyett ellenségekkel találkozunk.

Ma a nemzetek, egyházak mindenütt az összetartás jelszavát tűzik zászlajukra szinte kivétel nélkül. A legnagyobbak épenugy, mint a legkisebbek. Igyekeznek kivívni jogaikat, életlehetőségeiket, kiharcolni vallási, kulturális, gazdasági stb. szükségleteiket. Ebben a nagy törtetésben és igyekezetben

összefognak minden erőt, egyesítenek minden lelket, hogy minél erősebbek és egységesebbek legyenek.

Református egyházunk jelenlegi állapota azt követeli, hogy mi még inkább összefogjunk. Az egyház tekintélyének, tisztaságának ne bántói, de őrizői legyünk. Tegyük félre a kicsinyes emberi gyarlóság okozta akadékoskodásokat és rosszakaratu megnyilatkozásokat, — nézzük csupán azt, hogy nekünk jövőnk érdekében őszinte, egységes munkára és fellépésre van szükségünk.

Mi reformátusok, mástól segítséget aligha várhatunk. Nem bizhatunk szép szavak és rózsás ígéretek beteljesedésében, de bizhatunk saját erőnk és összetartásunk gyümölcsében. Nem lehetünk elbizakodottak, de gyávák és megalkuvók sem, mert a mi református egyházunkban és hitünkben erős, megdönthetetlen bástyát, Isten szolgálatának legerősebb instrumentumát kaptuk.

»Segíts magadon, Isten is megsegít.« Egységesen dolgozni, munkálkodni, ez legyen a jelszavunk, mert így leszünk valóban méltó eszközei Isten akaratának.

Batta Pál.

Mikor diák, mikor király.

Mátyás király udvarában sok iródiák dolgozott. Beállít egyszer Görbe András birtokoshoz Zemplénbe egy fiatalember s így szól:

— Az én nevem Nagy Márton; iródiák vagyok a király udvarában; szállást kérek egy éjszakára. Görbe András uram sokat hallott már arról, hogy Mátyás áruhában járja néha az országot és hogy nagyobbbrészt iródiáknak adja ki magát.

Engem nem teszel bolonddá, — gondolta. Azután nagy szivességgel szólott: Isten hozta kegyelmedet, Nagy Márton uram: Tessék csak befordulni, mintha a saját háza volna. Azután a kocsisnak kiáltott:

— János, sétáltasd be azt a lovat a szobádba. Dunnát rakj alá, legfinomabb zabomat eléje. Te pedig költözködj ki addig az istállóba.

— De, uram — szólott a diák, — nem való paripa szobába, se dunna alája, zabnak a szalmája is megteszi.

— Azt csak tessék rám bízni, — felelt Görbe András uram, — tudom én a tisztességet. Beültette a diákot a legényesebb szobájába.

Ökröt vágatott, nyulat lövetett, drága és jó ezüsttányérokra rakta eléje. Ő maga pedig se nem evett, se nem ivott, hanem szolgált az asztalnál s akármit beszélt neki a diák, mindenre csak azt felelte:

Tudom én, mi a tisztesség!

Nagyot nevetett Mátyás király, mikor egy hét mulva megtudta, hogyan vendégelték meg az ő iródiákját.

Néhány nap mulva, mikor ő járt diákruhában, ő is beállított a Görbe András portájára.

— Hopp, itt vagyok, — szólott a király. — Szilágyi Mátyás a nevem.

— Dejszen, engem nem teszel bolonddá. Gondolta Görbe András — kössétek a lovat az istállóba, adjatok zabszalmát eléje. A diák pedig feküdjék a kocsis szobájába.

Azután jelentős pillantást vetett Mátyásra és így folytatta:

— Nekem is van ám eszem: minden diák nem király. A szomszédjaim legalább nem nevetnek rajtam, mint a multkor, mikor egy diákot királynak néztem.

A kocsis jól tartotta a diákot. Együtt ettek, ittak. Másnap korán hajnalban így szólott a diák a kocsisához:

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Feuer Erzsébet, Feuer Irén, Erős Lajos. — Esketés: Lőrincz Zsigmond—Vida Etelka (Kálvária-u. 7.) — Temetés: Oláh Károly 38 éves (Toloncház.)

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Lőrincz Jenő, Berwald Rozália. — Esketés: Maróthy Gyula ref.—Várday Magda róm. kath. (Kapucinus-u. 1.), Ellenés Ferenc ref.—Drágos Magda róm. kath. (Össi-telep 54. sz. utca 17. szám) Nagy József ref.—Köteles Erzsébet ref. (Bethlen-u. 44.)

— Nini, majd elfelejtettem, levelet is hoztam az uradnak.

Görbe András nagy csodálkozással olvasta:

»Parancsolom jó hivemnek, Görbe Andrásnak, hogy azonnal keljen utra Jánossal, a kocsisával együtt és jöjjön Budára. Beszédem van vele.

Mátyás király.

— Hozd ide hamar azt a diákot! — kiáltotta Görbe András. — Hadd tudjam meg tőle, mit akar a király.

János kereste is a diákot, de az már akkor elűnt a lovával együtt.

Két hét múlva felkocogott Görbe András a budai várba.

A király várta az udvaron. Fényes skófiomos ruhába volt akkor öltözködve.

Görbe András háromszor is meghajolt, míg eléje érkezett.

— Eljöttem, szólt — felséged parancsolatjára. Hirtelen megakad a szóban és csodálkozva, ijedten nézett a királyra.

A király a szolgálkhoz fordulva szólt:

— Kössétek a lovát az egyik szobámba; jó

Áldozatkészség: Adományok az ujuvárosi elemi iskolások segélyezésére: Borsody József 50, Bóné Béla 30, Bartha János 60, Erdődi József 50, Erdődi Sándor 50, Halász Imre 50, Laczikó Eszter 25, Laczikó Zsuzsanna 25, Leitner Ferenc 40, Kovács András 50, Nagy Ferenc (Oituz-u. 16.) 25, Nagy Imre 50, K. Nagy Lajos 100, Nádasy László 100, N. N. 20, N. N. 15, N. N. 5, Orth Győző 60, Osváth Ernő 20, Persenszky Árpád 30, Pécsi Józsefné 50, Rácz Mihály 100, Sarkady Zoltán 30, Szántai János 100, Széles Gábor 20, Széles Gyula 20, Széles Irénke és Kuli 10, Széles Kálmán 100, özv. Széles Sándorné 20, Sziber Istvánné 10, Szigethy Józsefné 20, Sztankovits István 30, Tándor Lajos 30, Varga Ferenc 100 leit adott. Összesen: 1495 lei.

Vasárnap, június 16-án délelőtt istentisztelet után a templomban maradt egy pár női kesztyű és egy kézi-táska. Tulajdonosa a tárgyakat átveheti Csató egyházközségtől.

UJVELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliamagyarozattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Magyar Róza Margit, Sipos Ilona Margit. Temetés: Bogdán Mária 2 éves (Cigány-telep).

Áldozatkészség: Templomalapra: Kiss Ilona tanítónő 100, Nemes József tanuló 18 Lei.

puha dunyhákat rakjatok alája. Ő is így tett a lovammal, mikor a diákom járt rajta.

— Uram király, szólt nagy örömmel Görbe András.

Azonban csakhamar elhült, mikor a király így folytatta:

János kocsis az én vendégem; öltöztessétek diszruhába és vezessétek az asztalomhoz. Görbe András uramat pedig helyezték el a kocsisomnál.

Görbe András úgy szédelgett, hogy alig tudott a lábán állani.

— Ej, ej, Görbe uram, hát így megtréfált maga engem, — szólott a király. A diákkal úgy bánt, mint királlyal szokás, velem pedig úgy, mint diákkal szokás.

— Felsőges uram, — felelt verejtékezve Görbe András, — hogy tudná azt az ember, hogy felséged mikor király?

— Nemcsak arra kell ám nézni, mikor vagyok király, — szólott Mátyás nevetve, — hanem arra is, hogy mikor vagyok diák.

És Görbe András a kocsisával együtt jól megvendégelte, azután gazdagon megajándékozva eresztette haza őket az udvarából.

Gárdonyi Géza.

Szegényeknek: özv. Fitzner Sándorné 50, Kiss Ilona 100 Lei.

Nőszövetség céljaira: Sinyi Józsefné, Somtelekán Józsefné, Hetz Ferencné, Major Rózsika.

Nőszövetségünk a szokásos nyári szünetét szeptember 1-ig megkezdte, havi segélyben részesülő szegényeink segélyezése s ennek fedezetére áldozatkészségünk azonban éppen úgy nem szünetelhet, mint ahogy jó Istenünk gondviselő jósága nem ismer megállást, sőt éppen a nyári nagy munka idején, az áldások elvételének idején kell kiváltképpen megemlékeznünk arról, hogy: »a jó Isten azért adott kézet az embernek, hogy az egyikben az ő adományait elfogadván, a másikkal szükölködő atyánkfiaiának adjunk azokból. Amit az ő kegyelme nekünk ad, azt közöttünk élő nélkülöző atyánkfiaiának is adja«.

Örökbefogadás. Ki volna hajlandó örökbefogadni jó fejlődésű, egészséges, 5 évet betöltött leány-gyermekeket? Jelentkezzék a velencei ref. lelkészi hivatalnál, Bolintinianu-u. (volt Kertész-u.) 12-a. szám alatt.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor az imaházban és délután 5 órakor a Hegyen (Adorján-szőlő, Hering-oldal) Magyary Sándor; délután fél 6 órakor az imaházban Cserépes Imre; az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Kovács Győző tanár szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Baka Olga. Temetés: Domokos Péter 76 éves (Moşilor 35.), Oláh Ferenc 71 éves (Rét-u. 2-b.).

Áldozatkészség: Belmissziói célokra: Hegyi istentisztelet perselye 103, F. A.-né 100 Lei.

Istentiszteletet tartunk a Hegyen Kovács Károly házában (Hering-oldal, Adorján-szőlő). Bibliát magyaráz: Magyary Sándor.

Ifjuságunk részére minden pénteken délután (a rendes istentisztelet időpontjában és keretében) fél 6 és 7 óra között bibliaórát tartunk.

Kilencedik gyermek. Parochiális körünkben ismét újabb istenáldása köszöntött be. Ujlaki Lajosné (Izvorului 36. sz. a.), gyári munkás neje, az elmúlt napokban kilencedik gyermekének adott életet. Az újszülött keresztanyaságát valószínűleg Nőszövetségünk vállalja. Isten áldása legyen az újszülötten és szerettein.

Árvaházunk.

...*E mostani időben a ti bőségtek pótolja ezeknek fogyatkozását*... (II. Kor. VIII. 13.)

A 410 lelket számláló *Frateliáról* (Temes m.) kapjuk e szeretetteljes sorokat:

»Szives levelüket örömmel vettük. Az árvákat szeretettel várjuk; érettük Váradra érkezik Borbély Kovács Sándor presbyterünk.

Istennek hála többen jelentkeztek nyaraltatás végett. Milyen boldogság: nincs annyi árvánk, amennyit kérnek nyaralásra.

Hiveink maguk jelentkeztek és kértek árvákat. Összesen 9 árvát! Ha már nem lenne az árvaházban otthon ennyi gyermek: lehet más szegénysorsú árvagyermek is. Jóleső érzéssel tölt el ez s bizonyos vagyok benne, hogy rövidesen vetélkedni fognak hiveink egyelőre a nyaraltatásért, azután pedig árvaházunk megsegítésében! Látható e tényből, hogy nem hültek még ki a szívek!

A kegyelem Istene áldja meg gazdagon az ily melegen dobogó szíveket s jótékony életüket!

Adományok az Árvaháznak:

Bihardiószeg: Rékási Sándorné 1000 Lei.

Pankota: 3 gyermek utiköltségére kifizetett jegyek ára 634 Lei.

Biharpüspökii: Vasárnapi-iskolások 100 Lei.

Nagyvárad: Székely Sándorné perselye a fiuk ruházatára 489 Lei, Lőrincz Zsigmond 100 Lei.

Biharpüspöki: Vasárnapi-iskolások egynegyed kg cukorka.

HIREK.

Szomoruan állapítjuk meg, hogy előfizetőink ötven százaléka nem tett eleget csekély anyagi megterhelést jelentő előfizetői kötelezettségének, pedig már fél esztendő lejárt ebből az évfolyamból. Tudomásukra hozzuk, hogy nekünk hetenként kell előteremtenünk a lap előállítás költségeit s ezt csak akkor tehetjük fennakadás nélkül, ha minden olvasónk megérti, hogy elő- és nem utó-fizetője lapunknak.

A gyermek és ifjusági vallásos munkánkat a réti parochiális körzetben a nyár folyamán különböző istentiszteletek keretében fogják végezni. Vasárnap délután 3—4 óráig a gyermekeknek és a serdülő ifjuság számára tartanak külön istentiszteletet, valamint vasárnapiiskolai oktatást és bibliaórát. A serdülők bibliaórájára az 1940—41. évben konfirmáló ifjakat is igyekeznek bevonni. A felnőtt ifjak istentisztelete és bibliaórája péntek délután 6—7 óráig van. Sok áldást nyújtanak a vasárnap délutáni hegyi istentiszteletek. Ezekben az ifjuság minden rétege részt vesz s az igével való élés áldása mellett testi felüdülést is jelentenek. Kérjük a szülőket, hogy küldjék gyermekeiket ezekre az összejövetelekre.

Örökéletű gondolatok.

A lud zajt üt, ha egy ölnyire felszállott, míg a sas hallgatva emelkedik a fellegek közé.

(Eötvös.)

Az ember igyekezzék olyanná lenni, amilyennek látszani szeret.

(Pascal.)

Az igaz embernek igaztalanságot elkövetni csakugy fáj, mint azt elszenvetni.

(Jókai.)

A Kerületi Iratterjesztés hírei:

BIBLIAI LOTTÓJÁTÉK. Újra kapható ez a gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt szórakoztató és amellet hasznos társasjáték. Nemcsak a Biblia világában való jártasságra vezet, de egyházunk történetének főbb mozzanatait is megőrökíti a játszóknak lelkében. *Egy doboz ára 20 lei.*

Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy »AZ ÉDESANYÁM IMAKÖNYVE« című közkedvelt imakönyv, amelynek 20 és 35 lejes kis alaku formáját ismerjük, most a nagyobb, régen 10 lejes formátumban újra megjelent. Sajnos az általános drágulás köverkeztében képtelenek vagyunk az imakönyvet 12 lejen alul adni, így tehát ez árban kerül forgalomba.

INNEN-ONNAN.

A washingtoni egyház szociális intézete közli a következőket: Minden hatodik, Amerikában kötött házasság válással végződik, de azoknál a házaseleknél, akik közül legalább az egyik egyházi munkamezőn tevékenykedik, a válások arányszáma száz közül egy.

A budapesti Református Élet kimutatása szerint 1838-ban a felekezeti arányszám a következő volt: római katolikus 59.5 százalék, református 20.5 százalék, evangélikus 5.8 százalék stb. Az 1930-ban tartott népszámlálás adatai szerint ez az arány a következőképpen módosult: római katolikus 64.9 százalék, református 20.9 százalék, evangélikus 6.1 százalék. Érdekes még megemlíteni, hogy ezen arányszám mellett az egy esztendőben elkövetett öngyilkosságokból 64.7 százalék volt katolikus, 21.1 százalék református és 5.7 százalék evangélikus.

Szlovákiában a főbb protestáns ujságokat betiltották. A felekezeti statisztikában a protestánsok számát kevesebbnek tüntetik fel a valóságnál. Ezáltal a protestánsok sok jogot elveszítene, mert az egyetemi felvételeknél, hivatalbalépésnél a százalékarány szerepet játszik. Ugyancsak ilyen alapon elvettek a protestánsoktól egy kórházat és átadták az apácáknak.

Svédország hadjárata a káromkodás ellen. A káromkodás ellen indítottak hadjáratot a svéd egyházi és kulturális intézmények. 80,000 aláírással adtak be kérvényt a kormányhoz, amelyben törvényt kérnek a káromkodás ellen.

Sztalin így nyilatkozik Istenhez való viszonyáról: »Nem vagyok Isten, sem kisisten. Ember vagyok, világos materialista gondolatokkal, kommunista, istennélküli. Csak a hitetlen embert tartom kommunistának, mert a marxizmus istentagadás nélkül olyan, mint az ember lélek nélkül.«

Szovjetországban új törvényt hoztak, amely különös jogokat és kiváltságokat ruház a harcok istentagadóira. Gyűléseket tarthatnak és fegyvert viselhetnek előzetes engedély nélkül. A mozgalom vezetőit állami tisztviselőknek tekintik, úgyhogy megkapják azok minden kiváltságát és nyugdíjhoz való jogát is.

Többször jeleztük már, hogy új hirdetési rovatot nyitunk, amelyben református vallásu iparosainkra, kereskedőinkre, stb. hívjuk fel olvasóink figyelmét. Hisszük, hogy nagy szolgálatot teszünk ezzel, mert a tapasztalat szerint egyházunk tagjai a tájékozatlanság miatt nem pártolják egymást. Pedig az idő rég elérkezett már arra, hogy *ne csak szavakban, hanem tetteinkben is kifejezzük egymáshoz való tartozásunkat.* Ezzel a gondolattal indítjuk meg hirdetés-sorozatunkat s hisszük, hogy ezzel is egyházunk ügyét szolgáljuk.

IFJ. NAGY P, ISTVÁN férfi és palást szabó
Str. I. C. Bratianu 1.

NAGY FERENC fűszerkereskedő, Str. Nic. Zsiga 50.

NAGY SÁNDOR illatszertár és fodrász-üzlet
Piața Regina Maria 3.

VARGA LÁSZLÓ könyvkötő, Str. Vlahuța 3.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő Piața M. Viteazul 6.

KELTETŐGÉP valódi Cremat eladó. Kezdődy,
Oradea, Str. Take Ionescu 61.

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom.
Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

Javító vizsgákra sikerrel előkészít főgimnáziumi tanár. Tanít román, német, francia nyelvet. Fordításokat vállal. Str. I. G. Duca 17.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-nyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Halljátok meg a morzsát kérők kiáltását!

Az evangéliumok beszélnek egy pogány asszonyról, aki egy alkalommal Jézushoz megy és arra kéri, hogy gyógyítsa meg az ördögtől gyötört leányát.

Jézus látszólag válaszra se méltatja.

Éppen ezért a tanítványok sürgetik, hogy hallgassa meg az asszonyt...

Jézus azt veti ellen, hogy csak Izráel házának elveszett juhainhoz küldetett, és hogy nem jó a fiak kenyerét elvenni és az ebeknek vetni.

Az asszony ezek után azt a megindító érvelt hozza föl, hogy az ebek is esznek a morzsalékokból, amik az ő uroknak asztaláról aláhullanak.

Jézus elcsodálkozik e nagy hiten és meggyógyítja a beteg gyermeket. (Mt. 15: 21—28.)

A pogány világ hasonlóan kiált felénk és kér abból az áldásból, amit Krisztustól nyertünk.

Sajnos azonban még mindég sokan vannak közöttünk, akik szüklátókörségből, vagy önzésből hajtogatják: előbb a mi népünkre kell nekünk gondolni

és szinte igazolva látják magukat a Jézus szavaiban »nem jó a fiak kenyerét elvenni és az ebeknek vetni.«

Csakhogy ne feledjük el: Jézus az asszony hitét akarta próbára tenni. — Ő elmondhatta azokat a szavakat, mert isteni célja volt vele, de nem beszélhetünk így mi, mert hozzánk félreérthetetlenül és kikerülhetetlenül szól az ő parancsa: »Elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiunak és a Szentléleknek nevében. Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek.« (Mt. 28: 19—20.)

A fenti történet nem szolgálhat misszió ellenes állásfoglalásra azért sem, mert azt látjuk, hogy Jézus, ha előbb bizonyos okból ellenkezett is, de csak meghallgatta a pogány asszony kérését.

Nekünk követnünk kell Őt!

Ha Isten is úgy akarja, június 30-án a Krisztus parancsának engedve jelenek meg köztetek, hogy tolmácsoljam a mi Urunk parancsát és a pogányvilág kiáltását.

„BETEGEKET GYÓGYITSATOK“...

A misszionárius megérkeztere minden férfi és asszony kijött kunyhójából. Mindenki sietett üdvözlésére, mert hirtelen megjelenése általános örömet okozott. Csak a tanító hiányzott az üdvözlők seregéből, mert elment, hogy a beteg Malobénak orvosságot hozzon.

Nsia nesztelenül bement barátjához, hogy megnézzé, alszik-e még. De ébren találta, mert a külső láрма felköltötte. Erőtlen hangján kérdezte, hogy mi történt ott künn s Nsia közölte vele az újságot.

— Hozott a misszionárius orvosságot? — szólt alig hallhatóan; mert a fiuk gyakran hallották, hogy az európaiaknak minden betegségre orvosságuk van. Milyen jó, hogy a fehér ember épen most jött, gondolta Nsia s rögtön elhatározta, hogy megkéri, nézze meg a nagy beteg Malobét s adjon neki valami orvosságot.

A misszionárius közben leült egy árnyékos narancsfa alá s az izzadságot törölte a homlokáról. Épen megérkeztek málhavivői s nyögve tették le terhőket.

— Gyorsan egy teát Ekeke! kiállt az inasá-

nak, — majd eltikkadok a szomjuságtól a hosszú lovaglás után.

Az abban a pillanatban kicsomagolta a ládából a főző eszközöket, egyik fiunak odanyújtotta a teáskannát, hogy a közeli forrásból vizet hozzon, míg ő maga, Ekeke, tüzet rakott.

Nsia félénken lépett a misszionáriushoz s gondolkodott, hogy adja elő kérését, mert még eddig sohasem látott fehér embert. S midőn közel lépett hozzá, sápadt arcát és a hosszú fekete szakállát meglátta, elvesztette bátorságát s csak állott ott zavartan.

— Nos, kis fiam mi bajod? — kérdezte tőle a misszionárius. Nyisd ki a szádát, ha valamit mondani akarsz.

Habozva és dadogva előadta Nsia kérését beteg barátjáért.

— Hol van az a fiu?

— Odaát a kunyhóban, — mutatott át Nsia az udvaron. A misszionárius felkelt s követte az előresiető fiut.

Midőn Malobe betegágyánál állottak, Nsia aggodalmasan várokozással tekintett a fehér emberre. Annak arca a beteg láttára hirtelen elkomorodott. A misszionárius előszedett csomagjából egy lapos do-

Kérlek titeket, hallgassátok meg a morzsakérők szavát!

Adjatok morzsát az időtökből, az imádságaitokból és a javaitokból a pogány-világnak!

Magam is érzem az élet terhét, a megélhetés gondját, de bármennyire agyonhajszolt is az életünk, morzsák még mindenünkből jutnak azoknak, akik azért kiáltanak.

A kevés is megsokasodik, ha a Jézus kezébe tesszük.

Viszont visszatartott morzsák itéletté válhatnak a fejünk felett...

Gondoljunk a gazdag és Lázár történetére. (Luk. 16: 19—21.) A szegény koldus megelégedett volna azzal, ami a gazdag asztaláról lehullott, de azt se kapta meg. — Mi lett ennek az önző, csak saját öröme, élvezetére gondoló gazdagnak a sorsa?

A kárhozat, amitől az Isten mentsen meg titeket.

Nem mondja azt Jézus, hogy különös gonosz-tettek feketítették be a gazdag életét, de nem törődött mással, eszébe se jutott, hogy az ő »asztaláról lehulló morzsalékokat« annak a nyomorgó koldusnak adja — ez lett a végzete...

Mi keresztyének a krisztusi javakban bővelkedő gazdagok vagyunk.

Hát nektek eszetekbe jutott-e az, hogy a szegény koldus pogány-világ vágyik a krisztusi hit morzsalékaira?

Ha igen, adjatok érte hálát az Istennek!

Ha eddig nem gondoltatok erre, akkor ne felejtsetek el, hogy *junius 30.* a váradi református hívek életében egy ilyen emlékeztető nap lesz.

Vasárnap tartja u. i. a ref. egyház a pogány-

bozt, kivett belőle valami üvegeszközt s megmérte a lázas beteg hőmérsékletét. Nagyon magas lehetett, mert aggodalmasan csóválta a fejét. Aztán kivett egy ládikóból egy kis üveget, abból néhány cseppet egy pohár vízbe öntött s odanyújtotta a betegnek. Az készségesen itta meg az orvosságot. Aztán befecskendett valamit, néhány utasítást adott, és eltávozott.

Nsia utána ment s aggódva kérdezte: — Meggyógyul a barátom?

— Azt senkisé tudhatja, felelte a misszionárius, — az Isten kezében van, de reméljük a legjobbakat.

Nsia azt hitte, hogy a fehér ember leolvasta a hőmérőről, hogy meggyógyul-e, vagy meghal a beteg. S azért egy kis csalódást érzett, midőn a misszionárius olyan határozatlanul válaszolt. De mégis egy kis remény támadt szívében. Legnagyobb lelkiismeretességgel követte az utasításokat s este már a misszionárius némiképp megnyugtathatta, hogy bizonyos jelek a beteg felgyógyulására mutatnak. Ezt az is bizonyította, hogy Malobe éjjél felé nyugodtan elaludt s nem ébredt fel másnapig.

Az éjszaka frissítő eső esett, reggelre virradtak, ragyogva sütött le a nap Abo vidékére. A missziós dombról dob hívta a keresztyéneket és a pogányokat a vasárnapi istentiszteletre.

(NORDEN: „A varázsló uno'adecse c. könyvéből.)

misszió napot, amikor reggeltől-estig különböző alkalmakon és keretben szándékszunk foglalkozni a pogány-misszió kérdésével. (Lásd a közölt programot.)

Ismételten figyelmeztetek titeket, hogy az életünkben (amint arra Krisztus tanított) — »morzsákon« — kicsinységeken rengeteg, örökéletünk, vagy kárhozatunk — fordul meg!

Jézus az utolsó itéletkor emberek seregét menti föl, mert az éhezőknek ételt, a szomjuhozóknak italt adtak, a jövevényt befogadták, a mezitelen felruházták, a beteget meglátogatták, a foglyokhoz elmentek. (Mt. 25: 34—36.)

Annyira jelentéktelen események ezek az illetők életében, hogy már nem is emlékeznek reá.

De emlékszik Ő, aki itélni fog elevenek és holtak fölött...

Ne menjete azért el a vasárnapi események mellett, ügyet sem vetve az egészre, mert mindnyájatoktól elvárja a »morzsát« az Úr!

Szilágyi Sándor
lelképásztor.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 6 órakor Juhos László, este fél 9-kor Szilágyi Sándor és Papp László szolgálnak.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Balogh Eszter. — Esketés: Dr Kovács Ernő ügyvéd — Kiss Margit (Tisza Kálmán-tér.) — Temetés: Kerekes Viola 7 hónapos (Gyermek-kórház). Kereszturi Sándor 47 éves (Görög-oldal 13), Köteles Ferenc 56 éves (Köröskisjenő).

Vasárnap d. u. 6 órakor az olaszi templomban tartandó pogány-missziós ünnepélyünk műsora a következő: 1. Fennálló ének: 7. dics. 1. vers. 2. Gyülekezeti ének: LXXX. 1—2. vers. 3. Bibliát olvas és imádkozik: Juhos László. 4. Énekel: Szabó Irma. 5. Előadást tart: Orth Imre biharpüspöki lelkész. 6. Szaval: Balogh Mária. 7. Énekel: Kiss János. 8. Szaval: Leichner Magda. 9. Énekel: Földy Ilonka. orgona kísérettel. 10. Gyülekezeti ének: XC. 1. 9. verse.

Kórházi szegények részére: Szentpály Gyula 100 lei. N. N. 3 drb. vallásos-könyv.

Béczy Ernő, az olaszi paróchiális kör megválasztott orgonista-énekvezére, miután megválasztása jogerőre emelkedett, állását a jövő héten foglalta el. Mindenki nagy várakozással tekint az új kántorra: vajjon hogyan fogja beváltani a hozzá fűzött reményeket. Béczy Ernőről most a Keleti Ujságban, a lap dési tudósítójának tollából a következő kis cikket olvassuk: »A dési és szamosmegyei

magyar közélet számára nagy veszteséget jelent Béczy Ernő református kántor-tanító és karnagy távozása. Béczy Ernő több, mint egy évtizede, hogy Désre érkezett, az egyház meghívására és azóta nagymunkájú vezetőtagja volt a megyei magyar közéletnek. A dési Polgári Dalkör az ő vezetése alatt országos díjakat nyert. Fáradhatatlan munkával egész sereg kultur-előadást, estét rendezett a sohasem pihenő Béczy Ernő. Vezető tagja volt a Magyar Kaszinónak, minden kulturális megmozdulásban résztvett. Szalonzenekart szervezett, operettmuzsikát irt, sok saját szerzeményű hangulatos dala is van. Most Váradra választották meg, a nagyhirű kálvinista egyházközség kántorának. Távozása súlyos veszteség, munkakörére nehezen lehet majd alkalmas embert kapni. Ezek után a jóhírek után mi is fokozott érdeklődéssel várjuk új énekvezérünket, aki egyházunkban és városunkban is bizonyára megtalálja azokat a helyeket, ahol tehetségére igen nagy szükség van.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Szilágyi Sándor pankotai lelkész, délután 6 órákor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Komendát Eszter Magdolna, Kovács Erzsébet, Markbreiter Anna.

Áldozatkészség: Adományok az ujjvárosi elemi iskolások segélyezésére: Balajthy Jenő 40, Bauer Viktorné 50, Csathó János 40, Ertsey Lajos 50, Fenessy László 100, Gál Szabó Lajos 50, Halász Elemér 50, Herczegh János 20, Héder Gyula 20, Kiss Gábor 20, özv. Kiss Gézané 50, Kiss János 20, Mertz Sándorné 50, Mihutz Györgyné 40, Mokus Kálmáné 20, Nagy Ferenc (Jókai-u. 26.) 20 lei, özv. Nagy Jánosné 10, Nagy József 50 lei, Nagy Lajosné 30 lei, Pázmány Ferenc 30, Puskás Károly 20, Polgár Károly 30, Sipos József 20, Somogyi István 100, Szabó András 20, Szakács Gizella 20, Szikszay Dániel 20, Szondi Gábor 20, Tóth Klára 10, Tóth Sándor 20, Vargha Gyula 20, Vásárhelyi Sándor 20, Vekerdy Lajos 20, Veres Sándor 100, Zemlényi Sándor 20 lei adott. Összesen: 1220 lei.

Az ujjvárosi templomban vasárnap, június 30-án délután 6 órákor vallásos estélyt tartunk a következő műsorral: 1. Bibliát magyaráz Osváth Ernő intézeti lelkész. 2. Bancsik: A kereszt tövében c. darabját énekli Horváth Etelka, orgonán kíséri: Czeglédy Ilona zenetanárnő. 3. Előadást tart: Magyar Sándor. 4. Zombory: Misszió című költeményét előadja: Fenesy Margit. 5. Maras: Quartett

(orgona, hegedű, viola és cselló.) 6. Vargha Gyuláné: Ban- és Poga-szigete, szavalja Ujjvárossy Imre. 7. Grönland jeges vidéki, énekli Nagy Sándor, orgonán kíséri Vásárhelyi Sándor énekvezér. — A perselypénzt a külmiszió céljaira fordítjuk.

Vasárnap, június 23-án az istentisztelet után a templomban maradt egy pár női-keztü. Tulajdonosa Csathó egyházgondnoktól átveheti.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután kivételesen 6 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kiss Ferenc. — Temetés: Bokor Imre István, Bokor Zsuzsanna fia, 5 hónapos, Alföldi Lajos Alföldi Pál és Anika Ilona fia 25 éves, szobafestő Várad-Szölös.

Áldozatkészség: Két velencei szegénygyermek nyaraltatásához utiköltségre: Keresztessy Irén 20, Kiss Károlyné 400, Varga Sándor 20 lei. E célra további adományokat kérünk.

Külmisziói napot tartunk velencei imaházunkban f. hó 30-án, vasárnap. Már a délelőtti igehirdetés is a külmiszió fogalmáról, feladatáról, vele szemben tartozó kötelességeikről fog szólni, délután pedig a 4 órás istentiszteletet ez alkalommal 6 órára helyezvén át, az ezzel kapcsolatos vallásos estében Orth Győző belmissziói lelkész fog előadást tartani, fiu- és leány-bibliaköreink alkalmi szavalatokkal tesznek bizonyosságot a külmiszió mindnyájunkat kötelező nagy parancsolatával szemben fölismert felelősségök tudatáról. Ez alkalommal *evangéliumi lapocskákat is fogunk árusítani, melyeknek önkéntes adományokkal megváltott ára a külmiszió ügyének támogatására fog fordíttatni.* Végül harmadik része lesz a külmisziói napnak az olasz templomban este fél 9 órai kezdettel Szilágyi Sándor pankotai lelkész és Papp László s. lelkész vezetésével tartandó összejövetel. Szeretettel kérjük gyülekezetünk minden tagját, hogy a külmisziói napnak lehetőleg minden részében részt venni igyekezzenek, hogy megismerve e részben is kötelességünket, felbuzduljunk azok örömmel való teljesítésére s hivatásunk lehessünk mindhalálig.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Orth Győző, délután fél 6 órakor (külmissziói ünnepély) Magyar Sándor, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Kovács Győző tanár szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Medgyesi Klára, Tompa Aranka. — Temetés: id. Dari György 72 éves (Vaselor 6.), özv. Hodák Mihályné 62 éves (Trifolului 12.) — Áttérés: Székely Mária (Téglavető-u. 28.) gör. kel. vallásról.

Áldozatkészség: Élő-telepi imaház telekre: Nagy János 100 lei.

Belmissziói célokra: Hegyi istentiszt. perselye 40 lei.

Pogánymissziói napot tartunk 30-án (vasárnap), paróchiális körünkben, mely alkalommal a délelőtti istentiszteleteken az Igét Orth Győző belm. lelkész hirdeti. Délután fél 6 órai kezdettel templomi ünnepély lesz a következő sorrendben: 1. Felálló ének: 63. dics. 1. 2. Közének: CV. Zsolt. 1. 2. 3. Imádkozik és bibliát olvas Cserapes Imre. 4. Schaff: »Gröndland jeges vidéki«. Énekliz zenekar kísérettel a serdülő ifjuság énekkara. Vezényel Kovács Győző. 5. Előadást tart a pogánymisszióról Szilágyi Sándor. 6. Svenly: »Ébredjete«. Orgona kísérettel énekliz: Odor Magda. 7. Pogánymissziói verseket szaval: Bereczki Gizi. 8. Gyertyánfy: »Ifjuság«. Énekliz: Marozsán Rózi zenekar kísérettel. 9. Pogánymissziói verseket szaval: Eszenyi Ilona. 10. »Oh kegyelmes« (német szerzőtől), énekliz Gombos Irma orgona kísérettel. 11. Közének: XC. Zsolt. 1. v. Önkéntes persely adományokat a külmisszió céljaira fordítjuk.

HIREK.

A pogánymisszió kérdését veti fel vasárnap egyházközségünk négy paróchiális köre s predikációkban, előadásokban próbálja felmutatni annak a reánkénzve is kötelező érvényü mivoltát. Minden paróchiális kör a maga templomában vagy imaházában a körü rovatokban részletezett műsorral tartja meg az emlékeztető és öntudatosító templomi ünnepélyt délután 6 órai kezdettel. *Fél kilenckor pedig az olasz templomban estéli istentisztelet lesz,* melyen Szilágyi Sándor pankotai lelkész és Papp László s. lelkész szolgálnak. Ugy a délelőtti istentiszteletek mint a délutáni templomi ünnepélyek s az estéli istentisztelet végeztével ifjaink a templomok és imaházak kijáratainál a külmisszió kérdését megvilágító **evangéliumi lapocskákat** osztanak szét híveink között. *Ingyen* adjuk ezeket a lapocskákat, mert azt akarjuk, hogy gyülekezetünk minden megjelent tagja az irás maradandó formájában is magával vigye az evangélium igazságát, de — mivel az előállítási költséget fedeznünk kell — *kérjük tehető-*

sebb egyháztagjainkat, hogy a lapocskák átvételekor szívük szerinti pénzadományaikkal segítsék vállalkozásunkat.

A Kerületi Iratterjesztés hírei:

Hol szerezhetjük be a „Református Híradóban” hirdetett kiadványokat? Az egyes parókiális körök lelkészi hivatalában, vagy a Püspöki Hivatalban, minden délelőtt 8—2 óráig.

Szombatot és az ünnepnapokat kivéve minden délután 4—6 között a hívek rendelkezésére áll a Püspöki Hivatal Iratterjesztése. Str. V. Alexandrii 31, szám.

Bibliamondásos falitáblákkal diszitsük otthonunkat! Időálló, feketére fényezett gyönyörű faragásos kalotaszegi falitáblák különböző bibliai mondásokkal (Pl. Légy hív mind halálig, Vigyázzatok és imádkozzatok, Ha az Isten velünk kicsoda ellenünk. stb.) kaphatók 20 lejes árban. A tábla mérete 20-szor 13 cm. — Itt mutatjuk be a falitábla kicsinyített mását:

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő Piața M. Viteazul 6.

KELTETŐGÉP valódi Cremat eladó. Kezdődny, Oradea, Str. Take Ionescu 61.

VARGA LÁSZLÓ könyvkötő, Str. Vlahuța 3.

NAGY SÁNDOR illatszertár és fodrász-üzlet Piața Regina Maria 3.

NAGY FERENC fűszerkereskedő, Str. Nic. Zsiga 50.

Ifj. NAGY P. ISTVÁN férfi és palást szabó, Str. I. C. Brătianu 1.

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányu népi lap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

AMIG NEM KÉSŐ . . .

— Részlet Dr RAVASZ LÁSZLÓ püspök rádióbeszédéből. —

Kérdem tőletek: nem él ez a világ ma az őskeresztyénekhez hasonló életet a külső életkörülményekre nézve? Nem gondolhat-e arra Németországnak, Angliának, Franciaországnak a népe: Uram, jövel el, hulljon ki kezekből a fegyver, oldódjék fel a szörnyű átok, legyen elég a vér, aludjék ki a gyűlölet, jöjjön el a kegyelem és a békesség országa. Mikor a katonák beszállnak a tengeralattjáróba, kívülről bezárják őket a tankokba, bombákkal együtt zuhanórepülésre indulnak, parancsnokok hadoszlopokat küldenek előre és egekig csap a szenvedésnek és a haragnak a lángja: nem gondolhat-e a hívő lélek arra: Uram, jövel, szabadíts meg, legyen elég; ez nem a mi világunk, ez nem emberi élet, más kell nekünk és a hozzánk hasonló nemzeteknek, akiknek eddig még kegyelemidő adatott, nem kell-e összekulcsolt kezünket felfeszíteni az égre, sürgető és türelmetlen reménységgel: Jövel Uram Jézus!; míg nem késő, amíg nem szakad reánk is a próba: jöjjön el a kegyelem, a békesség és az igazság világa. Van-e nagyobb reménység, szenvedélyesebb vágy, mint a menekülés és megváltás után sikoltó emberi lélek szenvedélye: Jövel Uram Jézus!

*

Atyámfiai, nehogy azt higyjétek, hogy én olcsó és nagyképu dorgálásra vállalkozom; nem ülök a csufolódók székébe, hogy onnan feddözzem ezzel a világgal, amelyik nem tud megváltozni. Én látom azt a szörnyű valóságot, hogy a két táborra oszlott világ mind a két felében, a legjobb, a leghivebb, a legvallásosabb lelkek Istentől vett parancsnak tartják, hogy gyűlölködjének és öljenek. A világ szerkezetének, az emberi léleknek lényegében van egy ősi átok, minden tragédiának a forrása ami megakadályoz abban, hogy Istennek engedelmeskedjünk, vagy pedig arra kényszerít, hogy Krisztus parancsára való hivatkozással cselekedjünk Krisztus szellemével ellenkező módon. Ide nem lamentálás kell, nem az,

hogy dörögjünk a mások bűnei és a mi gyarlóságunk miatt: ide az kell, hogy földig hajolva, magunkat hamuval behintve, mellünket verve ismételjük a Római levél megrázó vallomását a bűneset alatt kétéhasadt emberi lelkekről: Akaratom vagyok a jóra, de hogy véghezvigyem, nem tehetem, mert tagjaimban érzek egy másik törvényt, amely rabul ejtet engem és mássá tesz engem.

*

Hiába minden vihar, minden átok: azért a legnagyobb valóság, a legboldogabb tapasztalás mégis az, hogy Krisztus igenis eljött, nem is volt soha távol, mindig itt volt közöttünk: mindenkinél Ő vár és Ő kopogtat, lelkünknek ezer szobáján. Mindenütt Ő vár, ennek a világnak minden borzalmi között a Láthatatlan Jelenvaló, véres, feldült keretekben az egyetlen házigazda.

Krisztus jelen van s mindazoknak, akik az Ő jelenlétét meg tudják fogni, megadja a maga nagy ajándékait: a kegyelmet, a békességet. Ez a világ nem tud békességet adni: neki nincs, Krisztus tud, mert neki van. Ő is csak az Ő békességét tudja nekünk adni és nem e világ békességét: nem tud adni nekünk világbékét, nem tudja megadni nekünk a pacifista államok valóra válását, de lángban álló világban, vérözön között, harctéren és odahaza, tengeraltatjárón és repülőgépen, lövészárookban és fejedelmi palotákban, halálos ágyon és napimunka közben, meg tudja az Ő békességét.

ÖRÖKÉLETŰ GONDOLAT.

Aki valamely ember jellembeli hibáit szavakkal és erkölcsi prédikációkkal akarja megszüntetni, hogy ily módon jellemét is megváltoztassa, nem tesz egyebet, mintha az ólmot külső behatással arannyá akarná változtatni, vagy gondos ápolással tölgyfából barackfát akarna csinálni.

(Schopenhauer.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgálnak.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Láda Anna Juliánna, Kolozsvári Sándor. — Esketés: Bokor László ref. — Márton Ilona r. kat. (Füzes-utca 30.) — Temetés: Lakatos Juliánna 35 éves (Nagy Sándor-u. 17.). Csordás Imre 64 éves (kórház), Bordás Lajos 60 éves.

Áldozatkészség: Révész Béla pogánymisszió céljaira 500 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 és délután 6 órakor Papp László, az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Szilágyi Éva Róza.

FIATAL KATONÁK.

— Irtá: GEORGES DUHAMEL.* —

1916. április elején történt. Miután az ágyutüz kiűzött Glorieux külvárosából, megölte sebesültjeinket, ismételten megölte holtjainkat, a tábori kórház a Sartelles-i erdő szélére menekült. Vasárnap volt, ha jól emlékszem. Az 1. hadtest maradványai a főváltást várták. A 2. és 12 hadtest megérkezett.

Igy aznap este három rouenival ismerkedtem meg. Azt a három arcot, amíg élek, nem felejttem el. Az egyik hadnagy volt, Cernének hívták; a másik Claverie segédorvos; a harmadik egy kapitány, csendes ember, akinek vaskos orra mintha erővel választotta volna el két melankólikus szemét, nehogy vallhassanak egymásnak.

Cerné hadnagy alig volt 20 éves, kerek, nyílt, merész arcát szöke fűrtök szegélyezték. Egész lényéből sugárzott a határozottság, a bátorság, a tiszta,

* G. Duhamel ma is élő francia író, ki a világháborút mint orvos élte át. Itt szerzett impressziói alapján írja meg »Civilizáció« című könyvét, amellyel Goncourt díjat nyer. Előszeretettel rajzol legyőzötteket, elhagyatottakat, meghasonlottakat, szenvedőket, akikhez részvétellel hajolhat le.

(Szerk.)

Junius 30-án vasárnap délután 6 órai kezdettel újvárosi templomunkban külmisziói ünnepélyt tartottunk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Áldozatkészség: Templom-alapra: Kiss Kató emlékére: Kiss Károly és neje 100, Kiss Ilona 100 lei. — *Szegényeknek:* Kiss Károly és családja Kató emlékére 100 lei.

Velencei szegény-gyermekek nyaraltatásához utiköltségre mult számunkban Kiss Károlyné adományaként tévesen közöltetett 400 lei, 40 helyett.

Külmisziói napot tartottunk velencei imaházunkban jun. 30-án. Bár az ugyanez délutánra esett két temetés sokakat elvont ünnepélyunktől, mégis szép számu közönség hallgatta a külmiszió kérdésével foglalkozó előadást és ezzel a kérdéssel kapcsolatban levő szavakat.

Hol szerezhetjük be a „Református Híradó”-ban hirdetett kiadványokat? — Az egyes parókiális körök lelkészi hivatalaiban, vagy a Püspöki Hivatalban minden délelőtt 8—2 óráig.

Szombat és az ünnepnapokat kivéve minden délután 4—6 óra között a hívek rendelkezésére áll a Püspöki Hivatal Iratterjesztése. Str. V. Alexandrii 31.

őszinte nagylelkűség. A segédorvos ép oly szimpatikus volt fiatalos kis fekete szakállával, ami oly rosszul állott bájos arcához, amin bölcs nyugalom ült. Meleg aggodalommal néztem ezeket a gyermekeket, akiket a háboru kiszakított játékaik, könyveik mellől, hogy barbár ocsmányságába, örült erőszakosságaiba taszítsa őket. Isteni ártatlanságu tisztaságuk és e háboru között oly sértő volt az ellentét, hogy türhetetlen volt rá gondolni.

Az akkori főorvosomat azután is mindig tiszteltem, szerettem. Azt hiszem, hogy a kora, a fáradtság, az undor, a mindennap nehezebb és kétségbejítőbb munka kellett, hogy leverje. Megnézte a három fiatalembert és dühtől, gyűlölettől lobogó szavakban tört ki a németek ellen.

Csend lett. Majd Cerné hadnagy beszélt, de komoly hangja ünnepélyes benyomás emlékét hagyta bennem.

— Ó, — mondta — mi nem gyűlöljük a németeket. Én nem gyűlölöm a boche-okat.

Ismét csend. A gyermek mond még egy pár szót:

— Tudom, hogy sokat megöltem, de... Nem fejezte be. Nem értettük-e mind meg? Én szinte megszabadultam szorongásomtól. Az óra

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4-kor és az Élőtelepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután fél 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Margit, Papp Margit, Novák Irén, Kornea Anna. — Temetés: Kiss Gyuláné 64 éves (Grozavescu-u. 2.)

Áldozatkészség: Szegényeknek: K. Nagy Lajos 20 lei, özv. Hunyadi Gyuláné 20 lei.

Külmisszió céljaira: Vallásos ünnepség perselye: 130 lei.

Vasárnap délután 6 órai kezdettel nagy gyülekezet jelenlétében tartottuk meg a pogánymissziói ünnepélyt.

HIREK.

A réti vasárnapi-iskolás gyermekek jun. 25-én kedden, egész napos kirándulást rendeztek a Szeghalmy-kertbe. Negyven gyermek vett részt a kiránduláson a csoportvezetők irányítása mellett s örvendtek vidám, boldog lélekkel a kert árnyas fái alatt a szabad természetnek.

Vasárnap, a múlt számunkban közölt program helyenkénti megváltoztatásával parochiális körökben megtartottuk a pogánymisszió napját. Úgy a

súlyossága megszólaltatta az egyetlen szót, mely méltó volt rá, hogy megtörje a csendet. Claverie idegesen mozgatta a fejét, mintegy jóváhagyóan, ő, akinek mestersége nem az ölés volt, hanem minden seb ápolása. A csendes kapitány lehunyta szempilláit, így mutatta együttérzését.

Néhány perc múlva három bajtársunk elhagyott. Át kellett menniök a folyón és a tűzbe állaniök. Az éjjel még egy támadás volt. Mindhárman meghaltak, alighogy a fontra érkeztek. A maradványaik biztosan abban a közös sirban nyugsznak, ahová a borzalmas dombon meghalt százezer fiatalember hulláját gyűjtötték össze, akik mind gyűlölet nélkül haltak meg, mint a mi három bajtársunk.

Igaz! én találkoztam a gyűlölettel, de másfelé, távol a dőbörgő csatamezőktől, távol a lángoktól és a küzdelem dühétől. Hallottam a gyűlölet kiáltásait, de azok, akik kiáltották, szinté mindig távol voltak a tettektől, a szenvedéstől, a veszélytől. Így akarták a helyrehozni a mulasztást? Mentségeket kerestek? A lármával akarták betölteni életüknek ürességét? Azt hitték, hogy így elfelejtik a hibavalóságukat? Nem tudom. De igazán sajnálatraméltók voltak. Dühös fintorukat nézve, hogyne gondolna az ember a fiatal Cerné szép férfias arcára, amint bevallja, ahogy

délelőtti istentiszteleten, mint a délutáni templomi ünnepélyeken hiveink mind a négy parochiális körben nagy érdeklődéssel kapcsolódtak bele anyaszentegyházunk missziójának kérdésébe. Jóllehet ennek a napnak csak *kérdésbresztő* jelleget szántunk, az *áldozatkészség is megmutatkozott*. A szétosztogatott 1200 evangéliumi lapocskáért 918 leit kaptunk. Biblia jelzők és pogánymissziós füzetek árából begyűlt 266+240 lei. Az olasz parochiális kör délutáni perselypénze 511 lei, a réti parochiális köré pedig 130 lei volt. Követendő példaként emlitjük meg ezenkívül a Révész Béla atyánkfia 500 leis adományát, amellyel a külmissziós adományok összege 2436 leit tesz ki.

Egyházközségünk 1939. évi adófkönyvét a presbitérium lezárta. A múlt évi egyházi adózás eredménye: Olasziban (kivettett 179,000 L.) befolyt 179,112 Lei, Ujvároson (kivettett 143,535 L.) befolyt 124,545 Lei. Velenén (kivettett 98,700 L.) befolyt 72,332 Lei. Réten (kivettett 145,610 L.) befolyt 118,648 Lei. Összesen kivettett 566,855 Lei, befolyt 494,632 Lei.

Árvaházunk.

„Mindnyájan elmentek”. Árvainkat a szünidőre nyaralásra hívták és gondozásra vitték jószívű emberek s családok. Mind elmentek... Nagyváradra: 5. Fratéliára: 9. Borossebesre: 3. Pankotára: 3. Szapárfalvára: 2. Szatmárra: (Ákos) 2. Gyantára, Mező-Telegdre, B.-Szentjánosra: 1—1 árvát vittek. Mindnyájan boldogan készültek és utaztak el jöltevők kíséretében jöltevőikhez. Árvaházunkban a gyermeki zibongást és zajt — udvaron és szobákban — csend váltotta fel. Csak a néma, apró kis leveleiket hozza a postás bácsi, milyen jó helyük van, milyen jó hozzájuk a néni, a bácsi. Árvaházunk pedig ma is

Goethe is bevallotta ép a halála órájában:

»Én nem gyűlölök.«

1914-től 1919-ig sok ezer sebesültet ápoltam, szerettem. Egy sem ejtett ki előttem soha egy valószínűs gyűlölködő szót. És mindnyájan oly ragaszkodással csüngtek rajtam, hogy ha gyűlöletben égett volna a szívük, tudom, hogy nem rejtették volna el előlem.

Ezt a bizonyosságot, bár tudom, hogy nem fogják felhasználni, felajánlom azoknak, akik a történelmet írják.

Azok a szavak, melyeket oly nagylelkűen adnak a holtak szájába, nem érnek föl az élők valloásával. Én semmit sem adok nektek, ó három bajtársam, akiknek csontjait a Meusementi dombokon szedték össze. Mit is adhatnánk nektek mi élők? De hogy megnyugtassam lelkiismeretemet, itt felidézem a szájatokból hallott utolsó szavakat, azokat a szavakat, amiket tán a szüleitek sem ismernek.

Mély szomorúság fog el, amint ismét előszedem ezeket az emlékeket. Igen egyszerűek, igen meztelemek, igen igazak ahhoz, hogy meghassanak egy társadalmat, amely nem akarja begyógyítani a sebeit, csak elfelejteni őket.

Ford.: Vita Zsigmond.

kapja a levelet, melyben árvát kérnek nyaralásra. Ezért hisszük teljes szívvvel, hogy Isten megáldja gazdagon e jótékony munkát, mert az Ő szent ügye ez jótékony emberi sziveken keresztül. Övé a dicsőség!

Adományok az Árvaháznak:

Szatmár: Leányszövetség 2014 lei.

Ermihályfalva: Természetbeni adományok értékesítése 350 lei, özv. Berényi Sándorné 100 lei.

A ref. püspöki hivatal utján: Amaci hívek adománya: Siető Pál 29, Bócsi Bálint 10, Budai Ferenc, Katona Józsefné, Katona Gusztáv, Asztalnok Gáspár, Lénárt Ferenc, Asztalnok Albert 10—10 lei, Bócsi Bálintné, Asztalnok Endre, Balogh András, Gulya István 5—5 lei, Asztalnok Gerzon, Asztalnok Béla és Asztalnok Kálmán 2—2 lei. Össz.: 125 lei.

Józsefháza: Fekete Antal 214 lei.

Székyhid: Anyáknapi perselypénz: 572 lei, özv. Surdó Bálintné 250, dr. Benedek Imréné 144 lei, néhai Gergely Ilonka 104, özv. Papp Jánosné 100, dr. Gulácsy Sándor 100, Bokor Imre 50, Szabó Péterné 25, Pálffy István 20, Tunyoghgy Józsefné 15, Hornung József 10, Bancsik József 10 lei. Összesen: 1400 lei.

Nagyvárada: özv. Buttyka Lajosné férje halála évfordulóján 200 lei, Dégenfeld Pál 14 drb. tankönyv. Fülöp Gyula Str. Banatul 2-a. karalábé és retek. Szabó Géza 100 lei, Lőrincz Zsigmond 100 lei.

Az 1940. évi árvaházi bál megváltása címén borítékban özv. Buttyka Lajosné (170) 100, Kegyes Klára (70) 50 lei.

Nagy szellemek a háborúról.

***

Akiben a jobb az erősebb, az a háboruban márról-holnapra nagygyá és hőssé lesz, akiben a rossz a jellegzetes, a háboruban a szemünk láttára szétzüllik.
(Ravasz László.)

*

Éppen most a fegyverek és ideológiák idején van szükség arra, hogy a protestantizmus erőt, egyiséget, megbízhatóságot mutasson és ezzel bebizonyítsa, hogy nem megosztani, hanem egyesíteni akar. Nem ellentéteket kiélezni, de szakadékokat áthidalni akarunk, mert hitvallók vagyunk, de nem elfogultak. Öntudatosak, de nem gőgösek. Kitarotk, de nem makacsok.

(Törs Tibor.)

*

Az Egyesült Államok elnöke, Rooseveltt legutóbbi rádiószózatában a következőket mondotta: »Keressük a béke erkölcsi alapját. Nem lehet a béke igazi, ha megtagadja a testvériséget. Nem lehet tartós, ha gyümölcse elnyomás, éhség, kegyetlenség, fegyveres erőszak. Nem lehet egészséges, ha a kis nemzetek az erős szomszédoktól való félelemben kénytelenek élni. Nem lehet a béke igazságos, ha kihagyják belőle Istent...«

INNEN-ONNAN.

Legujabb megállapítás szerint a vadrózsa gyümölcse 8—16-szor annyi C vitamint tartalmaz, mint amennyi a narancsban vagy citromban található. A német birodalom egész területén most megindult a csipkerózsa tervszerű termelése. A birodalmi vasut egymaga 400.000 vadrózsa-bokrot ültet.

Bécsben és környékén minden ujszülött számára nagy közös területeken egy gyümölcsfát ültetnek.

Egy anya a következőket jegyezte be leánya Bibliájába: »Vagy ez a könyv fog téged visszatartani a bűntől, vagy a bűn fog visszatartani ennek a könyvnek olvasásától.«

Templomépítésre kértek adományt egy gazdag özvegyasszonytól.

— Szívesen adok, de érje be a szegény özvegy két fillérjével, mondá a gazdag nő a gyűjtőnek.

— Olyan sokra nem gondoltam — felelte a gyűjtő.

— Bizonyára nem értett meg — mondá az asszony — én éppen kis adományokra céloztam.

— Téved, asszonyom — felelte a gyűjtő — a szegény özvegy abban a két filérben mindenét odaadta. Ezt én nem kértem öntől.

A gazdag nő elpirult erre a feleletre és egy nagyobb összeget adott a templomépítésre.

Használt ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom.

Hittestvéreim szíves pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő Piața M. Viteazul 6.

KELTETŐGÉP valódi Cremat eladó. Kezdődy, Oradea, Str. Take Ionescu 61.

VARGA LÁSZLÓ könyvkötő, Str. Vlahuța 3.

NAGY SÁNDOR illatszertár és fodrász-üzlet
Piața Regina Maria 3.

NAGY FERENC fűszerkereskedő, Str. Nic. Zsiga 50

Ifj. NAGY P. ISTVÁN férfi és palást szabó,
Str. I. C. Bratianu 1.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombat.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Református elemi iskoláink működése az 1939–40. iskolai évben.

A nagy méhkas elcsendesedett és apró, szorgalmas de megfáradt munkásai egy rövid időre jól megérdemelt pihenésre térnek. Az 1939–40. iskolai esztendő végére érkezünk melynek történetét a következőkben foglalhatjuk össze:

A tanévet az áll. hatóságok rendelkezéseinek megfelelőleg 1939 szept. 11-én ünnepélyes istentisztelettel nyitottuk meg. Növendékeink létszáma ez iskolai évben osztályonként a következőképen oszlott meg: I. o. 93. II. o. 104. III. o. 69. IV. o. 67. V. o. 46. VI. o. 31. VII. o. 10. Összesen: 420. A református szülők örvendetes feleszmélése folytán az I. és II. osztályokban a növendékek olyan nagy számban jelentkeztek, hogy kettő, illetve három párhuzamos osztályt alakítottunk külön-külön tanító vezetésével,

A tanítás menetét ez évben a rendkívüli hideg időjárás zavarta meg észrevehetően. A nagy távolságról bejáró növendékeink a kegyetlen hidegek dacára is egyideig pontosan látogatták iskoláinkat, azonban a hosszú ideig tartó zord és kemény idő és

nem utolsó sorban a hiányos ruházat miatt mulasztani voltak kénytelenek. Minisztérium az egyh. hatóságaink felterjesztésére 10 napi hidegszünetet engedélyezett, mely szünet után az időjárás is jobbrafordult s növendékeink könnyen pótolták az elmulasztottakat. Az állandó koncentrációs behívások közelebről is zavarták a tanítás menetét. Különösen az iskolaigazgatónak az év végén történt behívása folytán a vezetése alatt álló két osztály (VI. és VII. tovább vezetése és az abszolválók sikeres levizsgáztatása komoly gondokat adott az iskola vezetőinek. Jó Istenünk segítségével azt a nehézséget is sikerült leküzdeni s a vezetőségnek sikerült olyan megoldást találni, aminek következtében a VII. o. örvendetes szép eredménnyel tette le a miniszteri kiküldötték előtt az abszolváló vizsgát, mely a végzett növendékeknek a törvény igen figyelemreméltó előnyöket biztosít az életben. A nagy hideg és a lehetetlenül szeszélyes időjárás dacára jó Istenünk csodálatos gondoskodása folytán növendékeink egészségi állapota egész esztendőn keresztül kielé-

AHITAT.

— ZSOLTÁR. —

Uram! Köszönöm, hogy kezeidet rám vetetted!
Köszönöm, hogy elsőtétitetted napomat és lépéseimet mélységek felé irányítottad...

Köszönöm, hogy megsokasítottad gondjaimat és a mosolygást elvetted arcomról... hogy könnyekkel cserélted fel és lelkem megnyugvását háborúságra fordítottad...

Köszönöm Neked, Uram!

Azt is megköszönöm, hogy az elsőségről le-taszítottál és az utolsó közé vetettél... hogy szegénnyé tettél... hogy a kenyereimet is elvetted... hogy száműztél, ahol békétlenség, fájdalom, keserűség és jajgató panaszszó a sorsom...

Jó nekem így is Uram!

Nem kél zugolódo szó ajkamon, mert mindent meg-érdemlek... Mert kérlelhetetlen mértéked szerint vétkeztem és nem érdemlem meg, hogy könyörülj rajtam.

Ezért jó a szenvedés, a nyugtalanság, az üzött-ség, a megverettetés és a mérhetetlen megalázás...
Ezért jó, Uram!

És azért, mert amíg jajgatva, sirva a földre roskadtam... a könnyemien keresztül megláttalak,

Uram... amint az égből fölém hajolsz... és láttam, hogy a Te áldott tekintetű, jóságos sugárzásu két szemedből is hull... hull a könnyzáró... reá az én szenvedő, véresen fájó szívem lüktető sebére...

Hát csak verj, Uram...

Sujtson reám az ostor még keményebben, mint eddig zuhogott...

Véressé váljék kezemben a kenyér és ecetes borra keseredjék minden italom...

Fekete éjszaka legyen a nappalom...

átok legyen az életem és gyötrő tűz a lelkem... teljesejék rajtam minden irgalmatlan akaratod... én nem bánom...

csak azért könyörgök, hogy ha majd nagyon fáj már az ütés... és elbirhatatlan lesz a kín...

ha majd elfogy az öröm és elterülök a göröngyökön...

mikor már semmit sem bírok tovább... akkor...

ha a kárhozatnak abban a szörnyű pillanatában még mindig a Te neved szakad fel a lelkemből. Uram: akkor js szánjál... akkor is sirassál... akkor is szeressél... Uram!

(Magyar Ut).

Farkas László.

gitően jó volt. Járványos betegség egyetlen egy esetben sem fordult elő.

Tantestületünk egészségi állapota is — egy tagjának kivételével, aki huzamosabb időn keresztül súlyos beteg volt — egész éven keresztül kifogástalanul jó volt.

Ellenőrző látogatások az áll. hatóság részéről az év elején inkább csak az iskola adminisztrációjára vonatkoztak. Márc. hó elején dékáni, júniusban pedig az esperesi látogatások az iskoláinkban végzett munka eredményét kitűnőnek minősítették s legnagyobb megelégedésüket és elismerésüket fejezték ki a tanítók munkája s a tanításban elért eredmények felett.

Az iskolai szüneteket a szabályzat szerint tartottuk meg. A nemzeti ünnepeken kívül megtartottuk a reformáció emléknapiját, anyáknapiját, amikor gyermek-istentisztelet keretében növendékeink gazdag műsoros ünnepélyen szerepeltek.

Karácsonyfa ünnepélyt is tartottunk, amikor a Nőszövetségek a legsúlyosabb gazdasági helyzet ellenére is, a minden évben szokásos szegény iskolás gyermekeknek meleg ruhával és cipővel való ellátását maradék nélkül teljesítették. Szegény tanulóink meleg étellel való ellátásáról — mint minden esztendőben — az olasz Leányszövetség lelkes tagjai gondoskodtak. Az élelmiszerek megdrágulása miatt a konyha fenntartása nem egyszer komoly gondokat okozott a vezetőknek, de Isten megsegítő kegyelme velük volt és a kevésből is 70—80 gyermeket láttak el naponta tápláló meleg étellel. Az újvárosi Nőszövetség által megszervezett és az újvárosi hívek lelkes adományából fenntartott tejakció szolgáljon mintaképpül mindazoknak, akik a jövő ígéreteinek egészségét és fejlődését szívélyesen hordozzák.

Iskolánk barátai és jóltevői ez évben sem feledtek meg rólunk. Szegény tanulóink tankönyvvel

való ellátásra: Olasz Férfisöv. 500 Lei, velencei férfi és nőszöv. 400 Lei, Egyh. pénztára 1000 Lei, réti férfi és nőszöv. 300 Leit adakoztak, így a múlt évi maradvánnyal együtt 2465 Leit fordíthattunk a fent említett célra. A jó előmenetelű és magaviseletű tanulóink megjutalmazására a Németh Sándor és özv. Lisztes Jánosné jutalomkönyv alpból 603 Leit fordítottunk, mely összegből 83 növendéknek adtunk Minerva kiadásu jutalomkönyvet, továbbá kis bibliát és zsolnárt. Iskoláink barátait és jóltevőit adományaikért kísérje jó Istenünk gazdag áldása.

Az év bezárása az újabb rendelkezések folytán — előbb történt meg és a múlt iskolai évhez hasonlóan vizsga csak a IV. és VII. o.-ban volt. A vallás és ének tanításban elért szép eredményt a szülők előtt ünnepélyes keretek között jun. 5-én mutattuk be. A rendkívüli nagy számban megjelent szülők és érdeklődők megnyugodva és őszinte megelégedéssel távoztak el, a vizsgáztató bizottság pedig a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a tantestület kiváló szorgalmáról és önzetlen munkálkodásáról.

Tantestület jun. 9—16-ig rendezte meg a növendékek rajz és kézimunka kiállítását, melyet a szülők feltűnő nagy számban látogattak. A gazdag kiállításnak százakra menő darabjai a szülők áldozatkészségét és a tantestület fáradhatatlan szorgalmát hirdették.

A nehéz körülmények között eltelt iskolai esztendőben megtapasztalt sok segítségért és kegyelemért Istennek adunk hálát, kinek nevére térjen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás.

Kiss Béla,
ref. isk. igazgató.

Ugy kell helyre állítani a szeretetet, mely a mi hibánk miatt bombott fel, hogy a hibát, amit elkövettünk, beismerjük és bocsánatot kérünk.

(KÁLVIN.)

A MEGBOCSÁTÁSRÓL

a következő, mindnyájunk számára tanulságos történetet beszéli el dr. Ulrich M. a »Friedensboten« című lapban.

A magdeburg-hannoveri vonat egyik szakaszában hét ur foglalt helyet és folytatott eszmecsere-t. Általában az emberek romlottságáról folyt köztük a szó, különösen pedig azokról az arcátlan betörésekről és lopásokról, melyekről napról-napra hallhatunk. Többen úgy vélték, itt az ideje annak, hogy a régi botbüntetést ismét behozzák, mert mint mondták, egy-két jó csipős botütés eredményesebb három vagy hat hónapig tartó börtönnél.

»Bocsánatot kérek uraim,« szolt közbe egy szimpatikus kinézésű utas, aki a mellettük levő fülkéből egy ideig figyelemmel kísérte társalgásukat. »Övni szeretném önöket attól, hogy a botbüntetést mindenre elégséges gyógymódnak tekinték. Van ennél jobb eszköz is. Ha az urak készek arra, hogy pár pillanatig megajándékozzanak figyelmükkel, akkor szeretnék elmondani egy kis történetet.«

Volt a mi falunkban egy Bröckelmann nevű kántor, lelkiismeretes tanító a régi gárdából. Egy kiállítás alkalmával a fővárosba utazott és visszatérőben több üzletbe is befordul vásárolni. Ezt észrevette egy fiatalember és követte egészen a vasutalomásig. Ott, a kántor letéve csomagját, pár lépéssel tovább ment jegyet megváltani s mire visszafordult, börtöndjének már hült helyét találta. Gyorsan körülnézett, még jókor, hogy meglássa a fickót, amint kezében az ő börtöndjével kisietett a főkapun.

A kántor semmiképpen sem akarta csomagját veszni hagyni, utána sietett és megragadta, éppen mikor egy befutó vonat a fickó elöl elzárta a menekülés útját.

Egy rendőr, aki észrevette, hogy itt nincs valami rendben, odasietett és megakartta jó erősen ragadni a »hosszuujju« legényt, de a kántor elhárította: »Nincs szükség az ön fáradozására biztos ur. Ezt az urat, akit én jól ismerek nyugodtan átengedheti nekem. Néhány szócskát szeretnék vele négyszemközt váltani. A tolvaj minden ellenkezés nélkül hagyta magát tovább vezetni és mikor egy félre eső helyre jutottak, a kántor hozzáfogott és alaposan kikérdezgette. —

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor Juhos László szolgálnak.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Márton Erzsébet, Nagy Anna. Esketés: Bancsa Sándor—Törő Irén (Péter-u. 18.), Székely János (Brassó)—Csukács Rozália. Temetés: Hajdu János 39 éves (Elme-kórház).

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 és délután 6 órákor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Erdős Imre ref.—Nagy Julianna ref. (Hattyu-u. 2.)

Áldozatkészség: Az *ujvárosi elemi iskolások részére:* Andrényi-cég 300, Bancsik Gyula 25, Báthory József 20, Báthory Zsigmond 20, Botos Károly 20, Bóné Zsigmond 30, Borsody József 50,

Ebből aztán megtudta, hogy egy fiatal, állástalan banktisztviselő áll előtte, aki hat hét óta van munkanélkül és három nap óta nem volt meleg falat a szájában. A kétségbeesés egészen hatalmába kerítette és így jutott oda, hogy megszegve a hetedik parancsolatot, lopást kíséreljen meg.

A kántor kerülve minden itélkező szót, csak ennyit mondott: »volna kedve besegíteni csomagomat a vasutépületbe: Amint látom, ismerkedésünk közben elszalasztottam a vonatot és most meg kell várnom a legközelebbi indulást. Addig együtt társaloghatnánk.«

Mikor mindketten beültek a kényelmes váróterembe, a kántor mindenféle enivalót vett elő csomagjából és bőségesen megvendégelte új barátját, aki a csodálkozástól és megilletődéstől alig birt szóhoz jutni. Utánna egy tizmarkást nyomott a kezébe ezekkel a szavakkal: »Föl a fejfel és bizzon Istenben, fiatal barátom! Itt van, vegye! Itt a névjegyem is. Menjen ezzel holnap reggel Thiel tanácsos urhoz, meg fogja találni a városházán, adja át neki üdvözlöttem és várjon ott tovább. Én beszélni fogok érdekében ezzel az urral.«

Csanda Endréné 50, Csekő Endre 10, Cser István 50, özv. Cser Jánosné 50, Cser Lajos 50, dr Erdős Zsigmond 50, Felsinay József 20, Fodor Kálmán 20, Hajós Mihály 20, Halász János 40, Jakabfy Gyula 20, Kiss Lajosné 20, Kovács József (Bem-u. 13) 30, Nagy Lajosné 30, Németh Lajos 50, Papp László 50, özv. Somogyi Lajosné 20, Széles Irénke és Kuli 10, Széles Kálmán 100 Lei, összesen 1155 Lei.

Szegények részére: Özv. Tar Jánosné férje halálának évfordulóján 100 Leit adott.

Árvaháznak: G. A. I. 100 Leit adott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokajitelepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Temetés: Nagy Imre 68 éves (Malom-u. 23), Gulyás Ferenc munkavezető 51 éves (Gutenberg-u. 10).

Áldozatkészség: Templom-alapra: Kropp Jánosné egyetlen leányuk, Olga emlékére (Várad-Szölös 100, Farkas Jánosné 50 Lei.

Iskolai hír. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy el. iskolánk a jövőben is teljes hét osztállyal működik. Az először beírandó növendék születési bizonyítványa idejében beszerzendő. Aug. 1-től minden hétfőn és pénteken délelőtt 9—12 óra között iskola ügyben készséggel állunk a szülők rendelkezésére.

Ref. el. isk. Igazgatósága.

Ez uram, hét évvel ezelőtt történt. De még itt nincs vége a történetnek. Négy évvel később az öreg kántornak egy nagy csomagot kézbesített a posta. A csomagban két szép ezüstözött lámpa volt a templom számára, hálaajándék az egykori csomagtolvajtól, akit a megtapasztalt szeretet nemcsak nagy szerencsétlenségtől óvott meg, hanem még új emberré is tett. Jóltevőjének közbenjárására a városi tanácsos egy jó hivatali állásba juttatta, amelynek ő hűségesen meg is felelt.

Most már befejezem uraim, az öreg Bröckelmann kántor mindig azt mondta: »Jobb menteni, mint büntetni.« És ebben az esetben is ez bizonyult jobbnak. Ő már régen lent pihen a sirban, de ez a történet tovább él és nekünk mindig újra el kell ismételnünk. Ha több olyan keresztyén volna, mint amilyen a mi öreg kántorunk volt, akkor jobb lenne számunkra az élet itt ezen a földön.

Ford.: di Gloria Viktor.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Magyar Sándor délután 6 órakor Csempes Imre, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Farkas Éva, Fazekas Sándor. Esketés: Nagy Károly ref.—Székely Mária ref. (Téglavető-u. 21). Temetés: Özv. Péntes Ambrusné 69 éves (Constantei-u. 13), Kiss Lajos 77 éves (Mehedintű-u. 27) Herczeg József 17 éves (Pantei-u. 33).

Áldozatkészség: Külmisszió céljaira: Pál, Mihályné 20 Lei.

Többgyermekes édesanyáknak: N. N. 80, Nőszövetség 200 Lei.

Hétköznapi istentiszteleteinket szerdán és pénteken délután július 1-től kezdve a nyári hónapokban 6 órakor kezdjük. Mindkét alkalommal bibliamagyarozatot tartunk. Szerdán a felnőtteknek, pénteken pedig az ifjúság részére.

A Kerületi Iratterjesztés hírel:

Méltó módon emlékezett meg Gutenberg Jánosról, a könyvnyomtatás feltalálójáról Béres Károly presbiter, könyvnyomtató-mester, a biharmegyei nyomdatulajdonosok céhének elnöke, amikor a könyvnyomtatás feltalálásának 500 éves évfordulójára tanulmányt írt a Mesterről. A dolgozat gyönyörű kiállítású füzetben jelent meg, mely méltóképpen ábrázolja a nyomdatechnika mai fejlettségét, amelyben Béres Károly és vele együtt a »Kálvin« könyvnyomda az ország legismertebb nyomdái között áll. Béres Károly Gutenberg János életével és halhatatlan találmányával az egész világon átvezető diadalutjával foglalkozik. A füzetet Juhos László »A könyvnyomtatás az eszme szolgálatában« című cikke egészíti ki, amelyben az író a szereppel foglalkozik, amelyet a könyvnyomtatás a magyar reformáció elterjedésében játszott. A füzet ára 6 Lei és kapható a lelkészi hivatalokban, valamint a Püspöki Hivatalban.

Ujra kapható az **ÉDESANYÁM IMAKÖNYVE!** Híveink előtt nem ismeretlen Uray Sándor debreceni lelképásztornak ez a kedves, meleghangú imakönyve. Egyházkerületünkben olyan közkevéltységnek örvend, hogy alig két esztendő leforgása alatt 2000 példány fogyott el. A kis imakönyv ára 12 Lei.

Adományok az Árvaháznak:

Mezőtelegd: Fürst Rózsi 100 Lei.

GONDOLATOK.

Isten keresésének legegyszerűsebb útja s legmegfelelőbb rendje, ha nem iparkodunk vakmerő kíváncsisággal kikutatni lényegét, melyet inkább imádnunk kell, mint szörszálhasogató vizsgálat tárgyává tennünk, hanem munkáiban szemléljük őt, melyek által közelállónak s szerető atyánknak mutatkozik s bizonyos tekintetben közli is magát velünk.

(KÁLVIN).

Krisztus zászlója alá kell állni. Az ő ügyét, igazát, országát építeni. Mindenütt és minden időben, Nem kell ehhez keresztes vitézek páncélja, kalandja, lehet az iskolában, a bölcső mellett, a háziasszonyi tisztben, kapával, szerszámmal, tollal. Azt jelenti, hogy Krisztusnak engedelmeskedem, érte lelkesedem, igazáért kiállok; jó leszek, hű leszek, igaz leszek, nem féltsem magam, halálig szolgállok. Oh, sokat tévedek, sokat elhibázok: nem szünök meg alázatosan hallgatni rá, engedelmeskedni neki, életemet az ő világossága alá helyezni. Igéjében minden lépésemet megvizsgálni és élni mindazokkal az eszközökkel, melyeket Ő nyújt az ő katonáinak. Lelkének világosságával, feddésével keserű borával, ihletésével, tanácsaival, helybenhagyásával.

(RAVASZ)

HIRDETÉSEK.

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő Piața M. Viteazul 6.

KELTETŐGÉP valódi Cremat eladó. Kezdődy, Oradea, Str. Take Ionescu 61.

VARGA LÁSZLÓ könyvkötő, Str. Vlahuța 3.

NAGY SANDOR illatszertár és fodrász-üzlet Piața Regina Maria 3.

NAGY FERENC fűszerkereskedő, Str. Nic. Zsiga 50.

Ifj. NAGY P. ISTVÁN férfi és palást szabó, Str. I. C. Bratianu 1.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

Szörmék megóvását.

felelőség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szíves pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub. No. de ordine 31.

Az imádság iskolájában.

Textus : Luk. : 18 : 1—8.

K. Aa-1! Derék embernek mondjuk azt a férfiut, azt az asszonyt, aki serényen dolgozik és hiven végzi mindennap kötelességét. Tiszteletreméltó ember, aki szent buzgalommal látogatja az Úrnak házat és hallgatja Isten igéjét. Boldog ember az, aki nemcsak szóval, de tettel is, egész életével bizonyosságot tesz Istenről. De ezerszer boldogabb, aki úgy beszélhet az Úrral, mint gyermek az Atyjával, aki bizodalmas szívvel tud imádkozni. Az imádság az az elszakíthatatlan gyémántsál, amely összeköti az eget a földdel, Isten szívét az ember szívével. Az imádság az ember lelkének legfelségesebb megnyilatkozása.

Tudtok-e ti így imádkozni? nemcsak összekulcsolt kézzel, nemcsak rebegő ajakkal, hanem igazán, szívvel, lélekkel?

Jertek, elvezetlek ma az imádság iskolájába, ahol Jézus a tanítómester. Nemcsak imádságra tanít, de arra is, hogy miként imádkozzunk, s hogy az imádságban meg ne restüljünk soha.

*

Egy példázatot hallunk ajkairól. *Volt egy özvegyasszony, aki elméne a bíróhoz, mondván: Állj bosszút értem, az én ellenségemen.* Egy özvegyről van tehát szó, akinek nincs védelmezője; ellenséges nyomorgatója, lelkiismeretlen elnyomója hasznát huz elhagyatottságából, sakál módjára támad reá tehetetlen állapotában. Óh, ha élt volna férje, ha lett volna védelmezője, dehogy bántalmazta volna ellensége. És dehogy hagyta volna el ő is csendes otthonát! A szükség kényszeríti, hajtja a bíró elé; ha nem akart teljesen tönkre menni, ezt a lépést meg kellett tennie.

A szükség, a baj üz egy még magasabb ajtó, az Isten szívének ajtaja elé; megtanít imádkozni.

Hiszen igaz, hogy az imádság nélkülözhetetlen fűszere a jó napoknak, az édes óráknak is. Van olyan imádság is, amely úgy száll fel a megelégtelt szívből, mint a kinyílt virág helyhéből az illat. Van imádság, amely úgy szárnyal a magasságok felé,

mint a daloló pacsirta. Mikor megteljesedik a szív boldogsággal, a tuláradó érzés imádságban ömlik ki az ajkakra: *„Áldjad én lelkem az Urat és tiszteld, dicsőségével rakva menny és föld.”* Mégis, atyám-fiai, a gyászborult hajlékokból, az özvegyek kamarácskáiból, a töredezett, fájdalmas szívekből bőségesebben árad az imádság... Ha elhagyatottak vagyunk, hasonlatosak egy szerencsétlen özvegyhez, ha segedelem nélkül állunk, akárcsak egy árva, ha ólomsullyal huz a gond, akkor olyan jó odafordulunk az égi bíróhoz. Van-e itt gyermek, kinek szülője otthon szenvedő beteg? Van-e itt anya, aki gyermekének ágya mellől sietett templorába? Van-e itt özvegy, aki üresen hagyta házat, s akit nem vár otthon senki sem? Hol tanultatok meg imádkozni? Nem az inség, szorongattatás; csüggettség óráiban? És ha a szerencsétlenség tanít meg imádkozni, akkor mi már nagyon megtanulhattunk. A szenvedések árnyéka nyomon kísér minket; kiáltó szava lelkünkbe vág: Emberek, imádkozzatok, zörgesetek az ég ajtaján, ne feledjétek Isten ajtaját! Am dolgozzatok, egymást segítsétek, térjete meg, ujuljatok meg, de ne feledjétek a legfőbbet: imádkozzatok!

Imádkozzatok

*

hittel. Azt mondja Jézus, arról a bíróról, akihez az özvegy elment, hogy *Istent nem félt és embert nem becsült...*

Oh, milyen reszkető térdekkkel tehette meg utját az özvegy az istentelen emberhez, milyen dobogó szívvel állhatott meg előtte, lesve, várva, figyelve, vajjon milyen hangulatban van. Hát meghallgathat-e egy ilyen ember egy gyöngye özvegyet? És az özvegy mégis erőt vesz magán, kopogtat, belép, előadja ügyét. Van hite. Nem a bíró kegyelmességébe, de ügye igazságába vetett hite; nem az emberekbe, de Istenbe vetett hite, aki a szívek indulatait, még a kőkemény szívek indulatait is, mint a vizeknek folyásit, hajtja ide s tova.

Mintha hallanám Jézus szavát: *„Látjátok, mi*

lyen hittel kopogtat az özvegy a bíró ajtaján?! Ugy kell nektek is, olyan hittel oda állnotok Isten ajtaja elé, amely felett biztató felírás ragyog: „*Hívj segítségül engem a te nyomoruságod idején*” vagy „*Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelttetek és én megnyugtatlak titeket.*” Olyan hittel kell imádkoznotok! A hitelenség kételkedik: van-e bíró a villámos ég felett? A rossz lelkiismeret kétségeskedik: nem vagyok méltó, hogy segítsen rajtam, elfeledkeztem róla, a hitetlenek tanácsán jártam, a csufolódók székében ültem. A hitben gyöngé, imádkozna, s nem mer imádkozni; ha imádkozik is, imádsága olyan, mint a nedves fa tüze: nincs lángja, csak keserű füstje. A hitetlen ember olyan, mint a madár, amelynek lábára ólomsúlyt kötöztek: nem tud az ég felé röpködni.

Mit mondjunk a reményteleneknek és a hitetleneknek? Mondjuk azt, amit az apostol: *Aki kér, kérje hittel, semmit nem kétkedvén, mert aki kételkedik, hasonlatos a tenger habjaihoz, melyet a szél hajt ide s tova. Ne vélje az ilyen ember, hogy kaphat valamit az Úrtól.*

*

A hithez türelem is szükséges, Atyámfiak, mely tud várni.

A mi özvegyünknek is várni kellett: *A bíró pedig nem akarja egy ideig* — mondja Jézus. Első kérésével nem ért célt az özvegy. Barátságtalanul fogadták; nyersen bántak vele; kedvezőtlen választással küldték haza és ő magános szobájában, ajtaját bezárva sir, ahogyan egy szegény özvegy asszony sirhat. De nem marad asztalra borultan, nem adja át magát a kétségbeesésnek, feláll megint, letörli könnyeit, megy ismét a bíró elé. Ha elkergetik is, holnap újra visszajő. Ha kutyákat uszitanak is rája, nem ijed meg, vár; vár türelemmel. Reménykedik.

A mennyei bíró is így várhatja meg választottjait. És azok várnak is. Imádkoznak, nem egyszer; imádkoznak százszor. Imádkoznak nappal, imádkoznak éjjel. Imádkoznak csöndben, imádkoznak hangos szóval. Isten hagyja őket várni. Nem azért, mintha nem akarna segíteni, de éppen azért mert segíteni akar. Segíteni a maga módja szerint: alaposan, isteni módon; meg akarja vizsgálni: méltók-e a segédlemre. Így váratta meg Jézus Kánában a tulajdon édesanyját, mikor azt mondta neki: *Nem jött még el az én óráim.* Így váratta meg Mária és Márhát Bethániában, s a testvérek sirva panaszták: *Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg a mi testvérünk Lázár.* Így váratta meg a kanaánita asszonyt, midőn azt mondta neki: *Nem jó a fiaknak kenyerét elvenni és az ebeknek adni.* Tudni kell várunk az Isten ajtaja előtt türelemmel, kitartással, buzgó eszéssel. Ez a legfőbb és a legnehezebb is az imádság iskolájában. *Nagy betegség Aa-i a türelmetlenség,*

amely nem képes várni, amely meg akarja szabni Istennek az időt is, az eszközt is, a módot is, hogy mikor és miképpen segítsen. A türelmetlen ember heves ostromot intéz az ég ellen és ha nem érkezik Istentől kedvező válasz, akkor vagy csüggedten hullatja alá karjait: *Elrejtetett az én utam az Úrtól, ügyemmel nem gondol Istenem;* vagy dacosan hátat fordít az örökkévalónak: *»miért imádkozzam, ha eredménye nincsen?»* vagy az erőszak útjára tér: *»ha Isten nem segít, majd segíték én magam!»*

De amint az özvegy mindig új reménységgel és mindig a régi türelemmel tér vissza a köszívű bíróhoz, úgy kell nekünk is nem egyszer, de százszor is odajárulnunk a könyörületes mennyei atya elé. Nem hallgat meg azonnal? Ez csak arra serkentsen, hogy még bensőbbben, még alázatosabban, még nagyobb hittel imádkozzunk. És tapasztalni fogjuk az imádság áldását, ha nem is abban a pillanatban, amelyben mi kívántuk, de akkor, amikor a kért jó megért gyümölcsé lesz számunkra.

*

Végre a példázatbeli özvegy is megtapasztalja, hogy a reménység meg nem szégyenít. A bíró így okoskodik: *jóllehet Isten nem félek és embert nem becsülök, mindazáltal, mivelhogy nekem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen rám járván, ne gyötörjön engem.*

Mily boldog lehetett ez a szegény asszony! Mily örömmel térhetett haza, hogy nyert pere lön, türelme jutalmát vette.

Monda pedig az Úr: »Halljátok, mit mond a hamis bíró! Hál az Isten nem szabadítja-e meg az Ő választottjait, akik Hozzá kiáltanak éjjel és nappal?! Igen, Isten, aki nem egy hamis bíró, hanem igazságos, jóságos, szent és irgalmas Atya, nem egy kevély ur, hanem az árvák, özvegyek istápolója: meghallgatja az imádságokat és megszabadítja, nyomortól, haláltól, büntől az Ő választottjait. Nem hiábavaló az imádság, mely hangzik éjjel és nappal, a szenvedők ajkáról. Nem hiábavaló a könny, mely csendesén patakzik alá a nyomorult szeméből. Isten nem késik. Eljön az Ő órája. És amikor eljön, mily rövidnek tetszik a bánatban eltöltött idő? A napok és éjszakák, a hetek és esztendők, az évtizedek és emberöltők is, a véget érni nem akaró gyász minden ő nyomoruságával, szenvedéseivel egy tovatünő álom csupán az Urának napján!

Mindazáltal, az emberek fia, mikor eljő, avagy talál-e hitet a földön? — kérdezi Jézus? Dolgozzatok! Atyámfiak! Térjétek meg! Szülessetek újjá! Vetkezzétek le régi, bűnitéteket! Megöldökölvén magatokban az ő embert öltözzétek fel az új embert; egymást szeressétek, egymást segítsétek — de a legfőbbet el ne felejtétek: *Imádkozzatok!* Ámen.

Nagyvárad, 1940. július 14.

Csernák Béla.

ORLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Bimbó Sándor 6 hónapos (Nagysötétág 50), Foger Sándorné (Toloncház) 71 éves, Hadházi József (kórház) 64 éves.

Áldozatkészség: A szegényház egy öreg asszonyának özv. Ormós Gyuláné 150 lei.

Szegényeknek: N. N. 1000 lei.

Nőszövetségnek: Szücs Mátyásné 100 lei.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 6 órakor Papp László, az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Hajdu Ernő József, Löwinger Mária Margit, Szendrey Andor. — Temetés: Bor Imre 49 éves (Össi-telep 63. számú utca 1), Szabó Dávid 58 éves (Össi-telep 12. sz. utca 12.), Szántó Juliánna néhai Soós Lajos neje 87 éves (Óvoda-utca 18 sz.), Nagy József 65 éves (Vitéz-utca 3. sz.)

Áldozatkészség: Adományok az ujjvárosi elemi-iskolások segélyezésére: Balajthy Jenő 40 lei, Birinyi Imre 60, özv. Czina Sándorné 20, Fenessy László 100, Gaál Szabó Lajos 50, Gólya Ernő 10, Halász Elemér 50, Halász Imre 50, Héder Gyula 20, Láposy Erzsébet 10, Lőrinczy Lajos 300 lei, Király Mária 10, Kiss Ferenc 100, özv. Kiss Gézáne 50 lei, Kiss János 20 lei, Kovács József (Bem-u. 8.) 40 lei, Kursinszky Kálmán 20, Magyar Hugó 50, Molnár István 30, Nagy Ferenc (Oituz-u. 16.) 25 lei, Nagy Ferenc (Jókai-u. 26.) 20 lei, özv. Nagy Jánosné 10, Szabó József 20, Szemes Sándor 20, Szegedy Péter 40, Universal-cég 10. Összesen: 1175 lei.

Vasárnap, július 14-én a délelőtti istentisztelet után a templomban maradt egy pár női kesztyű. Tulajdonosa átveheti Csató egyházgondnoktól.

VELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Bogdán Sándor. — Temetés: Kiss Gizella 13 éves (Gyár-u. 43.), Gulyás Ferenc egy napos (Aragó-u. 35.), Bogdán Sándor 19 napos, Varga Sándor 24 éves (Jónás-telep Pandurilor-u. 3.)

Áldozatkészség: Templom-alapra: özv. Magyar Mihályné édesanyja elhalálózása alkalmával virág helyett eddig a következő nőszövetségi tagok juttatták el adományukat: Vigh Sándorné, Kiss Károlyné, Nagy Bálintné, Major Rózsika, Matkó Mária, Russ Lászlóné, Dobák Gyözőné, összesen 195 lei.

Szegényeknek: Bika Jánosné 20 lei.

RÉT

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 órakor Király Zoltán teológus, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Cserepes Imre szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kelemen Zsigmond, — Temetés: Széles Sándor 53 éves (Szent Anna-u. 48.) Márton Erzsébet 2 hetes.

Áldozatkészség: Templomalapra: Berecki Gizike (első keresetéből) 100 lei.

Szegényeknek: özv. Hunyadi Gyuláné 20 lei.

Árvizkárosultaknak: Magyar Népközösség (4 családnak) 2000 lei.

Ifjúsági istentiszteleteket tartunk minden pénteken délután 6 órakor. Bibliát magyaráz dr Szabó Lajos lelkész.

Gyermekistentiszteletet tartunk minden vasárnap délután 3 órakor. Vezetik: Magyar Sándor s. lelkész és Kovács Győző tanár.

Idősebb, magános özvegy-asszony házvezetésre, gyermek mellé, beteg ápolásra ajánlkozik. Vidékre is elmenne. (Bereczky Kálmán, Berlin-u. 18.)

Kiss Lajos. Nagy részvét mellett temetük el az elmúlt héten Kiss Lajos ny. iskolai ig. tanítót. Negyven esztendeig szolgálta a bihardiószegei ref. ekkleziát. Résztvett a község minden társadalmi és szociális munkájában. Nyugalomba vonulása után beköltözött Váradra s itt élt még néhány esztendő, amikor is az elmúlt évben feleségét, majd most Öt, 77 éves korában érte utól a halál. Koporsója felett dr Szabó Lajos lelkész hirdette a feltámadás evangéliumát, majd Fias Kálmán bihardiószegei lelkész mondott búcsuztatót a hű munkás felett. Halálát három fia és nevelt leánya gyászolja. Emléke élni fog közöttünk. Szeretteivel közölje az Úr az Ő megsegítő, vigasztaló kegyelmét!

Árvaházunk.

... „Aztán árvíz lett, beleütközött a folyóvíz abba a házba”... (Luk. 14, 48.) Az idei sok helyen jelentkező természeti csapás, az árvíz nem kerülte el árvaink jóltevőit sem. Borossebes községet is, ahol három árvánk nyaral, sujtotta e csapás. Lelkésztestvérünk értesítése szerint, a paróchia szobáiban is fél méter magasan állott a víz, nagy hirtelenséggel ömlött, zuhogott be a lakásokba az áradás és e miatt nem lehetett ellene védekezni. Egyik jóltevőnk, kinél egy kisfiu árvánk nyaral: özv. Patkó Vilmosné házacskája összeomlott. E nagy csapást Isten akaratán való alázatos megnyugvással viseli. Árvánkat nem küldte haza, nem bocsátotta el, továbbra is ott tartja szeretetében, mint nehéz napjaiban kicsiny vigasztalóját. Nem rendült meg hitében, sőt — szólott az igével: „Isten velem leend és megőriz engem”... (I. Móz. 28. 20.)

Mi teljes szívvel kérjük Istent: »őrizze meg — jóltevőnk — szívét és gondolatait, a Jézus Krisztusban...!« (Fil. 4. 7.)

Ugyancsak Borossebesről írja Biró Sándor jóltevőnk: ...»kertünket egy méter magasan öntötte el az árvíz, hálát adunk Istennek, hogy házunk nem dőlt össze, de el kellett menekülni a lakásból. Nagy csapás ért bennünket, de a jó Isten megsegít. amit elvett, visszaadja másban.«

Isten óvja nagy csapástól jóltevőinket, szereteteiket s vagyonukat!

Adományok az Árvaháznak:

Temesvár: Nőszövetség 1000 lei.

Tenkei kisiskolások, vasárnap délutáni házi-ünnepélyük perselypénze: 100 lei. Közreműködtek: Mocsi Jolán, Szirbucz Ilona, Orbán Ilus, Magyar Margitka, Jenei Irénke.

Paptamási hivek: 20 drb. tojás.

Nagyvárad: Nagy Károlyné 100 lei. N. N. 100 lei.

Ágylapítványra: N. N. 10.000 lei.

A REFORMÁTUS HIRADÓ előfizetőinek jegyzékét átvizsgálva, megdöbbenéssel láttuk, hogy olvasóink 75 százaléka nem rendezte a lappalszembeni csekély anyagi kötelezettségét. A 75 százalékból 50% még semmit se fizetett. Ismételten kérjük előfizetőinket, hogy mulasztásukkal ne idézzék elő lapunk anyagi romlását.

A Kerületi Iratterjesztés hírei:

Hol szerezhetjük be a „Református Híradóban” hirdetett kiadványokat? Az egyes parókiális körök lelkészi hivatalában, vagy a Püspöki Hivatalban minden délelőtt 8—2 óráig.

Szombatot és az ünnepnapokat kivéve minden délután 4—6 óra között a hivek rendelkezésére áll a Püspöki Hivatal Iratterjesztése. Strada V. Alexandrii 31. szám.

Kereskedelmi érettségivel rendelkező, románul kifogástalanul beszélő fiatalember, bármilyen állást keres. Tanítványokat is szívesen vállal. Érdeklődni lehet a réti Lelkészi Hivatalban.

HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvesz a református egyházi adóhivatal (Str. Aurel Lazar 14.)

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő Piața M. Viteazul 6.

KELTETŐGÉP valódi Cremat eladó. Kezdődő. Oradea, Str. Take Ionescu 61.

VARGA LÁSZLÓ könyvkötő, Str. Vlahuța 3.

NAGY SÁNDOR illatszertár és fodrász-üzlet Piața Regina Maria 3.

NAGY FERENC fűszerkereskedő, Str. Nic. Zsiga 50.

Ilf. NAGY P. ISTVÁN férfi és palást szabó, Str. I. C. Bratianu 1.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Veneției 11.

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szíves pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányu néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub. No. de ordine 31.

Mit adott nekünk az ötszázéves könyvnyomtatás?

Forrásmunkák adatai alapján írta: Béres Károly könyvnyomtató-mester.

»Minden református család asztalán ott kell, hogy legyen a *Biblia*. Csak ujszövetség ára 15—20 Lei, teljes Biblia, ó- és ujszövetség, 80 Leitől feljebb,« — olvashatjuk ezt a kis hirdetést vallásos folyóiratainkban.

Mindnyájan tudjuk, hogy a könyvnyomtatás feltalálása előtt egy-egy bibliát, vagy más hasonló könyvet éveken keresztül, kézzel másoltak a főurak kastélyaiban a másolódeákok, vagy a kolostorokban foglalkoztatott krónikárok és másoló szerzetesek. Tehát a biblia, a könyv igen drága, még a jobb módú középosztály által is igen sokszor elérhetetlen fogalom volt, ha elképzeljük, hogy egy-egy szebb kiállítású bibliáért egész vagyont, 10—12 falut is adtak vallásos főuraink.

Hogy a biblia, könyv, ujság, folyóirat stb. még a leg-szerényebb viszonyok között élő embereknek is közkincsé lehetett, ezt adta nekünk Gutenberg János a kiváló szellemóriás találmánya a könyvnyomtatás, melynek ötszázéves fordulóját az 1940. év nyarán ünneplik meg a világ kulturállaiban.

***

A mai fejlett technika vívmányai között élő ember el sem tudja képzelni, hogyan élhettek őseink abban az időben, mikor a könyvnyomtatás teljesen ismeretlen fogalom volt.

A mozgatható betűkkel és sajtóval való könyvnyomtatás Európában való elterjedése a XV. század második harmadára esik s bár már annak idején sokat vitakoztak a feltaláló kiléte fölött, ma általános az a meggyőződés, hogy **Gutenberg János**, családi nevén **Johann Gensfleisch zum Gutenberg** a könyvnyomtatás feltalálója, ki Mainzban született Németországban 1400 körül, meghalt 1468. február 24-én. A mainzi Gensfleisch patricius családból származott s csak a XV., XVI. századbéli krónikások említik Gutenbergnek, ami sok zavarra adott okot. Ifjúságáról semmit sem tudunk. Még 1430. előtt kivándorolt Mainzból s valószínűleg Eltvillebe ment, ahol testvére Friele lakott. Később Strassburgba került, hol *Dryzehn* Andrásval és más ismeretlen egyénekkal szerződést kötött, hogy »titkos és csodálatos művészetekre« megtanítja szerződő társait és annak hasznáiból részesíteni fogja azokat.

A könyvnyomtatás feltalálásának hírére a kolostorokban levő krónikárok és másoló szerzetesek mindent elkövettek, hogy Gutenberget és találmányát lehetetlenné tegyék.

Találmányának lényege: — mely ma ötszáz év után is teljesen ugyanaz — önálló betű-képeket készít, amiket festékekkel bevonva, mechanikai erővel az üres lapra rányomnak. Főérdeme a betűk gépi sokszorosítása, egy precíz betűöntőszerkezet és az első kézisajtó feltalálása.

Gutenberg Jánosnak első vállalkozása *Dryzehn* Andrásval közös volt, de nem sikerült, mivel *Dryzehn* 1438-ban meghalt, — pedig vállalkozásuk első és legfontosabb pontjának éppen a könyvnyomtatás volt felvéve. 1444-ben elhagyja Strassburgot és visszatér Mainzba, hol nagybátyjának: *Gensfleisch* Hennének házában, a »Hof zum Jungen«-ben állította fel könyvnyomtató műhelyét, mint azt az 1856-ban ott talált sajtórészek gyanítani engedték.

Gutenberg 1450-ben szerződést köt *Fust* v. *Faust* János aranyművessel egy újabb nyomda nyitására és ebben a nyomdában nyomtatta első nagyobb művét: a latin Bibliát. *Gutenberg*nek ez a vállalkozása sem sikerült, mert *Fust* túlságos követelésekkel állott elő s ennek pedig az lett a vége, hogy *Gutenberg*et kizárták a nyomda tulajdonjogából.

Mikor *Gutenberg* a *Fust*tal közös nyomdát kénytelen volt elhagyni, nem maradt tétlen, hanem *Hummer* Konrád mainzi tanácsos támogatásával ismét felállított egy nyomdai sajtót és ezen nyomta bűnbocsátó leveleit, majd egy 1460. évre szóló kalendáriumot (egyetlen egy példánya a darmstadti udvari könyvtárban van).

A Mesternek első nagyobb munkája a 36-soros Biblia volt, melyből csak keveset nyomhatott. Alig hogy elkészült ezzel a művével, megkezdte második nagy munkájának, a 42-soros Bibliának nyomtatását. Természetes, hogy az első nyomdatermek leginkább a kézzel sokszorosított kódexeket igyekeztek utánozni. Tehát úgy *Gutenberg*, mint első követői az amazokban is előforduló cifra betűket, szépen kiszínezett nagy kezdőbetűket (iniciálékat), szegélyeket, fej-és záróleceket stb. szintén alkalmazták műveikben.

*Gutenberg*nek *Hummer* Konráddal való vállalkozása 1465-ig állott fenn. A már előregedett *Gutenberg* ekkor a nassau *Adolf* érsek szolgálatába lépett és követte ezt Eltvillei székhelyére.

Emlékére Mainzban, Strassburgban, Maina-Frankfurtban szobrot állított a hálás utókor. Születésének ötszázadik évfordulóját, születési helyén: Mainzban 1900 június 24-én nagy fényvel ünnepelték meg.

Gutenberg Jánosnak, a kiváló zseninek találmánya, amely mindig több és több segítőtársat igényelt, nem sokáig maradhatott titokban nemcsak szűkebb hazájában Németországban, hanem Európa csaknem minden országában, később pedig a többi földrészekben is elterjedt.

***

A könyvnyomtatás elterjedésének néhány évtized múlva óriási lökést adott *Luther Márton* ágostonrendi szerzetes, majd tanár és teol. doktor, ki 1571. október 31-én a wittenbergi vártemplom kapujára kiszögeezett 95 tételben fölemelte szavát a búcsu körül kifejlődött visszaélések és nyerészkedések ellen s nyíltan sikraszáll a lélek- és lelkiismereti szabadsáért. Az emberek mind ismerni akarják az új tanokat, melyek pedig nem ujak, csak a sok százados tévedések után látszanak annak. Ekkor tűnik ki, milyen nagy hordereje van *Gutenberg* találmányának. Európa műveltebb államaiban nyomdákat létesítenek és nagy számban nyomtatják a bibliát, hitvallásos iratokat, hitvédő röpcédulákat, hogy az minél szélesebb körben ismeretessé legyen.

Az eszme hozzánk is gyorsan eljutott. Predikátoraink egyszerre meglátják, hogy az eszmeterjesztésben a könyvnek milyen nagy szerepe van. Jómódu, áldozatkész főuraink támogatásával nyomdákat állítanak fel.

Magyarlakta területen az első, vagyis a budai nyomdát (2000 ezüst forint költségen) *Mátyás király* tudós alkancell-

lárja: *Karai László* budai prépost állította fel *Hess András* által, kit Velencéből hivatott fel Budára. Itt 1473-ban két híres latin nyelvű nyomtatvány jelent meg: a »Magni Basilli de legendis poetis« és a »Chronica Hungarorum.« Ennek a nyomdának érthetetlen módon nemsokára teljesen nyomaveszett. 1587-ben állítottatott fel egy újabb nyomda Ujszigeten, (Sárvár mellett) *Nádasdy Tamás és neje* költségén. Itt jelent meg *Erdősi Sylvester* János ref. predikátor *Magyar Nyelvtana* 1539.; 1541. pedig szintén Erdősinek Új Testamentuma. Gyorsan híre jár az ujszigeti nyomdának s az ország sok részében kedvet kapnak hasonló műhely létesítésére, annyira, hogy pár évtized mulva 28 nyomda működik a magyarok földön s ezek közül mindössze egy a katolikusoké, a többi 27 mind a protestánsok által vallott igazságot hirdeti a népnek. Természetesen a reformátorok gondoskodnak arról is, hogy olvasni is tudjon, akinek könyv kerül a kezébe: faluról-falura járnak s írni-olvasni tanítják az addig ember számba nem vett jobbágyokat.

Szebenben már 1529-ben volt nyomda, 1535-től 1596-ig pedig megszakítás nélkül működött Brassóban a hírneves *Honter János-féle* könyvnyomda. Fennállott 1550-től 1601-ig Kolozsvárt a *Heltai Gáspár* református predikátor által felállított nyomda, mely ennek fia, *ifj. Heltai Gáspár* halála után a kolozsvári református kollégium tulajdonába ment át.

Ezután hosszabb ideig csupán vándornyomdák működtek, még pedig a *Huszár Gál Anaxiusé*, mely 1558–1577. között három városban is működött. A reformáció érdekeit szolgálta az a kiváló nyomda is, melyet *Hoffhalter Raphael* állított fel Debrecenben, de innen nemsokára, 1565-ben Váradra helyezte át műhelyét, melyből csak két nyomdatermék ismeretes, bár teljesen biztos, hogy keze alól több nyomtatvány is került ki. 1567-ben Hoffhalter nyomdájával Gyulafehérvárra költözött s nyomdáját »Királyi nyomda« (Typographia regia) címen az unitárius egyház szolgálatába állította. Hoffhalter 1568-ban elhalálozván, fia a nyomdával visszaköltözött Nagyváradra, hol az ismertebbek közül »A Szent Jobb Könyvét« (1565), majd Méliusz (1568.) és Sárvári Gergely (1570.) munkáit nyomtatta ki.

Hoffhalterék után, mintegy hatvan évvel később nyitotta meg műhelyét Váradon *Szenczi Kertész Ábrahám*, kinek nyomdájából került ki *Szenczi Molnár Albert énekeskönyve* 1648., 1651., 1654-ben. — Ez az Énekeskönyv azóta sok városban számtalan kiadást ért el.

Szenczi Kertész Ábrahám nyomdájában készült az ismeretes »Váradai Biblia«. A nyomtatáshoz szükséges csinos, tojásdad metszésű betűket *I. Rákóczi György* hozatta meg Luneburgumból 1640-ben. A biblia nyomtatását 1657-ben az Új-szövetségi részen kezdték meg és annak 271 oldala 1660-ban, még a török veszedelem előtt el is készült. Az Ószövetségi rész teljes kinyomtatását a vár ostroma miatt nem lehetett Váradon befejezni a vár elestéig.

A vár átadása után sok-sok fáradtsággal és költséggel a nyomdát és a Váradon nyomtatott Biblia-íveket Kolozsvárra szállították, ahol a munkát *Szenczi Kertész Ábrahám* folytatta és 1661-ben szerencsésen be is fejezte. Nyilvánvaló ezek után, hogy a bibliának ezt a kiadását nem ok nélkül nevezik »Váradai Bibliá"-nak, mivel annak Új-szövetségi része teljesen, Ószövetségi része pedig nagyobb részben Váradon készült el. Ezen bibliából Nagyváradon két példány van.

Szenczi Kertész Ábrahám, ki Váradról mint vagyonos ember volt kénytelen elköltözni, nagyon szerény viszonyok között 1667-ben fejezte be áldásdús életét.

***

Nincs elegendő hely arra, hogy kellő részletességgel végig kísérjük a könyvcsinálás művészetének fejlődését és hódítását. Az eltelt századok alatt sok viszontagságon megy keresztül a magyar könyvnyomtatás. A nyomdák száma lassan emelkedik. A XVIII-ik században kb. 63 nyomda működik magyar területen, katolikus, református vegyesen.

A XIX. század közepén történt események meghozzák a sajtószabadságot és az olvasás népszerűvé válik. Egymásután alakulnak a nagy nyomdavállalatok, melyek európai színvonalra segítik irodalmi s tudományos életünket. Legnevezetesebbek a *Landerer Lajos*, *Trattner Károlyi Gáspár*, *emőkei Emmich* Gusztáv, *Heckenast* Gusztáv nyomdái.

***

Néhány szóban a főhatalom változás utáni erdélyi könyvnyomtatásról is meg kell emlékeznünk. A kulturális élet szinte természetzerűleg Kolozsvárt érzi középpontjában. A »kincses város« egy csapásra minden szellemi élet fórumává válik. Itt jön létre legelőször az első hivatása magaslatán álló könyvnyomató intézet: a *Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet*. Az uralomváltozás első napjaiban azzal a céllal alakult, hogy tankönyvvel lássa el a magyar kisebbségi iskolákat s hogy napilapok, folyóiratok kiadásával szolgálja a magyar szellemi élet ügyét.

Ezenkívül több vidéki nagyobb városban működnek nyomda és könyvkiadóvállalatok. Többi között említésre méltó a dicsőszentmártoni *Erzsébet* nyomdavállalat, melyet nyolc éven keresztül a korán elhunyt, tragikus sorsu nagy író: *Sipos Domokos* vezetett. Hasznos kulturális munkát fejt ki a tordai *Füßy-féle* nyomda és sok más, melyek méltóságára kevés a hely.

A *Királyhágómelléki Egyházkerületben* *Béres Károly* nagyváradi könyvnyomató-mester látta meg legelőször a könyvnyomtatás szolgálati lehetőségeit. Sok fáradozással és anyagi áldozattal lehetővé teszi a vallásos irányú *Egyházi és Iskolai Szemle* megjelenését, mely éveken keresztül kerületünk hivatalos lapja is volt. Majd 1923-ban vallástani kézikönyvek kiadásával, 1925 és 26-ban énekeskönyvünk kiadásával segíti elő református szellemünk terjedését és védelmét. Vallásos tárgyú kiadványaival mindaddig végzi nehéz, úttörő munkáját, amíg kerületünk vezetősége át nem veheti tőle a kiadás jogát, hogy a vele járó terhektől és gondoktól mentesítse.

Kerületünknek ma önálló iratkeresztése van, mely vallástani kézikönyvek, énekeskönyvek, folyóiratok, vallásos traktátusok kiadásával mind nagyobb és nagyobb hatással szolgálja egyházunk és népünk ügyét.

***

A *Királyhágómelléki Református Egyházkerület* hívei nem ünnepelhetnek meg szebben, méltóbban *Gutenberg* János találmánya ötszázéves évfordulójának emlékét, mintha megvalósítanák és megindítanák az évek hosszú sora óta tervezett és igen hiányzó napilapot. Bár a reánk nehezedő gazdasági helyzet súlyát mindnyájan érezzük, mégis arra kell kérnünk a református társadalmunk bölcs Vezetőit, egyháziakat és világiakat egyaránt, kövessenek el mindent, hogy egy református napilapot kiadhasanak. Elégedjünk meg egy olcsó — 2 Leus — napilappal, mely minden család asztalára eljuthasson.

Hogy ez valóra válhasson, alapítsuk meg mielőbb a »*Református Lapkiadó Szövetkezet*"-et. Egy ily nagy példányszámban megjelenhető napilap kiadása üzletnek is igen jól jövedelmező, mely a minimális kamatokat meg tudja fizetni. Erkölcsi sikere pedig óriási, felbecsülhetetlen.

Tájékoztató a nagyváradi Református Leánynevelő-intézet leánygimnáziumába és internátusába való felvételhez.

I. A nagyváradi Református Leánygimnáziumba való felvételhez szükséges okmányok: 1. születési bizonyítvány; 2. keresztlevél; 3. állampolgársági bizonyítvány; 4. iskolai bizonyítvány; 5. újraoltási bizonyítvány. Az első osztály nyilvánossági joggal működik.

II. A nagyváradi Református Leánynevelő-intézet Internátusába felvétetnek azok a növendékek, akik valamely nagyváradi elemi vagy leány-középiskolában végzik tanulmányaikat. A felvételeihez szükséges okmányok: 1. születési; 2. keresztelési bizonyítvány; 3. orvosi bizonyítvány arról, hogy a gyermek egészséges; 4. lelkészi ajánlólevél.

Az internátusi díj az egész iskolai évre állapítatik meg és az negyedévenként előre fizetendő. *Ebben a díjban benne foglaltatik orvos, fürdő, mosás, zongora és könyvtárhasználatának a díja is.* A bentlakó növendékek leckéinek elkészítésében felügyelő tanár és nevelőnő segítkezik. A felvé-

tel alkalmával minden szülő vagy gyám egy *kötelező nyilatkozatot* ír alá, melynek benyújtása alkalmával az első negyedévre eső részletből 2000 lei fizetendő. Az internátusi díj az egész iskolai évre szól, melyből sem szünetidőre, sem más címen levonás nem kérhető. Az Igazgatótanács fenntartja magának azt a jogot, hogy az élelmiszerek szokatlan drágulása esetén az internátusi díjat évközben is emelhesse.

A növendék felszerelésének minden darabja a felvételkor kapott intézeti számmal látandó el. A növendék összes tárgyairól leltár készítendő 2 példányban, melyből egyik a növendéknél marad, a másik a felügyelőhöz kerül. *Az igazgatóság.*

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor Papp László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Csikay Erzsébet, Piros Péter, Végh Mária Eszter.

Áldozatkészség: Szegényeknek: N. N. 100 lei.

Templomunk öreg orgonáját Béczy Ernő énekvezér közel három heti állandó munkával kitesztította, nagy hozzáértéssel kijavította, úgy hogy az avult hangszer most már erősebb, határozottabb, tisztább, kellemesebb hangot ad. A munka alatt nyilvánvalóvá lett, hogy maga a karzat is avult, a lépések alatt mozog, ennek következtében az orgona sípjai is könnyen elmozdulnak helyökről. Egyre égetőbb szüksége jelentkezik úgy a karzat, mint az orgona megújításának. Akinek vagyon füle a hallásra, hallja!...

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és délután 6 órákor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Papp Katalin, Bereczky László Pál. — Temetés: Bartyuk János 9 hónapos (Össi-telep 46. sz. utca 11. szám.)

Áldozatkészség: Adományok az árvaház részére. Dr Borbély Lajos 250 lei.

Össi-telepi imaház céljaira Szabó Imre (perselyben) 315 leit.

Vasárnap, július 21-én a délelőtti istentisztelet után a templomban maradt egy pár női kesztyű. Tulajdonosa Csató egyházgondnoktól átveheti.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor dr Szabó Lajos, Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Végh Árpád 60 éves bádogos (Crețeanu-u. 28.), özv. Szűcs Lajosné szül. Boros Zsófia (Tükör-u. 5.) — Kitért: Csete Erzsébet 25 éves hajadon (Várad-Szölös.)

Áldozatkészség: Templom-alapra: özv. Magyar Mihályné édesanyja temetésén virág helyett özv. Boros Imréné 20 lei, Hetz Ferencné 20 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Kiss Károly, délután 6 órákor Király Zoltán theológus szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órákor az imaházban, csütörtökön délután 5 órákor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Végh Mária, Hajdu Anna, Bundik Julianna, Szilágyi Zsuzsánna. — Temetés: Szabó Imre 57 éves (Franklin B. 83.), Aranyi Imréné 56 éves (Sf. Teodor-u. 23.), Vigh Mária 89 éves (Berlin-u. 18.), Dobos Imre 3 éves.

Konfirmándusaink figyelmébe, Felhívjuk azon ifjakat akik 1927. évben születtek, vagy annál idősebbek, de még nem konfirmáltak, hogy összeírás végett jelentkezzenek a lelkészi hivatalban. E konfirmációi előkészítést már is megkezdettük. Konfirmándusaink részére a nyár folyamán minden vasárnap délután 3 órai kezdettel bibliaismertető előadásokat tart a vezető lelkész.

Az amerikai magyar reformátusok ebben az évben ünneplik egyházzá alakulásának évszázados fordulóját.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Dr Borbély Lajos 250 lei. — G. A. J. Ujváros 100 lei.

Asztalos Jánosné Mária napi virágmegváltás címén 50 lei.

Kolozsvár: Johanna testvér 100 lei.

Szatmárhegyi református hívek 100 lei.

INNEN-ONNAN.

Braziliában az evangéliumi munkának nagy alkalmái vannak. Brazília jelenlegi népessége 48 millió. Jelenleg minden huszezer emberre esik egy lelkipásztor. A lakosság minden esztendőben megkétszereződik. A protestáns népesség még ennél is szaporább. 12 esztendőnként kétszereződik meg.

Kinában a keresztyén egyházakban sok helyen szántóföldeket ajánlanak fel a hívek, amelynek jövedelme az egyházné. Az ilyen »Az Úr szántóföldje« elnevezésű területeket kis zászlóval jelölik meg. Mivel a falvaknak kevés a készpénzök, terményt és élőállatot adnak az egyház közszükségleteire.

Dévai Biró Mátyásnak, az első ismertebb magyarországi reformátornak ugyancsak bőven kijutott a vándorlásból, a vitából és börtönből. Mondják, egyszer nagy vitába keveredett egy pápista pappal és hosszú idő multán sem tudtak dülőre jutni. Egyszer csak szemébe ötlük Dévai Biró Mátyásnak az udvaron két megtöltött löporos hordó s gondol egy merészet és nagyot. Ajánlat születik agyában és nyíltan előterjeszti: No, páter, üljünk fel a hordókra. Egyikre én, a másikra te. Azután meggyújtjuk s amelyikünkkel előbb repül a levegőbe a hordó, az vesztett a vitában s az épségben maradónak volt igaza. Az ajánlatot tevő Dévai, aki bizonyára jól a szívében hordozta az apostol mondását: »még az én életem sem drága, csak hogy elvégezzem az én futásomat«, már elindult az egyik hordó felé, de a hevesen vitatkozó páter jobbnak látta elillanni.

Hollandiában az utcai evangélizációt a szigorú református egyház elsőrendű feladatának tekintik. Kampénben, hollandia egyik kis városában minden szombaton tartanak utcai igehirdetést. Ilyenkor zsufolva van a korzó, ha ezen az utcán kell végigmennie, be kell állania a sétálók tömegébe és csak a tömeg sodrával haladhat tovább. Ez az időpont éppen ezért nagyon alkalmas a hivatásra. Fel is használja ezt a holland ref. egyház. Nem messze a főutcától egy kis téren este 8 óra tájban egy kisebb leányénekkar el kezd énekelni zsoltárokat, hallelujákat. Elhallatszik egészen a korzóig. Egyre többen sietnek a hang irányában. Amikor már elég nagy tömeg összegyűlt, előáll egy theologus diák és elkezd beszélni. Nem olvas fel textust a Bibliából, nem mond el személyes élményeket, mégis az Isten Igéjét szólja. Észre sem veszik talán

az emberek és az Ige legdrágább magvai hullanak feléjük nagyon közvetlen formában. Egy alkalommal pl. arról volt szó, hogy mindenki vágyakozik a menny után. Egyesek kiérdemelni akarják, mások meg maguk szeretnének a menny urává lenni. Mindenképpen Isten nélkül akarjuk a mennyet. Istent el akarja felejtetni a mai ember. Ez az Isten mégis keres bennünket a Krisztusban, aki az út, az igazság és az élet. Ő általa lehet csak miénk a menny, ha őt elfogadjuk, így már most részesei lehetünk az örökéletnek. Emberek egyre közelebb húzódnak a kör közepéhez, vannak ugyan olyanok is, akik hamar eltávoznak. Közben traktátusokat is osztogatnak. Megfigyelik jól, ki az, aki már többször is eljött. Ezekkel a végén elbeszélgetnek, elkérik a címüket, meglátogatják őket. Így viszik az Evangélium világságát azokhoz is, akik soha nem jönnének a világságra.

(Kialtó Szó.)

Iskolai hír. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy el. iskolánk a jövőben is teljes hét osztállyal működik. Az először beirandó növendék születési bizonyítványa idejében beszerzendő. Aug. 1-től minden hétfőn és pénteken délelőtt 9—12 óra között iskola ügyben készséggel állunk a szülők rendelkezésére.

Ref. el. isk. Igazgatósága.

A REFORMÁTUS HIRADÓ előfizetőinek jegyzékét átvizsgálva, me g d ö b b e n é s s e l láttuk, hogy olvasóink 75 százaléka nem rendezte a lappal szembeni csekély anyagi kötelezettségét. A 75 százalékból 50 % még semmit se fizetett. Ismételten kérjük előfizetőinket, hogy mulasztásukkal ne idézzék elő lapunk anyagi romlását.

HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvesz a református egyházi adóhivatal (Str. Aurel Lazar 14.)

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

Szőrmék megóvását.

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

„És vevén a hét kenyeret...”

— Aratási gondolatok. (Máté XV.: 32—39.) —

Legnagyobb munkálkodásunk időszakát éljük. Mezőinken, kint a földeken most folyik az aratás, azután a cséplés, az Istentől a termésben adott élet betakarítása. Drága reménységek válnak valóra, hosszú munka eredménye ért meg. Dolgozik is mindenki, minden erejéből, hogy az elvett áldást megtartásra biztosíthassa. Nincsen az évnek olyan szaka, amikor akkora és olyan sürgős volna a munka, mint most. Amerika népe e munkának ünnepnapot szentel szeptember hónap első hétfőjén. Mi pedig néhány hét múlva megterítjük az Úrasztalát, az új kenyér ünnepére. Nagyszerű megbecsülése ez a munkának és a kenyérnek, amit Isten a teremtéskor átokban büntetésül adott az emberre s amelyet irgalmas kegyelme legnagyobb áldássá változtatott át.

Az evangéliumban két csodálatos kenyérszaporításról van szó. Az egyik alkalommal Jézus ötezer embert elégített ki öt árpakenyérrel és két hallal. Ekkor tizenkét kosár volt a hulladék, a megmaradt morzsa. A másik alkalommal négyezren részesültek

Jézus vendégszeretetében. Hét kenyeret és kevés halat szaporított meg ekkor az Úr Jézus, a megmaradt hulladék pedig hét kosárra való volt.

A két kenyér megszegése jelenti Isten mindenhatóságát, aki teremtő erejével úgy megsokasította a felvágott darabokat, hogy mindenkinek bőségesen jutott. A hét kosár hulladék pedig jelenti, hogy Isten nem fukar, hogy nem fősvénykedik az adományokban, hanem bőségesen adja a szükséges jótéteményeket. Gondviselő jó Atyánk Ő, aki megadja a mindennapi kenyerünket!

Mindennapi kenyér! Mit jelent ez? Jutott-e eszedbe legalább olykor, hogy a mindennapi kenyér Isten jóságos irgalma hozzád. Irgalma és jósága, szeretete. Mit gondolsz, megérdemled-e a mindennapi kenyeret? Nemcsak azért teszem fel ezt a kérdést, mert talán becsületesen nem is dolgoztál meg érte. Talán könnyelműen elfecsérelted az időt. Inkább azért, hogy hány napon át felejtetted el az Istent, sőt talán esztelenül káromoltad is Őt.

Mondák Mátyás királyról.

A palotai varga.

Mátyás király egyszer a Bakonyban vadászott. Nagyon megtetszett neki, a szép, hegyes völgyes, erdős vidék. Elhatározta, hogy vadászkastélyt építtet ottan. Megbízta udvari építőmesterét, nézzen körül és szemeljen ki valami alkalmas helyet a kastély számára.

Az építőmester jelentette, hogy egy hegy tetején nagyon szép és alkalmas helyet talált. Gyönyörű kilátás nyílik onnan az egész vidékre.

Mátyás király felment a hegyre, hogy személyesen is megtekintse a helyet.

A hegy tetején rozóga kis viskót talált. — Ugy látom, hogy ezt a helyet már elfoglalta valaki — mondta — nézzünk csak be, ki lakik itt?

Benyitott a viskóba. Nagyszakállú öreg varga várta ott a csizmákat szorgalmasan.

— Meg veszem tőled ezt a viskót öreg! — mondotta a király. Nem eladó! — felelte röviden a varga és tovább dolgozott.

— Nono, gondold meg a dolgot, én a király vadásza vagyok.

— Én meg a palotai varga vagyok — mutakozott be az öreg.

— Sok pénzt adok ezért a rossz vityillóért.

— Ha rossz vityiló, nem való ilyen nagy urnak. Nekem meg éppen jó. Nem adom. Van nekem annyi, amiből megélek.

— Akkor elveszem tőled erőszakkal, meg van hozzá a hatalmam.

— Van még nálad hatalmasabb ur is! — vágta vissza a varga.

Kicsoda?

— Az igazságos Mátyás király! Majd ő igazságot tesz közöttünk.

Mátyás király elmosolyodott, majd így szólt: Hát ha szép szóval kérem házadat a király számára? Ő szeretne ide vadász-kastélyt építeni.

Az már egészen más — mondotta a varga — miért nem kezdted mindjárt evvel? Királyomnak szép szóért is odaadom, másnak semmi kincsért.

Diktum, faktum, hamerosan megkötötték az

Kárt okoztál másnak. A gyűlölködés lelkét hordoztad magadban. Megbosszultad magad másokon, vért, szalmának, szomorúságának voltál okozója. És kevesse veszed a mindennapi kenyeret, mintha neked volna legtöbb jogod hozzá. Mintha rászolgáltál volna és megérdemelnéd.

A mindennapi kenyér Isten áldása. Az Ő irgalma. Te nem vagy méltó arra, hogy jóságból, szeretetből, lélek-finomságból nem adtál másoknak.

Igen a kenyér mellé szeretet is kell! A nagy szakadékokat, melyek ember és ember, társadalmi osztályok és fajok, népek, nemzetek között vannak, csak a szeretet találékonyságával tölthetjük ki. A lájós sebeket csak az irgalmas szeretet, jóság, megbocsátás és türelem balzsamával gyógyíthatjuk meg!

Dr. Szabó Lajos.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Lőrinc Margit 28 éves (közkórház), Sinka Karolina 39 éves (Lukács Gy.-u. 40.), Pethő Zsófia - Szabó Sándor özvegye 80 éves (Tolonc-ház), Szabó Imre 58 éves (közkórház).

alkut. Egy-kettőre föl is épült a pompás palotai kastély, melynek romjai maig is láthatók.

Az öreg varga csak akkor tudta meg, kivel beszélt olyan keményen, mikor Mátyás király fényes kísérettel bevonult a kastélyba. Ekkor a király magához hívatta az öreget s nyomban kinevezte udvari vargává. A kastély közelében takaros kis házat is építtetett neki. Ott élt míg meg nem halt.

A szegény halász és a zsugori bíró.

— Egy alkalommal diákruhával járta országát Mátyás király. Hazafelé térvén Tétény faluban ráesteledett. Koromsötét volt s nagy vihar is közeledett a budai hegyek felől, azért nem folytathatta utját.

Bekopogtatott a falu szélső házába. Szép nagy kőház volt az. Bizonyosan módos ember lakik benne — gondolta magában Mátyás diák — majd csak akad egy kis kamarácska, ahol meghuzza magát s valami harapnivaló is vacsorára. Mert bizony már éhes volt ökelme a sok gyaloglástól.

A ház gazdája éppen vacsoránál ült és csúnyán ráförmedt az ütött-kopott, poros vándordiákra, mikor az nagy alázatosan éjszakai szállást kért.

Áldozatkészség: Orgonajavításra: N. N. 100 lei.

Külmisszióra: Fazekas Jánosné 100 lei, Micis Lászlóné (Kolozsvár) 100 lei.

Leánygimnázium könyvtárába: Micis Lászlóné 1 drb. könyvet ajándékozott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 6 órakor Papp László, az Össitelepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kántor Erzsébet Ibolyka. — Temetés: Száva Éva néhai Kovács Pál neje 87 éves (Óvoda-u. 17.)

Áldozatkészség: Adományok az ujjvárosi elemi isk. segélyezésére: Bartha János 60, dr Borbély Lajos 250 lei, Bóné Béla 30, Dóbé Gusztáv 30, Fajzi János 50, Fazekas Lajos 100, Merza Sándorné 50, Nagy Lajos 200, Osváth Ernő 20, Pázmány Antal 40, Pázmány Ferenc 30, Pázmány Gyula 40 lei, Pázmány Sándor 20, Persenszky Árpád 30 lei, Rácz Mihály 100, Sipos József 20, Székely Mihály 40 lei, Szigethy Józsefné 20, Sztankai István 30, Tóth Klára 20, Vargha Erzsébet 20, Vargha Gyula 10, Vekérdi Lajos 20 és Veress Sándor 100 leit adott. Összesen: 1330 lei.

— Eltakarodj innen, szedte-vedte csavargója! Nem tudod, hogy itt a bíró lakik? Mindjárt deresre huzatlak! Mátyás alázatosan engedelmet kért és bebotorált a szomszédos kis halászkunyhóba. Ott is éppen vacsoránál ültek, szívesen fogadták a kopott vándort, asztalhoz ültették.

— Sovány a vacsoránk — mondotta az öreg halász — de holnap már ilyen sem lesz, mert kidobnak a vackomból, elveszik a csónakomat. Mindeneimet dobra ütteti ez a gonosz zsugori szomszéd...

— Kicsoda? — Kérdezte érdeklődve Mátyás.

— A zsugori bíró. Ugy volt, hogy tavaly kölcönt kértem tőle, mivelhogy nagyon megszorultam. Adóba köllött. Lejárt a terminus. Nem tudtam visszafizetni. Kértem várjon aratásig, akkor mindent becsülettel megfizetek. De nem vár. Nincs abban emberiség egy körömfeketényi. Pedig tele a ládája arannyal. A kis vityillómra ácsingózik, pedig tiz akkora a portája. A többi népet is nyuzza. Hej, ha ezt Mátyás király tudná!... De nem meri senki a száját kinyitni, mert deresre huzatja a bíró.

Mátyás vigasztalta az öreget, hogy holnapig még csoda történhetik, de az öreg hitetlenül rázta ősz fejét.

Másnap reggel pergett a dob az öreg kunyhója

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 4 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Sinka Imre. — Konfirmáltatott: Csengeri Zoltán 19 éves. — Temetés: Takács Lajos 80 éves portás (Dobrogea-u. 12), Nagy Zsigmond Kovács és kerékgyártó (Tolstoj-u. 6), Balázs Sándor 20 éves (Francia-sor 31-b.).

Áldozatkészség: Templom-alapra: Molnár Gyula 576. sz. családi perselyben 334 lei.

Szegényeknek: Kiss Károlyné Anna- napon viág-megváltás címen 50 lei, Kiss Ilona 100 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 órakor és délelőtt 10 órakor az Élő-telepen Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tudószanatóriumban.

előtt. Gyülekezett a nép, jött a bíró és beszélt nagy dőlyfősen:

— Fizess vagy dobra üttetem a vityillódat, csónakodat is, mindenedet!

— Várj az aratásig, uram! — könyörgött az öreg — most nem tudok fizetni.

— Hát akkor: ki ad többet érte? — fordult a tömeghez a bíró.

Ekkor előlépett a diák és csak szedte ám tarisznyájából a szép sárga aranypénzt. Az utolsó fillérig leszámolta az öreg adósságát a bíró kezébe.

— Itt a pénz, te gonosz zsugori!

A bíró szörnyű dűhre fortyant.

— Deresre ezzel a vakmerő gézenguzzal! — mondta a szolgáltnak.

— Nem úgy bíró! — kiáltott Mátyás és ledobta a diákgunyát, mely alatt ott csillogott a fényes királyi öltözet.

Királyod előtt állsz, most én parancsolok. Gonosz vagy, kapzsi vagy, nem bírói székbe, deresre való vagy. Huzzátok le, parancsolta a szolgáltnak és huszonötöt rája!

Suhogott a pálca, ordított a zsugori bíró, a nép lelkesen éljenezte a királyt.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Czirják Ferenc. — Temetés: Szilágyi Ferenc 21 éves (Béke-u. 6-a.)

Áldozatkészség: A kilencedik gyermek keresztelőjére: Nőszövetség 500 lei, Rózsa Jánosné 200, dr Szabó Lajosné 50, özv. Szabó Lajosné 50, Jakab Imréné 50, özv. Hunyadi Gyuláné 50, özv. Zsoldos Mihályne 50, Dani Sándorné 50, Kosztán Jánosné 50, Nagy Zsigmondné 40, özv. Balogh Samuelné 25, özv. Gazdag Istvánné 25, Nagyari Dánielné 25, Ferencsik Györgyné 25, Dézsi Lászlóné 20, Demeter Istvánné 20, özv. Bot Jánosné 20 lei, K. Nagy Lajos 20, Horváth Imréné 20, Páll Mihályne 20, özv. Bikfalvi Ferencné 20. Összesen: 1330 lei. Gál Imréné tollat adományozott. — A gyermeknek ajándékozott összes baba-kelengyét Nagy Lászlóné és Deák Ferencné teljesen díjmentesen varrták meg, illetve állították össze.

HIREK.

Ünnepi keresztelő. A réti református templomban vasárnap délelőtt *Ujlaki* Lajos gyári munkás kilencedik gyermekét tartja keresztvíz alá a réti Református Leány- és Nőszövetség. Második keresztgyermeké lesz már a két szövetségnek ez az ujszülött ebben az esztendőben. A keresztanyaság, — mint helyes értelmezésben — itten sem disz: nagy anyagi gondokkal küzdő családok terhén akarnak könnyíteni ezek a keresztszülők, nyíltan vállalván tettükkel a harcot az egyke ellen. — Az ujszülöttet dr Szabó Lajosné és Rózsa Jánosné tartják keresztvíz alá a szövetségek képviselőiben, a keresztelési szertartást dr Szabó Lajos végzi.

Iskolai hír. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy el. iskolánk a jövőben is teljes hét osztállyal működik. Az először beírandó növendék születési bizonyítványa idejében beszerzendő. Aug. 1-től minden hétfőn és pénteken délelőtt 9—12 óra között iskola ügyben készséggel állunk a szülők rendelkezésére.

Ref. el. isk. Igazgatósága.

A Kerületi Iratterjesztés hírei:

Hol szerezhetjük be a „Református Híradóban” hirdetett kiadványokat? Az egyes parókiális körök lelkészi hivatalában, vagy a Püspöki Hivatalban minden délelőtt 8—2 óráig.

Szombatot és az ünnepnapokat kivéve minden délután 4—6 óra között a hivek rendelkezésére áll a Püspöki Hivatal Iratterjesztése. Strada V. Alexandrii 31. szám.

Idősebb, magános özvegyasszony házvezetésre, gyermek mellé, betegá-polásra, vagy akármilyen házi-munkára ajánlkozik. Vidékre is elmenné. (Bereczky Kálmán Berlin-utca 18.)

INNEN-ONNAN.

Különös jubileumi ünnepségre készül a szíriai Beirutban (Kisázsia) az amerikai misszió nyomdája. 100 esztendeje szolgálja az írott betű Evangéliumát a különféle arabnyelvű népek között, 25 különböző országban és tartományban.

A robot és a dézsma kártékonyágát feltáró munka írására Batthány Kázmér 1845-ben 100 arany jutalomdíjat tűzött ki. A Magyar Gazdasági Egyesület Hetényi János ekeli (dunántul) református papnak ítélte oda. Az ekeli református pap nagyon bátor hangon szólt a kor sorsdöntő problémáiról. Megmondotta például, hogy »a nagybirtokok, kivált ha azok hitelbizottságok is egyszersmind, mondhatatlanul akadályozzák egy önálló, független földművesi középrend keletkezését, mely pedig felismerhetetlenül a nemzet erejének életmag-köve.«

»Hajdan talán — ezt is mondotta az ekeli ref. pap — hasznót tehettek a honnak a nagy uradalmak, mert erős várakkal ellátva és számos fegyveres kézzel bírva, feltartóztatták a rohanó ellenséget, de ma károsak a nemzeti hitelnek; a családi szent viszonyok köteleit szétszaggatják és úgy tekinthetők mint — olyan terebély fák honunk nagy kertében, melyeknek közelében a fiatal fák csak szynlenek.«

Anglia és a keresztyénség. Az a tény hogy egyrészt az angol kormánynak háborús propaganda céljából tett kijelentése szerint Anglia a keresztyénség igazi védelmezője, és hogy másrészt hatalmas angol néptömegek megdöbbenő, teljes közömbösséget tanúsítanak a keresztyénséggel szemben, nagy riadalmat keltett Angliában a józanul gondolkozók köreiből. Karácsonykor az angliai egyház megbizta falusi és vidéki lelkészeit, hogy rendezzenek karácsonyi ünnepeket, a légítámadások veszélye elől elmenekített több mint egy millió nagyvárosi gyermek számára. Ez alkalommal a lelkigondozók és a gondoskodó bizottságok megállapították, hogy az ifjuság nagy részének halvány sejtelve sincs a karácsony jelentőségéről. Legtöbben nem is tudták, hogy a karácsony keresztyén ünnep. A megdöbbenő vezetők erre serényen elkezdtek vizsgálni, hogy tulajdonképpen hogyan is áll Angliában a keresztyénség ügye. Ahogy a »Times« jelentette, a vizsgálat eredménye az volt, hogy az angol ifjuság 60 százalékának semmi kapcsolata nincs a keresztyénséggel. A bibliáról semmit sem tudtak és imádkozni sem tanultak. »Hogyan beszélhet Anglia — legutóbb Chamberlain — arról, hogy a keresztyénség ügyéért folytat háborút, ha az angol ifjuságnak semmi köze sincs a keresztyénséghez?« Ezt a kérdést maga a »Times« tette fel. Azt írja: »A borzasztó tényen semmit sem változtat az, hogy az ország hivatalosan keresztyénnek vallja magát, ha jövődő nemzedékét pogány légkörben engedí felnöni.«

Ahogy a »DAZ« (1940. IV. 25.) jelenti, a pittsburgi (USA) presbiteriánus könyvkiadóvállalat

igazgatója, Graves, a »Manchester Guardian«-hoz intézett átiratában foglalkozott az angoloknak azzal a reménységével, mely szerint Amerika segíteni fogja őket a háborúban. Többek között ezt írja: Öszintén meg kell mondja, hogy a legtöbb amerikai alig van köze Angliához. Ezt igen jól megítélheti ugyanis mint egyik egyház könyvkiadóvállalatának az igazgatója, ugyanis mint egy olyan egyház lelkésze, melyet hagyományai Németországhoz fűznek. Már hivatásánál fogva is nagyon gyakran érintkezik az amerikai középosztály értelmiségével. Azonban még sohasem került össze olyannal, aki öszinte szeretetet tanúsított volna Anglia és a brit birodalom iránt. Jóllehet, az angol irodalmat szeretik Amerikában, azonban a politikus Angliát és a politikus birodalmat nem. Amerikában nem tudnak megsabadulni attól a gondolattól, hogy az európai háború »inkább a birodalom érdekében folytatott háború, mint keresztes háború.« Az amerikai lutheránus egyház is élénken tiltakozik az ellen, hogy az angol-demokrata és a keresztyén érdekeket hamisan egy kalap alá vegyék. Az amerikai lutheránus egyház egyik vezetőembere, Th. Graebner tanár, röviddel ezelőtt azt a kijelentést tette, hogy a keresztyén egyház programja sohasem a demokrata vagy más politikai programmal áll vagy esik. Az egyház programja az, hogy Jézus Krisztus evangéliumát hirdesse úgy háborúban, mint békében. Ez a program ugyanaz minden időben.

HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvesz a református egyházi adóhivatal (Str. Aurel Lazar 14.)

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugagy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszekek olcsón eladók. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Str. Prefecturii. No. 1.

Szörmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom.

Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda Oradea

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub. No. de ordine 31.

A történelem és a politika.

Mindkét fogalom az emberiség életét magyarázza. Szoros lényegbeli közelségben vannak egymással. Mindkettő az időben lefolyt történésekről nyújt képet. Mégis a közhasználatban olyan messze esik egymástól e két azonos alapanyagból kinőtt fogalom, hogy ritkán merjük őket együtt emlegetni. A történelem: valami érinthetetlen, megközelíthetetlen, szinte szent birodalom; a politika: cselekednek ravaszságoknak, becsapásoknak, hamis ügyességen és nem becsületes erőfeszítésen megforduló harcoknak a leírása. A történelem bemohosodott, ódon várkastély, ahova csak a kiválasztottak léphetnek be. A politikai szitoktól zengő piac, mely mindenki számára nyitva áll. Viszont unalmas, állottszerű papír a történelem, a politika pedig maga a nyüzsgő élet, percről percre felkinálkozó új szenzációkkal. *A történelem a múlté, a politika a jelené, mely a jövőt formálja.*

Ez a fölületesek szemlélete a történelemről és politikáról.

Nem mondom azt, hogy a történelem nem más, mint *holtta merevedett politika* mert nemcsak

politika van benne, de hogy halottá vált történések vannak benne, az biztos; viszont a politikáról nyugodtan mondhatom, hogy *élő történelem*.

Miképpen vált holtta a történelem? Egyszerűen úgy, hogy eseményeit nem megéljük, hanem valaki másnak a közvetítése folytán felelevenítjük, aminek következtében csupán események sorozata marad, de mozgató élet nem hatja át. — Ezzel szemben a politikát, vagyis az élő történelmet mi magunk éljük, történései nem holt anyag felcsoportosításaként hatnak reánk, hanem a megélt pillanatok erejével.

Nyilvánvalóan *a politikának jóval több alakító hatása van életünkre, mint a történelemnek.*

Ez nem kielégítő állapot. A történelem az emberiség életének jóval több — viszonylagos értelemben az egész — területét öleli fel s ilyenformán lényegesen több tapasztalatot lehet belőle nyerni. A régiek azt mondták, hogy *az élet tanító mestere*. Ezt mi is zengjük utánuk kórusban. De csak zengjük, mert valójában nem próbálunk meg tőle tanulni. Csodálattal vagy megvetéssel illetjük, de sohasem

AZ IDEGEN.

— Irta: ZOMBORY SÁNDOR. —

Kazáryné, bár régóta a buzgó kálvinista faluban élt, mégis olyan idegen, mindenkitől elhagyott volt. A közelebbi szomszédokkal olyan-amolyan mindennapos ismeretségben állt, de lelkipapcsolat nem fűzte senkihez. Férje főgépész volt a gőzmalomban. Gyermekek nem voltak. Mióta férje meghalt mégjobban egyedül maradt. A vagyont, melyet életén át oly szorgalmasan gyűjtögetett, egymaga vezette és szerényen megélt belőle.

Egy napon súlyos beteg lett. Jobboldali tüdőgyuladást kapott. Az orvos kérésére az idősebb szomszédasszonyok vigyáztak reá — úgy, ahogy azt napi munkájuk megengedte. Reggel vittek neki frissen forralt tejet. Ebédre főztek neki, — a doktor ur által előírt — egy kis könnyű ételt, estére ismét friss tejet. A lakást kissé rendbe hozták...

Az egyszerű falusi emberektől ez, a legnagyobb dologidőben, nagy, nemes és igen szép áldozat volt.

— Csak ne lenne idegen! — mondogatták olykor-olykor egymás között.

Vasárnap délután Erzsók néni volt a sor, hogy a molnárné mellett maradjon. Ha máskor nem is, de vasárnap, egész nap volt mellette valaki.

Az ifju tiszteletesnek — két éve, hogy a faluba került — feltűnt Erzsók néni távolmaradása. Mivel ő is egyike volt azoknak a buzgó hiveknek, akik minden harangkondulásra templomba siettek.

Hétfőn reggel, templomozás után meg is kérdezte Erzsók nénitől:

— Tegnap délután nem láttam a helyén Erzsók nénit... Nincs talán valami baj odahaza?

— Nincs, hála Istennek! Tegnap én voltam a soros. Nekem kellett felvigyázni.

— Mire, Erzsók néni?

— Hát a mőnárné asszonyra.

— Mi van vele?

— Ó, már több mint egy hete nagyon beteg szegény. Oszt a doktor ur azt mondta volt, hogy vigyázzunk rá. Mert hogy teccik tudni nincsen annak senkije a világon... Mivel a doktor ur is mondta, meg hát mi magunk is úgy gondoltuk, ha mán így van szegény, hát gondját viseljük. Nem ver meg érte a jó Isten — még akkor se, ha idegen köztünk.

tanácskérés, vagy megihletődés, támaszpont keresés indít a vele való foglalkozásra. Nem fedezzünk fel, hogy a kényszerből megtanult, vagy meg sem tanult adatok halmaza megett egy a mienkhez hasonló élet lüktet. Elveszítjük a multtal való szerves kapcsolatotunkat s *politizálás*on keresztül történelmet csinálunk, *anélkül, hogy a történelem tanításai nyomán politizálnánk.* (J. L.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órákor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Kertész András, Kertész Andrásné szül. Schenker Rozália, Kertész Tamás János, Bereczki Katalin Juliánna. Temetés: Harkó János 59 éves (Kálvária 100), Lukács Ágnes 3 éves (Kórház), Ványa Zsuzsanna 27 éves (Kórház).

Áldozatkészség: Ref. Szegényház egy öreg asszonyának: özv. Ormós Gyuláné 150 Lei.

A szegény-iskolások konyhájában ingyen munkát végzett Dobozy Zoltán 200 lei értékben.

Külmisszióra: Halász László 150 Lei.

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugagy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékek olcsón eladók. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Str. Prefecturii. No. 1.

— Hogy, hogy idegen?

— Hát, hogy más hitű. Pápista.

Az ifju pap megdöbbsent. De nem mutatta. Kedvesen válaszolt.

— Nem Erzsók néni. Ezért nem veri meg magukat a jó Isten. Ki van most a Molnárné mellett?

— Senki. Majd délbe Kékiné szomszédasszony megy át hozzá. Valami kis ebédet főz neki.

— Jól van Erzsók néni. Viseljék csak gondját továbbra is a molnárnénak ép oly nagy szeretettel, odaadással, mintha a mi hívünk lenne! Isten nem személy és nem hitválogató. Még ma én is felkeresem.

Ezen meg Erzsók néni csodálkozott el igazán. A tiszteletes ur meglátogatja az idegent!... Aki nem is hive... Aki a lábát soha be nem fette még a templomba!... Biztosan megakarja téríteni...

Az ifju lelkipásztor délután felkereste a beteg molnárnét. Kazáryné mikor meglátta a nemvárt vendéget meglepődött és jóleső örömtől sirva fakadt. Az ifju lelkésznek rokonszenves volt a jóságos, láztól meggyötört idősebb asszony. Kedvesen elbeszélgettek. Kazáryné nem győzött hálálkodni az ifju pap nagylelkűségéért; míg az szerényen kitért a hálazu-

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és délután 6 órákor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Orth Győző szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Tóth Mártha Magdolna, Knutsuk Anna. — Esketés: Németh József róm. kath. — Szilágyi Margit ref. (Magyar-u. 29. sz.) — Temetés: Nagy Ágnes néhai Farkas István neje 56 éves (Össi-telep 57. sz. utca 11.), Kocsis Gyula 41 éves (Tilinkó-utca 10. sz.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 4 órákor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Kiss István György.

Áldozatkészség: Templom-alapra: Szilvássy István 560 sz. családi perselyben 66 lei 50 b.

Szegénygyermek nyaraltatásához utiköltségre: Szilágyi Zoltán 20 lei, Nagy István 20 lei

hatag elől. — Végül annyira megbarátkoztak, hogy együtt, közösen imádkoztak a molnárné meggyógyulásáért...

Aztán mindennap meglátogatta az ifju pap molnárnét. Mindennap vitt egy cseppet a legjobb orvosságból — a lelkivigaszt, melytől napról-napra jobban lett...

Mig egy vasárnap reggel a felgyógyult molnárné ment el a — templomba!

— Biztosan a mi hitűnkre tért át a molnárné! — gondolták az emberek.

Később is szorgalmasan eljár a pápista asszony a kálvinista templomba.

Egyszer aztán váratlanul meglepetés érte az embereket. A molnárné végelgyengülésbe meghalt. A jegyző ur kérésére az ifju pap gondoskodott a temetésről. A temetés napján saját kocsiját küldte el a harmadik faluba a plébános után, hogy jöjjön s temesse el az idegen nyájba széledt juhot.

Erre ismét megváltozott az emberek véleménye a molnárnéről is; de még a papról is. Ez azonban már nem tartott soká, csak az első gyülekezeti összejövetelig. Akkor bontotta fel az ifju lelkész a hivek

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Ujlaki Róza Ilona. — Esketés: Szabó Lajos ref.—Blau Olga izr. (C. F. R.) épület.) — Temetés: Juhász Ferenc 26 éves (Milcov-u. 6.), özv. Farkas Imréné 74 éves (Temető-u. 5.), Bene Bálintné 60 éves (Kepler-u. 48.), Câmpian Flóriánné 43 éves (Nógál-u. 11.)

Áldozatkészség: A kilencedik gyermek keresztelőjére: K. G. 5000, Magyar Népközösség 800, dr Medvigy Ferenc 200, Magyar Jánosné 70, Dézsi Ferencné 50, Fülöp Istvánné 50, Kutasi Sándor 300, Kovács Győző 220, Dienes Imréné 40, Kiss Balázs 50, Tóth Istvánné 30, N. N. 150, özv. Tamás Lászlóné 20, özv. Proj Józsefné 20, Nagy Lajosné 20, Kulcsár Sándorné 10, özv. Kovácsné 20 lei. Összesen 6950 lei. (Ebből 5000 lei mint e célt szolgáló állandó alap.) N. N. cipőszalon az édesanyának egy pár cipőt.

Templom-alapra: Kuczik Imre 50 lei.

A réti Férfi és Nőszövetség elvállalta Ujlaki Lajos gyári munkás kilencedik gyermekének keresztelését. Az ünnepi keresztelő az elmúlt vasárnap történt meg. Ez már a második eset, mikor a réti belmissziós egyesületek ilyen nemes példával járnak elől s tesznek bizonyosságot, hogy egyke elleni küzdelmük s az anyaság magasztos hivatásának a megbecsülése, náluk tettekben is megnyilatkozó felkarolása az arra rászorult sokgyermekes családoknak

előtt a molnárné háromszámu végrendeleti borítékját. (Az első a jegyző urnak szólt a temetésre vonatkozólag. A második a plébánosnak. A harmadik az ifju papnak és gyülekezetének.)

A borítékban bankbetéti könyvecske és ingatlan adásvételi szerződés volt — levél kíséretében.

— »...Azon lelki javakért, amelyet ti adtatok nekem, azért a szeretetért, mellyel betegségemben körülvettetek, én földi javakat hagyok nektek ajándékba. De kívánom, hogy úgy kamatoztassátok azt, hogy áldásából ismét lelki gyümölcsök fakadjanak. Az aggok, és árvák részére — mint én is voltam — menedékházat létesítetek. Mellékelten küldöm a hozzátok szükséges anyagiakat is...«

A lelkész által megilletődve felolvasott sorokat a hivek könnyes szemmel hallgatták...

A molnárné kérését teljesítették. Mindenkor tisztelettel, nagybecsüléssel emlékeztek meg róla, akít, ha ők idegennek is tekintettek maguk között — lélekben mégis egytestvér volt velük — a Krisztus által!

Árvaházunk.

...»A mi levelünk ti vagytok, beírva a mi szívünkbe, melyet ismer és olvas minden ember.«... (II. Kor. 3. 2.) Levelek érkeznek, kedves sorok, értesítések nyaralásra hívott árváinkról. Irnak lelkésztestvéreink, jöltevők és irnak »haza« a gyermekek, az árvák. *Ujkissoda*: »Szeretettel jelentjük: Istennek hála árváink jó egészségben vannak. Minden vasárnap járnak az istentiszteletre és minden szerdán délután a gyermekórára. Gyakran találkozom velük s a vendéglátókkal. Panasz nincs egyik gyermekre sem.« — *Pankota*. »Az egyházközségünkben nyaraló három árva gyermek jól viseli magát. Különösen megvannak elégedve a kis Annával. Ilonkát és Józsit is szeretik vendéglátóik.« — *Krasznabélek* (Szatmár) Dobai B. »Igérjük, hogy a feltételeknek eleget teszünk. Isten segítségével arra törekszünk, hogy a reánk bízott árváknak úgy testileg mint lelkileg hasznára válják az itt tartózkodás.«

*

Az árvák pedig kicsi leveleikben ezeket írják: »Nagyon jól vagyunk, jó helyünk van, szeretnek minket, egymáshoz pedig közel vagyunk.«

*

»Megnyugtatták az én lelkemet és a tiéteket is. Megbecsüljétek azért az ilyeneket! (I. Kor. 16. 18.)

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Pázmány Ferenc (675) 50 Lei.

Szatmár: Tereh Géza (305) 100 Lei.

Az Árvaháznak ingyen munkát végeztek: Demeter István 60 lei, Bánhof József 40 lei, Boldizsár Imre 200 lei, Dobozy Zoltán 160 lei értékben.

HIREK.

Molnár Gyula presbyter atyánkfianak városunkból elköltözésével nagy veszteség érte csillagvárosi gyülekezeti életünket. Elköltözött presbytertársunk úgy az istentiszteleteken való állandó részvételével, mint az egyházi élet minden egyéb mozzanatában példaszereű áldozatos viselkedésével, nemes társadalmi érintkezésével mindnyájunk tiszteletét és nagybecsülését kiérdemelte. Életére s munkásságára s minden szeretteire szívünk teljességéből kérjük továbbra Isten áldó és segítő kegyelmét.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elméletet tanít: Béczy Ernő, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Parcul Eminescu 30.

Idősebb, magános özvegyasszony házvezetésre, gyermek mellé, beteg-ápolásra, vagy akármilyen házi-munkára ajánlkozik. Vidékre is elmenne. (Bereczky Kálmán, Berlin-utca 18.)

INNEN-ONNAN.

Mennyi biblia volt a reformáció előtt?

Az egész világon csupán kb. 5400 olyan biblia van, melyeket 1450 és 1500 között nyomtattak és pedig 124 különböző kiadásban. E bibliának fele, számszerint 2194, német könyvtárakban található. — Franciaországban van 660, Angliában 473, az Egyesült Államokban 399, Olaszországban 262, 1443 a többi államokban. Ehhez jön még ezer olyan példány, amely még nem volt bibliografusok kezében. Csúpn Britt Muzeum birtokában 180 biblia van a középkorból. Az Egyesült Államokban levő száznál több egyetemi könyvtár mindenike rendelkezik egynél több bibliával az 1500 körüli időkből. Ami a nyelvet illeti: a fentebb említett 5437 biblia közül 4509 latin, 762 német, 98 olasz, 49 cseh és 19 francianyelvű. Erre nézve tudjuk, száz esztendővel a reformáció előtt két huszita pap, Pécsi Tamás és Ujlaki Bálint dolgozott a biblia magyar nyelvre való fordításán. Teljes biblia fordításunk azonban csak kéziratban volt és az is elveszett, csúpn töredékes másolata maradt ránk három kódexben. (Bécsi-, Münchener- és Aprókódexben.) Töredékes bibliafordítások találhatóak még a Festichekódexben (1493 körül), Döbrentei-kódexben (1508) és Cseh-kódexben (1513). Körülbelül hét kódex van tehát, amely tökéletes bibliafordítást tartalmaz a reformáció előtti időtől. Valószínű, hogy több is volt, de azok elvesztek.

Az ítéletnél is borzasztóbb. A XVII. századnak egy híres prédikátora egyszer olyan hatalmas beszédet tartott az eljövendő ítéletnapról, hogy hallgatói közül sokan nemcsak könnyekre fakadtak, de valóságos jajgatásba törtek ki. Mikor az izgatottság a legmagasabb fokra hágott, egyszerre szünetet tartott a lelkész és kis vártatva így szólt: »Szárítsátok fel könnyeiteket, mert olyan mondani valóm van, ami borzasztóbb az ítéletnél is.« Hallgatói várakozásteljes bámulattal néztek fel reá s ő ünnepélyes hangon folytatá: »Egy negyedóra múlva, miután e házat elhagytátok, mindent el fogtok felejteni, amit hallottatok: bűnös életeteket úgy folytatjátok, mint azelőtt s a most hallottakra úgy fogtok visszaemlékezni, mint valami mesére. És ez még borzasztóbb, mint az ítélet...«

Japán vallási propaganda Kinában. Tervszerű és igen erőteljes propagandát fejtenek ki a japánok Kinában. Csereakciót indítottak be a japán és kínai buddhista papok között. A propagandát a japán államhatalom politikai célból hathatós támogatásban részesíti. A keresztyén misszióknak e tény feltétlenül számításba kell vennie, mert ez is hozzá fog járulni munkájának megnehezítéséhez.

Zsidók nem lehetnek tagjai a Nemzet Pártjának. Az új politikai Párt, a Nemzet Pártjának alapszabályai értelmében nem vehetők fel sem zsidók, sem pedig azoknak hitestársaik a párt tagjai sorába,

A háboru szobra. Floridában a Collins College téli parkjában egy márványszobrot lepleztek le nemrég. A talapzaton egy óriási bomba van ezzel a felirással: »Állj meg, ki itt elmegy, pirulva ismerj önmagadra. A pusztítás, kín és halál ez eszköze a feltaláló szellem meggyalázása, a gyárosok pénzéhsége, vérszomjas államférfiak vétkeisége, katonák kegyetlensége, a polgár tévútra vezetett hazafisága, az emberi nem bünbeesése. Az a tény, hogy a fegyverek a szabadság és a jog szolgálatában is állhatnak, nem változtat semmit sem azoknak a szavaknak az igazságán, amiket te a köbevésett betűkből olvasol.«

A francia tudományos akadémia megállapítása szerint 6700-féle nyelvről van tudomásunk, és 2796 nyelven ma is beszélnek. Legjobban elterjedt nyelv az angol: 160 millió ember anyanyelve és 60 milliónak társalgási nyelve. 150 millió ember beszél oroszul. Harmadik nyelven áll a német 90 millióval. 75 millió ember beszél spanyolul. Ezután következik a francia és olasz, mint 45—45 millió ember anyanyelve.

A Kerületi Iratterjesztés hírei:

Hol szerezhetjük be a „Református Híradóban” hirdetett kiadványokat? Az egyes parókiális körök lelkészi hivatalában, vagy a Püspöki Hivatalban minden délelőtt 8—2 óráig.

Szombatot és az ünnepnapokat kivéve minden délután 4—6 óra között a hívek rendelkezésére áll a Püspöki Hivatal Iratterjesztése. Strada V. Alexandrii 31. szám.

HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvesz a református egyházi adóhivatal (Str. Aurel Lazar 14.)

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

Szörmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom.

Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs

Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányu néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felölös-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939, sub. No. de ordine 31.

Kultura és békesség.

A mai világpolitikának minden kérdése visszavezethető a túlnépesedés kérdéséhez. Az egyes nemzetek térhódító törekvéseit elsősorban ez magyarázza. Akár államok határain belül, fegyverek nélkül tisztán a törvények alkalmazásában, akár a határokon kívülre tekintő tényleges harcokban nyilvánul meg, minden esetben több terület, szélesebb életlehetőség kivívását célozzák a nemzeti megmozdulások.

A helyzet azonban az, hogy az emberlakta területek — tudományos számítgatások alapján — helyes beosztással a jelenlegi népességnél jóval magasabb számú embert tarthatnának el. Ezzel szemben még ma is világszerte az elégedetlenség és kizsákmányolás megdöbbentő panaszai hangzanak. Másfelől pedig a háboru eszközeivel próbálnak jobban érvényesülni.

Tul annak a megállapításán, hogy az öldöklő ősztön az ember lényege, próbáljuk közelebb keresni ennek az okát.

A jelenlegi látszólagos túlnépesedés abban nyilvánul meg, hogy a *meglevő munka-szükségekre sok a munkás*. Ilyenformán olcsóbb lesz a munka-erő

és egyesek számára kevesebb, vagy egyáltalán semmi a kereseti lehetőség. Ez a helyzet érthetően a túlnépesedés látszatát kelti, melyből egyetlen lehetséges szabadulási mód: a többi terület igénylése az illető nép számára.

Bebizonyosodott azonban, hogy az emberi munka keresettségét a gépi munka, azaz a *civilizáció előretörése csökkentette*. Érthető, hogy a vállalatok a jóval olcsóbb, sokszor megbízhatóbb gépi erőt veszik igénybe, a kevésbé alkalmas emberi erővel szemben. — Fölülletes vizsgálódás alapján békesség megoldás a civilizáció elpusztítása lenne, minek következtében az emberi erő alkalmazása újból előtérbe jutna s a több ember foglalkoztatása által elmúlna a túlnépesedés látszata.

Ez azonban nem célra vezető megoldás. A *civilizáció az emberi szellem haladása folytán állott elő* és visszaesést jelentene — bármilyen kecségető is — annak a részleges vagy teljes megsemmisítése. Az a törekvés hozta létre, amely a természeti törvényeket állítja az ész szolgálatába.

A kérdésnek itt van a fordulópontja és innen

még az angyalok is.» Éneket is szerzett a XLII-ik zsoltár dallamára. Jézushoz fordul könyörögve:

*Nézz ide is hol van Várad
A Kálvária alatt,
Hol a Körös sokszor árad
Egy szolgád könnye miatt;
Ez is tehozzád kiált,
A romokra hogy kiállt,
Téllé változott tavassza,
Vagyon sok méltó panassza. stb.*

Isten szolgája nem remélt, segítséget nyert az akkori idők egyik legnagyobb magyarjában, gróf Teleki Sámuelben, a marosvásárhelyi híres könyvtár alapítójában. II. József kalapos király t. i. Nagyvárad székhellyel Bihar, Szabolcs, Békés, Arad, Csongrád, Csanád, Nagy-Kunság és a Hajdu városokból alakított kerület élére fődirektornak Teleki Sámuelt állította.

Teleki mielőtt elfoglalta volna állomását, haza látogatott Erdélybe. Bécsből jövet három napig pihent Váradon: 1785 április közepén érkezett körösparti leendő székvárosába. Itt pihenésének egyik napja, április 17-ike épen vasárnapra esvén, a nemes gróf,

Adatok

a nagyvárad református egyház történetéhez.

Irta: Csernák Béla.

A türelmi parancs hatása alatt romjaiból újra épülő nagyvárad református egyház első lelkipásztora Keresztesi József (1784—1787) egy viszontagságos élet keresztjét, nyugtalankodásait vette magára, mikor éjt-napot egybetéve munkálkodott, tollal, szóval buzgón viaskodott az ujszülött ekklesiaért. Küzdelmeiben és fáradalmaiban olyan egyedül, olyan magánosan áll... Ha vannak is mellette presbyterek, világi emberek, ezekről nagy szomorún jegyzi fel Krónikájában: »többnyire bégyepesedett lelkiismeretű, háládatlan, tudatlan, felfuvalkodott, zabolátlan, valásukat sem nem értő, sem nem szerető, sőt csufoló emberek, akik a 124 év alatt pápista ceremóniákhoz szoktanak s tartani is azokkal kívántak; a református egyház rendtartásai előttük idegenek.» Késérő tapasztalatok mondatják vele várad szolgálatáról, hogy az: »a gyermekszülés fájdalmával vetekedő vala; a terhek alatt, amelyeket hordozott, megreszkettek volna

elindulva lehet eljutni — legalább is elméletileg — a megoldáshoz. Az ész által fejlesztett és annak a szolgálatába állított civilizáció ma annyira elhatalmasodott, hogy valósággal fölébe nőtt az embernek. *Ma az a helyzet, hogy az ember nem ura, hanem szolgája a civilizációnak.* A »modern« formák között élő ember annyira le van kötve egy speciális dolog végzésére, — hogy egyéni önállósága, kitekintése teljesen elvész. Ahol a civilizáció a maga térhódító falánkságával megjelenik, ott a belső szellemi élet megbénul.

Az emberi szellem önértékét kereső terméke a kultúra. Nem más, mint a minősült emberi szellem belső térhódítása. A kulturával rendelkező ember a dolgokat azok igazi értékére szállítja le és nem a külső formákban, az anyag felhalmozásában találja meg az élet értelmét. *A kultur-ember nem szolgája a civilizációnak, hanem azzal szolgáltatta magát.* Nem tartja szükségesnek a civilizációs termékek elpusztítását, mert belső erejénél fogva erősebb lévén ennél, diadalmaskodik felettük. — *Mig a civilizáció uralma végnélküli térhódítás felé űz, addig a kultúra által kitermelt belső értékeink vezetése megérlelt és békességet hoz.*

J. L.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Juhos László, délután 6 órákor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órákor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este egynegyed 7 órákor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órákor.

mint buzgó református egyháztag, el nem mulasztotta, hogy megjelenjék abban a gyülekezetben, amely egy szerény deszkasátorban sereglett össze istentiszteletre, az épülő templom mellett. A mai parochiális kertben állott ez a deszkaház. Itt találkozik először Keresztesi József és Teleki Sámuel gróf. A predikáció textusa: »Álljon el a hamisságtól minden, aki Krisztus nevét vallja.« (II. Tim. 2, 19.) Boldog reménység gerjedez az Úr szolgájának szívében, hogy az a nagy ur, nyolc vármegye hatalmas direktora, aki ott ül előtte csöndesen a gyalultatlan falócán, Isten végzéséből oszlopa és ekessége leend ennek a gyámoltalan, romjaiból éledő és épülő ekklesiának. Néhány hét múlva, 1785 május 20-án jött ki Erdélyből Teleki. Minden pompa nélkül érkezett meg. Vele jött családja, felesége: Iktari Betlen Zsuzsanna, a nagy fejedelem családjának leszármazottja és két gyermeke, fia s leánya. Megérkezésük számbeli gyarodást is jelentett a váradi református egyháznak. mert cselédségük erdélyi református jobbágyakból állott.

A királyi fődirektort sietett üdvözölni a tiszántuli reformátusok püspöke, a nagyhirű Szilágyi Sá-

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Gyulay Pál Ferenc, Kolozsvári Irén Zsuzsanna, Tarsoly Erzsébet Gyöngyike. Temetés: özv. Stohler Györgyné szül. Cseke Eszter 56 éves, özv. Szalai Gáborné szül. Hodos Juliánna 75 éves (Kórház), Balázs Józsefné szül. Cesty Teréz 43 éves (Kórház), özv. Sávolt Lajosné szül. Ágoston Rozália 74 éves (Vizvezeték u. 9.), Patka Józsefné szül. Mike Ilona 31 éves (Görög-oldal).

Úrvacsoraosztás. A jövő vasárnapon, aug. 25-én délelőtt, az ujkenyérért való hálaadásunk kifejezése-képpen az Úrasztalát megterítjük. A bünbánati istentiszteletek látogatására felhívjuk gyülekezetünk figyelmét. Aki az Úrasztalát adományaival — kenyérrrel, borral, pénzzel — megajándékozni óhajtja, jelentse szándékát a lelkészi hivatalban.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Balajthy Jenő, délután 6 órákor Papp László, az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kovács László, Veres József Gyula. — Esketés: Boros József ref. — Horváth Terézia ref. (Kolozsvár). Temetés: Nagy Károly néhai Pócsi Sára férje 74 éves (Huszár u. 2.), Cégey Erzsébet Major Sándor neje 66 éves (Körös u. 27.).

Áldozatkészség: Adományok az ujjáros, elemi iskolások segélyezésére: Balajthy Jenő 40⁰ özv. Balogh Istvánné 50, Báthory Zsigmond 20⁰

muel is, akit már akkor betegség gyötört, s nevében Keresztesi József váradi és Szokolai István biharpüspöki predikátor köszöntötték Telekit. Keresztesi volt a szószóló, beszédét imígyen fejezte be: »kivánjuk méltóságos néhai Teleki gróf kegyelmes urunk, hogy legyen állandó az exellenciád nagyméltóságú készségi, melyhez minékünk is erőtlenségünkben lehesen bátorsággal támaszkodni...« Majd a grófnét keresztesi fel a deputátusok, aki édesanyjai indulattal ajánlotta gyermekeit Keresztesi gondjaiba, kérve őt, hogy oktassa azokat a vallás igazságaira. Keresztesit meglepte a kérelem, mert nem ismerte azt az erdélyi szokást, hogy a főurak gyermekeit rendszerint a helybeli lelkész tanította a kátéra.

Keresztesi mindennapos lett a grófi háznál. Csakhamar meleg megértés kapcsolta egybe a két európai műveltségű férfit, az egyszerű kálvinista predikátort és a nyolc vármegye kormányzóját. Valamikor mindketten Baselben diákoskodtak. Bejárták Európa nagy részét, kiki a maga módja szerint. Mindketten nagy könyvbarátok. Igaz, hogy Keresztesi csak hét mázsa könyvvel, a gróf ellenben hetven métermázsával tért haza külföldi utjáról. De nem

Borsody József 50, Botos Károly 20, Csanda Endréné 50, Csekő Endre 10, Cser István 50, özv. Cser Jánosné 50, özv. Czina Sándorné 20, Dóbé Gusztáv 30, Felvinczy József 20, Fenesy László 100, Gál-Szabó Lajos 50, Hajós Mihály 20, Halász Elemér 50, Halász Imre 50, Herczegh János 20, Héder Gyula 20, Jakabfy Gyula 20, Lőrinczy Lajos 300, Király Irén 100, Kiss Ferenc 100, Kiss János 20, Kiss Lajosné 20, Kovács József (Bem u. 13.) 30, Magyar Hugó 50, Molnár István 15, Mónus Sándor 300, N. N. 40, N. N. 20, Nagy Ferenc (Oituz u. 16.) 25, özv. Nagy Jánosné 10, Nagy Lajosné 30, Németh Lajos 100 Leit adott. Összesen 1900 Lei.

Helyreigazítás. A Református Híradó folyó évi 30. és 31. számában közölt s az Árvaház, illetve az újvárosi tejakció részére nyugtázott 250—250 lei nem dr. Borbély Lajos, hanem ifj. Borsos József adománya.

Úrvacsoraosztás. A következő vasárnapon augusztus 25-én délelőtt Isten iránti hálánk kifejezése-képen az újkenyeret az Úrasztalára tesszük.

Bűnbánati istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá minden este 6 órakor az augusztus 18. és 25. közötti héten. Ki az Úrasztalát adományaival — kenyérrel, borral, pénzzel — megajándékozni óhajtja, jelentse e szándékát akár a lelkési hivatalban, akár Csató egyházigazdognoknak.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

csak könyvbarátok voltak, hanem régi pénzek, érmek gyűjtői is. Keresztési a régi pénzek tudományában valóságos tekintély. A váradi szükség pénzekről és libertásokról írott tanulmánya megjelent a Bécsi Kurirban. Írt egy könyvet is, Numis matica cimen, amelynek kéziratát a debreceni Kollégium őrzi. Gyűjteményét sok régi ritka pénz gazdagította s ezek tanulmányozása végett a gróf sokat időzött a kálvinista predikátor egyszerű paróchiájának annak a szobájában, amely most a segéd-lelkész szobája. Teleki Sámuel gróf egész családjával együtt részt vett a deszkasátorban tartott istentiszteleteken minden vasárnap reggel. Ilyenkor alaposan körültekintette az épülő templomot s megbotránkozott azon a kontár munkán, amit az Ur-hajlékán Schusztter kőmíves végzett. Senki sem volt illetékesebb a munka megítélésére nálánál, aki már a marosvásárhelyi Thékán kívül több palotát épített. Nem tűrhetvén az oktalan, mégis költséges építkezést, a templom-építést kivették Schusztter kezéből és Éder főkömíves mesterre bízták.

(Folytatjuk.)

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarozattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Magdolna. Temetés: Pap István 73 éves asztalos (Váradszőlős), Telegdi Mihály 75 éves nyug. villanyszerelő (Ujközép u. 15. sz.).

Áldozatkészség: Szegénygyermekek nyaraltatásához utiköltségre: özv. Fitzner Sándorné 50, Hetz Ferencné 20, Somtelekán Józsefné 10, Matkó nővérek 20, Nagy Bálintné 20 Lei.

Elvesztett Kiss Károly lelkész fekete keretes, fekete tokban levő szemüvege folyó hó 11-én vasárnap délután 6 óra tájt — Telegdi Mihály atyánkfia temetésén a velencei ref. temetőtől a lelkészlakásig; becsületes megtaláló Kertész u. 12-a. szám alatt illő jutalomban részesül.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Juhos Sándor 1 éves (Menhely), Ádám Erzsébet 1 éves (Menhely), Farkas Sándor 3 éves (Halász u. 35).

Áldozatkészség: Gombamérgezésben szenvedő Ujlaki-családnak: N. N. 300, Seregi Bálintné 100, Incze András 100, Cămpian Floran 50, Gyulai Mariska 50, Dobos Ferencné 50, Sraga Margit 50, Pető Sándorné 40, Jakab Imre 20, N. N. 20 Lei.

Többgyermekes édesanyáknak Létai Lajosné (édesanyjának emlékére) 300 Lei.

Gombamérgezésbe belegedett meg a tizenegy tagu Ujlaki-család. Különösen a szülők állapota súlyos. Eszméletlen állapotban fekszenek a kórház belgyógyászati osztályán. A vasárnap délelőtti istentiszteleten imádságunkban kértük az Istent, hogy adja vissza a szülőket a kilenc gyermeknek. Adományokat a gyermekek élelmezésére szeretettel kér a réti Nőszövetség.

Réti Leányszövetségünk elvállalta Szász János Rét-utcai állás nélküli iparos nyolcadik gyermekének keresztanyaságát. A keresztelés valószínűleg aug. 25-én vasárnap délután, a 6 órás istentisztelet keretében lesz.

Egyszerűbb lelkek ösztönösen bánataikat szokták felsorolni, ha másokat meg akarnak nyerni maguknak, mintegy megmutogatva legfőbb kincsüket. (Szerb Antal.)

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Csernák Józsefné Aberle Bandika születése alkalmából virágmegváltás 50 Lei.

Kolozsvár: F. R. 100 Lei.

Kisjenő: Pelei Margit 5 Lei.

Természetbeni adományok:

Nagyvárad: Ócsay Zsigmond 145 Lei értékű villanyszerelési munka, Széles Kálmán 2 drb kétágu létra, N. N. 2 kgr. szilva.

INNEN-ONNAN.

Érdekes számok kávéról, teáról, dohányról. A világ kávétermése évente több 1600 millió kilogrammnál. E kávétermék kétharmadrésze a kávé országában, Braziliában terem. A kávéfogyasztás az északi országokban aránylag a legnagyobb, például Dánia lakossága fejenként és évenként átlag 7.4 kg. kávéfogyaszt. — A világ tea-termése körülbelül feleannyi, mint a kávéé. A legtöbb teát fogyasztó népek egyike a németalföldi; évente és fejenként ott 1.6 kg.-ot tesz a tea-fogyasztás. — A legtöbb dohány az Egyesült-Államokban terem: évente 600 millió kg. Az egész világ dohánytermése ennek kétszeresénél csak valamivel több. Az Egyesült-Államokat a dohányfogyasztásban is az első hely illeti meg, mert minden lakójuk évente átlag 4.4 kg.-ot fogyaszt el, jobbra cigaretta formájában.

Európa népei általában feketében gyászolnak, mert ez a szín azt a sötétséget jelképezi, amely a holttestet a sírban körülveszi. Kinában a fehér a gyász színe, mert ez azt a reményt fejezi ki, hogy az ember a halál után az égben, a tisztaság helyén lakozik. Egyiptomban a sárga szín szerepel, mert a virágok és a levelek hullásuk idején ezt a színt veszik fel. Ethiopiában — Afrikában — barna szín a szokásos, mert a földnek a színe, amelyből vétetünk és amellyel ismét egyesülünk, szintén barna. Törökország egyes részein kék a gyász színe, mert ilyen az égbolt, ahova a holtak kerülnek.

Amerikában a legutolsó statisztika szerint 575 foglalkozásban és pályán dolgoznak az asszonyok. E statisztika szerint Amerikában ma már az asszonyok 25%-a egyedül keresi meg a kenyerét.

Vádoló számok. 1934-ben a föld kerekiségén 2 millió 400.000 ember halt meg éhen és 3 millió 600.000 követett el öngyilkosságot. — Ugyanez esztendőben a lelketlen spekuláció 1 millió kocsi gabonát, 267 kocsi kávé, 28.000 tonna cukrot, 2500 tonna rizst és hust pusztított el, hogy az árucikkek árában ne legyen áresés.

»Ébredj fel, aki aluszol!« Egy középkori spanyol gróf egyszer fárasztó vadászat után lefeküdt aludni és szolgáinak megparancsolta, hogy semmi körülmények között se keltsék föl, még ha maga a király keresné is. Csakhamar követek jelentek meg a grófi kastélyban, akik Alfonz király hirtelen halála

következtében a spanyol királyi koronát akarták fölajánlani a grófnak. Minthogy azonban nem bocsátattak elébe, eltávoztak és a koronát más főurnak ajánlották föl. — Így alusza el némely ember a bűn álmában az örökélet koronáját,

A szeretet hatalma. Egy hölgy azzal a szándékkal látogatott el egy árvaházba, hogy az árvák valamelyikét örökbe fogadja. Mindjárt megakadt a szeme a fiun és kijelentette, hogy azt szeretné megkapni. Az árvaház vezetője kijelentette, hogy ezt a fiút nem adják oda. A hölgy végigszemlélte a többi gyermeket is, de csak visszatért ehhez a fiúhoz. Nagyon elszomorodott, hogy ép ezt a gyermeket nem kaphatja meg. Néhány nap múlva visszatért és újra ezt a gyermeket kérte. Erre megmagyarázták neki, hogy ez a gyermek nagyon rossz és sulyosan terhelt, tehát kilátástalan volna azzal próbálkozni, hogy ebből a fiúból tisztességes ember növekedjék. A hölgy elszomorodott, de néhány nap múlva mégis emellett a gyermek mellett döntött. Végre megkapta. A szeretet hatalmában bizva kezdte meg nevelését és ez a fiu ma derék, tisztelt keresztyén ember.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elmélet tanít: *Béczy Ernő*, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Parcul Eminescu 30.

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugagy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékcs, olcsón eladók. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Str. Prefecturii. No. 1.

HIRDETÉSEK.

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Veneției 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés str. Cost. Negruzzai (Szent Anna u. 44.)

»COLOREX« fest, tisztít. Piața Regina Maria 2. Str. Minelor 1-a.

Református ember a PAPP ILLATSZERTÁRBAN vásárol. (Fő-utca.)

Szőrmék megóvását.

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA

Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Keresztelkedjétek, de térjétek is meg.

Keresztelési anyakönyveink tanúsága szerint ebben az esztendőben — az előző évekhez mérten — sok a felnőtt-keresztelés. Örvendetes tény ez és Krisztus országa feltétlen és dicsőséges hódítását láthatnók benne, ha nem homályosítaná el bizonyos politikai vonatkozás. Azonban még így is meglepéssel kell tudomásul vennünk, mert hitünk szerint Isten a legkülönlegesebb eszközökkel munkálja ügyét ebben a világban s az ő bölcs gondoskodása a rejtett értelmű dolgokból is jót hoz ki. Isten igazgatásában való megnyugvásunk elveszi tehát annak az emberi okoskodásnak támadó életét, amely szerint az átkeresztelkedési buzgalom nem lenne más, mint bizonyos védekezés.

Sokat várunk ettől a megindult új átalakulástól, mert reméljük, hogy egyházunk nemcsak számbelileg lesz gazdagabb, hanem a hozzánk jövő nagy erkölcsi és gazdasági értékek többlete is gyarapodást jelent számára. O. vasunk róla, hogy itt-ott már a sajtó és egyéb vállalatok is kiveszik részüket a buzgalomból, s így válnak emberi sikerek helyett

Isten igazságának, könyörületességének letéteményeseivé, a keresztyén szellem hordozóivá.

Figyelő szemünk azonban nem gyönyörködhet addig az átváltozásban, míg nem vesszük észre, hogy ott, ahol a sajtóvállalat élére keresztyént állítanak, ott valóban keresztyénibb lapot igyekeznek csinálni és megszűnnek vétkezni nyelvünk tisztasága ellen is. Napilapokban sokszor felháborító példáival találkozunk a hanyagságnak és üzletieskedésnek. Nincs elég hely és idő arra itt, hogy példákat hozzunk fel. Elég egyetlen ilyen keresztyénné lenni akaró sajtóorgánumot fellapozni, s az ember meggyőződhet, hogy vezetője mennyire nincs tisztában azzal az új és egységes szellemmel, amit tőle várunk, sőt a pénz érdekében ide-oda kapkodó régi irányt követi.

Más vállalatoknál is érvényt kell szerezni a keresztyén erkölcsi törvénynek. Nemrég hallottuk, hogy egyik országos érdekeltsgű varrógép-képviselő minden emberi érzést megtagadó módon gyarapítja gazdagságát. Gépeit a tulajdonjog fenntartásá-

Adatok

a nagyváradi református egyház történetéhez.

Irta: Csernák Béla.

Tapasztalta a gróf azt is, hogy amint a Körös megárad, a vize felszalad az épülő templomig. Egy alkalommal a hegyekben nagy fellelészakadás lévén, az árvíz bejött a paróchiális ház udvarára és a paróchia falát mosta; az épülő templom előtt sáros, posványos lett a tér s e miatt szinte lehetetlenné vált a templomba járás. A gróf parancsára a posványos gödröket a városnak kellett feltöltenie. Lón ezért nagy zugás a más vallásúak között, főként a város másik nagy hatalmu ura: Kollonics püspök körül udvarlók serege panaszkodott, hogy illetlen dolog, hogy ők töltsék fel a partot a reformátusok oratoriuma, imaháza előtt. Erre azt a választ kapták: ha nem üzték volna ki a reformátusokat arról a telekről, ahol először telepedtek meg, s ha az ott épített deszka-sátort nem rombolták volna le, akkor most nem kellene ezt a munkát végezniök. Tekintsek ezt Isten büntetésének az előző évben elkövetett erőszakoskodásukért.

E helyi jelentőségű dolgok mellett az egész országra kiható következményeket vont maga után az, amit Keresztesi József és gróf Teleki Sámuel a stóla ügyében cselekedett.

Az 1784-ben életre támadott nagyváradi református egyház keresztelési anyakönyve a következő feljegyzéssel kezdődik:

»A nagy Váradi Reformata Ekklesiában született és a szent keresztség által Isten anyaszentegyházába béavattatott kisdedeknek s ezeknek személyekben fogadást tevő keresztyáknak és keresztyanyáknak neveik MDCCLXXXIV-ik esztendőrek kezdetétől fogva Keresztesi József predikátorságában (kikért mindazáltal 24 krból álló stólat először a romano katolikus Plebánusnak tartoznak megfizetni) következnek ily renddel...»

A házasságot kötött párok anyakönyvében is írva találjuk, hogy ezek a párok...: »elsőben a Romano Katolikus parochusnak 2 Rhfrtból álló stólat fizetvén, összeadtak...»

A halottak neve előtt is ez áll: »... megholtaknak lajstroma, kiket — midőn a Romano Katolikus Plebánusnak 51 krból álló stóla érettek lefizetteit,

val adják el — ha a vevő elmarad a részlettel, elveszik tőle a gépet. Utóbbi időkben gyakran előfordult, hogy a kenyérkereső bevonulása miatt elmaradt az esedékes részlet. Egyik nagyobb városban az utolsó 300 lejes részlet miatt ment vissza egy gép — a fenntartott tulajdonjog alapján — a vállalathoz, jöllehet a szerencsétlen vevő 17,000 leit már kifizetett érte. Megvan a törvényes mód, amivel visszaszerezheti, de a nagyvállalkozó ur ismeri az egyszerű lelket és jól tudja, hogy ha az már akkora összeget vesztett egy »üzleten«, nem fogja újabb kiadások kockázatát vállalni, még ha napnál világosabb is igazsága.

A sákramentom kiszolgáltatását az emberi vélekedésre alapozott hátsó gondolat miatt meg nem vonjuk, sőt szeretettel fogadjuk a hitünkhöz térőket. Ám nyomatékosan kihangsúlyozzuk, hogy *nálunk a keresztség kötelez.* Egyházunk sohasem üzött számbeli gyarapodást célzó lélekhalászást, még akkor sem, ha sereges önként-felkinálkozásban nyílt alkalom erre. *Nem tartjuk nyereségnek, ha valakit csak anyakönyvi, jobb esetben adóhivatali nyilván tartásunk alapján vallhatunk kereszténynek.* De méltán örvendezünk, mert igen sok esetben *nem csupán vízzel leöntött főket nyerünk, hanem keresztségben megváltozott, megtisztult lelkeket is.*

J. L.

„Miért menjek a templomba? — mondotta valaki. — Isten mindenütt jelen van!” „Miért megy a kutra, ha szomjas? — felelte neki a másik. — Hiszen levegő mindenütt van és a levegőben tudva levőleg mindenütt vannak vízpárák, megszámlálhatatlan mennyiségben. Oltsa velük a szomját?”

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugágy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékek olcsón eladók. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Str. Prefecturii. No. 1.

eltemetett és ezen könyvbe beírt Keresztesi József ezen ekklesiának lelki tanítója.

Ez a plebánusok részére is fizetendő stóla nagy sérelmet jelentett a református egyház tagjait illetőleg, egyfelől azért, mert így kétszeresen kellett stólát adniok, t. i. a plebánusnak is, a református lelkésznek is, s nem volt kivétel még maga a református pap sem; mikor Keresztesi Józsefnek 1784 február 12-én megszületett az első gyermeke, ezt február 14-én keresztelt meg...: »minek utána plebanus Józsa Ferencz urnak a szokott stólát: 24 Krajczárt megfizettem!« (Keresztesi feljegyzése); — de nagy sérelmet jelentett ez másfelől azért is, mert a református egyház tagjait alája rendelte a romano katólikus plebánusoknak, a váradi református egyház lelképásztora egyszerre a három váradi plebánus járma alatt nyögött, köteles lévén minden keresztelésről esketésről, temetésről külön-külön írásbeli jelentést adni az illetékes plebánusnak; ugy, hogy Keresztesi — amint írja — nem győzte magát papirrossal!

Igy állottak a dolgok, mikor 1786 január 18-án megjelent királyi parancsolat, minden felekezetre nézve

A Református Leánygimnázium nyilvánosági joggal felruházott I-ső osztályába beiratkozashoz szükséges okmányok: születési, keresztelési, állampolgársági, himlőoltási bizonyítvány és az elemi iskola IV-ik osztályról szóló iskolai értesítő. Ugy az új, mint a régi növendékek augusztus 25—31. napjai alatt jelentkezzenek beiratkozásra az igazgatói hivatalban. A felvételi és javító-vizsgálatok szeptember 1-ső napjaiban lesznek, vizsgák idejét az igazgatói hivatal közölni fogja.

A Református Leánynevelő intézet-internátusába folyamodók a fent elsorolt bizonyítványokon kívül lelkészi ajánló levelet is mellékeljenek.

Az igazgatóság.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 óraker prédikál Csernák Béla, ágendázik és délután 6 óraker Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 óraker a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 óraker és minden este egynegyed 7 óraker; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 óraker.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Virág Ilona. — Temetés: Jakab Lajos 73 éves (Schlauch-kert 14). özv. Kassay Béláné szül. Debreczeni Irma, Nagy Jánosné szül. Bakos Mária.

Áldozat készség: Szegény iskolásgyermekek segélyezésére dr. Schilling Árpád 140 Lei.

eltörölte a keresztelési stólát. Ez a parancsolat azt a helyes célt szolgálta volna, hogy a szegények terhén könnyíttessék. A stóla tulajdonképpen nem a keresztség kiszolgáltatásáért járt, hanem a megkereszteltnek az anyakönyvbe beírásáért. A másik sákramentumnak, az urvacsorájának kiszolgáltatása is ingyenes, ott nincs is anyakönyvezés. Törvénytelen dolog volt azonban a lelkészek fizetésének ilyen módon csonkítása, míg annak kárpótlásáról gondoskodás nem történt. Némely jó rendű ekklesiák — írja Keresztesi — papjaiknak ezt ki is pótolták, de a váradi hideg hallgatók erről még hallani sem akartak; ugy hogy ő az 1786-ik évben 82 keresztelés után 24 krajczárjával közel 33 Rhéenes forintot vesztett.

Volt azonban a királyi rendeletnek jó követménye is. Felszabadította Keresztesit a három plebánus járma alól. A stóla szedésének tilalmát egyik plebánus, Finácz Ignác, akit Keresztesi »értelmes ember«-nek mond, helyben hagyta; a másikkal Kács Istvánnal, nem sok baja volt; annál több Klobusiczky Péterrel, az ex-jezsuitával.

Keresztesi t. i. a királyi parancs megjelenése után nem küldött többé a plebánusoknak jelentést a

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, ágendázik Papp László, este 6 órakor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Vigh Irén Margit, Tóth Sándor. — Esketés: Csizmadia József ref. — Bene Ágnes ref. (Bátor.) — Temetés: Dombi György 13 hónapos (Össi-telep 54. sz. u. 4 szám.)

Áldozatkészség: Adományok az ujjvárosi elemi iskolások segítészésére: Bóné Béla 30, Hajós Mihály 20, N. N. 60, N. N. 40 Orth Győző 60, Papp László 60, Pázmány Antal 20, Pázmány Gyula 20, Pázmány Ferenc 30, Puskás Károly 40, Rácz Mihály 20, Sipos József 20, Szabó András 20, Szakács Gizella 20, Standard-cég 100, Liber Istvánné 20, Sztankai István 30, Szigeti Józsefné 20, Tolnai Ilona Tóth Klára 20, Vajna Jenő 10, Varga Ferenc 100, Varga Gyula 10, Varga János 100, Vargha László 100, Viski Jánosné 20, Zemplényi Sándor 20 lejt adott. Összesen: 1020 lejt.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elmélet tanít: Béczy Ernő, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Parcul Eminescu 30.

keresztelésről, stb. Ezért a plebánusok a püspökhöz, gróf Kolonics-hoz mentek panaszra. A püspök pedig a vármegyének tett jelentést. A vármegye kérdészködésére Keresztési a királyi rendelettel mentegedőzött.

Történt azonban — 1786 június 2-án — mikor egy református ember a halottjáért nem fizette ki a stólat Klobusiczkynak, hogy ez ráirt a kálvinista predikátorra, hogy a fizetést szedje be! Keresztési röviden azt válaszolta, hogy ő a Főtisztelendő urnak nem végrehajtója; nem is volt; nem is lesz soha.

A püspök a vármegyét kereste meg, hogy pirogassák meg a helvét hitvallásuak papját, mert illetlenül irt Klobusiczkynak, aki pedig nemcsak plebánus, de előkelő ur is. A vármegye figyelmen kívül hagyta a püspök panaszát, sőt a főispán, gróf Teleki Sámuel, gróf Kolonics püspök nagy bosszúságára, helyben hagyta Keresztési eljárását, még meg is dicsérte. Ekkor keletkezett a városban a szállóige, hogy: „Váradon az történik, amit a kálvinista pap akar.”

(Folytatjuk.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Geszti Teréz Balázi Józsefné 43 éves (Tunului-u. 8.) Magyar Rozália 4 hónapos (Alex. Cel Bun 26.), Dézsi György 27 éves munkás (Veres Balázs-utca 5. sz.) — **Áttért hozzánk:** izr. vallásról Daróci Sándor köztisztasági alkalmazott (Kolozsvári-u. 13.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: özv. Fitzer Sándorné 50 lei, Kiss Gábor 20 lei, Kommandát Sándor 50, Szűcs József 20 lei. — **Tokaji telepen:** kenyeret és bort özv. Nagy Isvánné.

Szegényeknek: Kommandát Sándor 50 lei.

A konfirmációi előkészítő oktatást azok részére is, kik iskolába nem járnak, szept. első vasárnapján megkezdjük, kérjük azért a szülőket s gyámokat, kiknek 14 évet betöltött gyermekei vannak, hogy azokat még augusztus hó folyamán a lelkési hivatalnál beiratni sziveskedjenek.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 6 órakor Magyary Sándor szolgál. Ágendázik dr Szabó Lajos.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Úrvacsorát oszt a Tüdőszanatóriumban dr Szabó Lajos aug. 25-én, vasárnap délután fél 5 órakor; a Szt. József-kórházban Magyary Sándor aug. 24-én, szombaton délután 3 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Tolnai László mészáros ref. — Várad Etel ref. (Piersecilor-ut 19.) — Temetés: Szabó Sándorné 69 éves (Constanța-ut 1.) Bán Antal 65 éves (Constantinescu-ut 10.)

Áldozatkészség: Gombamérgezésben megbetegedett Ujlaki-családnak: Pataki András 100 lei, Kovács Károlyné 100 lei, Magyari Dánielné 40 lei, N. N. 40 lei.

Szegény gyermekek segélyezésére: A. K.-né 100 lei.

Szász János állás nélküli iparos (Rét-u. 11. sz.) nyolcadik gyermekét aug. 25-én, vasárnap délután a 6 órás istentisztelet keretében kereszteli meg dr. Szabó Lajos lelkész. A keresztanyaságot a réti Leányszövetség vállalta.

Sztárai Mihály énekkarunk urvacsoara-osztás alkalmával Grieg: Zengjen hozsánna c. művét éneklí Soós András kerületi karnagy vezénylete mellett; a zenekar Bach—Lengyel: »Uram, a töredelmes szívet...« játsza, Kovács Győző tanár vezénylete mellett. Délután az ünnepélyes keresztelón az ifjuság: dr. Kovács: »Nagy vagy te Isten« c. éneket éneklí zenekar kíséret mellett, szintén Kovács Győző vezénylete mellett.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Örvénd: özv. Domján Ferencné 150 Lei,

Biharpuspöki: Bessenyei István és ref. egyház 204 Lei.

Nagyvárad: Ócsay Zsigmond 40 Lei.

Természetbeni adomány:

Nagyvárad: N. N. 5·5 kg. szilva.

INNEN-ONNAN.

Van-é okod a hálaadásra. Sadi perzsa költőnek a legnagyobb nyomorúsággal kellett megküzdenie. Egyszer még cipőt sem tudott vásárolni s kénytelen volt mezítláb járni. Kétségbeesítő szomorúság töltötte el szívét. De elnémult ajkán a zugolódás, mikor megpillantott egy nála ezerszer szerencsétlenebb embert, kinek nem voltak lábai. Gondolj tehát arra nyomorúságodban kereszttyén testvérem, hogy nincs ember, kinél még szegényebb ne volna!

Franklin életszabályai, melyekkel önmagát naggyá nevelte. Tedd fel magadban, hogy elvégezd, amint tenned kell és végezzed is azt. Ne egyél annyit, hogy elbutulj, ne igyál annyit, hogy a fejed tűzbe jöjjön. Foglalkozásod mindig hasznos legyen, semmit ne csinálj ami szükségtelen. Fortélyt ne használj. Gondolataidat az őszinteség vezesse. Senki ellen ne véts. Tedd meg másoknak, amit jogosan várhatnak tőled. Kerüld a tanulságokat. Azokra, akik megbántottak, ne neheztelj annyira, amint szerinted megérdemelnék. Se magadon, se ruháidon ne tőrj semmi piszkot. Apró kellemetlenségek, vagy elkerülhetetlen balesetek ne zavarják nyugalmadat. Légy tiszta erkölcsű, mert ez a legfontosabb, mert minden lelki derűnek forrása.

A nyelvek szókinccsei. Az amerikai dr. Robert Ramsay tanár érdekes statisztikát készített a különféle nyelvek szókinccseiről. Számításai szerint

a világ leggazdagabb nyelve az angol; szókinccse 250.000 szóból áll. Ebből 50.000 szót már egyáltalában nem használnak. A második helyen a német nyelv áll 194.704 szóból álló szókinccsével amelyből 71.075 tőszó, a többi összetett szó. A harmadik leggazdagabb szókinccsű nyelv a magyar, amelynek 120.000 szavas szókinccse van. Következik az ó-görög nyelv 96.438 szóval, majd a francia 93.032 szóval. Az olasz nyelv szókinccse csak 64.642 szóból áll. Ezekkel a kultúrnyelvekkel szemben a latin nyelv elég »szegény«; csak 61.666 szóból álló szókinccse van.

Mikor leszünk mi itt? A dán kereskedelmi utazók kereszttyén szövetsége elhatározta a szállodai szobákban a Biblia elhelyezését. 1938 végéig 22 város 125 szállodájában 2509 Bibliát adtak át e nemes célra.

Vállalok teljes ellátásra egy vagy két iskolásgyermeket. Gyermektelen kereszttyén család. Take Ionescu (Körös-ucca) 14. Hajdu cipész-műhely.

HIRDETÉSEK.

Felhívjuk olvasóink figyelmét hittestvéreink alábbi hirdetéseire.

KISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés str. Cost. Negruzzi (Szent Anna u. 44.)

»COLOREX« fest, tisztít. Piața Regina Maria 2. Str. Minelor 1-a.

Református ember a PAPP ILLATSZERTÁRBAN vásárol. (Fő-utca.)

CZINA LAJOS fogtechnikus, Körös-u. 50.

Vásároljunk a PÁLL cipőüzletben

Strada Dr Aurel Lazar 1.

[volt Nagy Sándor utca.]

5-1

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

Használt ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néptap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

ORADEA
Megjelenik minden szombaton.

Inreg. la Trib. Bihor S. III. sub
No. 1678—1939. sub. No. de ordine 31.

Egyházi ének és zene szolgálatában.

•Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék. Öröme vagyon-e valakinek? Énekléssel dicsérje az Urat! (Jakab V. 13. v.) Az ének a mi istentiszteletünknek szerves és elválaszthatatlan része, a közösségi érzés egybekapcsolója. Milyen nagy szüksége volt mindig a nehéz időkben református magyar népünknek az énekekre és az abban rejlő erőre és vigasztalásra.

Néhai Nagy Károly erdély nagynevű püspöke e megrázó erejű figyelmeztetést intézte híveihez:

•Az elnémult ajkak előfutárai az elnémult harangoknak, azért zengjenek minden ajkon zsoltáraink és dicséreteink — ha élni akarunk — templomban, iskolában és családban. Csak ott érezteti az ének a maga teljes erejét és áldását, ahol a gyülekezet lelkesen végig éneklé az énekeket, így megérzi és lelkén végig megy az énekekben rejlő igének teljessége.

Isten kegyelméből az olasz-i gyülekezet kántora lettem. Már az első vasárnapi istentiszteleten örömmel állapíthattam meg, hogy életerős és viruló

gyülekezet szolgálja vagyok, mert szeret énekelni.

De egy ilyen vezető gyülekezetben ezenkívül a művészi egyházi ének művelésével is elől kell járni és jó példát mutatni. Ezt elsősorban az egyházi ének- és zenekarral szolgálhatjuk.

Az ének és zenekar, eltekintve attól, hogy az ének- és zeneirodalom művészi alkotásait hivatott tolmácsolni, mind egyházi, mind faji szempontból áldásos munkát fejt ki. Míg egyfelől az ének- és zenekar minden egyes tagja a szépnek és művészeinek a szeretetéről tesz bizonyosságot; másfelől nemes kultur munkát is végez. Főképpen pedig a közösségi kapcsolat fejlesztésére. — amely egyházunknak alapköve — a legbiztosabb út. A közös cél munkálása csak a lelki közösség egybeforró erejére támaszkodhatik, és teremtheti áldásos gyümölcsseit.

Kötelességem is előírja a parochiális körök, az olasz-i vegyeskarnak megszervezését és vezetését. De én nemcsak a hivatalos kötelesség parancsát akarom teljesíteni, hanem a belém oltott dal és zene-

Adatok a nagyvárad református egyház történetéhez.

Irtá: Csernák Béla.

Az eset Keresztésit további lépésekre bátorította. Azt akarta elérni, hogy ne csak a keresztesek, de egyéb stóliák fizetése alól is mentesüljenek a reformátusok. Igyekezett lerázni a plebánusok jármát. Arra kérte azért Telekit, hogy tegyen előterjesztést a királynál oly értelemben, a hogy református jegyeseknek a római katolikus templomban kihirdetése ne legyen kötelező a jövőben, minthogy ebből sok visszasság támad. A gróf ilyen értelemben írt fel a királynak. Senki sem sejtette, hogy honnét nyerte il. József az indítást annak a parancsnak kiadására, mely szerint azok a nem katolikus ekklesiak, amelyek előbb filiai voltak egy másik helynek, többé nem kötelesek hirdettetni a római katolikus paróchus által.

Lön ebből nagy gabalyodás! Már a vármegyén elkezdődött a nagy vitatkozás arról, hogy a rendelet vonatkozik-e Váradra? A római katolikusok azt állították, hogy Várad sohasem volt más református egyház filiája, mindenkor a plebánusok hatalma alá

tartozott, ennél fogva a felmentés a váradi reformátusokra nem vonatkozhatik. Keresztési azonban felhagyott az eddigi eljárással, s többé nem küldte meg a református házasulandók jegyzékét kihirdetés végett a plebánusokhoz. Ez gróf Kolonics püspököt annyira felbosszantotta, hogy — a Krónika szerint — fogait is csikorgatta és dörgedelmes levelet írt a vármegyének, hogy a renitens kálvinista prédikátort erővel is kényszerítse a házasulandóknak a plébánián bejelentésére. A vármegye egy ideig figyelembe sem vette a püspök haragos irását: a sok zaklatás után azonban mégis csak leírt Keresztésinek 1786 júni 30-án, hogy lelkészi szolgálatairól anyakönyvezés végett jelentést tegyen az illetékes plebánusoknak, a házasulandókat pedig kihirdetés végett küldje meg.

Keresztési elpanaszolta az esetet Teleki Sámuelnek, hivatkozván arra, hogy maga a gróf bátorította őt, hogy a jelentések küldését hagyja abba. Beszélgetésük során Teleki felhívta Keresztésit, hogy az esetről neki írásban tegyen jelentést. Keresztési el is készítette a beadványt, amelyben világosan kimutatta, hogy a váradi református egyház nem filiája, nem alárendeltje a római katolikus egyház-

szereket ösztönző erejébe fogódzva óhajtom elkezdni ez irányu egyházi munkásságomat és szolgálatomat. Ehez kérem Isten segítő erejét!

Mielőtt azonban az ének és zene szolgálatába állhatnék az első teendő a számbavétel és a szervezés.

Ezért szeretettel kérem az egyház vezetőségének megbízásából azokat az énekelni szerető nőket és férfiakat, akiknek jó hallása és megfelelő hangja van, valamint jó zenészeket (vonós és fuvós) akik a megalakítandó ének és zenekarban működni óhajtanak és kulturánk fejlesztésére heti két órát szívesen áldoznak, hogy jelentkezzenek vasárnaponként a délelőtti istentisztelet után az árvaház termében (Eminescu Park 28) vagy a hétköznapi esti istentisztelet után ugyanott.

Béczy Ernő
okleveles karmester,
olaszi-i kántor.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este egynegyed 7 órakor; a Fekete József és neje Ref. Szegényházban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Sándor Juliánna, Sziogyártó Antal Sándor, Kiss József. Temetés: Jenei Sára (Kórház) 58 éves, K. Szilágyi Károly (Elmekórház) 18 éves, özv. Kissné szül. Györi Erzsébet (Nagysötétág 13.) 58 éves.

nak, már a dogmatikai, hittani különbségek miatt sem lehet az. Keresztesi felterjesztését Teleki Sámuel gróf kedvező véleményezéssel ellátva juttatta a királyi helytartó-tanács.

A helytartó-tanács vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat folyamán kihallgatták Keresztesit is.

Keresztesi annak igazolásául, hogy a várad reformátusokra soha sem terjedt ki a romano katolikus egyház hatásköre, a vármegye előtt felmutatta a biharpüspöki református lelkésznek 1786 november 30-án kelt bizonyítványát, mely szerint a várad reformátusokat a biharpüspöki prédikátorok gondozták, a szentírást nekik ők predikálták, urvacsorával ők látták el, ők eskették meg az új házasságokat és ezekről a lelkészi szolgálatokról a református lelkészek soha jelentést nem tettek a várad plebánusoknak. — Hasonló bizonyítványt adott ki Tiba Mihály száldobágyi lelkész is, kijelentvén, hogy ő és elődei a várad-olaszi reformátusokat hallgatóiknak tekintették és a hegyköz-száldobágyi anyakönyvben sok várad ember születése van beírva; a száldobágyi lelkész régebben 30—36 Rfirtot is vett be a váradtól, mikor pedig 1776-ban a templomot javították, a váradiak is segítették Száldobágyot.

Áldozatkészség: Úrasztalára: Halász László és neje 100, N. N. 50, özv. Merza Sándorné 50, Vajna Józsefné 50, Kóta Károly 50, Rácz Károly 30 Lei. Kenyeret: N. N., özv. Kiss Gyuláné. Bort: Szilágyi Mihály, Vargha József.

Szegényeknek: Várady Istvánné 100, Kiss Károly 100 Lei.

Külmisszióra: Halász László 350 Lei.

Szegény iskolás-gyermekek segélyezésére: Zs. Szabó János és neje (Szalonta), néhai Balogh István törv. tiszt. emlékére 250 leit adott.

Ki venne magához egy 9 éves fiut? Jelentkezék az olasz-i lelkészi hivatalban.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Orth Győző, este 6 órakor Papp László, az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Tóth Sándor Tóth János és Buzgó Rozália fia 6 hónapos (Össi-telep 70. sz. u. 34. szám), Molnár Albert Kiss Rozália férje 27 éves (Össi-telep 72. sz. u. 31. szám), Tóth Margit Tóth Juliánna leánya 8 hónapos (Bondișteanu utca 24. szám), Szabó Eszter néhai Pirilun Sándor neje 76 éves (Össi-telep 68. sz. u. 6.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: Kenyeret: Fazekas Lajos, Kalmár Ilona; bort: Kászonyi Istvánné, Maksay Gábor, Tóth Sándor; pénzt: özv.

Az iratokat felküldték a királyi helytartótanácshoz. Az 1787-ik év március havában válaszképpen leérkezett királyi rendelet mindezeket a vitás kérdéseket a protestánsokra kedvezően intézte el, nemcsak Váradra, de az egész országra nézve. Megállapítható az előbb elmondottakból, hogy a váradiek szolgáltak alapul ama királyi rendelethez, amely kimondotta, hogy a protestánsok ezután ne fizessenek stólát a plebánusoknak, s a kereszteléseket, esketéseket, temetéseket a protestáns lelkészek nem kötelesek bejelenteni anyakönyvezés végett a romano katolikus lelkészi hivataloknak; elegendő, ha azokat a magok tulajdon anyakönyvébe írják be. Ugyanekkor engedtetett meg a temetéseknél a háznál végrehajtása is. Tagadhatatlan, hogy a kedvező királyi döntések kieszközlésében gróf Teleki Sámuel főispánnak oroszlán része volt, vagy talán épen neki köszönhető.

Kevés idő multával Teleki Sámuel a király kinevezte alkancellárnak. Soha azelőtt protestáns ember nem viselte ezt a nagy hivatalt a Habsburgok alatt.

Keresztesit pedig Szalacs hívta meg lelképásztorául. A meghívást közölte a gróf főispánnal, aki

Csordás Mihályné 50, özv. Fehér Józsefné 50, özv. Fenesy Imréné 50, Gönczy Berta 100, Hajdu Jánosné 20, Molnár István 50, N. N. 50, K. Nagy Lajos 50, Sz. K. 50 Lei. Összesen 470 Lei. — Az Össi-telepen kenyeret és bort adott: Czírják Zsigmond, pénzt: Szabó Károly 100 Leit.

Árvaháznak: özv. Fehér Józsefné 50, Molnár István 50, Vargha Erzsébet 100 Leit.

Szegénysorsu theológiai hallgatók részére: özv. Fehér Józsefné férje halálának évfordulóján 271 Leit adott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Papp Mária, Habi Gábor. — Temetés: Balogh Eszter 3 hónapos (Funzei u. 29), Bálint József 21 éves cipész (Ápril 20 u. 152).

Áldozatkészség: Úrasztalára: (folytatás) Rollinger Vilmosné 25, Babucsai István 20, Társi Andorné 20, Huszti Ferencné 20, özv. Kulcsár Sándorné 20, Kropp Jánosné 20, Ujlaky Károly 20, Nagy Zoltán 20, Kiss Sándor 25, Szabó Lajos 10 leit adtak. Juhász József és Juhász Károly 100 lei, özv. Herczeg József 20 lei, N. N. 18 lei. Kósa Gábor kenyeret, Habi Tibor bort.

annak elfogadását javallotta: »A kegyelmed elmenetele — ugymond — mind magának, mind Váradnak használ; mert vagy hoznak olyan embert, vagy nem. Ha hoznak, ugy a jó embert jobban megbecsülik; ha pedig olyant nem kapnak, a rossz subjectum szemöket felnyitja, kegyelmedet meg fogják emlegetni. Ezenkívül én is kegyelmednek itt már kevesebbé foghatom pártját, minthogy a fels. Király cancelláriusságra méltóztatott. Elmenetelem után tehát megeshetik, hogy mind a pápisták, mind a maga hallgatói még többet fogják bosszantani. Másképen is a váradi ekklesiában soká nem lehet jó rendet reményleni, minthogy csak jött-ment emberekből áll!« Keresztési el is fogadta Szalacs meghívását, mely egyházközség akkor olyan nagy jövedelmű volt, hogy debreceni professzorok is szívesen cserélték fel vele katedrájukat.

Mind a kettően egy ugyanazon napon 1787 május 4-én indultak el új állomáshelyük felé.

Gróf Teleki Sámuel később is fenntartotta összeköttetését a tudós Keresztesivel, aki így emlékezik meg ezen főemberről: »vallásunknak disze, a tudományak és tudósoknak barátja, az Isten beszédének és annak szolgáinak becsülője; egyszóval az emberi

Csillagvároson: Molnár Gyula kenyeret, Kallai Gyula bort. Összesen: 478 lei.

Szegényeknek: Ujlaky Károlyné 30 lei.

Szegény-gyermekek nyaraltatásához utiköltségre Ujlaky Károly 20 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 órakor és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

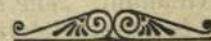
Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Szász Ferenc Lajos. — Temetés: Kiss Imre 67 éves (Pitagora 48.), Mohácsi Irén 4 éves, Antal Erzsébet 1 éves, Varga Gábor 66 éves (Szt. Anna-u. 15.), Sütő Károly 20 éves (Biharpüspöki), Jenei Sára 58 éves (Pomilor-u. 18.), Szabó László 39 éves (Constanța-u. 2.)

Áldozatkészség: Úrasztalára: Demeter Istvánné 40, N. N. 30, K. Nagy Lajos 20, Nagyari Dániel 30, Pál Mihályné 20, Juhász Ferencné 20, Bereczki Jánosné 50, Köpe Mihály 30, Badar Béla 20, Magyar Jánosné 30, Csarnai Jenőné 30. Összes: 320 Lei. — Kenyeret: id. Csarnai Gáborné, Nagy Lászlóné. — Bort: Ravasz Miklós, Tauszig Ede.

Szász Ferenc (nyolcadik gyermek) keresztelőjére: Leányszövetség 800, N. N. 300, N. N. 200, Magyar Népközség 500, N. S. 300, N. N. 100,

nemzetek szeretője, nékem közelebből elfelejthetetlen patronusom, oraculumom, ki egész grófi házával hozzám való hűségét, nemcsak közelebből Váradon, hanem távolabbról Bécsben is levélbeli correspondentiája által bizonyítja.« A gróf Váradról sem vette le gondját. Kedvesen gondolt erre a helyre, ahol fia és leánya először járult az urasztalához, s ahol kisebbik fia született. Végrendeletében kétezer Réhnes forintot hagyományozott az egyháznak. Tekintélyes summa volt ez abban az időben. Ha példáját követék volna Biharvármegye előkelő nemes református családjai, ha a romjaiból megépült egyházat Telekihez hasonlóan támogatták volna, az ujszülött egyház legyőzve az anyagi nehézségeket, visszanyerhette volna régi nagyságát és megépülhetett volna hajdani kollégiuma is!

Alig két évet töltött Teleki Sámuel Nagyváradon, de ez a két év is elég volt arra, hogy beírja nevét egyházunk történetébe.

Vajna Jenő 50, Dienes Imre 50 Lei. A baba-kelenyét Deák Ferencné és Patkós Ilona díjmentesen varrták meg. Tollat Gaál Piroska adott.

Névnapi ajándék. A réti református Leány-szövetség lelkipásztoruk névnapja alkalmával gyönyörű kékselyem urasztali és szószekre terítőt adományozott. A magyaros motívumokkal diszitett terítő valóban értékes kincse imaházunknak. De legnagyobb értékét a terítőnek az adja meg, hogy a leányok saját maguk készítették el. Egy egész éven át dolgoztak rajta. Most készült el s leányaink, kedves meglepetésképpen, az ujkenyéri urvacsoraosztás alkalmával terítették fel először. Ugyanez nap délutánján pedig mint boldog keresztiszülők állottak a terítő körül. A terítő értéke közel 10.000 Lei. Legyen mindezért hála a mindenható nagy Istennek.

Árvaházunk.

...*az ő vagyonukból szolgálnak neki.* (Luk. 8.3.) Lukács ev. elsorolja — azon nő követőit Krisztusnak — akik nemcsak szívvel-lélekkel lettek övéi, adták át életüket Krisztusnak, hanem »vagyonukból is szolgálnak neki.« Árvaházunk alapjait is női lelkek áldozatos szeretete tette le és Isten segedelme mellett ma is nagy részben az ő áldozatosságuk tartja fent. Árvaházunk jöltevéinek nagy része áldott emlékezetű és jótékony lelkű nők sorából kerülnek ki, akik buzgóságuk és hűségük mellett vagyonukból is szolgálnak neki, árvaházunknak, mert »amennyiben megcselekedtetek egygyel az én legkisebb atyámfiai közül, én velem cselekedtetek meg.« (Máté 25.40.) E szolgáltatásból való vagyon mennyiségét, állagát mint leltári ingóságot és értéket — e héten vettek számon — az egyesület hivatott munkásai és a jöltevők nagy megnyugtatóra szolgálhat az az örvendetes tény, hogy jótékony adományaik árvaházunk vagyonának szép részét képezik és ez a vagyon az egyesület kezeiben a legjobb helyen van. Áldott az Isten!

Adományok az Árvaháznak:

Váradi es: Horváth Sándor szórványból gyűjtött 60 Leit.

Nagyváradi; Pap drogéria 21 tub. fogkrém. Kocsis Jánosné Cziáky Etelka 200 Lei.

Megbízható református asszony házmesteri vagy bejárónői állást keres. Cim az Árvaházban. Ugyanott több mindenféle leány címe.

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugágy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékek olcsón eladó. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Str. Prefecturii. No. 1.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elméletet tanít: **Béczy Ernő**, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Parcul Eminescu 30.

HIREK.

Iskolai hir. Ref. el. iskoláinkban a beiratások szept. 1—10 között vannak. Nyomatékosan felhívjuk a szülők figyelmét, hogy tekintettel a létszám korlátozásra, gyermekeik helyét — bármely osztályban — csak az első napokban való jelentkezéssel biztosíthatják. Beiratások mindennap délelőtt 8—12 és délután 4—6 óra között történnek. Az először beírók növendékek szül. bizonyítványa idejében beszerzendő. Iskolánk ez évben is teljes hét osztállyal működik. *Ref. el. isk. Igazgatósága.*

Vállalok teljes ellátásra egy vagy két iskolásgyermeket. Gyermeektelen keresztyén család. Take Ionescu (Körös-ucca) 14. Hajdu cipész-műhely.

HIRDETÉSEK.

Önmaga ellen vét, ha nem vásárol hittestvéreinknél. Figyelje hirdetéseinket.

GISS LAJOS kádár-mester, Piața Venetiei 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés str. Cost. Negruzzi (Szent Anna u. 44.)

»COLOREX« fest, tisztít. Piața Regina Maria 2. Str. Minelor 1-a.

Református ember a PAPP DROGERIÁBAN vásárol. (Fő-utca.)

CZINA LAJOS fogtechnikus, Körös-u. 50.

SZILVÁSY ISTVÁN uri és női fodrász str. Șaguna Kapucinus utca 5.

Részletfizetésre női és férfi ruhákat készít MĂGORI, Kath. Kör épület.

Vásároljunk a PÁLL cipőüzletben

Strada Dr Aurei Lazar 1.
[volt Nagy Sándor utca.]

5-2

Szőrmék megóvását,

felelőség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Iosif Vulcan u. 4. Színház mellett.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Kiadótulajdonos: a Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Kálvin-nyomda, Oradea.
Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós
Magyarország kormányzója.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Ámen.

Visszahozta az Ur Sionnak foglyait!

CXXVI. zs.

Toll le nem írhatja, száj ki nem beszélheti az örömet, amit most szívünk érez, mikor a trianoni börtön ajtaja felpattant és mi huszonegy esztendő meg négy hónapos rabság után megint szabadok lehetünk.

A két évtizedes járom levetése napján illik szánkba vig ének, mert csuda dolgokat cselekedett velünk az Isten. A népek előtt megjelentette az ő igazságát. Látják a föld határai mind a mi Istenünknek szabadítását. (XCVIII. zs.)

A szabadulás örömnépén álljunk oda mi nagyváradi református magyarok az Isten orcája elé és hálás szívvel tegyünk bizonyosságot arról, amit tulajdon életünkben, sorsunkban, egyházközségünk dolgaiban megtapasztaltunk, hogy *Krisztus evangélioma Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére.* (Róm. 1, 16.)

* * *

A honfoglaló magyarok a véres kalandok katasztrófái után tapasztalták meg, hogy hazájukat csak Krisztussal tarthatják meg. A keresztyénség szelidítette erkölcsüket, teremtett közöttük rendet, egységet; s adott a Kárpátok-koszoruzta birodalomnak olyan fundamentumot Krisztusban, amelyen ezer esztendő árvizeiben megmaradhatott.

A mohácsi vész után a sir szélére sodródott magyar nemzetbe a reformáció által hozott evangéliom öntött új erőt. A magyarul hangzó ige, a magyarul zengő ének, a magyar templom és magyar iskola felébresztette a magyar nemzet erőt. Nem hiába nevezik a református vallást magyar vallásnak.

A trianoni börtön falai között a nagyváradi református egyház is megtapasztalta, hogy Krisztus evangélioma valóban Istennek hatalma.

A darabokra tört Magyarország keleti részével Erdéllyel, Nagyvárad is román uralom alá jutott. A tiszántuli egyházkerületből leszakasztott közel 200 gyülekezet és mintegy 240.000 ezer református lélek új egyházkerületté tömörítésével az új egyházkerület természetes központja a nagyváradi református egyház lett, mint a kerület legnépesebb és éppen központon fekvő gyülekezete.

A nagyváradi református egyház megértette

Isten rendeletét. Engedelmesen oda adta magát az Úr szolgálatára. És az Isten kegyelme új meg új erőforrásokat fakasztotta fel benne, hogy vállalhassa a nagy feladatokat és lehessen valóban hegyen épített várossá. Így vállalta azt, amiről a múlt század emberei gyáván lemondtak, a hitvallásos iskolák felállítását; így vállalta a túl népes gyülekezetnek parochiális körökre osztását, új lelkesítő állások szervezését, imaházak, kulturházak építését; létre hívta az árvaházat, a szegényházat, az iparos tanuló Otthonát stb.

A világháború előtti Nagyvárad a vér és arany városa volt. A rabság esztendei alatt megtanulta, hogy a vér gyönyörei, az arany javai romlásnak szerzői. Életet, megtartást az evangéliom ad. És a szabadkőmivesség városában, a kommunizmus főfészkeiben kezdték az emberek megszeretni a templomot. Templomaink perselyei vasárnapról-vasárnapra hirdették, hogy a templomjárók nemcsak hallgatói az igének, de megtartói is. A világháború előtti időkben gazdag emberek tiltakoztak, felebbezték, ha egyházi adójukat csak egy koronával is emelték. Babiloni fogságunk idején egyszerű iparosok, hitbuzgó altisztek, nyugdíjasok, szegény özvegy asszonyok hoztak, erejükön felül való áldozatokat egyházunkért. Távoli városrészekben, pusztá földből kisarjadt telepeken, a szőlőhegyek lejtőin, magaslatain zsoldárok, dicséret hangja zendül fel s a templomokon kívül is hirdetni kellett Isten igéjét a szomszédhoz, a vigasztalás után vágyakozó lelkeknek. Gyermekek és ifjak, nők és férfiak vágyakozva ültek le Isten igéje, a Biblia mellé, hogy az örök életnek kenyerével táplálkozzanak és az örök életnek italával üdítsék lelküket.

Atyámfiak! Mikor az Úristen visszavezérelt minket az ezeresztendő magyar birodalom köteleibe, hazatérésünk első napján tegyünk fogadalmat, hogy a leckét, amire a huszonegy esztendő nyomorúság megtanított minket, soha el nem felejtjük. A ránk derülő új időben is tegyünk bizonyosságot arról szóval is, tettel is, cselekedeteinkkel és egész életünkkel, hogy Krisztus evangélioma valóban Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére.

Csernák Béla.

Sokan azt gondolják: Magyarország – volt, – én azt szeretném hinni: lesz!

(Széchényi.)

Négy szócskát üzenek, vésd jól kebeledbe, s fiadnak
Hagyd örökül, ha kihunysz: A haza mindenelőtt.

(Kölcsey.)

Messze jövővel komolyan vess össze jelenkort:
Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!

(Kölcsey.)

HIMNUSZ.

Is - ten áldd meg a ma - gyart
Jó kedv - vel bő - ség - gel.
Nyújts fe - lé - je vé - dő. kart.
Ha küzd el - len - ség - gel.
Bal - sors a - kit ré - gen tép.
Hozz rá víg esz - ten - dőt;
Meg - bűn - hőd - te már e nép
A múlt - tat s jövő - ven - dőt.

Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Értünk Kúnság mezein
Ért kalászt lengtél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámidat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilat
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám, kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre?

Bújt az üldözött s felé
Kard nyúlt barlangjába,
Szerte nézett s nem lelé
Honját a hazában.
Bércre hág és völgybe száll,
Bú s kétség felette
Vérözön lábainál,
S lángtenger felette.

Vár állott: most kőhalom;
Kedv s öröm röpkedtek:
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virul
A holtak véreből,
Kinzó rabság könnye hull
Árvánk hő szeméből,

Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kinjának.
Bal-sors a kit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Mebűnhődte már e nép
A múltat s jövőndőt!

Magyar honvédek: köszöntünk titeket!

Isten trónja előtt leborulva áldjuk, magasztaljuk meg nem hálálható kegyelmét, hogy itt vagytok — magyar honvédek!

A hős, a nagy I. László király lelke fogad titeket, beszél hozzátok.

Millió és millió magyar szivből tör felétek, millió és millió ajakról hangzik felétek az örömteljes köszöntés: „Isten hozott benne teket!” Mint a beteg a hajnal első sugarát, a rab szabadulása óráját: úgy várt a mi gyötört lelkünk titeket.

Két évtizede nem láttunk titeket, eltakart a sötét felhő, a trianoni komor gyász.

A mi 20 éves ifjuságunk pedig soha nem látott magyar honvédeket, — csak apáik beszéltek nekik rólatok; azért zsufolódott össze e város utcáin, terein a magyar lakosság, azért tágultak kerekre a kicsiny magyarok szemei, hogy láthassanak titeket legendás hirű magyar honvédeket!

Vérző szivünket az öröm gyógyitgatja, orcánkat locsoló könnyeinket a boldogság ragyogó napja száritgatja, lelkünk sötét komor gyászát — a szebb magyar jövő hajnal hasadása deríti; fájdalmas jajjunkt énekké váltja a valóság, hogy e város fala; között láthatunk titeket, amikor lényes napunk sugara csillannak meg fegyvereitek hegyén, sisakjaitok élén.

Az Úr a mi erős várunk az Úr a mi oltalmunk! — és ti az Ő seregei vagytok.

Hiven szolgálni Istent és hazát, szeretni egész szivvel, egész lélekkel és ha kell életet áldozni érettük: ez a magyar honvédek veleszületett tulajdonsága, elszántsága — legszentebb kötelessége.

— Majdnem 100 éves, dicsőséges multba néz vissza a szemünk s azt olvassuk rólatok a történelem lapjain: alig hangzott el a nemzet költőjének lelkesítő szava: „*Talpra magyar, hi a haza*” — talpra állt a nemzet, megalakultak a honvéd zászlóaljok s tagjai lángoló lelkesedéssel, hősi elszántsággal küzdöttek mint oroszlanok, bátran mint félistenek, nemesen és csaknem hihetetlenül — mindnyájunk édesanyjáért, a drága magyar hazáért! és megmutatták a világnak, hogy a magyar nem halt meg, de él, nemcsak volt, de van és méltó arra, hogy legyen!

„*S mig lelkesülni, tenni tud sokat,
Addig e honban él is — a magyar!*”

S vajjon a mai nemzedék méltatlan utód-e? Hát költ-e a sas hitvány verebeket, az oroszlan nemz-e gyáva nyulat?

A ti szivetekkel imádságban dobban össze szivünk, fohászunk száll a kéklő ég felé, nagy Istenünk trónja elé: „*Uram! megrenditetted az országot, a te népeddel nehéz dolgokat láttattál: adtál ismét a téged félőknek zászlót melyet felemeljenek az igazságért!*” (Zsolt. LX. 4—6.)

Halljátok-e magyar testvéreim az Isten szavát? az Úr adott ismét az Őtet félőknek zászlót, melyet felemeljenek az igazságért!

Magyarok Istene erre segits minket, magyar honvéd testvéreink erre lelkesítsetek minket!

Vargha Gedeon,
lelkész.

Föl a csúcsra.

Feltisztult immár fölöttünk az ég s a hajnali nap kacagva tűz le áldott sugarával. Megtáruult lélekkel sütkérezünk a boldog szabadság tiszta fényében. Sokan lemaradtak az éjszakában, sokan meglankadt élettel köszöntik a várva-várt hajnalt, azok pedig, akik éjszakában születtek, álmodozó szivvel kóstolgatják a szabadságot.

Megujult életünk új lehetőségei várnak; életünk harca dicsőséges győzelmet ígér. Célunk a magyar jövő, az új magyar élet. Tartsunk azért seregszemlét, ahogy hadbamenés előtt szokás.

Szükség van erre most, amikor az éjszakában született ifju nemzedék álomittasan, tettek vágyától remegőn a titokzatos jövőt várja. A szabadság életet adó levegőjében harcba indulunk most, daloló szivvel, feltámadt bizakodással. Ám ez a harc komoly és kemény. Az éjszakában született nemzedéknek *önmagával* kell megküzdenie, hogy beállhasson a harcolók közé s élete hid legyen az új jövődökhöz.

Mit jelent ez?

Azt jelenti, hogy öljétek ki magatokból a *tunyaságot* és ne legyetek *tétovázók*. Azt jelenti, hogy váljatok sziklakemény emberré, aki semmilyen körülmények között sem felejt el, hogy mit akar és nem lankad, ha mérhetetlen akadályok tornyosulnak is elé. Jelenti, hogy *dobjátok félre a sunyi megalkuvást és fajtátok ügyét ne adjátok el egyéni érdekekért*. Éjszakában született nemzedék, ezt követeli tőletek az új magyar élet. Ti már tudjátok, hogy az iskola nem diploma-gyár, ahol, mintegy szabálymalomban ledaráljátok azt a néhány évet és kényelmes állás képében a sült galamb szájakba repül. A munkás ifjak is tudják, hogy csak legnagyobb erőfeszítéssel hozhatják életük legjobb és legértékesebb termését. Ma öntudatlan, »tucat-embe-
berekre« nincs szükség. Ha ezt az iskola-padokban, vagy a műhelyben nem látjátok világosan és magatokat nem készítitek komolyan és öntudatosan, sőt sem válhattok olyan embereké, amilyenekre megujult életünkben szükség van.

Cél nélkül ne induljatok el. De a cél ne a kényelmet hozó diploma legyen, vagy a markotokba csörrenő pénz, hanem az, amire hivatást éreztek. Ugy járjatok és úgy éljétek, büszkén és öntudatosan, mint aki odaadó alázattal akarja szolgálni népét. Ne egyéni sikerekért dolgozzatok: ma tudásotokra, munkátokra szüksége van egyházunknak és népünknek. Hihetetlen munkaerőt ad az a tudat hogy nekem *másokért* kell dolgoznom.

Éjszakában született nemzedék, ti már megkóstoltátok az élet keserűségeit. Előttetek már félremlített az éjszaka sötét, fojtó fenyegetése. De a szabadság tiszta levegője el ne kábitson titeket.

A hegymászó, ha szűz oromra készül, felnéz a napban-fürdő csúcsra s lelke összeforr vele. Aztán megindul lassan, kimérten, figyelmesen. Minden sziklát, amire lépni akar, megnéz és kipróbál. Körülötte feneketlen szakadékok tátognak, előtte meredek sziklafal. Neki minden lépésért külön kell megküzdenie. Ha nem néz a lába elé, ha felületesen elhamarkodja egyetlen lépését: menthetetlenül alázuhan. Menetközben nem a csúcsot nézi, hanem a következő lépést. Nem siet, különben lankadtan dőlne ki a cél előtt. Lelke összeforrt a fenséges magassággal s az vonja őt, neki csak a lépésekre kell ügyelnie, hogy le ne zuhanjon, sem fölösleges erőt ne pazaroljon.

Ez legyen szemetek előtt. Titeket az új magyar jövő, napban fürdő sziklacsúcsa hív. Tekintsetek fel rá s forrjon össze lelketek vele. Induljatok meg, de minden lépésre jól figyeljétek, mert sok a szakadék s aki belézuhan, elpusztul. *Használjátok ki erőtöket, ne legyetek felületesek, ne lankadjatok, mert vár a csúcs s aki lemond róla, vagy utközben megáll, sohasem érhet fel.* Aki megindul, annak mennie kell. Annak fel kell jutnia. Körülöttetek sok tátongó szakadék, előttetek meredek sziklafal: tanyát vern; csak odafent lehet.

Juhos László.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor Juhos László, a Szeghalmy-kertben délután 4 órákor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órákor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este egynegyed 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Braunné Klein Rozália, Szabó Lajos, Margitai Ödön, Margitai Ödönné Székely Anna, Margitai Péter József. Temetés: Bódis Lajosné Szűcs Julianna 44 éves (Kórház), Harsányi Gábor 30 éves (Szigligeti ucca 12.)

Az olasz nőszövetség hétfőn délután 5—6, a férfiszövetség csütörtökön 7—8-ig tartja bibliaóráit.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Sul'yok István, este 6 órákor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Cziáky Erzsébet Andriska János neje 54 éves (Körös utca 19. sz.), Szilágyi Rudolf 4 hónapos (Össi-telep 1. sz. utca).

Áldozatkészség: Adományok az ujevárosi elemi iskolások segélyezésére: Bartha János 60, Báthory József 20, Botos Károly 20, Erdődi Sándor 50, Fajzi János 50, Fazekas Lajos 100, Herczegh János 20, Kursinszky Kálmán 20, Kiss Gábor 40, Mertz Sándorné 50, Nagy Lajos 100, Nagy Lajosné 40, Osváth Ernő 20, Persenszky Árpád 30, Széles Kálmán 100, Székely Mihály 20, Standard-cég 50, Szikszay Dániel 20, Szakács Gizella 20, Szabó András 20, Széles Irénke és Kuli 10, Varga János 50, Veres Sándor 100, Vekerdi Lajos 20 Leit adott. Összesen: 1030 Lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 7 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kohn Éva, Pál Sándor, Kovács Anna. — Esketés: Veszprémi Sándor ref. timár—Emmer Terézia róm. kath. — Temetés: özv. Szilágyi Józsefné szül. Ruka Eszter 63 éves (Szőlősi rét 8-u. 4. sz.), Bara János napszámos (Ápril. 20-u. 44.), özv. Vasvári Lajosné, Szilágyi Julianna 72 éves (Várad-Szőlő), Fazekas Jolán, Zámboi Mihály neje 24 éves, Dácsai Julianna özv. Borsi Gáborné 76 éves (Gutenberg-u. 8.), Király Gábor 10 hónapos (Hid-u. 23.)

Áldozatkészség: Úrasztalára kenyeret új kenyéri urvacsora osztáskor nem Kósa, hanem Kása Gábor adott.

Templomalapra: özv. Kiss Lajosné 200 Lei.
Árvaháznak: Tokaji Elekné 100 Lei.

Szegényeknek: Kiss Károly 100 Lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 órakor Magyar Sándor, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Borsos József szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 6 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Rózsa Sándor, Miskolczi Gut Jenő. — Áttérés: Omucz Jánosné (Erzsébet és Mária leányival) a gör. kel. vallásról. — Temetés: Mados János 59 éves (Varsó-u. 34.).

Áldozatkészség: Sokgyermekes anyák segítségére: Kovács Gyözőné 250, N. N. 50 Lei.

Felkérjük az 1927. évben született ifjakat, hogy a konfirmációi oktatás megkezdése végett a lelkési hivatalban jelentkezzenek.

Rézpatoki lelkész. A réti református ifjuság a magyar honvédség bevonulása emlékére, vasárnap délután 5 órai kezdettel a püspöki-uti református kulturteremben nemzeti ünnepélyt tart.

1. Himnusz.
2. Ünnepi beszéd, tartja: Daróczi Kiss Lajos.
3. Rézpatoki lelkész. Irtá: Jókai Mór. Szinpadra ártá: dr Szabó Lajos. Előadja a réti ifjuság. Vezényel: Dézsi László.
4. Szózat.

Önkéntes adományokat a templomépítésre fordítjuk.

A biblia olvasás a református család és a református egyház talpköve. Az igével való táplálkozás lelkiszempontból olyan elengedhetetlen feltétel mint a kenyérrel való élés. A szentírás olvasásában akar segítségül szolgálni az *Itt az Isten köztünk csendes órai vezérfonal* amely az 1941. évre is megjelenik. Ez a bibliaolvasó kalauz, nemcsak az olvasandó szentírási helyet jelöli meg, de a református egyház legkiválóbb lelkipásztorai, tanárai tollából egyházunk hitvallásának szellemében komoly magyarázatot is közöl a kijelölt textushoz. Egy másik hatalmas ereje ennek a vezérfonalnak az, hogy több ezer testvérrel egyesít lélekben, mindazokkal akik napról napra ugyanazt az ígét olvassák ugyanazért imádkoznak. A nagyvárad református egyház parochiális köreiből bizonyára nagyon sokan vannak olyanok akik rendszeresen táplálkoznak Isten ígéjével. Ezért szeretnénk lehetővé tenni, hogy mindenki hozzájusson ehhez a vezérfonalhoz. Ezért a segédlelkész urak szívesen vesznek előjegyzéseket erre a vezérfonalra. Nagyvárad-Olasziban Juhos László, Újvárosban Papp László, Velencén Sarkady Zoltán, Réten Magyarai Sándor, Óssi-telepen Sarkady Pál tiszteletes urak állanak rendelkezésre.

HIRDETÉSEK.

Igazi magyar református ember: református iparossal dolgozat, református kereskedőtől vásárol és református lapot olvas.

Megbízható református asszony házmesteri vagy bejárónői állást keres. Cim az Árvaházban. Ugyanott több minden es leány címe.

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugagy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékek olcsón eladók. Megtekinthetők a házfelügyelőnél, Jakab Mihály-utca 1. Leányinternátus-épület.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elmélet tanít: *Béczy Ernő*, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Ezredévi Emlék-tér 30.

Vállalok teljes ellátásra egy vagy két iskolásgyermekeket. Gyermeektelen keresztyén családnak. Körös-ucca 14. Hajdu cipész-műhely.

KISS LAJOS kádár-mester, Templom-tér 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés Szent Anna u. 44.

»COLOREX« fest, tisztít. Bémer-tér 2. Bánya-sor 1-a.

Református ember a PAPP DROGERIÁBAN vásárol. Rákóczi-út.

CZINA LAJOS fogtechnikus, Körös u. 50.

SZILVÁSY ISTVÁN uri és női fodrász Kapucinus utca 5.

Részletfizetésre női és férfi ruhákat készít MÁGORI, Kath. Kör épület.

HERCZEGH JÁNOS megkereskedő, Nagypiac-tér 6.

Vásároljunk a PÁLL cipőüzletben

Nagy Sándor utca 1. sz.

5-3

Szörmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Szinház-utca 4. sz. Szinház mellett.

Használt ólmot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 2 Lei.

Nyomtatott a Kálvin könyvnyomda-ban, Nagyváradon.
Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

Hazatérésünk napja.

A református egyház hódolata a Kormányzó előtt, 1940 szeptember 6-án.

SULYOK ISTVÁN püspök beszéde:

— Főméltóságú Kormányzó Ur, Főméltóságú Asszony!

— Mikor egyik kiváló lírikusunk drámai erővel megírott »Feltámadás« című versét, ha olvassuk, vagy hallgatjuk, szinte látni véljük, hogy a költő lelkéből milyen elementáris erővel törtek fel ezek a szótöredékek: »Isten ujjá a sir éjjelébe, élő reménység magvát ülteté«, »A mag kikel, a szirtet szét szakítja... Az Ige fénye Testté lesz megint«. A költői ihletettségnak látománya testet öltve, mint szent realitás elevenedik meg szemünk előtt. S látjuk amint a magyar nemzetre ráborított trianoni sziklasir rejtelmes mélyében forrongó vulkánikus erők hatása alatt mindegyre mélyebbre szélesedve hasad föl, hogy szabad utat engedjen azoknak a két évtizeden keresztül visszaparancsolt érzéseknek, melyek a gátját szakító folyam zugó habjaiként szabadon törnek ajkainkra.

— Szent László fényes és színes multban gazdag városának népe két évtizeden át sóvárgott ünnepre virradt fel ezen a reggelen és magára öltötte színét vesztett lakodalmi ruháját, hogy méltóképpen és el fogadhatólag jelenjen meg azok előtt, akik számára az »örvendetes« evangéliumi üzenetet hozzák és akiknek megjelenése ennek valórválását jelenti. Fajunk és nemzetünk nagy multjának megbecsülése závárt tesz e pillanatban ajkainkra, nem engedi meg, hogy disszonáns hangok zavarják meg a mai ünnepnek szépségét és emelkedett méltóságát. Éppen ezért husz esztendőnek történéseit nem vázoljuk fel, nem mutogatjuk a reánk zuhogott ütéseknek helyét, amelyek megszegyenítve hullottak reánk és nem mutogatjuk a sebeket, amelyek erős fájdalmakat okoztak, sőt fájnak még ma is. E helyett azonban maradék nélkül átadjuk magunkat az örömnak, melyre a bibliai költőkirály ilyen szavakkal hív bennünket: »Ez a nap az, melyet az Ur rendelt, örvendezzünk és vigadjunk«. Áldott legyen az Isten, hogy az a

sötét két évtized immár a múlté, amelyre még emlékezni sem akarunk. Hadd merüljön el mindaz, ami keserű izt hagy szánkban, a feledés örvényébe, mint ahogy eltűnik az óceán sötét éjszakájában a viharos tenger habjai által leszakított kemény szirtdarab.

— Ugy tetszik nekem, mintha a fejünkre ömlő őszi napsugárban, onnan a végtelen magasból, hang szűrődne felénk a láthatatlan Krisztus ajkairól, komoly intések és komoly figyelmeztetések: »Többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod«. Ezeknek a szavaknak a hatása alatt kritikai szemmel magunkba mélyedünk és pirulva ismerjük el, hogy beteg nép voltunk és talán azok vagyunk most is. Legnagyobb és legszentebb nemzeti eszményeink elszintelenedtek és meghalványodtak és drága értékeink becsocket vesztették el könnyelmű gondolkozás miatt. Könyörögjünk e pillanatban a sorsunkat intéző Örök Istenhez, hogy nagy elhatározásokat ébresszen fel bennünk és az Isten kezéből visszanyert hazában a régi hibák és bűnök kísérő árnyai maradjanak el tőlünk. Rendületlen igaz hit, szeplőtlen hazaszeretet, egymásnak testvéri megbecsülése vezessen azon az uton, amely mindnyájunkat egy szebb és boldogabb Magyarország fölépítésének kapujához segít. Világnézetek, bölcsészeti rendszerek bármilyen csillogók és megtévesztők legyenek is, ne térítsenek el minket és ne téveessenek meg soha, hogy valamikor ismétlődjék az a keserves pillanat, amikor a független és szabad magyar nép újra saját kezével akar sirt ásni magának. Mert fajunk és népünk, keresztül menvén az Ur akarata szerint a megpróbáltatásoknak és szenvedéseknek tüzkohóján, mint salakjaitól megtisztított nemes fém, lélekben szülessen ujjá, hogy megoldja a jövőben rá várakozó gigászi feladatokat.

— Most, mikor ez a nép reszkető térdekkel visszatér az ezeréves ősi hajlékhoz, szakadjon fel mélységes hálánk a végtelenül könyörülő Istenhez, majd szálljon minden tiszteletünk és hálánk vitéz

nagybányai Horthy Miklós Kormányzó ur Öföméltóságához, aki bölcs elmével, fáradhatatlan nemes kitartással, (nagy emberi áldozatokkal), elkészítette és ajándékozta számunkra ezt a felejthetetlen órát. Minden tisztelettel köszönjük meg a magyar hazáén álló férfiaknak, akik éjt-napot eggyé téve, lankadatlanul munkálták, hogy Szent László városa és vele együtt a szép Körös-völgye, amelyen annyiszor robogtak diadalmas hadaink csonka hazánknak és Szent István koronájának ékes és ragyogó része lehessen. Elismerésünkkel adózunk a volt trianoni határon túl élő magyar testvéreinknek, akik imádkozó

lélekkel reménységeinket szítva, annyi szeretettel tekintettek felénk és csüggedni nem engedtek soha. Föméltóságú kormányzó úr és vitéz magyar testvéreink, engedjék meg, hogy hazátszerző munkájuknak ezen az állomásán nagyrabecsülésünkkel köszöntsük és meleg szívüinkre igaz szeretettel öleljük.

— Ur Isten, magyarok Istene, esdekelve kérünk: hallgasdd meg az Ellened és önmaga ellen annyit vétkezett, de oly sokat is szenvedő népnek könyörgését: áldd meg őket örök irgalmadból e hazát tartsd meg ennek főkormányzóját, lelki és testi áldással halmozd el ezt az árva magyar népet.

Hazatérésünk ünnepén.

Lectió: XCVIII. zsoltár. Textus: CXXVI. zsoltár 1—4. v.

Az ókorban nem tartozott ritkaságok közé, hogy egész népet fogságba vittek! Az akkori politika a legyőzötteket a hódítók jogszerű zsákmányának tekintette. A legyőzött nép fiait seregestől hajtották a föld egyik helyéről a másikra. A hódítóknak kettős hasznuk volt ebből. Egyfelől a levert ellenséget képtelenné tették az ellenállásra, másfelől országukat benépesítették különféle foglalkozású emberekkel.

A babyloni fogságba hurcolt nép sohasem tudott belenyugodni sorsába. És mikor új világbirodalom támadt, a perzsa birodalom s annak diadalmas vezére Cyrus összezúzta Babyloniát s a világ új ura megengedte a babyloni foglyoknak, hogy visszatérjenek ősi hazájokba, ezek boldogan indultak el a nagy utra, napkelettől napnyugat felé, ezrenként, tizezrenként, csapatosan, seregesen. Ott mentek az ősz öreg emberek, akiknek lelkében ott élt a szent hazá képe kitörölhetetlenül. Ott mentek a bátor, erős férfiak, kiket a rabsors, a keresztbordozás edzett, acélosított meg. Ott mentek az édesanyák, akik míg gyermekeiket karjaikon ringatták, a szent hazáról énekelgettek nekik. Ott mentek a gyermekek és ifjak, fiuk és leányok, akik a fogságban születtek, de nem feledték el atyáik, és nem tanulták meg az uralkodó nép nyelvét. Valamennyien hazafelé tartanak. Amint mennek, azt sem tudják, ébren vannak-e, vagy álmodnak, valóság-e ami velök történt, vagy a képzelet játéka csupán. Ajkukon halk dal zendül, egyre erősödik, egyre ujjongóbb örömmel száll a magasba:

Mikor a Siont az Isten
Fogságából kihozta híven,
Mint álmodók mentünk utunkon,
Vig nevetés hangzott ajkunkon.

(CXXVI. zs.)

I.

Ugy tetszik nékem, Kedves Atyámfiak, hogy az ősi zsoltárban a magunk sorsát láthatjuk meg.

A mi életünkben is volt egy szörnyű gyásznap. Mi, akiknek orcáink redős, hajunk fehérlik, még az élet utjának felét jártuk; ti, akiknek napja most

delel, még a vidám ifjuságnak örvendeztetek; ti pedig, kedves fiaink, leányaink, talán még meg sem születtetek. Dies irae, dies illa: haj! az volt ám a harag napja, mikor reánk rakták a rabság bilincseit. Ajkunkon panaszos zsoltárral álltunk itt az Úr házában: »Megvetettél, meggyaláztál minket; odadobtál minket vágó juhok gyanánt, és szétszórtál minket a nemzetek között; eladtál minket nagy olcsón; csúfságul vetettél oda minket szomszédainknak; gunyra és neveltségre a körülünk lakóknak. (XLIV. zs.)

Ha nem hetven esztendeig ültünk is a babyloni vizek mellett, ha nem harminckét esztendeig is ameddig nyögött Várad a török uralom alatt, de rabok voltunk háromszor hét esztendeig. Huszonegy éven és négy hónapon át hordoztuk a megaláztatás és erőszak, az igazságtalanság és jogtalanság, a bántalmak és fájdalmak keresztjét. Roskadoztunk a terhek alatt, úgy hogy voltak, akik felkelvén, sirván mentek új hont keresni a határokon, sőt tengereken túl. Mások nem szüntek meg a szabadulás napját várni, s e szent várakozással hajtották fejüket a sir fölére. Kik megmaradtunk: fogytunk napról-napra. Sokan elfáradtak, meglankadtak, elvesztették reménységüket. Feláldozták hitüket, beleszédültek az idegen faj karjaiba. Feláldozták gyermekeiket, azokra bizván nevelésüket, akik serényen munkálkodtak, hogy a magyar szó elnémuljon a gyermekek ajkán, s az ifjuság lelkéből kiirtsák az ősök szent eszményeit. Hányszor kergette el szemünkről az álmodást a rémület: mi lesz velünk, ha oldott kéveként elkallódunk vesztünk?! Megmaradásunk függött attól, hogy a fogságban ülő nép tudjon hinni, bizni, reménykedni, kitartani a szabadulás várva-várt napjáig.

Mikor a rémlátások gyötörték, óh mily jól esett, hogy ide jöhettünk, hol a babyloni próféta ajkáról hangzott hozzánk a biztató üzenet: Hát nem tudod-e, nem hallottad-e, hogy örökkévaló Isten az Úr, aki teremtette a föld határait; nem fárad el, nem lankad el, végére mehetetlen az ő bölcsesége. (Ézs. 40.) Elég erős és elég bölcs, hogy céljait minden akadályokon, minden poklokön át diadalra vigye.

Milyen jó volt ide járni, s itt újból meg újból meghallani, hogy akik az Úrban biznak, azoknak erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem fáradnak el. (Ézs. 40.) Mint őseink a mult zivataros századaiban, mink is megtapasztaltuk, hogy a református templom nemcsak hitünknek, de magyarságunknak is mentsvára. Megbizonyosodott megint a régi igazság, hogy ahol áll egy református templom, ahol magyarul hirdetik Istennek igéje, ahol magyarul száll az imádság, az ének a magasságos égre, ott semmiféle földi hatalom ki nem törölheti a magyart a nemzetek sorából. Református hitünk tartott meg minket a félelmetes idők örvénylései között magyarnak, református szent vallásunknak köszönhetjük, hogy megmaradtunk és élünk!

II.

S ezen a szent napon, melynek öröme elakarja a harag napjának gyalázatát, itt állunk az Isten házában, hogy örvendező szívvel, ragyogó szemekkel, rebegő ajkakkal adjunk hálát az Úrnak. mert érdemli! Az Úr Isten elesett népeket emelt fel a porból; hősöket hívott elő az ösmeretlenség homályából, akikkel országokat hódoltatott meg, királyok derekának övét oldatta meg, ajtókat nyitattatott fel, kapukat táratott szét, ércajtókat törtette össze, vas-záratokat veretett le... (Ézsaiás 45. rész. 1-2.) És az az Isten, aki a sziveknek indulatjait, mint a vizeknek folyását hajtja ide s tova, a világ új vezéreinek szívét a magyar néphez hajlította, vas-öklükkel a trianoni bilincseket széttörte; utat nyitattatott előttünk hazafelé, vissza az ezerszentes szent hazába. Örömkönyveink fátyolán át végre megláttuk a magyarok vezérét, aki eljött értünk fehér lován, diadalmas seregeinek élén, trombiták és kürtzengések között, hogy elhozza nekünk a rég várt szabadságot. Nem kell-e, hogy új éneket énekeljünk Istennek, mert csuda dolgokat cselekedett velünk, megsegítette népét az ő jobb keze és az ő szentes karja. (98. zsolt.) Új dal, új ének, új zsoltár fakad ajkunkon:

A népeket mi előttünk kihajtá,
Hogy a földet nekünk örökségül adná...

(LXXVI. zs.)

Ez a nap az, Atyámfiai, melyet az Úr rendelt, hogy örvendezzünk és vigadjunk ezen (Zsolt. 118. 24.) A szabadulás e boldog napján megtudjuk érteni, át tudjuk érezni a babyloni fogságból hazatérők szívéből, lelkéből, énekéből kiáradó boldogságot.

Úgy megyünk, mint egy álomba,
Vig nevetés hangzik szájunkba...

(CXXVI. zs.)

Feledjük ma a huszesztendő buját, baját, gondját és szenvedését, küzdelmeit és megpróbáltatásait. Lelkünk vígan szálljon ma az ének és imádság szárnyain a magasságok felé. Ne gondoljatok most a hétköznapi gonddal. Ne kérdezzétek, hogy micsoda munkák, feladatok, küzdelmek várnak majd reátok. Csak örüljétek. Ne kérdezzétek, lesz-e kenyerek, állásokat, méltóságokat; ne kérdezzétek, hogy lesz-e

kitartástoknak méltó jutalma, nem éri-e csalódás a hűségeseket és igazakat, akiknek szívök minden dobbanása, lelköknek minden gondolata ezé a nemzeté volt a nyomoruság huszesztendeje alatt; ne kérdezzétek, nem tolakodnak-e elétek az ügyeskedők, a könyöklők, a változó idők légtornászai; ne kérdezzétek, hogy nem fog-e bántalom érní testvérektől, melynek tövise gyilkosabb lehet az ellenség tördőfésénél? Mindezt ma ne kérdezzétek. Félre mostan mindazzal, ami e drága nap dicsőségére árnyat vethetne. Ma csak örüljétek. Örüljétek teljes szívvel, teljes lélekkel, hogy megint mienk a föld, ahol világra jöttünk, az ég, mely ragyog felettünk, a tájék, a kéklő hegyek orma, minden ami itt van, hazánk levegője, napja, vize, rónasága, ezeréves multja, nagyság és dicsőség, öröm és gyász együtt. Boruljatok le a haza szent földjére és csókolgassátok verejtéktől, könnytől, vértől ázott földjét.

III.

De amikor a legmámorosabbak vagyunk az örömtől, nyilaljon bele szívünkbe a fájdalom, hogy félmillió testvérünk maradt a sanyaru fogságban, akiknek újból át kell élniök az elszakasztatás fájdalmát, akikre még szorosabban fonódik a trianoni gyász. Óh, a reménység már nyitogatta börtönük ajtaját; haj, de ismét rájuk csapódott az kegyetlenül! Legyen övék imádságunk: »Hozd vissza Uram a mi foglyainkat!« — Legyen az ő szenvedésök a mi szenvedésünk, epekedésük a mi epekedésünk; keserű maradjon szánkban mindaddig a kenyér, míg Isten egy újabb csodát nem tesz és őket is haza nem hozza.

A nagy földindulás után, mikor még remegett lábunk alatt a föld, egyik vasárnap Istennek azt az üzenetét tolmácsoltam e helyről: *beszélj a földdel s megtanít tégedet.*

Elmondtam, hogy Isten ennek a mi bolygó csillagunknak, amelyen élünk, egy egy tájékát, vidékét olyan egységessé teremtette, hogy ennek az egységnek hatása megnyilatkozik még annak a helynek történetében is. Ez igazság sehol sem oly szembeütő, mint a földnek azon a részén, ahol mi magyarok élünk. A Kárpátok koszorujában a Duna-Tisza partjain telepedtek le őseink, és ennek az országnak minden darabja egymásra van utalva, a hegyek és völgyek, a rónák és bércek oly egységet alkotnak, egymás nélkül megélni nem tudnak, hogy ha ezt az Isten keze által egységesnek alkotott földet az emberi bolondság, gonoszság széttörte, a coheziója, vonzása minden más erőt felül mult, úgy, hogy az egység több-kevesebb idő multán ismét helyre állt. Ez történt most is. És ha még minden darabja nincs együtt, biznunk kell az Isten által a földbe plántált örök igazságba, s várnunk kell hitel a többi testvéreink visszatértét.

Tegyünk szent fogadalmat, hogy idegen uralom alatt maradt testvéreinkért imádkozni és dolgozni meg nem szününk soha! Imádságunk szálljon most is az égre: Isten áld meg a magyart! *Csernák Béla.*

A nagyváradi magyar leányok nevében

CSERNÁK EMILIA köszöntötte hazánk legnagyobb fiát:

Édesanyáink bölcsőnk felett egy sejtelmes dalt dudolgtattak nekünk. Édesapáink lángoló szemekkel rejtett dolgokat szóltak. Mi ifjak gyermekségünkől fogva álmokat álmodánk. Szívünk azt dobogta, ajkunk némán is azt zengte: Hiszek Magyarország feltámasztásában! Áldott legyen a kegyelem Istene, aki álmunkat, imádságunkat édes és boldog valóságra változtatta!

A rabság husz esztendeje alatt zsoltáros és imádságos könyvekben, lelkünk mélyén és szívünk rejtekében őrizgettük forrón szeretett, soha el nem felejtett magyar hazánk háromszor szent színeit, amelyek ismét diadalmasan lobognak fenn a magasban.

A kibontott zászlók alatt megérkeztetek sza-

badításunkra, kiket szívszorongva vártunk, dicső magyar honvédek, Főméltóságú Kormányzó ur vezérlete alatt. Isten hozta hős vitézeinket és dicső vezérüket. A Szent István ezer esztendősi birodalmába hazatérő biharmegyei és nagyváradi magyar leányok nevében hódolattal köszöntöm Főméltóságú Kormányzó Urunkat és ujjongó örömmel nyujtom feléje virágainkat.

Éljen a vitéz magyar hadsereg!

Éljen a legelső magyar honvéd vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó urunk! Éljen a Főméltóságú Asszony!

Éljen Magyarország!

Vasárnapi istentisztelet sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla, a Szeghalmy-kertben délután 4 órakor Juhos szolgál. — Délelőtt 11 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este 6 órakor, a Fekete József és neje Ref. szegény-házban minden szombaton este 7 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Külüs István 28 éves (Kórház).

Az olaszi leány-szövetség kedden fél 7-től fél 8-ig tartja bibliaóráit.

A szegény iskolás-gyermekek konyhájára: Szabó Károly 250 L.-t adományozott.

Vasárnap a délelőtti istentiszteleten egy pár barna női kesztyű a templomban maradt. Kérjük a megtalálót, szíveskedjék az olaszi lelkészi hivatalba hozni.

A menekültek ellátása egyik legnagyobb feladata a mai napoknak. Sok ezer magyar testvérünk hagyta oda lakóhelyét s bejött városunkba, csakhogy magyar uralom alatt élhessen tovább. A legtöbben alig hoztak magukkal egyebet, mint testruhájukat. A rendezőség iskolákban stb. szállásolta el őket és a város több helyén állított fel konyhát. A 3-ik számú konyha a református iskolának u. n. szegény-gyermekek konyhájában működik a Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet nőtagjainak felügyelete, az árvaházi diakonisszák, s a tanító-testület vezetése alatt. Naponta több mint száz, szerdán már 250 menekült kapott itt ebédet. A konyha céljaira adakoztak:

Csösz József és neje 2000, N. N. 500, N. N. 500, Halász László és neje 750, Kertész Andrásné 50 Leit. Szodorai Ilona 2 pengőt, özv. Gál Szabó Istvánné 50 fillért.

Vasárnapi istentisztelet sorrendje: délelőtt 10 órakor és este 6 órakor Papp László, az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán s pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Szilágyi Rudolf Szilágyi Aranka fia 4 hónapos (Ösi-telep 1. sz. utca), Jeremiás József 64 éves (Ösi-telep 54. sz. utca 4. szám).

Aldozatkészség: Adományok a menekültek részére: Friedmann Béláné 100, Schüchné 50, Sipos J. 50, Széles Kálmán 100, özv. Major Ferencné 50, Puskás Károly 20, Sarkady Zoltán 20, Bartha Zoltán 25, Balogh Margit 100, Balogh Ferencné 60, Kutasi Benedek 20, özv. Balogh Istvánné 100, Barcsai Jánosné 20, N. N. 10, Pázmány Gyula 100, Szücs János 50, Varga 50, Tamás J. 50, Láposy Erzsébet 40, özv. Nagy I.-né és családja 110, Petőh István 30, H. L. 20, Fazekas János 45, Videsitsné 15, Sütő József 10, N. N. 10, Csengeri István 60, N. N. 10, özv. K. F.-né 30, Nagyari Ferencné 100, Szabó Zsigmond 15, Tóth Sándor 59, Kezdődy Gyula 50, Hellerné 10, özv. Oláhné 20, Holbán Viktorné 30, Gräbeldinger M.-né 50, Jakabfi Gyula 20, Vargha nővérek 80, Vincze Károly 16, Nagy Jánosné 30, özv. Nagy Sándor 20, Pázmány Ferenc 30, Nagy Mária 20, Nagy Jenő

200, Z. S., K. L. 40, Báthori Lajos 60, Somogyi István 500. özv. Somogyi Lajosné 100, Széll Ferencné 300, Bogdándi Gusztáv 62, N. N. 20, Berecki Jánosné 30, Rendörök 162, N. J. 39, Mónus Sándorné ivén 400, Dengel ezredes 100, Somogyi Sándor 100 leit adott. — Kenyeret adott: Czitrom Sándor 15 és fél kgr.-ot, Fináncné 3 kgr.-ot.

Az elmúlt vasárnap, szeptember 8-án délelőtt az istentisztelet után a templomban maradt két énekeskönyv és egy pár kesztyű. Tulajdonosa e tárgyakat átveheti Csathó egyházigazgatótól.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarozással kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Jósza Lajos cipőfelsőrész készítő (Gilányi utca 33), Halász Terézia Halász Mihály és Miklós Terézia leánya 19 éves (Apáti-ut 35), özv. Horváth Imréné szül. Horváth Zsófia (Krisztina-u. 2) 73 éves.

Áldozatkészség: Templomalapra: Az anyaországhoz visszacsatolásunk alkalmából: Jósza Károly 1000, Magyar Hugóné 200, Kiss Károly 1000 Lei-t adtak.

Szegényeknek: az anyaországhoz visszacsatolásunk alkalmából: Kiss Károly 100 lei. Dr. Sólyom Kálmán alpolgármester ugyanez alkalomból 4850 leit küldött szegényeink közt kiosztásra.

Adományok az Árvaháznak: Szeghalmy Gyöngyike és Hajnalka 100 lei (1195. számú borítékban.)

Gyászhirek. Az anyaországhoz visszacsatolásunk örömnepének ragyogó hetét két szomorú gyász eset fellegei vonták be sötét borulattal velenicei gyülekezetünk testvéri közösségében. Halász Terézia, a mindnyájunk által szeretett temperamentumos, kedves, jó leány, szüleinek egyetlen drága kincse, életének legszebb tavasza korában, 19-ik életévében vett búcsút egy időre tőlünk. — Jósza Lajos testvérünk, mint a román kivonulás hősi halottja szintén fiatalon, 35 éves korában távozott sorainkból. Életét önkéntes polgári kötelességének teljesítése közben oltotta ki ellenséges golyó. Temetésük t. hó 6-án a mélységes részvét megható kifejezése volt. Fájó emlékeket a mélyen sujtott családokkal együtt érző részvéttel s a nagy örömnapok édes emlékével együtt örizzük meg. »Nevetés közben is lál az emberi szív«.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élőtelepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 5 órakor az Élőtelepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Szücs Jolán. Temetés: Sári Kálmán 72 éves (Törkömérő 26), Takács Vincéné 62 éves (Neufeld telep).

Áldozatkészség: Templomalapra: Incze András 360 lei.

Nemzeti zászlóra és kormányzói képre: Nőszövetség 480, Énekkar 600, Demeter I.-né 100, Férfiszövetség 150 lei.

Többgyermekes családoknak: dr Sólyom Kálmán (város utján) 1700 lei.

Biblioráinkat szept. 15-től kezdve újból megkezdjük.

1. **Vasárnapiiskola és serdülők** bibliorája minden vasárnap délután 3—4-ig.

2. **Leány- és Fűszövetségek** bibliorája minden pénteken délután 6—7-ig.

3. **Nő- és Férfiszövetségek** bibliorája minden szerdán délután 6—7-ig.

4. **Énekkar próbája** szerda este 7—9-ig, vasárnap délelőtt 11—12-ig.

5. **Konfirmációi előkészítés** minden vasárnap délután 3—4-ig.

6. **Önképzőkori órák** minden vasárnap délután 5—7 óráig.

A Magyar Királyi Honvédség bevonulása alkalmából, a réti paróchiális körzet vasárnap, a délutáni istentisztelet végeztével, nemzeti ünnepélyt tartott a kulturteremben. A Himnusz eléneklése után Daróczi Lajos szerkesztő mondott magasszínvonalú ünnepi beszédet. Majd az ifjuság Jókai: »A rézpataki lelkész« című novelláját adta elő, melyet dr Szabó Lajos írt át színpadra. Ez volt »A rézpataki lelkész« 25-ik előadása. Ez alkalomból a közönség lelkesen ünnepelte dr Szabó Lajost. Majd a Magyar Sándor s. lelkész és Zombory Sándor alkalmi köszöntője után az ifjuság egy nemzeti színű szalaggal diszitett gyönyörű babékoszorút adott át. Az ünnepség, melynek önkéntes adományokból befolyó jövedelmét templomalapra fordítjuk, a Szózat eléneklésével fejeződött be.

Jókarban levő »Julius Zimmermann« harmónium eladó. Dr Bartha, Rákóczi-út 7.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Vargha Erzsébet 100, Kocsis Jánosné Cziáki Etelka 200, Nyerges György és családja 250, Szeghalmi Gyöngyike és Hajnalka 100, Asztalos Jánosné Rebeka napi virágmegváltásért 50, N. N. 200, özv. Fehér Józsefné 50, Molnár István 50 Lei-t adtak.

Kovácsi: Halpert Lajos ágyalapítv. 1000 Lei.
Borossebes: Kádár Józsefné 100 Lei.

Szamoskrassó: (Szatmár m.) Peleskey Pálné 220 Lei.

A LORÁNTFY ZSUZSÁNNA JÓTÉKONY EGYESÜLET szept. 21-én, a menekültek segélyezésére ünnepélyt rendez a színházban.

HIREK.

Iskolai hir. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy gyermekeiket haladéktalanul beírassák. A hét évet be nem töltött gyermekek is beírhatók. Iskoláink ez évben is teljes hét osztállyal működnek. *Ref. iskola Igazgatósága.*

Dalos testvérünk! Az újonnan alakítandó olasz-i egyházi vegyeskarba való jelentkezésre kérjük szeretettel azokat az énekelni szerető jó hallású és megfelelő hangú nőket és férfiakat, akik az új magyar élet és kultúra előharcosai óhajtanak lenni. — Felvétel az Árvaház nagytermében vasárnap 11—12 és hétköznap fél 7—7-ig. — Ugyan ott beszéljük meg egy szimfonikus zenekar alakítását is, melyre az érdeklődő műkedvelő vonós és fuvós zenészeket szeretettel meghívja az *Előkészítő Bizottság.*

A nagyvárad Református Kör Dalkarának Vezetősége ezután is felhívja tagjait, valamint a dalt kedvelő férfiakat, hogy Isten segéd-méből édes hazánkhoz való visszatérésünk után dalkörünk működését megkezdi és a dalkultúra terén hatásos tevékenységet óhajt kifejezni. Kérjük tehát tagjainkat, hogy a szokásos dalórákon pontosan megjelenni sziveskedjenek. Egyben kérjük azokat a magyar dalt, nótát szerető férfiakat, akik Isten-áldotta hangjuknál, tehetségüknél fogva segítségül lehetnének a magyar dalkultúra fejlesztésében, lépjenek be dalkarunk tagjai sorába és ottan baráti szeretettel, megértés jegyében munkálkodjunk a szebb jövő és dalkulturánk érdekében. Jelentkezni lehet hétfő és csütörtöki napokon este 8-tól 10 óráig tartandó dalórákon a Református Kör Szalárdi-utca 6. szám alatti helyiségben. Dalostestvéri üdvözléssel a *Vezetőség.*

A kintlevő perselyeket — a pénzbeváltásra való tekintettel — rendeltetési helyökre beszolgáltatni kérjük.

Boda Boriska diplomás hegedűtanárnő tanfolyamán, mely az iskola keretein belül évek óta oly szép sikerrel működik, a tanítás szeptember 15-én kezdődik. Érdeklődni lehet az olasz-i és újvárosi iskolákban, valamint Kossuth-utca 16. alatt.

Tanítócsalád teljes ellátásra két ref. vallású középiskolás leányt elfogad. Nagy Sándor-utca 16.

HIRDETÉSEK.

Igazi magyar református ember: református iparossal dolgozat, református kereskedőtől vásárol és református lapot olvas.

Megbízható református asszony házmesteri vagy bejárónői állást keres. Cim az Árvaházban. Ugyanott több mindenféle leány címe.

A ref. ei. iskola munkatermében készült nyugagy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékerek olcsón eladó. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Jakab Mihály-utca 1. Leányintézet-épület.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elméletet tanító *Béczy Ernő*, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Ezredévi Emlék-tér 30.

Vállalok teljes ellátásra egy vagy két iskolásgyermeket. Gyermeektelen keresztyén család. Körös-ucca 14. Hajdu cipész-műhely.

KISS LAJOS kádár-mester, Templom-tér 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés Szent Anna u. 44.

•COLOREX• fest, tisztít. Bémer-tér 2. Bánya-sor 1-a.

Református ember a PAPP DROGERIÁBAN vásárol. Rákóczi-út.

CZINA LAJOS fogtechnikus, Körös-u. 50.

SZILVÁSY ISTVÁN uri és női fodrász
Kapucinus utca 5.

Részletfizetésre női és férfi ruhákat készít
MÁGORI, Kath. Kör épület.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő, Nagypiac-tér 6.

Vásároljunk a PÁLL cipőüzletben

Nagy Sándor utca 1. sz.

5-4

Szörmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Színház-utca 4. sz. Színház mellett.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz
Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Mai számunk ára 10 fillér (3 Lei).

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.
Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

A szabadság törvénye alatt.

Valóra váltak vágyaink. A szabadság törvénye feloldotta rabságunk két évtizedes szenvedéseit. A felszabadultság boldog érzésével kezdünk új, építő élethez, hogy megnyert szabadságunkat megőrizhesük és méltók maradjunk reá.

Felszabadulásunk *jogokat* ajándékoz nekünk és *kötelességeket* ró reánk, amelyek elfogadásától és vállalásától függ jövődönk. Nem fölösleges azért megvizsgálunk ezeket a jogokat és kötelességeket.

Először az *elsőség méltóságát* kaptuk ajándékol, mint jogot. Nehéz felfogni ennek a jelentőségét most. Csak akkor értjük meg, ha kisebbségi helyzetünk keserű emlékét idézzük. Ha zárt ajtókra emlékezünk, ahova tisztességes uton csak alig-alig volt bejutás, ha meghallgatatlan panaszaink zokognak fel lelkünk mélyéről, akkor értékeljük ennek az ajándéknak a nagyságát. Kisebbség voltunk, ami azt jelentette, hogy saját hazánkban idegenekként, másodrangú megtürt és nehezen elszenvedhető néptömegként kezelték. Azt tartották kívánatosnak, ha teljesen eltűnünk a föld színéről, ha egy szálíg mind elmene-külünk, hogy a statisztikai kimutatásnál kedvezőbb legyen részükre. Csak a munka volt a mienk, meg a szenvedés. Magasabb emberi örömhöz nem juthattunk. Népünk a központokból a szélek felé húzódott városunkban is, hogy tengődve, nyomorogva tarthassa meg kicsiny igényü, puszta életét. Ám az isteni Irgalom szabadságra hozott bennünket és új-ból jogainkba állítva *első néppé* tett. Ézsaiás prófé-tán keresztül így vigasztalja megszabadított népét az Ur: Megépítetek a régi romokat, az ősi pusztaságokat helyreállítjátok és ott állanak az idegenek és legeltetik a ti juhaitokat és a jövevények szántói-tok és vincelléreitek lesznek. Ez a biztatás szól ígéretképpen nekünk is, ami teljes mértékben ki-fejezi, hogy keserves kisebbségi sorsunknak vége és első néppé váltunk hazánkban.

Alkalmunk nyílik arra is, hogy *együvé tartozásunknak külsőleg, szervezetileg is kifejezést ad-junk*. Olyan ajándék ez, amit csak az elnyomás idejének tükrében értékelhetünk. A rabság törvényei

kegyetlen szigorral korlátozták szabad mozgásunkat, becsületes szándéku találkozásainkat a gyűlölet sanda gyanuja bénította meg, s ha úgy tetszett az emberi hatalmasságoknak, elhangzott fejünk felett a lesújtó ítélet. Oh, hogy vágytunk *akkor* arra, hogy szabado-n találkozhassunk, hogy iskoláinkban, egyesüle-teinkben, gyűléseinken nyelvünkön zendüljön fel az összetartozást hirdető szózat. Ugy vártuk az időt, amelyben kiépíthetjük közösségi életünket és hittük, hogy le fognak omlani a választófalak: nem nézünk vagyoni különbségre, társadalmi osztályok nem vetik meg egymást, összetörjük a ranglétra kegyetlen fokait, sőt különböző felekezetek közös akarattal és megértéssel szolgálják az Isten dicsőségét megújult hazánkban. — Bár lett volna elegendő lecke amit jobbulásunkra mért reánk az Ur. Bár lenne már a multé az *az átkos magyar széthuzás*, ami megbénít minden fejlődést és más ellenség hijján véreink ellen indít harcba. A szervezkedés lehetőségét nagy aján-déknak kell tartanunk és ki kell használnunk, külön-ben veszélybe kerül megnyert szabadságunk.

Ám a jogok elfogadásakor a szabadság reánk rótt kötelezettségeit is vállalnunk kell.

Kötelességünk először is, hogy *megépítsük a régi romokat*. Mindent, amit rabságunk ideje elrom-bolt bennünk, építsük ujja. *Új hittel és új bizakodás-sal kell szolgáló szeretetben kiépítenünk közösségi és társadalmi életünkön túl gazdasági életünket is*. Az elmúlt sötét korszakban nagy túlekedés, esze-veszett önző harc folyt a kenyérért, pénzért, első-ségért. A szabadság tiszta légköre arra kötelez bennünket, hogy önfeláldozó szolgálatban, önzetlen étellel építsük ujja a régi romokat.

Kötelességünk aztán az ittmaradott kisebbsé-gekkel szembeni *türelem*, a Szentírás kifejezésével: *irgalmasság*. Ez alatt azonban nem engedékenység, vagy rosszul alkalmazott lojalitás értendő, hanem az a méltányos emberi elbánás, mely, mint Isten képe-re teremtett lényeket őket is megilleti. *Hírhedl és veszedelmes faji bűnünkkel szakítanunk kell, amely szerint különös előszeretettel engedünk husos*

fazekakhoz olyanokat, akikkel szembe csupán az irgalmasság és türelmesség lett volna kötelező. Világosan kell látnunk, hogy másodrendű hely az övék, innen sem fönebb emelni, sem alább szorítanunk nem szabad őket, különben megnyert szabadságunk építő békességét veszélyeztetjük. J. L.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Orth Győző, délután 6 órákor Juho S László a Kissötétágon délután 3 órákor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órákor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este 6 órákor, a Fekete József és neje Ref. szegény-házban minden szombaton este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Tóth László 43 éves (Aranyoldal 2.), Kereky Mihály 74 éves (Kórház).

Áldozatkészség: A szegény-gyermekek konyhájára: Kovács József VI. o. 90 Leit, Czina György IV. 39 lei, Domokos László 190 lei, 152. sz. persely 107 lei, 155. sz. persely 106 lei, Bodó Zsigmond 160 lei.

Menekültek részére: Homolya Etelka 100 lei, Szodorai Margit 150, özv. Száva Antalné 50, Nagy Zsigmondné 100, Velencéről többen 1000 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és este 6 órákor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Fazekas Terézia, Bozóki Anna-Mária.

Áldozatkészség: Adományok a menekültek számára: Pénzt adott: Bátyi Mihály 20, Czitrom Sándor 500, Gallovits 59, Nagy Imre és neje 200, Nagy Lajos (Teleki-utca) 200, Markovits Miklós 100, Szilágyi Lajos 100, Varga Ferenc 300 Leit. Összesen: 1470 Lei. — Természetbeni adományok: Széll Ferencné 5 kg. kenyér, 6 kg. sült hús, 10 kg. krumpli, Cser Juliska, Nagy Lajosné, Somogyi Sándorné krumpli, hagyma, zöldség, Balajthy Jenőné zsir, szalonna, kenyér, Beránné ruhanemű, Weintraub-cég griz, Kohn Dániel kenyér, Hersch Lázár 50 drb tojás, Csathó N. (Kaszárnya-utca) 10 kg. liszt.

Aggok-házának: Vargha-nővérek szüleik halála évfordulóján 150 Leit adtak, Jakabfy Gyuláné 50 Lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Biró Anna, Magda, Haraszi József János, Kiss Ferenc Imre. — Temetés: Mészár Juliánna 77 éves (Hid-u. 1.), id. Nyilas János 86 éves (Váro-Szőlős).

Áldozatkészség: Menekült testvéreink megsegítésére: Imperial paprika-termelő és örök részvénytársaság Nagyvárad 300, Halász Elemér 100, Irimias János 100, Kiss Károly 100, Molnár Gyula 50, Kállay Gyula 50, Boka László 50, Béres 50, Kiss Lajos 50, Kropp Lajos 50, Veres Imre 30, Tapaszi Lajos 20, Nagy Bálint 20, Ujlaky Károly 20, Majorné 10 Lei.

Biblióráinkat a szokott helyen és időben ismét rendszeresen megkezdjük úgy a vasárnapi iskolások és ifjusági bibliakörök, mint a Nő- és Férfi-szövetségek számára. Kérjük gyülekezetünk minden tagját, kik egyházunknak s fajunknak jövőjéért Isten ujjmutatása szerint munkálkodni akarnak: jöjjenek velünk együtt keresni az ő utait s minél hivebben megismerni szent akaratát, küldjék gyermekeiket is az életkoruknak megfelelő biblia-csoportok látogatására. »Vajha ma hallanátok az ő szavát! Ne keményítsétek meg a ti szíveteket!« (95. zs. 7. 8. v.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 és délután 4 órákor Magyar Sándor szolgál. Az Élő-telepen Kovács Győző tanár tart bibliaórákat.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órákor az imaházban, csütörtökön délután 4 órákor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Marozsán Gizella. — Temetés: Özv. Fazekas Imréné 48 éves (Füzes-u. 95.), Benecs Tibor 3 hónapos, Kelemen Zsigmond 2 hónapos, Güt Jenő 3 hónapos.

Áldozatkészség: Templomalapra: Nemzeti ünnepélykor (önkéntes adomány) 1500, J. L. (a magyar honvédek bevonulásának öröme 200 Lei.

Nőszövetség céljaira: Dézsi Ferencné 80, Rác Lajosné 20, özv. Kékesi Istvánné 10, Papp Istvánné 40, özv. Sztankovics Zsigmondné 30, özv. Király Frigyesné 60, Ravasz Miklósné 50, özv. Proj Józsefné 60 Lei.

Kórházi szegényeknek: Révész Béláné 100 lei.

Leány- és Fiu-szövetségi bibliárákat minden pénteken 7—8 óráig tartjuk.

Egyházi zenekarunk minden szombaton délután 4—6-ig tartja próbáit.

Konfirmációi előkészítés minden pénteken délután fél 6—fél 7 óráig.

Az Állami Menhelyen újra megkezdettük a lelkipásztori munkát. Minden vasárnap délután istentiszteletet és vasárnapi iskolát tartunk a gyermekek és édesanyák részére.

A vasárnap Biharon tartandó zászló-avatási ünnepségen az ünnepségi beszédet dr Szabó Lajos lelkész tartja. A zászlót a bevonuló honvédség adományozta a bihariaknak. Délután nagy nemzeti ünnepély lesz, melyet a réti ifjuság Jókai: »Rézpataki lelkész« c. vallásos művét adja elő.

Árvaházunk.

„Az Ur cselekedjék veled szived szerint, hogy örvendezhessünk az Ő szabadításában és a mi Istenünk nevében zászlót lobogtassunk!” (Zsolt. 20. 5, 6.)

Az Ur szívünk szerint cselekedett: örvendünk az Ő szabadításában és a mi Istenünk nevében zászlót lobogtatunk...

Árvaházunk is örvend az Ur szabadításában és a mi Istenünk nevében zászlót is lobogtathatunk! Kedves leány lélek gondoskodott a mi zászlónkról, melyet örömteljes hálánk kifejezésül mi is lobogtathatunk. 20 évvel ezelőtt a királyhágói állomásról menekült egy MÁV. főtisztviselői család; »amikor az Ur megrendítette az országot, elvetett minket... magyar népével nehéz dolgokat láttatott... mikor elszélesztett minket... (Zsolt. 60. 3, 5.)

Az erdélyi kicsi leányka, a délibábos alföld szélén, Nagyvárad szomszédságában szép hajadonná serdült. Szívdobogással várta mindig, hogy visszatérhessen, erdőkoszorúta, bércecs szülőföldjére, — a kincses, szép Erdélybe. Vágya, imádsága teljesült. Mindjárt, a felszabadulás második napján, leánybarátnőjével hozta árvaházunknak ajándékul, azt a gyönyörű, nemzeti színű nagy zászlót, melyet Isten iránt érzett hálás szívvel és örömtől kipirult arccal nyújtott át árvaházunknak: Gaál János b.-keresztési MÁV főtisztviselő leánya: *Boriska*. Átadta, hogy hirdesse e zászló Isten jóságát: ki oltalma az Ő népének, atyja az árváknak, hirdesse, hogy *Istennel győzelmet nyertünk!*

A 3 mtr. hosszú s közepén a szent koronával is díszített zászlót árva-anya a szept. 9-iki nőszöv.-i

bibliáórán mutatta be s kérte, hogy e nekünk igen drága ajándékot fogadja örömmel s azokkal az érzésekkel, mellyel a kedves leány-lélek ajándékozta: szeretettel — melyet a zászló piros; tiszta érzésekkel, melyet a fehér és reménységgel, melyet a zöld színe jelképez — és amely most is — Isten áldó kegyelméből valóra vált, hogy: »Erős várunk nekünk az Isten... Megszabadít veszedelemtől!«

Csernák Béláné elnöknő bensőséges szavakban fejezte ki az Egyesület hálás köszönetét az adományozó urleánynak.

Adományok az Árvaháznak:

Tenke: Czappfalvy-család perselye 252 lei.

Kolozsvár: F. R. 200 lei.

Nagyvárad: Csikós István 50 lei, Dr Thúry Kálmánné perselypénze 568 lei, Sebes Körös Hitel-szövetkezet 16 pengő 67 fillér. Cs. S. 50 lei.

Természetbeni adományok:

Hegyközkovácsi: Halpert Lajosné 26 kg. liszt, 25 kg. vegyes zöldség, 50 kg. krumpli. Ugyannyi a menekültek konyhájára.

Érsemlyén: Fráier Katalin 30 tojás. Menekülteknek.

Helyből: Jeney Rudolf 2 m. fa. Karácsonyiné, Püspöki ut 5 kg. liszt.

HIREK.

Béczy Ernő kántortól bucsuzik a dési gyülekezet. A Désen megjelenő »Egyházi Közélet« legutóbbi száma Béczy Ernő távozásával elismerően emlékezik meg puritán jelleméről s eredményes, építő munkájáról. A terjedelmes cikkből örömmel vesszük át az alábbi sorokat: »Béczy Ernő végezte kántor-tanítói munkáját becsülettel tanteremben, templomban, a gyülekezetben és városunk társadalmi életében. Csendes, nyugodt természetével nagyon megfért a zajtalan munka, a háttérben maradás. A közéletünk már rég felismerte az értékét. Így lett karnagya a Polgári Dalkörnek, amely vezetése alatt, kitartó munkával, Erdély egyik legjobb dalkara lett. A két kaszinó egyesülése után a kaszinói élet megszervezésében vett tevékeny részt, mint háznagy. Egyházi összejöveteleink, multságaink rendezésében Ő volt a szakember, övé volt a kijárás kellemetlensége — és ha baj volt — Ő reá hárult. Ő képviselte a lapunk szerkesztősége mellett a kiadóhivatalt is név és természetes honorarium nélkül. De ha valaki nem kapta meg a lapot, őt hibáztattuk. Türelme ilyen esetekben példás volt. Érdekeit tanító társai is méltányolták. Az egyházmegyei tanítóság ügyvezető alelnöknek választotta meg. És amikor helyet csinált magának magunk között, jött a magasabb helyről való megbízás: »Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű sokra bizlak ezután«. Máté XXV. 21. v. Mi ehez a több munkához kívánunk számára Istentől sikert, áldást és bol-

dog esztendőket. Köszönjük neki a közöttünk végzett munkát. Új gyülekezetében fogadja megértés, megbecsülés és szeretet, amint hogy mi is megtartjuk őt hálás emlékezetünkben mind ama napig.

A nagyváradai ref. Egyház Kálvin-Ének-kara működését megkezdte s kérjük a tagok pontos megjelenését. Belépni szándékozó új tagok jelentkezzenek Őr-utca 1. sz. alatti tanácsteremben. Gyakorló órákat továbbra is minden kedd és péntek este 8 órakor tartjuk. Vezetőség.

INNEN-ONNAN.

A világ legdrágább kalapja. William Leedo, az amerikai rádió népszerű bementője eldicsekedhetik, hogy ő a világ legdrágább szalmakalapjának a birtokosa. Nemrégén 15.000 dollárra biztosította. Nagyértékű kalapját állandóan, télen-nyáron, sőt még a stúdióban is a fején tartja. Kalapja azért olyan értékes, mert az egy valódi autogram-gyűjtemény. Egy alkalommal ugyanis egy híres külföldi professzor előadást tartott a rádióban. A távozni készülő tanártól Leeds autogramot kért. Mivel nem volt a keze ügyében papír s mert a tanár sietett, a leleményes bementő fehér szalmakalapját hirtelen a tudós elé tolta. Attól fogva buzgón gyűjtögeti az autogramokat. Kalapja már majdnem tele van a nagyértékű — és ezért bebiztosításra is érdemes — aláírásokkal.

Mennyi olasz él a világon? Abból az 54.5 millió olaszból, akik jelenleg a földkerekségen élnek, csak 45 millió tartózkodik az olasz birodalomhoz tartozó területen s így 9.5 millió azok száma, akik idegen országokban laknak. A Duce most mozgalmat indított, hogy a külföldön élő olaszokat hívják vissza az anyaországba.

Olaszország népességi szaporulata. Az elmúlt esztendőben kiadott népességi kimutatás szerint Olaszországnak jelenleg 44,625.000 lakosa van. 1871-ben még csak 26,801.000 lelket számlált. E szerint 65 esztendő alatt 17,814.000 lélekkel szaporodott Olaszország lakóinak száma.

Szovjetországi lélekszám nyeresége. Szovjetországnak a balti államok csatlakozása, a nyugati lengyelországi területek, valamint Besszarábia és Észak-Bukovina területeinek átcsatolása révén 23 millió lélekszám szaporulatot nyert. Szovjetországnak jelenleg 193 millió lakosa van.

Megbízható református asszony házmesteri vagy bejárónői állást keres. Cim az Árvaházban. Ugyanott több mindenféle leány címe.

A ref. el. iskola munkatermében készült nyugagy, fényezett dobozok, tálcák, konyhaszékek olcsón eladó. Megtekinthetők a házfelügyelőnél. Jakab Mihály-utca 1. Leányinternátus-épület.

HIRDETÉSEK.

Igazi magyar református ember: református iparossal dolgozat, református kereskedőtől vásárol és református lapot olvas.

Olvasóink szives figyelmébe! Ének, hegedű, zongora, valamint zene-elméletet tanít: **Béczy Ernő**, ének- és zenetanításra képesített református kántor, Ezredévi Emlék-tér 30.

Két református gyermeket teljes ellátásra elfogad református család. Cim a kiadóba.

Teljes ellátásra adnám VI. gimnázista fiamat, úri családnak. Cim az olasz- és lelkesi hivatalban.

Református géplakatos-iparos keres református vallású jó fiút tanulóul. — Jelentkezni az Árvaházban.

Ifj. **NAGY P. ISTVÁN** úri és palást-szabó, Szaniszló-utca 1-a.

BOROS SÁNDOR női szabó, Szent János-utca 15.

KISS LAJOS kádár-mester, Templom-tér 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés Szent Anna u. 44.

SZILVÁSY ISTVÁN úri és női fodrász Kapucinus utca 5.

Részletfizetésre női és férfi ruhákat készít **MÁGORI**, Kath. Kör épület.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő, Nagypiac-tér 6.

Vásároljunk a PÁLL cipőüzletben

Nagy Sándor utca 1. sz

5-5

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom. Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Színház-utca 4. sz. Színház mellett.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

A Református Híradó vallásos irányú néjlap
Mai számunk ára 7 fillér (2 Lei)

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

Ünnepi találkozó.

A nagyváradai Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egylet által 1940 szeptember 21-én a Szigligeti-színházban, a menekültek javára rendezett estén elmondotta Cs ern á k Bé la, az egylet ügyvezető alelnöke.

Erdély és a csatolt részek legnagyobb fejedelmasszonyának szelleme hatotta át Nagyvárad valamennyi magyar asszonyát és magyar leányát, hogy hazatérésünk első napjainak multával találkozóra hívják ide a nagyváradai magyar társadalmat, hogy felocsudva immár a mámoros örömből áldozatos tettekre buzduljunk, elsősorban a még idegen uralom alatt maradt földről hozzánk menekült atyánkfiai javára.

Nemcsak mi jelentünk itt meg. Megidéztük ez ünnepi találkozóra a magyar lelkiélet történetének halhatatlanjait is, a szellemóriások élén Petőfit, Aranyt, Adyt. Nekünk, földindulás előtti nemzedéknek, régi ismerőseink. De találkozni akarnak tivéletek is, szólni kívánnak tihozzátok is, kedves leányok, fiak, akik a fogság esztendei alatt születettek.

Elsőben Petőfi szól hozzátok. Szavai hadd visszhangozzanak mindnyájunk lelkében: »Ismét magyar lett a magyar!« Azt, ami a magyarnak éltető eleme, azt, ami a fogság hosszú ideje alatt keblünket majd szétfeszítette; azt, ami most eltölti egész valónkat, mikor megint szabad léget szivünk, senki ugy kibeszélni nem tudja, mint Petőfi, a szabadság dalnoka.

És nincs senki, aki ugy feltárná előttünk a magyar szellemi élet mélységeit, mint Arany. Nemcsak a történelmi mélységekre gondolok, ezekben más is mélyre ásott, de az erkölcsi mélységekre. Arany mutatja meg nekünk, hogy a magyarság lelki alkatának örök gránit pillérei: az igazság és a becsület, a kötelesség és a hűség, a keménység és az egyenesség. Arany a magyarság lelki nevelője.

Harmadiknak Ond vezér unokája, Ady szól hozzátok. Szilaj Pegazusán, tüzes szekeren beszáguldozta a vér és arany messzeségeit, de bármily távolra csapongott is el, sorompót vetett eléje ez a föld, amelyből eredt, amely benne lélegzett, amelyből merítette mindazt, ami költészetében szép és rutfenkőit és igaz. A nagy messzeségekből láthatatlan,

eltéphetetlen szálak vonták vissza erre a földre, ehhez a néphez, hogy haza érkeve boldogan vallja, vele valljuk mi is: »...szép ilyen végzetes néppel ugyanaznak tudni magunkat!«

Mi magyar Simeonok lassanként elmulunk, de kérünk és intünk titeket, akik nyomdokainkba léptek, akiké a jövő, hogy a magyar égbolt csillagaira figyelmezzetek, a magyar vátesek lelke éljen bennetek; őket hallgassátok, őket kövessétek!

Ünnepi est.

— 1940 szeptember 21. —

Közel negyed százada, hogy „Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesületünk” fáradhatatlanul munkál könnyek letörlésén, nyomoruság enyhítésén. Ott volt megsegítő erejével, amikor a sors mostohasága folytán egy-egy család kezéből kiesett a betevő falat; ott volt támogatásával, amikor a trianoni gyász reánk szakadása, a hivatal és állásvesztés sorra döntötte nyomoruságba a magyar családokat, ott volt a nagy világégésben, amikor az elesett hős apa árván maradt gyermekét kellett felkarolni; ott van ma árvaházával, mikor könnyes szemü árvák gondját veszi fel a Krisztus nevében.

Most pedig elnöknője és alelnöknői a legelsők, amikor idegen uralom alá jutott és onnan menekülő magyar testvéreink fájdalmas sorsát enyhíteni, szükségüket szüntetni kell.

Az ő vezetésük mellett Nagyvárad magyar asszonyai »találkozóra hívták a Szigligeti-színházba e város magyar társadalmát, hogy áldozatos tettekre buzdítsák őket.«

„Elhangzott a szó” és a város magyar társadalma felekezeti különbség nélkül megérezte és megértette és meg is tette nagy és szent kötelességét.

Ünnepi estre jött össze a színházba olyan szám-

ban, amelyet keveset látott a 40 éves színház és olyan diszeloadásra, mely pompázó fényével páratlanul áll e négy évtizedes épület szebbnél-szebb estélyeinek történetében és oly találkozóra jött össze, melynek öröme soha és senki életében oly erővel még nem dobogtatta meg a szíveket.

A lelkeket kifejezhetetlen öröm töltötte be: együtt vagyunk! szabadok vagyunk! örülünk és vigadjunk ezen! zengjen az ének magasan, boldogan: „Hiszek egy Istenben! hiszek Magyarországot feltámadásában!” és szállt magasan az ajkáról a legszebb magyar imádság: „Isten áldd meg a magyart!” A tündöklő műsort ezzel nyitotta meg a »Magyar Dalkör« *Andrássi* Ede orsz. karnagy fegyelmezett vezetésével. A város magyar asszonyai, leányai és férfiai: „Ezer éves multunk és a jelen” élőképben mutatták be a magyar ruhák, viseletek, öltözetek festői szépségét.

Csernák Béla a magyar református lelkipásztorok ünnepi tózájában, aranykalászos magyar rónságot ábrázoló diszfalak között mondotta el gyönyörű beszédét a magyar lelki élet történetének halhatatlanjairól, arra kérve a jelen és jövő nemzedéket, hogy őket hallgassák és őket kövessék!

Kalla Gyula *Petőfi*, *Arany* és *Ady*-költeményeket szavalt kitűnően, izzó lelkesedéssel.

Drága prémes diszmentéjében és ruhájában *H. Csighy* *Ella* hangverseny-énekesnő kuruc-dalokat és szebbnél-szebb magyar dalokat énekelt nagy sikerrel a »Magyar Dalkör« zsongó szép kísérete mellett.

Majd a »Magyar Dalkör« *Sztárai* és *Andrássi* átiratu dalokat adott elő azzal a lélekkel, mellyel 22 év óta ápolja a magyar dalkulturát.

A legszebb indulót *Liszt* átiratában — *Rákóczi* indulóját — zongorán játszották *Schuller* *Mártha* és *Hegedüs* *B.* A gyönyörű zenét, ütemeit és változatait ünnepélyesen hozta ki a gondos készüllet és kitűnő játék.

Forró sikere volt a nyolc párból álló, cigányzene mellett most andalgó, majd tüzesen forgó magyar tánccsoportnak.

„Édes Erdély itt vagyunk” játszotta a »Honvéd katonazenekar.« Milyen boldogan láttuk a zenekar mélyedésében a honvéd zenészeket, ragyogó kürtjeiket, csillogó trombitájukat; a darabok hajszálig gondos betanulása, minutáig pontos és példás összhangja magával ragadta a lelkeket.

Hálánk a mindenható Istené! Ki e szép összövetelt megénnünk engedte; hálánk a női bizottságé, melynek tagjai e szép alkalmat kigondolták, előkészítették és megrendezték és hálánk a szereplőké, a résztvevőké, kik ezt feledhetlenné tették!

A biblia bölcse mondja: „nevetés közben is fáj a szív.” (Péld. 14. 13.)

Örvendeztünk, de fáj is szívünk, elszakadt magyar testvéreinkért, a hozzánk vágyódókért, a menekültekért, kikért hozta a magyar lélek ezt az áldozatot.

Csernák Béláné elnöknő, dr. *Verzár* *I.-né*, dr. *Thúry* *K.-né*, *H. Csighy* *E.*, *Vargha* *G.*, és *Jégh* *K.* biz. tagokkal szept. 25-én délelőtt adta át dr. *Farkas* *István* és *Kovács* *Jolán* a város katonai parancsnoksága — népjóléti és kulturügyosztálya — vezetőinek a diszeloadás tiszta jövedelmét: 2576 Pengőt és 86 fillért (77,306 Leit.)

***

„Figyeljetek reám én népem! és reám hallgassatok én nemzetem! ezt mondja az Úr: — az Urnak megváltottai ujjongás között Sionba jönnek; vigasságot és örömet találnak, eltűnik a fájdalom és sóhaj!

„Én, én vagyok megvigasztalótok!” (Ézs. 51. 4. 11. 12.)

Vargha Gedeon,
lelkész.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor *Csernák Béla*, délután 6 órakor *Szentes György*, a *Szeghalmy-kertben* délután 3 órakor *Juhos László* szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este 6 órakor, a *Fekete József* és *neje Ref. szegény-házban* minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: *Tomán Sándor*, *Orosz Imre*. — Esketés: *Kiss Kálmán* fodrász—*Lukács Margit* (*Szent-János-utca*), *Oláh Ferenc* fodrász—*Vasvári Erzsébet* (*Nógál-utca*). — Temetés: *Vargha Juliánna* 30 éves (*Közkórház*.)

Áldozatkészség: A szegény iskolás-gyermekek konyhájára adakoztak: *Kiss Árpádné* 315, *Kiss Ferencné* 148, *Kovács Józsefné* 100, özv. *Zeke Ferencné* 100, *Szűcs János* 60, *Szégáll Izidor* 23, *Géressy K.* 4.50, *Losonczy Ilona* 41, *Erdélyi Temetkezési Vállalat* 16, özv. *Kelemen Kálmáné* 1. sz. p. 100, *Kása István* 5. sz. p. 504, *Papp illatszertár* 47. sz. p. 100, özv. *Kun Frigyesné* 26. sz. p. 201, özv. *Kágyi Lajosné* 25. sz. p. 140, *Kovács Győző* 19. sz. p. 46, *Kovács Miklósné* 43. sz. p. 89, *Pencz Dánielné* 45. sz. p. 300 lei.

Menekültek segélyezésére: özv. *Resch Mihályné* 100, *Kernács Ferencné* 100 Lei.

Szegényháznak: özv. *Megyeri Imréné* 50 Lei.

Szegénygyermek tankönyvére: A *Budapesti Református Vallásalapítók Testülete* 100 Pengő.

Szeretettel kérjük énekelni szerető testvéreinket, nőket és férfiakat, kiket Isten jó hallással és szép hanggal áldott meg, hogy most istentisztelet után fáradjanak az árvaház nagytermében és irakozzanak be a most alakuló olasz-i egyházi énekkarba.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Sarkady Zoltán, este 6 órákor Cserepes Imre; az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentisztelet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Deliman Imre. Temetés: Papp Sándor Wentlein Anna férje 86 éves (Lovas-utca 17. sz.).

Aldozatkészség: Adományok a menekültek részére: Mónus Sándorné ivén: Erdődi Sándor 250, Viktorné 150 Lei, Fehérné és Veresné 2 kgr. kolbász, Nagy Jenőné 3 kgr. kenyér, Pénzesné 1 fazék töltöttkáposzta, 1 aranygaluska, Somogyi Sándorné 5 kgr. burgonya, Szilágyiné 2 kgr. kenyér.

Szegényeknek: Csegő János bankigazgató 100 Pengőt adott.

Árvák részére: Czitrom Sándor 500 Lei.

Ujvárosi elemiiskolásoknak: Czitrom Sándor 500, Varga Ferenc 100 Lei.

Vasárnap, szeptember 22-én a délelőtti istentisztelet után a templomban maradt egy énekeskönyv és két pár női keztyű. E tárgyak átvehetőek Csató egyházgondnoknál.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor Papp László, a Csillagvárosban délután 3 órákor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Barnutz Gyula tiszlviselő gör. kath. és Ignácz Erzsébet ref. Szőlősi rét 2. u. 5. szám.

Aldozatkészség: Templomalapra: Az anyaországhoz visszacsatolásunk alkalmából: Matkó Benjámin és családja 1000 lei, Pakó Bálint 1 drb Részjegyet 500 lei értékben a «Sebes-Körös» Hitel és Takarékszövetkezetnél, Nagy Zoltán 100, Dancse család 160, Tapaszi Lajos 120, Irimias János 60, Dr Sály László 60, Kiss Károlyné 40, Szilágyi Mihály 80, Nagy Zoltán 40, Barna Ferenc 20, Babuczai István 20, Kiss Margit 20, Bakó Jolán 20, Antal János 20, Geiszler Irén 20, Nagy István 20, Boros József 20, Tóth Gergely 20, Szántó József 20, Nagy Sándor 20, Kiss Lajos 20 lei.

Menekültek segélyezésére: Török Imréné 100, Nagy Zoltánné 50 lei. A néhai ifj. Hatvani Sándor

által adományozott 500 lei értékű Részjegyet (Sebes-Körös Hitel és Tkp. szöv.) sorshuzás útján Pakó Bálint nyerte (36. szám.)

Tea-estélyt rendez velencei nőszövetségünk f. hó 29-én délután fél 6 órai kezdettel kulturtermünkben menekült testvéreink segélyezésére, melyre gyülekezetünk tagjait ez uton is szeretettel hívja és várja, mert »közülünk senki sem él önmagának és mert arról ismerjük meg a szeretetet, hogy Ő az ő életét adta érettünk; mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiaiért!« (I. János 3, 16.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 és délután 4 órákor Magyar Sándor szolgál. Az Élő-telepen délután 4 órákor Kovács Győző tanár tart bibliamagyarazatot.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órákor az imaházban, csütörtökön délután 4 órákor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Szilágyi István ref. (Temető-u. 16)—Szabó Etel róm. kath. Temetés: Tompa Aranka 3 hónapos, Szücs Jolán 1 hónapos.

Aldozatkészség: Szegényeknek: Özv. Veres Ferencné (a honvédek bevonulásának emlékére) 3600 Lei.

Nőszövetség céljaira: Demeter Istvánné 20, Szabó Andrásné 30, Nagy Béniné 20, Dani Sándorné 60, Ladányi Sándorné 60, Szakács Lászlóné 20, Both Jánosné 20, Konrad Jánosné 100 Lei.

Önképzőköri férfi-énekkarunk minden csütörtökön este 7—9 óráig tartja próbáit Kovács Győző tanár vezetése mellett.

A volt határszéli Bors és Biharszentjános egyházközségekben vasárnap (szeptember 29-én) végzik a román hatósági tilalom miatt elmaradt egyházlátogatást dr Szabó Lajos lelkész, egyházmegyei főjegyző és Dankó József egyházmegyei számvevő. Kedden (október 1-én) Kis- és Nagyszántó volt határszéli egyházközségeket, szerdán Váradlesst látogatják meg.

Réli református templomunkban október 6-án, vasárnap a nagy nemzeti gyász alkalmával nemzeti gyász ünnepélyt tartunk. Műsort a következő számunkban közöljük.

Szőrmék megóvását,

felelősség mellett, valamint új bundák készítését, alakítását jutányosan vállalom.

Hittestvéreim szives pártfogását kérem.

Halász Imre szücs
Színház-utca 4. sz. Színház mellett.

Árvaházunk.

...Ha jót cselekedve és szenvedve türtök, ez kedves dolog Istennél (I. Pét. 2: 20). Alig félévet töltött árvaházunk munkájában Szeréna diakonissza testvér s jót cselekedve, meggyengült egészségi állapota és Borbáth Dániel ig. lelkész szeptember 19. és 20. napjain meglátogatta árvaházunkat s pár hónapi szabadság időre Szeréna testvért visszavitte az anyaintézetbe. Helyébe Sarolt testvért helyezte. Sarolt testvér maros-menti születésű, székely származású; 5 éve áll diakonissza szolgálatban, 3 és fél évet a kolozsvári református kórházban töltött, 1 évet pedig Bukarestben az odaszakadt magyar nőtestvéreink, asszonyaink s leányaink védelmi munkájában. Midőn közöttünk működését megkezdi, kérjük Istent: Szeréna testvérnek adja vissza jó egészségét, Sarolt testvér munkájához pedig adja kegyelmét és áldását!

Adományok az Árvaháznak:

Kolozsvár: F. R. 210 Lei. Michis Lászlóné egy készlet gyemekjátékot. Rédei: Magyar tragédia száz év előtt c. művét az ifjusági könyvtárnak. Fóris Péterné (1396. boríték) 20, özv. Megyeri Imréné 50 Lei.

HIREK.

Ismét megnyílt a szatmárnémeti ref. felsőkereskedelmi leányiskola. Az öt évvel ezelőtt, a román uralom alatt bezárt felsőkereskedelmi leányiskolát az 1940—41. tanévben ismét megnyitjuk. Ez az iskola, mely a leánygimnáziumunk felső tagozatát képezi, messze környéken egyedül kereskedelmi leányiskola. Beiratkozni lehet minden nap október 6-ig. A felvétel feltétele: a középiskola sikeresen elvégzett négy osztálya. Válaszbélyeges kérdésekre készséggel felel az Igazgatóság. (Szatmárnémeti, Kálvin-tér 6. sz., volt Rákóczy-utca.)

A budapesti vallástani lelkészek igazgató elnöke dr. Incze Gábor theologiai professzor a trianoni határok eltörlése után szeptember 24-én felkereste Nagyváradot is. Régi ösmerősünk. Az 1922—23. években mint az aberdeni egyetem hallgatója több, igen érdekes tárca cikket adott a Református Híradónak. Dr. Incze a XVI. és XVII. században megjelent vallásos könyveknek nemcsak szaktudósa, de ezek közül a saját költségén már többet kiadott újra. Nagy érdeklődéssel kereste fel templomainkat, imaházainkat, iskoláinkat. Nem jött üres kézzel. 100 Pengőt adott át a református iskolák szegénytanulóinak tankönyv-szükségletére. Sőt kilátásba helyezte, hogy a budapesti református vallástani lelkészek október 31-én este testületileg jönnek le Nagyváradra, mintegy 35-en, hogy este 6 órakor a templomokban és imaházakban szolgálganak, 8 órakor pedig Kulturpalotánk disztermében műsoros-estét rendezzenek a szegénytanulók ingyenes tankönyvvél ellátására. Reméljük, hogy ez a kedves találkozó Isten segédelmével valóra válhat és egyházunk tagjai szívesen ajánlanak fel az ügyünkben fáradó vendégek részére szállást egy éjszakára.

INNEN-ONNAN.

A keresztyének Istene. Amerika felfedezésekor, amikor a föld minden részéből az arany után sóvárgó emberek tömege tódult az aranymezők felé, a bennszülöttek azt gondolták, hogy a keresztyének istene a pénz kell, hogy legyen. »Ime« mondták az aranyat kezükben tartva — »ez a keresztyének istene, ennek a kedvéért hagyták el hazájukat és jöttek el hozzánk, ennek a kedvéért igazságtalanul nyomorgatnak, öldösnek meg bennünket, ennek a kedvéért szitkozódznak és átkozódznak.« Vajjon nem volt-e igazuk ezeknek az indiánoknak?

Svájc is fél az egyke pusztításaitól. Brückveiler svájci statisztikus kimutatása szerint Svájcban is veszedelmesen érezhetővé válik az egyke pusztítása. Svájc lakossága kihalóban van. A mostani 4,000.000-ról hamarosan le fog csökkenteni 3,000.000-ra.

Miért tört ki a háború? Lindbergh ezredes a híres amerikai óceánrepülő, mondotta: Egy kínai közmondás szerint, amikor a gazdagok nagyon meggazdagodtak és szegények lettek, olyankor mindig történnie kell valaminek. Amikor Európában jártam azt láttam, hogy a gazdagok nagyon meggazdagodtak, a szegények pedig igen elszegényedtek. Azelőbbit Angliában, az utóbbit Középeurópában tapasztaltam. Ennek alapján biztosra vettem az európai háború kitörését.

HIRDETÉSEK.

Ifj. NAGY P. ISTVÁN úri és palást-szabó,
Szaniszló-utca 1-a.

BOROS SÁNDOR női szabó, Szent János-utca 15.

KISS LAJOS kádár-mester, Templom-tér 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés Szent Anna u. 44.

SZILVÁSY ISTVÁN úri és női fodrász
Kapucinus utca 5.

Részletfizetésre női és férfi ruhákat készít
MÁGORI, Kath. Kör épület.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő, Nagypiac-tér 6.

NAGY LAJOS úri szabó, volt belényesi presbiter,
úri divat szabóságát a Mezei Mihály-u. 7. és
dr. Várady Zsigmond-utcák sarkán megnyitotta.
Úri- valamint gyermek-ruhák készítését, fordításokat és javításokat olcsón vállal. Hívásra házhoz megyek.

Használt ólomot minden mennyiségben vesz
a Kálvin-nyomda.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő.
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomtatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

Öntessük meg a Hazatérés Harangját!

Kedves Atyámfiai!

Mikor a világháboru után valami láz fogta el az embereket, hogy a hadba vitt harangok helyébe másakat öntessenek, a körösparti templomba járók lelkében is feltámadt a vágy, hogy árván maradt harangunk mellé még egy másikat is csináltassunk. Akkor én ellene voltam a különben szép szándéknak, mondván, hogy nekünk rab magyaroknak elsősorban nem harangra, hanem iskolára, meg árvaházra kell adnunk pénzünket. Valahányszor leírtam ezt a mondatot: »ne zengő harangokra, hanem iskolára, árvaházra adjuk pénzünket, hogy gyermekeink ajkán el ne némuljon a csengő magyar szó« — a román cenzura mindannyiszor kitörölte azt a Református Híradóból; a cenzoroknak jobban tetszett volna, ha harangot csináltatunk. Kötetekre mennek az árvaházra adott kisebb-nagyobb adományokról vezetett feljegyzéseink. Adományaitokból tartottuk fenn, fejlesztettük, építettük árvaházunkat, minden külső segítség nélkül.

Most azonban, mikor a hatalmas Isten csudát tett velünk s visszahozott az ezerszázados hazába, én kérek titeket, hogy Isten iránt érzett hálánk jeléül, csodálatos szabadságunk emlékéül öntessük meg a *Hazatérés Harangját*. Ne riasszon vissza bennünket az, hogy egy olyan harangot, mely e nevet méltón viselheti, nem csekély költségen szerezhettünk be. E célra szánt adományunkat ne egyszerre, hanem több hónapra beosztva, részletekben szolgáltatassuk be az egyház pénztárába.

A jókedvű adakozót szereti az Isten!

Nagyvárad, 1940 szeptember 29.

CSERNÁK BÉLA,
református lelkész.

AKI NEM KÉSIK EL.

Báró Eötvös József a nagy író és gondolkodó beszélte el ezt a történetet egyik barátjának.

»Egyik ismerősöm házába voltam vendégségbe hívva. Szép tavaszi este gyalog indultam fel a Várba, mert a minisztériumbeli sok hivatalos munka után úgy éreztem, szükségem van egy kis sétára.

Mikor a Vár felfelé vezető tekervényes utcáján mentem, egyszerre ijedten hallom, hogy a toronyóra hetet üt. Megrezzentem és valósággal büntudattal siettem előre.

A meghívásom ugyanis hét órára szólt és tudtam, hogy a különben igen szeretetreméltó kedves háziasszony pontosság tekintetében nagyon is szigorú és felette rossz néven veszi, ha vendégei késnek.

Meggyorsítottam hát lépteimet, amennyire csak tőlem tehettem. Most már megbántam, hogy eleresztettem kocsimat, de hát gondoltam, egy fertály óra késéssel mégis csak megérkezem.

Legnagyobb bosszuságomra az utca kereszteződésénél egy öreg koldus állta utamat és könyörögve nyújtotta felém kezét.

Rendesen nem igen szoktam a kérő ember mellett tovább menni. Ugy gondolkozom, hogy aki kér,

annak megvan arra a legnyomósabb oka: a szükség. Sohasem vizsgálgattam, — már persze a magánéletben — mert hivatalos minőségemben ez a vizsgálat kötelességem, — hogy ki az az ugynevezett »igazi szegény?« Aki kér, annak adni kell.

Ismétlem, mint magánembernek mindig ez volt a véleményem és bizony nem is esett könnyen, hogy hivatalos állásomban, mint kultuszminiszternek, igenis nagyon válogatni kellett a kérelmezők és a segítségért hozzám fordulók között.

Most azonban ez a szegény ember, ki pedig nem a miniszterhez, hanem a magánemberhez fordult, határozottan fölbosszantott. Sietős az utam, ime, most elibém áll, ki kell gombolnom a felöltőmet, ki kell szednem a pénztárcámat, aztán megint visszatenni a tárcát, megint visszagombolni a felöltőt, ez legalább három percnyi idővesztés.

Elhatároztam, hogy nem állok meg és sietve mentem tovább utamon. De csak pár lépést tudtam tenni. A szegényember szeme visszavonzott.

Visszafordultam s átnyujtva neki valami aprópénzt, tovább akartam sietni, mikor hallom hátam mögött a hangját:

— A tekintetes ur sohasem fog elkésmi sehonnan.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 6 órákor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órákor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órákor és minden este 6 órákor, a Fekete József és neje Ref. Szegény-házban minden szombaton este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Kiss Géza, Szabó Miklós, Gábor Árpád Róbert, Botos Károly. Esketés: Sónak József ref. sófőr — Csarnai Julianna ref. Temetés: Kovács Katalin 73 éves (Kórház), Gulácsi Sándor 7 éves (Gyermekkórház).

Aldozatkészség: A Hazatérés Harangjára adakoztak: vitéz Csethe József őrnagy (a felajánlott 100 Pengőből) 20 Pengőt, öz. Papp Károlyné (a felajánlott 100 Pengőből) 20 Pengőt, Csernák Béla (a felajánlott 100 Pengőből) 20 Pengőt, Révész Béla 1000 Leit, Szabó Béla 100 Leit, Boldisár Imréné 5 Pengőt.

Menekülteknek: öz. Gál-Szabó Istvánné 150, Bognár Sándorné 250 Leit.

A leányszövetségnek: Sereghy Sándorné fia születése alkalmából Vanek Ferencné 200 Leit adott.

— Miért mondja ezt nekem? — kérdeztem osodálkozva?

— Mert van ideje megállni a szényember előtt.

Egy pillanatra meghökkenve néztem reá. Ennél szebben egy író sem fejezhette volna ki gondolatát. Önkéntelenül is kalapom megbillentve, tovább mentem.

A háziasszony mosolyogva, kedvesen fenyegetett meg.

— Magának szerencséje van. Az uram éppen most üzent haza, hogy bocsánatot kér, csak egy negyed óra múlva tud hazajönni, mert sürgős és fontos tárgyalása van.

— Nem késtem el, — mondtam magamban és hirtelen nagyot dobbant a szívem. A szényember arca jelent meg előttem...

És azután is sokszor, ha valami nagy, nehéz munkába fogtam, ha úgy éreztem, hogy időm, vagy erőm már nem futja, hogy le fogok törni, mielőtt célhoz érnek, mindig ennek az ismeretlen, öreg koldusnak szavai visszhangoztak lelkemben:

»A tekintetes ur nem fog elkésni.«

— Lehet, hogy egytől-mástól elkéstem, — fejezte be elbeszélését Eötvös mosolyogva, — lehet, hogy sok mindentől elmaradtam, kifogyott az erőm, az időm, de rengeteg akadályon, önbizalom megtöréseim átsegített annak az ismeretlen embernek a szava. Hittem, bíztam, reméltem és a kudarc után is tovább dolgoztam. Ha egyszer nem sikerült, ha százszor nem sikerült — kezdjük újra. Időm van bőven. Nem fogok elkésni...«

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és este 6 órákor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 4 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Temetés: Veres Julianna Boros Péter neje 78 éves (Bem-u. 8.)

Aldozatkészség: Adományok: Aggokházának: Nagy Ferencné 50 Leit adott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Cseh Ferenc Miklós, Kosztán Ágnes. Esketés: Barnutz Gyula gör. kath. tisztviselő—Ignácz Erzsébet ref. (Szőlősi-rét 2.-utca 5. szám.) Temetés: Körözszy Imre posta- és táviráda-tiszt 29 éves (Kom-mendás-rét).

Aldozatkészség: Templomalapra: Öz. Fitzner Sándorné 60 Lei. 20—20 Leit adtak: Terebesi Éva, Pakó Bálint, Molnár Lajos, Mészáros Lajos, Szellő Rózsika, Lázár Manyi, Matkó Ilona, Ujlaky Károly, Molnár Gyula, Vári Imre, Kállai Gyula, Üveges Rozália, Vári Erzsébet, Adorján József, Lénárt Samuné, Erdélyi Ferenc, Kiss Ferencné, Bónis Lenke, Kiss Gizella.

Menekült testvéreink segélyezésére: Ref. Nőszövetség (velencei) 1500 Lei, mely magában foglalja a következő adományokat is: Dancse Nővérek 400, Schlésinger Ferdinándné 75, öz. Fitzner Sándorné 60, Matkó Nővérek 50, N. N. 30, Kállay Gyula 20 Lei. 5—5 Leit: Kiss M., Szilágyiné, Pakó A., Molnár.

Velencei ref. Nőszövetségünk szeretetvendégséget tartott folyó év szeptember hó 29-én, melyen a lelkész megnyitó beszédében menekült testvéreink segítésére hívta fel a természet zsufolásig megtöltő közönséget; a csillagvárosi fiu- és leánybibliákör tagjai vallásos és hazafias ének- és szavalatszámok-

kal s egy tanulságos, vallásos tárgyú jelenet jól sikerült előadásával működtek közre. A felszabadulásunk feletti öröm és hála érzelmeivel telített szívekből buzgón tört ég felé az e falak között még sohasem énekelt hála-imádság és esdő könyörgés: »Isten áldd meg a magyart!...«

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, az Élő-telepen délután Magyary Sándor szolgál. Délután fél 6 órakor nemzeti ünnepély.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Szentiványi József, Gábor Róbert. Esketés: Gajzágó Imre ref.—Tóth Zsuzsanna ref. (Solon-ut 8). Temetés: Bódogh János ny. ref. lelkész 83 éves (Kert-város).

Áldozatkészség: Templomalpra: Labancz Mihályné 163 Lei.

Menekülteknek: Labancz Mihályné 50 Lei.

Nőszövetség céljaira: Szurovecz Mihályné 30, Nagy Lászlóné 10, Nagy Mihályné 10, özv. Vásárhelyi Mózesné 40, Tóth Mihályné 30, özv. Szabó Sándorné 50, özv. Lőkös Béláné 50, Huszár Istvánné 60, Magyar Jánosné 60 Lei.

Nemzeti gyász-ünnepélyt tart önképzőköri ifjúságunk vasárnap, október 6-án délután fél 6 órai kezdettel imaházunkban: 1. Felálló ének: 38. dics. 2. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1., 2., 3. v. 3. Imádkozik és bibliát olvas: Magyary Sándor s. lelkész. 4. Nieder: »Elalszunk, de nem örökre«, éneklí a Sztáray énekkar, karnagy: Soós András. 5. Szaval: Sarkady Mária. 6. »Az aradi tizenhárom« címen tart ünnepi beszédet: Kovács Győző tanár. 7. Orgonakísérettel énekel: Marozsán Róza. 8. Kölcsey: Hymnusz. Szavalja: Odor Magda. 9. Gyászné, játsza a Zenekar. Vezényel: Kovács Győző tanár. 10. Somogyvári; »Az aradi vértanuk«. Szavalja: Berecki Gizella. 11. 37. dics. Hymnusz. — Önkéntes perselyadományokat a menekültek segélyezésére fordítjuk.

Az Élő-telepen vasárnap délután, nagyszámú gyülekezet részvétele mellett, a vasárnapiiskolás gyermekek szépen sikerült nemzeti ünnepélyt tartottak. Imát mondott Magyary Sándor s. lelkész, előadást tartott Kovács Győző tanár. A gyermekek hazafias költeményeket és énekeket adtak elő. A perselyes adakozást az imaház-telek alapjára fordítják.

HIREK.

A Nagyvárad Őr-u. 3. számú magyar kir. állami tanítónőképzőben és gyakorló elemi iskolájában a beiratások október 1—8-ig tartanak. Az előjegyzettek jelentkezzenek irataikkal. A bennlakást igénylők azonnal értesítsék az igazgatóságot,

A nagyvárad református polgári leányiskolába a beiratások október hó 10-ig tartanak. Beiratkozhatnak bármilyen vallású tanulók.

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség, a magyar protestánság egyetlen közös átfogó egyesülete a mult évben első ízben rendezte meg Budapesten az **Országos Protestáns Napokat**. Sajnos akkor még nem jelenhettünk meg kellő számmal ezen a nagy találkozón. **Az Országos Protestáns Napokat** ebben az évben is megrendezi a szövetség s most már van alkalmunk arra, hogy együvé tartozásunknak ottani személyes megjelenésünkkel is kifejezést adjuk. **Az Országos Protestáns Napok főbb ünnepesei október 29—31. napjai** között lesznek. Az illetékes minisztérium a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja a találkozóra utazóknak. **Az ország főbb vasúti vonalain ünnepi különvonatok indulnak, az egyéni felutazók pedig 50 százalék utazási kedvezményben részesülnek október 26—november 5-ig.** Ugy a különvonatokkal, mint az 50 százalékos kedvezménnyel csak azok utazhatnak, akik megvásárolják a 2.50 P.-ös utazási igazolványt. Ezeket az utazási igazolványokat a *Református Híradó*, valamint a *Református Jövő* szerkesztősége utján az *IBUSZ* igazgatóságától lehet beszerezni. Kérjük protestáns testvéreinket, hogy utazási igazolvány iránti igényeiket mielőbb jelentsék be a jelzett szerkesztőségekben, hogy mi is tájékozódhassunk. Tudomásunk szerint a MÁV. néhány hónapon belül nem indít u. n. »filleres« vonatot Budapestre. Azért jóelőre olvasóink figyelmébe ajánljuk ezt a kedvezményes utazást.

A zalaegerszegi református templom alapkövét szeptember 22-én nagy ünnepek között rakták le. A templom ügye érdekel minket, nagyváradiakat is, mert tervezője városunk szülöttje: Szeghalmy Bálint miskolci városi főmérnök. A templom az erdélyi református templomok gyönyörű magyar stílusában épül fel. Szeghalmy Bálint hosszabb ideig a dunántul működött s valósággal beplántálta a dunántult ilyen magyaros stílusú református templomokkal, ez a templom a huszonkilencedik, amit ő tervezett; tizenötől már fel is építettek. Zalaegerszegen 305 református lakik; bámulatra méltó, hogy ez a maroknyi gyülekezet ilyen nagy áldozatra képes. Zala- és Vas-vármegyékben 183 szórványközség központja lesz a zalaegerszegi új templom.

Dr Incze Gábor theol. professzor a budapesti református vallástanítók igazgató-elnöke rövid időn belül már a második tekintélyes ajándékot küldi a vallástanító testület nevében a nagyvárad elemi

iskolák református szegénytanulóinak; a múlt héten 100 Pengőt adott át tankönyvek beszerzésére, most pedig 61 darab bekötött zsoldos könyvet küldtek ajándékba. Példát mutatnak áldozatos tettükkel arra, hogy akikben Istennek Szentlelke munkálkodik, azok még a maguk szegénységükből is tudnak jót cselekedni (hiszen valamennyien nagyon szerény javadalmu vallásnitók). Szegények ők földi javakban, de gazdagok szeretetben!

INNEN-ONNAN.

Az angol vallásos sajtó egyik lapja megjegyzi, hogy jó lenne, ha Halifax lord kijelentése valóra válna és az angol nép tényleg kereszties hadjáratra indulna. De ez kereszties vitézek nélkül aligha volna megvalósítható. Ám hol vannak ezek, amikor London 60 középiskolájában nincs kápolna és a közvélemény különösnek találja azt az ötletet, hogy a vasuti állomásokon imatermeket állítsanak fel. A szabad egyház egyik lapja viszont azt indítványozta, hogy a nehéz időkre való tekintettel mindennap tartsanak istentiszteletet és pedig háromszor: reggel, délben és este.

A szovjet kormány szerint az utolsó hónapok hatása alatt Oroszországban valóságos vallási ébredés jelentkezik. A Biblia használata tiltva van, mégis sok kézben látható. Ujabbán a gyülekezetek kérésére egyes egyháztagok vezetik az istentiszteletet. Ezeket minden szervezetből kizárták, semmiféle állami szolgálatot nem kaphatnak, számuk azonban mégis nő.

Romániában a kultuszminisztérium rendeletileg eltiltotta, hogy az iskolák tanszereiket és a tanulók könyveiket zsidó kereskedésekben szerezék be. Az iskolák igazgatói kötelesek a zsidó üzletek névjegyzékét kifüggeszteni a tanulók tájékoztatása végett. Az állami és magánszínházakból eltávolították a zsidó színészeket, akik csak zsidó társulatokban játszhatnak és csak a minisztérium által engedélyezett színházakban, amelyeken látható a felírás, hogy zsidó színház. Román szerzőktől nem játszhatnak.

Az erdélyi református egyházkerületi igazgatótanács elhatározta, hogy a Romániában maradt református egyházközségek és intézmények zökkenésmentes vezetése céljából ideiglenes intézőbizottságot alakítanak. A bizottság világi elnökéül Bethlen Bálint gróf egyházkerületi főgondnokot, lelkészi elnökéül pedig Nagy Ferenc tövisi lelkészt, a gyulafehérvári egyházmegye espereséül küldte ki. Ez a bizottság képviseli és intézi a Romániában maradt református egyházközségek és intézmények összes ügyeit. Kimondotta továbbá az igazgatótanács, hogy a lelkészek, kántorok és tanítók a helyükön maradnak és a leggondosabban végzik a reájuk bízottak felügyeletét. A törvényes engedéllyel működő összes iskolák megmaradtak.

Már nemcsak fegyverrel foly nyugaton a pusztító háború: Németország nyugati határán szürkes zacskókat találtak, melyekben ezerszámra nyüzsgő az életet biztosító növények borzalmas ellenesége: a *kolorádó-bogár*. Pokolian sötét gondolat ilyen szörnyű és csaknem kipusztíthatatlan elősdível elárasztani Középeurópa földjeit és veszélyeztetni vele egész Európa gazdasági életét, még akkor is, ha az illető »keresztyén« állam Németországgal háborút visel. Ilyen apró tényekből ismerjük meg annak a népnek felháborítóan önző és kapzsi lelkületét, amely századokon keresztül a keresztyénség és a kultura önzetlen bajnokaként akarta feltüntetni magát.

HIRDETÉSEK.

Ily. NAGY P. ISTVÁN úri és palást-szabó,
Szaniszló-utca 1-a.

A magyar családok találkozó helye:
BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

BOROS SÁNDOR női szabó, Szent János-utca 15.

KISS LAJOS kádár-mesternél új boros hordók és káposztás kádak is kaphatók. Szt. István-tér 11.

NAGY FERENC fűszerkereskedés Szent Anna-u. 44.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő, Nagypiac-tér 6.

NAGY LAJOS úri szabó, volt belényesi presbiter, úri divat szabóságát a Mezei Mihály-u. 7. és dr Várady Zsigmond-utcák sarkán megnyitotta. Úri-, valamint gyermek-ruhák készítését, fordításokat és javításokat olcsón vállal. Hívásra házhöz megyek.

OLÁH LAJOS kiskereskedő, Kórház-utca 78.

LÁPOSSY ZENEISKOLA, hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány-növendékeket kezdő foktól a legmagasabb kiképzésig. Felnőttek részére külön tanfolyam. Méréselt tandíj. Beiratások egész éven át. Bethlen-utca 20. szám.

Használt ólmit minden mennyiségben vesz a Kálvin-nyomda.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

Halász Imre szücs
Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárúkból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítik. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árnak mellett vállalok.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

„Csak tiz dekát!”

„Attól akinek több van — többet vegyefek.” (IV. Móz. 35. 8.)

Az élet nagy és kedves ajándéka Istennek, de ha kísérő társai a keservek, sóhajok és könnyek: akkor terhes ajándék, súlyos nyomor; kert virág nélkül, boldogság öröm nélkül, mennyország Isten nélkül. E kísérő társakat ma, letagadni nem lehet, ezeket ma nem nélkülözzük, sőt bővében vagyunk a keserveknek, a sóhajoknak, a könnyeknek, csak nézzünk be egyes családi hajlékokba, napközi otthonokba, vagy tekintsünk azokra a munka és betevő falat nélkül topogó emberekre, avagy vegyük számba szegényeinket, árvainkat: szomorúsággal kell látnunk, hogy: »a szegényt üldözi a nyomor«. »Honnét volna annyi kenyerünk, hogy megelégtünk ily nagy sokaságot?...« (Máté XV. 33.) — szakad fel a tanítványok aggodalmával a lelkekből a szorongató kérdés!

De volt-e valaha szegény, ki ha az Úrhoz kiáltott: ne hallgatta volna meg és a rettegésből ne szabadította volna meg?

„Szeretettel kérjük embertársainkat, könyörületes jó szívvvel járuljanak hozzá tiz deka ételmisszer adománnyal a gyermekek téli ellátásához.” A

A KALAP.

Elmondok egy mesét egy emberről, aki a tehenét harminc forintért adta el, de a kalapját háromszázért.

A parasztember vásárra ment három falun át a negyedikbe tavaszi reggelen Riska tehenével.

Három faluban három korcsmába tért be. Mindenütt tiz-tiz forintot fizetett előre, azt mondván a korcsmárosnak, hogy délután, ha visszafelé megy, bejön áldomást inni. Azért fizet előre mert fél, hogy a vásáron ellopják a pénzét.

A becsületes korcsmárosok ráálltak arra, hogy ha nem költ tiz forintot érő ételt és italt, visszaadják a fennmaradó pénzt emberségesen.

Parasztunk a vásáron harminc forintért adta el Riska tehenét; olcsón, mert kellett a pénz adóra és miegyébre. Úgy adta ahogy kérték.

Botkai marhakereskedő vette meg a tehenet. A szugori ember áldomást nem fizetett az eladó paraszt ígérte azt a szomszédfalubeli korcsmában.

Megitták az előre fizetett tiz forintot. Akkor a

»Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egyesület« elnöknője ezzel a kéréssel fordul városunk családjaihoz, jószágukról ismert asszonytestvéreihez; csak tiz dekát kér mindenkitől, mert ezt anyagilag egy család sem érzi meg, de a sok tiz dekás csomagból hosszabb időre el lehetne látni a gondozásra felvett gyermekeket. A református Árvaházban 30 árva-gyermek várja mindennap négy izben az ő betevő falatját és ez adományt most e város jóltevő családjaitól kéri. Mert igaz, hogy Isten a kenyértermő földre ez évben is adott kenyeret s »megáldott minket az Isten«, — de a vidéki adományoknak beszállítása ma, nagy és sok akadályba ütközik, így azokat árvaházunk nem kaphatja meg.

Jézus példát mutatott a sokaságnak a kicsiny-nyel, a kevéssel megelégtetésére, arra pedig több alkalommal tanított, hogy aki az éhezőnek ad, a szűkölködőt felsegíti: vagyona, Istentől nyert java éppen úgy nem fogy el, mint a tenger vize nem apad el, ha ezer folyót táplál is. És ha én hálából és szeretetből csak 10 deka adományt nyújtok is

paraszt az asztalhoz vágta nagy robajjal a kalapját s ezt kiáltotta:

— Korcsmáros, korcsmáros, a foga hiányos, a szeme borús, a felesége bús, az ital kevés, kevés a nyérés, de maga ember, szakálla kender, — ki van-e fizetve minden?

A korcsmáros azt felelte rá, igen, ki van fizetve minden, még tizenhat krajcár jár vissza. S már kiolvasta az asztalra.

A paraszt zsebregyűrte a pénzt s tovább mentek ugyanegy irányban az eladó és a vevő a tavaszi országúton.

A kereskedő ámuló szemmel bámulta a kalapot, de nem szólt semmit. Csak mentek szóltanul, vagy másról beszélve.

A második faluban a paraszt azt ajánlotta, hogy térjenek be még egy áldomásra, hiszen az úton megszomjaztak.

Botkai ráállt; bementek a korcsmába. Ettek-ittak s mikor fizetésre került a sor, a paraszt az asztalra vágta a kalapját s ezt kiáltotta:

— Korcsmáros, korcsmáros, a foga hiányos, a

ezzel új tényező lép be az én háztartásomba és ez: Isten áldása, mert Isten minden esetben csudálatos módon megáldja azt, ki az éhezők megelégtetésére, az inség s nyomor enyhítésére nyújtotta ki kezét. Hiszen a »Korán« a mohamedánok szent könyve is azt tanítja: »azok félik az Istent és azok az igazság-szeretői, aki adakozik szeretetből atyafiainak, az árváknak, szűkölködőknek s áilhatatos az imádság és alamizsnaosztásban«.

A Református Árvaházban 30 gyermek szívéből száll Istenhez az imádság és 30 tiszta lelkű gyermek kérelme családapákhoz, anyákhoz, jótékony emberekhez, szívekhez: nyissa meg ezeket a szíveket, kezeket ennek a csekély adománynak eljuttatására, mert ha minden család 10 deka adományt küld is, nem szakad fel a lelkekből a tanítványok aggodalmával a szorongató kérdés: »honnét volna annyi kenyérünk, hogy megelégtünk ily nagy sokaságot«.

Hisszük, hogy valósággá lesz a bölcs szava: »az igaz imája az ég kulcsa, felszáll az ima s leszáll a szívekbe Isten könyörülete«.

(eon)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sarkady Zoltán, este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel 8 órakor és minden este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Kacsó Béla Emil, Mosolygó Béla Pál. — Temetés: Kovács Béla 73 éves (Szent-János-u. 69.)

szeme borús, a felesége bús, az ital kevés, kevés a nyereség, de maga ember, szakálla kender, — ki van-e fizetve minden?

Ráfelelt a korcsmáros, igen, ki van fizetve minden, még több is, mint amennyit elköltöttek. Egy forint huszonöt krajcár jár még vissza.

A korcsmáros kiolvasta a forint huszonötöt az asztalra csengő aprópénzben s elégedetten nézte az asztalra vágott kalapot.

Botkai marhakereskedőben gyanu ébredt. Az ital is segítette fantáziáját s a kalapnak tulajdonított mindent.

Útközben tudakolta a kalap titkát, de a paraszt nem árult el semmit. Azt mondta, hogy a dédapja hugától örökölte.

A marhakereskedő a kék ködben csodatevő boszorkánynak nézte a paraszt dédapja hugát s vágya támadt megvenni a kalapot.

Száz forintot ígért érte a parasztnak. A paraszt háromszázat kért. De a marhakereskedő bizonytalan üzletnek nézte a dolgot és szíre-szóra nem adta meg.

Akkor értek épp a harmadik faluba. A paraszt azt ajánlotta, hogy menjenek be a korcsmába, ott könnyebb az alku a kalap sorsán.

Éttek-ittak. A marhakereskedő már kétszáz forintot ígért a kalapért, de a paraszt nem engedett a háromszáz forintból egy garast se.

Amikor már nem fért több ital beléjük, a paraszt az asztalra vágta nagy dörgéssel a kalapját s ezt kiállította:

Áldozatkészség: Menekülteknek: Bognár Sándorné 250 Lei, Gál Szabó Istvánné 150 Lei.

A Református Szegényház egyik szegényének: Özv. Ormós Gyuláné 150 Lei.

A Hazatérés Harangjéra: Özv. Török Bálintné 20 Pengő, Füzessy Géza 5 Pengő, Borsodi József 10 Pengő, Homolya Etelka 5 Pengő, Várady Istvánné 100 Lei, Kertész Andrásné 100 Eei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és este 6 órakor Papp László; az Össztelepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Mikó Éva. — Temetés: Kriszta Erzsébet néhai Kabai Sándor neje 81 éves (Mocsár-utca 2.), Doszpoly Juliánna néhai Béres Károly neje 82 éves (Kaszárnya-utca 14.)

Áldozatkészség: Adományok: Aggokházának: Czeglédy Lujza 100 Lei.

Iskolásgyermeknek könyv-szükségletére: Özv. Czina Sándorné — férje halála emlékére — 100 Lei.

Ujvárosi iskolások segélyezésére: Varga Ferenc 100 Lei.

— Korcsmáros, korcsmáros, a foga hiányos, a szeme borús, a felesége bús, az ital kevés, kevés a nyereség, de maga ember, szakálla kender, — ki van-e fizetve minden?

Ráfelelt a korcsmáros, hogy rendben van minden, még több is van fizetve, mint kéne. Visszajár még öt forint negyven krajcár.

Rögtön vissza is fizette a parasztnak. Ez zsebre-gyűrte a pénzt, elkészönt és elindult. Vele tartott Botkai marhakereskedő is.

A marhakereskedő megadta a kalapért a háromszáz forintot. A paraszt átadta a kalapot s ment a pénzzel haza.

A kereskedő pedig betért egy korcsmába, hogy a portékát kipróbálja. Evett-ivott, aztán az asztalra vágta a kalapot, hogy csak úgy porzott s szóltott a korcsmárosához:

— Korcsmáros, korcsmáros, a foga hiányos, a szeme borús, a felesége bús, az ital kevés, kevés a nyereség, de maga ember, szakálla kender, — ki van-e fizetve minden?

A korcsmáros nagyot bámult, pénzt kért. Azt hitte, bolonddal van dolga. Végre is a marhakereskedőnek fizetnie kellett.

Mikor megmagyarázta ismerőseinek a kalap titkát, kinevették s ő szegényében elbujdosott. De ha ezentul parasztot látott — akié a madárdal, a napfény, a munka, a lenézés, — nagyon restelte magát.

Sellyei József.

Belmissziói alakulataink megkezdték működésüket. A Nőszövetség csütörtök délután 4 órakor, a Férfiszövetség vasárnap délelőtt 11 órakor, a Leányszövetség szerdán este 7 órakor, az I. K. E. pénteken este fél 8 órakor tartja összejövetelét, Parókiális körünk minden öntudatos tagját e közösségekbe való belépésre hívjuk fel, mely közösségek elsősorban a hit erősítését s a szociális sebek gyógyítását szolgálják.

Össi-telepi imaházunkban vasárnap (október 13-án) délután 3 órai kezdettel istentisztelettel egybekötött gyermek-ünnepélyt tartunk, melyre a szülőket, gyermekeket és minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk: Az ünnepély műsora a következő: 1. Ének. 100. dics. 1. 2. verse. 2. Imádkozik és prédikál Sarkady Pál s. lelkes. 3. Ének. 103. dics. 1. verse. 4. »Szabad a szívünk.« Éneklük a Gyermekek Otthon tagjai. 5. »Imádkozom.« Irta Zöld Mihály. Szavalja Darvasi János IV. oszt. tanuló. 6. »Adjon az Isten.« Irta Gyökössy Endre. Szavalja Nagy László. 7. »Ünnepek.« Irta Krüzsely Erzsébet. Szavalja Tóth Erzsébet IV. oszt. tanuló. 8. »Református magyar vagyok.« Éneklük a Gyermekek-Otthon tagjai. 9. »Isten hozott.« Irta Ambarus Géza. Szavalja Balla Baba IV. oszt. tanuló. 10. »A jó Isten.« Irta Arany J. Szavalja Péntes Juliska. 11. »Ezeréves Magyarország.« Szavalja Ónodi Piroska IV. oszt. tanuló. 12. »Erdélyi induló.« Éneklük a Gyermekek-Otthon tagjai. 13. »Alkonyat.« Szavalja Boros Péter. 14. »Őszi szántás.« Szavalja Darabon Kató. 15. »Feltámadtunk.« Szavalja Balla Rózsika IV. oszt. tanuló. 16. »Himnusz.« Éneklük a Gyermekek Otthon tagjai. Persely-adományokat a Gyermekek Otthon szegény tagjai segítésére köszönettel fogadunk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor Juhos László, Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Szabó Irén Erzsébet. Esketés: Kincses Sándor ref. cipész—Boka Ilona róm. kath. (Veres B. u. 20. sz.), Karsay László róm. kath. szabó—Szóke Julianna ref. (Bányasor, Vasuti épület 1. sz.), Patócs Sándor ref. elektro-mechanikus—Lázár Piroska ref. (Tokaji-telep). Temetés: Boros Mihály ref. kályhás 72 éves (Közép-u. 36.), Kőteles Mihály ref. kőfaragó, 63 éves (Papa Gy. u. 57.)

Áldozatkészség: Egyháznak: A felszabadulás emlékére 1940. IX. 6-án nemes dr Sály

László egy szép kivitelű urasztali ezüst serleget adományozott.

Templomalapra: Nagy Bálint és neje, Irénke leányok emlékére 100, Rácz Imréné 50, Réna Imre 20, Olvashatatlan 20, özv. Boros Imréné 40. Nagy Elemérné 20, Tóth Sándor 20, Irinné Irén 20, Sály József 20, Vigh Gyuláné 20, Russ Lászlóné 20, Barna Sámuel 20, Pogány János 20, Barbu Jánosné 20, Társi László 20, Frankfurtiné 20, Fucker Gizella 20, Tanay Béláné 20 Lei.

Nőszövetség céljaira az október 29-iki teaestély alkalmával özv. Fitzner Sándorné 1 kg. cukor, Kósa Gáborné 1 kg. cukor.

Oktober 6-án fájó kegyelettel emlékeztünk a lánglelkű szabadsághősökről, az aradi 13 vártanuról, kik 91 évvel ezelőtt borzalmas vértanu halált haltak a hazáért és a szabadságért; már a délelőtti istentiszteleten az 1848—49. évi nagy nemzeti megpróbáltatás történetében mutatott rá az Ige Isten hozánkvaló jóvoltának a keserüből is édest kihozni tudó hatalmára s buzdított a dicső vértanuhősök példájában honszerelemre, istenfélelemre. A délutáni istentisztelettel kapcsolatban pedig az ifjuság áldozott kegyelettel a nagy ősök emlékének s borult le mélységes hálával a szabadító Isten előtt.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Szabó Miklós, Szakács József. Temetés: Kegyes Sándor 1 és fél éves, Orbán Sándor 75 éves (v. Copacilor 16.).

Áldozatkészség: Férfiszövetség céljaira: A felszabadulás emlékére Dézsi Ferenc 100 Lei.

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 20 Lei.

Menekülteknek: Papp Lajos 150 Lei.

Ezüst-lakodalom. Dézsi Ferenc paróchiális körünknek buzgó presbitere az elmúlt vasárnap ünnepelte feleségével házasságuk 25-ik fordulóját. E kedves családi ünnepeken résztvettek az ó-hazából a család rokonai, ismerősei, jóbarátai. Dézsi Ferencet ez alkalommal az az öröm is érte, hogy most vették vissza állásába, honnan 10 évvel ezelőtt a román nyelv nemtudása miatt bocsájtották el. A jubiláns pár életére dr Szabó Lajos kérte Isten megsegítő áldását.

Méltó keretek között ünnepelte meg Ifjuságunk Önképzőköre az aradi vértanuk emléknapját. Az imaházat zsufolásig megtöltő gyülekezet előtt Cserepes Imre imája után Kovács Győző tanár hatalmas előadásban ismertette a nap jelentőségét. Alkalmi versek, énekszámok után Marozsán Rózsa titkár tett fogadalmat az ifjuság nevében arra, hogy a vértanuk áldozatára méltóak legyenek és egyházukért és hazájukért nem szünnenek meg sohasem dolgozni. A Sztárai Énekkar Soós András vezénylete mellett a magyar Hiszekegy eléneklésével zárta be a felejt-hetetlenül szép ünnepséget.

Árvaházunk.

Jótékony Egyesületünk és Árvaházunk Elnöksége szeretettel kéri a jó sziveket, családokat, hogy bármely élelmiszerükből csak 10 deka adományt sziveskedjenek árvaházunkba eljuttatni, hol a legkisebb cikket is hálás köszönettel fogadják gondjainkra bízott árváink. Segítsen reá az Isten!

Csernák Béláné, elnöknő.

Adományok az Árvaháznak:

Kolozsvár: Özv. Szentés Albertné 500 Lei, Szentés György 210 Lei.

Biharkeresztes: Szigethy Jolán gyermekeknek gyümölcsre 4 Pengő.

Nagyvárad: Özv. Grünwald Mórné férje halála alkalmából 10 Pengőt, Szénássy Gyula 500 Lei, Szilvássy István perselyében 75 Lei.

Hirdetés. Ref. vallású *tanulót keres* Fazekas Gergely szabó. — Géplakatos tanulót felvesz szintén református géplakatos mester. Cim az Árvaházban. — *Főzőnő, mindenféle leányok* címe az Árvaházban.

HIREK.

Az Országos Protestáns Napok főünnepségei október hó 30. és 31-én lesznek. Az ez évi Protestáns Napok *Erdély visszatérésének és a vizsolyi Biblia 350 éves évfordulójának a jegyében tartatnak meg* ünnepélyes keretek között. Az ünnepségek október 27-én kezdődnek *dr Raffay Sándor* evangélikus püspök rádió-prédikációjával. Október 29-én este fél 7 órakor a Protestáns Napok nagy rádió-előadását *dr Makkai Sándor* volt erdélyi ref. püspök, egyetemi tanár tartja „*Mit jelent Vizsoly a magyar kulturában*” címmel. A Vigadóban tartandó nagyszabású Reformációi emlékünnepeken az ünnepi emlékbeszédet *dr Tavaszy Sándor* kolozsvári teológiai tanár, református püspökhelyettes mondja. A Városi Színházban rendezendő protestáns irodalmi és művészeti esten a bevezető beszédet *dr Ravasz László* református püspök mondja, mely után irodalmunk és művészetünk nagynevű protestáns kiválóságai szerepelnek. A vidékről felutazó résztvevők a vasuti igazolványok megváltása ellenében 50%-os *vasuti kedvezményvel* jöhetnek a II. Országos Protestáns Napokra.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Áldottemlékü édes jó Anyánk özv. BÉRES KÁROLYNÉ elhunya alkalmából melegsívű jó-akaróinknak, kik mélységes gyászunkban fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mondunk.

Nagyvárad, 1940 október 9.

BÉRES-CSALÁD.

HIRDETÉSEK.

Ifj. NAGY P. ISTVÁN úri és palást-szabó, Szaniszló-utca 1-a.

A magyar családok találkozó helye:

BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

NAGY FERENC fűszerkereskedés Szent Anna-u. 44.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő, Nagypiac-tér 6.

NAGY LAJOS úri szabó, volt belényesi presbiter, úri divat szabóságát a Mezei Mihály-u. 7. és dr Várady Zsigmond-utcák sarkán megnyitotta. Uri-, valamint gyermek-ruhák készítését, fordításokat és javításokat olcsón vállal. Hívásra házhoz megyek.

OLÁH LAJOS kiskereskedő, Kórház-utca 78.

SCHMUTZLER ÓRÁSMESTER javításokat pontosan és olcsón készít. Kertész ékszerkészítő vesz és becserél régi arany-, ezüst- és briliáns tárgyakat. Divatlap után készít ékszereket. Horthy Miklós-út 18.

BOROS SÁNDOR női szabó, Szent János-utca 15.

KISS LAJOS kádár-mesternél új boros hortók és káposztás kádak is kaphatók. Szt. István-tér 11.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítik. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalok.

Az összes rádióújdonosságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica” Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő.
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Kiadótulajdonos:
a Református Egyház.

ISTEN HOZOTT!

Hazatérő erdélyi testvéreinket a CXVIII. zsoltár verseivel köszöntöm: „Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemeink előtt! Ez a nap az, amelyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vigadjunk ezen! Óh, Uram, segíts most; óh, Uram, adj most jó előmenetelt! Áldott, aki jó az Úrnak nevében; áldunk titeket, akik az Ur házából valók vagytok!”

Csakugyan csodálatos a mi szemeink előtt s ezer jegy mutatja, hogy ez az Úrtól lett. Itt is megtapasztaltuk: »Nem azé, aki fut és nem azé, aki akarja, hanem a könyörülő Istené«. Nem azt mondjuk ezzel, hogy emberi akarat, jóindulat, erőfeszítés nem játszott közbe. Mennyire közbejárt! De azt állítjuk: az emberi akaratot, a ki nem alvó vágyat, a dacos reménységet, az egész magyar »credo quia absurdum«-ot maga Isten Lelke készítette, tartotta ébren s már ez maga is az Úrtól lett. Hogyan született volna meg másképpen ez a csoda, hogy millió lélek higgyen abban, ami hihetetlen, dolgozzék azért, ami elérhetetlen, várja azt, ami sohasem jön meg s minden csalódásból új hitet merítsen s minden halasztással közelgetőbbnek érezze a megérkezést. Ez éppen olyan csoda, mint az, hogy Isten végül igent mondott, parancsolt és meglett s amit nem lehetett emberi erővel megvalósítani, máról-holnapra megérkezett, mint egy óriási ajándék.

Mi, magyar reformátusok, a predesztináció hegycsucsain megállva, valljuk: igen, ez az a nap, melyet az Ur rendelt. El kellett jönnie, mert benne volt az Ő örökkévaló terveiben és eleveelrendelésében. Mikor a legképtelenebbnek látszott, akkor is közelgett s mikor a legmesszibb távlatokban tűnt el, akkor lépett rá a küszöbünkre. Azért, mert az Ur rendelte s az édes ajku egyházi énekmondó szerint: »Az Ur megtészi, amit akar, az Ő karja hatalmas kar.«

Azért felemeljük a hálaadás poharát; megteljesedik szívünk a Szent Lélek örömevel; betelt ígéretek és meghallgatott imádságok, elfogadott jótétemények és kibeszélhetetlen megajándékoztatások szent mámorában egyetlenegy óriási zsoltár a lel-

künk, századokon át zugó, nemzedékeket egybefoglaló Halleluja, amely a Sion éneklő száznegyvennégyezer fehérruhás szenteknek kardalából is kiharsog az örökkévalóság csucsai felé.

Ha azonban azt nézzük: mi minden feladat háruult mireánk, úgy érezzük, ezer meg ezer tennivalóval telik meg mindnyájunk keze. Hü, kemény, szürke, hősi munkával folytatni kell a csodatételek fölséges epikáját. Át kell alakítani a pusztát kertté, a halottat élővé, tová kell tenni a délibábot! Milyen kibeszélhetetlen munka háramlik a törvényhozásra, a végrehajtó hatalom gyakorlóira, a gazdasági élet megszervezőire, a utak verőire, a hidak ácsolóira, a szárnyak növesztőire! Mekkora munka vár azokra, akik e nemzet lelkét formálják és világosítják s mekkora vár a magyar nép nagy nevelőjére, egyengetőjére, hidépitőjére és pásztorára: a magyar református anyaszentegyházra!

Mekkora munka vár a magyar református lelkipásztorra és a lelkipásztorok testvéri szövetségére: a Lelkészegyesületre!

Óh, Uram, segíts most; óh, Uram, adj jó előmenetelt!

Most egyelőre csak áldunk és ölelünk titeket, »akik az Ur házából valók vagytok«. Jöjjetek, kedves Testvérek, helyetek husz év óta üres köztünk és szívünkben! Legyen áldott aki jó az Úrnak nevében.

*

És amikor elénekeltük az első boldog verset: »Csókoljon meg engem az ő szájának csókjával« (Énekek Éneke 1:2), gondoljunk ottmaradt testvéreinkre, akiknek neve »kiontott drága kenet«, sárból és nyomoruságból is az égre felillatozó. Fogadjuk meg, hogy nem szününk meg imádkozni és dolgozni értük. Mindaz, amit Isten mivelünk tett, csak záloga annak, amit róluk is ígér és egykor beteljesít. Óh, drága és vigasságos lakodalom, mikor az utolsó vendégek, a legkedvesebbek is megérkeznek!

Ravasz László.

13 millió magyar.

Egy kimutatás szerint a világon élő összes magyarok száma 1938. év végén körülbelül 13 millió volt.

Ebből a mai megnagyobbodott országban körülbelül 10,400,000 él, a többiek részint idegen uralom alatt, részint külországokban élnek, mint kivándorlók.

Legtöbben még mindig román uralom alatt élnek, körülbelül 700,000 lélek. Amerikában 600,000, Jugoszláviában 580,000, Szlovákiában 100,000, Németországban 50,000, Kanadában 50,000, Franciaországban 40,000 magyar él. De sok magyar él ezenkívül Braziliában, Argentínában, Olaszországban, Belgiumban, Uruguayban, Cuba szigetén s szinte kivétel nélkül minden európai államban.

Ha minden magyar itt élhetne, ahol élnie kellene, saját hazájában, úgy Magyarország népesség tekintetében nem 9-ik, hanem 8-ik helyen állana, vagyis erős középállam lenne.

Fájdalmas és szomorú az is, hogy közel 1,000,000 magyarnak ki kellett vándorolni saját hazájából, mert amíg e tejjel-mézzel folyó Kanaánban minden nemzetiségnek, idegennek jól ment a sora, addig a magyarnak nem volt megélhetése s itt kellett hagyni a hazáját, hogy idegen országokban keresse szerencsését.

Soha meg nem bocsátó bűne ez a Habsburg-politikának, melynek az volt a célja, hogy a magyarság rovására erősítse a nemzetiségeket. Például hivatalos segédlettel kivándorlási irodákat állítottak fel, hogy elősegítsék a magyarság kivándorlását s így a magyar nemzet gyengítését.

A magyar urak által eladósított földbirtokokat nem a magyarok vették meg, mert a magyarnak nem volt erre pénze, hanem állami támogatással Erdélyben is bankok létesültek s ezek a bankok adták a pénzt a románoknak s ezen a pénzen szinte fél Erdélyt megvásárolták. Ennek az lett a szörnyű következménye, hogy színmagyar vidékeken, az uri földbirtokok helyén román települések létesültek, akik aztán páratlan szaporaságuk, igénytelenségük, szorgalmuk folytán előzönlöttek nemcsak Erdélyt, hanem behatoltak egészen Biharmegyének, vagyis az országnak a szívéig.

Igy gyarapodtak a tótok, szerbek és románok, csak a magyar szegényedett.

Ennek azonban van egy másik, nagyon szomorú oka.

Tudnunk kell, hogy amíg a románok, tótok, szerbek, horvátok, zsidók rendkívül szaporák, addig a magyarság alig szaporodik. Vagyis, amíg a nemzetiségi anyák hajlandók gyermeket szülni, addig a magyar anyák nem hajlandók. Már itt szögezzük le, hogy a magyarság trianoni sirját nemcsak a politikások, ellenségek ásták meg, hanem a magyar anyák is, akik a kényelmet, a fiatalságot, szépséget fontosabbnak tartották, mint a gyermekek sokaságát. És szögezzük le azt is, hogy nem a szegény népre-

teg fél a gyermektől, hanem ellenkezőleg, a gazdag. Egy nemzet addig él, amíg szaporodik. Amint a halálozás több, mint a születés, az a nemzet önmagára kimondotta a halálos ítéletet. De nemcsak a nemzet, hanem a társadalmi osztály is megpecsételte sorsát.

Amig hát követelnünk kell, hogy a magyar kormány tegye lehetővé az idegenben élő magyarok hazajövetelét, meg kell látnunk, hogy a magyar nemzet jövő ezeréve azon dől el, szülnék-e a magyar anyák annyi gyermeket, mint a román, tót és szerb anyák, szeretik-e a magyar asszonyok úgy hazajukat, mint ezek?!

A gyermek a jövő. A sok magyar gyermek biztos magyar jövő!

Magyar asszonyok! Isten a ti kezetekbe tette le a magyar jövőt!

F. E.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Vargha Gedeon, este 6 órakor Juhos László, délután 3 órakor a Szeghalmy-kertben Szent György szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor és minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Tutor Margit, Tutor Mária. Temetés: Szodorai Lajos 81 éves (Görög-oldal), Mozsik Juliánna 25 éves (Görög-oldal), Kiss Zsuzsanna (Közkórház), Varga Sára 79 éves (Közkórház), Darvasné Judaa Piroska 51 éves (Közkórház).

Áldozatkészség: Menekülteknek: Rácz Ernő és felesége 20 Pengő, Óváry Imre (Miskolc) 2 Pengő 50 fillér.

Nagyon szegény családok segélyezésére: dr. Kiss Ibolya 20 Pengő.

Hazatérés Harangjára: Rácz Ernő és felesége 20 Pengő, Erdős Mihályné 5 Pengő, Halász László és családja (a megajánlott 30 Pengő első részlete) 5 Pengő, Vitéz Csethe József őrnagy (a megajánlott 100 Pengő második részlete) 20 Pengő, Serényi Gusztáv Budapestről 20 Pengő, Ujvárosi református Férfiszövetség 30 Pengő, N. N.-né 20 Pengő, Kassay Ida 100 Lei, Fajna Györgyné 600 Lei, N. N. főmozdonyvezető 1000 Lei.

A szegény iskolásgyermekek könyhjára: Sebes-Körös Hitelszövetkezet 33 Pengő 33 fillér, Mónus Sándor 50 Lei, Varga Margit 50 Lei, Székely Sándorné 100 Lei, Szigeti I. 84 Lei.

Virágerdőhöz hasonlított templomunk belseje október 15-én reggel, mikor először jöttek fel az iskolásgyermek, ifjak, iparostanulók tanítói, tanárai, iparos presbitereink vezetése alatt, hogy munkájuk kezdetén Isten segítő Szent Lelkét kéri. A templom minden zege-zuga, karzata szorongásig megtelt az ifju sereggel, amelyről valóban nem tudtuk hogyan támadt, honnan jött elő a szabadság napjának kisütésére, mert az utóbbi esztendőben rohamosan, félelmetesen fogyott városunkban a tanulók száma, ide értve az iparostanulókat is. 21 esztendővel ezelőtt gyászba öltözött lélekkel álltunk az Ur elé gyermekeinkkel, mikor a román uralom alatt megkezdtük az első iskolai évet. Oh, mily vidáman, boldogan zengett most a több mint ezer főnyi ifjuság ajkán a Hymnus s könnyezve, de boldogan énekeltük velük mi is: Isten áldd meg a magyart!

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és este 6 órákor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 3 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentisztelet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Incze Piroska Darvas István neje 65 éves (Tilinkó-utca 10. szám).

Az **össi-telepi imaházban** az elmúlt vasárnap délután gyermek-ünnepélyt tartottunk, melyen a szülők szép számmal jelentek meg. Az ünnepélyen Sarkady Pál s. lelkész prédikált. Az Ige alapján Jézus életét, testi, lelki, szellemi fejlődését ismertette s kérte és intette a szülőket, hogy ők is igyekezzenek megtenni mindent, hogy gyermekeiket „Isten és emberek előtt való kedvességben” neveljék és ne csak intsek a jóra, hanem maguk a szülők járjanak elő jó példával gyermekeik előtt! Ezt követték a gyermekek szavalatai, énekszámai. Az ünnepély a Hymnus eléneklésével fejeződött be. — A perselyben 170 Lei gyűlt össze, melyet a Gyermek-Otthon szegénytagjai élmezésére fordítottunk. Ugyanerre a célra Bartha Rózsika 50 Leit adományozott, melyet köszönettel nyugtáztunk.

Lapunkért aggódó szeretettel kérjük előfizetőinket, hogy hátralékos dijaitat mielőbb rendezzék, mert az előállítási költségével mi nem várhatunk. Csekély összegek meg nem fizetése miatt lapunk szenved jelentős károkat.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Szlopp Antal Károly, László István, Farkas Károly, Fodor Miklós, Géczy János. Esketés: Tóth László ref. vaskereskedő és Bartha Róza róm. kath. Kertész u. 24-e. Temetés: Maár László 71 éves piaci árus Nagy István u. 1, Bartha László 62 éves asztalos, Horthy Miklós u. 1, Varga Kálmán 68 éves zenész, Kertész u. 21, Diós Erzsébet (Járványkórházból) 16 éves, hajadon. Kitért tőlünk: Oláh Gyula 22 éves, fogtechnikus Erzsébet u. 8 unitárius vallásra, Telegdi Ilona Beck Sándorné 30 éves, felsőrészkesztő, Hitler-tér 2 róm. kath. vallásra. Áttért hozzánk: Juhász Gyula festő, gör. kel. vallásról Kertész u. 1. Kádár Imre sefiőr és fiai János és Imre, gör. kel. vallásról, volt Costafuru u. 18. Lehóczky József tanár, gör. kel. vallásról, Hodossy M. u. 6.

Áldozatkészség: Templomalpra: Szabó Józsefné 598. sz. perselyben 153, Férliszövetség 595. sz. perselyben 61, Huszti Ferenc 20, Bóna Imre 20, dr Sarkady Sándor 20, Dobák Gyözőné 20, ifj. Dala Karcsika 20, Herczeg Ilona 20, Miszner József 20, Patócs Sándor 20, Kiss József 20, Bálint Mihály 20, Halász Magda 20, Veress Imre 20, Szilágyi Zoltán 20, Schlésinger Ferdinándné 20, Zagyiné 20, Agod Zsigmondné 20 lei.

Szegényeknek: N. N. 25 lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor dr Kolozsváry Kiss László debreceni lelkész, délután 4 órákor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órákor az imaházban, csütörtökön délután 4 órákor az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Imre, Gyarmati Sándor, Katona Mihály. Temetés: özv. Király Zsigmondné 78 éves (Széles u. 36.), özv. Balogh Istvánné 79 éves (Nilgesz-telep).

Áldozatkészség: Szegényeknek: Többen 200, özv. Hunyadi Gyuláné 20 lei.

Belmissziói célokra: Király P. 100 lei.

Menekülteknek: K. Nagy Lajos 50 lei.

Templomalpra: Kocsi József 50 lei.

A debreceni Mester-utcai egyházzrész **Nőegylete** zászlót adományozott a réti parochiális körzet Nőszövetségének, melyet harminctagu küldöttség vasárnap, 20-án, a délelőtti istentisztelet keretében ad át. Az ünnepélyes istentiszteleten az Igét Dr Kolozsváry Kiss László debreceni lelkész hirdeti. A zászlót Dr Boér Andrásné nőegyleti elnöknő adja át Dr Szabó Lajos lelkésznek. Vasárnap reggel a volt határnál küldöttség fogadja a zászlóhozókat. Délben 2 órakor közebed lesz, délután pedig a város nevezetességeit tekintik meg vendégeink.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Szentes György 420, Gál-Szabó Istvánné Lorántfy tags. 100 lei. Szentpály Gyuláné 1 Pengő. Deák Ferencné 50 fillér. Kemény Gyula 500 lei. N. N.-né 20 Pengő. Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat Budapest 50 Pengő. Özv. Gräbeldinger Miklósné 5 Pengő.

Tízdekás adományok: Incze Andrásné 13 fej olasz és 10 fej kalarábé. Ifj. Péntes Lajosné 9 fej olasz, 2 karalábé. Vad József 15 dkg. cukor, 15 dkg. rizs, fél kg. liszt. Özv. Gulyás Istvánné 9 kg. liszt. Högye Rózsika 4 kg. szőlő. Ujlaki Sándorné 15 kg. zöldség. özv. Szabó Miklósné 2 kg. só. Citrom Sándor 50 drb. zsemle.

Hodos: Sámy Gusztáv 2.5 kg. tehénturó.

Szegényeknek: Révész Béláné 120 lei. Tarcsi László gyűjtése inasárvák részére 74 lei.

HIREK.

Csak egy éjjelre kérünk szállást az október 31-én hozzánk érkező budapesti református valóságoktatók számára, akik október 31-én este 6 órakor istentiszteletet tartanak mind a négy parochiális körben, este 8 órakor pedig egy ünnepséget a Református Kulturpalota disztermében. *A felajánlott lakást a lelkészi hivatalban kérjük bejelenteni.*

Reformációi emlékünnepséget tart az olasz-i nő- és férfiszövetség az ág. evangélikus testvéreinkkel együtt a jövő vasárnap — okt. 27. — este 6 órakor az olasz-i református templomban, melyre úgy a református, mint az evangélikus atyafiakat ez uton is meghívjuk.

Az Országos Protestáns Napokra készülõ egyháztagjainkat kérjük, hogy féláru utazásra jogosító utazásra igazolványokat *ne az előző számunkban jelzett szerkesztőségekben, hanem az Erdélyi Bankban elhelyezett IBUSZ kirendeltségnél szerezzék be*, akkor is, ha eziránti igényüket szerkesztőségünkben már bejelentették.

Az elmúlt héten meglátogattuk a Tisza Kálmán-téren levő görög katolikus szemináriumban elhelyezett menekült-tábor. A hatalmas épületnek csaknem minden szobáját menekültek töltik meg. Egy-egy szobában 40—60 ember él, összesen mintegy 1500. A visszamaradt Erdély minden részéből vannak itt, de különösen Temesvár, Arad, Oravica,

Brassó városokból. Látszólag megnyugodva élnek, de szemükben ott ég a szomorúság tüze s ha beszélni kezdenek, azonnal elhagyott földjük utáni vágyakozásra terelik a szót. A táborban nagy rend, tisztaság és fegyelem uralkodik, mégis aggódva tekintenek a tél elé, mert eljövételükkor a legtöbben a rajtuk való szál ruhát hozták el és bizony jórészüknél még takarójuk is alig van. Vitéz Bonczos Miklós kormánybiztos ur látogatása mindannyiukat reménykedéssel töltötte el s minden bizonnyal várhatják is a hathatós gondoskodást.

HIRDETÉSEK.

LÁPOSSY ZENEISKOLA, hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány-növendékeket kezdő foktól a legmagasabb kiképzésig. Felnőttek részére külön tanfolyam. Méréselt tandíj. Beiratások egész éven át. Bethlen-utca 20. szám.

A magyar családok találkozó helye:

BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

HERCZEGH JÁNOS magkereskedő, Nagypiac-tér 6.

NAGY LAJOS uri szabó, volt belényesi presbiter, uri divat szabóságát a Mezei Mihály-u. 7. és dr Várady Zsigmond-utcák sarkán megnyitotta. Uri-, valamint gyermek-ruhák készítését, fordításokat és javításokat olcsón vállal. Hívásra házhöz megyek.

OLÁH LAJOS kiskereskedő, Kórház-utca 78.

SCHMUTZLER ÓRASMESTER javításokat pontosan és olcsón készít. **KERTÉSZ ÉKSZERKÉSZÍTŐ** vesz és becserél régi arany-, ezüst- és briliáns tárgyakat. Divatlap után készít ékszereket. Rákóczi-út 18.

KISS LAJOS kádár-mesternél új boros hordók és káposztás kádak is kaphatók. Szt. István-tér 11.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árák mellett vállalok.

Az összes rádióújdonosságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica” Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

A presbitérium

okt. 20-án délután 5 órakor a Református Otthon tanácstermében gyűlést tartott, amelyen *Sulyok István* püspök-lelkészelnök és dr. *Thúry Kálmán* főgondnok elnökölt. Jelen volt 45 presbiter. Jegyző: *Fodor Ödön*.

Püspök-lelkészelnök magasszárnyalásu *imával* nyitja meg a gyűlést: Lelkünk mélyéig hálával eltelve borulunk le előtted nagy Isten, amikor először gyűltünk össze a boldog felszabadulás után. A Te kezeidnek csudáját éreztük hetekkel ezelőtt, mennyei Atyánk, aki irgalmas Isten vagy, aki felemeled az elesettet és megsegíted a Benned bízokat. Hálátelt szívünk imája száll feléd, amikor keserves sorsunkra gondolunk, amit 21 évig szenvedtünk.

Tudjuk, hogy a Te csodás világodban semmi sem történik véletlenül, minden a Te bölcs végzésednek folyománya. Te sujtottál le minket és Te emeltél fel. Tudjuk Uram, hogy sokszor eltértünk a Te utadról és nem ok nélkül bocsátád ránk azt a nagy csapást. Könyörgünk Uram teremts mibennünk új szívet és új lelket, hogy méltók lehessünk azokra a nagy feladatokra, amik most előttünk állnak. Térjen a Te szent nevedre Uram, dicséret, dicsőség és hálaadás. Ámen.

A mély, áhitatkeltő imádság után *Püspök ur megnyitó* beszédében még a következőket mondotta:

„Lehetetlen, hogy mély meghatottságot ne éreznünk most, amikor először jöttünk össze egyházunk ügyeinek intézésére azóta, hogy a mindenható Isten felhozta nekünk a szabadulás napját. A lefolyt események rákényszerítenek, hogy ne csak imádságunkban, hanem egyébként is feljegyezzük ezt a történeti nagy változást: hogy ismét szabadok vagyunk törvényeink szerint és szabadok emberi méltóságunkban. Nemzetünk történetének ezt a nagy fordulópontját iktassuk be egyházközségünk jegyzőkönyvébe, — mélységes hálával eltelve a gondviselő Isten iránt.

A presbiterium *Csernák Béla* lelkész urat kéri fel ennek a jegyzőkönyvi pontnak megszövegezésére.

A tárgysorozat előtt *Kiss Béla* és *Szilágyi Dezső* újonnan behívott presbiterek letették a hivatali esküt, akiket lelkészelnök szeretettel üdvözölt.

Lelkészelnök jelenti, hogy szept. 25-én, amikor a Főgondnok urral hivatalos ügyben Debrecenben voltak, dr. *Révész Imre* püspök ur egy értékes könyvet adományozott a nagyvárad református egyház könyvtárának, — a felszabadulás emlékére, — a következő ajánlással:

»A nagyvárad református egyházközség könyvtárának:

Boldog és dicsőséges hazatérésük emlékére a Tiszántuli Egyházkerület és a debreceni Kollégium, mint az ősi várad iskola jogutódja nevében szeretettel és tisztelettel

Dr Révész Imre s. k.
a tiszántuli egyházkerület püspöke.

(Jelenések 7: 14.)

(A mű címe: »A debreceni kollegium, mint egységes intézmény, az egyetem kiválásáig.« Irta: Nagy Sándor.)

A presbiterium nagy köszönettel és hálával fogadja a szeretetteljes megemlékezést.

Lelkészelnök jelenti, hogy a változott viszonyok folytán, az *egyházi számadások* most már a polgári év szerint történnek, tehát a számadás 1940. dec. 31-én lezárandó, — az új költségvetés pedig 1941. jan. 1—dec. 31-ig készítendő, amelynek összeállítására pénztárnok felhívandó. Az egyházi adókiadás 1941. ápr. 1—dec. 31-ig történik, ehhez hozzáadva a jan. 1—márc. 31-ig terjedő negyedévi már jogerős kivetést.

A presbiterium az elnöki előterjesztést elfogadja és ezzel kapcsolatban felhatalmazza elnökséget az egyh. adószedők beállítására.

Czirják Zsigmond az őssi-telepi imaház algondnoki teendővel megbízott presbiter lemondott erről a megbízatásáról, minthogy beköltözött a városba.

A presbiterium sajnálattal elfogadja a lemondást; elismerését és köszönetét nyilvánítja *Czirják Zsigmond* presbiternek és helyette *Bodó Imre* presbitert kéri fel az algondnoki teendők ellátására.

Tóth Mihály egyházi adóhivatali kisegítő tisztviselő változott körülményei folytán lemondott tisztségéről.

A presbiterium a lemondást elfogadja és helyette okt. 1-től kezdve *Tenkey József* egyháztagot alkalmazza.

Lelkészelnők: ismerteti az iskoláknál a magyar uralommal keletkezett új helyzetet. Kifejti, hogy hitvallásos elemi iskoláinkra feltétlenül szükség van és azokat fenn kell tartanunk továbbra is, — tekintve, hogy államsegélyre is kilátása van az egyháznak.

De fenn kell tartani a Leánygimnáziumot is, amely a magyar iskolarendszerben *polgári* leányiskola néven fog működni, mert az egyháznak szüksége van olyan iskolára, amely leánygyermekünket a gyakorlati életre nevelje.

A presbiterium több hozzászólása után elfogadja elnökség előterjesztését és egyhangulag vállalja eddigi iskolánk további fenntartását.

Bancsik János kántortanítói díjlevele alapján kéri beosztását az elemi iskolához.

A presbiterium a kérést teljesíti és megfelelő beosztás végett megkéri az iskolaszéki elnököt.

Iskolaszék: jelenti, hogy az eddigi óraadó vallástanítók nagyrésze az állami elemi iskoláknál kapott alkalmazást és ezért javasolja a második vallástanítói állás betöltését.

A presbiterium csak *ideiglenesen* tölti be a vallástanítónői állást és felkéri iskolaszéki elnököt új javaslattételre, amikor már biztos lesz, hogy hány vallástani óráról kell gondoskodnunk.

Béczy Ernő kántor kéri a presbiterium engedélyét, hogy az állami reálgimnáziumnál énektanítási órákat vállalhasson, de ezzel szemben biztosítja a presbiteriumot, hogy kántori teendőit továbbra is minden tekintetben kifogástalanul fogja elvégezni.

A presbiterium a kérelmet a felhozott indokok alapján teljesíti.

Dr Szabó Lajos paróchiális lelkész kéri a presbiterium közbenjárását, hogy a Besenyő-pusztai állami kisajátított tartalékföldekből ő is megkaphassa a lelkészi föld-járandóságot.

A presbiterium a vármegyei katonai parancsnokságnál kérelmezi az agrár törvény szerinti lelkészi és tanítói föld kiutalását a tartalék földekből.

Az újfárosi énekkar 38 aláírással kéri Vásárhelyi Sándor kántor felváltását, — mert nem foglalkozik az énekkarral. Ők más karmestert akarnak szerződtetni saját költségükön.

A presbiterium kötelezi a rendes kántort, hogy *díjlevele* értelmében az egyházi énekkar vezetésében kifogástalanul járjon el a jogi következmények figyelembe vételével.

A budapesti református vallásoktatók látogatása.

Már több alkalommal jeleztük, hogy a budapesti református vallásoktatók igazgatója, dr Incze Gábor theologiai professzor személyesen jött le, hogy a vezetése alatt álló vallástanítói kar október 31-iki látogatását bejelentse, s elhozza a testület szép adományait szegény iskolásgyermekünk számára. Tapasztalatból tudják, hogy milyen sok szülő nem képes gyermekét ellátni tankönyvekkel, énekeskönyvvel. Ezt a célt akarják szolgálni azáltal is, hogy október 31-én este 6 órakor ők végzik mind a négy helyen az istentiszteletet, s ugyancsak ők tartják este 8 órakor a Teleky-utcai Református Kulturpalota dísztermében a műsoros reformációi emlék-ünnepélyt. Készül velük jönni a hírneves budapesti énekművész Szelezky Zita is. Az est műsora még nem teljes, ezért a **végleges műsort a napi-**

lapokban fogjuk közölni. Kérjük gyülekezetünk tagjait, hogy az ünnepségen részt vegyenek, az önkéntes adományokat szegény iskolásgyermekünk segélyezésére fordítjuk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László szolgál, este 6 órakor reformációi emlék-ünnepély a templomban. A Kissötét-ágon délután 3 órakor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor és minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Lakatos Sándor, Birgenstok József. Kitérés: Szücs Ilona püspöki hivatali gépirónó unitáriusnak (Keskeny-u. 26.). Áttért: Dorofteiné Török Margit és leánya Gizella gör. keleti vallásról visszatért (Városliget 2.), Ormutné Berky Mária és leányai Erzsébet és Mária gör. keleti vallásról visszatért (Halász-u. 2.), Korbucz József gör. keleti vallásról (Vizvezeték-u. 23.)

Áldozatkészség: Hazatérés Harangjára: Homolya Etelka (II.) 5 P., Ander Antalné 200 Lei.

Bűnbánati hetet tartunk. Az úrasztalára szánt adományokat a lelkészi hivatalban jelentsük be.

A nagyváradi—olaszi református Nő és Férfiszövetség a nagyváradi ágostai evangélikus testvérekkel együtt 1940 október 27-én vasárnap délután 6 órakor, az olasz-i református templomban reformációi emlék-ünnepélyt tart, melyre mind a két protestáns egyház tagjait szeretettel meghívja. — Az ünnepély sorrendje:

1. Fennálló ének. 63. dics. 1. verse.
  2. Gyülekezeti ének: 236. dics. 1. és 2. verse.
  3. Bibliát olvas és imádkozik: Materny Imre ág. ev. főesperes.
  4. Gyülekezeti ének: 160. dics. 1. v.
  5. A Kegyelem. Ünnepi beszéd. Tartja: Orth Imre, biharpüspöki református lelkész.
  6. Ogeen A. W.: Fel, szívek! Éneklj az olasz Vegyeskar. Vezényel: Béczy Ernő énekvezető, főgimn. énektanár.
  7. Porkoláb: Luther. Átirta és előadja: Ambarus Géza, ág. ev. igazgató-tanító.
  8. Haydn: vonósnégyes. Op. 77. No. 1. Adagio. Előadja: a szalonzenekar. Vezényel: Boda Boriska, tanítónőképző-int. zenetanár.
  9. Október 31. Irta. Szabolcska Mihály. Előadja: Magyar Gabriella.
  10. Záró szót mond: Csernák Béla református lelkész.
  11. Himnusz.
  12. Gyülekezeti ének: 237. dics. 1.
- Persely adományokat a szegény iskolásgyermek téli felruházására kérünk.

Az olasz ref. el. iskola okt. 31-én délelőtt 9 órakor a templomban reformációi emlékűnnepélyt tart. Az ünnepély sorrendje: 1. Felálló ének 63. dics. 2. Közének 273 dics. 3. Bibliát olvas és imádkozik: Juhos László s. lelkész. 4. »Erős várunk« karének: éneklük a növendékek. 5. Kálvinista magyar gyermek hitvallása. Szavalja Ványa József II-b) o. t. 6. Krisztus egyháza. Szav. Szilvási Éva IV. o. t. 7. Közének »Fel barátim...« 8. Okt. 31-én. Szav. Varga Mária V. o. t. 9. Fogadástétel. Szav. Csomós László III. o. t. 10. »Itt van szívem...« karének. Éneklük a növ. 11. Magyar reformátorok. Felolvassa Oláh Mária VII. o. t. 12. Himnusz. 13. Közének 236. dics. A szülőket és érdeklődőket szeretettel elvárjuk s persely-adományait a szegény iskolásgyermek konyhája javára fordítjuk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Papp László, este 6 órakor templomi ünnepély; az Őssi-telepen délelőtt 10 órakor Sarkady Pál szolgál; délután 3 órakor ünnepély.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Batta Ágnes, Tógyer Irén, Seres Hajnalka, Máthé Erzsébet. — Temetés: Nagy Károly, Molnár Zsófia férje 67 éves (Vitéz-u. 4. szám.)

Áldozatkészség: Adományok: Egyházi szükségletekre: Fazekas Lajos és Széles Kálmán Czitrom Sándor keresztelése alkalmából 50 Pengőt adományozott.

Ujvárosi elemi iskolások részére: Ertsey Lajos 50, Nagy Lajosné 40 leit adott.

Bűnbánati hét a következő hét. Bűnbánati istentiszteletet tartunk október 28-ától november 2-ig minden nap reggel háromnegyed 8 órakor és este 6 órakor. Aki adományaival — kenyérrel, borral, pénzzel — az úrasztalát megajándékozni óhajtja, jelentse e szándékát akár a lelkési hivatalban, akár a gondnoknak.

Az ujvárosi református Férfiszövetség október 27-én vasárnap este 6 órakor istentisztelet keretében reformációi emlékűnnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: 1. Kezdőének: 63-ik dicséret 1. verse. 2. Főének: 237-ik ének 1. és 2. verse. 3. Bibliát olvas és imádkozik: Kovács László evangélikus segédlelkész. 4. Közének: 237-ik ének 3. verse. 5. Fichtner: Az Úr az én kősziklám. Előadja a Kálvin-énekkar. Vezényel Kiss Béla igazgató-tanító. 6. Reformációi emlékbeszédet tart Kursinszky Kálmán egyházkerületi tanácsos. 7. Tomnaso Giordani:

Óh drága lény! Előadja Horváth Etelka, orgonán kíséri Czeglédy Ilonka zenetanárnő. 8. Reményik: Az óriás. Előadja Varga Jolán. 9. Wike: Frühlingsgruss c. darabját előadják: Fenesy Margit, Puskás Ilona, Széles Kálmán és ifj. Széles Kálmán. 10. XC. Zsoltár. Előadja Sarkady Pál. 11. Karének: Erős várunk... Előadja a Kálvin-énekkar. Vezényel Kiss Béla. 12. Zászlóének. Himnusz. A perselypénzt a Férfiszövetség a szegények segélyezésére fordítja.

Az ujvárosi elemi iskolások október 31-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor reformációi emlékűnnepélyt tartanak a templomban a következő műsossal: Kezdőének: 7. dicséret 1. verse. 2. Főének: XXV. Zsoltár 1. és 2. verse. 3. Bibliát olvas és imádkozik Osváth Ernő intézeti lelkész. 4. Közének: 236. dicséret 1. verse. 5. Dal a Bibliáról. Szavalja Szondi Rózsi II. o. t. 6. Jézus. Szavalja Dézsi Mária II. o. t. 7. Közének: 237. dicséret 1. verse. 8. Október 31. Szavalja Adonyi Edit IV. o. t. 9. Hitvallás. Szavalja Kiss Zoltán III. o. t. 10. Záróének: XC. Zsoltár 1. verse.

Őssi-telepi imaházunkban folyó hó 27-én délután 3 órai kezdettel, istentisztelet keretében, reformációi emlékűnnepélyt tartunk, melyen Kolozsvárt Magda, Balla Rózsika és Adorján József szavalnak, Vidits György és Nagy Sándor énekelnek, Nagy János hegedül. Perselyes adományokat a szegények segélyezésére fordítjuk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál.

Október 31-én délelőtt 9 órakor az iskolásgyermekkel, este 6 órakor a gyülekezet felnőtt tagjai részére tartunk istentiszteletet velenicei imaházunkban, mely utóbbi alkalommal, a testvéri találkozóra Budapestről gyülekezetünkbe érkező vallásnár-lelkész-testvérünk egyike fog igét hirdetni.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliamagyarozattal kedden és pénteken november hó 1-től kezdve délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Éhik István ref.—Barátki Piroska ref. (Hármas-utcán fognak lakni.) Temetés: Hegyi Kálmán ref. nap-számos 36 éves (Szent Jeromos-u. 11), özv. Pogány Györgyné szül. Halász Julianna 80 éves ref. (Turnatorilor 13), Tóth Gusztáv 60 éves ref. nyug. városi tisztviselő (Hodosy M. u. 20).

Áldozatkészség: Nőszövetség céljaira: Szellő Rózsika munkanapot.

Szegényeknek: Rollinger Vilmosné 40, N. N. 30 lei.

Velenicei Nőszövetségünk megalakulásának és áldásos működésének 10-ik évfordulójáról f. hó 27-én kulturterünkben tartandó tea-estély keretében történik megemlékezés, mely kedves találkozóra gyülekezetünk minden tagját ezuton is szeretettel hívjuk. Az est jövedelme szegény iskolásgyermekjeink segélyére fordíttatik.

Árva leánygyermeket (2—3 évest) örökbe fogadna gyermektelen református házaspár; közvetíti a velenicei ref. lelkési hivatal.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 óraker Sarkady Zoltán, délután 4 óraker Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 óraker az imaházban, csütörtökön délután 4 óraker az Élő-telepen és a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Berei Ferenc. Temetés: özv. Komlósi Pálné 84 éves (v. Onciul-u. 10.).

Áldozatkészség: Templomalapra: A debreceni Mester-utcai Nőegylet 600, Kocsi József 150 lei.

Szegényeknek: Magyar János 100, K. I.-né 90 lei.

Élő-telepi imaház-telekre: Bencik János 150 lei.

A hegyközülaki református templom 50 éves fennállásának jubileumi ünnepségét tartja vasárnap a hegyközülaki egyházközség. Az ünnepségen az Igét dr Szabó Lajos lelkész, egyh.-megyei főjegyző hirdeti; Istentisztelet után az egyes belmissziói szervezetekkel tart megbeszélést. Délután vallásos ünnepély lesz az ujlaki templomban, melyen részt vesznek még Kovács Győző tanár előadás, Marozsán Rózsa ének és Zombory Sándor szavalatokkal.

A debreceni Mester-utcai Nőegylet zászlóátadási ünnepségének részletes ismertetése helyszüke miatt maradt el.

Október 31-én csütörtökön, a reformáció emléknapján délelőtt 10 óraker gyermekistentiszteletet tartunk imaházunkban. Prédikál Magyar Sándor. Délután 6 óraker ünnepi istentisztelet. Prédikál budapesti hitotató lelkész. Este 8 óraker vallásos ünnepély a Kulturpalota dísztermében, budapesti vendéglelkészek közreműködésével. Énekel a paróchiális körünk énekkara, a Sztárai Mihály Énekkar is. Belépődij nincs.

Az összes rádióujdonságok gramfonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica” Rác Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

HIRDETÉSEK.

SZILVÁSSY VILMA női divatszalon, Hlatky Endre (Zöldfa) utca 7., ajtó 2.

A magyar családok találkozó helye:
BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

NAGY LAJOS uri szabó, volt belényesi presbiter, uri divat szabóságát a Mezei Mihály-u. 7. és dr Várady Zsigmond-utcák sarkán megnyitotta. Uri-, valamint gyermek-ruhák készítését, fordításokat és javításokat olcsón vállal. Hívásra házhöz megyek.

OLÁH LAJOS kiskereskedő, Kórház-utca 78.

SCHMUTZLER ÓRÁSMESTER javításokat pontosan és olcsón készít. KERTÉSZ ÉKSZERKÉSZÍTŐ vesz és becserél régi arany-, ezüst- és briliáns tárgyakat. Divatlap után készít ékszereket. Rákóczi-út 18.

KISS LAJOS kádár-mesternél új boros hordók és káposztás kádak is kaphatók. Szt. István-tér 11.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkési hivatalokban.

UJ ÜZLET

Gr. TELEKI PÁL UTCA 2. szám alatt
(Városházával szemben)

„LEVENTE”

név alatt református

könyv- és papirkereskedést

nyitottam. Kaphatók mindenféle iskolai könyvek, füzetek, iparművészeti cikkek, szépirodalmi könyvek, különböző játékaruk. — Töltőtollak szakszerű javítását is igen olcsón vállalom.

Tisztelettel kérem hittestvéreim nb. támogatását

KÁDÁR GYÖRGY

„LEVENTE” könyv- és papirkereskedés
Gr. TELEKI PÁL UTCA 2. SZÁM.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítik. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmeafestést szolid árak mellett vállalok.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSEERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Protestáns Unió.

Záró beszéd. Elmondotta Csernák Béla református lelkész,
a nagyváradai reformátusok és ágostai evangélikusok közös reformációi ünnepélyén,
1940 október 27-én az olasz-i református templomban.

A CXXXIII-ik zsoltár 1. és 3. versében olvassuk Istennek következő igéjét: »Imé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak! Csak oda küld áldást az Ur és életet örökké.«

Évek óta megszoktuk, mélyen tisztelt ünneplő gyülekezet, hogy mi, nagyváradai ágostai evangélikusok és reformátusok közös istentiszteleten adunk hálát Istennek a reformációban velünk közlött áldásért. Mikor ma ismét ünnepre sereglöttünk, a jelen és a múlt hathatós mértékben emeli érzéseinket.

A multa visszatekintve, megállapíthatjuk, hogy az 1940-ik esztendő jelentős évforduló a két magyar protestáns egyház történetében.

A protestáns vezér-egyházának lelkében mindig élt a vágy, hogy a reformáció két irányát közös mederbe tereljék. Sok drága lélek vágyakozott az Unió után. Az első lépést 1817-ben Poroszországban tették meg. Magyarországon az Unió létrehozásának eszméje 1840-ben nyomul előtérbe, mikor a magyar evangélikus egyház egyetemes felügyelőjévé Zay Károlyt választották meg s Kossuth Lajos (maga is ágostai evangélikus vallású) »Pesti Hírlap«-jában magáévá tette az Unió előmozdítását. A felvetett eszme mind a két protestáns egyházban élénk visszhangot keltett s a napi sajtó hatalmas támogatásába vette. A két egyház minyárt 1841-ben megválasztotta az Unió előkészítőbizottságát. Ha a szent törekvés nem is érthette el célját az országos politikai és történelmi változások miatt, mégis sok áldott gyümölcsöt termett. Ilyenek: »A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság«, »Az Országos Protestáns Árvaház«, »Közös Protestáns Napok«, a »Károli Gáspár biblia fordításának közös revidálása« stb. stb.

Bizonyára maga Isten akarja úgy, hogy az ágostai evangélikus egyház is, a református egyház is a maga sajátos szervezetében munkálja azokat a nagy feladatokat, amelyeket Isten bizott rájuk, külön-

külön mindegyikre, az ágostai evangélikus egyházra is, a református egyházra is a magyar nemzet ezeresztendősi dómjának építésében.

A multa a jelenre térnek gondolataink. Huszonegy esztendei rabság után első alkalom, hogy együtt ünnepeljük a reformáció évfordulóját. Az ünnep fénye rávetődik az elmúlt huszonegy évre. Közös volt a sorsunk, közösek a szenvedéseink, közösek a küzdelmeink egyházainkért, iskoláinkért. Tisztán látjuk a jövőt is. A mi régi ellenségünk háborog velünk. Közös erővel kell vele megküzdenünk. Közös lesznek feladataink, céljaink; közös az erőforrás, amelyből fel-fel frissülhet lankadt lelkünk. Szükségünk lesz arra, hogy gyakran találkozzunk testvéri egyetértésben. Minden ilyen közös ünnep egy-egy lelki fürdő lesz számunkra. Ezekon a testvéri találkozókon számba vehetjük erőinket, hogy aztán egymás kezét szoroson megfogva, vállat vállhoz vetve, a lelkek ölekezésében harcoljunk meg a mi harcainkat és töltsük be nagy feladatainkat. Köszönjük meg Istennek ezt a mai kedves találkozást s vigyük magunkkal innét távozóban az Isten üzenetét:

»Imé, mily jó és mily gyönyörűséges, mikor együtt lakoznak az atyafiak! Csak oda küld áldást az Ur és életet örökké!« (CXXXIII. 1—3.) Ámen.

A budapesti református vallásitanitók társas lejtövele a felmerült utazási nehézségek miatt elmaradt. Nem tartottuk meg a tervezett műsoros estét sem. A reformációi emlékünnepek mind a négy helyen a szokott régi keretek között folytak le. Így az olasz templomban október 31-én este a középiskolai ifjuság szépen sikerült ünnepségen vehettünk részt s együtt örvendezhettünk a megnövekedett létszámú ifju sereggel.

Ünnepélyes zászló-átadások.

A közelmúltban két anyaországi testület hozta el városunkba emlékHzászlóját.

Október 18-án a bárándi református tanítók Solymossi József lelkészük és Raffay Lajos igazgatójuk vezetésével elhozták a nagyvárad református tanítóknak szépen himzett selyemzászlójukat. Az átadásnál Raffay Lajos meleghangú üdvözlőbeszédére Kiss Béla igazgató-tanító válaszolt s kijelentette, hogy hite szerint a kartársi szeretet az öntudatos nevelés, az önfeláldozó munka még nagyobb lesz részükről, hogy inkább szolgálhassák egyházunkat és hazánkat.

Október 20-án pedig a réti Nőszövetség vette át ünnepélyes keretek között a debreceni Mesterutcai Nőszövetség emlékHzászlóját. Dr Szabó Lajos vezetésével a volt határon küldöttség várta az érkezőket, majd az imaház előtt dr Sólyom Kálmán polgármester mondott meleg üdvözlő szavakat. Debrecen, a «kálvinista Róma» és Nagyvárad kapcsolatáról beszélt. Ez a zászló új ígéret a kapcsolatok jövő alakulására. Az üdvözlést a küldöttség vezetője: Sipos Imre debreceni lelkész köszönte meg. Ezután a réti Nőszövetség vendégelte meg reggelivel a jövevényeket, majd 10 órakor megkezdődött az ünnepélyes istentisztelet.

Az istentiszteleten Sipos Imre lelkész hirdette az Igét. Megragadóan tett bizonyoságot Isten kegyelméről, hogy egykori szenvedése és fogsága színhelyére, Nagyváradra, elho-hatta minden magyar legdrágább szimbólumát: a nemzeti lobogót. Kovács Gusztávné debreceni nőszövetségi elnöknő átadó s dr Szabó Lajosné átvevő beszéde után Gönczy Viola énekszóloja következett. Szem nem maradt szárazon, amikor dr Szabó Lajos a gyülekezet nevében ígéretet tett, hogy megbecsülik e legszebb ajándékot.

Istentisztelet után a Sztáray-énekkar és a belmisszós egyesületek nevében Magyary Sándor s. lelkész köszöntötte a vendégeket. Az énekkar pedig magyar dalokat adott elő tiszteletükre. Ezután a hősök sírjához vonultak ki, majd közeped volt az Európa-étteremben. Délután a Nőszövetség búcsuzsonnát rendezett, ahol a rétiak nevében Kovács Győző tanár mondott megegyszer köszönetet, míg a távozók nevében Faragó András lelkész és Palotay Imréné szólaltak fel. Mindkét ünnepség után éreztük, hogy egy-egy kitörülhetetlenül szép emlékekkel gazdagodott meg életünk.

Franciaországban Petain kormányának a programja kiterjed az alkohol elleni küzdelemre is. Az égetett szeszes italok kázi készítését eltiltották. Az egyik tartományban egyáltalában nem szabad égetett szeszes italt árusítani. Másutt megszabják, hogy a katonák csak reggeli, ebéd és vacsora idején játogathatják a vendéglőket.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. 10 órakor Csernák Béla, ágendázik és déltánu 6 órakor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Sereghy Előd, Biró Julianna. Temetés: Szabó Gábor 67 éves (Nagykerek).

Áldozatkészség: Menekülteknek: Fazekas Jánosné 7 Pengő.

Hazatérés Harangjára: Balaskó Ferenc (Szent János-utca) 25 pengő. Csernák Béla (2-ik részlet) 20 pengő. Kalla Gyula (1-ső részlet) 2 Pengő.

Szép számú gyülekezet részvételével tartottuk meg ág. hitv. evangélikus testvéreinkkel az elmúlt vasárnap délután reformációi emlékünnepegyünket, előző számunkban közölt műsorral.

Az olaszi Nőszövetség a téli hónapokban minden szerdán délután 3—6-ig tartja munkaóráit, a délutáni munka befejeztével pedig este 6—7-ig a bibliaórát. Kérjük asszonytestvéreinket, hogy a munkadélutánokon minél nagyobb számmal vegyenek részt, miután a szegény iskolásgyermek részére készítjük a szükséges téli ruháscskákat.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Osváth Ernő, ágendázik Sulyok István püspök, este 6 órakor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy József, Főríz Éva. Esketés: Barnucz Endre — Técsi Erzsébet (Timár-u. 3.)

Az Ujvárosi Református Férfiszövetség vasárnap október 27-én este 6 órakor reformációi emlékünnepegyt tartott, előző számunkban közölt műsorral. A perselypénzt a szövetség a szegénygyermek segélyezésére fordítja.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 6 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken november hó 1-től kezdve délután 5 órakor.

Az urvacsorát mindhárom imaházunkban kiszolgáltatjuk.

Október 31-iki emlékünnepegyünk, minthogy a budapesti vallásnár-lelkészek október 31-ikére ígért látogatása, közbejött akadályok miatt elmaradt, november hó 3-án délután 6 órakor fogjuk imaházunkban a felnőtt gyülekezeti tagok részére az ifjúsági bibliakörök és Férfi-énekkar közreműködésével megtartani; ez alkalommal a délutáni 4 órai istentisztelet — kivételesen 6 órára tetetik át. Minden magát reformátusnak valló gyülekezeti tag megjelenésére számítunk.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Máthé Anna Mária. Temetés: Papp Mária 2 és fél hónapos (Téglagyár-u. 41), özv. Kovács Imréné—Dézsi Julianna 69 éves (Komendáns-rét), özv. Bereczky Istvánné—Kovács Kardina 83 éves (Kertész-u. 24), özv. Kovács Gyuláné—K. Nagy Klára 72 éves (Velencepart 83).

Áldozatkészség: Nőszövetség céljaira: Munkadélutánon: Zagy Mihályné, Molnár Gyuláné, Matkó-nővérek, Nagy Bálintné, Kiss Károlyné, Röff Józsefné, Bélesné, özv. Dobi Károlyné, özv. Fitzner Sándorné.

Tea-estélyen felülfizettek: Papp Irén, Bodnárné Kalla Vilma, Fitzner Irén, özv. Fitzner Sándorné, Hoduczné, Schlésingerné, Vilidar Irma, Kiss Endre.

Velencei Ref. Nőszövetségünk megalakulásának 10 éves évfordulóján f. hó 27-én kulturtermünkben jólsikerült szeretetvendégséget rendezett a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének. 2. Megnyitó beszédet mondott Kiss Károly lelkész. 3. Varga Duci hegedült, zongorán kísérte Puskás Ilona. 4. Matkó Mária nőszövetségi titkár hű képét festette meg Nőszövetségünk 10 évi munkásságának. 5. Hetz Kató szavalt. 6. Volentik Endréné szavalt. 7. Volentik Kató zongorázott. 8. Jósa N. szavalt. 9. Varga Duci és Béles Ica magyar táncot mutatott be. 10. Zsombori Ibolya szavalt. 11. Sujtó V. szavalt. 12. Zsombori Ibolya magyar szólót táncolt. 13. Himnusz. — A küzdelmekkel teljes 10 esztendő után a jobb jövő reményében szárnyalt ég felé szívünk-ből a hálaadó ének s az esdő könyörgés.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 és délután 4 órakor Magyary Sándor. Ágen-dázik dr Szabó Lajos.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Schwartz László. — Temetés: Nagy Lajos 75 éves (Árpád vezér 40.), Tóth Zsigmond 75 éves (volt Trifoiului 3) b F.

Áldozatkészség: Szegényeknek: Nagy Józsefné 100 Lei.

Visszatérés harangjára: Pázmány Gyula 50 Lei.

Élő-telepiimaház-telek: Pázmány Gyula 50 Lei.

Belmissziói célokra: Gazdag István 100 Lei.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyváradi: Ander Antalné 100 Lei, K. Gy. 3 Pengő, N. N. 300 Lei, Gocz Erzsébet 150 Lei, Juhász Elemér 100 Lei, Szendrei Gizella 40 Lei.

Tízdekás adományok: M. S.-né 40 Lei, Dormány Ilona 2 kgr. liszt, egynegyed kgr. cukor, egynegyed kgr. rizs, egynegyed kgr. griz, Ander Antalné 5 kgr. liszt, 5 kgr. krumpli, Fazekas I. 85 kgr. liszt, özv. Szabó Lajosné 1 kgr. só, 1 kgr. griz.

HIREK.

Károli Gáspár: »A Vizsolyi Biblia Előljáró-beszéde« című, csinos kiállítású pergament borítású, stilizált kiadvánnyal áldozott az Országos Bethlen Gábor Szövetség a 350 éves vizsolyi Biblia emlékének. Ha már az egész vizsolyi Bibliát nem vehetjük a kezünkbe, ez a füzet megvilágítja azt a századokra kiterjedő szolgálót, amit Károli Gáspár az evangéliumi keresztyénségnek és az egész magyar nemzetnek teljesített. A füzet ára 50 fillér, megrendelhető a lelkészi hivatalokban, protestáns könyvkereskedésekben, vagy az Országos Bethlen Gábor Szövetség helyiségében, Budapest, IV. Semmelweis-u. 17.

A rendőrség a divat ellen 1776-ban: »Minden nő, aki úgy bírja rá házasságra Öfelsége bármely férfi alattvalóját, hogy arcát piros és fehér szinnekkel szépíti, vagy jószagokkal, műfogakkal, magas sarokkal, hamis cipőkkel elváltoztatja külsejét s így eltakarja természetadta alakját, beperlendő megtevesztésért és csalásért. Az ilyen csalásból származó házasságkötések érvénytelennek nyilváníthatnak.«

INNEN-ONNAN.

Az egyházak lélekszáma Erdélyben és a megnagyobbodott Magyarországon. A Magyar Statisztikai Szemle legutolsó száma közli a visszacsatolt területekre vonatkozó számösszehasonlítási adatokat. Eszerint a bécsi döntés 43.104 négyzetkilométerrel növelte meg Csonkamagyarország területét; vagyis csaknem kétszerannyival, mint az 1938—39. években visszanyert részek együttes területe volt. Ez a most visszanyert terület a Trianonban megcsonkított Magyarország területének csaknem fele több, mint 45 százaléka. A mai Magyarország egész területe 160.162 négyzetkilométer. Így is a békebeli területnek csak a fele. A visszacsatolt területek összlakossága 2,6 millióra becsülhető, az u. n. kiszámított lélekszám alapján. A megnagyobbodott Magyarország népességének száma 13 és fél millióra tehető. A megnagyobbodott Magyarország 13 és fél millió lakosságából mintegy 10 és fél millió magyar, vagyis az összlakosság mintegy 80 százaléka.

Táblázatban mutatjuk be az egyházak, vallások lélekszámát:

A visszacsatolt erdélyi és keletmagyarországi területeken.

Református	505.703	Ez mind törzsek és magyar.
Róm. katolikus	410.709	Ebben benne vannak a svábok és más nemzetiségek.
Evangélikus	42.600	Legnagyobb része német (szász)
Unitárius	40.029	Ez mind magyar.
Gör. katolikus	931.957	
Görög keleti	281.605	
Izraelita	148.188	

A megnagyobbodott Magyarország.

Református	2,521.094	Gör. katolikus	1,545.596
Róm. katolikus	6,741.619	Görög keleti	432.568
Evangélikus	614.962	Izraelita	742.727
Unitárius	46.295	Egyéb, ismeretlen	59.731

A román egyházak lélekszáma sokat csökkent a visszacsatolás után, a Romániába történt átköltözés következtében: az izraeliták lélekszámában változást idézett elő — a román kormányrendeletnek által megakadályozott — áttérés a keresztyén egyházakba.

A kárpátaljai román lakosság hűsége. A kárpátaljai románlakosságú Középpapsa község képviselőtestülete a kolozsvári bevonulás napján ünnepi közgyűlést tartott, hogy kifejezésre juttassa örömét Erdély egy részének visszatérése alkalmából. Egyhangú határozattal kimondották, hogy mint románajku község lakói hivatottaknak érzik magukat arra, hogy a visszatért erdélyi román lakosságnak példaként állítsák oda magukat és a következő nyilatkozatot tegyék: »Mi, románok, kijelentjük, hogy Szent István Magyarországon minden honpolgár egyenlő jogokkal bír. Nekünk husz évig kellett idegen uralom alatt éltünk, hogy megtanuljuk azt, mi a kisebbségi sors. Magyarországon ezt sohasem éreztük. A szent-

istváni Magyarországon, amelynek alappillérei a tiszta erkölcs, rend, fegyelem és igazság nem kíván mást, mint hűséget és ezzel szemben polgárainak mindent megad a jó anya gondoskodásával. Visszatért románajku testvéreink, legyetek hűségesek boldog otthonotokban. Isten éltesse boldog Erdélyt. A közgyűlés után a képviselőtestület tagjai közös istentiszteleten vettek részt, hogy hálát adjanak Istennek az ország nagyobbdásáért.

Az amerikai református zsinat 100 ezer dollárt küld adományképpen az európai egyházaknak, a genfi egyházakat segélyező központ szervezete által.

Törökország újfajta börtönrendszerrel kísérletezik, amelynek célja nem a büntetés, hanem a nevelés. A rabok például rendes fizetést kapnak.

HIRDETÉSEK.

NAGY FERENC fűszer és csemege, Lukács György utca 66. szám.

SZILVÁSSY VILMA női divatszalon, Hlatky Endre (Zöldfa) utca 7., ajtó 2.

A magyar családok találkozó helye:
BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

SCHMUTZLER ÓRÁSMESTER javításokat pontosan és olcsón készít. KERTÉSZ ÉKSZERKÉSZÍTŐ vesz és becserél régi arany-, ezüst- és briliáns tárgyakat. Divatlap után készít ékszereket. Rákóczi-út 18.

SZEMESS GYÖRGY, a Bazár-épületben modern táncanfolyamot nyitott.

SZÉLES SÁNDOR faiskolájából vásároljon fajgyümölcsfákat. Megrendelhetők: Bém-utca 13. *Olcsó árak!*

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

Az összes rádióújdonosságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

Halász Imre szücs
Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítik. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmfestést szolid árak mellett vállalok.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Jövel Szentlélek Uristen!

Meghívó az Ifjúsági Keresztyén Egyesületek (YMCA) Világszövetségének egyetemes imahetére
1940 november 10—16.

Felhívás az imahétre.

Kedves Testvéreink!

Isten kegyelméből lényegesen megváltozott külső körülményeink között hívunk titeket az IKE Világszövetség egyetemes imahetére.

Az egy évvel ezelőtt elindult világháború egyre nagyobb méreteket öltve, egyre több kereszttel próbálja meg azokat, akik Isten gyermekeihez méltó módo akarnak élni. Mi úgy tapasztaltuk, hogy az Ő hatalmas keze áldást hozott reánk. Bár az életnek sok nehéz terhét kell hordoznunk, szabadulással jutalmazta népének hitét. Azonban míg szívünket öröm tölti el, keserűség is vegyül örömünkbe, visszamaradt testvéreink sorsa miatt. Nagy öröm, vagy nagy szenvedés idején még inkább szükség van a komoly és mély imádkozásra, nehogy az öröm elbizakodottá, a szenvedés pedig reményvesztetté tegyen.

Jöjjetek azért, hogy az Istennel való találkozásban lelketek erősödjön és kegyelme által megmaradhassatok úgye mellett.

1. Isten szól a szenvedésen keresztül.

VASÁRNAP, NOVEMBER 10.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: Ámos 4, 6—12; Lukács 23, 39—47; I. Péter 5, 10—12.

A szenvedésben két ténytet kell a keresztyén embernek meglátnia: minden szenvedés a bűnnek a következménye, de ugyanakkor Isten nevelő eszköze is. A Krisztus szenvedésén át nézett szenvedés válik Isten áldásának forrásává. Isten nem hagyja magára a szenvedő embert, Krisztusban lehajol hozzá, megvigasztalja és felemeli őt.

2. Isten megjelenik a szenvedés között.

HÉTFŐ, NOVEMBER 11.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: Ézsaiás 49, 13—16; 45, 8—9; Máté 23, 37—39; Római lev. 5, 6—11.

Isten nem hagyja magára szenvedő népét. Az a tény, hogy az Isten Fia megjárta az összes

emberi szenvedések legnagyobb mélységeit, ő még a pokol fenekére is alászállott, hogy megkeresse az elveszett embert, mindennél világosabban mutatja, hogy nem marad szenvedésében magára a Krisztusban hívó ember.

3. A szenvedés, mint fenyték.

KEDD, NOVEMBER 12.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: V. Móz. 8, 2—6; János ev. 15, 1—2; Zsid. lev. 12, 4—7, 11.

Istennek népeket és egyéneket nevelő eszköze a szenvedés. Minden szenvedés komoly figyelmeztetés arra, hogy hová jut az ember Isten nélkül.

4. A szenvedés átváltozása.

SZERDA, NOVEMBER 13.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: 73. Zsoltár 1—26; II. Kor. 1, 3—11.

A szenvedés elkerülhetetlen velejárója az ember életének. Sohasem szabadulhat meg tőle. Ám Isten meg tudja mutatni nekünk, hogy a szenvedésből mennyi áldás fakadhat. Tanítását Krisztus keresztje világosítja meg.

5. Közösség a szenvedésben.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 14.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: Jeremiás 14, 19—22; János 21, 15—19; Galata 6, 1—10.

A szenvedő ember igazán tudja értékelni a közösséget, viszont a szenvedés el is szakaszthat bennünket másoktól. Egyedül Krisztus tudja a szenvedőket önmagával és egymással élő közösségbe fogadni.

6. Krisztusért való szenvedés.

PÉNTEK, NOVEMBER 15.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: Ézsaiás 53; I. Péter 4, 12—19.

Krisztus megmondotta, hogy tanítványainak szenvedniök kell őérette. Ez mutatja meg, hogy az

ővei vagyunk-e. Ő ám azt is megígérte, hogy a szenvedőket megvigasztalja.

7. Győzelem a szenvedésben.

SZOMBAT, NOVEMBER 16.

Bibliolvasásra ajánlott helyek: 130. Zsoltár; Máté 26, 36—42.

A szenvedő ember számára egyetlen gyakorlati kérdés van: miképp tud Krisztussal élő kapcsolatba kerülni, hogy általa a szenvedések fölé emelkedjek?
— Ez a szenvedés fölötti győzelem titka.

Az imahétén a megadott textusok alapján bibliamagyarázatot tartunk a templomban, az estéli istentiszteleten. 7—8-ig imaóra a Bethlen Gábor Körnek elemi iskolánk épületében levő termében.

Láttuk az ifjúságot

az év-kezdő istentiszteleten. Szemében áhítatos tűz lobogott. A megtelt padokban szorongtak s tettekre vágyón hangzott éneküknek szava, mintha szent fogadalmat tettek volna, hogy új, jobb jövőnk szolgálatára életüket teszik fel. Idős egyháztagok könnybe lábadt szemmel mondták, hogy huszonkét év alatt sohasem láttak ennyi református magyart az Istenházában: arcukon boldog öröm tükröződött, szívében új reménység fakadt.

Láttuk az ifjúságot, amikor négy évi kényszer szünetelés után, meghitt közösségben Bethlen Gábor-kör-ét megnyitotta. Öröm volt nézni tettekész lelkesedésüket, amivel új életünkben önképző- és nevelő-munkájuk elé néztek. Igazi otthona, vezetője, megihlető fészke volt az a kör az elnyomatás idejében Váradunk református diákjainak. Isten után a vezetők önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy idegennyelvű és szellemű iskolákból kikerült ifjaink a Bethlen Kör levegőjében öntudatos, igazi magyarrá edződtek. Akárhová került a felcseperedett váradiaiak, észrevették rajta, hogy ennek a körnek volt a tagja. Most immár szabadon találkozhatnak összejöveteleiken. Gyülekezésünkre nem les rosszindulatu gyanu, könyvtárukat nem pecsételi le az »állambiztonsági« elv kétségbeejtő okvetetlenkedése. Megismerhetik magyar életünk minden kérdését, hogy vigyék szerte azoknak, akik várnak rájuk, mert általuk erősödhetnek meg.

Hallottuk az ifjúságot, amikor pódiumra állva tett bizonyosságot művészetszeretetről, tudásáról a »Szent László« főgimnázium növendékeinek estélyén. Csodálkozó örömmel vettük észre, hogy itt-ott meglepő művész készséggel hangzott versben és dalban ajkukról a magyar szó. Pompásan összetanult zenekaruknak játéka pedig éppen kitűnő volt. Itt azonban nem hagyhatjuk szó nélkül azt, hogy bizony az egyes darabok megválasztásánál ugyancsak meglátszott az a járatlanság és igazi magyar művésztünk ismeretének a hiánya, ami az ál-magyar betűn művelődöttet jellemzi. Nagy kár, hogy a kellemes

hangu leány-énekesnek különösen egyik dala tulságosan lipótvárosiasan volt magyaros, ahelyett, hogy a népi magyar csokorból választott volna, mint az utána következő fiu-énekes. Bizunk azonban abban, hogy vezetőiknek mielőbb sikerül az elfalazott magyar szellem és művészet felé irányítani tekintetüket s mikor majd legközelebb halljuk őket, nem kell kifogást emelnünk, darabjaik megválasztása ellen.

Hallottuk az ifjúságot a reformáció emlékünnepeén is. Jól megszerkesztett, talpraesett előadásaik, szavalataik, énekszámuk azt bizonyították, hogy ez az ifjúság tud eredményt felmutatni, ha odaadással foglalkoznak vele. Nem félünk a jövődőtől: ifjúságunkat erőssé és öntudatosá edzette az idő. Ők hordozzák a magyar jövő ígését. Telve vannak életerővel és bizakodással. Mig ők lelkesedni, alkotni tudnak, nincs okunk aggodalomra.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. 10 órakor és délután 6 órakor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Balla Erzsébet. — Esketés: B. Kiss Sándor vámos református—Fehér Erzsébet református (Uri ucca 57.) — Temetés: Enyedi József 60 éves (Közkórház), özv. Székely Lajosné—Kelemen Zsófia 70 éves (Elmekórház), Kovács Lajosné—Enyedi Eszter 61 éves (Kereszt ucca 6.) Virág Károly 51 éves (Elmekórház).

Áldozatkészség: Urasztalára: Szilágyi Mihály 100, Fazekas Jánosné 50, Kóta Lajos 50, Szűcs Mátyás 30, Rácz Károly 30 Leit; Kenyeret: N. N. Bort: Kenéz András, Antal Mihály, özv. Szodorai Tamásné.

Szegényeknek: a debreczeni református tisztviselőnk bibliaköre dr. Soós Béla lelkész útján 25 Pengő.

Hazatérés harangjára: Tóth Béla 5 Pengő. Bodó Zsigmond 5 Pengő.

A szegényház egy öreg asszonyának özv. Ormós Gyuláné 5 Pengő.

A bárándi református tanítók még a múlt hónapban magok készítette szép himzett selyemzástólval ajándékozták meg a nagyváradi református egyház elemi iskolájának tanítótestületét s testvéri találkozóra hívták tanítóinkat, akik vasárnap, november 10-én adják vissza a bárándiak látogatását. A bárándi gyülekezet felkérésére ez alkalommal Bárándon

Csernák Béla lelkész végzi a délelőtti istentiszteletet a délutáni templomi ünnepségen pedig ismerteti a báránidiek előtt a nagyváradai református egyház élete folyását az elmúlt huszonkét év alatt.

A *furtai református egyház* elemi iskolája himzett emlék-zászlót ajándékoz a nagyváradai református elemi iskolának. A zászlót a tanítók és a tanítványok küldöttsége hozza el Juhász Sámuel lelképásztor vezetésével a jövő vasárnap — november 17-én — amikor az olasz templomban Juhász Sámuel furtai lelképásztor végzi az istentiszteletet.

Okt. 31-én délelőtt a templomban maradt egy pár férfi-kesztyű. Tulajdonosa átveheti a harangozónál.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor és este 6 órákor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órákor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órákor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Papp László János. Esketés: Csekő Elemér ref.—Möttl Klára Terézia róm. kath. (Teleki-u. 56). Temetés: Sinyi József, Deák Etelka férje 60 éves (volt Costaforu-u. 18), Chira Irén, Chira László és Kovács Zsófia leánya 13 éves (Magyar-u. 30), Varga Ágnes, néhai Zih Imre neje 79 éves (Madár-u. 17), Máthé Lajos, Rudnizski Juliánna férje 65 éves (Vitéz-u. 3).

Aldozatkészség: Adománypok urasztalára: Kenyeret: Fazekas Lajos, Kovács József (Bem-u. 3), Péntes Lajos. Bort: Less Györgyné, Makray Gábor, Csengery József, özv. Széles Sándorné. Péntz: ifj. Farkas Zsigmond 90, K. Nagy Lajos 50, Sebestyén Ferencné 60, Serac Tódorné 50 Lei.

Össi-i Napközi-Otthonra: Somogyi Istvánné 150 Lei.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvároson délután 3 órákor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órákor és az imaházban délután 4 órákor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken délután 5 órákor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Palotás Ilona. — Temetés: Fazekas Rozália, néhai Fazekas János és Rehner Mária leánya 23 éves (Kolozsvári-u. 20.) — Kitért tőlünk: Gáspárik

Mária róm. kath. vallásra. — Áttért hozzánk: Nagy József 41 éves cipész (Baross-u. 2.) adventista volt, Oláh Imre kőmives gör. kath. vallásról, Csorba József mechanikus gör. kel. vallásról, Hollós József festő gör. kel. vallásról, Papp Elek géplakatos gör. kel. vallásról.

Aldozatkészség: Templomalapra: Nagy István kereskedő 300 lei.

Szegénygyermek karácsonyi segélyezésére: Özv. Fitzner Sándorné férje emlékére 100 lei.

Szegényeknek: Ifj. Rác Imréné 20 lei, ifj. Hoducz István 50 lei.

Úrasztalára újborkor: Kiss Lajos 30, Rollinger Vilmosné 25, Babuczai István 20, özv. Herczeg Józsefné 20 lei. Kenyeret: Kása Gábor. Bort: Nagy Bálint.

Tokaji-telepen: Kenyeret és bort: Sáfrány János és neje adott.

Csillagvároson: Kenyeret és bort: Kállay Gyula.

Reformációi emlékünnepélyt velencei imaházunkban gyülekezetünk felnőtt tagjai részére f. hó 3-án este 6 órákor tartottunk. Igét hirdetett és imádkozott Sarkady Zoltán. Emlékbeszédet mondott üzv. Siebert Emilné nőszövetséges. Szavalatokkal működtek közre: Ramocsán Teréz, Török Ferenc, Sujtó N. Szabó Rózsi. Énekek harmónium kísérettel: Konrád Mancsi, végül ifjúságunk soraiból örvendetesen megnövekedett létszámmal működött közre férfi-énekkarunk. Vajha a felszabadulásnak nyomán egyházi életünk minden terén jelentkező megújulás ne lenne a pillanatnyi fellelkesülés hamar kialvó lángja! Azért »A könyörgésben állhatatosak legyetek!« (Róm. 12, 12.)

Az Ifjúsági Ker. Egyesületek Világszövetségének egyetemes imahétének a program szerint megtartásába, miként már az elmúlt években is, ez évben is bekapcsolódik velencei gyülekezetünk f. évi november hó 10—16. között. Az imahét összejöveleleit minden napon (tehát kedden és pénteken is) este fél 7 órai kezdettel tartjuk. Szeretettel kérjük és hívjuk gyülekezetünk minden tagját, lehetőleg minden estén részvételre.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órákor Kocsis Jenő gyulavári lelkész, délután 6 órákor Bittó Zoltán hajdunánási s. lelkész szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk szerdán és pénteken délután 5 órákor az imaházban, csütörtökön délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Oláh Imre, Krajnik László. — Temetés: Erős Sándor 84 éves (v. Onciul út 4.), Sárközi Sándor 3 hónapos, Fehér Mária 30 éves (Törköméről 16.) özv. Szabó Sándorné 65 éves (Lipót u. 2.)

Aldozatkészség: Úrasztalára: K. Nagy Lajos 20. Patha Károlyné 30, Győri Józsefné 30,

Szász Józsefné 30, Pál Mihályné 20, Badas Béla 20 leit adtak. — Kenyeret: Kiss Balázsné. — Bort: Köpe Mihály, Oláh Sándor, Rózsa Jánosné.

Szegényeknek: dr. Soós Béla (Debrecen) 25 Pengő. Többen: 7-50 Pengő.

Menekülteknek: dr. Sarkady Sándor 10 Pengő, dr. Rácz Béla 10 Pengő. Papp Gábor 100 lei.

A *gyulavári ref. egyház* énekkara zászlót adományozott Sztáray énekkarunknak. A zászlót Kocsis Jenő lelkész vezetésével egy 50 tagú küldöttség vasárnap (nov. 10-én) hozza Váradra. A zászló ünnepélyes áfadása réti imaházunkban a délelőtti istentisztelet végeztével fog megtörténni. Délben közebéd lesz. Délután a várost tekintik meg a vengek. A testvér énekkarok vezetését ez uton hívja meg a Sztáray énekkar elnöksége.

Imahetet imaházunkban ez évben is, a kiadott program szerint tarjuk meg. Az imahetet nov. 10-én kezdjük meg ünnepélyes istentisztelet keretében délután 4 órakor. Hétfőtől kezdve minden este 7 órai kezdettel kulturterünkben tartjuk meg az imaórákat. Előadók: dr. Szabó Lajos, Füzessy Géza, Magyary Sándor lelkészek, Kovács Győző tanár és Daróczy Kiss Lajos e. megyei jegyző. Imádkoznak a Leány és Fiuszövetség tagjai.

Bensőséges szép ünnepek keretében adóztunk imaházunkban október 31. emlékének. Délelőtt gyermekistentisztelet volt, amelyen Magyary Sándor s. lelkész hirdette az Igét. Délután az ifjúság ünnepségén dr. Szabó Lajos prédikált. Mindkét ünnepségen gyermekek és ifjak szavalatokkal és ének-számokkal működtek közre.

A szokásos *téli munkadélutánokat* hétfőn (november 11-én) délután kezdi meg Nőszövetségünk. Adományokat (ruha, pénz) szeretettel kér.

Árvaházunk.

Ahol a legnagyobb a szükség, ott van legközelebb az Isten! Ezt a régi igazságot tapasztalta meg Árvaházunk, midőn olyan szükségbe jutott, hogy az utolsó darab krumplit és szem paszulyt is a piacról kellett drágán megvásárolnia. Más esztendőben a vidék adományai ilyenkor már egymást érték. Most az idő viszontagságai miatt elmaradtak. De megtudta Árvaházunk nehéz helyzetét Fodor József fogyivásárhelyi lelkész és felesége s azonnal küldtek egy zsák krumplit. Hála köszönet nekik is, meg azoknak is, akik megígérték, hogy rövid napok multával beküldik adományaikat.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Szentés Gy. 150, Somogyi Istvánné 150, Révai Lajosné 100, Kórházi beteg férfi 10 Lei.

Tízdekas adományok: Szodoray Tamásné 7 kgr. liszt, dr. Verzár Issvánné 5 kgr. liszt, Kiss Endréné 3 kgr. liszt, 1 kgr. só, 1 kgr. griz, Révai Lajosné 5 kgr. bab.

Fogyivásárhely: Ref. lelkész 1 zsák krumpli.

HIREK.

A középiskolás ifjúság imahetének programja. A nagyváradai református fiu, leány középiskolai tanulók, Vargha Gedeon vallásánár vezetésével az IKE világszövetségének imahetét tartják. Az imaórák minden este 7 órai kezdettel a Bethlen Gábor Kör helyiségeiben lesznek megtartva, kivéve vasárnap, folyó hó 10-én, amikor a középiskolás tanulók önképzőkori órájával egybekötve délelőtt 10 órakor lesz. Az imahét műsora a következő: *Vasárnap:* Bibliaóra csoportokban, utána önképzőkör. Előadás: Vidits György. Imádkozik: Sándor László. *Hétfő:* Bibliamagyarázat: Jégh Károly. Előadás: Kajtor Mihály. Imádkozik: Szebeni István. *Kedd:* Bibliamagyarázat: Boros Tihamér. Előadás: Adorján József. Imádkozik: Debreceni Ferenc. *Szerda:* Bibliamagyarázat: Vidits György. Előadás: Orth Győző belm. titkár. Imádkozik: Tóth Zsófia. *Csütörtök:* Bibliamagyarázat: Vigh Zoltán. Előadás: Szebeni István. Imádkozik: Szabó Margit. *Péntek:* Bibliamagyarázat: Szebeni József. Előadás: Jégh Károly. Imádkozik: Ille Mária. *Szombat:* Bibliamagyarázat: Adorján József. Előadás: Vargha Gedeon vall. tan. Imádkozik: Vidits György. Szeretettel hívunk minden református középiskolai tanulót lelki találkozóra, melyre Isten áldását kérjük.

HIRDETÉSEK.

NAGY FERENC fűszer és csemege, Lukács György utca 66. szám.

SZILVÁSSY VILMA női divatszalon, Hlatky Endre (Zöldfa) utca 7., ajtó 2.

A magyar családok találkozó helye: BALASKÓ FERENC vendégloje, Szt. János-u. 27.

SZEMESS GYÖRGY, a Bazár-épületben modern táncanfolyamot nyitott.

SZÉLES SÁNDOR faiskolájából vásároljon fagyümölcsfákat. Megrendelhetők: Bem-utca 13. Olcsó árak!

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

Az összes rádióujjdonságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

Halász Imre szücs
Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szőrmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legujabb modellek szerint készítenek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szőrmefestést szolid árak mellett vállalok.

A Református Híradó vallásos irányú néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő. Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdába, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

A nagyváradi református egyházkerület

folyó évi november 13-án tartotta évi rendes közgyűlését a Református Kulturpalota kis termében Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán főgondnok elnöklété alatt. A trianoni parancs után a tiszántúli egyházkerület leszakított részeiből alakított egyházkerületnek csak hazatért nagybányai, nagykárolyi, érmelléki, bihari egyházmegyéinek képviselői jelentek meg teljes számmal, míg a nagyszalontai egyházmegyének csak az esperese jöhetett el, a bántasi egyházmegyéből pedig senki, mivel ezek az egyházmegyék (Nagyszalonta város kivételével) román uralom alatt maradtak. A közgyűlés hangulatán a kettős érzemény, az örömmel és bánattal összelelkező érzett. Ott zengtek mindkét hangjai Püspök úr imádságában. Hallottuk Főgondnok úr megnyitójában: »mikor elkövetkezett a sóvárogva várt nagy nap: tuláradó boldog érzéssel térünk vissza a szerető édesanya, Magyarország kitárt keblére s hálát mondva az Úrnak kegyelméért, megkezdettük ismét a magyar kálvinisták testvéri együttműködését.« »Mikor azonban határtalan örömduzzasztja keblünket a bekövetkezett szabadulásunk felett, szomorú akkorként jut füleinkhez Romániában maradt hittestvéreinknek szivettépő jajkiáltása. Helyzetüknek teljes bizonytalansága, közülök ezreknek földönfutóvá tétele keseríti a mi nagy ünnepünknek boldog hangulatát.«

Csernák Béla főjegyző terjesztette elő Püspök úr jelentését az egyházkerület életének talán utolsó, de legsúlyosabb esztendejéről, s ösmertette a magyarországi református egyház Egyetemes Konventjének hazatérésünkkel kapcsolatos határozatait. A közgyűlés táviratban jelentette hódolatát a Kormányzó úrnak és ugyancsak táviratban üdvözölte a miniszterelnököt, a kultuszminisztert, a Konvent elnökségét és a testvér tiszántúli egyházkerületet, fájdalmas érzésekkel emlékezett meg a rabságban maradt gyülekezetekről.

A hazatéréssel kapcsolatos nagy kérdésekre, köztük egyházkerületünk jövő sorsára vonatkozó határozatot dr. Soós István világi főjegyző

terjesztette elő, s a közgyűlés a tárgyalások levezetésére egy bizottságot küldött ki.

A közigazgatási és bírósági ügyek letárgyalása az esti órákban ért véget.

Mit ér az erényes élet?

Az erények ékköveivel kirakott korona súlyos teher az ember fején. Milyen könnyű dolog például bölcsesség nélkül élni s nem látni a világ nagy csonkaságát. Mennyi baj származik az igazlelkűségből s mennyi hátrány abból, ha a szívünk gondolatait el nem leplezzük. Milyen simán foly az élete a gyáva embernek s mekkora kockázatot hordoz a bátor és a hősi lelkű ember. Mekkora erő kifejtést igényel a mértékletesség és az önmegtartózkodás s mennyire magától jön a mértéktelenség és a zabolátlanság. Milyen kevés sikerrel jár a tisztesség és a becsületesség s mekkora sikert hoz ennek az ellenkezője. Mit ér tehát az erényes élet? Arra nézve, aki az életét a magáénak tekinti s a maga élvezetére és hasznára akarja gyümölcsöztetni, valóban semmit sem ér. Ezért ma nagyon sok ember igyekszik is megszabadulni egyik, vagy másik erénytől, vagy éppen mindeniktől. Ma nagyon sok ember úgy veti el magát az erények ékköveit, mint az esztét vesztett ember az életét. Az erényes élet valóban csak azokra nézve bir nagy beccsel, akik úgy tekintik életüket, mint amely nem az övék, hanem az Istené s akik tényleg Istennek szentelik azt. Az ilyenekre nézve nem közömbös, nem mindegy, hogy milyen az életük, mert lehetetlen dolog reájuk nézve, akármilyen életet élni. Az erényes élet csak azokra nézve kérdés, akik az Isten akarata alatt érzik magukat s akik nem ehez a világhoz, hanem az Isten akaratának törvényeihez szabják magukat. Az erényes élet csak azokra nézve kérdés, akik nem csak tengődni, hanem eszményes szerint valóban élni akarnak. De ezekre és az ilyenekre nézve valóban élet-halál kérdése az erényes élet. Arról van szó, hogy az élet koronájától meg akarjuk-e fosztatni magunkat, vagy pedig azzal felékesíttetni? Koronátlan, dicstelen élet

az erény nélküli élet, de viszont megkoronázott, dicsőséges élet az erényes élet. Az erényeknek nincs piaci értékük, mert az erények nem is forognak a piacokon. Az erényes életet tehát nem is tudják megbecsülni azok, akik piaci szempontok szerint nézik az életet. Az erényes élet a piaci élet, a piaci szellem, a piaci gondolkozásmód tagadása. Az erényes élet azonban nem jelenti a valóságos élettől való elszakadást, sőt az erényes élet előtt az a kötelezettség áll, hogy a piaci életet is megszentelje, a piaci szellemet is legyőzze és a piaci gondolkozásmód helyébe nemes erkölcsi gondolkozásmódot ültessen. Ime tehát az erényes élet nem önmagáért van, hanem magáért a mindennapi életért, hogy az *más* legyen, *mélyebb* legyen, *gazdagabb* és *szebb* legyen. Az erényes élet tehát magáért az életért van. Aki tehát azért folytat erényes életet, hogy azzal érdemeket szerezzen Isten és embertársai előtt, vagy azért, hogy azoknak ékességével hivalkodjék s nem azért, hogy erényeivel szolgáljon: az olyan ember nem érdemli meg az erényes névvel való megkülönböztetést. Az erényes élet erős, vértezett és áldott élet Isten dicsőségének szolgálatában.

T. S.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt háromnegyed 9 órakor ifjúsági istentisztelet. 10 órakor Juhász Sámuel, délután 6 órakor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Juhász Miklós. — Temetés: Kocsis Lajosné Szűcs Margit 44 éves (Arany-oldal 7. sz.), Kulcsár István 68 éves (Szaniszló-u. 37. sz.).

A **furtai református iskola** vasárnap, nov. 17-én hozza ajándék-zászlóját a nagyváradai református iskolának. Ez alkalomból az olaszi templomban vasárnap délelőtt a furtaiak jeles lelkipásztora, Juhász Sámuel prédikál, A zászlót a furtai református iskola tiz tanulója és két tanítója hozza s az istentisztelet végeztével adja át.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este 6 órakor Osváth Ernő; az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Kéry Olga Mária 1 éves (volt Budisteanu-utca 16. sz.), Kocsis Imre 44 éves (Óvoda-u. 1.).

Áldozatkészség: Adományok: Úrasztalára: Bogdándiné 30 leit. — Az Össi-telepen: Kenyeret és bort: Bodó Imre és neje, Dormány Sándor 20 leit.

Árváknak: Sinyi Józsefné 50 leit.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Kiragye Péter gör. kel. molnár Bakó Jolán ref. (Várad-Szölös), Darányi Mihály mechanikus ref. Szilágyi Piroska ref. (Veres Balázs-u. 5-b.) — Ártért hozták: Gogucz Dániel férfi-szabó (Iskola-utca 15.) gör. kel. vallásról, Biró László (Várad-Szölös) gör. kel. vallásról, Veres József (Várad-Szölös) gör. kel. vallásról, Sobják Mihály (Várad-Szölös) gör. kel. vallásról, Sipos József (Várad-Szölös) gör. kath. vallásról, Kirika György munkás (E. Marton-u. 2.) gör. kath. vallásról, Kirika Gyula borbély s. (E. Marton-u. 2.) gör. kath. vallásról, Dudás Ferenc molnár (Sonnenwirth-telep 14.) gör. kel. vallásról, Nika Illés földműves György és János nevű gyermekeivel (Nagy István-u. 4.) gör. kath. vallásról, Ruzse Simon mázoló (Sonnenwirth-telep 14.) gör. kel. vallásról, Nagy Ferenc napszámos (Élesd-utca 12-a.) felekezet nélküli, Nagyné Ruj Mária (Élesd-u. 12 a.) felekezet nélküli.

Áldozatkészség: Templomalapra: Russ Lászlóné 100 lei. Több nőszövetségi tag, Sinyi József temetésén virág helyett 100 lei, Ignác Pálné 50 lei.

Szegény iskolásgyermekek karácsonyi segélyére: Hatvani Sándorné fia emlékére 100 lei.

Szegényeknek: Kimpán Gáborné 20 lei, N. N. 20 lei. özv. Magyar Mihályné férje emlékére 100 lei. Boldizsár N. 20 lei.

A **csillagvárosi fiu- és leánybiblikör** kultur-ünnepélyt rendez kulturtermünkben f. hó 17-én este 6 órai kezdettel, melyen vallásos jelenetek hit- és nemzeti öntudatot építő és erősítő ének és szavaltaszámokból álló műsorral fogják kellemessé tenni a megjelenteknek. Adományokat a szegény iskolásgyermekek ruha és cipővel való ellátására kérünk.

Gyászhir. Sinyi Józsefné nőszövetséges asszonytestvérünket mély gyásszal látogatta meg Istennek szent akarata, midőn életének hű társát tőle visszakeríte. A hazatért léleknek adjon az Úr új jövőndőt.

boldog örökkévalóságot, minden utána kesergő szereteteinek bőséges vigasztalást, szent akaratján alázas megnyugovást.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Magyary Sándor; az Élő-telepen délelőtt 10 és a Tüdőszanatóriumban délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Boczonyi Béla. Esketés: Faragó Lajos ref. (Rét-utca 11)—Papp Ibolya ref. Temetés: Hajdu Anna 4 hónapos, Molnár Gáborné 41 éves (volt Speranta-utca 13.), Titi József 84 éves (Lipót-u. 8).

Áldozatkészség: Szegényeknek: B. Tóth Irén 150, K. Nagy Lajos 20 lei.

Ruhaanyagra a szegény iskolásgyermekeknek: Nőszövetség 2.000 lei

Egy szegény gyermeknek tankönyvre: Nőszövetség 100 lei.

A Magy. Kir. Tanfelügyelőség megengedte, hogy a jövőben az Élő-telepi körzetben az istentiszteletet a Szt. János uton levő állami iskolában tartassuk. Ezért a volt Demosthenes-uton levő helyet felmondottuk és nov. 17-én vasárnap délelőtt már az iskolaépületben tartjuk az első istentiszteletet. *Predikál:* Dr Szabó Lajos.

A Tüdőszanatórium Igazgatósága a volt gr. keleti szanatóriumi kápolnát rendelkezésünkre bocsátotta. Átalakította református istentisztelet tartására. Az első istentiszteletet új helyiségben nov. 17-én vasárnap délután 4 órakor tartja dr Szabó Lajos lelkész. Ezen az istentiszteleten a betegek kivül a Szanatórium igazgatóság és a személyzet is részt vesz.

Az állami elemi iskolába járó gyermekeink részére minden vasárnap reggel az Árpád vezér uti templomunkban háromnegyed 9 órakor gyermekistentiszteletet tartunk.

Adakozzunk ruha, vagy pénz adományt a Nőszövetség munkadélutánjaira. Munkadélután minden hétfőn délután 3 órától.

A »Magyar Dal» ünnepe. A nagyváradi dal-egyesületek a felszabadult magyar dal örömeire nov. 24-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel diszhangversenyt rendeznek a Református Kulturpalota nagytermében. Az estélyen az ünnepi beszédet dr Ripka Ferenc Budapest szkf. ny. főpolgármestere, az orsz. szövetség elnöke tartja.

Árvaházunk.

Kiáltó szavunk visszhangra talált sok áldott lélekben. Árvaházunk kedves patrónája, Pappszász Lajosné ömeltósága, az egyházkerületi nőszövetség elnöknője azonnal intézkedett, hogy még a nehéz gazdasági viszonyok között is befuvarozzák a csokalyiak adományát. Hasonlóképen siettek beküldeni a fugyiak is, amit összegyűjtöttek, mert *kétszer ad, aki gyorsan ad!*

Egyletünk áldozatkész lelkü alelnöknője, Ertsey Rózsika is megemlékezett árváinkról; most ugyan Budapesten lakik, de Nagyszalontán járva, benézett Váradra is, hogy az árvák sorsa felől érdeklődjék és ha most nem tudja is ellátni őket fehérmükkel, mint amikor még Nagyszalontán lakott, pénzbeii adományát hozta el.

Köszönet mindannyiuknak!

*

„...Én vagyok az az ember, aki nyomoruságot látott...” (Siralm. III. 1.) Ez a kiáltás jutott árvaházunkhoz Szilágy-megye egy kicsiny falujából. A falu pásztorának hat árvája maradt. Egy gyöngé, beteges édesanya gondjaira. Hat elárvult gyermek várja a mindennapi kenyeret, a ruhácskát, melybe a közeledő félelmes tél hidegében fázlódó tagjaikat takarhassák. Várják a gondozást, a nevelést és várják mindazt, melyre kicsiny testüknek, árva lelküknek szüksége van. És sem testvér, sem rokon és nincs senki, aki gondjaikat felvehetné.

Lelkésztestvérünk kérte, a három legkisebb fiu felvételét árvaházunkba.

Nincs hely, hol fejét egy is lehajthatná, mert árvaházunk most is látszámon felül két árvát vesz gondozásába. Fáj lelkünk, hogy e nyomoruságot látott család zörgető kérésének eleget tenni nem tudunk. Könyörülő Isten! keseredett szívűek és árvák atyja, vedd oltalmadba kicsinyeidet s támassz jószívű embereket!

Adományok az Árvaháznak:

Budapest: Ertsey Rózsika 10 Pengő.
Csokaly: Réthy Alajos 2 Pengő.
Örvénd: özv. Domján Ferencné 200 Lei.
Nagyvárad: N. N. 100 Lei. 687. sz. boritékban 1, 688. sz. boritékban 1 Pengő, Egy kórházi beteg 10 Lei.

Természetbeni adományok:

Fugyi: Ref. hivek 96 kg. krumpli, 135 kg. tengeri, 50 fej káposzta, 2 sütőtök, 17 tojás, 28 kg. bab, 31 kg. buza, 27 kg. zöldség.
Csokaly: 50 kg. liszt, 174 kg. buza, 356 kg. krumpli, 10,5 kg. bab, 24 kg. zöldség, 12 kg. hagyma.
Nagyvárad: Demeter István 1 kg. liszt, 30 dkg. tarhonya, 1 tál gyalult káposzta. Dr Barta Andrásné 5 kg. liszt.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

HIREK.

Vasárnap, november 10-én, ismét ünnepélyes zászló-átadás volt a réti imaházban. Ez alkalommal a gyulavári református énekkar hozott zászlót s adta át a Sztáray Mihály énekkarnak. Az érkező 50 tagu küldöttséget a volt határnál dr Szabó Lajos lelkész fogadta. Az imaháznál Magyary Sándor az énekkar nevében beszélt, a küldöttség nevében pedig Kocsis Jenő gyulai lelkész válaszolt. Ugyancsak ő hirdette Isten Igéjét az ünnepélyes istentiszteleten is. Igehirdetés után következett a boldog pillanat: Kovács Károly kurátor, Kocsis Jenőné nőszövetségi elnöknő, Polyák Margit és Dobro Károly ifjusági vezetők átadták a felszalagozott gyönyörű zászlót. Dr Szabó Lajos lelkész az énekkar elnöke meghatót szavakban köszönte meg a drága ajándékot, majd a Sztáray énekkar énekelt. Kovács Erzsébet s Nagy Erzsébet énekszámait és Szilágyi Károly szavalata zárták be az örökre emlékeztető szép templomi ünnepséget. Istentisztelet után a küldöttség a temetőbe vonult s megkoszoruzta az énekkar volt tagjainak, valamint a névtelen katona sírját. Itt Nyulak István s. lelkész, Kovács Győző tanár és Zombory Sándor mondtak beszédet.

A Kerületi Iratterjesztés hírei:

Vasárnapi iskolai szorgalmi képek. Debrecenből megérkeztek a vasárnapi iskolai szorgalmi képek. Szébbnél szébb színes gyermekjelenetekkel, művészkepek kicsinyített egyszínnyomású másával bibliai mondással.

Magyar utazók a XIX. század első felében. A Református Könyvtár 77, 78. száma. Irta: Tóth Zoltán szatmári tanár. A kis mű Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Szemere Bertalan és Gorove István nyugati utazásait tárgyalja, eleven, színes, tanulságos módon. Különösen időszerűvé teszi ezt a kis művet a nemzetiségi kérdés, amely mind a négy utazónál felmerül a magyar nemzetiségi gondolat ébredésével kapcsolatban. A román cenzura, amely még ezt a kiadványunkat cenzurázta éppen ezzel a füzetrel mutatta meg, hogy Románia hogyan kezelte a nemzetiségi kérdést. Kimondott hamisítást végzett a szövegben a cenzori vörös ceruza. Ezt a ténykedést azonban — hála legyen érte a jó Istennek — most már egy Óvás c. megjegyzésben lelepleztük, amelyet a kis műhöz mellékelünk. A 80 oldalas füzet ára 50 Fillér és megrendelhető a Királyhágómelléki Református Egyházkerület iratterjesztésénél, Nagyvárad, Teleki-u. 31. sz. alatt.

Az összes rádióújdonosságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

INNEN-ONNAN.

A kenyériskola gondolata először Sátoraljajuhelyen valósult meg 1938-ban és a folyó évben Kassán és igen sok községben. Azonban megvalósította már előzőleg az a kis gyermek, aki napi 10 filléres zsebpénzéből kenyeret vett s azt társai között kiosztotta és osztatta azt.

Hasonló »kenyériskola« az olasz Leány szövetség szegénygyermek-ebédeltetési akciója, mely az elmúlt iskolai évben 6012 adag ebédet osztott ki. Naponta 75 gyermek ebédelt a konyhán, akik közül 14 az olasz, 19 a réti, 23 az újvárosi és 19 a velenicei paróchiális körhöz tartozik. A szükséges pénzt a Leányszövetség tagjai önkéntes adományok útján kapják. *Közeledik a konyha megnyitásának ideje! Te mennyivel járulsz hozzá ennek a szükséges intézménynek fenntartásához?*

A kenyériskoláról az első közlemény. »Világosság« c. leányegyleti, Sátoraljajuhelyen kiadott lapban jelent meg »Kenyériskola« c. alatt (1938. évf. 1. sz.) s így szól: Pár nap alatt csodálatos gyorsasággal, szinte gomba módjára állott elő a »kenyériskola«. Mi hozta létre? A szeretet. Az a szeretet, mely észre veszi a sápadt, szenvedő gyermeklelket, akik az utcán napról-napra elkísérik az embert egy pár krajcárért, amit kenyérré gyűjtenek. Ez adta a gondolatot, hogy örömet varázsoljunk sokat nélkülöző életükbe. Így jött létre »A Sátoraljajuhelyi Ref. Leányegylet Kenyériskolája Szegény Gyermek részére«, amely 1938. febr. 11-én kezdte meg működését. Ez az »iskola« 100 teljesen szegény gyermek részére a tél folyamán minden hétköznap délután 4—6-ig kenyeret és teát cukorral ad. Ebben az »iskolában« minden teendőt a Leányegylet tagjai önként végeznek.

HIRDETÉSEK.

NAGY FERENC fűszer és csemege, Lukács György utca 66. szám.

SZILVÁSSY VILMA női divatszalon, Hlatky Endre (Zöldfa) utca 7., ajtó 2.

A magyar családok találkozó helye:
BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

SZEMESS GYÖRGY, a Bazar-épületben modern táncanfolyamot nyitott.

SZÉLES SÁNDOR faiskolájából vásároljon fagyümölcsfákat. Megrendelhetők: Bem-utca 13.
Olcsó árak!

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárúkból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítenek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalnak.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Reformátusok gazdasági szervezkedése. ORJÓ

Szomorú rabságunk alatt, ezelőtt 4—5 esztendővel a református Férfiszövetség egy estéjén kijelenttem, hogy a Férfiszövetség egyik legfontosabb célja, mely egyuttal egyházmentési és egyházfenntartási cél is, a református társadalom gazdasági megszervezése és az egymásról való gondoskodás. Szükséges, hogy minden református ember érezze, hogy nincs egyedül, hanem mögötte van egy erős, jól megszervezett református társadalom, mely a megpróbáltatás perceiben hóna alá veszi az eleső testvérünket s anyagi és erkölcsi támasszal biztosítja az existenciáját.

És ime, amíg mi eljutottunk szorongattatásunkban annak a felismerésére, hogy mit kell tenni a magunk megmentésére, de már azt megvalósítani gyöngék és erőtlenek voltunk, az anyaországban ugyanez a gondolat már testet is öltött és a Református Lelkész Egyesület megalakította az »Országos Református Jóléti Intézmény«-t, az »ORJÓ«-t, melynek elnöke dr Ravasz László püspök, ügyvezetője Egerházi Lajos ref. lelkész, mely célul tűzte ki ugyanazt, amit itt mi is elgondoltunk s amely hatalmas lépésekkel halad előre; célja: a magyar református társadalom gazdasági megszervezése és megerősítése. Programul vette a család védelmét. Mik azok a mozzanatok, midőn egy család segélyre szorul: A *születés*, ha újszülött kopogtat be s ezzel rendkívüli kiadások járnak, a *házasság*, ha a felnőtt leányt ki kell házasítani és a *haláleset*, ha valaki a családban meghal s eltemetéséről kell gondoskodni.

Az »ORJÓ« tervbe vette és fokozatosan megvalósította az anyaországban a „születési segély”, „kiházasítási segély” és „temetkezési segély” intézményt. De ezenkívül segíti tagjait olcsó hitellel, előnyös *biztosításban* segíti hozzá a református embert, amelynek révén az egyház is bizonyos jövedelemhez jut s az, aki biztosítja magát, nyugodt lehet, hogy megbízható, rendes kézbe kerül s így az élet minden folyamatában ott van a református

magyar ember mellett, ahol szociális, vagy gazdasági téren csak szükség van rá.

A szervezet vezetősége Nagyváradra is ellátogatott. A »Sebes-Körös« hitelszövetkezet igazgatósága örömmel vett tudomást az »ORJÓ« céljairól és elvileg elhatározta, hogy esetről-esetre együtt fog működni ezen egyesülettel.

Fel kell figyelni erre a munkára minden lelkesnek, tanárnak, tanítónak és minden jó magyar reformátusnak, mert ezen munka révén megerősödik a mi református társadalmunk gazdaságilag, megoldódnak a szociális problémák és közelebb jut az erős, megdönthetetlen magyar nemzeti fogalom megvalósításához.

Nagyvárad, 1940 november 17.

Dr Soos István,
egyházkerületi vőági főjegyző.

Tájékoztató

az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat családvédelmi akciójáról.

Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat (röviden: ORJO) „Lelkészegyesület” által alapított, az *Egyetemes Konvent* felügyelete alatt álló és a főtiszteletű Püspök Urak részéről támogatott egyháztársadalmi intézmény, s egyben Magyarország legnagyobb református családvédelmi intézménye.

A Társulat atyafiságos szeretettel vállalja a reformátusok szociális, gazdasági és mindentéle ügyes-bajos dolgainak intézését.

A Társulat különös gondot fordít a református családvédelemre azért, hogy tagjait különböző segélyekhez juttatja. Ilyen segélyek: *gyermeknevelési és kiházasítási segély*, *temetkezési segély*, *tőkegyűjtési segély* temetkezési segéllyel kombinálva.

A belépéssel kapcsolatban szükséges tudnivalók:

1. A Társulat segélyosztályainak tagja lehet 20 éves kortól 60 éves korig minden egészséges egyén. (60 éven aluliaknál 1000— Pengő segélyösszegig, 60 éven felülieknél pedig 500— Pengőig általában orvosi vizsgálat nélkül történhet a belépés.)

2. A segélyösszeg nagysága függ a belépő életkorától és a vállalt havi tagsági díjtól. — Minden megkezdett korév teljes évnek számít.

3. A belépési díj egyszersmindenkorra 1— P. ami a belépés alkalmával kifizetendő az első hav díjrészlettel együtt.

4. A tagság, a tagkönyv kiállításának napjával kezdődik a következő várakozási idővel: az első hat hónapban történő elhalálozás esetén csak a befizetett díjak térítetnek vissza, a 7—12. hónapban $\frac{1}{4}$ segélyösszeg, a 13—18 hónapban $\frac{1}{2}$ segélyösszeg, a 19—24. hónapban $\frac{3}{4}$ segélyösszeg s végül két teljes évi — 24 hónapi — tagsági után bekövetkező elhalálozás esetén a teljes segélyösszeg kerül kifizetésre. Bal esetek következtében történő elhalálozás esetén az első naptól kezdve teljes segélyösszeg jár, ugyszinten akkor is, ha a felvétel kedvező orvosi vizsgálat alapján történt.

5. A három tagsági év letelte után kilépő, vagy díjat tovább fizetni nem tudó tag tőkésítheti, vagy visszavásárolhatja segélyigényét.

6. Beteg ember belépése kezdettől érvénytelen.

7. A tagdíj pontatlan fizetése a tagság megszűnését és a segélyigény elvesztését vonja maga után.

SEGÉLYOSZTÁLYOK:

1. Temetkezési segélyosztály.

A temetkezési segélyosztályba kétféle módozattal lehet belépni. Az egyik módozat szerint — Ntb. táblázat — a díj legfeljebb 20 éven át, illetve a tag előbbi elhalálozásáig fizetendő. Példa: Ha egy 31 éves egyén havi 1.— P. díjjal lép be ebbe az osztályba, úgy elhalálozásakor családja 320.— P. temetkezési segélyt fog kapni, amivel szemben a tag életében legfeljebb 240.— P. díjat fizetett be, de az is lehet, hogy csak 24.— Pengőt. A legkisebb havi tagdíj 50 fillér, de be lehet lépni 1.—, 2.—, 3.— P. sőt ennél magasabb havi díjjal is, mely esetben a temetkezési segély összege aránylagosan emelkedik.

A második módozat — Nthu. táblázat — csupán annyiban különbözik a fentitől, hogy a díj mindenképpen elhalálozásig fizetendő s hogy havi 1.— pengőnél kisebb díjjal ebbe a segédosztályba belépni nem lehet. Példa: Ha egy 53 éves egyén 1.— P. havi díjjal lép be ezen osztályba, úgy 180.— P. lesz a temetkezési segély.

2. Tőkegyűjtési osztály temetkezési segéllyel.

A legkisebb havi díj itt is 1.— P., ami 20 éven keresztül, illetve a tag korábbi elhalálozásáig fizetendő. A segélyösszeget — tőkét — a tag legkésőbb 20 év múlva kézhez kapja s ugyanakkor biztosítva

marad díjmentesen a segélyösszeg 10 százaléka erejéig, bármikor később bekövetkező elhalálozása esetére, ha pedig 20 év eltelte előtt halna meg, úgy családja kapja meg a teljes tőkeösszeget. Példa: Ha egy 25 éves egyén 1.— Pengő havi díjjal lép be ebbe a segélyosztályba, úgy 20 év múlva kézhez kap 195.— Pengőt s ugyanakkor egy 1950 Pengőről szóló díjmentes kötvényt kap, s ez az összeg elhalálozásakor kerül kifizetésre. Husz éven belül történő elhalálozása esetén családja kapja meg azonnal a 195.— Pengőt.

3. Kiházasítási és önállósítási segélyosztály.

Ezen osztályba történő belépés esetén a tag gyermeke kiházasítási segélyben részesül 17 és 30 éves kora között bármikor is kötendő házassága alkalmával. Ha 30 éves korig sem köt házasságot a gyermek, akkor önállósítási segély kerül kifizetésre. A legkisebb havi díj 1.— Pengő, ami a gyermek 21 éves koráig, de legalább 10 évig, illetve mindkét esetben a gondoskodó esetleg előbb bekövetkező haláláig fizetendő. A gondoskodó elhalálozása után ugyanis a díjfizetés megszűnik, de a gyermek segélyigénye változatlanul továbbra is fennmarad. Ha az igényjogosult gyermek hal meg: 3 éven belüli elhalálozásnál a befizetett díjak térítetnek vissza kamatmentesen, 3 évi tagságon túl történő elhalálozásnál a visszatérítési összeg kerül kifizetésre. Példa: Ha egy 40 éves apa 3 éves gyermeke részére kíván gondoskodni kiházasítási, illetve önállósítási segélyről és 1.— Pengő havi díjjal lép be ezen segélyosztályba, akkor a gyermek 21 éves korában történő házasságkötése esetén 205.— pengő kiházasítási segélyt fog kapni, míg ha korábban köt házasságot úgy aránylagosan kevesebbet, későbbi házasságra lépés esetén pedig aránylagosan többet kap, hogyha 30 éves koráig sem köt bármi okból házasságot, akkor önállósítási segélyben részesül, ami ebben az esetben 291.— Pengő lenne.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt háromnegyed 9 órakor ifjúsági istentisztelet. 10 órakor Csernák Béla, délután 6 órakor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Lovas Miklós, — Esketés: Tyityán György földmives—Pikó Zsuzsanna reformátusok (Sal Ferenc utca 16.) — Temetés: Tóth Kálmán (Tolonház), Bozsányi Ferenc 14 napos (Közkórház), Kiss Jánosné

Olvasa rendszeresen a Református Híradót

Hiripi Mária 63 éves (Elmekórház), Nagy Miklós 48 éves (Elmekórház), Torkos Sándor 79 éves (Elmekórház), Kovács József (Kálvária-utca 49.)

Aldozatkészség: Csósz József 15 dkg, teát adott az olasz nőszövetségnek.

A szegénygyermek konyhája részére: Dr Sály László perselyadománya 350 Lei.

Adományok: Hazatérés Harangjára Topa Antal (a megajánlott 20 pengőből) 5 P. A hárandi református egyház a nagyváradai református iskola tanítóinak november 10-iki látogatása alkalmával templomi perselypénzben 30 P. Tiszti beszállásokért nyert díjakból Cs. I.-né 4 P. 20 fill. Székely Dezső (a megajánlott 24 pengőből) 2 P. Özv. Resch Mihályné (a megajánlott 30 pengőből) 3 P. András István (a megajánlott 30 pengőből) 5 P. Halász László 5 P. Osváth Jenőné volt nagyváradai tanárnő (Debrecen, Dóczy intézet, a megajánlott 25 pengőből) 5 Pengőt.

A szegény iskolásgyermek számára az olasz nőszövetség munkás tagjai szerda délután 3—6 között varrják a karácsony előtt kiosztásra kerülő ruhákat. Kérjük a nőszövetség tagjait, hogy akik e szeretetmunkában résztvenni akarnak, minden szerdán jelenjenek meg a munkadélutánon. Aki a ruha varrásban nem tud résztvenni, küldjön ruhaanyagot! Gondoljunk a szegény református gyermekekre!

A múlt vasárnap az olasz templomban megható ünnepség keretében adta át elemi iskolánknak a furtai elemi iskola küldöttsége hazatérésünk emlékére ajándékozott szép zászlóját. Lelkipásztorunk egykori hívei hozták el gyermekeiket Juhász Sámuel lelkész vezetésével. Az elhangzott beszédek, elmondott szavalatok annak a bizonyosságai voltak, hogy belső közösségünk az elszakíttóság ellenére is megmaradt, sőt kimélyült és megerősödött, mert a vezetőket ugyanaz a lélek és indulat vezette munkájukban.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Orth Győző, este 6 órakor Papp László, az Őssi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Stojanof Irén, Gorzó Kálmán, Hajta Ágnes Margit, Vahoveczky Sándor, Bozse Márton. — Esketés: Bartha József ref.—Balogh Róza ref. (Kolozsvár), Rácz József ref.—Szilvássy Erzsébet ref. (Téglavető-utca 12. sz.) — Temetés: Vékony Ilona Kozora József neje 45 éves (Hattyu-u. 32-a sz.)

Aldozatkészség: Szegényeknek: Oláh Béla 3 Pengőt adott.

Szegény állami iskolások valláskönyv szükségletére: Ujvárosi ref. Nőszövetség 300 Leit adott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarozattal kedden és pénteken délután 5 órakor.

Várad-Szőlőssön az áll. iskolában istentiszteletet tart délelőtt 10 órakor Soós Lajos igazgató-tanító-lelkész.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Sándor, Tóth Károly. — Esketés: Mezei Sándor ref. butorfényező és Tarr Julianna ref. (Kosta Foru-u. 8.) Ujvároson esküdtek. — Áttért hozzánk: Icz János 27 éves pék, (Közép-u. 2.) gör. kel. vallásról, Farkas Teréz 38 éves gyári munkásnő (Kommendánsrét) gör. kath. vallásról, Kimpán János 35 éves kőmives (volt Csicseika-u. 34.) gör. kel. vallásról, Tarr Lajosné szül. Venter Éva 28 éves munkásnő és fiai: Mihály sz. 2929, Pál 1934, Imre 1939, (Rendes-telep 4. sz.) Silhe Márton 30 éves borbély izraelita vallásról (Bányasor 13-a.)

Szegény iskolásgyermek karácsonyi cipő és ruha segélyezésére: Csillagvárosi bibliakörös ifjuság kultúrest jövedelméből 1000 Lei. Velencei Nőszövetség 2800 Lei. Imahéten perselyadományok 200 Lei. Nagy György 30 Lei.

Ifjusági keresztvén Egyesületnek: Imahéten perselyben gyűlt adományok 216 Lei.

Az Ifjusági Ker. Egyesületek Világszövetségeinek egyetemes imahetét velencei imaházunkban estéről-estére szép számu gyülekezeti tag jelenlétében program szerint megtartottuk. Öröndetes jelenség, hogy a bibliakörös leányok úgy a bibliaolvasásban, mint az imádkozásban minden alkalommal tevőleges részt vettek s a múlt évihez képest rendszeresebben és többen jelentek meg, sajnos, a fiu ifjuságról ugyanezt nem mondhatjuk, pedig a történelem által sokszor megbizonyított tény az, hogy minél jobban Isten népévé tud lenni egy nemzet, annál nagyobb joggal remélheti megmaradását. Imahetünk előadóinak ez uton is hálás köszönetet mondunk s kérjük Istent, adjon gazdag áldást magvetésükre.

Csillagvárosi fiu és leány bibliakörös ifjuságunk f. hó 17-én kulturtermünkben jól sikerült estélyt rendezett, mely a résztvevők sok jóakarata-

ról s komoly készültségéről tanuskodott; a jól megválasztott hazafias költemények és tanulságos jelenetek, énekszámok egyaránt megtalálták az utat a szívekhez. Az estély jövedelmeként 1000 Leit adtak szegény iskolásgyermek segélyezésére.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élőtelepen délelőtt 10 órakor Magyar Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután a Tüdőszanatóriumjumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Hámos Juliánna, Erdei Mihály, Hevesi Erzsébet. Esketés: Rác János ref. — Buzás Margit ref. (Széchenyi-ut 12). Temetés: özv. Fogarasi Józsefné 84 éves (Széles-u. 16). Méhes Sándor 56 éves (Nogáll-u.)

Áldozatkészség: Szegény-gyermeknek: Fazekas Jánosné 100, Lovas Ferenc 100, M. A. 50, özv. Hunyadi Gyuláné 20, Cirják József 20 Lei.

Ruha-anyagot: dr Szabó Lajosné, özv. Szabó Lajosné.

Templomalapra: Ceglédi ref. egyház 150 Lei.
Árvaháznak: Lovas Ferenc 100 lei.

Gyermek-istentiszteletet tartunk minden vasárnap reggel 9 órakor.

Ifjúsági imahetet ez évben nagy érdeklődés mellett tartottuk meg. Öröm volt látni, hogy ifjaink mellett a nő- és férfiszövetségek tagjai is szép számmal vettek részt ez áldásos órákon. Az előadásokat dr Szabó Lajos, Bittó Zoltán, Magyar Sándor lelkészek, Daróczi Kiss Lajos egyh. m. jegyző és Borsos József ny. iskola igazgató tartották, míg az imákat az ifjúság tagjai mondták.

Megkezdődtek nőszövetségünk munkadélutánjai, ahol szegény és árva iskolásgyermek részére készülnek a meleg kis ruhák. Adományokat (pénz, ruha-anyag) szeretettel kér a nőszövetség hétfő délutáni munka-csoportja.

Árvaházunk.

Adományok az Árvaháznak:

Örvénd: Ref. hivek 620 Lei.

Biharszentjános: Ref. hivek 620 Lei.

Érmihályfalva: Pálffy Gizella 210 Lei.

Nagyvárad: dr Kovács Ernőné 100, Vági Gizella 52, Kovács József és neje (Bem u. 8) házasságuk negyvenedik fordulóján 90, Lovass Ferenc 100, özv. Maklári Kiss Gyuláné férje halála évfordulóján 200 Lei.

Természetbeni adományok:

Örvénd: Ref. hivek 174 kg. burgonya, 87 kg. bab, 82 kg. bab, 75 kg. zöldség, 100 fej káposzta, 2 kendő, 1 kg. dió, 1 kg. hagyma.

Biharszentjános: Ref. hivek 204 kg. burgonya, 157 kg. répa, 27 kg. petrezselyem, 13 kg. bab, 34 kg. tengeri, 18 kg. liszt, 2 kg. hagyma, 1 drb. szappan, 14 drb. zeller, 12 fej káposzta, 1 drb. kendő.

Nagyvárad: Ócsay Zsigmond villanyszerelés munka 2 P. értékben díjtalanul. Halász Lajos 1 db cipőkrem.

HIREK.

Gondoljunk a szegény református tanulókra! Református iskoláink növendékei között sok a nagyon szegénysorsú. Ezeknek számára kérjük a ruha és cipő adományokat sürgősen eljuttatni Diakonisszáinkhoz: Ezredévi-emplétkér 28.

HIRDETÉSEK.

PÉNZES keresztyén szikvizgyár. Pártfogást kér. Gróf Tisza István-út 27. szám. (volt Aradi-út).

NAGY FERENC fűszer és csemege, Lukács György utca 66. szám.

SZILVÁSSY VILMA női divatszalon, Hlatky Endre (Zöldfa) utca 7., ajtó 2.

A magyar családok találkozó helye: BALASKÓ FERENC vendéglője, Szt. János-u. 27.

SZEMESS GYÖRGY, a Bazár-épületben modern táncanfolyamot nyitott.

SZÉLES SÁNDOR faiskolájából vásároljon fagyümölcsfákat. Megrendelhetők: Bem-utca 13. Olcsó árak!

SZIMONIDESZ LAJOS: »A világ vallásai« című 2 kötetes művét eladom. Érdeklődni Nagyvárad, Vitéz-utca 30. szám alatt.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárúkból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készíték. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalok.

Az összes rádióujjdonságok gramfonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rác Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

A Református Híradó vallásos irányú néplap
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felolós-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Az adventi emberek.

Az advent a Krisztus eljövételének a várása. Az az időszak, amikor számot vetünk magunkkal, felmérjük szükségünket, lelkünk pattanásig feszül a szabadító várásában. Mert Krisztus azért jött, hogy szabadítónk legyen.

Elsősorban tehát az advent *várakozás*. Mennyi készülődést, tervet, reménységet rejt magában ez a szó. Várakozni nagyon emberi tulajdonság. A várakozás két tényezőtől fakad: a *szükségérzetből*, melytől szabadulni szeretnénk és a *szükséget kiegyenlítő jövendőtől*, mely felé várakozással tekintünk.

Ahoz tehát, hogy adventünk legyen, az kell, hogy *szükséget és vágyakozást* érezzünk valami iránt. Aki jól érzi magát, nem várja, hogy sorsa megváltozzon; akinek nincsenek gondjai, nem akar tőlük szabadulni. Aki csak a sima uton jár, aki nagyon jól megfér a bőrében, akinek éppen elegendő boldogságot és kielégülést nyújt ez a földi élet, aki nem ismeri a testi nyomorúságot, tehetlenséget, aki mindig a napsugaras oldalon jár és soha nem szívta az elhagyatottság, kilátástalanság fojtó

levegőjét, az nem kíván kiegyenlítődet, szabadítást, megváltást, szabad levegőt, világosságot... Aki azonban mindezeket érzi, aki nem tudja, hogy merre menjen, de tudja, hogy mennie kell, megful, aki nem tud egy helyben ülni, mert tarthatatlan a helyzete, annak a számára van tartalma az adventnek, mert az igazán vár.

Hálátlanság lenne Istennel szemben, ha *szükségeinket és nyomorúságunkat* kiálló formában emlegetnénk, hiszen nem rég éreztük meg az ő szabadító nagy kegyelmét. Megmentő jósága, amivel kiváltott bennünket a testi rabságból, azt jelenti, hogy ismeri nyomorúságainkat és segíteni akar rajtunk. *Ám, ha csak ennyit várnánk Tőle, éppen az Ő megmentő hatalmát kisebbitenénk vele.* Ember voltunkkal járó nyomorúságaink életünk más vonatkozásaiban is megmutatkoznak. Ezt a szabadítást azért adta, hogy benne bizzunk. aki minden más terhünktől is megszabadít Krisztus által.

Van-e közülünk olyan, aki azt mondja, hogy neki nincsenek megoldatlan kérdései, akinek semmire

JÁNOS ALSZIK.

ZOMBORY SÁNDOR elbeszélése.

János csősz volt. A falu szőlőskertjére vigyáztott. Hegyvidéken kerülőnek mondják ezt a tisztséget, ami talán méltóságtejlésebben is hangzik. A sárréti szőlőskertek örét egyszerűen csak csőznek csufolják.

János egész fiatalon, sok pályázó közül nyerte el ezt a tisztséget. Azóta a lecsuszott riválisok sokszor szerették volna kibuktatni Jánost, a nem éppen zsiros állásból és helyébe ülni. Dehát János ellen egy szőlősgazdának sem volt semmi kifogása, így a bíró nem találta okát, hogy Jánost menessze.

Sőt János külön tekintélyre tett szert becsületességével. Sok olyan dolgot elvégzett ami nem volt kötelessége. Úgy tudott vigyázni a szőlőskert minden zegére-zugára, mintha száz szeme lett volna. Akár éjjel, vagy nappal, ha valaki átlépett a kert gerádján ő már arra sétált puskával a vállán.

A gazdák többször próbára tették, de nem sikerült kijátszani emberségét. Ezért jószántukból felémelték János komencióját.

Ezt már aztán igazán nem vehették jó szemmel a lecsuszott pályázók.

Többen összebeszéltek János ellen, hogy csuffá teszik...

Egy délután ketten, mint jó barátok kimentek Jánoshoz, hogy a nemvárt eredményért — melynek híre mindenkit örömmel tölt el — megveregessék a vállát. Hogy biztassák; Csak így tovább János!...

Hadd lássa János, mennyire igaz komák, s milyen jó szívből kívánják; a világért sem azért, hogy itassa őket, hát még bort is vittek magukkal... Mert az ilyen komenció emelést mégsem lehet csak úgy szó nélkül elereszteni a füll mellett...

János örömmel fogadta a jószívű, őszinte komákat. Meg is dicsérte őket:

— Hiába meglátszik, ki az embernek jó akarója s ki az ellensége...

Hej pedig ha a szívökbe látott volna.

Letelepedtek a csősz ház előtt, a cseresznye fa alatti asztalkához.

János friss kenyeret, szalonnát, száraz kolbászt hozott, hogy jobban csusszon a bor. Ha már olyan jó szívvvel vannak iránta...

Éttek is jóízűen. Közbe-közbe koccingattak. Végül már csak ittak és beszélgettek. Hárman voltak

nincs szüksége, aki nem vár semmit? Ki az, akinek sima az életútja, világos a jövője, akinek biztos az élete, jó az egészsége, ki az, aki előtt nem áll ott a halál?

Bizony, ami ezeket a fenyegető kérdéseket illeti, mindnyájunk adventje teljes lehet. Mindez azonban még nem advent... Nem advent a letört akarat, a kiátó emberi szükség, a sötétnek feltüntetett jövő, a haláltól való epesztő félelem. Mindez hozzátartozik az adventhez, de adventté csak akkor lesz, ha érezzük a szabadulás szellőjét arcunkba fujni és attól felrisszölünk. Egyszóval, az emberi szükségérzet akkor magasztosul adventi várakozássá, ha megértjük az Isten üzenetét, *hogy eljön mihozzánk minden nyomoruságunkból megszabadítani*. Nos, az ég felhasadt felettünk a nemrég mult napokban és feléledtünk a szabadulás szellőjében. Megérthetjük, hogy Isten minden emberi szükségérzetünket el akarja tüntetni.

Am az adventi időhöz hozzátartoznak az adventi emberek is. Emberek, akik nem rakják ölbe a kezüket, mert tudják, hogy az Urat nem lehet könnyösen fogadni, nem lehet tunyán és lagymatagon előtte ténferegni. Emberek, akik meghallják az adventi szózatot: *»készítsétek az Urnak útját, ösvényt egyengessetek a Felségesnek a kietlenben.* Ki az, aki nem érti ennek a felséges üzenetnek a parancsoló szavát. *Kietlenné teti világunkban kell ösvényt egyengetnünk a Felségesnek, hogy hozzánk jöhessen.* Bizony van nyomoruság, van emberi probléma. De az adventi ember nem csügged el, tudja, jön a szabadító Ur és igyekszik elébe menni, hogy ösvényt egyengessen neki.

J. L.

A *Báránd-i ref. Nőszövetség* vasárnap, december 1-én a délelőtti istentisztelet után 11 órakor adja át ünnepélyes keretek között ajándék-zászlóját a Kálvin-énekkarnak. Az ünnepély az Iparostanonc Otthonban lesz.

öt liter borhoz. Jutott mindenkinek elég. A komák nagy lendülettel hajtottak fel minden pohár bort. János mérsékelte a tempót. Amazok biztatták erősen, de János csak megmaradt csendes társnak. Azért ő is ivott rendesen, eleget...

A komák vigyáztak, hogy megbeszélésük szert a borozgatás késő estig tartson. Hogy utána Jánost is mindjárt elnyomja az álom. Ha ők ketten is elaludnak nem baj mert a többi négy koma ugyanis elvégzi a megbeszélte dolgot. S reggel, mire János magához tér sok fán nem lesz gyümölcs... A legszébb szőlőket is megpocsékolják. Köztük a bíróét is. Hadd lássa ökgyelme, milyen ember ez a János!... Holnap aztán, emiatt szárny nélkül is repülni fog, a felemelt komenciós állásából...

Ugyis lett. Mindnyájan beboroztak. Jánost nyomta el legelőbb az álom, bár nem ivott annyit mint a másik kettő. A komák kárörvendve nézték milyen jól sikerült eddig minden. János nem is gondol arra mi történik addig, míg ő alszik... Aztán ők is hanyat dőltek a fűvön és elaludtak.

Tizenegy órára különböző irányból összeverődött a négy gonosz lelkű cimbor a megbeszélte

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt háromnegyed 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Délelőtt 10 órakor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este fél 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Józsa Ilona Kozma Jánosné, Orbán Sándor, Lipcsei Jenő, Vass Erzsébet. — Esketés: Mezei Miklós szerelő—Farkas Ilona reformátusok (Szőlőtelep 5 utca 5. szám.) — Temetés: Szabó Terézia, Körmendi Józsefné 77 éves (Pereces-u. 9.), Baksa Julianna, özv. Szarvas Péterné 56 éves (Nagysötétág) 3.), Vagyon Pál (Gyermekkórház), D. Szabó Mátyás (Kórház), Kispálfi Jánosné szül. Szabó Etelka (Szegényház.)

Aldozatkészség: A szegénygyermek konyhájára: Péter Sándor 100 Leit adományozott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, este 6 órakor Osváth Ernő, az Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

helyen. Előre kiszemelték, kinek a gyümölcsét szedik le, kinek a szőlőjét vagdalják le tőből...

Figyeltek. Csend volt. A pajta felől se hallott semmi nesz. Átugráltak a kert gerádján. Lassan, óvatosan haladtak előre a kitűzött cél felé... Seholy árva lélek. Még néhány lépés s ott vannak a tett helyen...

S ekkor hirtelen hatalmas fekete komandor tünt fel. Honnan, honnan nem, nem tudták, csak ott állt velök szembe s ellenségesen nézett rájuk. Kié volt, nem ismerték fel. (A falusi emberek minden kutyát ismernek, melyik melyik gazdáié.)

Hosszan vonított s mérgesen rájok mordult. Az egyik lehajolt göröngy után, hogy elijessze, de a kutya erre rettentő lármával neki ugrott. Alig volt ideje felegyenesedni és meghátrálni. A többi is megijedt s szőlőkaró után nyult. Erre a kutya is meghátrált kissé, de annál mérgesebben ugatott.

János a nagy zajra magához tért. Felkapta pus-káját s elindult a zaj irányába. Tántorgott még mindég a szesztől. A zaj távolodott...

Az emberek észbekaptak, hogy baj lehet a lár-mából s igyekeztek minél hamarabb ép bőrel kijutni a

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Temetés: Lakatos Zsófia néhai Széles János neje 91 éves, (Össi-tér 10, szám), Ludmann Róza Czeglédy Jenő neje 66 éves, Össi-tér 26. szám), Kéri Sándor, Kéri Sándor és Leó Erzsébet fia 4 éves, (volt Budisteanu-utca 16-a.)

Aldozatkészség: Adományok a szegények részére: Fajzi János 100 Leit, Kiss József (Gyergyószentmiklós) 2 Pengőt adott.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly, a várad-szőlősi állami elemi iskola tantermében Soós Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: Lukács Mátyás gör. kel. és Feke Erzsébet (Füzes-u. 13.) — Temetés: Vass László, Vass István és Weber Emma fia 2 éves, özv. Tóth Ferencné, Orbán Rebeka 87 éves, (Bányasor végpont.) — Áttért hozzánk: Marján István vill. kalauz (Gát-u. 19.) gör. kel. vallásról, Marján László gyárimunkás (Gát-u. 19.) gör. kel. vallásról, Zsugyó Miklós napszámos volt Palajului-u. 20.) gör. kel. vallásról, Alföldi Imre és gyermekei: Ibolya, Éva, Julianna (Hodossy M.-u. 26-a.) gör. kath. vallásról, Andor Katalin Munkásné (Erdély-u. 5) gör. kel. vallásról, Szakácsné, Bajkan Berta (Tzölősi-rét 8 u. 28. sz.) gör. kath. vallásról, Kocsuba János villanyszerelő és fia: Imre (volt

szőlőskertből. De a kutya mindenütt nyomukba volt...

Alig értek a kert gerádjához János utol érte őket. Az utolsó ugrás közben fel is ismerte. Rákiáltott, de az nem állt meg hanem futásnak eredt.

A kutya nem futott utánok, hanem ott maradt a kert gerádján s ott várta be Jánost, még mindig csaholva.

János sem ismerte a kutyát. Oda ment hozzá, megsimogadta. Az öröm-dünyögéssel Jánoshoz simult. Mintha azt akarta volna mondani: »Látod, míg te aludtál én vigyáztam s elkergettem a gonoszokat.« János tovább is megtartotta a jó kutyát.

A két jóbarát reggel megdöbbenve hallgatta János meséjét az éjjeli kalandról. Azok zavartan feltek: Hallatlan! Hihetetlen!

De mikor látták, hogy a kijelölt fák érintetlenek, akkor tisztába voltak vele, hogy sötét szándékuk füstbe ment. Kár volt a fáradságért.

Mikor a kutya a két komával is szembekerült, nagyon ellenségesen rájuk mordult. János nehezen tudta elhagattni. Aztán kikísérte őket a szőlőskert kapujáig.

Clemencau-u. 75.) gör. kel. vallásról, Szilágyiné, Matula Ilona (volt Prahova-u. 6.) gör. kel. vallásról.

Aldozatkészség: Templomalpra: Több nőszövetségi tag Erzsébet napkor virág helyett 100 Lei.

Iskolásgyermeknek karácsonyi cipő segélyére: Kosztin János 10 Lei. Több nőszövetségi tag Erzsébet napkor virág helyett 320 Lei. Kiss Károly 100 Lei. Orosz Gyuláné 30 Lei.

Nőszövetség céljaira munkanyagot: Zagyi Mihályné, Molnár Gyuláné, Matkó nővérek, Kiss Károlyné, Nagy Bálintné, Bélesné, Röff Józsefné, Röff Józsefné, özv. Dobi Károlyné, özv. Fitzner Sándorné, Szabó Józsefné, Agod Zsigmondné.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Hevesi Erzsébet. — Esketés: Rácz János ref.—Buzás Margit ref. (Széchenyi-ut 12.) — Temetés: Horvát Sándor 8 hónapos, Gál István 23 éves, (volt Speranța-u. 32.), özv. Bondár Sándorné 73 éves, (Demosthenes-u. 8.)

Aldozatkészség: Templomalpra: Szegedi ref. egyház 10 P. Hódmezővásárhelyi egyll. 5 P.

Szegénygyermek ruhájára: Bereczki Gizi 60 Lei, Varga Józsefné 100 Lei.

Ruhaanyagot adtak: Horvát Imréné, özv. Szabó Sándorné.

A debreceni Mester-utcai körzet Nőegylete vasárnapra (dec. 1.) Debrecenbe hívta a réti testvéreket. Viszonzni akarják az október hónapban történt zászló átadáskor tapasztalt vendégszeretetet. A rétiek dr Szabó Lajos lelkész vezetése mellett vasárnap reggel mennek át Debrecenbe, ahol a Károlyi Gáspár nevet viselő templomban a délelőtti istentiszteleten dr Szabó Lajos prédikál. Délelőtt a város nevezetességeit (Egyetem, Kollégium, Krematórium, Déry Muzeum stb.) tekintik meg. Délután a Kollégium dísztermében szeretetvendégség keretében ünnepély lesz, melynek műsorában a váradiak szavalatokkal, énekszámokkal és előadással működnek közre. Este 10 órakor térnek vissza Váradra.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár az 1941-ik évre. Ára 60 fillér. Kapható a lelkészi hivatalokban.

Árvaházunk.

...*Az én örömöm mindnyájatoké* (II. Kor. II. 3). Árváinknak minden évben kedves és ártatlan örömet szerez jó öreg »Mikulás bácsi« eljövetele. Szelid beszéde, jóságos szava, derüesebb tanító figyelmeztetése nyomot hagy a gyermeki lelkekben és különösen sokáig emlékezetes marad hátán hozott putonyának sok jó ajándéka. Árváink öröme mindnyájunk öröme, ezért folyó évi december 6-án, pénteken délután 6 órakor a leánygimnázium disztermében árvaházunk Mikulás-estét rendez, melyre jöltevőinket, hiveinket szeretettel meghívja Jótékony Egyesületünk elnöksége.

Műsor: 1. Hymnusz. 2. Megnyitó. Tartja: Csernák Béla egyházkerületi főjegyző ügyv. al-elnök. 3. Erdélyi induló, éneklük a gyermekek. Kiséri Boda gyermek-zenekar. 4. »Horthy Miklós magyarok vezére«, szavalja: Dávid József. 5. »Istenben bizunk«, Harmónium kísérettel éneklük: Dienes Margit és Bernáth Piri. 6. Szigethy: »Gyermekek a sötétben«, szavalja: Báthory Iránke. 7. »Varázstükör«, jelenet. Előadja 12 fiú. 8. »Katona-nóták«, éneklük: Józsa E., Millye D., Molnár I. 9. Torna énekre, bemutatja 9 kisleány. 10. »Mikor én még kicsi voltam«, éneklük kísérettel: Siteri Juliska. 11. Mikulás érkezése, intései és ajándékai kiosztása. 12. »Hiszegy...«, éneklük a jelenlevők. Az egyes számokat bejelenti: Borzás Anna. — Önkéntes adományokat az árvaház részére szeretettel kér az Elnökség.

Adományok az Árvaháznak:

Debrecen: Szabó Károly ig. tanító 14 drb. használt tankönyv III—VI. o. részére.

Nagyvárad: Homolya Etelka 3 méter flanel ruhaanyag. Fülöp Sándor 1 kosár karalábé.

INNEN-ONNAN.

Végre megjelent Magyarországon az első református irányu napilap. »Tiszántuli Független Ujság« a címe és a legmeltöbb városban, az ősi kálvinista Debrecenben adják ki. Régi vágyunk és törekvésünk teljesedését örömmel jelentjük olvasóinknak. Nagy reménységgel nézünk a református napilap munkája elé, hisz alapító lapvezére a kitűnő tollú Uray Sándor tiszántuli ker. főjegyző, főszerkesztője pedig Kovács József. Bizunk benne, hogy a nagyváradi református hivek asztalán is ott lesz mielőbb a *Tiszántuli Független Ujság*.

A református tanáregyesület elnöke az évszázados »kitűnők iskolájáról«. A miskolci református gimnázium kimutatta, hogy bár a szegény-parasztság lakosságunknak 35 százaléka, gyermekei csak 3 százalék arányban ülnek a gimnázium padjaiban és csak minden 478-ik szegény parasztyermek kerül gimnáziumba. Pedig tehetség tekintetében

nem ez az arány. A magyar tehetségek sorát nem lehet, nem szabad magukra hagyni, mert maguktól csak az élelmesebbek és talán nem a tehetségesebbek fognak előtörni, a gyámoltalanért, a szemérmesért érte kell menni és gimnáziumon, egyetemen át vinni kell előre, ha igazán tehetséges. A világ folyása újabban olyan rohanó áramlással zudul előre, hogy a megoldásra váró kérdéseket nem kezelhetjük ha lasztgató lassúsággal. Közép osztályunk fogyásának pótlását pedig nyilvánvalóan az alsó néprétegekből kell előteremtenünk, alulról felfelé, ahol majd mindenki szegény, mert fordított arányban ez lehetetlen. A magyar nép szegénysorsu tehetséges gyermekeinek kiválogatása és ingyenes kiiskolázása elsődrendű nemzeti érdek. A református kollégiumokra e feladat teljesítésében vezetőszerp vár, részint százados hagyományaiknál fogva, részint ama helyzeti energia miatt, hogy szinmagyar vidékeken működnek. Nem különleges iskolát kell erre a célra létesíteni, hiszen minden iskola képes e feladat megoldására, a legfőbb nehézség az anyagiak hiánya, amit a hivek áldozatkészségének felébresztésével törekedjünk megszüntetni.

HIRDETÉSEK.

PÉNZES keresztyén szikvizgyár. Pártfogást kér. Gróf Tisza István-út 27. szám. (volt Aradi-út).

NAGY FERENC fűszer és csemege, Lukács György utca 66. szám.

SZEMESS GYÖRGY, a Bazár-épületben modern táncanfolyamot nyitott.

SZÉLES SÁNDOR faiskolájából vásároljon faigymölcsfákat. Megrendelhetők: Bem-utca 13. *Olcsó árak!*

SZIMONIDESZ LAJOS: »A világ vallásai« című 2 kötetes művét eladom. Érdeklődni Nagyvárad, Vitéz-utca 30. szám alatt.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárúkból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítenek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalnak.

Az összes rádióújdonosságok gramfonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a »Musica« Rác Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányu néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő. Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Dr Thúry Kálmán

főgondnokot királyi ítélőtáblai elnöki munkájának kezdetével a presbitérium a múlt szombaton. november 30-án kereste fel a Tábla fogadótermében. A tisztelgő presbitérium üdvözlését Sulyok István püspök, lelkész-elnök tolmácsolta. Püspök ur meleg tisztvársi és baráti szavaiban ott tükröződött a presbitérium minden tagjának, sőt az egész nagyváradi református gyülekezetnek ragaszkodó tisztelete, mély hálája az iránt a világi férfit, aki ennél a nagyváradi református egyháznak gyermeke; itt

született, itt nőtt fel, itt bontakoztak ki tehetségei, itt teljeseedett meg lelke azokkal a romolhatatlan javakkal, amelyeknek gazdagsága őt kortársai között az első helyre emelte. Ezek között a lelki kincsek között előttünk a legbecsesebb az a hűség, az a magával nem gondoló szolgálatkészség, amellyel egyházközségünk, sőt az egyetemes magyar református egyház ügyeiben közel félszáz esztendő óta soha meg nem lankadva fáradozik. Negyvenöt évvel ezelőtt kezdte ezt a szolgálatot, mint a nagyváradi református egyházközség presbiteri jegyzője. Csakhamar presbiteri megbízást nyert, Negyven évvel ezelőtt a bihari egyházmegye ruházta rá az ügyészi tisztiséget, majd az egyházmegyei gondnokságot. Ezt a királyhágómelléki egyházkerület ügyészi munkakörével cserélte fel. Így emelkedett a negyedmillió lelket számláló királyhágómelléki egyházkerület főgondnoki méltóságára.

Magasabb egyházi megbízásai közben is szív-

vel-lélekllel a mienk, a nagyváradi református egyházközségé maradt, viselvén immár 25 év óta a sok gondot, munkát, lelki töredelmet jelentő egyházközségi főgondnokságot, éppen a legnehezebb időben: a világháború és a román megszállás sötét emlékü esztendei alatt. Hogy a nagyváradi református egyház a román uralom alatt össze nem roskadt, sőt fejlődött, azt Isten után a mi főgondnokunknak köszönhetjük, aki az élet-lehetőség újabb és újabb forrásait kutatta fel egyházközségünk számára.

A nagyváradi református egyház szinte lehetetlenre vállalkozott akkor, mikor 1919. szeptember elsején felállította a polgári leányiskolát, a mai leánygimnáziumot és az addig egy tanítóval működő elemi iskolájába egyszerre tíz tanítót állított be. Majd megszervezte előbb a harmadik (velencei) s aztán a negyedik (réti) rendes lelkészi állást, felépíttette a velencei és réti imaházat, az ősi napközi gyermek otthont, rendelve mindegyik helyre még egy-egy segéd lelkészt is. Mindezek koronájaként felépíttette a fényes Református Kulturházat, amelyben otthont talált úgy a püspöki hivatal, mint a református iparostanulók internátusa. — Jutott ideje arra is, hogy mint a Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet elnöke, sze-

Dr Thúry Kálmán.

retettel karolja fel az Árvaház ügyét. Ha mindezek az időt álló alkotásokon végig gondolunk, büszkén kell feltekintenünk az ezekért fáradozó első munkásra: Dr Thúry Kálmán főgondnokra!

A nagyérdemű vezérférfitől érzett mélysé-

ges tisztelet és hála vezette a presbitériumot a királyi ítélő tábla bölcs elnöke elé, hogy az ezerszázados hazába visszatérésünk után a királyi ítélő tábla első magyar elnökében őryzendő lélekkel köszöntse egyházközségünk oszlop-emberét és imádságos lélekkel kérjen az Urtól minden munkájára áldást és kegyelmet!

Cs. B.

Gyülekezetünk sürgősen megoldásra váró feladatai.

I. A szegény-gondozás. A szegények gondozása az egyháznak olyan kötelessége, melynek értelmezésében a világi társadalomból becsusztott félreértések vannak. Ilyen félreértés legelsőbb az, hogy a szegénység átok és szerencsétlenség, melyet el kell törölni. Az egyháztagok maguk sem veszik komolyan Krisztus kijelentését: szegények mindenkor lesznek veletek. (Máté 26: 11.)

Ez a kijelentés arra mutat, hogy az egyenlőtlen anyagi helyzet, ezzel együtt a szegénység, amíg él az ember, mindig megmarad. A szegénységnek *nem ellörlésére, hanem gondozására* van szükség. De ha Krisztus a szegénységet így ítélte meg, akkor bizonyos, hogy a szegénység önmagában véve nem átok, nem szerencsétlenség, sőt bizonyos lelki feltételek között »Boldogok vagytok ti szegények.« (Lukács 6: 20.)

Szépen mutat rá Bousset Krisztusról írt könyvében, hogy Jézust az emberek közti járásában inkább a gazdagság látása szomorította el, mint a szegénységé.

Világos, hogy alkalmi jótékonyági akciókkal nem lehet elintézni a szegény-ügyet. Ezek legfeljebb arra jók, hogy a tevékenykedők számára társadalmi elismerést szerezzenek.

Pillanatnyi reális értéke van az ilyen segítségnek is, de a szegénység helyzetét nem oldja meg. A gyülekezeti szegénymunka nem a szegénységet akarja megszüntetni, hanem a nyomort. És a nyomorral együtt járó bűnök: az iszákosság ellen, a munkakerülés, mértéktelenség ellen küzd.

Természetesen van eset arra, hogy a nyomort baleset, betegség idézi elő, ilyenkor azonnali segítségre van szükség. De bármi oka is van a nyomornak, sohasem csak a pillanatnyi pénzsegély, vagy természetbeni ajándék oldja meg a kérdést. Munkáról kell gondoskodni a nyomorba jutott részére és oda hatni, hogy önmaga siratása helyett Krisztus felé forduljon. *A gyülekezeti munka feleslegessé kell tegye a koldulást.*

II. A gyülekezet és szövetségeinek kötelessége a népkonyhának, a hajléktalanok menhelyének és aggmenházának a felállítása, fenntartása is. Nemcsak az egyház, hanem a szövetségek is állíthatnak fel szegényekről gondoskodó intézményeket. Mint ahogy nálunk a Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet tartja fenn az Árvaházat.

Nőszövetség végzi a szegények segélyezését, az iskolásgyermekek felruházását és a leányszövetség tartja fenn a szegény iskolásgyermekek konyháját.

Az intézményes szeretet-munka annál eredményesebb, minél több egyháztag kapcsolódik bele és áldoz érte. Egy szorosabb baráti kör tudja igazán sikerrel végezni a munka lényegesebb részét. Azért szükséges, hogy minden intézmény (pl. egy napköziotthon) köré baráti szövetséget, gondviselő tábort gyűjtsünk, melynek tagjai imádsággal, adakozással, propagandával biztosítják annak fenntartását. A baráti szövetség lapot adhat ki, iratterjesztést végeztűnnepevényeket rendez az intézmény érdekében.

Az intézményes szeretetmunkának van olyan szakszerű része is, melyet hivatásos munkásoknak, diakonusoknak és diakonisszáknak kell végezniük, akiket erre a szolgálatra szakszerűen képeznek ki és akiket élethivatásszerűen alkalmazunk.

Az intézményes szeretetmunka, (napközi-otthon, aggmenház, árvaház, kórház stb.) kormányzási és adminisztrációs szolgálatot is kíván. Ezt egyházi tisztviselők és hatóságok végzik. Tehát az intézményes szeretetmunka áldása és sikere azon fordul meg, hogy ez a három tényező: *a fenntartó és támogató szövetség, a szolgáló diakonia* és a kormányzó és adminisztrációs *egyházi hatóság* milyen bensőséges együttműködésre képes.

Egy hívő gyülekezet az aggok eltartását, a napközi-otthon felállítását és fenntartását a saját körében oldja meg. Abból látszik meg, hogy a hiveknek van hite, hogy végeznek-e diakoniát, szeretetmunkát? Mert a hit egymagában, cselekedetek nélkül »megholt önmagában«, ahogy az apostol mondja: *A hit cselekedet nélkül semmi. Van-e hited? mutasd meg cselekedeteidből.*

Nem szabad a gyülekezetnek ezt a szeretetmunkát a kezéből kiengedni. Ugy járnánk ezzel, mint a felekezeti iskolákkal, melyeket az államnak adtunk át. De, hogy is menthetnénk meg a segítségre szoruló hittestvéreink lelkét, ha az Isten igéjét adjuk, de a szeretetadományt nem mi adjuk neki, hanem ha árvájával jelentkezik, a menhelyre küldjük. (mert árvaházunk kicsi), ha enni kér, a kormányhatósághoz, vagy a városi hivatalhoz küldjük? (Mert mi nem tudunk enni adni neki.) Városi és állami támogatással — mert magunkban huszonkét év után tulszegények vagyunk, — de a magunk segítségével és *saját intézményeink keretében kell a szegények, az éhező gyermekek és a tehetetlen öregek ellátásának kérdését megoldanunk.* Másképpen kicsuszik lábunk alól a talaj. Egyház leszünk, mely csak prédikál; hívők leszünk, kik csak hisznek, de elmulasztják a cselekedetet.

Ennek a gyülekezetnek, mely a Lorántfy Zsuzsanna Egyesület vezetésével ilyen szépen tud gondoskodni árváiról és a Leányszövetség útján az éhező iskolásgyermekekről, nem szabad megállania. Árvaházát ki kell bővítenie, napközi-otthont kell több

helyen felállitania és öregeinek nemcsak lakást, hanem ellátást is kell biztositania. Az ilyen feladatokat mindig Isten áldása kíséri. Soha, sehol még nem bukott meg anyagilag árvaház, sem semmiféle szeretetintézmény, amit hívő lelkek munkája indított meg.

III. Égető szükség van egy református fiu-internátusra is a vidéki kézipiskoláink részére. És ha felállitjuk, ezt a maga jövedelméből fenn tudjuk tartani és ezzel hiányt pótolna egyházunk.

Mária t.

OLASZI

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt háromnegyed 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Dél-előtt 10 órakor Csernák Béla, délután 6 órakor Juhos László szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este fél 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Hoffmann Tibor, Weisz Anna Hoffmann Tiborné, Ványi János. — Temetés: Máté Jenő 63 éves (Kórházban halt meg.)

Áldozatkészség: A szegénygyermek konyhájára adakoztak: Balaskó Ferenc 32. sz. p. 400, Nagy Ilona 10. sz. p. 119, N. N. 29. sz. p. 103 Lei, Füstös Sára V. o. t. 1 kg. krumpli és 1 kg. hagyma, özv. Vétzy Viktorné 100 Lei, Király Károlyné 100 Lei.

Adományok. „Hazatérés” Harangjára: Body Boriska (első fizetéséből) 200 Lei, özv. Juricska Dezsőné (Örvénd) 20 Pengőt, Vitéz Csethe József (3-ik részlet) 20 Pengőt, dr. Sarkady Sándor 20 Pengőt, dr. Ráczy Béla (a megajánlott husz pengőből) 10 Pengőt, özv. Száva Antalné 10 Pengőt, Kernács Ferencné (a megajánlott 30 pengőből) 2 pengőt, özv. Vétzy Viktorné 10 Pengő.

Szegényeknek: Dr. N. N. 4 Pengő, Fazekas Jánosné 100 Lei.

Karácsonyi szegénygyermek ruhájára: özv. Vétzy Viktorné 100 Lei, Király Károlyné 100 Lei.

Szegényház egy szegényasszonyának: özv. Ormós Gyuláné 3 Pengő.

UJVÁROS

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 6 órakor Osváth Ernő; az Óssi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Esketés: György Gyula róm. kath.—Bánk Erzsébet ref. (Zöldfa-utca 8. sz.) Dr. Zilahi Kiss Bálint ref.—Főző Piroska róm. kath. (Kolozsvár.) — Temetés: Weinberger Klára néhai Szügyi József neje 79 éves (Hattyu-u. 12.), Lovas Juliánna Tasi Sándor neje 41 éves (Lázár Vilmos-u. 9. sz.), Vajna Etel Vajna Irén leánya 4 hónapos (Rövid-u. 7. sz.), Kiss Zsigmond néhai Kiss Zsigmond és Dávid Juliánna fia 27 éves (Óssi-telep 47—18.)

Az „Óssi-telepi imaházban” vasárnap délután fél 3 órai kezdettel »műsoros gyermek ünnepélyt« tartunk, melyre a szülőket és minden érdeklődőt szeretettel meghívunk. A gyermekünnepélyt istentisztelet előzi meg, melyen imádkozik és bibliát olvas Sarkady Pál s. lelkész. A gyermekünnepély műsora: 1. Himnusz: Éneklük a gyermekek. 2. Prológ: Elmondja Balla Rózsika IV. o. t. 3. »Jön a Mikulás«. Szavajja: Koszta Juliska III. o. t. 4. »Iskolásdi« páros jelenet, előadják: Ujlaki Éva és Darvasi Jancsi III. o. t. 5. Magyar népdalokat énekel Szabó Irma, hegedün kíséri Fekete Tibor. 6. »Dióper« tréfás jelenet, előadják: Gyarmati József, Veres Sándor és Tripa Gyula VI. o. t. 7. »Cseléd fogadás« páros jelenet, előadják: Pénzes Róza és Koszta Juliska. 8. »Borura-derü« tréfás jelenet, előadják: Kolozsvári Magdus és Kiss Dani. 9. »Mikulásvárás« gyermekszindarab, előadják: Balla Rózsi, Ujlaki Éva, Darvasi Jancsi, Balla Ferike és Herman Péter. 10. »Mikulás bácsi érkezése.« 11. A gyermekotthon kicsi tagjai köszöntik a Mikulás bácsit. Ifj. Cser János, Maksai Mária, Balogh János, Kis Böske, Máté Magdus, Szeremi Sándor és Bajusz Imre. 12. Ének: Fel barátim. Az ünnepély jövedelmét a szegénygyermek karácsonyi segélyezésére fordítjuk.

MELENCE

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán, a várad-szőlősi állami elemi iskola tantermében délelőtt 10 órakor Soós Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarazattal kedden és pénteken délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a mult hétről: Keresztelés: Demjén Irma. Temetés: Hegedüs Róza Trempe Tivadarné 46 éves (Krumpliföld). Áttért hozzánk: Árgyelán Károly 26 éves cipész (Közép utca 30.) g. kel. vallásról, Gitye József 46 éves vill. kalauz (Szőlősi-rét 2. u. 9.). Tipanucz József 59 éves napszámos (volt Morariu u. 2.) gör. kel. vallásról, Farkas Gábor 39 éves géplakatos (Gyár-utca 26.) gör. kel. vallásról, Dus János 34 éves géplakatos, (Tolstoj-u. 13.) gör. kel. vallásról, Matula Erzsébet 44 éves háztartásbeli (volt Rakovica-u. 6.) gör. kel. vallásról.

Áldozatkészség: Egyháznak: Varga Imre vill. kalauz 1200 leiről szóló román állam-kölcsonkötvényt, Agod Ferencné 550 leit tartalmazó betétkönyvet (Takarékosság segély és takarékszöv.) Agod Zsigmondné 72 koronát tartalmazó betétkönyvet (a Nagyvárad-Velence s Váraljai Tkp.-nál.)

Szegénygyermek karácsonyi cipő s ruha segélyére: özv. Fitzner Sándorné 60, özv. Illyés Ferencné 20, Rollinger Vilmosné 150, özv. Sinyi Józsefné 100, Zagy Mihályné 60 Lei.

Kulturstélyt rendezünk velencei kulturtermünkben f. hó 8-án délután 6 órai kezdettel a velencei bibliakörös fiuk és leányok s Boda B. tanítványainak közreműködésével, ugyanakkor fogjuk átvenni a Velencei Ref. Nőszövetség részére Főríz Margit urasszony által adományozott zászlót.

Ugyancsak kulturünnepélyt rendeznek 8-án délután 3 órai kezdettel a csillagvárosi bibliakörös fiuk és leányok is a váradszőlősi állami elemi iskolában. E hazafias és vallásos érzelmeket ápoló és öntudatosító alkalmakra szeretettel hívjuk és várjuk gyülekezetünk minden tagját, annyival is inkább, mert az ünnepélyeken befolyt jövedelem a szegény iskolásgyermek cipő s ruhasegélyére fordítatik. »Vigyük dicséretnek áldozatát mindenkor Isten elé«. (Zsid. 13:15.) »Jó annak az embernek, aki adakozik a szegényeknek; igazsága megmarad mindvégig« (112. zs. 5. 9. v.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Magyary Sándor az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Boros József szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Gombos Erzsébet, Szűcs Imre, Blattner László, Weinberger Juliánna. — Esketés: Balla István ref. és Fazekas Mária ref. — Temetés: Özv. Társy Lászlóné 90 éves (Ferenc-u. 16-b).

Áldozatkészség: Szegénygyermek ruhájára: Nagy Zsigmondné 150, Bodó Zsigmond 100, Dézsi Ferenc 50, Bernáth Jánosné 50, Magyar Jánosné 100, Csathó Jenőné 50, Kocsi Józsefné 90, Nagy Imréné 60 Lei.

Templomalapra: Szentesi egyház 10 P.

Árvaháznak: Kocsi Józsefné 60 Lei.

Ifjusági Bibliaköreink Önképzőköre Horthy Miklós kormányzó úr nevenapja alkalmával vasárnap délután 5 órai kezdettel diszülést tart. Ünnepi előadást tart dr Szabó Lajos lelkész, míg az ifjuság hazafias költeményeket és énekszámokat ad elő.

A **testvéri szeretet jegyében** folyt le a debreceni Mester-utcai s réti parochiális körzetünk találkozósa f. hó 1-én Debrecen városában. Mintegy 100 tagu küldöttség ment városunkból erre a találkozóra, amely viszonzás volt a debrecenieknél ezelőtt néhány héttel gyülekezetünkönél tett látogatására, mikor zászlót adományoztak számunkra. Az érkezésnél Kolozsvári Kiss László lelkész és dr Orosz Árpád

városi tanácsos mondottak üdvözlő beszédet, amire Magyary Sándor s. lelkész válaszolt. Ezután a kollégium disztermében gazdag reggelin láttak bennünket vendégül, ahol a Kollégium ifjusága nevében Gáll Mihály köszöntötte a rétieket. Szavait Soós András és Zombory Sándor köszönték meg. Reggeli után ünnepi istentisztelet volt, ahol az Igét dr Szabó Lajos lelkész hirdette. Mivel adventi urvacsoaraosztás is volt, a rétiek testületileg vettek részt az Úr vendégségében. Istentisztelet végeztével dr Szabó Lajos koszorút helyezett el a Kossuth-szobor talpazatán, Zombory Sándor pedig ugyanitt lelkes beszédet mondott. A Kollégium s a Déry Muzeum pedig megtekintése után közös ebéd volt, délután 4 órakor pedig szertevendégség, ahol Kolozsvári Kiss László megnyitó beszédet mondott, Mogyoróssy István és Zombory Sándor szavaltak, Pázmány Ferenc s a Sztáray-Énekkar énekszámokkal gyönyörködtették a közönséget. Magyary Sándor és dr Szabó Lajos zárószavaival ért véget a felejthetetlen nap, mely örökre emlékezetes marad mindannyiunk szívében.

Az olasz-i református Leányszövetség vezetése alatt álló szegény iskolásgyermek konyháját 3-án, kedden délben nyitotta meg. Ez a rendszeres segélyakció évek óta biztosít sok szegény iskolásgyermek számára meleg ételt. Az elmúlt évben naponta 75 gyermek étkezett itt. Előreláthatólag ebben az évben — a rossz gazdasági év miatt — még több gyermek szorul segélyezésre. A Leányszövetség konyháját gyülekezetünk önkéntes adományaiból tartja fenn.

HIRDETÉSEK.

PÉNZES keresztyén szikvizgyár. Pártfogást kér. Gróf Tisza István-út 27. szám. (volt Aradi-út).

SZIMONIDESZ LAJOS: »A világ vallásai« című 2 kötetes művét eladom. Érdeklődni Nagyvárad, Vitéz-utca 30. szám alatt.

SZILVÁSSY ISTVÁN uri hölgyfodrász Kapucinus-utca 5.

OLÁH LAJOS kiskereskedő (Kórház-u.) Vörösmarthy Mihály-utca 78.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalok.

Az összes rádióújdonosságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányu néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő. Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Adjatok nekik ti enniök...

Ötezer férfi volt együtt — ahogy az Irás elmondja — az asszonyokon és gyermekeken kívül, amikor az, Aki tanította őket így szóló tanítványaihoz: »adjatok nekik ti enniök.« Az ember ha századszor olvassa is, megdöbben. Szegény, egyszerű halász-emberek kétségbeestek. Idáig csak ment valahogy a dolog. Igézőnek találták a Mester csodálatos beszédeit, rabjai lettek lelke erejének. Meggyőződött szívük tiszta hitével hívogatták az embereket, hogy hallgassák Tőle az életnek beszédét. De amikor az érzéseken, belső meggyőződésen túl, a felebbezhetetlen törvényü, kegyetlenül követelő anyagi élet világába vezeti őket és ott ad utasítást, a lehetetlennel találják szembe magukat: »Nincs itt csak öt kenyérünk és két halunk«. Mintha azt mondanák: Uram, mi megtettük kötelességünket, odaadással figyeltünk, segítettünk összegyűjteni az embereket, megteltünk hittel, de az anyagi kérdés már nem tartozik reánk. Különben is szegények vagyunk, magunknak sincs elég.

A történet azonban azzal végződik, hogy az egybegyűlt sokaság eszik és megelégszik. Mikor idáig jutunk, megkönnyebbülve vesszük tudomásul a fordulatot, de: hogy valamiképpen ne kelljen a magunk életére kötelező következtetést levonnunk, sürgősen *krisztusi csodának* minősítjük az esetet és tovább nem gondolkozunk rajta.

Csoda is, ez tagadhatatlan, de nem olyan értelemben, ahogyan gondoljuk. A sokaság azért jut elegendő táplálékhoz, mert a *tanítványok Krisztus szavára odaadják a sajátjukat*, azt, ami megállapításuk szerint, nekik sem elegendő. Az, hogy a *visszatartás nélkül, önzetlenül megosztott javakból mindenki megelégszik, nem csoda, hanem isteni törvény*. Az Ő különleges lényének emberi ésszel fel nem fogható cselekedete. Olyan megmagyarázhatatlan cselekedet, mint a világ teremtése, mint az általa ajándékozott életnek a titka. Egy különös, más világnak, egy fel nem fogható hatalomnak a törvénye. A *csoda az, hogy tizenkét ember a Krisztus szavára megkísérli az emberileg lehetetlent*, mer kockáztatni, amikor eredményre semmi

kilátás nincs, meri vállalni az éhség kínjait, a felültetett és becsapott emberek megtorlását. Az a csoda, hogy Krisztus szavára néhány ember ki tud szabadulni a szükreszabott, gátoló anyagi törvények korlátjából. Le tudja vetkezni magáról az önzést, Felolvad a mindent egygévő szeretetben és magával mindenben egyenlőnek számítja azt, akivel együtt hallgatta az igét. És csoda az a rendíthetetlen hit és bizalom, amivel a Mester utasítását fogadják és amivel a vállalkozás elé néznek, bár a józan gondolkodásnak ellene mond. *Ebben a történetben az a csoda, hogy a meghallgatott predikáció nyomán élet fakad: Krisztus szavának hívő, erejében bizó, vissza nem torpanó, cselekvő keresztyén élet.*

Mi történt volna akkor, ha a tanítványok végképp ellenállnak és nem adják oda öt kenyérüket és két halukat, mert hiszen az nekik sem elég? Ha nem hiszik, hogy Krisztusban a világot teremtő Isten csodálatos ereje van meg, ha attól félnek, hogy ők éhen maradnak, ha Krisztus szavára másoknak adják élelmüket. Bizonyára Krisztus akkor is megtalálta volna a módját, hogy az igehallgató sokaságot kenyérral is megelégtse. Ő azonban *emberek hitén keresztül akar munkálkodni*. És az Ő *életének éppen az a legnagyobb csodája, hogy vannak emberek, akik boldog alázatossággal állanak szolgálatába, hogy ereje által véghez vihessék a lehetetlent az emberek között.*

A tél kezdetén, amikor a szorongató nyomor kegyetlenül szedi áldozatait az *olaszi Leányszövetség nehéz gondok között nyitotta meg a szegény iskolásgyermekek konyháját*. Ezek a gyermekek, — hitünk cselédei — ott állanak a Krisztus lábainál, hallgatván beszédét, mint amaz ötezer. A mi iskolánkba járnak, itt tanulják meg az Isten nevét, itt hallanak a Krisztus csodáiról, de amikor tudományul megrakodva hazatérnek, a *nyomor sötét éjszaka kaja borul rájuk*. (Arra az ötezerre is éjszaka borult, azért nem engedte őket Krisztus haza.) *»Adjatok nekik ti enniök«* — szóló Krisztus. — Igen, adjatok nekik ti enniök — válaszolt az emberi

okoskodás, — amikor jobb volt termés, amikor a munkás kezeknek nem kellett hónapokon át, a legnagyobb munkaidőben egy zsaroló hatalom szeszélye miatt idegen földön szenvedni, amikor az emberi gyűlölet miatt hozzánk menekült véreinket nem kellett táplálnunk, adtunk, amikor nem néztünk ilyen keserves tél elé, amikor nekünk is több volt. De ma alig van öt kenyérünk és két halunk.

Az olasz Leányszövetség mégis megnyitotta a szegény iskolásgyermek konyháját. Krisztus azt mondta, hogy annyi is elég, amennyi van, Ő a biztosítékunk arra, hogy itt mindenki eszik és megelégszik.

Meg fog-e történni itt a csoda, ami az idézett történetben megesett? El tudjuk-e hinni Krisztusnak, hogy magunk sem szükölködünk, ha azt a keveset amink van, megosztjuk másokkal? Le tudjuk-e vetkőzni a józan emberi ész kételkedő magatartását és merjük-e rábízni magunkat Arra, aki ha akarja azt a keveset is elveheti tőlünk, amink van? — *Isten a mi hitünket éppen a szükségben próbálja meg. A legnagyobb csoda a hit, mely nem kérdez, nem kételkedik, nem számítgat, nem vitatkozik, hanem fenntartás nélkül engedelmesen cselekszik.*

Leányszövetségünkötől, gyülekezetünkötől ennek a fenntartás nélküli cselekvő hitnek a csodáját várja Isten.

J. L.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt háromnegyed 9 órakor ifjusági istentisztelet. Dél előtt 10 órakor Juhos László, délután 6 órakor a templomi ünnepélyen Molnár Károly szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este fél 6 órakor.

Vasárnaptól a templom fűtött.

Karácsony első napján az Urasztalát megterítjük a hivek számára. Készítsék magukat a hivek az elkövetkező bünbánati napok alatt.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Temetés: Fekete Sándor 31 éves (Kórház), Molnár Zsófia, Tóth Gergelyné 69 éves (Vörösmarty-u. 149.), Lakatos Károly 32 éves (Közkórház), Varga Zsuzsanna, özv. Bartha Józsefné 62 éves (Kálvária-u. 22.), Nagy Imre 60 éves (Kórház), Papp András 60 éves (Elmekórház.)

Áldozatkészség: A szegény iskolásgyermek konyhája javára pénzt adtak: Szolnoki Margit 50. sz. p. 110 Lei, Héder Gyula 3 Pengő *Természetbeni adományok:* Czitrom Sándor 60 Le; áru kenyér, Szücs Máttyás 10 kg. krumpli, 1 kg. agyama, 12 drb. karalábé.

Református Híradóra: Dr. Olasz Béla (Szeged) 10 Pengő.

Szegény árvagyermek karácsonyára és felruháására: özv. Megyeri Imréné 50 Lei, Rác Ernő és felesége 500 Lei és gyermekjátékok, Papp Ferencné 300 Lei, Szücs Máttyásné 100 Lei, Héder Gyula 3 Pengő, Dalosné Kazinczy Irén cipők és keztük.

Szegényeknek: Héder Gyula 2 Pengő, özv. Megyeri Istvánné ruhafélék, imakönyv.

„Hazatérés” Harangjára: Kertész Andrásné 100 Lei, özv. Vétzy Viktorné 10 Pengő, Szücs Máttyás (a megajánlott 50 pengőből) 20 Pengő, Csernák Béla (III) 20 Pengő, Halász László (III) 5 Pengő, özv. Szabó Lajosné 2 Pengő.

Az olasz református Leányszövetség az olasz templomban vasárnap, 15-én délután 6 órai kezdettel ünnepélyt rendez a szegény iskolásgyermek konyhája javára, a következő műsorral: 1. Fennálló ének: 63. dics. 1. vers. 2. Főének: 76. 1—2. vers. 3. Bibliát olvas és imádkozik: Molnár Lároly. 4. Beethoven: Isten dicsősége. Előadja a Református Kör Énekkara. Vezényel Béczy Ernő. 5. Előadást tart: Daróczy Lajos. 6. Szaval: Sarkady Pál. 7. Kiss B. László hegedű-szóló. 8. Szaval: Jáka Juliánna. 9. Énekel Pázmány Ferenc, orgonán kíséri Béczy Ernő. 10. Szaval: Sarkady Mária. 11. Himnusz és 77. dics. 5. vers. Perselyadományokat a szegény iskolásgyermek konyhája javára kérünk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Solyomossy József bárándi lelkész, este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Papp Miklós, Csáky Erzsébet. — Esketés: Breskner Öszkár ág. ev.—Szakács Juliánna rel. (Török Ignác-u. 79. sz.) — Temetés: Stoianov Irén 28 napos (volt Pleşoianu-u. 25. sz.), Nagy Piroska néhai Tornyi Zsigmond neje 61 éves (Rimler-u. 64. sz.), Szücs József 74 éves (Hosszu-u. 18. sz.)

Áldozatkészség: Ujvárosi elemi iskolások segélyezésére: Balajthy Jenőné 150 Leit adott. *Egyház szükségleteire:* B. V. fémipariskolai tanár 25 Pengőt adott.

Össi-telepi szegény iskolásgyermek hittankönyvellátására: Nagy Pál (Csengeri-utca) 200 Leit adományozott.

Az Össi-telepi imaházban az elmúlt vasárnap délután gyermek-ünnepélyt tartottunk. Az imaházat zsufolásig megtöltötték a szülők és közel 150 gyer-

mek. Az ünnepély a »Himnusz« eléneklésével és Vitéz Horthy Miklós kormányzó úr köszöntésével vette kezdetét. Utána az ifjuság tagjai s a gyermekek jelenetekkel, szindarabokkal szerepeltek. Szabó Irma népdalokat énekelt, melyet ügyesen kísért hegedűn Pallag Ibolya. Különös élmény minden évben a »Mikulás bácsi« megjelenése, melyet nagy szeretettel várnak a gyermekek és már hetekkel előtte emlegetik. A jó öreg »Mikulás bácsi« most is eljött és zsákjában 100 drb csomagot hozott a gyermekeknek. Az ünnepély jövedelmét, 650 Leit, a szegénygyermek karácsonyi segélyezésére fordítjuk.

A nagybárándi egyházközség lelkes nőszövetsége a felszabadulás öröme egy gyönyörű zászlóval ajándékozza meg a nagyvárad »Kálvin« énekkart. A zászló átadási ünnepség vasárnap (f. hó 15-én délelőtt fog lezajlani. Sorrendje a következő: Reggel 7 órakor a vendégek érkezése és fogadtatása a nagyállomáson, akik között vannak: Solymossy József lelkész és felesége Fodor Julia tanítónő, Raffay Lajos igazgató, Sütő Károly tanító és felesége, Fodor János tanító és felesége, Papp Károly tanító és Papp Mihály e. gondnok. 10 órakor istentisztelet az újvárosi templomban, szolgál Solymossy József nagybárándi lelkész, énekel a »Kálvin« énekkar. Istentisztelet után a zászló ünnepélyes átadása a Református Otthon tanácstermében. 12 órakor közbéd az Otthon ebédlőtermében. (Egy teríték ára 1.66 P.—50 Lei.) Kérjük a hiveket, hogy úgy az ünnepélyen, mint a közbéden minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor Soós Lajos, az imaházban délután 4 órakor és a várad-szőlősi állami elemi iskolában délelőtt 10 órakor Kiss Károly szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk bibliamagyarázattal kedden és pénteken délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Esketés: Bartha László férfiszábo ref.—Zakel Anna ág. ev. (Komáromi-u. 8). Temetés: Kápolnai Gizella 9 éves (Járványkórházból), Makai Sándor cipész 84 éves. **Áttért hozzánk:** özv. Balla Gáborné szül. Demján Zsuzsanna 66 éves gör. kel. (Szőlős-u. 31). Éhik Károly 68 éves raktárnok gör. kat. (Iskola-u. 1). Serestyén Jánosné — Marosán Mária 31 éves (Templom-u. 29) gör. kel.; Vincze Lajos Károly asztalos (Gyár-u. 35) gör. kel. Juhász Gyuláné fűtő, 38 éves (Kertész-u. 2) gör. kel. Waschmann Béla 36 éves gépkocsivezető (Bánya-sor) róm. kat. Balogh Lajosné Laza Emma 50 éves (Erdélyi-u. 11) gör. kel. Fekete

Lajos 38 éves, kéményseprő gör. kel. Juhászné Hotea Katalin (Kertész-u. 1.) gör. kel. F. Jakab Lajos 50 éves, kádár s. gör. kel. Balku Imréné—Kosztán 29 éves, (Nagy István-u. 14.) gör. kel. vallásról.

Áldozatkészség: Templomalapra: Kiss Károly és neje Palika emlékére 200 lei.

Várad-Szőlősi imaház felszerelésére: Dréher Haggenmacher nagyvárad Sörgyár Részvény Társaság 600 lei.

Szegény iskolásgyermek karácsonyi segélyezésére: Papp Lajos (Csillagváros) 50, dr Jakab Lajos 100, Izsák Ernő 150, N. N. 150, Dobák Gzőzöné 50 lei.

Kultur-estélyt tartottunk velencei kulturházunkban f. hó 8-án a szegénygyermek karácsonyi segélyezése javára a csillagvárosi bibliakörös fiúk és leányok közreműködésével, melynek mint minden is, ugyan úgy most is, nagyon bájos közreműködői voltak a Boda Boriska urleány tanítványai, kik úgy fegyelmettségükkel, mint ének-, zene-, tánc- és szavaltat számaikkal közönségünk legteljesebb és leghálásabb elismerését váltották ki és érdemelték meg. Kiemelkedő mozzanata volt estélyünknek Főrizz Margit urasszony által a Velencei Református Nőszövetségünknek ajándékozott szépen himzett nemzeti zászló, melyet, mint az istenfélelem és tiszta erkölcs, — egyház haza — és emberszeretet szimbólumát, piros színben, mint »az Ur által az Őt félőknek adott zászló«, az Ur Jézus érettünk hullott drága vérenek, — a fehérben szent ártatlanságának, — a zöldben felölünk táplált reménységének emlékeztető jeleit. Kiss Károly lelkész buzdító beszéd és imádság keretében az ajándékozó iránt hálás köszönet kifejezésével vette át s bizott a Nőszövetség őrizetére, végül a Nőszövetség nevében Schlésinger Ferdinándné mondott köszönetet és tett fogadást. Az ünnepély a Himnusz eléneklésével végeztetett be.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 6 órakor templomi ünnepélyen Csernák Béla, az Élő-telepen délelőtt 10 órakor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Körözi Erzsébet, Körözi Anna, Dombi Károly, Ráksi Viktor, Szombati János, Kanalas Juliánna, Bányai Juliánna, Kertész Éva. — **Temetés:** Pintér Sándor 89 éves (Sét-u. 3.), Pál László 24 éves (Tüdőszanatórium.)

Aldozatkészség: Szegénygyermek ruhája: özv. Zsoldos Mihályné 60, Mányi Ferenc 150, özv. Hunyadi Gyuláné 60, Incze András 100, Szabó László 100, Szabó Sándorné 300, Bittó Lajosné 300, özv. Kiss Bálintné 100, özv. Bath Jánosné 40 Leit, özv. Tamás Lászlóné ruhaanyagot.

Férfiszövetség céljaira: Incze András 100 Lei.
Szegényeknek: özv. Hunyadi Gyuláné 20 Lei.

Istentisztelet tartunk a Hegyén dec. 19-én, csütörtökön délután 3 ósakor özv. Bondár Istvánné házában a Hering-oldalon.

Ifjusági Bibliaköreink Önképzőköre I. hó 8-án, vasárnap diszüléssel emlékezett meg Horthy Miklós kormányzó urunk névnapjáról. Az ünnepélyen dr. Szabó Lajos tartott értékes előadást, az ifjuság pedig szavalatokkal és énekszámokkal működött közre. Most mutatkozott be a nemrég alakult férfiénekkar is Kovács Győző tanár vezetése mellett. Az énekkar kitűnő előadása nagy sikert aratott.

Az olasz Leányszövetség a réti imaházban vasárnap 15-én délután fél 6 órai kezdettel templomi ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Fennálló ének: 63. dics. 1. vers. 2. Főének: 77. 1—2. vers. 3. Bibliát olvas és imádkozik Csernák Béla. 4. Énekel: Horváth Etelka. 5. Előadás: Soós Zoltán mérnök. 6. Játsszik a réti Ifjusági Zenekar. Vezényel Kovács Győző. 7. Szaval: vitéz Pál Bertalan. 8. Énekel: Nagy József. 9. Szaval: Vargha Jolán. 10. Himnusz és 76. dics. 5. verse. Persely-adományokat a szegény iskolásgyermek konyhája javára kérünk.

Árvaházunk.

Miklós napja az Árvaházban. Isten kegyelméből valóság lett ez is: árváink dec. 6-án a reform. leánygymnázium dísztermében rendezett kedves ünnepélyükön — nemcsak Mikulás apó érkezésének örvendezhettek — de szívük öröménél boldogságuk volt csak nagyobb, hogy Kormányzó úr nevét ajkaikra vehették s kimondhatták nyilvánosan, bátran, szabadon és hangosan: „*Te vagy Horthy Miklós, magyarok vezére, Tépett, csonka hazánk féltett büszkesége!*” Boldogságos öröm töltötte be a szavaló kisfiu lelkét, hogy ezt elmondhatta, hogy ezt szavalhatta, nem kellett remegni, suttogni, nem kellett előbb körülnézni, hallja-e valaki? hogy beáruljon, hogy megbüntessen! Boldogan tették fejükre az ez alkalomra kapott »Bocskay« kis sapkájukat, magyar zsinóros kis kabátjukat, ez az öröm ott égett arcukon s ott csillogott szemükben. Ennek a nagy örömnél adott kifejezést megnyitó beszédében Csernák Béla lelkész, egyházkerületi főjegyző, egyesületünk ügyv. alelnöke, arra kérve az igen szép számban megjelent ünneplőket, hogy e gondolatban, ez ünnepi órában együtt örüljenek árváinkkal s az egész magyar nemzettel s együtt emelkedjék minden magyar szívből — mindezért Istenhez — a

»dicséret, dicsőség és hálaadás«! Az ügyesen bemutatott jelenetekben, szavalatokban, énekekben megnyugvással látták az egyesület megjelent tagjai árvaházunk nevelési irányát, az Istenfélelem a valóságosság és a hazaszeretet szép erényeinek gondos ápolását a gyermeki szívekben és mosolyogva hallgatta jó Mikulás apó szelid dorgálását, derűs fenytéseit.. — Boda Boriska zenetanárnő kis filharmónikus zenekara az »Erdélyi induló« kísérésével és egy symphonia eljátszásával megbizonyította életrealóságát és azt a gondos, fáradságtalan munkát, mely kicsiny fiukat s leánykákat képessé tesz ily zenekari művek előadására. Ugy ezért, mint az önkéntes adományokból begyűlt 1775 Lei perselypénzért egyesületünk hálás köszönetét fejezi ki. Felülfizettek: Dr. Olasz Béla (Szeged) 150 Lei, Révész Béla 150 Lei.

Adományok az Árvaháznak:

Özv. Balázs Lajosné 100 Lei, Végh Gyula 2 Pengő. A margittai árvanap perselypénze 9 Pengő 60 fillér, Mezey Jenőné Katona Ilona (fiacskájának betegsége idején) az árváknak 25 Pengő, özv. Vétzy Viktorné 100 Lei.

Természetbeni adományok: Bors: Ref. hivek 50 fej káposzta, 65 kgr burgonya, 9 kgr. bab, 4 kgr. hagyma, 15 kgr. zöldség, 3 fej karalábé. Dr. Barna László (természetbeni adomány helyett) 100 Lei I. Szabó Istvánné 2 használt női ruha.

HIRDETÉSEK.

PÉNZES keresztyén szikvizgyár. Pártfogást kér. Gróf Tisza István-út 27. szám. (volt Aradi-út).

SZIMONIDESZ LAJOS: »A világ vallásai« című 2 kötetes művét eladom. Érdeklődni Nagyvárad, Vitéz-utca 30. szám alatt.

SZILVÁSSY ISTVÁN uri hölgyfodrász Kapucinus-utca 5.

OLÁH LAJOS kiskereskedő (Kórház-u.) Vörösmarthy Mihály-utca 78.

Dauer tartós hullám ondolás PUSKÁS KÁROLY uri és női fodrász, Teleky-utca 66.

Halász Imre szücs

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítenek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árák mellett vállalnak.

Az összes rádióújdonosságok gramfonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a »Musica« Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányú néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő. Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNAK BÉLA

NAGYVÁRAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

A karácsony: ígéret és parancs.

Tulajdonképpen tragikus sorsa van a karácsony-nak. Mikor ez az ünnep közeledik, mindenkin valami meghatott ellágyulás vesz erőt. Karácsonyi gyergyák fénye lobban fel a szívünkben, homályos érzéseink ébrednek arról, hogy az emberiség milliói tulajdonképpen testvérek, az a benyomásunk, hogy ilyenkor eltörlődött és leomlott minden korlát, ami ember és ember között máskor fennáll, ajándékokat váltunk, hogy azok jelei legyenek a szeretetnek, cikkek és prédikációk igyekeznek elénk vetíteni a betlehemi Gyermeket és a bölcsőjéből kiáramló fényt, gyöngédebbek vagyunk egymással szemben, megállunk elgondolkozni egy percre azok sorsa felett, akik nyomorogva és meztelenül töltik a szent estét — szóval az egész életünket körülveszi valami ünnepi fény.

De — és itt van a karácsony tragikuma — ez csak egy pár napig tart. Az ünnep után tovább folyik minden, mint azelőtt. A karácsony csak emlék marad a számunkra, amelyhez néha visszatérünk, de amelyből hiányzik a megújító erő. És ez azért tragikus, mert tulajdonképpen mindegyikünk ott hordozza a karácsonyfát a szívében, amelyik máskor kopár, megtépett, csak karácsonykor gyul ki, hogy aztán ismét sötétségbe merüljön.

Miért van ez így? Mi az oka, hogy az ünnep és hétköznapok között áthidalhatatlan ür tátong, hogy minden, ami szép, olyan rövid ideig tart, egy pár óra, legfeljebb egy pár nap és vissza zuhanunk a mindennapi élet ünneptelenségébe. Hogy a mi ünnepi hangulatunk tulajdonképpen megalkuvás, önvédelem, amelybe súlyosabb és terhesebb felelősség elöl burkolózunk. Mi a karácsony útján akarunk jogot szerezni arra, hogy minden maradjon a régiben.

Pedig a karácsony új kezdet akar lenni a mi számunkra is, amint az lett a világ számára. Nem a régi folytatása, jól rosszul kifoldozása, hanem egészen új kezdet.

Ez az új kezdet úgy lép be a világba, mint ígéret. Emlékekből élni, emlékekre támaszkodni — szomorú, veszendő élet; ígéretből élni és ígéretre

támaszkodni — megújulás és jövő! Ezt az ígéretet sokan a gazdasági fellendülés ábrándjában látják, mások azonosítják politikai természetű sikerekkel és eredményekkel, vagy magasztos eszmék és ideálok győzelmével. De a karácsonyi ígéret egyik sem ezek közül. Éppen az a nagy dolog ebben az ígéretben, hogy felette áll minden embernek, hogy nem ember gondolatában fogant s nem ember által lett valósággá. Ott kezdődött, ahol az ember lehetősége megszűnt s olyan magasságra visz, ahová mi magunk sohasem fogunk felérni. A betlehemi Gyermek az Örökkévalóság üzenete hozzánk s ígéretében hordozza azt, hogy az ember az örökkévalósághoz tartozik, annak elszakíthatatlan része és tagja.

Ez az ígéret és ennek elfogadása ma: szabaddulás a nyomorult, alacsony egyéni érdekek harcából, vigasztalódás a külső körülmények nyomasztó gondoljai között, kitekintés egyéni kérdéseink zürzavarából egy tágabb látkör felé, fölüllemelkedés a nemzeti és egyéni sikertelenségeken és bukásokon a legmagasabb feladatokig, új kezdet a régi ideálok bukása, elmúlt világok rombadölte után. Ebben az ígéretben lesz a karácsony új életkezdés és megújulás egyesek és nemzetek számára.

És ez az ígéret együtt jár egy *parancssal*. Nem a romantikus „szerelem” parancsa ez; a Karácsony parancsa, kemény és szigorú s azt követeli tőlünk, hogy a mellékes emberi célokat és érdekeket háttérbe szorítva, arra nézzünk s azt szolgáljuk, ami az ember igazi rendeltetése az örökkévalósághoz tartozása révén. Annyi érdekharc van közöttünk, annyi kihasználása nagy gondolatoknak kicsinyes törekvések szolgálatában, annyi nagy jelszó, amelyek valójában kis érdekeket szolgálnak, annyi széthúzás, sértődés és szándékos sértés, annyi gög és gyáva-ság, annyi frázis és olyan kevés, olyan kevés igazi tett — és mindezekhez olyan kevesen vagyunk, hogy ezekből tulságos sok jut egy lélekre. A karácsony parancsa az, hogy ezeknek meg kell szünniök. Hogy oda kell állanunk a jászol-bölcsőből kiáradó fény elé, hogy az rávilágítson ezekre a csunya bajokra és le kell mondanunk róluk, meg kell

tagadnunk őket, meg kell szégyenülnünk miattuk az Ártatlanság és Tisztaság jelenlétében s le kell tennünk azokat a Gyermekek lábaihoz, egyetlen ajándék gyanánt, amelyet igazán szívesen vesz tőlünk.

A karácsony ígérete így lesz számunkra parancssá s a parancsot így teszi lehetővé az ígélet.

Imre Lajos. (I. E.-ből.)

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Juhos László, déluán 6 órakor Csernák Béla szolgál. — Délelőtt 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Karácsony első napján: délelőtt 10 órakor Csernák Béla; ágendázik és délután 6 órakor Juhos László szolgál.

Karácsony második napján: délelőtt 10 órakor: Juhos László, délután 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6-kor. A Fekete József és neje ref. szegényházban minden szombaton este fél 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Melchner Sándor. Temetés: Kóta József 75 éves (Bölcsöde u. 10), Csiger Juliánna—özv. Morgós Józsefné 76 éves (Széles u. 35), özv. Varga Jánosné 81 éves (Szegényház), Fekete Gyula 60 éves (Kórház).

Áldozatkézség: Hazalérés Harangjára: özv. Resch Mihályné 3 pengő, N. N. 10 pengő, Dr Rácz Béla (II) 10 pengő, Dr Szőke Ferenc 10 pengő, Szilágyi Mihály presbyter 1250 lei.

Szegények karácsonyára: N. N. 10 pengő Michis Lászlóné (Kolozsvár) 5 pengő, Fajna Györgyné 10 pengő, özv. Balogh Istvánné 100 lei, Szabó Károly 100 lei.

Egyháznak: néh. Balogh István Sebes Körös üzletrésze 500, Dragics János 100 lei.

Szegény iskolásgyermekek konyhájára: Rét, templomi ünnepély perselypénze 686 lei, Olaszi templomi ünnepély perselypénze 558 lei, Michis Lászlóné (Kolozsvár) 5 pengő, Dr Fráter Géza 50 lei, Halász László 5, Pethő Sándor 3 pengő, Czitrom Sándor 60 lei. áru kenyér, Dormány Ilona 4 kg. liszt, fél kg. zsirszalonna. Fajna Györgyné 200 Lei.

A Református Elemi Iskolák 1940 december 22-én délután 3 órakor a református Leánygimnázium disztermében karácsonyfa-ünnepélyt tartanak a következő műsorral:

1. Himnusz. Előadja a Növ. énekkara.
2. Közének: 81. dics. 1. 2. vers.
3. Imádkozik: Nagy Kató III. a) o. t.
4. Bibliát magyaráz: Juhos László s. lelkész.

5. »Karácsonyi simphonia.« Előadja a Boda nővérek gyermek-zenekara.
6. »Betlehemi játék.« Előadja az I. a) o. növ.
7. Mikor lesz új karácsonyunk? Szavalja: Kovács István II. b) o. t. — Karácsony. Szavalja: Balogh Éva II. a) o. t. — Karácsony. Szavalja: Kalas Péter III. b) o. t.
8. Karcsi alma. Előadják: Kövesdy E., Oláh M. VII. o. t. Halasi S., Ványa J., Erdős S., Karger K., Dienes M., Ozsvát I., Keczei Zs., Glöckner E., Kiss É., Oláh P., Kovács Á. I. b) és II. b) o. t.
9. Kánonok 3 szólamra. Előadja: a Növ. énekkara.
10. Karácsony hívogatása. Szavalja: Mikle Olga IV. o. t. — Isten kegyelme. Szavalja: Miskolczy László IV. o. t. — Karácsonyest. Szavalja: Józsa Elek V. o. t.
11. Karácsony az égben. Előadják: Szilvási E. IV., Nagy Kató, Fráter M., Schwartz Zs., Papp D., Nyerges É., Halász K., Mészáros E., Soós I., Kovács M., Steflik E., Boka E., Máthé M., Anné T., Oravec R. III. a) o. t.
12. Karácsonyi énekek. Előadja: a Növ. énekkara.
13. Karácsonyi angyal. Szavalja: Adonyi E. IV. o. t. Áldja meg az Isten. Szavalja: Kulcsár J. IV. o. t.
14. Betlehemnek mezejében régen. Előadják: Barczagh M., Farkas L., Kiss Z., Sass József, Kondor S., Bondár L., Molnár S. — Pásztorjáték. Előadják: IV. o. t.
15. Szegények angyala. Szavalja: Anné Teréz III. a) o. t.
16. Ruha és cipő kiosztása.
17. Közének. 82. dics. 1, 2. 3. vers.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Sarkady Pál, este 6 órakor Papp László; az Össi-telepen délelőtt 10 órakor Papp László délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Karácsony első napján: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, ágendázik Osváth Ernő; délután 6 órakor Papp László szolgál.

Karácsony második napján: délelőtt 10 órakor Papp László, este 6 órakor Osváth Ernő szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Ákom János Attila, Temetés: Madász László 56 éves (Össi-telep 70—18), Sallai József 2 éves (Össi-telep 52—11), Vékony Bálint 71 éves (Össi-telep 42—22), Kola Zsuzsanna Varga Lajos neje 53 éves (volt Brâncoveanu utca 10.) Huszi Edvárd 71 éves (Körös-utca, Csesztivó.)

Aldozatkészség: Adományok: a) Szegényeknek: Varga Ferenc 10 pengőt.

b) Szegénygyermeknek karácsonyra: Czira Kálmánné 5 pengőt, Gogutz Attila István 5 pengőt.

Az olasz ref. Leányszövetség vasárnap délután az újvárosi templomban ünnepélyt rendez a szegény iskolásgyermek konyhája javára a következő műsorral: 1. Fennálló ének: 63. dics. 1. verse, 1. Gyülekezeti ének: 77. dics. 1—2. vers. 3. Bibliát olvas és imádkozik: Papp László. 4. Énekel: Balajthy Jenőné, orgonán kíséri: Béczy Ernő. 5. Előadás: Kiss János tanár. 6. Énekkar. 7. Szavaly: Fenessy Margit. 8. Hegedű-szóló: Bartha József (Boda Boriska tanítványa), orgonán kíséri Béczy Ernő. 9. Vidits Ilona. 10. Himnusz; 76. dics. 5. vers. Perselyadományokat a szegény iskolásgyermek konyhája javára kérünk.

Óssi-telepi imaházunkban dec. 22-én vasárnap délután fél 3 órai kezdettel karácsonya-ünnepélyt tartunk, melyre a gyermekek szüleit és minden érdeklődőt szeretettel hívunk. Műsor: 1. »Krisztus Urunknak...« 2. »Karácsony«. Szabolcska M.-tól. Szavalyja: Kolozsvári Magda. 3. »Karácsonyi köszöntő«. Szavalyja: Pető Ilonka. 4. »Karácsonyest«. Szindarab. Előadják: Nagy Viola, Kiss Dani, Herman Péter és Balogh László. 5. Hegedű-szóló. Előadja: Fekete Tibor. 6. »Karácsonya alatt«. Szavalyja: Veres István. 7. »Krisztus megszületett«. Szavalyja: Szabó Gizi. 8. »Karácsonyi pásztorjáték«, jelenet. Előadják: Himler Erzsébet, Gyarmati József, Bodor Lajos, Kiss Ernő, Tripa Gyula és Darvasi János. 9. Ének-szóló. Előadja: Vidics György. 10. Karácsonyi köszöntöket mondanak: ifj. Cser János, Maksay Mária és Márton Magduska, a Gyermekekotthon kicsi tagjai. 11. Ének. A szeretet-csomagok és szeretet-ajándékok kiosztása — Adományokat karácsonyi segélyezésre köszönettel fogadunk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán, a váradszölösi állami elemi iskolában Soós Lajos szolgál.

Karácsony első napján: délelőtt 10 órakor az imaházban és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a kulturteremben 10 órakor Dézsy Zoltán legátus, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkady Zoltán, a váradszölösi imaházban Soós Lajos szolgál.

Karácsony második napján: délelőtt 10 órakor az imaházban Dézsy Zoltán legátus, délután 4 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Urvacsorát osztunk ünnep első napján minden imaházunkban.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk biblia-magyarazattal kedden és pénteken délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Papp Katalin. (Olasziban keresztelték.) Átért hozzánk: Mitoik József 39 éves, lakatos és fia Gyula (Várad-Szölös) gör. kel., Zsugyó Istvánné Brindás Ilona 32 éves (Malom-u. 23) gör. kel., Juhász Gyula 38 éves, fűtő és leánya Mária—Irén (Kertész u. 1.) gör. kel., Turkács László kéményseprő m. (Gilányi-u. 14.) gör. kat., Zaha Mózes (Várad-Szölös) gör. kat., Karczis György (Várad-Szölös) gör. kel. Sebestyén János 41 éves, napszámos (Templom-u. 29.) gör. kel. Togye Erzsébet 19 éves, hölgyfodrász (Szölösi rét 4. u. 9.) gör. kel., Nazsa János 38 éves cipész és gyermekei: Ilona, Zsuzsanna, János és Éva (Közép-u. 39.), Hajnarné Craciumos Hermina 42 éves és fia László s leányai Anna—Ilona és Erzsébet gör. kel.

Aldozatkészség: Árvaháznak: özv. Molnár Györgyné 100 lei.

Szegény iskolásgyermek karácsonyi segélyezésére: özv. Sujtó Jánosné 30, özv. Molnár Györgyné 100, Matkó nővérek 150, özv. Boros Imréné 50, Nagy Zoltánné 50, Dancse Lukácsné 500, özv. Herczeg Józsefné 40 lei. Nagy Bálintné egy új leányka ruha, Kiss Károlyné használt ruha, Dancse Lukácsné 3 drb. télikabátot, több szvettert, leányka ruhát s egy pár cipőt.

A váradszölösi imaház felszerelésére: Estók András egy perselyt, Biró Ferenc egy locát.

Karácsonyi ünnepélyt tart velencei bibliakörös ifjuságunk karácsony első napján kulturtermünkben délután 5 órai kezdettel, melyre gyülekezetünk minden tagját szeretettel hívjuk ezuton is, annyival inkább, mert az est bevétele a szegény iskolásgyermek cipő s ruha segélyére fog fordíttatni. S ki egy ilyen gyermeknek gondját felveszi a Jézus nevében. Neki magának gondját veszi fel.

Iskolásgyermekünk karácsonyi ünnepélyét már f. hó 21-én megtartottuk. Nagy volt az öröm a kicsinyek között, mi felnőttek is tanulhattunk tőlük, miként kell Isten kegyelmi ajándékát a szivek teljes örömevel s háládatos lélekkel fogadni.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 és az Élőtelepen délelőtt 10 órakor Magyary Sándor szolgál.

Karácsony első napján: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, a kulturteremben és ágendázik Magyary Sándor; délután 4 órakor Dézsy Zoltán legátus.

Karácsony második napján: délelőtt 10 órakor Magyar Sándor, délután 4 órakor Dézsy Zoltán legátus; az Élő-telepen délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor a Tüdőszanatóriumban.

Aldozatkészség: Szegénygyermek karácsonyi felruházására: Csiszár Emilia 300, Szrága Margit 150, Szabó Gyula 100, N. N. 300, Kiss Balázs 100, Varga Lajosné 50, Dani Sándorné 60, Földesi István 60, Péntes Viktorné 100, Pető Sándor 120 lei.

Szegénygyermek ebédeltetésére: Nőszövetség 100, Férfiszövetség 100, K. Nagy Lajos 30, Pető Sándor 90, Páll Mihályné 30, Templomi ünnepély perselypénze 426 lei.

Férfiszövetség céljaira: Kiss Balázs 100, Pető Sándor 60, Péntes Viktor 50 lei.

Árvaháznak: Pető Sándor 60 lei.

Ruhaanyagot: Dani Sándorné.

A Tüdőszanatóriumban vasárnap délután; a Szt. József kórházban kedden délután osztunk urvacsorát.

Ifjúsági Bibliaköreink ünnep mindkét napjának délutánján 5 órai kezdettel vallásos ünnepséget tartanak a bibliakör termében. Megnyitó áhitatot Dézsy Zoltán legátus mond, az ünnepi előadást dr Szabó Lajos tarja. Énekel a »Sztárai Énekkar«. Az Ifjúság a »Székelyek karácsonya« c. műből ad elő jeleneteket. Majd a belehemi játékokat mutatja be Zombory Sándor rendezésében.

Vasárnapi iskolás gyermekeink advent utolsó vasárnapján karácsonyfa ünnepélyt tartanak, Zombory Sándor rendezésében.

Nőszövetségünk hétfőn délután (dec. 23-án) fél 3 órakor osztja ki szeretet ruha- és cipő-adományát a szegény iskolásgyermek között. Ez évben is közel 50 gyermeket ruház fel a Nőszövetség és lát el élelemmel és fűtőanyaggal a karácsonyi ünnepekre. Legyen hála érte a gondviselő Istennek.

Árvaházunk.

Árvaházunk karácsonyfa-ünnepélyét december 22-én, vasárnap délután 6 órakor tartjuk meg az Árvaház nagytermében. Igét hirdet Vargha Gedeon lelkész. Árváink szavalatokkal és énekekkel fejezik ki örömeiket Isten kegyelméért, hogy Szent Fiát elküldötte a világra és emlékeznek jóltevőik szeretetére, kik hozzájuk hajolnak s nekik örömet szereznek. Jótékony egyesületünk tagjait, árváink jóltevőit, hittestvéreinket szeretettel hívjuk.

Adományok az Árvaháznak:

Nagyvárad: Incze Andrásné 2 és fél m. ruhaanyag, Petróczy Lajosné 25 kgr. liszt, Winkler Judith I. o. t. 1 kacsa, 1 autó, 3 vonat, 1 p. cipő, 4

labda, 1 baba, 1 hócipő, 1 számoló-gép. Kalló Tiber IV. o. t. 1 télikabát, 1 p. cipő. Szabó Margit 1 r. ruha.

Biharpüspöki: Ref. leányszöv. egy zsák zöldség vegyesen. Rácz Eszter 50 lei,

Érmihályfalva: Sziky Károly P 488.

Máramarossziget: Csap László 16 P., Csorba Béla 10 P., Református Nőszövetség 100 P.

Nagyvárad: özv. Szabó Lajosné 3 P., Szabó Károly 100 lei, Széll Ferenc 10 P., özv. Balogh Istvánné 100 lei, Dragics Jánosné 50 lei.

Élesdi Ref. Egyház hivei 200 lei.

Az Egyesült Államokban a lakosság jelentékeny része rosszul táplált. Különösen a vitaminok és tejtermékek fogyasztásában mutatkozik hiány, ennek ellenére 500 millió dollárt költenek szeszes italokra. A gyakori balesetek okát kutatva arra jöttek rá, hogy ezek leggyakrabban alkoholizmussal vannak összefüggésben. Szerintük az autóvezetőnek egy csep szeszes italt sem kellene fogyasztania, mert a legkisebb adag is bizonytalanra teszi az idő és távolságbecslést. 1932-ben százezer emberre 831, 1939-ben pedig 1513 ittasság esett. Az alkoholtilalom felfüggesztése óta tehát a részegségek száma közel kétszeresére emelkedett.

HIRDETÉSEK.

PÉNTES szikvizgyár. Pártfogást kér. Gróf Tisza István-út 27. szám. (volt Aradi út).

SZIMONIDESZ LAJOS: »A világ vallásai« című 2 kötetes művét eladom. Érdeklődni Nagyvárad, Vitéz-utca 30. szám alatt.

SZILVÁSSY ISTVÁN uri hölgyfodrász Kapucinus-utca 5.

OLÁH LAJOS kiskereskedő (Kórház-u.) Vörösmarthy Mihály-utca 78.

Dauer tartós hullám ondolálás PUSKÁS KÁROLY uri és női fodrász, Teleky-utca 66.

Halász Imre szücs
Nagyvárad, Színház-utca 4. szám
(Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítenek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalnak.

Az összes rádióújdonosságok gramofonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rácz Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányú néplap. Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő. Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.

It is fölött.
Révész Tíme munk.
püspöke.
Debrecen

REFORMÁTUS HIRADÓ

Felelős-szerkesztő és kiadó:
CSERNÁK BÉLA

NAGYVARAD
Megjelenik minden szombaton.

Laptulajdonos:
a Református Egyház.

Az idő határkövénel

Abban a nagy, szakadatlan bolyongásban, amit életnek nevezünk nincsen megállás. Az idő, amiben élünk, lankadatlan kitartással és megingadhatatlan nyugalommal halad. Mindnyájunknál hatalmasabb. Előttünk volt: kezdetét nem tudjuk s a végtelen felé tart. Bele születünk az időbe s az akarva, nem akarva új tájak, események, gondolatok, érzések világába hurcol, mint hatalmas gyárak futószalaga a készülő gépalkatrészt. Ebben a sokféle jelzőtől egymással ellenkező céloktól és törekvésektől zakatoló világban életünk veszedelmesen kezd hasonlítani az egyéni akarattal és kitekintéssel nem rendelkező gépalkatrészhez.

Az időt megállítani nem tudjuk, csak megfigyelni. Megváltoztatása sem áll módunkban, csupán változásait jegyezzük meg. A könnyebb áttekinthetőség és elviselhetőbbé tevés kedvéért szakaszokra osztjuk. Ezekben a szakaszokban változó szerencsével és változó sebességgel fut életünk. Mint ahogy a gyárak futószalagán rohanó fémdarabon koppint, reszel, fur, alakít megbízása szerint a munkás, úgy alakít, súlyt, változtat bennünket az az eseménysorozat, amin keresztülhurcol az idő.

Az időnek egy-egy eltelt szakaszánál, mint határkövénel, visszatekintünk. Gondolatban átrepüljük az eseményeket, mintegy számadást készítünk magunkban, s akármilyen szép, vagy akármilyen kellemetlen volt a hátunk mögött maradó rész, nehéz szívvel válunk meg tőle: életünk egy darabja tűnik el vele visszavonhatatlanul.

A határkövénel azonban előre is nézünk. A szakaszjelző köveknek évfordulóik vannak. Minden évforduló kettős arcú: egyik arcával a múltba mélyed, másikkal a jövőbe tekint.

Nézzük meg, mint lát a visszatekintő arc. Csak ha lelkünk mélyére tekintünk, érezzük igazán, hogy mennyi sóhaj, mennyi álmatlan éjszaka és meddőnek látszó várakozás után jött el a beteljesülés soha el nem felejthető gyönyörű napja. Felmagasztosult szép várakozásunk lengő zászlók erdejében vált megálmodott igazsággá. Tömött munkától zugó életünk, sok elszenvedett keserőségünk eltűnt, beleolvad a visszatérés örömébe.

Am vizsgáljuk meg, mit mond az előretekintő arc. Figyelmezetet, hogy bár az idő vitt át bennünket események sorozatán, az időt egy mindennél nagyobb hatalom lendíti. Az Urra mutat, a mindenség urára, aki felhozta reánk az igazság napját. Új napok következnek életünkre. Az idő magával sodor bennünket új és új eseményeken keresztül. Minden-minden a rohanó idő homályos ködébe vész. Az előre tekintő arc levonja a múlt következtetéseit és azt mondja: jövőnkön, életünkön az Isten szeme őröködik. Sorsunkat, népünk sorsát az Ő keze vezeti. A múltban sok megpróbáltatásunk után, ime új élet lehetőségével áldott meg. Ezt az új életet — bármerre is ragadjon bennünket az idő — az Ő dicsőségének szolgálatában kell élnünk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 6 órakor Juhos László szolgál. 9 órakor a fogházban istentiszteletet tartunk.

Őszteni utolsó estéjén este 6 órakor Csernák Béla szolgál.

Újév délelőttjén 10 órakor Csernák Béla, este 6 órakor Juhos László szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden este fél 6 órakor, a Fekete József és neje ref. Szegényházban minden szombaton este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Nagy Sándor (Réten kereszteltetett), Jenei János, dr Polgár András, Szanditz Anna dr Polgár Andrásné. Esketés: Szilágyi Zsigmond kereskedő segéd ref.—Musa Berta unitárius (Kazinczy-utca 4). Temetés: Joó Sándor menekült 59 éves (Kórház), Székely Pál 80 éves (Toloncház).

Áldozatkészség: Hazatérés harangjára: Dr Szentpály Gyula 100 Lei, özv. dr Bodnár Gáborné 5 Pengő, Pataky András 20 Pengő, Osváth Jenőné Debrecen (II) 5 Pengő, id. Bondár László 50 Lei. Pázmány Ferenc 5 Pengő.

Szegény iskolásgyermekeknek: Dr Rác Béla 10 Pengő, özv. Szathmáry Mihályné 5 Pengő, dr Szentpály Gyula 50 Lei, id. Szentpály Gyula 50 Lei, özv. Gál Szabó Istvánné 150 Lei, Pataky András 5 Pengő, Rosenbaum 20 Pengő, Karácsony Mihályné 50 Lei, id. Bondár László 50 Lei, Szilágyi Zsigmond 100 Lei, dr Thúry Kálmánné 10 Pengő. (A gyűjtéseket a jövő számban hozzuk.)

Menekülteknek: Karácsony Mihályné 50 Lei.

Szegény iskolásgyermekek konyhájára: Ujvárosi templomi ünnepély perselypénze 196 Lei, Balajthy Jenőné 5 Pengő, Ujvárosi ref. Nőszövetség 500 Lei.

Szegénygyermek karácsonyára: Nagyvárad: I.-a. oszt. 2 alma, füge, Rossenbaum Tamás IV. o. t. 50 deka keksz, Kovács Juliánna IV. o. t. egy fél kgr. keksz, Serestyény Éva IV. o. t. 1 kgr. dió, Karger Katalin II.-b. o. t. 1 pár cipő, 1 szvetter, 1 ruha, dió, alma, Glöckner Erzsébet 1 kifli, 1 tészta, Szakács Gusztáv alma, Fazekas Gizi I. o. t. cukor, keksz, alma, Jencser Ibolya I. o. t. dió, alma, Berkesi Émi nápoly, birssajt, cukorka, Czirják Erzsébet dió, Miskolczi L. keksz, Bód Kálmán alma, Szilvássy mogyoró, Csoma László kifli, tészta, Dancs Margit dió, Tomos Ilkó Erzsébet 1 harisnya, 1 zsebkendő, cukor, csokoládé, Kalla Gabriella 4 drb. szeret-csomag, Szász Károly 2 drb. meleg harisnya, Oláh Piroska 1 ruha, 1 kötő, Csomai Ilonka 7 drb. kifli, Raát Ilonka alma, Kovács István 1 kabát, 1 nadrág, Ványa József 1 drb. meséskönyv, Szabó Éva 1 sapka, 1 sál, 1 ruha, Keceli Zsuzsika 1 pár cipő, Glöckner Erzsébet 2 drb. kifli, 2 nadrág, 1 ing, 1 ruha, Nyergés Éva mézes poccsa, Doroftea Erzsébet I.-a. o. t. 10 csomag zizi, Bozoki Erzsébet mandarin, mézes, mogyoró, ostya, Bordás Olga 1 kgr.

Karácsony a kórházban. Az első magyar karácsonyt ünnepélyes keretek között ülte meg a biharmegyei állami kórház. December 22-én vasárnap délelőtt szokás szerint urvacsorát osztott a betegeknek Csernák Béla lelkész. December 23-án délután 5 órakor pedig a református és róm. kath. lelkészek, apácák és diakonisszák rendeztek szép karácsonyfa ünnepséget a legnagyobb teremben. Az ünnepélyt a református árvaházi gyermekek karának éneke vezette be. Majd dr Verzár István igazgató-főorvos megnyitó beszédet tartott. Csernák Béla ref. lelkész imádkozott. Hosszu Gyula róm. kath. lelkész ünnepi beszédet mondott. Több gyermek karácsonyi verset szavalt. Az igazgató-főorvos kedves szavakkal köszönte meg az ünnepély rendezésében résztvevők fáradozását. Végül a betegek és a vendégek együtt énekeltek el a Himnuszt.

A Szegényház lakóinak: özv. Várady Istvánné minden szegénynek egy liter tejet és 2 drb. péksüteményt, özv. Dézsi Pálné 5 liter tej, 30 drb. sütemény, özv. Steinbacher Mihályné és Bányai Elekne kolbászt küldtek.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Délelőtt 10 órakor és délután 6 órakor Ősvát Ernő; az Ősis-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Óév utolsó napján este 6 órakor istentisztelet tartunk.

Újév első napján délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, este 6 órakor Papp László; az Őssi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Sarkady Pál szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk minden reggel háromnegyed 8 órakor, továbbá szerdán és pénteken este 6 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Wohl Ernő, Wohl Ottó, Sebestyén Lili.

Aldozatkészség: a) Szegényeknek karácsonyra Czitrom Sándor 50 Pengőt adott; b) Iskolás gyermekeknek ebédeltetésére N. N. 20 Pengőt; c) Szegény gyermekeknek Velencére Soguti Attila 2 Pengőt adott.

A szegénysorsu református iskolás gyermekek segélyére: 500 Leit Széll Ferencné; 100—100 Leit Fazekas Lajosné, Nagy Endre, Bereczky Sándor, Moldován János, Petők István, Gáll Szabó Istvánné; 90 Leit Temkő Ferencné; 50—50 Leit Özv. Nagy Sándorné Timár-utca, Kovács András, Oláh József, Erdős István, Sipos Józsefné, Szilágyi; 40 Leit Csarkó Andrásné; 30—30 Leit Nagy Ferenc, Pázmány Ferenc; 20—20 Leit Galló Lajos, Ludvig Lajos, Várad Mihály, Mezei Péter, Boros János; 15 Leit Ramasan János; 10—10 Leit Arnóczy János, Szatmári Vilma, Mészárosné; 6 Leit N. N. Csizmat adtak: Nagy Imre, Kutassy Sándor, Kutassy István, Lovas Imre, Balogh Ferenc 1—1 pár. Cipőt adtak: Bulbuka József, Hajdu János 1—1 pár.

Őssi-telepen az elmúlt vasárnap délután tartottuk meg a szokásos karácsonyfa-ünnepélyt. Az ünnepély végeztével 30 darab szeretet csomagot, 3 fiúöltönyt, 1 darab fiukabátot, 1 pár cipőt, 1 pár harisnyát 10 darab leánykaruhát és 4 darab leány nadrágot osztottunk ki.

Vékony Irén ivén az Őssi-telepi ref. szegénygyermek segélyezésére adakoztak: Sulyok István püspök 100, Dr Szeghalmy Sándor, 100, Dr Sarkady Sándor 100, Czitrom Sándor 100, Nagy Lajos 100, Fenesy László 60, Czirják Zsigmond 50, Czirják Béla 50, Széles Kálmán 50, Birinyi Imre 50, Taúdor Lajosné 50, Cser József 50, Oláh József 50, Bauer Péterné (Ópalota) 50, Dávidovics István 40 leit, Dr Kaján Lajos 1, Balajthy Jenő, 1, Balogh Ferenc 1, N. N. Pengőt.

Cser Jánosné 1 drb. fiukabát, Vitrael Gábor 1 drb. leányruhára való anyagot, Körmeny Józsefné süteményt. Mindezeket köszönettel nyugtázzuk.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Az imaházban délelőtt 10 órakor és csillagvároson délután 3 órakor: Sarkady Zoltán, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Mároly szolgál, Szőlösön d. e. 10 órakor Soós Lajos.

O-estendő délutánján 6 órakor az imaházban: Kiss Károly, a Tokaji-telepen délután 3 órakor és Csillagvároson délután 5 órakor Sarkady Zoltán, Szőlösön délután 5 órakor: Soós Lajos szolgál.

Ujév első napján: Az imaházban délelőtt 10 órakor és Csillagvároson délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor: Sarkady Zoltán, Szőlösön délelőtt 10 órakor: Soós Lajos szolgál. Hétköznapi istentiszteletet tartunk bibliai magyarázattal pénteken délután 5 órakor.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Izsák Ernő, a keresztségben: János, Steiner Attila, dr. Jakab László, Sztaró József. Esketés: Kiss Áron ref. szobafestő, Rácz Juliánna ref. (Közép-uca 21), Nagy Béla ref. borbély Kiss Piroska róm. kath. (Sorompó-uca 16.) Temetés: Sarkadi Juliánna 77 éves (Cigány-telep). Visszatért: Sebestyén János 41 éves napszámos gör. kel. (Templom-uca 29.) Átért: Nagy József 41 éves cipész lelekezet nélküli (Baross-uca 2.); Mitrök József 39 éves lakatos és fia Gyula 12 éves gör. kel. Váradszőlös), Zsugyó Istvánné Brindás Ilona 32 éves gör. kel. (Malom-uca 23), Turkós László kéményseprő gör. keleti (Gilányi-uca 14), Zaha Mózes cipész (Váradszőlös) gör. kath., Karczis György gör. kel. (Váradszőlös, Togye Erzsébet 19 éves hölgyfodrász gör. kel. (Szőlősi-rét 4-uca 9. sz.), Nazsa János 38 éves cipész s gyermekei: Ilona 14 éves, Zsuzsánna 12, János 6, Éva 2 éves gör. kel., (Közép-uca 39.) Hajczerné Craicumos Hermina 42 éves és gyermekei: László 13 éves, Ilona 11 éves, Erzsébet 6 éves, gör. kel. (Szarvas-sor 7.).

Áldozatkészség: Szegény iskolás gyermekek segítése: Dr. Jakab Lajos 150 lei, Leleczky Zsuzsika 100 lei, Michis Lászlóné (Kolozsvár) 7 pengő, Molnár Gyözőné 39 lei, Ujlaky Károly 30 lei, Ujlaky Károlyné 30 lei, Mészáros Lajos 30 lei, Tóth Sándor 90 lei, Kiss Lajos 50 lei, Hetz Ferencné 50 lei, Dombrádi Józsefné egy leány ruhát.

Szegényeknek: Mészáros Lajos egy kenyeret.

Gondoljunk a szegény református tanulókra! Református iskoláink növendékei között sok nagyon szegénysorsu. Ezeknek számára kérjük a ruha és cipő adományokat sürgősen eljuttatni Diakónisszainkhoz: Ezredévi-emléktér 28.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje: Délelőtt 10 és délután 4 órakor Magyary Sándor szolgál.

Őesztendő estéjén 6 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Ujév első napján: délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos, délután 4 órakor Magyary Sándor szolgál.

Hétköznapi istentiszteleteket tartunk szerdán és pénteken délután 5 órakor az imaházban, csütörtökön délután 4 órakor a Tüdőszanatóriumban.

Anyakönyvi adatok a múlt hétről: Keresztelés: Madai István, Svarcz Berta, Svarcz József. Esketés: Sztupár Miklós Miklós róm. kath.—Sebestyén Etelka ref. (Berlin-utca 23). Temetés: Berkán Simonné 77 éves (Árpád vezér ut 91).

Áldozatkészség: Szegénygyermekek karácsonyi felruházására: Molnár Lajosné 490, Kompán Béláné 120, Michis Lászlóné 210, Danter Istvánné 50, Köpe Mihályné 100, Létai Sándorné 50, Nagy Józsefné 200, Dézsi Lászlóné 100, özv. Kovács Jánosné 90, Borsos József 150, Kapitány Géza 50, Soós Erzsike 60 Lei. Cipőt adott: Szász József. Élelmet adtak: Köpe Mihályné, P. M.

Templomalapra: A Tüdőszanatórium betegei 130 Lei.

Férfiszövetség céljaira: Jakab Imre 60 Lei.

A Serdülők Csoportjának Bibliaköre az esztendő utolsó vasárnapján (december 29-én) délután 5 órai kezdettel karácsonyfa ünnepélyt tart. Az ünnepi beszédet Kovács Győző tanár, csoportvezető tartja. Az ifjuság sraivalatokat és karácsonyi jeleneteket ad elő.

Ifjusági Bibliaköreink Önképzőköre ujév délutánján 5 órai kezdettel Petőfi Sándor születése alkalmából díszülést tart. Az ünnepi előadást dr. Szabó Lajos lelkész mondja. (Vetített képekkel kísérve). Petőfi költeményeket Zombory Sándor és Bereczky Gizi szavalnak, Petőfi énekeket Szatmári Mihály, Marozsán Rózsi, Nagy Lujza és a Sztáray Mihály Énekkar adnak elő Soós András és Kovács Győző karnagyok vezénylete, illetve kísérete mellett.

A vasárnapi iskolás gyermekek vasárnap délután (dec. 22-én) tartották meg karácsonyfa ünnepélyüket. A szépszámmal megjelent gyermekereg és felnőttek nagy lelki gyönyörűséggel hallgatták a gyermekek szebbnél-szebb szavatait s az ügyesen előadott kis karácsonyi jelenetét.

Árvaházunk.

December 22-én, vasárnap délután tartottuk meg árvaházunk karácsonyi ünnepélyét. Felejthetetlen kedves látványt nyújtott a nagyterem sarkában felállított, feldíszített s két gyönyörű nemzeti lobogóval koszoruzott karácsonyfa. Jelezte azt, hogy árvaházunk életében ez az első szabad, boldog

magyar karácsony; jelezte azt, hogy már nemcsak egy kisebbségi szeretetközösség, de egy nemzet nagy családjába is tartozik árváinknak ez a kicsiny családja. Bár »az Istennek szent angyala«-i nagy örömet hirdettek nekünk ama 22 év alatt is, de magyar bánatunk, fájalmunk mindig ránehezedett a mi ünnepi örömeinkre, énekünkben mindig ott sirt szomorúságunk, keservünk; de ezen az ünnepen feloldódtak lenyűgözött érzéseink, nehéz nyomás alól felszabadult örömeink és szállott a lelkekből tisztán, boldogan a magasztaló ének: »Dicsőség magasságban az Istennek! Békesség légyen földön embereknek!« mert Istennek országa leszállott a földre — e gyülekezetbe, a lelkekbe, az emberi jótékony szívekbe — ott építette fel Isten a maga országát — mondotta igehirdetésében Vargha G. lelkész árvaatyja; bizonyosága ennek ez az árvaház, bizonyosága ez a mai ünnep, mely örvendező szívek szeretetét hozta a karácsonyfa minden ajándékában árva gyermekeinknek. Áldott az Isten, kinek angyala — a szeretet — örökös az árvák felett s gazdagítja azokat, akik nekik örömet szereznek. Megjelentek ez ünnepen Csernák Béláné elnöknő, dr Thúry Kálmánné, dr Verzár Istvánné, Kiss Károlyné, Gyémánt Elekné alelnöknők, özv. Goldberg F.-né, özv. Bodnár G.-né ig. vál. tagok, Csernák Béla ügyv. alelnök, érdeklődők és a Mártha Kör szép számban. Kedves figyelemmel kísérték az árvák megható szavalatait, összhangzatos énekését s a csoportos jelenetet a »Jóság diadalá«-ról s szívük örömeit egyesítették az árva gyermekek örömeivel, midőn Sarolt és Flóra diakónissza testvérek kiosztották a 30 árvának ajándékozott szeretet-csomagokat. Jó Mária testvér és a kicsi Vera, gyengélkedésük miatt nem jelenhettek meg ez ünnepélyen, Imádságéknk száll Istenhez: adja vissza mielőbb jó egészségüket! A nemzeti »Hiszek egy...« fejezte be e szép szeretet-ünnepélyt.

Adományok az Árvaháznak:

Természeti adományok: *Érsemlyén*: Takáts Ilona ref. tanítónő 2 kg. szaloncukor.

Hegyközkovácsi: Holtper Lajosné 15 kg. liszt, Ref. Nőszövetség 40 kg. burgonya, 2 és fél kg. zsir, 20 kg. zöldség, 6 drb. karalábé, 3 kg. paszuly, 27 kg. liszt.

Berettyószéplak: Németh Dezsőné 3 pár meleg zokni, 1 pár hócipő, 2 kg. keksz.

Helyből: Boronkay Pálné 1 kabát, 1 pár kalocsni, dr. Soós Istvánné 1 zsák játék (kacsa, babák, autók, vonatok, labdák, schmollkártyák, társasjátékok, szekerek, hegedű, macska, kutya). Winkler Judith I. b. o. 1 baba, 2 kis táská. Kiss Böske és Éva 1 doboz keksz. Özv. Fenessy Imréné 2 kg. liszt, 1 kg. griz, 1 kg. só, 1 üveg lekvár. Bartha Andrásné 150 lei értékű kézimunka (tűpárna). Szent László Állami Gimnázium Igazgatóságától 2 darab alsónadrág, 1 sapka, 2 sál, 2 kis kabát, 1 pár szandál, 1 pár női cipő, 1 pár hócipő, 3 kis bluz, 3 pár női harisnya,

1 pár férfi zokni. Bód Kálmán és Péter 1 kacsa, 2 kard, 1 dob 2 verővel, 1 elefánt, 1 niki-mausz. Fazekas Olga III. o. t. 2 kg. mézes, 1 kg. keksz. Fekete László kereskedőnkől 5 kg. lencse, 5 kg. borsó, 10 kg. liszt, 1 kg. szaloncukor, 5 kg. köles, 5 kg. geszi. Steiner Miklósné 2 kg. alma, 1 kg. narancs, 4 kg. keksz, 1 kg. füge, fél kg. savanyu cukor. Székely Sándorné 8 baba, 3 darab tollszár, 2 notesz, apróságok, 1 kg. füge, fél kg. mézes. Bolchas Gabriella 5 drb. meséskönyv. Székely Sándorné 1 autó 1 tinta, tartó, 1 rendőr. Gyémánt Elekné 3 kg. szaloncukor, 1 kg. füge.

Pénzbeni adományok: *Asszonyvásárlás*: Bokos József lelkész utján 10 pengő.

Berettyószéplak: Németh Dezsőné 100 lei.

Pusztajlak: Ref. Nőszövetség utján 440 lei.

Királydaróc: Szabó Géza ref. lelkész 5 pengő.

Helyből: Özv. Száva Antalné 5 pengő, Andor Zoltánné 5 pengő, Bartha Jánosné, Loránffy tg. díj 50 lei, Fazekas Béniné 50 lei, özv. Bodnár Gáborné 2 pengő, Fehérváry János 20 lei.

Szegény gyermekek számára: Pénzbeni adományok: *Helyből*: Szébeni Éva 11 lei, Sulyán Lajos 15 lei, Borsi Dániel 10 lei (I. o. t.), Konrad S. 2 lei, Köteles László 50 lei, Piko Paula 30 lei, Piko László 30 lei, Szabó Margit 21 lei (II. b. o. t.), özv. Bodnár Gáborné 60 lei.

Az egyházi anyakönyveket újévtől kezdve az olasz-i lelkészi hivatal kezeli.

HIRDETÉSEK.

HERCZEG JÁNOS magkereskedő. Hitler-uta 6. sz.

SZILVÁSSY ISTVÁN uri hölgyfodrász Kapucinus-utca 5.

OLÁH LAJOS kiskereskedő (Kórház-u.) Vörösmarthy Mihály-utca 78.

Dauer tartós hullám ondolás PUSKÁS KÁROLY iur és női fodrász, Teleky-utca 66.

Halász Imre szücs Nagyvárad, Színház-utca 4. szám (Színház mellett, jobb oldalt.)

Szörmeárukból állandóan nagy raktár. Bundákat a legújabb modellek szerint készítenek. Alakításokat, vadbőrök kikészítését és szörmefestést szolid árak mellett vállalnak.

Az összes rádióújdonosságok gramfonok és lemezek, tangó harmónikák, hangszerek, kották nagy választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a „Musica“ Rác Ernő cégnél Rákóczi-út 9.

A Református Híradó vallásos irányú néplap.
Előfizetési díj: Negyedévre 1, félévre 2, egész évre 4 Pengő
Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomtatott a Kálvin könyvnyomdában, Nagyváradon.

Telefon-szám: 13-30.